

V A A S A .
V A S A .

TILINPÄÄTÖS

2018

Vaasan kaupungin talous- ja omistajaohjaus

Kaupunginvaltuusto 10.6.2019

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginjohtajan katsaus	1
I TOIMINTAKERTOMUS	
1. VAASAN KAUPUNGIN HALLINTO	3
1.1 Kaupungin organisaatio	3
1.2 Kaupungin hallinto	4
1.3 Kaupungin henkilöstö	6
2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	8
2.1 Yleinen taloudellinen kehitys	8
2.2 Kuntatalouden kehitys	8
2.3 Olennaiset muutokset Vaasan toiminnassa ja taloudessa	13
2.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	18
2.4.1 Yleistä	18
2.4.2 Vahinkoriskit ja toiminnan keskeytymisriskit	19
2.4.3 Rahoitusriskit	19
2.4.4 Ympäristöriskit	19
2.4.5 Muut ei-taloudelliset asiat	20
2.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	22
2.6 Selvitys talouden tasapainoituksen toteutumisesta tilikaudella	23
3. SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	24
3.1 Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä arvio merkittävimmistä riskeistä	24
4. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	37
4.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	37
4.2 Tuloslaskelman tuotot	38
4.2.1 Toimintatuotot	38
4.2.2 Verotulot	38
4.2.3 Valtionosuudet	39
4.2.4 Rahoitustuotot	39
4.3. Tuloslaskelman kulut	40
4.3.1 Toimintakulut	40
4.3.2 Rahoituskulut	40
4.4 Toimintakate ja vuosikate	40
5. TOIMINNAN RAHOITUS	42
5.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	42
6. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	44
6.1 Tase ja sen tunnusluvut	44
6.2 Taseen rakenne	46
7. KOKONAISTULOT JA –MENOT	47
8. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	48
9. KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖS	60
9.1 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	60
9.2 Konsernin rahoituslaskelma	61

9.3 Konsernitase ja taseen tunnusluvut	62
9.4 Kaupungin taseen ja konsernitaseen suurimmat poikkeamat	63
10. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	64
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	
1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	65
1.1 Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet	65
1.2 Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	65
2. TALOUDEN TOTEUTUMINEN	81
2.1 Käyttötalouden toteutuminen	81
Hallintokuntien toimintakertomukset	82
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen (kaupunki ilman liikelaitoksia)	186
2.3 Investointien toteutuminen (kaupunki ilman liikelaitoksia)	188
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	189
2.5 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumistaulukot	190
2.5.1 Käyttötalousosa	190
2.5.2 Investointiosa	193
2.6 Nettoyksiköiden taloudellinen toteuma 2018	195
2.7 Taseyksikön taloudellinen toteuma 2018	204
2.8 Yhteenveto määrärahojen ylityksistä	206
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	
Tuloslaskelma	208
Rahoituslaskelma	209
Tase	210
Konsernituloslaskelma	212
Konsernin rahoituslaskelma	213
Konsernitase	214
Tuloslaskelma - yhdistely	216
Rahoituslaskelma - yhdistely	217
Tase-yhdistely	218
IV LIITETIEDOT	
Tilinpäätöksen laatimista ja esittelytapaa koskevat liitetiedot	223
Tuloslaskelman liitetiedot	224
Taseen liitetiedot	227
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia sekä taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	232
Henkilöstöä koskevat liitetiedot	238
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	239
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	246
V LIIKELAITOSTEN TILINPÄÄTÖKSET	
Liikelaitosten vaikutus tulokseen	248
Liikelaitosten vaikutus rahoitukseen	249
Liikelaitosten vaikutus taseeseen	250
Pohjanmaan pelastuslaitos	
Vaasan Aluetyöterveys	
Vaasan Talotoimi	
Vaasan Vesi	

Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2018 aikana Vaasassa ja koko maassa muistettiin 1917-1918 tapahtumia ja erityisesti jääkäriperinteitä. Vaasan kaupunki, Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys sekä puolustusvoimat järjestivät helmikuussa 2018 jääkärien kotiinpaluun 100 –vuotismuistojuhlan ja tämän yhteydessä suuren paraatin kaupungin keskustassa.

Valtakunnallisten uudistusten, ennen kaikkea sosiaali- ja terveydenhuollon sekä maakuntauudistuksen, valmistelu jatkui kuluneena vuonna. Vuotta leimasi myös talouskasvun jatkuminen. Talouden elpyminen näkyi Vaasassa positiivisena investointivireenä ja mm. työttömyyden alentumisena. Siitä huolimatta, että sote- ja maakuntauudistukseen on panostettu paljon ajallisia ja rahallisia resursseja voitiin vuoden 2019 todeta uudistusten kaatuvan ja jäävän seuraavan hallituksen pöydälle. Paikallisella tasolla huomiota ja voimavaroja vei erityisesti Vaasan ja Mustasaaren kunnan kuntaliitosselvitystyö. Esitys kuntien yhdistymissopimukseksi oli tulossa kuntien valtuustojen päätettäväksi huhtikuussa 2019.

Merkittävä askel toiminnan kehittämisen kannalta oli eräiden tuotannollisten ja hallinnollisten tukipalveluiden tuotannon siirtäminen perustettuihin uusiin maakunnallisiin yhtiöihin. TeeSe Botnia Oy huolehtii jatkossa ensisijaisesti kaupungin ja sairaanhoitopiirin mm. siivous-, ruoka- ja kiinteistöhoitopalveluista. Mico Botnia Oy puolestaan tuottaa mm. talous-, palkka- ja ict-palvelut.

Vuosi 2018 oli kaupungille jälleen taloudellisten haasteiden vuosi. Kaupungin oma talous kääntyi tulokseltaan alijäämäiseksi. pitkään jatkunut työ kertyneiden alijäämien kattamiseksi vesittyi ja uusiin toimiin talouden tasapainon saavuttamiseksi oli ryhdyttävä heti alkuvuodesta 2019. Pääsyy kaupungin heikentyneeseen taloustilanteeseen oli, kuten valtakunnallisestikin, verotulopohjan merkittävä heikennys ns. kilpailukyky sopimuksen seurauksena. Sopimuksella julkisen sektorin työntekijöiden lomakorvauksia leikattiin v. 2017-2019 ja verovähennysten määrä kasvoi, mikä söi veronmaksajien tulopohjaa ennakoitua enemmän. Samanaikaisesti järjestöt ovat neuvotelleet palkkaratkaisun v. 2018-2020, joka tulee nostamaan kaupungin henkilöstökuluja yli 10 milj. eurolla sopimuskaudella.

Vuonna 2018 kaupunki toteutti investointeja 45,2 miljoonan edestä. Näistä merkittävimmät kohdistuivat uusien asuinalueiden kunnallistekniikkaan ja koulujen peruskorjauksiin. Pitkään odotettu maantie 724 eli ns. yhdystien laajennus nelikaistaiseksi päästiin aloittamaan, joka tuo helpotusta pohjoisten kaupunginosien asukkaiden liikkumiseen. Kaupungin verotulot, 269,9 miljoonaa euroa, laskivat edelliseen vuoteen verrattuna lähes kymmenen miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvoivat noin 3,9 prosenttia 104,8 miljoonaan euroon. Suurin yksittäinen selittävä tekijä valtionosuuden kasvuun oli verotulotasauksen pieneneminen. Toiminnan nettomeno kasvoi jälleen monen laskuvuoden jälkeen 2,0 prosentilla. Vuosikate oli 21,3 miljoonaa euroa mikä on noin kahdeksan miljoonaa euroa heikompi kuin edellisenä vuonna. Lainakanta oli vuoden lopussa 262 miljoonaa euroa, jossa kasvua vuoden aikana oli noin kolme miljoonaa euroa.

Vuoden 2018 tilinpäätös saa katseet kääntymään jälleen talouden ja toiminnan kehittämistyöhön, jotta käyttötalous voidaan jälleen palauttaa kestäväälle pohjalle. Kaupungin strategisena tavoitteena on vahva tasapainoinen talous. Kertyneen alijäämän kattamiseen varattu aika alkaa loppua ja toimia on toteutettava v 2019 ja 2020 aikana. Johdolta ja henkilöstöltä kuten päättäjiltäkin vaaditaan jälleen kestävyyttä ja innovatiivisuutta, jota menneinä vuosina on jo osoitettukin löytyvän.

Strategisin askelin tulevaisuuteen

Marraskuussa 2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuustokauden strategian ”Pohjolan energiapääkaupunki”, jonka neljään tavoitteeseen eli vetovoimaisuuteen, hyvinvointiin talouden tasapainoon ja henkilöstön osaamiseen sekä johtamiseen perustuvien osatavoitteiden toteutumista

seurataan tarkastelemalla mittareiden ja toimenpiteiden välistä suhdetta. Kaupunkia kehitetään määrätietoisesti vahvana yliopistokaupunkina ja energiaosaamisen keskittymänä.

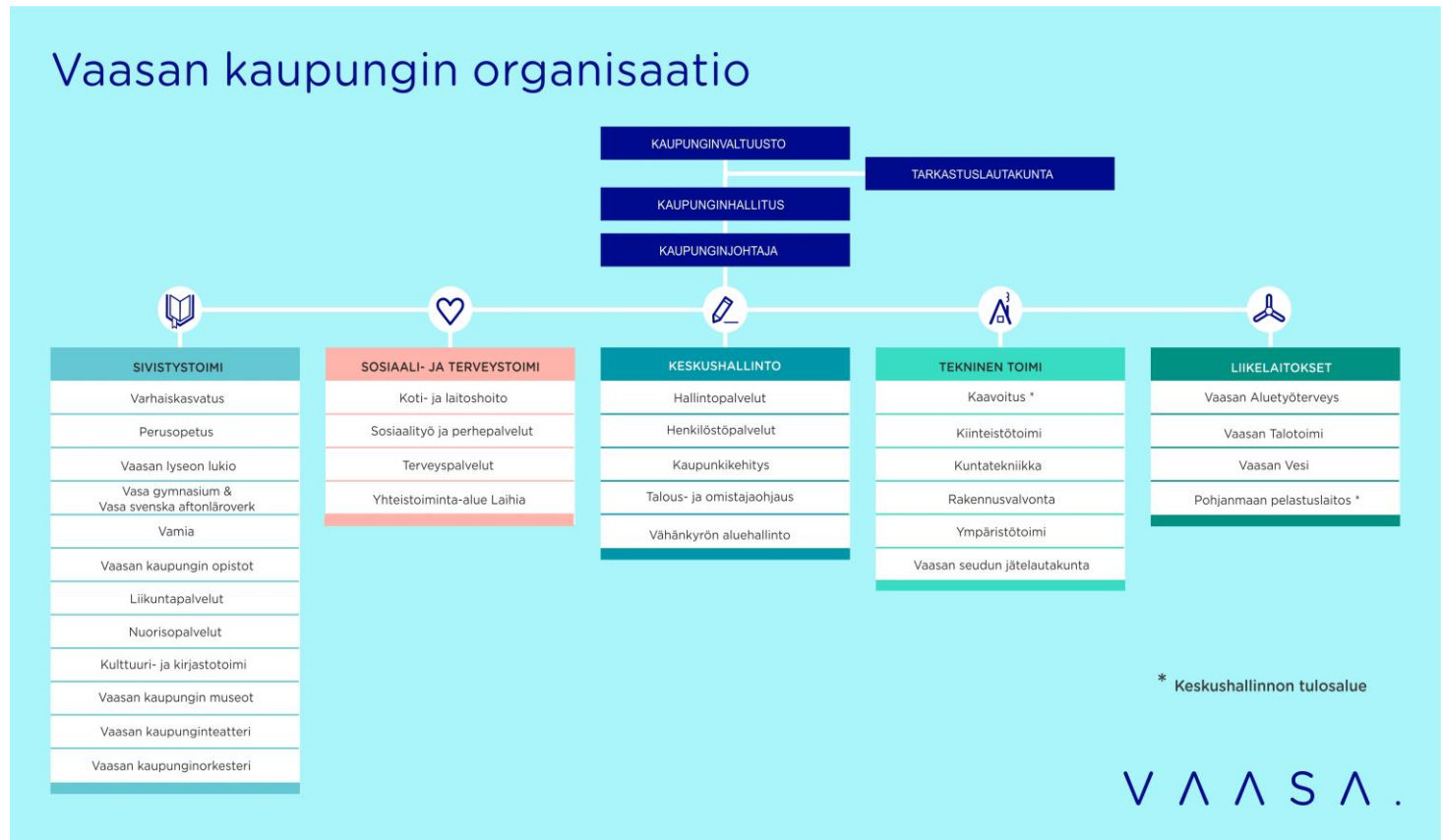
Alueen vetovoimaisuutta lähdettiin lisäämään Laajametsän alueen yhteistyöhankkeella Mustasaaren kunnan kanssa. Tehdasalue sijaitsee Vaasassa ja osin Mustasaassa. Kaavoitustyön päätavoitteena on ollut mahdollistaa kemiallisen suurteollisuuden sijoittaminen alueelle. Vaasa tavoittelee tätä kautta massiivisen akkutehtaan ja muun energian varastointiin liittyvää etablointia alueelleen. Vaasan valtteina tehtaan sijaintipaikaksi ovat muun muassa, koulutettu työvoima, kansainvälisyys, logistinen saavutettavuus, Pohjoismaiden merkittävin energiateknologian keskittymä sekä lähellä, eri puolella Suomea olevat akkumineraaliesiintymät. Töitä hankkeiden edistämiseksi tehtiin tiiviisti vuoden 2018 aikana.

Kulunut vuosi osoittaa talouden osalta, että aina eivät avaimet onnistumisiin ole omissa käsissämme, vaan olemme osana yhteiskuntaa myös sen armoilla. Toiminnallisesti vuosi 2018 jäi kuitenkin monien työvoittojen myötä varsin hyvänä vuotena taaksemme. Voimme jatkaa työtä kaupungin kehittämiseksi ja kasvattamiseksi.

Kaupunginjohtaja Tomas Häyry

1. VAASAN KAUPUNGIN HALLINTO

1.1. Kaupungin organisaatio 2018



1.2. Kaupungin hallinto

Vaasan kaupungin ylin päättävä elin on kaupungin toiminnasta ja taloudesta vastaava **kaupunginvaltuusto**. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 59 valtuutettua ja puolueet olivat edustettuina seuraavasti: Suomen ruotsalainen kansanpuolue 18, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 13, Kansallinen Kokoomus 10, Perussuomalaiset 6, Vasemmistoliitto 4, Vaasan vihreä valtuustoryhmä 4, Suomen Keskusta 2 ja Suomen Kristillisdemokraatit 2.

Akinyemi Aino (Vas.)	Miettinen Arja (SDP)
Ala-Heikkilä Sari (SDP)	Moisio Harri (Vas.)
Ala-Kokko Laura (Vihr.)	Moisio Päivi (Vas.)
Alhonnoro Lotta (Vihr.)	Munkki Marianne (Kok.)
Andrejeff Pirjo (SDP)	Mäki Tommi (Kok.)
Berg Kim (SDP)	Mäkynen Jukka (PS)
Blomfeldt Ragnvald (RKP)	Mäkynen Matias (SDP)
Boucht-Lindeman Helena (RKP)	Niemi-Lilahti Anita (SDP)
Capova Ivanka (Vihr.)	Nilsson-Väre Marit (RKP)
Ehrström Emine (Vihr.)	Norrgård Martin (RKP)
Erickson Sture (RKP)	Ollila Mauri (PS)
Frantz Hans (RKP)	Pastuhov Kari (Kok.)
Granfors Ulla (RKP)	Rantala Juha (PS)
Heinonen Marko (Kok.)	Rauhala Raimo (SDP)
Hellman Per (SDP)	Rintamäki Anne (Kesk.)
Hokkanen Heimo (KD)	Rintamäki Merja (Kesk.)
Karppi Lauri (PS)	Salovaara-Kero Anne (RKP)
Karppi Päivi (PS)	Slotte Filip (RKP)
Kaunismäki Tomi (KD)	Skytte Mathias (RKP)
Kivimäki Jorma (SDP)	Somppi Sari (RKP)
Kiviranta Marjatta (SDP)	Strand Joakim (RKP)
Kloo Barbro (RKP)	Svartsjö Heidi (RKP)
Koski Susanna (Kok.)	Teppo Erkki (SDP)
Kujanpää Raija (Kok.)	Tolppanen Maria (SDP)
Kullas Johan (RKP)	Tulimaa Leena (Kok.)
Kumpula-Natri Miapetra (SDP)	Vahtera Matti (PS)
Lehto Anneli (Vas.)	Viinamäki Anne-Marie (Kok.)
Linna-Välimäki Laura (Kok.)	Wägar Lars-Erik (RKP)
Luoma Kai (Kok.)	Öhman Thomas (RKP)
Mahdi Ramiesa (RKP)	

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi vuonna 2018 Joakim Strand, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Anne-Marie Viinamäki ja toisena varapuheenjohtajana Jukka Mäkynen. Vuoden aikana järjestettiin 10 kokousta. Vuoden 2017 tilinpäätös ja arviointikertomus hyväksyttiin 11.6.2018 ja vuoden 2019 talousarvio 12.11.2018.

Kaupunginhallituksen tehtävä on huolehtia Vaasan kaupungin hallinnon ja toiminnan johtamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Kaupunginhallitukseen kuuluu 11 jäsentä.

Ala-Kokko Laura (Virh.)	Kullas Johan (RKP)
Andrejeff Pirjo (SDP)	Kujanpää Raija (Kok.)
Berg Kim (SDP)	Moisio Harri (VAS)
Frantz Hans (RKP)	Ollila Mauri (PS)
Heinonen Marko (Kok.)	Salovaara-Kero Anne (RKP)
Kloo Barbro (RKP)	

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimi Kim Berg, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Marko Heinonen ja toisena varapuheenjohtajana Harri Moisio. Kaupunginhallituksen esittelijöinä toimivat kaupunginjohtaja Tomas Häyry, sivistystoimenjohtaja Christina Knookala, perusturvajohtaja Jukka Kentala ja teknisen toimen johtaja Markku Järvelä. Kaupunginhallitus kokoontui vuoden aikana 23 kertaa.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii kolme jaostoa: **Suunnittelujaosto, yleisjaosto ja konsernijaosto**. Suunnittelujaosto kokoontui vuoden 2018 aikana 9 kertaa, yleisjaosto 9 kertaa ja konsernijaosto 12 kertaa. Jaostoihin kuuluivat vuonna 2018 seuraavat jäsenet:

Suunnittelujaosto

Andrejeff Pirjo (SDP)
Blomfeldt Ragnvald (RKP)
Boucht-Lindeman Helena (RKP), vpj
Heinonen Marko (Kok.), pj
Miettinen Arja (SDP)
Ollila Mauri (PS)
Tuomikoski Juha (Vihr.)

Yleisjaosto

Andrejeff Pirjo (SDP)
Frantz Hans (RKP)
Karppi Lauri (PS)
Kloo Barbro (RKP)
Kivimäki Jorma (SDP), pj
Moisio Harri (Vas.), vpj
Munkki Marianne (Kok.)

Konsernijaosto

Akinyemi Aino (Vas.)
Kivimäki Jorma (SDP)
Luoma Kai (Kok.)
Miettinen Arja (SDP)
Ollila Mauri (PS), vpj
Salovaara-Kero Anne (RKP)
Wägar Lars-Erik (RKP), pj

Lautakuntien ja johtokuntien tehtävänä on huolehtia toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamiseksi. Vuonna 2018 Vaasan kaupungilla toimi 10 lautakuntaa ja 4 johtokuntaa.

Lautakunnat

Keskusvaalilautakunta
Tarkastuslautakunta
Vähänkyrön aluelautakunta
Sosiaali- ja terveystalautakunta
Kasvatus- ja opetuslautakunta
Koulutuslautakunta
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
Rakennus- ja ympäristölahtakunta
Tekninen lautakunta
Vaasan seudun jätelautakunta

Johtokunnat

Pohjanmaan pelastuslaitos –liikelaitoksen johtokunta
Työpaja Arpeetin johtokunta
Vaasan aluetyöterveys –liikelaitoksen johtokunta
Teknisten liikelaitosten johtokunta

Toimikunnat on kaupunginhallitus valinnut hoitamaan ja valmistelemaan määrättyä tehtäväaluetta. Edellä mainittujen kunnan toimielinten jäsenten lisäksi tilivelvollisia ovat tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat ja esittelijöinä toimivat viranhaltijat.

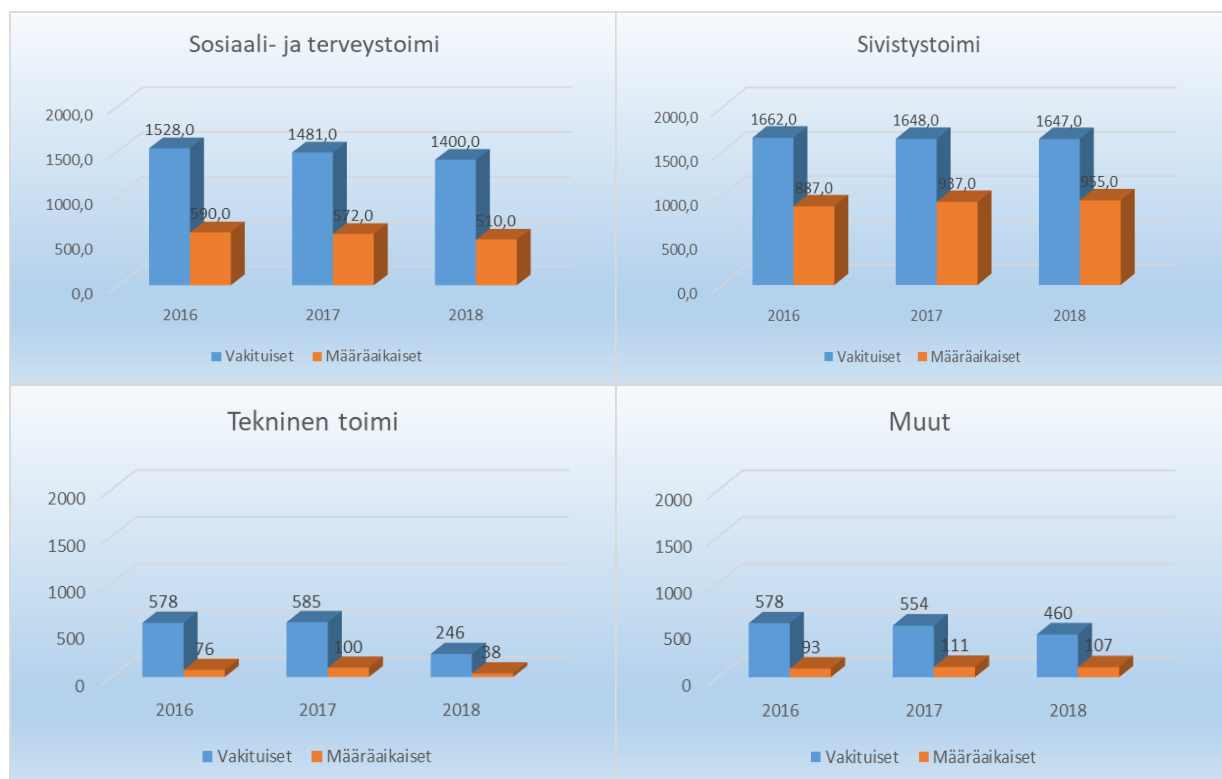
1.3 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin voimassa olevien palvelussuhteiden lukumäärä oli vuoden 2018 viimeisenä päivänä 5 362 (5 999 vuonna 2017), näistä 3 963 (4 499) vakituksia ja 1 402 (1 500) määräaikaista. Vakituisten määrässä ovat mukana kaikki vakituksessa palvelussuhteessa olevat henkilöt, vaikka ao. henkilöt olisivat virkavapaalla / työlomalla. Määräaikaisiin kuuluvat kaikki määräajaksi tehty palvelussuhteet, mukaan lukien kaikki tuntiopettajat. Lukuihin sisältyvät myös työllisyysvaroin palkatut henkilöt, näiden määrä vuoden lopussa oli 78 (108). Lukuihin eivät sisälly Pohjanmaan pelastuslaitoksen sivutoimiset ns. puolivakinaiset palomiehet, joita oli 544 (530).

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2018 ei suoraan kuvaa henkilöstöresurssia, joka koko vuoden on keskimääräisesti ollut käytettävissä palvelujen tuottamiseen. Lukuihin sisältyvät sekä vuoden lopussa eri lomilla ja virkavapailla olleet henkilöt, että näitä tehtäviä hoitaneet sijaiset. Henkilötyövuosien määrä ilman opettajia oli 3 993 (4 409). Luku sisältää työllistetyt. Henkilöstömäärät tehtävittäin 2017-2018 esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Palvelussuhteiden kokonaismäärä 31.12.2018 oli 637 pienempi kuin vuoden 2017 lopussa. Vakinaisten määrä on laskenut 536:lla ja määräaikaisten noussut 98:lla. Vakinaisen henkilöstön vähennykseen vaikuttaa kaupungin talous- ja palkkapalveluiden, ICT-palveluiden ja tulkkipalveluiden sekä ruokapalveluiden, puhdistuspalveluiden, talotoimen tuotannon, hankintapalveluiden, kuljetuspalveluiden ja varastopalveluiden yhtiöittämiset vuoden 2018 aikana.

Henkilöstön määrä hallinnonaloittain



Henkilöstön määrä on kuvattu oheisissa taulukoissa hallinnonaloittain. Sosiaali- ja terveystoimi koostuu sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisista tulosalueista sekä Vaasan Aluetyöterveyden henkilöstöstä. Sivistystoimeen kuuluvat opetus-, kirjasto-, kulttuuri-, vapaa-aika-, museo-, orkesteri- ja teatteritoimi. Tekniseen toimeen kuuluu kuntatekniikka, kiinteistötoimi, rakennusvalvonta, Vaasan Talotoimi, Vaasan Vesi, Vaasan seudun jätelautakunta, yhteispalvelut ja ympäristötoimi. Ryhmään muut kuuluvat keskushallinto, tarkastustoimi ja Pohjanmaan pelastuslaitos.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma vuonna 2018 oli 229,3 miljoonaa euroa, mistä käyttötalousosan palkat 228,7 milj. euroa ja investointiosan palkat 0,6 milj. euroa.

Vakituisesta henkilöstöstä naisia oli 77,4 % (78,5 % v. 2017) ja miehiä 22,6 % (21,5 %). Määräaikaisesta henkilöstöstä naisia oli 74,1 % (76,1 %) ja miehiä 25,9 % (23,9 %). Koko henkilöstön keski-ikä vuonna 2018 oli 45,9 vuotta (45,5 v. 2017). Vakituisten henkilöstön keski-ikä oli 48,0 vuotta (48,0 vuotta) ja määräaikaisen henkilöstön keski-ikä 41,6 vuotta (39,4 vuotta). Erillisenä laaditaan henkilöstöraportti, jossa kuvataan mm. henkilöstövoimavarojen määrää, laatua ja saavutettuja tuloksia.

Henkilöstöasioiden hoitaminen

Henkilöstöpalvelut tukevat Vaasan kaupungin organisaation hyvinvoinnin, turvallisuuden ja niihin liittyvän toimintakulttuurin edistämistä.

Henkilöstöpalveluissa hoidetaan keskitetysti seuraavia asioita:

- Työhyvinvoinnin ja työsuojelun kehittäminen, toimintaa suuntaavien ohjelmien laatiminen (henkilöstöohjelma, työhyvinvoinnin ja työsuojelun toimintaohjelma), ohjeistukset, koulutus ja neuvonta
- Työyhteisöjen kehittämisen työkalupakki; työhyvinvointikysely, työpaikkaselvitykset, riskienarviointi, varhainen ja tehostettu tuki
- Poikkeamatilanteiden työkalupakki: mm. läheltä piti-tilanteet, työtapaturmat, työympäristö- ja työyhteisöongelmat, päihdeohjelma (toimintaohjeet, prosessi ja asiantuntijatuki, koulutus), asiantuntijalausuntojen laatiminen viranomaistahoille
- Työterveyshuoltopalveluiden tarjoaminen ja toimintasuunnitelman laatiminen
- Työsuojelulainsäädännön seuraaminen ja siitä tiedottaminen.

Kaupunginvaltuuston 20.2.2017 hyväksymän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on edistää kaupungin henkilöstön sekä kuntalaisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä syrjintää kaupungin kaikessa toiminnassa.

Suunnitelmassa tarkastellaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista ja edistämistä sekä kehittämistarpeita kolmen toimijan / roolin mukaan: 1) kaupunki poliittisena ja strategisena johtajana 2) kaupunki palveluntarjoajana ja 3) kaupunki työnantajana.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

2.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Kansainvälisen talouden kehitys tukee edelleenkin Suomen talouden kasvua, vaikka maailmantalouden kasvunäkymät ovat hiukan heikentyneet. Inflaatio on viimeisten kuukausien aikana kiihtynyt euroalueella maltillisesti. Kiihtyminen on pitkälti seurausta energian hintojen noususta. Rahapolitiikka tukee kasvua euroalueella, myöskin kotimaassa rahoitusolot säilynevät suotuisina kulutukselle ja investoinneille. Korkotaso pysyy lähiaikoina alhaisena. Yhteenvetona Suomen taloudellisessa toimintaympäristössä on edelleen edellytyksiä kasvun jatkumiselle, vaikka riskit maailmantaloudessa ovatkin lisääntyneet.

Suomen talous ei viimeaikaisesta positiivisesta vireestä huolimatta vielä ole täydessä iskussa: julkinen talous on yhä alijäämäinen, työllisyysaste liian alhainen ja työn tuottavuuden kehitys vaimeaa. Kuitenkin julkisen talouden tila on viime vuosina parantunut. Alijäämä suhteessa BKT:hen oli vuosituhaten vaihteen jälkeen suurimmillaan vuonna 2014, kun se syveni yli 3 prosenttiin. Nyt alijäämä on tuntuvasti pienempi. Alijäämien pienenemiseen ovat vaikuttaneet sekä finanssipolitiikkaa koskevat päätökset, että yleisen talouskehityksen koheneminen. Työn tuottavuuskasvua ajavat erilaiset innovaatiot ja niiden käyttöönotto. Koulutus, tutkimus ja tuotekehitys ovat keskeisiä tekijöitä innovaatioiden edellytysten taustalla.

Vuonna 2018 inflaatiota kiihdyttivät ruuan ja energian hintojen nousu, vuoden 2019 inflaation odotetaan olevan 1,3 prosenttia ja kiihtyvän 1,7 prosenttiin vuonna 2021. Ennustejaksolla palkkojen nousu tukee inflaation kiihtymistä.

Työllisyydessä vuonna 2018 koettiin poikkeuksellisen voimakas kasvu jää hetkelliseksi. Osittain tämä johtuu työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmista. Suomessa on edelleen paljon työttömiä, vaikka uusia työpaikkoja on avautunut entistä enemmän. Tämä johtuu mm. pitkäaikaistyöttömyydestä sekä korkeasti koulutetun tai muuten ammattitaitoisen työvoiman puutteesta.

Suomen vientiteollisuus on onnistunut parin viime vuoden aikana kasvattamaan markkinaosuuksia, mikä johtuu osin Suomen vientiteollisuuden kustannuskilpailukyvyyn paranemisesta. Vientimarkkinoiden kasvua heikentävät kasvava epävarmuus maailmantalouden kehityksestä, varsinkin kauppasodan kiihtymisen uhka, heijastuu herkästi yritysten odotuksiin ja Suomen kauppakumppanien investointinäkymiin. Tämä näkyy herkästi Suomen viennissä, joka koostuu suurelta osin investointihyödykkeistä ja välituotteista.

Talouden positiivisesta trendistä huolimatta julkisen talouden rakenteellisia ongelmia ei ole ratkaistu. Tulevaisuudessa väestön ikääntymisestä johtuvat julkiset menot kasvavat. Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä ei ole varmistettu. Kestävyysvaje on edelleen noin 3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Sen verran siis pitäisi tehdä menosäästöjä tai kiristää verotusta, jotta julkiset tulot riittäisivät kattamaan julkiset menot tulevaisuudessa. (Lähde: Suomen pankki)

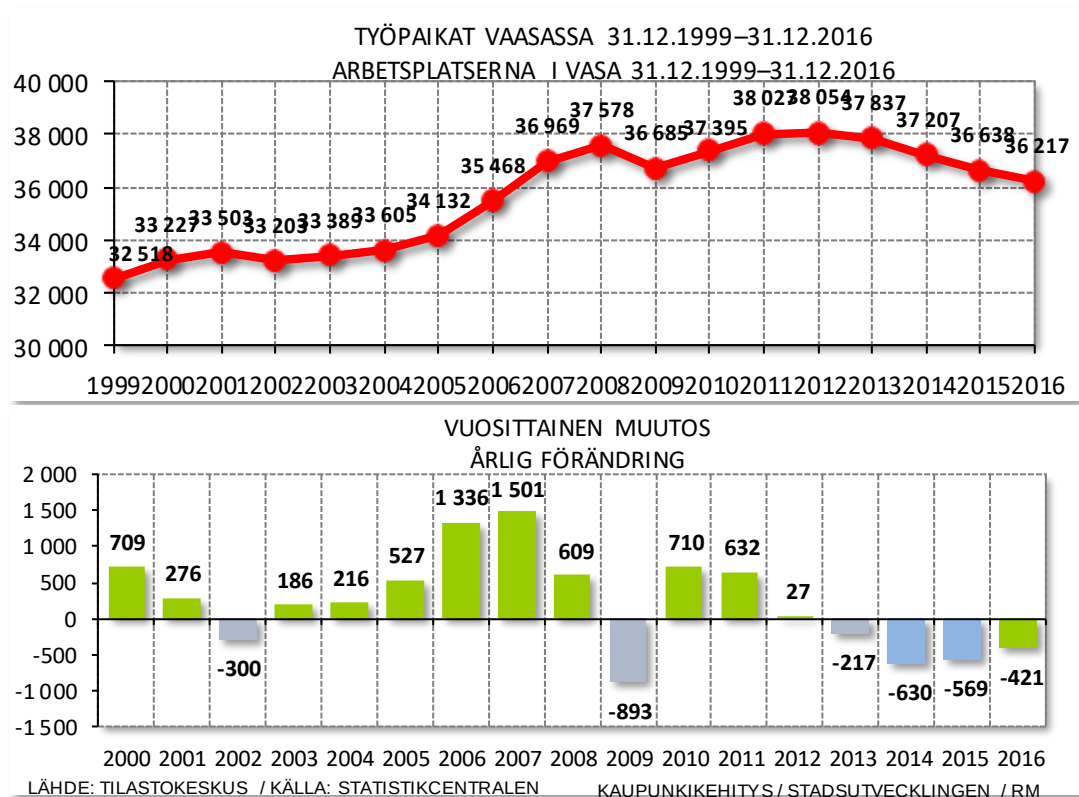
2.2 Kuntatalouden kehitys

Kuntatalouden tulos heikentyi vuonna 2018 selvästi kevään 2018 ennusteeseen verrattuna. Tilanne on huolestuttava, sillä kuntien toimintamenot ovat kasvaneet odotettua enemmän noin 3 prosenttia. Kuntien lainakannat ovat reippaassa nousussa ja loppuvuoden verotulojen

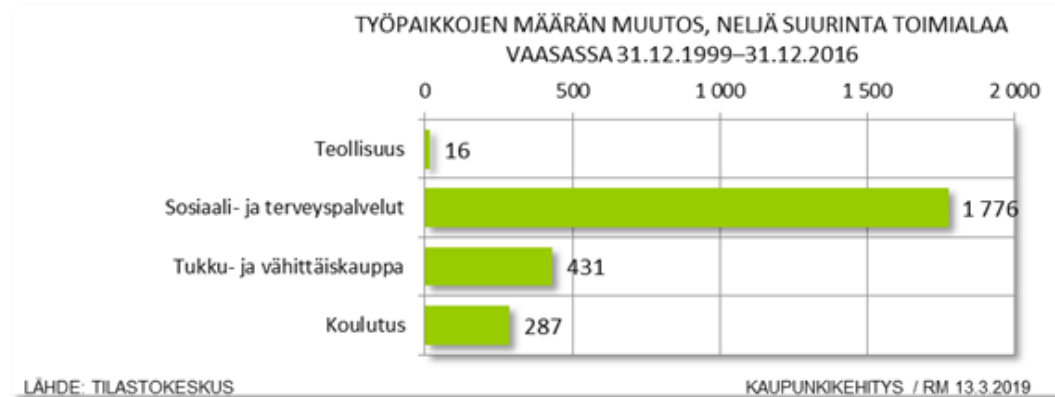
yllättävä notkahdus heikentää tilannetta entisestään. Positiivista tulosta tekevien kuntien joukko on hyvin kapea. Talouden sopeutuspaive vaihtelee merkittävästi kuntakokoryhmittäin. Suurin sopeutustarve on pienimmissä, alle 6 000 asukkaan kunnissa. Tilinpäättösarvion mukaan negatiivisen tuloksen kuntia on 196 kpl, kun niitä oli vuoden 2017 tilinpäättöksen mukaan vain 55 kpl. (Lähde: Suomen Kuntaliitto)

Vaasan taloudellinen kehitys ja väestö

Viimeisin tilastotieto työpaikkojen määrästä on vuodelta 2016, jolloin Vaasassa oli kaikkiaan 36 217 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä on laskenut 421 vuodesta 2015. Keskimäärin 2010-luvulla työpaikkojen määrä on laskenut 196 työpaikalla vuodessa. Työpaikkojen määrän vuosittainen vaihtelu tarkastelu on ollut kuitenkin voimakasta. Vuonna 2016 työpaikkojen määrän laskua selittänee teollisuuden irtisanomiset, jotka ovat näkyneet myös työllisyydessä. Kuitenkin vuoden 2017 aikana työllisyys kasvoi ennakkotietojen mukaan 1,7 prosenttiyksikköä, mikä indikoi positiivista kehitystä myös työpaikkojen suhteen.



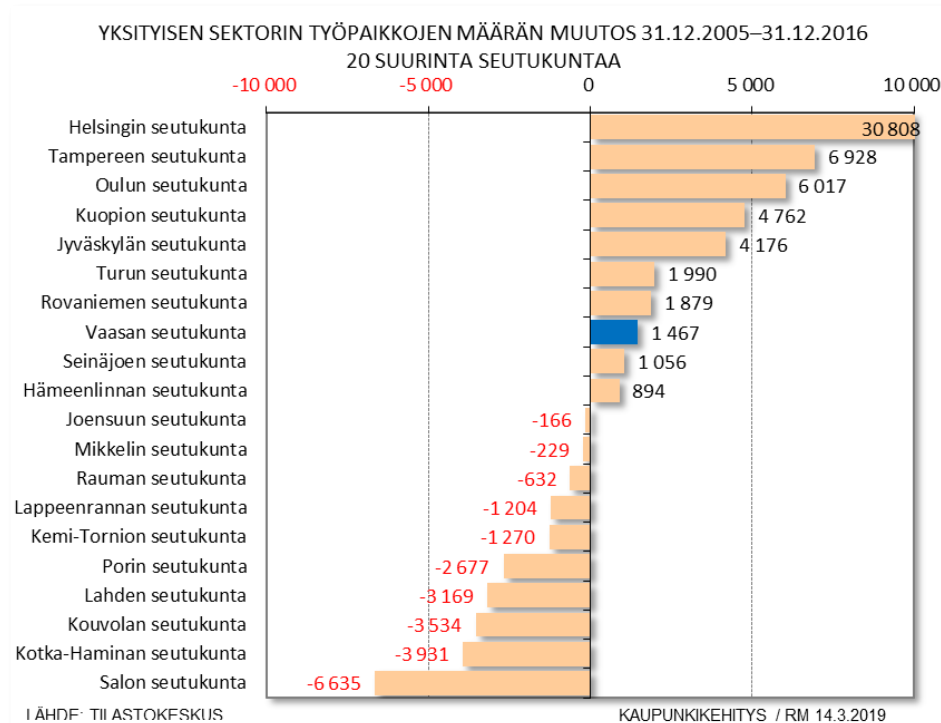
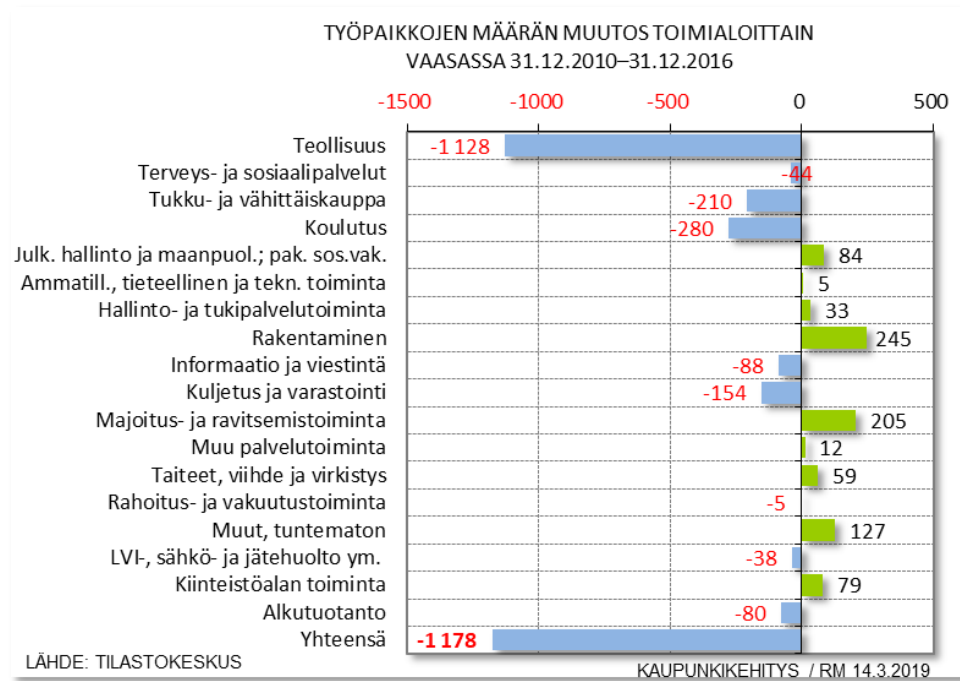
Toimialoittain tarkasteltuna 2000-luvun aikana suurin muutos työpaikkojen määrässä on ollut suurimmilla toimialoilla. Eniten työpaikkoja tarkastelujaksolla toimialoista on tullut sosiaali- ja terveyspalveluihin. Teollisuuden irtisanomiset pitkään kestäneen laskusuhdanteen myötä näkyy teollisuuden pienessä kasvussa.



Toimialoista suurin työpaikkamäärä on teollisuudessa, jossa oli 7 567 työpaikkaa vuonna 2016. Toiseksi eniten työpaikkoja oli sosiaali- ja terveyssektorilla, jossa työpaikkoja oli puolestaan 6 829. Muut suuret toimialat olivat tukku- ja vähittäiskauppa 3 342 työpaikallaan ja koulutus, jossa oli 2 819 työpaikkaa vuonna 2016. Suurin kasvu työpaikkojen määrässä 2000-luvulla on ollut sosiaali- ja terveysalalla, jossa työpaikkojen määrä on kasvanut 1 776 työpaikalla.

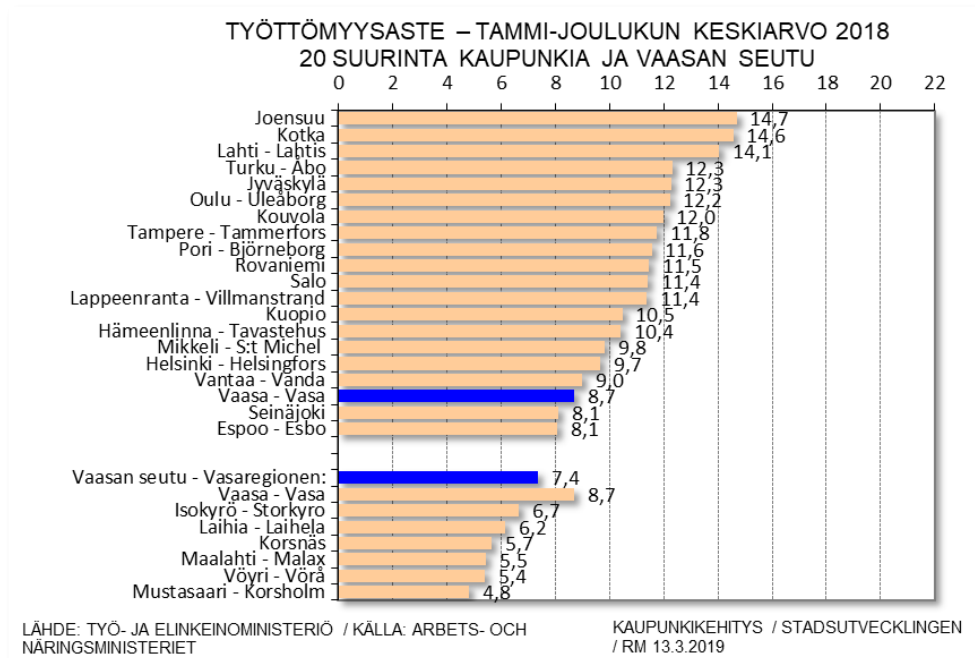


2010-luvun negatiiviseen työpaikkakehitykseen on vaikuttanut vahvimmin teollisuuden työpaikkojen vähentyminen. Kovimmin kasvanut toimiala on ollut rakentaminen, jonka kehitys näkyy myös esimerkiksi kasvussa olevassa asuntorakentamisessa. Lähes yhtä suuressa kasvussa on 2010-luvulla ollut majoitus- ja ravitsemistoiminta.

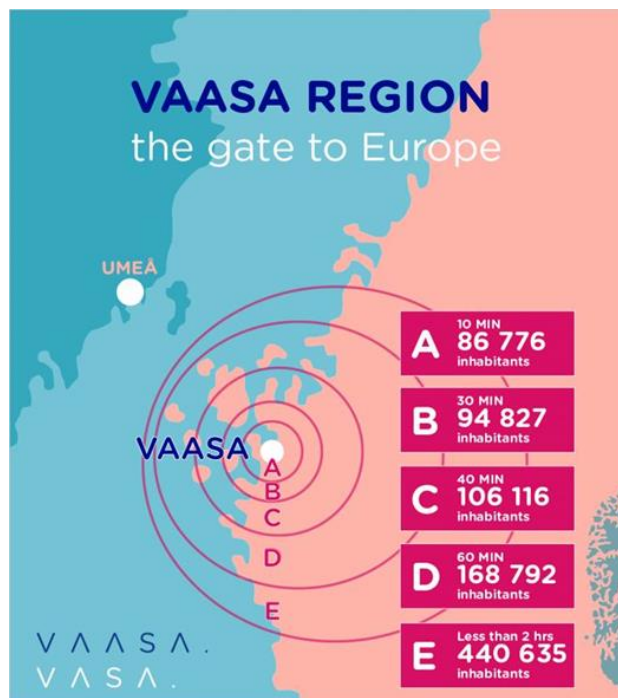


Vaasan seutukunnan yksityisen sektorin työpaikkamäärän kasvu on kuitenkin ollut kahdeksanneksi suurin 20 suurimman seutukunnan työpaikkamäärien muutoksen tarkastelussa vuodesta 2005 alkaen. Vaikka Vaasan seutukunnan sijoitus listalla onkin pudonnut kaksi sijaa, voidaan sitä pitää hyvänä, kun huomioidaan, että laskusuhdanne on iskenyt pahemmin useaan muuhun seutukuntaan.

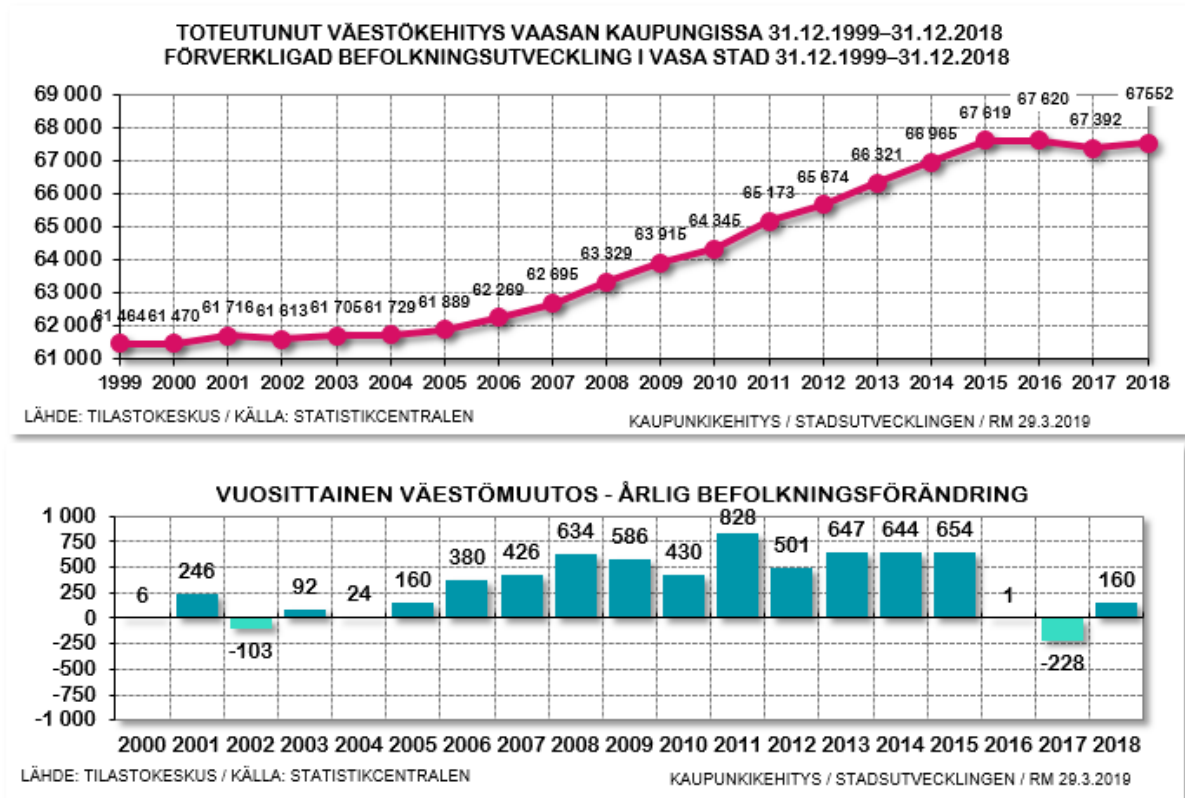
Vaasan kuukausittainen työttömyysaste oli kunakin kuukautena pienempi kuin edellisellä vuonna samana kuukautena. Vuoden 2018 työttömyysasteen keskiarvo olikin Suomen 20 suurimman kaupungin joukossa kolmanneksi pienin.



Maksimissaan tunnin ajomatkan päässä Vaasasta asuu noin 168 000 asukasta ja alle kahden tunnin ajomatkan päässä asuu yli 440 600 ihmistä. Vaasan seudun ja Pohjanmaa maakuntien kulkuyhteydet niin paikallisesti, valtakunnallisesti kuin myös kansainvälisesti, luovat alueelle voimakkaan kasvun potentiaalin



Vaasan väkiluvun kasvu taittui vuonna 2018 ja väkiluku kasvoi 160 asukkaalla. Väkiluku oli 67 552 vuonna 2018 Tilastokeskuksen mukaan ja näin ollen edellisestä ennätysvuodesta jäätii jälkeen vain vähän.



2.3 Olennaiset muutokset Vaasan toiminnassa ja taloudessa

Väkiluku asettui 31.12.2018 yhteensä 67.552 asukkaaseen, jossa nousua oli 160 asukasta edelliseen vuoteen nähden.

Sosiaali- ja terveystoimi

Maakuntauudistuksella on tarkoitus luoda Suomeen moderni ja kustannustehokas julkinen hallinto, joka palvelee kaikkia asukkaita. Sote-uudistuksessa kuntien järjestämät julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät uuden maakunnan järjestämisvastuulle.

Maakuntauudistuksen valmistelu on jatkunut pitkittyneellä aikataululla siten, että monialaisten maakuntien käynnistyminen on siirtynyt lakiehdotuksissa vuoden 2021 alkuun. Toimiala on osallistunut laajasti maakunnan valmisteluun sekä muutosjohtajatyöpanoksella että johtavien viranhaltijoiden ja erilaisissa työryhmissä vaikuttaneiden substanssiasiantuntijoiden avulla. Lisäksi osa virkamiehistä valittiin kesällä väliaikaiseen valmistelutoimielimeen huolehtimaan maakunnan esivalmisteluun liittyvistä tehtävistä.

Vaasan hallinnoimana on osallistuttu hallituksen kärkihankkeista Lapsi ja perhepalveluiden muutosohjelmaan (LAPE), sekä ikäihmisten muutoshankkeeseen: Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa (I&O). Kummassakin hankkeessa on maakunnassa ollut vuonna 2018 muutosagentti toteuttamassa käytännön etenemistä. Lapsi ja perhepalveluiden muutosohjelma LAPE jatkuu vuonna 2019.

Lisäksi Vaasan kaupunki on hallinnoinut henkilökohtaisen budjetin kokeilua osana ikäihmisten palvelua Pohjanmaan maakunnassa.

Kehittämistoiminta on muutenkin ollut vilkasta toimialalla. Kansallisen terveystietokantaan (KANTA) on pystytty liittämään lastensuojelun osioita ja terveystietojen osalta palvelut ovat myös täydentyneet. Laatutyön osalta kaikki tulosalueet ovat nyt SHQS-laatuohjelman piirissä ja työ on nyt myös sosiaalityö ja perhepalvelut sekä terveystietojen osalta hyvässä vauhdissa.

Sivistystoimen toimiala

Sivistystoimen tuottamat palvelut (kasvatus, opetus, koulutus, kulttuuri, liikunta) ovat lähellä ihmisten arkea ja osa perheiden käyttämää lähipalvelua. Palveluita etenkin kulttuuri- ja vapaa-aikapuolella tarjoaa vahvojen instituutioiden lisäksi laaja kolmannen sektorin joukko. Sivistystoimen strategiassa Vaasa nähdään Pohjan energisimpänä koulutus- ja kulttuurikaupunkina. Sivistystoimen tavoitteina ovat laadukas, kattava ja kustannustehokas palveluverkko sekä elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta.

Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan yhdistymissopimuksen valmistelu on ollut laajaa ja koko kaupunkia koskevaa, tätä valmistelutyötä on tehty myös sivistystoimessa kuluneena vuotena. Toinen koko sivistystoimaa koskeva valmistelutyö on liittynyt sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen rajapintojen palveluiden kehittämiseen; Pohjanmaan Lape verkoston luominen ja perhekeskustoiminnan kehittäminen.

Palvelusetelipäiväkodit laajentavat varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa

Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrä pysyy ennallaan, mutta päiväkotihoidon kysyntä on kasvanut muihin palvelumuotoihin (perhepäivähoito, avoin päiväkotitoiminta, kerhotoiminta) verrattuna. Vaasan kaupungissa lisääntyneeseen varhaiskasvatuksen kysyntään on vastattu lisäämällä yksityisen varhaiskasvatuksen palveluita (palvelusetelipäiväkodit). Vaasan kaupungissa on otettu käyttöön varhaiskasvatuksen palvelusetelijärjestelmä 1.8.2018 alkaen, jolloin 10 aiemmin ostopalvelupäiväkotina toiminutta päiväkotia siirtyi palvelusetelipäiväkodiksi. Steinerpäiväkodit siirtyivät ostopalvelupäiväkodeista palvelusetelipäiväkodeiksi 1.1.2019 alkaen. Yhden ostopalvelupäiväkodin sopimus jatkuu vuoteen 2020 saakka, minkä jälkeen sekin siirtyy palvelusetelijärjestelmään. Vuonna 2018 rakentui ensimmäinen uusi palvelusetelipäiväkotikoti ”Pikku Poni” Pukinjärven alueelle ja se aloitti toimintansa vuoden 2019 alussa. Palveluntuottaja ja rakentaja kyseiselle päiväkodille valittiin uudella prosessilla nk. avoimen kutsumenettelyn kautta.

Syksyllä 2018 kaupunginhallitus teki päätöksen ruotsinkielisen 210-paikkaisen päiväkodin rakennuttamisesta Gerbyn alueelle. Vuonna 2017 hyväksytyn palveluverkkoselvityksen mukaan myös keskustan alueelle on tarve rakennuttaa uusi päiväkotikoti ja uusia palvelusetelipäiväkoteja on suunnitteilla Länsiniityn, Sundomin ja Merikaarron alueille.

Opetuksen kehittämisen kärkinä energia ja kielet

Opetuksen kehittämistyötä tehdään yli oppiaste- ja tulosaluerojen seuraavissa pääteemoissa: opetussuunnitelmien kehittäminen, tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttö (eForum), energiakoulutusstrategia, kieltenopetus, maahanmuuttajien opetus, taiteen perusopetus, urheiluakatemia. Kielten opetuksen kielistrategia valmistui keväällä ja se on antanut linjauksia ja ideoita kielten opetuksen laajentamiselle ja kehittämiseksi.

Sivistystoimen palveluverkko kehittyy

Kaupunginhallitus päätti vuonna 2018 purkaa sisäilmaongelmista kärsineen Vanhan Vaasan alakoulun ja teki päätöksen rakentaa koululle uudet tilat Variskan yläkoulun yhteyteen, jolloin alueelle muodostuu Variskan yhtenäiskoulu. Vanhan Vaasan koulun oppilaat siirtyivät syyslukukauden 2018 alussa väistötiloihin Palosaaren koululle ja ovat siellä Variskan yhtenäiskoulun laajennusosan valmistumiseen saakka.

Keskustan koulukampus on yksi Vaasan kaupunkistrategian keskeisistä toimenpiteistä. Tavoitteena on muodostaa keskustan alueellekin yhtenäiskoulu. Kaupunginhallitus teki vuoden 2018 lopussa päätöksen laajentaa englanninkielistä opetusta siten, että jatkossa tarjotaan sekä kaksikielistä (suomi-englanti) opetusta että englanninkielistä opetusta. Vuoden 2018 aikana on kartoitettu tulevan yhtenäiskoulun tilatarpeita ja sijaintivaihtoehtoja.

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärät ovat kasvaneet Gerbyn ja Sundomin alakouluissa. Ratkaisuna tilatarpeeseen on Gerbyn alueella uuden päiväkodin rakentuminen ja päiväkodin nykyisten tilojen siirtyminen koulun käyttöön. Sundomin alueella selvitetään vielä vaihtoehtoja tilatarpeen ratkaisemiseksi pitkällä aikavälillä. Kummassakin koulussa akuutti tilatarve ratkaistaan tilaelementtien avulla syyslukukauden 2019 alusta lähtien.

Vamia ja Vaasan kaupungin opistot ovat vakiinnuttaneet toimintaansa edellisenä vuonna toteutettujen isojen organisaatiomuutosten jälkeen. Lukioiden siirtyminen sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin on tapahtunut sujuvasti ja sähköiset opetusmenetelmät ovat toisella asteella jo arkipäivää. Opetuksen kehittämistyötä jatketaan yli kieli- ja koulurajojen, keihäänkärkinä energiakoulutus ja kieltenopetus. Vuoden 2018 aikana laadittiin kielistrategia yhdessä Vaasan oppilaitosten ja Åbo Akademin kanssa.

Vuoden 2018 aikana nuorisopalvelut muutti Kultsan nuorisotalon pihapiiriin ja liikuntapalvelujen toiminta siirtyi uimahallin yhteyteen.

Kulttuurin ja liikunnan tapahtumarikas vuosi

Vaasan kesä 2018 oli tapahtumarikas; Uefan U-19 vuotiaiden kansainvälinen ottelu järjestettiin 16.-29.7. yhteistyössä Seinäjoen kanssa. Kahdeksan maan joukkueet ottelivat kahden viikon aikana paremmuudestaan Vaasan helteisessä säässä. Elisa –stadion tarjosi otteluille erinomaiset puitteet ja kisaa varten rakennetut uudet Variskan- ja Gerbyn tekonurmikentät tarjosivat joukkueille hyvät harjoittelumahdollisuudet. U-19 kisojen lisäksi Vaasassa järjestettiin myös muita suurtapahtumia kuten Wasa Festival ja YLEXPOP sekä tutut Vaasan kuorofestivaalit, Taiteiden yö, Wasa Footballcup ja LittFest.

Kulttuuri- ja liikuntaohjelman valmistelu alkoi. Ohjelman laadinnan puitteissa järjestettiin osallistavia tapahtumia kuten kulttuurifoorumi, liikuntafoorumi, workshopeja ja webropol –

kysely. Tilaisuuksista saatu informaatio ja ideat antoivat hyvät evästyksset kulttuuri- ja liikuntaohjelman tekoon. Ohjelma valmistuu vuoden 2019 aikana. Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n XXI liittokokouksessa 23 - 25.11.2018 vuoden nuorisovaltuuston palkinto annettiin Vaasan nuorisovaltuustolle. Perusteluina mainittiin mm. että Vaasan nuorisovaltuusto on saanut kaupungilta tunnustusta ja päässyt kunniatehtäviin tapaamaan merkittäviä kaupungin vieraita. Nuorisovaltuusto on myös lisännyt näkyvyyttään kunnan nuorten keskuudessa, esimerkiksi kouluja kiertämällä.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen organisaatio uudistui edellisenä vuonna ja vuonna 2018 uusi organisaatiomalli osoitti toimivuutensa. Vuonna 2018 järjestettiin Vaasassa valtakunnalliset museopäivät, kansalaisopistopäivät sekä kirjastopäivät. Vaasan kaupunginteatterin katsotuim näytelmä vuonna 2018 oli Myrskyluodon Maija, joka keräsi pelkästään syksyn aikana 12 635 katsojaa. Vaasan kaupunginorkesterin ohjelma oli myös monipuolinen ja suurinta huomiota sai Leif Segerstamin sävellys Ihmisihme, jota oli kuuntelemassa myös presidenttipari Sauli Niinistö ja Jenni Haukio.

Kuntsin modernin taiteen museossa esillä ollut Glitch Art –näyttely sai valtakunnallista huomiota mm. Helsingin sanomissa olleen suuren artikkelin ansiosta. Kaupunginhallitus teki vuonna 2018 kauan kaivatun päätöksen museoiden kokoelma- ja säilytystilojen tarveselvityksestä, mutta talousarviossa sen toteuttaminen käynnistyy vasta vuonna 2021.

Suunnitteilla oleva Wasa Station ja sen musiikki- ja kongressitilat tulevat entisestään vahvistamaan Vaasan kaupungin asemaa kulttuurin lippulaivana.

Tekninen toimiala

Kaupunkiympäristön kehittäminen

Suurteollisuushanketta tehtiin yhteistyössä Mustasaaren, muiden seudun ja valtion viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Laajametsän suurteollisuuden osayleiskaava vahvistui. Keskustan osayleiskaava laitettiin uudelleen julkisesti nähtäville Wärtsilän Vaskiluotoon siirtymisen johdosta ja Wärtsilän keskusta-alueen merkinnän tarkistamisen takia. Kaavoitus järjesti sekä suurteollisuusalueen ja Vaskiluodon maankäyttöön liittyen yleisötilaisuuksia. Kuntaliitokseen liittyvät selvitykset valmistuivat.

Täydennysrakentamiseen kannustavia asemakaavoja on vahvistunut ja Ravilaaksoprojektit ovat edenneet niin, että asemakaavaehdotus tulee päätöksentekoon keväällä 2019. Kaupunkiosakeskustustyöhön liittyvä strateginen analyysi on eri teemojen kautta edennyt ja strategiaa toteuttavia kaupunkiosakeskusten asemakaavan muutoksia on alkanut. Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma eteni päätöksenteossa. Viheralueverkostoon ja hulevesiin liittyvän viherkertoimen valmistelu ja testaus sekä hulevesiohjelma etenivät. Silta- ja arkkitehtikilpailut toteutuivat suunnitellusti. Maankäytön toteuttamisohjelma päivitettiin vuonna 2018. Vaasan kaupungin alueesta oli asemakaavoitettu 4 868 hehtaaria vuoden 2018 loppuun mennessä. Lisäystä edelliseen vuoteen on 137 hehtaaria, mitä selittää Laajametsän suurteollisuusalueen asemakaavan vahvistuminen.

Kaupunginhallitus hyväksyi Vaasan kaupungin asuntopoliittisen ohjelman 2018– 2022. Ohjelma sisältää asuntopoliittisia toimenpiteitä, joita toteutetaan suunnitelmallisesti. Ravilaakson hyvinvointikorttelin suunnittelu on edennyt arkkitehtikilpailuvaiheeseen.

Uusia maa-alueita hankittiin 96,6 ha. Kaupunki omisti vuoden lopussa maa-alueita n. 6 355 ha ja vesialueita n. 2 141 ha. Kaupungin omistamiin maa-alueisiin kohdistuvia vuokrasopimuksia oli vuoden lopussa 3 835 kpl. Pientalotontteja oli vuoden aikana haettavana n. 100 kpl, joista n. 40 kpl Vähänkyrön alueella. Asuintontteja myytiin 8 kpl ja uusia asuintontteja koskevia vuokrasopimuksia tehtiin 50 kpl. Yritys- tai palveluihin liittyviä tontteja luovutettiin 5 kpl. Maankäyttösopimuksia laadittiin 9 kpl, muita kaavoitukseen liittyviä yhteistyösopimuksia 11 kpl.

Rakennusvalvonnan lupa- ja valvontatehtäviä jatkettiin suunnitelmien mukaisesti. Rakentamisen lupamäärät (724 kpl) pysyivät edellisen vuoden tasolla (2017: 723 kpl). Kerrosalaneliöissä oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna: 59 781 m² (2017: 95 401 m²). Rakennusvalvontapalveluiden tarpeeseen vaikuttaa mm. valitseva taloustilanne. Ennakoivaa laadunohjausta uusille omakotirakentajille jatkettiin.

Ympäristövalvonnan alaisia laitoksia oli 91 kpl ja ympäristöterveydensuojeluun liittyviä valvontakohteita elintarvike-, terveydensuojelu-, ja tupakkavalvonnassa yhteensä noin 1 200 kohteessa. Eläinlääkintähuollon käyntejä oli yhteensä n. 3 900 kpl (2017: n. 3 600 kpl). Jatkuvatoimisen ilmanlaadun seurannan mittausten ajallinen kattavuus oli 92 % (2017: 95 %).

Vaasan seudun jätelautakunnan toiminnassa panostettiin kiinteistöjen liittämiseen järjestettyyn jätekuljetukseen, joko oman tai yhteisen jäteastian kautta. Mukaan saatiin lisää noin 900 kiinteistöä, vuoden 2018 lopussa järjestettyyn jätekuljetukseen kuulumattomien talouksia oli noin 1 100 kpl.

Omaisuuksia myytiin vuoden 2018 aikana huomattava määrä. Aikaisemmin rakennusvalvonnan käytössä ollut osakehuoneisto Wasaborgin talosta myytiin keväällä. Vöyrinkatu 46:ssa sijaitseva sosiaaliviraston käytössä oleva Saunatalo luovutettiin kesäkuussa uudelle omistajalle, ja tilat vuokrattiin kaupungin käyttöön. Lisäksi pari pienempää kohdetta myytiin kaupunkikonsernin ulkopuolelle. Kiinteistöyhtiö Pikipruukille luovutettiin apportina lähes kaikki osakehuoneistot, jotka jo aiemmin olivat Pikipruukin hallinnoimat.

Merkittävimmät investoinnit vuonna 2018

Asuinalueilla Länsiniityn asuinalueen kuntatekniikka valmistui. Purolan vanhan alueen katuinfra saneerattiin Sepänkyläntien pohjoispuolella. Pääliikenneväylistä Pohjolankadun viimeinen osuus välillä Gerbyntie – Kruunantie valmistui. Liikenneturvallisuushankkeista tärkein oli Koulukadun pyörätie. Uusina merkittävänä kohteina aloitettiin loppuvuodesta Kauppapuistikon kiertoliittymän katujärjestelyt sekä Maantie 724 Onkilahden kohdalla, mikä valmistuu vuonna 2020. Tieosuuden Yhdystie – Alskatintie parantaminen tehdään yhteishankkeena valtion kanssa. Keskeisinä tavoitteina mm. liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantaminen.

Katuvalaistuksen saneeraus energiaa säästäviin ledvaloihin jatkui. Paikallisliikenteessä käynnistyi kokeiluna Runsor Express helpottamaan työmatkaliikennettä kaupunginosien

välillä. Kaikkiaan joukkoliikenteessä matkustajamäärät tasaantuivat hieman edellisestä vuodesta ollen 1 229 000 (2017: 1 232 000).

Vesihuollon investointiohjelman pääpaino oli verkosto-, pumppaamo- ja laitossaneerauksissa sekä Kurikan syväpohjavesihankkeessa ja kyberturvallisuuden parantamisessa. Kiireellisinä toteutettavia investointeja oli Onkilahteen jätevesivuodon aiheuttaneen runkoviemärin saneeraus ja Pilvilammen vesilaitokselle tulevan raakavesijohdon saneeraus.

Hallintotalon peruskorjaus oli hankesuunnitteluvaiheessa ja Keskuskoulun peruskorjausta jatkettiin. Gerby nya daghem –hankkeen osalta päädyttiin vuokrapäiväkotiratkaisuun. Korjausvelan hallinta ja suunnitelmat kaupungin palvelutuotannosta vapautuvien tilojen jatkolle ovat tärkeitä näkökulmat omaisuuden hallinnassa. Muutaman vuoden ajan toiminut Talotoimen ja Kiinteistötoimen yhteinen Kiinteistökehitysryhmä työskentelee tehokkaasti omaisuuden kehittämisen ja myynnin edistämiseksi.

Hallinnon ja tuotannon järjestelyt

Teknisen toimen organisaatio muuttui merkittävästi 2018. Toimialalle tuli uusia toimintoja ja toisaalta tulosalueita sekä toimintayksiköitä yhtiöitettiin. Ulkoliikuntapaikkojen hoito siirtyi sivistystoimesta yhdeksi Kuntatekniikan palveluyksiköksi 1.1.2018 alkaen. Kuntatekniikkaan siirtyi myös 1.5.2018 kalustonhallinta ja korjaamotoiminta Vaasan Teknistä palveluista yhtiöittämisen yhteydessä.

Vaasan kaupunginvaltuusto 15.5.2017 päätti teknisten tukipalveluiden yhtiöittämisestä. Teknisestä toimesta TeeSe Botnia Oy:n siirtyivät Vaasan Ruokapalvelut ja Vaasan Siivouspalvelut kokonaisuudessaan. Lisäksi yhtiöön siirtyi Vaasan Teknisistä palveluista keskusvaraston ja kuljetustoimiston toiminnot. Vaasan Talotoimi – liikelaitoksesta yhtiöön siirtyi tuotanto. Keskushallinnon toiminnoista yhtiöön siirtyi Hankintapalvelut. Muutos oli merkittävä teknisessä toimessa, henkilöstöstä noin 440 siirtyy yhtiöön 1.5.2018. Kaupunki on yhtiössä pääomistaja, toisena omistajana on Vaasan sairaanhoitopiiri. Yhtiöittämisellä valmistauduttiin sote/maakuntauudistukseen, haetaan mittakaavaetuja ja vältetään toimintojen pirstaloituminen, henkilökunnan kannalta yhtiöittäminen mahdollistaa paremmat työnkierto – ja urakehitysvaihtoehdot, sekä lisää henkilöstön joustavaa käyttöä.

Tekninen toimi keskittyy perustehtäväänsä: kaupunkiympäristön luomiseen ja vaalimiseen. Työkaluina siinä on n 250 hengen asiantuntijaorganisaatio, huolellisesti mietitty strategia sekä perustellut investoinnit.

2.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

2.4.1 Yleistä

Suomen talouskehitys on jatkunut kohtuullisen hyvänä vuoden 2018 lopulla. Maailmantalouden epävarmuuden lisääntymisen ja euroalueen kasvun hidastumisen vaikutukset Suomen talouteen näyttävät jääneen rajallisiksi. Kasvu on ollut enemmän palveluiden varassa.

EKP laski euroalueen bruttokansatuotteen kasvuennustetta joulukuussa 2018. Vuoden 2018 kasvuksi arvioidaan nyt 1,9 prosenttia ja vuonna 2019 kasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. EKP alensi samalla myös maailmantalouden kasvuennustetta.

Em. riskien ja epävarmuustekijöiden lisäksi kaupungin omaan toimintaan vaikuttavat lisäksi mm. taloudelliset, strategiset, operatiiviset ja vahingolliset riskit.

2.4.2 Vahinkoriskit ja toiminnan keskeytymisriskit

Vahinkoriskeihin ja toiminnan keskeytymisriskeihin on varauduttu vakuuttamalla ja rahastoimalla. Vakuuttamalla varaudutaan mm. kiinteistöjen palovahinkoihin, liikennevahinkoihin ja vastuuvahinkoihin. Vahinkorahaston avulla on varauduttu seuraavien omalla vastuulla olevien vahinkojen rahoittamiseen:

- Kiinteää ja irtainta omaisuutta kohdanneet vahingot
- Toiminnan keskeytysvahingot
- Vastuuvahingot, joista kaupunki on voimassa olevan oikeuden mukaan korvausvastuussa
- Takaussitoumuksen perusteella mahdollisesti syntyvä korvausvastuu

Vahinkorahaston määrä 31.12.2018 on 6,9 miljoonaa euroa. Valtuusto on 12.3.2007 vahvistanut rahaston varojen vähimmäismäärää, rahaston kartuttamista ja varojen käyttöä koskevat säännöt.

Kaupungin vakuutukset olivat toimintavuoden aikana lakisääteisten vakuutusten ja vapaaehtoisten vakuutusten osalta LähiTapiola vakuutusyhtiössä. Vuoden 2011 tammikuusta lukien kaupungilla on myös kuntalaisten eduksi vapaaehtoinen tapaturmavakuutus kaupungin järjestämässä toiminnassa, ns. kuntalaisvakuutus.

2.4.3 Rahoitusriskit

Rahoitusriskejä, joita ovat korkoriski, valuuttariskin, likviditeettiriski ja luottoriski hallitaan kaupunginhallituksen päätösten ja Vaasan kaupungin talous- ja omistajaohjauksen linjausten mukaisesti. Hallintaa tehdään hajauttamalla lainat ja sijoitukset toteuttamishetken markkinatilanteen mukaan ja jo olemassa oleva laina- ja sijoitussalkku huomioon ottaen. Lisäksi otetaan kantaa korkoperustaan, valuuttaan ja erääntymisajankohtaan sekä muuttamalla lainasalkun korkojakaumaa johdannaisopimusten avulla.

Rahoitusriskeistä on viime vuodet kiinnitetty erityistä huomiota korkoriskiin. Kaupungin lainasalkku on osin sidottu vaihtuviin korkoihin, mikä on pitkällä aikavälillä havaittu edullisimmaksi, varsinkin matalien korkojen aikana. Tällöin korkomenojen ennakointi on kuitenkin vaikeampaa ja korkoriski suurempi. Toimenpiteitä on tehty suojatun osuuden lisäämiseksi tekemällä koronvaihtosopimuksia. Koronvaihtosopimusten avulla toteutetaan suojauksia suhdannesyklejä huomioivalla tavalla. Vuosina 2013-2016 on tehty suojaussopimuksia, jotka astuvat voimaan tulevaisuudessa vuosina 2020-2027. Vuoden 2018 lopussa lainasalkusta suojattu osuus oli noin 50 %. Vaikka korkotaso pysyy matalana, korkoriski on lainakannan voimakkaan kasvun myötä edelleen yhä merkittävämpi riski kaupungille. Korkoriskin hallinta vaatii yhä enemmän suunnitelmallisuutta ja resurssia. Vuonna 2014 tehtiin lainasalkkuanalyysi, joka selvästi osoitti, että kaupungin lainakannan suojausastetta on nostettava. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt varainhankinnan periaatteet 20.2.2017.

2.4.4 Ympäristöriskit

Ympäristötekijöitä, joilla on mahdollisesti vaikutusta toimintaan ja/tai talouteen, on Suvilahden kaatopaikan sulkemisesta aiheutuvat toimenpiteet. Suvilahden kaatopaikan sulkemislupa saatiin ympäristöviranomaisilta vuoden 2014 aikana. Suvilahden kaatopaikan varauslaskelma on päivitetty vuoden 2016 alussa ja sisältää 2,2 miljoonaa euroa, jonka tulisi riittää maisemointitöiden loppuun saattamiseen ja jälkিতarkkailun suorittamiseen.

Suvilahden kaatopaikan sulkemiseen liittyy olennaisesti myös Suvilahden teollisuusalueen pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus. Teollisuusalueella ja sen lähistöllä sijainneesta aikaisemmasta kaatopaikkatoiminnasta aiheutuneen maaperän pilaantuneisuuden laajuuden selvittämiseksi tehtiin laaja ympäristötekniinen selvitys vuonna 2014 ja koekunnostus vuonna 2015. Ympäristöteknisestä selvityksestä ja koekunnostuksesta saatujen tulosten perusteella alueella toteutettiin pohjaveden ja huokoskaasun tarkkailujakso vuosien 2015-2017 aikana. Tarkkailujakson aikana saatujen tulosten perusteella katsottiin aiheelliseksi tutkia alueen maaperän huokoskaasun vaikutus rakennusten sisäilmaan. Sisäilmamittaukset tarvitaan, jotta valvova viranomainen (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus) voi tehdä päätöksen alueen jatkokäytöstä. Sisäilmamittausten jälkeen voidaan täsmentää riskinarviota ja arvioida alueen käyttöä nykyisen kaltaisessa käyttötarkoituksessa. Sisäilmamittaukset suoritetaan kevään 2018 aikana.

Vaasan kaupunki sai Aluehallintovirastolta Vaasan Vesi –liikelaitoksen Pättin jätevedenpuhdistamon ympäristölupapäätöksen 10.7.2017. Ympäristölupa koskee Vaasan kaupungin sekä Mustasaaren ja Maalahden kuntien osien eli yhteensä noin 69 500 asukkaan jätevesien käsittelyä sekä käsitellyn jäteveden johtamista mereen Varisselän Isolahteen Palosaaren edustalle.

Pitoisuus- ja käsittelytehorajat pysyivät muuten ennallaan, mutta typenpoistovaatimus lieveni haetun mukaisesti siten, että sen teho lasketaan vuosikeskiarvona ja vain siltä ajalta, jona tulevan jäteveden lämpötila on vähintään 12 °C.

Puhdistamon melurajat lähimmissä häiriintyvissä ovat uuden luvan mukaan klo 7–22 taso 55 dB (LAeq), klo 22–7 taso 50 dB (LAeq), jotka alittuvat nykytoiminnassa.

Lupahakemuksessa ja sen täydennyksissä toimitetuista hajuselvityksistä huolimatta luvassa vaaditaan hajukartoitus ja hajupäästöjen leviämismallinnus sekä kartoituksen perusteella laadittu suunnitelma hajuhaittojen vähentämisestä vuoden 2018 loppuun mennessä. Hajuhaittojen vähentämissuunnitelman tuloksia odotellaan vielä konsultilta. Hajukartoituksen ja -mallinnuksen tulosten sekä suunnitelman perusteella lupaviranomainen voi täydentää lupamääräyksiä, mikä voi aiheuttaa lisäkustannuksia. Hajujen hallinta liittyy myös lähialueiden kaavoituksen etenemiseen.

Mereen johdettavalle puhdistetulle jätevedelle asetettiin hygienisointivaatimus maaliskuusta marraskuulle, minkä investointikustannukset ovat noin 140 000 € ja käyttökustannukset 30 000 €/v.

Luvanhaltija on määrätty maksamaan kertakaikkiset korvaukset rantakiinteistöjen virkistyskäyttövahingoista yhteensä 41:lle rantakiinteistöjen omistajalle sekä kalastuksen vaikeutumisesta aiheutuneista vahingoista neljälle ammattikalastajalle. Lisäksi Gerbyn osakaskunnalle on määrätty maksettavaksi kertakaikkinen korvaus kalastuksen tuoton alenemisesta. Luvanhaltijalle on määrätty myös 14 300 euron vuotuinen kalatalousmaksu.

Lupa ei ole lainvoimainen koska, siitä on valitettu purkupaikan ja rantakiinteistöjen korvausten osalta Vaasan hallinto-oikeuteen. Vaasan Vesi on antanut HaO:lle vastineen valitukseen. AVI:ta saadun ohjauksen pohjalta korvaukset ammattikalastajille on maksettu alkuvuodesta 2018.

2.4.5 Muut ei-taloudelliset asiat

Lähtökohtaisesti kaupungin sisäiset ohjeet¹, oikeusministeriön ja Kuntaliiton ohjeet² luovat pohjan korruption torjumiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi sekä ovat tarpeellisia ja lisäävät

¹ Kts. mm. riskienhallintapolitiikka, kaupungin matkustussääntö.

tietoisuutta korruption riskeistä ja toimintatavoista korruption ehkäisemiseksi. Kaupungin päivityksen alla oleviin sisäisen valvonnan ohjeisiin on tarkoituksenmukaista sisällyttää korruption määritelmä, tietoa sen ilmenemismuodoista sekä sen ennaltaehkäisyyn, havaitsemiseen ja torjumiseen liittyvät valvonnan menettelyt.

Kuntalain mukaisen uuden sidonnaisuusrekisterin käyttöönotto vuoden 2017 aikana tukee osaltaan korruption vastaista toimintaa. Kunnallishallinnon sidonnaisuusilmoituksen tekemisvelvoite koskee toisaalta ainoastaan johtavia viranhaltijoita ja esittelijöitä sekä luottamushenkilöistä kaupunginhallituksen jäseniä, valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, lautakunnan puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia.

Kaupungin näkemyksen mukaan korruption vastaisen toiminnan ja torjunnan tärkeimpiä päätavoitteita ovat ennaltaehkäisevien viranomaisrakenteiden vahvistaminen sekä toiminnan koordinoiminen ja eri toimijoiden välisen yhteistyön parantaminen. Tietoisuutta korruption erilaisista ilmenemismuodoista on lisättävä koulutuksin, viestinnän keinoin ja edistettävä korruption vastaisen kulttuurin luomista koko kaupunkikonsernissa. Tietoisuutta tulee suunnata etenkin rakennusalaan toimiville yhteistyökumppaneille, tämän lisäksi on hyvä järjestää temaattista koulutusta/ tietoisuutta ajankohtaiskoulutuksen yhteydessä rekrytointia, kaavoitusta, hankintoja ja rakennusurakoita sekä valtionavustuksia käsitteleville viranhaltijoille ja luottamushenkilöille.

Eräs tapa edesauttaa korruptiota koskevien ilmiöiden ja konkreettisten tapausten havaitsemista on niin sanotun whistleblowing -kanavan luominen (whistle blower = työntekijä joka anonyymisti paljastaa työpaikallaan vallitsevia epäkohtia). Käytännössä kaikilla suurilla suomalaisyrityksillä ja myös eräissä kaupungeissa on käytössä anonyymien ilmoittamisen mahdollistavat kanavat tai ainakin sellainen on kehitteillä. Pääosin tällaiset kanavat toimivat tietoverkossa. Sisäinen tarkastus on v. 2017 ollut yhteydessä kaupungin viestintäpalveluihin ao. menettelyn selvittämiseksi³.

Tulevaisuuden osalta korruption torjuntaan ja ennalta estämiseen tulee panostaa suurten rakenteellisten muutosten kuten sote- ja maakuntauudistusten yhteydessä, jolloin mm. päätöksenteon avoimuus on säilytettävä myös jatkossa kaupungin toiminnan yhtiöittämisestä huolimatta.

Uusi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että kaupunki edistää palveluissaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Näin menetellen kaupunki panostaa kestävään sosiaaliseen kehitykseen sekä toteuttaa ihmisoikeuksia arjessa. Keskeinen kaupungin ajantasainen menettelytapaohjeistus tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä ihmisoikeuksien edistämiseksi on kirjattu asiakirjaan *”Vaasan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2017–2018”*⁴. Lähtökohtana on edistää kaupunkilaisten ja kaupungin henkilöstön tasa-arvoa ja

² Kts. <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/laki/kunnan-toimielimet-ja-johtaminen/korruptio-ja-eettisyys>. Kts myös Yleiskirje 17/2017, 21.6.2017 ”Ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista”.

³ Espoon kaupungin mukaan anonyymien ilmoituskanavien kehittäminen alentaa kynnystä ottaa tarkasteluun epäilyksiä korruptiosta ja päätöksenteon läpinäkyvyydestä. Tampereen kaupungin mukaan korruptiotapausten ilmoittamisessa tulee olla mahdollista anonyymi ilmoitusmenettely sekä tietojen luottamuksellinen käsittely. Tampereen kaupungilla on ilmoitusmenettelystä positiiviset kokemukset. Transparency International Suomi ry:n mukaan korruptiotapausten paljastumisen kannalta olennaista on väärinkäytösepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojelu sekä anonyymiteetin takaavan ilmoituskanavan muodostaminen. Suomen Kuntaliitto kannattaa selvityksen tekemistä korruptioepäilyistä ilmoittamisesta sekä edellytyksistä mahdolliselle sähköiselle kanavalle, jonka kautta korruptiivisen toiminnan epäilyistä voitaisiin ilmoittaa. Kuntaliiton mukaan kunnilla tulee kuitenkin olla toimivalta ja ensisijainen velvollisuus itse käsitellä ja selvittää toimintaansa kohdistuvia korruptioepäilyjä.

⁴ Kaupunginhallituksen hyväksymä 23.1.2017.

yhdenvertaisuutta, jolloin samalla vahvistuu syrjimätön, hyvinvoiva ja luottamukseen rakentuva kaupunkiyhteisö. Siinä todetaan mm. että kaupungilla on velvollisuus vammaisten henkilöiden oikeuksien YK:n yleissopimuksen nojalla edistää, suojella ja taata kaikille vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti heidän ihmisoikeuksiensa ja perusvapauksiensa toteutuminen.

2.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomen talouden ja kuntatalouden kannalta merkittävä muutos, ns. sote-uudistus, kaatui vuoden 2019 alussa. Tämä asettaa merkittävää rahoituspainetta kunnille väestön ikääntyessä ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten tämän myötä kasvaessa.

Kaupunki päätti eräiden tuotannollisten ja hallinnollisten tukipalveluiden siirtämisestä yhtiöiden järjestettäväksi vuoden 2018 toukokuun alusta lukien. Tämän johdosta perustettiin Mico Botnia Oy, joka on kaupungin osakkuusyhtiö, sekä TeeSe Botnia oy, joka on kaupungin tytäryhtiö. Ulkoistus kosketi useaa sataa kaupungin työntekijää ja sen osuminen keskelle vuotta vaikeutti emokaupungin talouden seurantaan. Muutoksella tavoitellaan kuitenkin n. 3-5 % kustannussäästöjä vuoden 2020 loppuun mennessä.

Vaasan kaupungin keskeisenä tavoitteena on jo usean vuoden ajan ollut talouden tasapaino ja kertyneiden alijäämien kattaminen kuntalain säädösten mukaisesti. Tilinpäätös 2017 osoitti jo hyvää suuntaa tämän työn seurauksena. Vuosi 2018 katkaisi kuitenkin hyvän kehityksen, kun verotulot notkahtivat merkittävästi edellisen vuoden tasosta. Tilinpäätöksen perusteella voidaan todeta, että valtuuston asettamat tavoitteet alijäämän kattamiseksi ovat uhattuna. Alkuvuodesta 2019 onkin käynnistetty toimet talouden saamiseksi takaisin raiteilleen. Vuonna 2018 päätettiin myös kuntaveron korotuksesta vuodelle 2019. Verotulokertymän epävarmuuden ohella kasvavat henkilöstömenot (palkankorotukset ja lomarahaleikkauksen päättymisen) sekä kuntayhtymistä ostettavien palveluiden kustannustason nousu aiheuttavat epävarmuutta kaupungin talouden tasapainotavoitteen saavuttamiselle. Kaupunkiemon ja konsernin taseiden rakenteen sekä sisällön tarkastelua on tehtävä osana talouden tervehdyttämistä.

Talouden tasapaino on merkittävin investointiosan tavoite ja poistonalaiset bruttoinvestoinnit suunnitelmakaudella on pyritty alentamaan suunnitelmapoistojen tasolle eli n. 30 miljoonaan euroon. Talouden tasapainon saavuttamiseksi investointikohteita on jatkuvasti uudelleenarvioitava, karsittava ja lykättävä jopa pitkälle tulevaisuuteen. Vuosia jatkunut säästäminen investointimenoissa on kuitenkin aiheuttanut kasvavaa investointipainetta tuleville vuosille. Tämän johdosta kumuloituneiden alijäämien kattaminen tavoiteaikataulussa on ensiarvoisen tärkeää. Velkaantumiskehitystä on hillitty käyttötalouden tasapainottamistoimenpiteillä ja investointien tarkastelun kautta. Lisäksi omaisuuden myynnin kautta on rahoitustilannetta pystytty parantamaan. Tilinpäätöksen perusteella voidaan todeta velkaantumiskehityksen taittuneen ja sen arvioidaan pysyvän noin 240-250 milj. euron tasolla taloussuunnitelmakauden loppuun saakka. Korkojen mahdollisen nousun varalta kaupungin rahoitusriskin hallinnan merkitys kasvaa.

Talouden kokonaiskuvan muuttuminen kuluneella tilikaudella 2018 vaatii erityistä huomiota sekä toimenpiteitä tuottavuuden ja taloudellisuuden edistämiseksi. Rakenteelliset muutokset ovat jatkossakin välttämättömiä, jotta tervehtyvä talous voidaan turvata myös aikanaan uuteen laskusuhdanteeseen tultaessa.

2.6. Selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella

Jos kunnan taseessa on alijäämää, on Kuntalain 115 § 2. mom. mukaan kaupunginhallituksella velvollisuus toimintakertomuksessa esittää selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Selvityksenä todetaan seuraavaa: Vuoden 2017 tilinpäätöksessä kertyneet alijäämät olivat 23,7 milj. euroa. Kuntalain 110 § mukaisesti tästä on katettava tilinpäätökseen 2020 mennessä 21,3 milj. euroa ja loput tilinpäätökseen 2021 mennessä. Vuoden 2018 talousarvio ja –suunnitelma vuoteen 2020 on laadittu siten, että alijäämät tulevat katetuiksi säädettyissä määrärajoissa. Alkuperäisen talousarvion 2018 mukaan tilikauden tulokseksi arvioitiin 7,2 milj. euroa. Tilinpäätös vuodelta 2018 osoittaa tilikauden tuloksen olevan -9,2 milj. euroa. Tulostavoite alitti siis arvioidun 16,4 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset selittävät tekijät tähän olivat ensinnäkin, että verotulokertymä jäi talousarviossa arvioidusta 14,0 milj. euroa ja edellisen vuoden tasosta 9,8 milj. euroa. Toisekseen sosiaali- ja terveystoimen menot ylittivät alkuperäisen talousarvion, työmarkkinatuen kuntaosuuden siirron keskushallintoon huomioiden, n. 7,1 milj. euroa. Vuoden 2018 alijäämä on katettava tilinpäätökseen 2023 mennessä.

Alkuperäiseen talousarvioon sisältyi tasapainotustoimina omaisuuden myynnistä saatavia myyntivoittoja n. yhdeksän milj. euroa tavanomaista vuotta enemmän. Tavoite toteutui pääpiirteissään suunnitellusti lukuun ottamatta yhtä hanketta, jossa tehty kauppa jouduttiin purkamaan. Tilikauden aikana raportoitiin tilinpäätösennusteissa kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle tilikauden tuloksen jäävän merkittävästi budjetoidusta. Elokuun 2018 tilanteen mukaisen tilinpäätösennusteen yhteydessä esitettiin ryhtymistä toimiin tilanteen korjaamiseksi. Tilikauden tulos huomioiden voidaan todeta, että taloussuunnitelman mukaiselta tasapainotustavoitteelta on poistunut pohja myös vuoden 2019 talousarvio ja vuosien 2020-21 taloussuunnitelmaa ajatellen. Tämän johdosta kaupunginhallitus on kokouksessaan 18.2.2019 päättänyt palauttaa vuoden 2019 talousarvion käyttösuunnitelmat ohjeistuksella, että lautakuntien on toimialajohtajien johdolla esitettävä yhteensä 12,2 milj. euron vähennykset vahvistetun talousarvion tasosta. Säästö on pysyvä ja toteutuessaan se varmistaa alijäämien kattamisen säädettyssä määräjassa.

3. SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

3.1. Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio merkittävimmistä riskeistä

1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen Vaasan kaupungissa

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista Vaasan kaupungissa ja kaupunkikonsernissa. Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä Hallintosäännön mukaan seuraavasti:

- 1) hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
- 2) valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
- 3) antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Sisäinen valvonta on osa kaupungin johtamisjärjestelmää sekä kaupunginjohdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Tavoite on, että sisäinen valvonta on riittävää ja kohdennettu oikeassa suhteessa toiminnan sisältämiin riskeihin. Hallintosäännön mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on selkeästi vastuutettu eri toimijoiden kesken:

- 1) Toimielimet vastaavat tehtäväalueellaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.
- 2) Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat ja tulosaluejohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
- 3) Palvelualueen päälliköt, palveluyksiköiden esimiehet ja toimintayksiköiden vastuuhenkilöt vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
- 4) Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.
- 5) Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin

tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle, konsernijaostolle ja kaupunginjohtajalle.

Kuntalain säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta edellyttävät, että päätöksentekijöillä on käytössä hyvät tiedot kunnan taloudellisesta tilanteesta ja riskeistä. Kokonaisvaltaista riskienhallintaa kehitetään Vaasan kaupunkikonsernissa seuraavasti:

- 1) synkronoidaan valvonta ja riskienhallinta kiinteäksi osaksi strategista ohjausta ja operatiivista toimintaa
- 2) kehitetään konsernitasolla yhtenäinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjaus- ja raportointi kiinteäksi osaksi toiminnan ja talouden johtamista ja ohjausta
- 3) parannetaan toimintakertomuksen raportointia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, arviointia kehittymisestä sekä johtopäätöksistä tulevaisuuden varalle
- 4) konsernivalvonnasta ja konsernin merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä annetaan toimintakertomuksessa oma selvitys. Konsernivalvonnan kehittäminen on osa vuonna 2017 perustetun konsernijaoston tehtäviä
- 5) varmistetaan tehokas toiminnanohjaus: muodostetaan yhtenäinen raportoitavissa oleva ketju strategisista tavoitteista tulosalueiden tavoitteisiin ja niiden toteutumista uhkaavien riskien hallintaan

Kaupunginhallituksen konsernijaosto aloitti työnsä 1.6.2017. Konserniohjeella pyritään kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin tytäryhteisöistä saaman tiedon laadun parantamiseen ja molemminpuolisen tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisin periaattein

Kaupunginhallituksen ja johtoryhmän tukena on vuodesta 2016 toiminut Kokonaisvaltaisen Riskienhallinnan KORI-työryhmä. Siinä arvioidaan ja kehitetään tilivelvollisten toimielinten ja esimiesten suorittamaa riskienhallintaa, jonka perusteella säännönmukainen raportointi kaupunginhallitukselle voidaan toteuttaa. Keskeisenä tehtävänä on myös kouluttaminen ja yhtenäisten toimintamallien luominen sekä toimialojen tuki. Kaupunginhallituksen alainen tulosalue talous- ja omistajaohjaus ohjaa ja arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan tilaa, talousjohtaja toimii KORI-työryhmän puheenjohtajana. Ryhmän kokoonpano päivitettiin syksyllä 2018, mukana on edelleen mm. toimialojen edustus.

Kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan vastuut on määritelty kaupungin riskienhallinta-politiikassa (kv 7.5.2012 § 60), Vaasan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa (kv 16.12.2013 § 153), sisäisen valvonnan ohjeessa (kh 29.9.2003 § 432), konserniohjeessa (kv 23.4.2018 § 22) ja hallintosäännössä (kv 9.10.2017 § 105).

2. Sisäinen valvonta ja riskienhallintatyö 2018

Talousarviovalmistelussa 2018 laadittiin tulosalueilla riskienkartoituksen perusteella riskienhallintasuunnitelma ja sisäisen valvonnan suunnitelma (Talousarvion laadintaohjeet kh 19.6.2017 § 302). Riskienkartoituksessa kartoitettiin talousarviossa asetettavia tavoitteita

uhkaavat riskit ja kirjattiin niiden hallintakeinot. Samalla tehtiin sisäisen valvonnan suunnitelma kaupungin ohjeiden mukaisesti. Riskien hallintakeinoja suunniteltaessa ja toteutettaessa määritellään mm. hallintatoimenpiteet, vastuuhenkilöt, aikataulut sekä seuranta. Tulosalueen oman arvion mukaan nostettiin 1-3 riskiä sisäisen valvonnan kohteeksi ja niistä muodostettiin tulosalueen sisäisen valvonnan suunnitelma.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioidaan tilinpäätöksessä tilivelvollisille tehdyn kyselyn perusteella. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä selonteko toteutettiin ensimmäisen kerran webropol-kyselynä. Kyselyn sisältöä muokattiin tiiviimmäksi KORI-työryhmässä, työssä oli mukana myös sisäinen tarkastaja. Kyselyssä on 56 kysymystä, joista yhdeksän on avoimia ja loput monivalintakysymyksiä. Kyselyn laadinnassa on huomioitu mm. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje.

Tilinpäätöskyselyssä kaikki vastanneet 36 tulosaluetta ilmoittivat tehneensä riskienkartoituksen ja riskienhallintasuunnitelman. Vastauksissa tuli hajontaa tiedusteltaessa, onko riskienhallintasuunnitelma käsitelty asianomaisessa toimielimessä (3 ei, 1 ei tiedä). Riskienhallintasuunnitelman seurannasta kielteisiä vastauksia tuli enemmän (12 ei, 4 ei tiedä). Tästä voi vetää johtopäätöksen, että kaupungin riskienhallintapolitiikan sisältöä ei tunneta ainakaan tältä osin kaikilla tulosalueilla. Toimenpiteitä suunnitelman perusteella oli tehty miltei kaikilla tulosalueilla (32). Vastaukset olivat saman tyyppiset sisäisen valvonnan suunnitelman osalta. Toimenpiteitä sisäisen valvonnan suunnitelman perusteella on tehty 12 tulosalueella. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta tulosalueilla on siis vastausten perusteella tehty varsin kattavasti ja ne ovat johtaneet myös toimenpiteisiin. Seurannan osalta on hyvä selkeyttää ohjeistusta.

Kaupunkikonsernin riskit luokitellaan strategisiin, taloudellisiin, operatiivisiin ja vahinkoriskeihin. Vuoden 2018 talousarvion valmistelussa 34 tulosaluetta on kirjannut yhden tai useamman sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan tavoitteen talousarvioesitykseensä. Tavoitteiden kokonaismäärä (87) on kattava. Tarkasteltaessa jatkumoa talousarvioesityksestä tilinpäätöskyselyyn ja tulosalueen toimintakertomukseen voidaan havaita, että riskien kirjaamisessa on muutoksia, toisin sanoen ne eivät johdonmukaisesti ”kulje” toimintaketjussa mukana eikä aina käy selkeästi ilmi, miten ne liittyvät strategiasta johdettuihin tavoitteisiin. Tätä selkeyttämään kehitetään taloussuunnittelussa käytettävään tietojärjestelmään strategia- ja riskiosiota vuoden 2019 aikana.

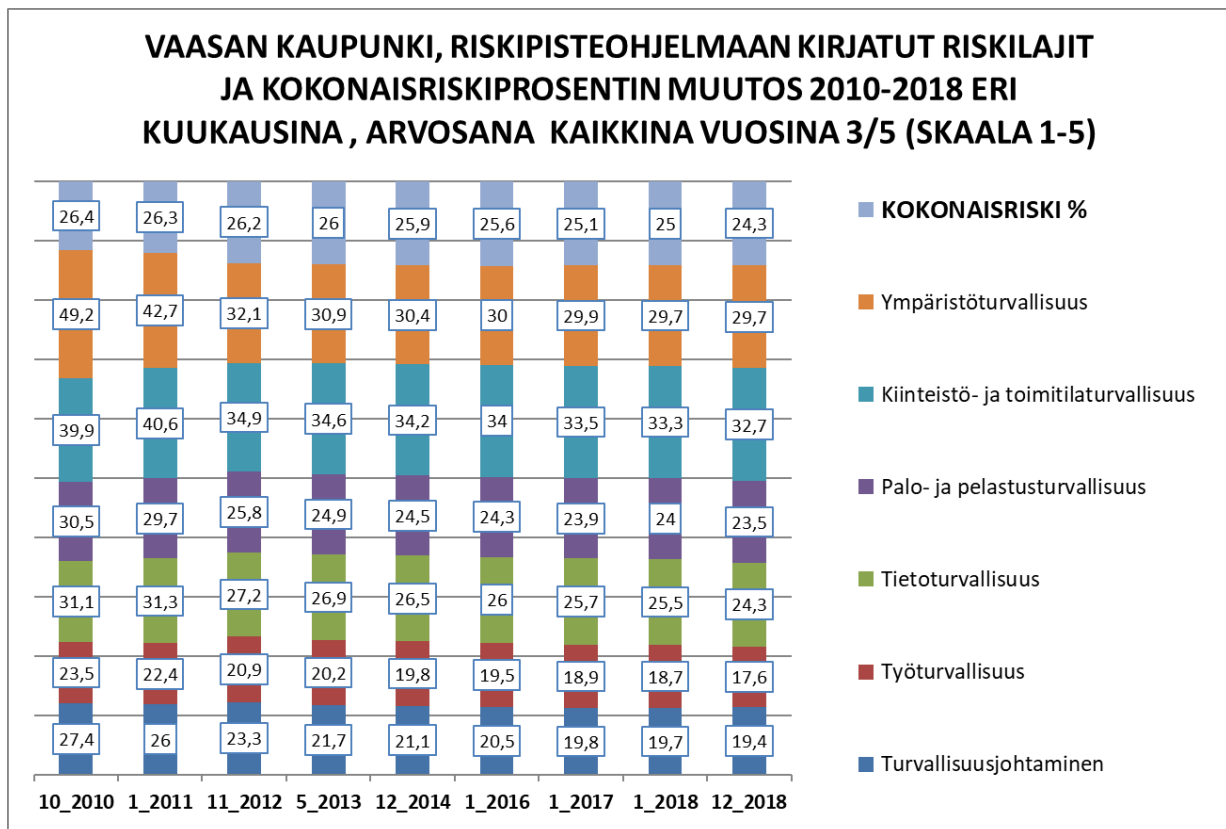
KORI-työryhmä teki keväällä 2018 yhdeksän tulosalueen auditoinnin. Tekniseltä toimialalta mukana olivat Kaavoitus, Kiinteistötoimi, Kuntatekniikka ja liikelaitokset Vaasan Talotoimi ja Vaasan Vesi. Sivistystoimesta olivat Vaasan kaupungin museot, Varhaiskasvatus, Suomenkielinen perusopetus sekä Vamia. Keskusteluissa tuli esille kehitystä mm. asiakasnäkökulmasta, mutta myös todettiin riskejä, kuten osaajien saatavuus. Tulosalueen keskeisten tavoitteiden, toteumien ja riskien läpikäynti todettiin mielekkääksi tavaksi viestiä molempiin suuntiin. Keskusteluissa oli mukana tulosaluejohtaja, KORI-työryhmän puheenjohtaja ja sihteeri sekä toimialan talouscontroller. Auditoinnissa käytännössä myös koulutettiin riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta.

KORI-työryhmä kutsui kuultavakseen asiantuntijoita tietosuojasetuksen (GDPR) aiheuttamista toimenpiteistä. EU:n tietosuojasetus GDPR (General Data Protection Regulation) tuli voimaan keväällä 2016, sitä sovelletaan 25.5.2018 alkaen. Kaupunki nimesi tietosuojavastaavan, joka tuottaa tietoa ja tukee organisaatiota vastaamaan tietosuojasetuksen vaatimuksiin. Kaupungin sisäisiin ja ulkoisiin sivustoihin tehtiin sivut aiheesta. GDPR – koulutuksia ja tietoisuuksia järjestettiin henkilökunnalle. Tilinpäätöskyselyn vastausten perusteella vastanneista 36

tulosalueesta 34 oli huomionnut tietosuoja-asetuksen voimaantulon toiminnassaan, yhden vastauksen mukaan ei ole huomioitu ja yksi ei tiennyt.

Riskipiste - arviointijärjestelmä on ollut käytössä vuosia. Se koskee pääosin riskienhallinnan peruselementtejä, mm. työn vaarojen arviointia, yksiköiden fyysistä toimitilaturvallisuutta ja tietoturvallisuutta. Seuraavasta kaaviosta ilmenee analyysien kokonaisriskiprosentti kaikkien turvallisuuden osa-alueiden osalta vuosina 2010-2018. Kaikkien riskilajien keskiarvo saa arvosanan 3 tyydyttävä skaalalla 1-5 (<30% riski %). Viime vuosina trendi osoittaa kokonaisriskin (26,4% > 24,3%) ja kaikkien osa-alueiden riskien lievästi pienentyneen. Erällä osa-alueilla Turvallisuusjohtamisessa ja työturvallisuudessa riskienhallinta saa tällä arvioinnilla jopa arvosanan hyvää.

Tilinpäätöskyselyn perusteella puolet tulosalueista oli tehnyt työn vaarojen arvioinnin Riskipisteohjelmalla, puolet ei ollut tai ei tiennyt. KORITyöryhmä on jo aiemmin kirjannut kehittämissuosituksena sen, että RISKIPISTE-ohjelman käyttö ja hyödyntäminen integroidaan mm. talo- ja pelastustoimen suorittamien kiinteistöjen kunto- ja turvallisuus-arviointien kanssa.



3. Keskeiset kaupunkitasoiset riskit

Merkittävät riskit ovat sellaisia, jotka uhkaavat konsernin strategisia tavoitteita tai ovat toteutuessaan vaikutuksiltaan mittavia. Toimintaympäristö, tavoitteet, organisaatorakenne ja toimintaprosessit muuttuvat ja poikkihallinnollisten prosessien riskienhallinta nousee yhä merkittävämpään asemaan. Kaupungin riskien monimuotoisuus käy esiin alla olevasta koko kaupungin riskikartasta. Se pohjautuu toimiala-, toimielin- ja tulosaluetasolla

talousarviovalmistelussa syksyllä 2018 tehtyihin riskienkartoituksiin sekä KORI-työryhmässä suoritettuun priorisointiin.

Osa riskeistä on jatkuvia, joten suuria muutoksia ei vuosittaisessa kaupungin riskikartassa ole. Uusina riskeinä kaupunkitasoisesti on mukana mm. ICT-riskeissä vanhentunut laitekanta, mitä kaupunki on laajamittaisesti loppuvuodesta 2018 alkanut uusia. Riskeistä poistettiin virheellinen tavoitteenasettelu, sillä strategisten tavoitteiden vieminen toimialoille ja edelleen tulosalueille toteutettiin laatimalla toimialatasoiset strategiat 2018.

Riskikartassa heijastuu kaupungin toteuttamat hallinnollisten ja tuotannollisten tukipalveluiden yhtiöittämiset 1.5.2018. Molemmat yhtiöt aloittivat toimintansa nopealla aikataululla, yhtiöittämisistä päätettiin kaupunginvaltuustossa 15.5.2017 § 48-49. Riskeinä nähdään poikkihallinnollinen yhteistyö ylipäättään ja yhtiöiden kanssa. Lisäksi esiin nousee prosessien toimivuus rajapinnoissa sekä omistajaohjaus. Myös sopimuksellisuus on lisääntynyt. Kaupunki on pyrkinyt kehittämään tilaajatoimintaansa yhtiöittämisen ohjausryhmän vetämänä. Loppuvuodesta 2018 hyväksyttiin kaupunginhallituksen yleisjaostossa yhtiöiden palvelukuvauksia ns. in house -hankinta-asiakirjoina.



Toimialoilla realisoituneet keskeiset riskit 2018

Sivistystoimi

Lasten ja nuorten pahoinvointi lisääntynyt niin Vaasassa kuin koko Suomessa. Vaasassa tilannetta on parannettu panostamalla oppilashuoltoon, erityisen tuen resursseihin ja monialaisten työryhmien ennakoivaan toimintaan.

Sivistystoimialalla realisoitui yhtenä pahimmista riskeistä oppilaiden ja henkilökunnan mittava sisäilmaoireilu Vanhan Vaasan koulussa, joka johti tehtyjen korjausselvitysten jälkeen päätökseen purkaa koulurakennus, siirtää toiminta väistötiloihin ja rakentaa uusi koulu.

Ennalta-arvaamaton uhkatilanne toteutui syksyllä 2018 Vamian Sampo-kampuksella, jossa opiskelijan entinen puoliso saapui koululle ja puukotti ko. opiskelijaa. Puukotus-tapahtuma saatiin keskeytettyä henkilökunnan ja muiden opiskelijoiden toimesta.

Oppilaitosten siirryttyä sähköisiin oppimisympäristöihin yksi realisoituneista riskeistä on ollut ICT-tukipalveluiden heikoksi koettu saatavuus, joka on vaikeuttanut ja jopa estänyt opetuksen antamista halutulla tavalla.

Omaisuuksien vahingoittumiseen liittyvä riski on realisoitunut mm. Öjbergetin hissien rikkoutuessa tai ilkeästi.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimialalta on raportoitu realisoituneina riskeinä vuonna 2018 sisäilmaongelmiin liittyvä riski koti- ja laitoshoidon puolella, kun tulosalueen toimitiloissa oli todettu kattavammat sisäilma-ongelmat, jotka asettivat haasteita laajemman toiminnan mahdolliseen siirtämiseen ja tilojen saneeraukseen.

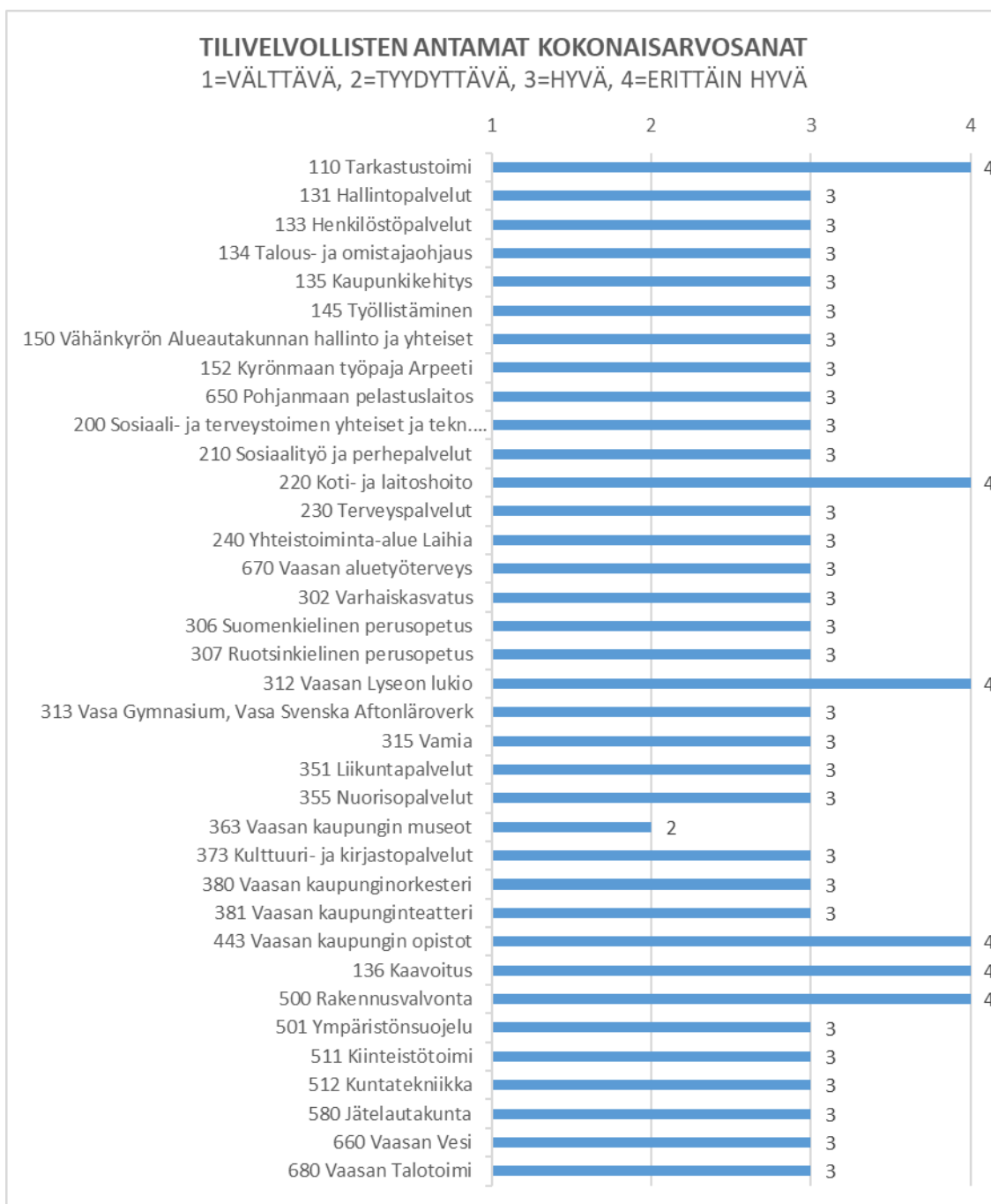
Tekninen toimi

Teknisellä toimialalla realisoitui vuonna 2018 pahimpana riskinä Vaasan Veden toimintaan liittyen loppukesästä 2018 sattunut jätevesivuoto Onkilahteen. Se vaikuttaa verkostosaneerauskohteiden priorisointiin ja luo painetta verkostosaneeraustahdille. Tästä tuli korvausvaatimuksia kiinteistöjen vesivahingoista, talousveden väristä (pyykkien värjäytyminen) sekä jätevesipäästöistä. Liikelaitoksen yhtenä tavoitteena vuodelle 2019 on toimintavarmuus ja sijaisketjujen toimivuuden varmistaminen erityistilanteissa.

KORI-työryhmä kuuli syksyllä 2018 toimialajohtajia toimialojensa keskeisistä riskeistä ja niiden hallintatoimenpiteistä, sosiaali- ja terveystoimen toimialalta ei raportoitu. Väliraportti toi hyvää tietoa työryhmälle tilanteesta ja toiminnasta toimialoilla. Samalla se myös aktivoi toimialoja tässä asiassa. Toimialajohtajat raportoivat kaupungin johtoryhmälle riskienhallinnasta toimialalla maaliskuussa 2019 koskien päättynyttä vuotta.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan 2018 arviointia

Tulosalueiden tilinpäätöskyselyn itsearviointin perusteella sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuivat viime vuonna pääosin suunnitellusti ja kokonaisuudessaan hyvin, vrt. seuraava taulukko.



Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Merkittäviä puutteita lakien ja säädösten noudattamisessa ei ole havaittu. Kaupunki on ajankohtaisten erilliskoulutusten kautta kouluttanut esimiehiä sääntöjen ja päätösten noudattamisesta. Esimiesinfoja oli viisi vuonna 2018, joissa ajankohtaiset ohjeet olivat esillä, lisäksi HR-ohjeista tuotettiin vinkkivideoita. Kaupungin johtoryhmälle järjestettiin johtoryhmävalmennusta ja valmiusjohtoryhmälle kriisiviestinnän simulaatiokoulutus. Vuonna 2018 järjestettiin lainsäädäntöön ja ohjeisiin liittyen mm. tammikuussa rekrytointikoulutusta,

EU:n tietosuoja-asetuksen koulutus rekisterinpitäjille, toimialakohtaiset ristiriitatilanteiden hallinnan workshopit esimiehille ja työsuojeluvaltuutetuille syksyllä 2018, tämä liittyi vahvasti uudistettuihin kaupungin HR-ohjeisiin. Myös kohdennetuissa henkilöstökoulutuksissa oli kaupungin päätösprosessiin liittyvää koulutusta esim. sihteeripassi koulutuksessa. Hallintosäännöstä ja hallinnon säännöistä ylipäättään on hyvä järjestää koulutusta vuosittain.

Kunnallisvalituksista, syytteeseen asettamisesta ja keskeisistä oikeusseuraamuksista raportointi

Kaupunkia koskevista keskeneräisistä riita- ja insolvenssiasioista mainittakoon merkittävimpinä mm.:

- Tapio Lae Oy:n Pohjanmaan kärjäoikeudessa ja edelleen Vaasan hovioikeudessa vireillä oleva, kaupungin palvelubussihankintaan liittyvä vahingonkorvauskanne määrältään 500.000 euroa laillisine viivästyskorkoineen. Pohjanmaan kärjäoikeus velvoitti kaupungin korvaamaan Tapio Lae Oy:lle vahingonkorvauksena 41.651,36 euro laillisine viivästyskorkoineen. Tapio Lae Oy teki kärjäoikeuden tuomiosta jatkovalituksen, mistä johtuen kaupunki teki myös vastavalituksen. Riskinä vahingonkorvausvelvoite ja vastapuolen oikeudenkäyntikulut.
- Helsingin hovioikeudessa vireillä olevat kaupungin ja parinkymmenen muun kunnan vahingonkorvauskanteet ns. metsäkartellisasiassa. Helsingin kärjäoikeus hylkäsi kaikki kuntien kanteet, velvoittaen kunkin kunnan suorittamaan korvaukseksi oikeudenkäyntikuluista Metsäliitto Osuuskunnalle 53.585,50 euroa, UPM Kymmene Oyj:lle 70.266,46 euroa ja Stora Enso Oyj:lle 77.971,50 euroa, kaikki laillisine viivästyskorkoineen. Kaupunki ja suurin osa muista kunnista tekivät kärjäoikeuden tuomiosta jatkovalitukset. Kaupunki ja UPM Kymmene Oyj ovat 12.4.2018 solmineet asiassa sovinnon. Jatkovalitus on edelleen vireillä muita metsäyhtiöitä vastaan. Riskinä vahingonkorvausvaatimusten hylkääminen sekä omat ja vastapuolten oikeudenkäyntikulut.
- Kaupungin Helsingin kärjäoikeudessa 21.6.2018 nostama IT-järjestelmätoimitusta koskeva vahvistuskanne CGI Suomi Oy:tä vastaan. Riskinä vahvistusvaatimusten hylkääminen, omat ja vastapuolen oikeudenkäyntikulut sekä tietojensaanti arkiston vanhasta materiaalista.
- Kaupungin saatavat 1.12.2011 konkurssiin asetetussa RG Line Oy Ab:ssa ovat 3.158,050,59 euroa. Takausvastuun perusteella on maksettu 20.1.2011 Nordea pankille 2.779.429,36 euroa. Saatavat on valvottu vaatien etuoikeutta satamamaksuille. Pesä on myynyt aluksen RG 1. Pesänhoitajan ilmoituksen mukaan pesä voidaan lopettaa.
- Kaupungin saatavat 14.11.2016 konkurssiin asetetussa Jupiter Säätiö sr:ssä ovat 613.432,99 euroa (sisältäen konkurssipesälle takaisinsaannin perusteella maksettu limiittiluotto 340.000 euroa). Konkurssipesä on maksanut kaupungille ennakko-osuutta 102.977,83 euroa. Mahdollinen rikosprosessi vaikuttaa konkurssimenettelyyn pesänhoitajan arvion mukaan 2-3 vuotta.

Markkinaoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa ei tällä hetkellä ole vireillä merkittäviä kaupungin omia hankinta-asioita.

Vaasan hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa on vireillä kymmenkunta kaupunkia merkittävästi koskevaa hallinto- ja kunnallisvalitusasia, joista mainittakoon mm.:

- Waasa Kiinteistöt Oy:n kunnallisvalitus Vaasan hallinto-oikeuteen kaupunginvaltuuston päätöksestä 25.12.2016 § 33 koskien Kiinteistö Oy Yrittäjänkatu 17 Fastighets Ab:lle myönnettyä 7,2 milj. euron lainatakausta. Riskinä päätöksen kumoaminen ja vastapuolen oikeudenkäyntikulut.
- Yksityishenkilön kunnallisvalitus Vaasan hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen teknisen lautakunnan päätöksestä 31.8.2016 § 105 julkisoikeudellisen hulevesimaksun käyttöönotosta. Hallinto-oikeus hylkäsi kaikki vaatimukset. Tekninen lautakunta on päättänyt taksapäätöksen täytäntöönpanosta 1.1.2019 alkaen jatkovalituksesta huolimatta. Riskinä taksapäätöksen kumoaminen ja täytäntöönpanon peruuttaminen.
- useita kaavavalituksia Vaasan hallinto-oikeuteen/edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, koskien mm. siilojen asemakaavamuutosta, Kivikiilan asemakaavaa ja asemakaavamuutosta, Palosaaren salmen alueen asemakaavamuutosta sekä Risön liike- ja yritysalueen asemakaavamuutosta. Riskinä kaavapäätösten kumoaminen.

Pohjanmaan kärjäoikeudessa lopetettu pääkäsittely 15.3.2018 rikosasiassa, jossa vastaajina ovat yksi kaupungin palveluksessa oleva viranhaltija ja kaksi toimenhaltijaa sekä yksi entinen viranhaltija. Syytteen rikosnimikkeitä ovat lahjuksen ottaminen, lahjusrikkomus, virkavelvollisuuden rikkominen ja tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen. Asia koskee ns. tuhkatyöryhmän matkoihin kohdistuvaa lahjusepäilyä. Kärjäoikeus hylkäsi kaikki syytteet. Tuomio ei ole lainvoimainen. Syyttäjä on valittanut Vaasan hovioikeuteen.

Tavoitteiden toteutuminen ja seuranta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion tavoitteiden ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta vuodelta 2018 on esitetty toimialakohtaisena tarkasteluna jäljempänä tässä toimintakertomuksessa. Kaupungin talouden ja toiminnan seuranta, arviointia ja tasapainotusta on jatkettu Talousarvion 2018 ohjeistuksen mukaisesti:

Tulosalueiden tulee antaa lautakunnille selvitys sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä tilinpäätösennuste. Lisäksi on tehtävä selkoa talousarvioon sisältyvien tasapainottamistoimenpiteiden toteutumasta. Tarvittaessa on esitettävä toimenpiteet määrärahan ylityspaineiden kattamiseksi.

Aikataulu oli vuonna 2018:

- käyttösuunnitelmien tarkistus tammikuussa
- huhti- ja elokuun lopun tilanteista talous-, toiminta- ja henkilöstöraportti
- syyskuun lopun tilanteesta talousraportti (tilinpäätösennuste)

- keskitetysti raportoidaan kaupunginhallitukselle talouden toteutumatilanteesta kuukausittain

Taloustoimi raportoi kaupunginhallitusta ja valtuustoa kokonaistalouden toteutumasta vastaavina ajankohtina. Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen raportoidaan 31.8. toteutumatilanteesta ja tilinpäätöksessä.

Kaupunginvaltuusto määrittä kesäkuussa 2015 kaupungin talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2016 – 2019. Pääosa kaupungin toiminnasta toteutui annetun talousarvion puitteissa. Kaupungin tilikauden tulos jäi kuitenkin merkittävästi tavoitteesta johtuen verotulojen toteutumisesta merkittävästi alle arvioidun sekä sosiaali- ja terveystoimen (ml. erikoissairaanhoidon) menojen ylityksestä. Toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi on ryhdytty alkuvuodesta 2019.

Tuloksellisuuden arvioinnin vaikuttavuudesta ja luotettavuudesta saadaan vuosittain arvio tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen kautta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä antaa myös kaupungin tilintarkastaja lausuntonsa tilintarkastuskertomuksessaan.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta sekä varojen käytön hallinta

Tilikauden aikana ei ole todettu hankinnoissa, omaisuuden luovutuksessa tai käyttöarvossa merkittäviä menetyksiä, arvonalennuksia tai jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Arvon alentumisia kirjattiin tilinpäätöksessä 1,1 me. Ne koostuivat useasta tapahtumasta, joista suurin oli Vanhan Vaasan koulu (n. 722 000 e).

Irtaimien omaisuuden hallinnointiin ei ole käytössä yhtenäistä irtaimistorekisteriä. Irtaimiston inventointitilanteesta ei ole selkeää kuvaa. Tällöin on riskinä irtaimiston katoaminen tai muu käyttö, mikä ei ole tarkoituksenmukainen. Poistetun irtaimiston jatkokäsittelyyn liittyvät toimintatavat ja ohjeet tulisi päivittää.

Markkinaoikeuteen tehtyjen valitusten määrä on vuosien saatossa vähentynyt. Vuoden 2018 aikana kaupunki on kahdessa tapauksessa veloitettu korvaamaan valituksen tehneen tarjoajan oikeudenkäyntikulut (suun terveydenhuollon toiminnan ohjauspalvelu sekä Variskan tekonurmikenttätoimitus), mutta toinen näistä asioista on edelleen kho:ssa käsiteltävänä.

Hankintojen seurannassa ei ole noussut esiin väärinkäytöksiä eikä varojen käytön hallinnasta ei ole löytynyt puutteita eikä vilpillistä toimintaa koskien kaupungin omaisuutta. Kaupungin hankintatoiminta on organisoitu uudelleen 1.5.2018 alkaen siten, että kaupungin organisaatioon on jäänyt ainoastaan hankintatoimesta vastaavan viranhaltijan tehtävä. Hankintapalveluyksikkö on siirtynyt osaksi TeeSe Botnia Oy Ab:ta, vastaten 1.5.2018 alkaen kaupungin yhteishankintojen sekä kynnysarvot ylittävien erillishankintojen kilpailuttamisesta, sekä muista hankintojen tukipalveluista. Myös kaupungin yleiset hankintaohjeet on uusittu vuoden 2018 aikana (voimaan 1.1.2019), tavoitteena selkeyttää ja yhtenäistää kaupunkiorganisaation toimintatapoja hankinnoissa.

Ostopalveluiden ja poikkihallinnollisten prosessien valvonnan osalta todetaan, että VKS:n laskuttamien siirtoviivepäivien määrä oli viime vuonna 2 830 kpl (2017: 2606), kasvua edellisestä vuodesta 8,6 %. Hinta oli 578 € / vrk, joten laskutus yhteensä 1,6 m€. Vuodelle 2019

hinta on päätetty olevan 550 €/vrk. Toiminnallisesti lupaukset siirtoviivepotilaiden vähentämiseksi eivät ole onnistuneet.

Kaupungin rahoitusriskit liittyvät lainasalkkuun, joka koostuu sisäisen pankin lyhytaikaisista lainoista konsernin tytäryhteisöiltä ja lyhytaikaisista kuntatodistuksista sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2018 yhteensä 252,1 M€ ja lainasalkun keskimääräisellä pääomalla laskettu keskiporko oli 1,04 %. Vuoden 2018 lopussa kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä oli 228,3 M€ ja lyhytaikaisten lainojen määrä 23,8 M€. Kaupunki on aktiivisesti hyödyntänyt alhaista korkotasoa kasvattamalla lyhytaikaisten lainojensa määrää. Lainojen kokonaismäärä on edelleen hiukan pienentynyt johtuen runsaasta omaisuuden myynnistä. Lainamäärän hallinta on edelleen olennaista riskiä kaupungille. Lainamäärän ja korkoriskin hallitsemiseksi kaupunginhallitus on laatinut lainasalkkuanalyysin ulkopuolisen asiantuntijan johdolla ja analyysin nojalla on solmittu koronvaihtosopimuksia korkoriskin hallitsemiseksi. Vuosina 2020 ja 2024 kaupungille syntyy olennainen korkorahoitusriski, kun erääntyviä bullet –lainoja on vuositasolla 50-60 M€.

Sopimustoiminta

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole, että sopimuksista olisi aiheutunut merkittäviä negatiivisia seurauksia toiminnalle. Oikeudellisia riskejä hallitaan ennaltaehkäisevästi varmistamalla päätösten ja oikeustoimien asianmukainen valmistelu, hyödyntämällä sopimusten laadinnassa mm. konsernin hankintaosaamista ja lakimiesyksikköä. Sähköinen asiakirjahallinnon järjestelmä Kaarle on osaltaan tehostanut asiakirjahallintoa ja päätöksentekoa sekä myös kokonaisvaltaista sopimushallintaa, varsinaisena sopimuksenhallintajärjestelmänä sitä ei kuitenkaan voi pitää. Hallintosäännön 66 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä. Sopimustoimintaa koskevaa ohjeistusta ei ole. Sopimukset / sopimustenhallinta on kirjattu kaupunkitasoiseksi riskiksi.

Kaupungin sosiaali- ja terveystoimi kartoitti kesällä 2018 kaikki sopimukset: palvelu-, yhteistyö-, hankinta-, toimeksianto-, rahoitus- ja aiesopimukset jne. Sopimukset siirrettiin Cludia sopimustietojärjestelmään. Järjestelmä mahdollistaa myös sopimusten seurannan liittyen sopimusten voimassaoloaikaan.

Viestintä ja tiedonkulku

Kaupunginhallitus johtaa viestintää kaupunkikonsernin viestintästrategian pohjalta. Mahdollisten maine- ja imageriskien osalta viestinnän tavoitteena on ylläpitää ja kehittää edelleen positiivista mielikuvaa Vaasasta. Jos ja kun mainekriisejä tulee, vahva positiivinen imago sekä avoin ja nöyrä viestintä kielteisistäkin asioista pienentää mahdollisen pysyvän mainekolhun syntymistä.

Mediatiedotteiden määrä kasvaa tasaisesti vuosittain, vuonna 2018 lähetettiin 274 tiedotetta. Mediatiedotteiden määrä näkyi suoraan Vaasan näkymisessä otsikoissa, eli lisääntyneet tiedotteet lisäävät Vaasan näkyvyyttä mediassa. Vuoden 2018 mediauutisoinnissa Vaasasta uutisoinnista oli noin 20 % positiivista, 10 % negatiivista ja 70 % neutraalia. Negatiiviset uutiset päätyvät mediaan joka tapauksessa, mutta positiivisia uutisia on tuotettava itse aktiivisesti. Positiivisiksi aiheiksi nousivat mm. Wärtsilän Smart Technology Hub ja uuden laivan saama rahoitus. Negatiivisia aiheita olivat Vamian puukotus, lahjusoikeudenkäynti, sairaalan laajanpäivystyksen päätös ja kaupungin taloudentila.

Kaupungin intranetiä käytetään mm. henkilöstölle tiedottamiseen kaupungin uusista / päivitetystä toimintaohjeista ja tarjolla olevista koulutuksista. Kukin yksikkö vastaa omien ohjeistustensa ajantasaisuudesta. Kaupungilla on kriisiviestintäohjeet vuodelta 2009, niiden päivittäminen on käynnissä. Vuoden 2018 lopulla päivitettiin kriisiyhteystiedot. Kaupungin uusi valmiussuunnitelma on työn alla.

Suurin osa tietohallinnon toiminnasta yhtiöitettiin kaupungin osakkuusyhtiö Mico Botnia Oy:lle. Tämä vaikutti merkittävästi vuoden 2018 projektien toteutumiseen. Kaupungin kuituverkon laajennustöitä jatkettiin normaalisti, esimerkiksi Tervajoelle. Ohjelmistopuolella aloitettiin esimerkiksi identiteetin hallinnan käyttöönotto sekä tonttien hakemiseen eTontti-palvelu. Office365 palvelussa on otettu käyttöön laajemmin uusia toiminnallisuuksia kuten Teams.

Tietotekniikan toimivuuden korkean tason varmistaminen on merkittävä tavoite ulkoisessa ja sisäisessä tiedotuksessa sekä 24/7 palvelutoiminnassa. Tietotekniikan toiminnan sujuvuus oli hyvällä tasolla ja vuoden aikana oli vain muutama merkittävämpi häiriötila, joiden kesto oli muutamia tunteja.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Kaupunginjohtajan alaisuudessa toimii sisäinen tarkastus, jonka tehtävä on hallinto- ja talousprosessien tarkastaminen sekä osallistuminen riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja hallinnon kehittämiseen mm. koulutuksen kautta. Sisäiset tarkastajat tukevat kaupungin tavoitteiden toteutumista tarkastamalla ja arvioimalla organisaatioiden ja sisäisen valvonnan toimivuutta sekä toiminnan ja päätöksenteon säädösten mukaisuutta. Suoritettujen tarkastusten perusteella todetaan, että sisäinen valvonta toimii vähintään tyydyttävästi. Sisäinen tarkastus avustaa kaupungin ulkoista tilintarkastajaa sopimuksen mukaisesti.

5. Kokonaisarvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta sekä kehittämistoimenpiteet taloussuunnittelukaudella

Kaupunginhallituksen kokonaisarvion mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusjärjestelmä on kunnossa. Kehittämistä ja ohjausta tarvitaan edelleen riskienhallinnan sulauttamisessa osaksi konsernitason strategiaohjausta ja prosessijohtamista, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan systematisoinnissa, tavoitteisiin kytkettyjen mittarien asettamisessa sekä dokumentoidun seurannan ja raportoinnin järjestämisessä.

Merkittävimpien riskien kartoituksesta todetaan, että suurimmat uhat liittyvät kaupunkikonsernin kykyyn vastata kasvavaan palvelukysyntään muuttuvassa toimintaympäristössä niukkenevilla resursseilla. Kaupungin käyttötalouden määrätietoiset tervehdyttämistoimet ovat tuottaneet tulosta. Verotulojen lasku kuitenkin aiheuttaa toiminnan sopeuttamista rahoituspuolelta. Kaupungin organisaatiomuutokset, ulkoistamis- ja yhtiöittämisjärjestelyt ovat vähentäneet tulosyksiköiden määrää ja lisänneet sopimuksellisuutta. Organisaatiomuutokset ja rajapinnat peruskaupungin ja yhtiöiden välillä vaativat kehittämistyötä. Mahdollinen sote- / maakuntauudistus / vapaaehtoinen integraatio muuttaa edelleen organisaation tuotanto- ja palvelurakenteita radikaalisti. Toimitilahallinnan riskit ovat olleet esillä maku- / soteuudistuksen, mutta myös sisätilailmaongelmien takia.

Kokonaisarviona kaupungin toimintaa uhkaavista merkittävistä riskeistä voidaan todeta, että niiden tunnistamiseksi on työskennelty ja että toimenpiteet niiden hallitsemiseksi ovat

kohtuullisen hyvällä tasolla. Riskienhallintamenettelyt ovat muotoutumassa säännölliseksi osaksi toimintaa. Riskienhallinta- ja sisäisen valvonnan suunnitelmat on pääsääntöisesti käsitelty asianomaisissa päättävissä elimissä, jolloin tieto puutteista ja korjaustarpeista on voitu ottaa käsittelyyn ja tarvittaessa toimenpiteille. Kehitystyö riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan osalta jatkuu ja jalkauttamisessa on edistytty mm. KORi-työryhmän koordinoimana. Kehittämistyön tulokset huomioidaan esimerkiksi talousarviovalmistelussa.

Riskienkartoituksen arviointilomakkeiden käyttö osana kokonaisjohtamista on ollut käytössä useamman vuoden ajan. Tavoitteena on edelleen yhdenmukaistaa ja kehittää dokumentointia ja arviointia kiinteänä osana vuotuista toiminnan ja talouden suunnittelu-, toimeenpano- ja seurantaprosessia. Kaupunki on alkuvuodesta 2019 tehnyt päätöksen laajentaa taloussuunnittelujärjestelmän käyttöä strategian, tavoitteiden ja riskien hallintaan. Näin riskienhallinta siirtyy lähemmäksi tavoitteita ja toimintaa myös kaupunkitasoisena eikä olisi luonteeltaan jälkiarviointia.

Tilinpäätöskyselyn perusteella todettiin, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen ja käsitteiden osalta tarvitaan koulutusta. Koulutussuunnittelu käynnistyi KORi-työryhmässä alkuvuodesta 2019. Myös hyväksi todettuja auditointeja jatketaan. Toimielinkäsittelyssä käytettäville asiakirjapohjille on ilmennyt kysyntää, siten saadaan prosessia yhdenmukaistettua, varmistetaan asianmukainen käsittely ja tehostetaan valmistelu- ja käännoistyötä. Tämä on noussut esille mm. riskienhallintatyöskentelyssä. KORi-työryhmä voisi olla siltä osin toteutuksessa mukana.

Jokainen konsernin tilivelvollinen toimielin antaa osana toimintakertomustaan selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, valvonnassa havaituista puutteista ja toimenpiteistä niiden korjaamiseksi. Riskien hallitsemiseksi lautakuntien, johtokuntien ja konserniyhteisöjen tulee säännöllisesti seurata tavoitteiden toteutumista, niihin liittyviä riskejä sekä ennalta sovittuja mittareita. Tavoitteena on toteuttaa kaupunkitasoisesti riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman väliraportointi 2019 elokuun talouden ja toiminnan seurannan yhteydessä.

4. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

4.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Liikelaitoksen tuloslaskelmassa esitetään kaupungin ulkopuolelta sekä kaupungin muilta yksiköiltä saadut tuotot ja niille maksetut kulut.

	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Toimintatuotot	120 914	112 947
Valmistus omaan käyttöön	2 023	2 912
Toimintakulut	-490 327	-476 082
Toimintakate	-367 390	-360 223
Verotulot	269 946	279 720
Valtionosuudet	104 845	100 863
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	755	730
Muut rahoitustuotot	15 932	13 740
Korkokulut	-2 608	-2 426
Muut rahoituskulut	-162	-440
Vuosikate	21 318	31 964
Poistot ja arvonalentumiset	-31 203	-31 999
Tilikauden tulos	-9 886	-34
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	639	694
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys(+)	0	85
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 246	744

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	24,8	23,9
Vuosikate / Poistot, %	68,3	99,9
Vuosikate, euroa/asukas	316	474
Asukasmäärä	67 552	67 398

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

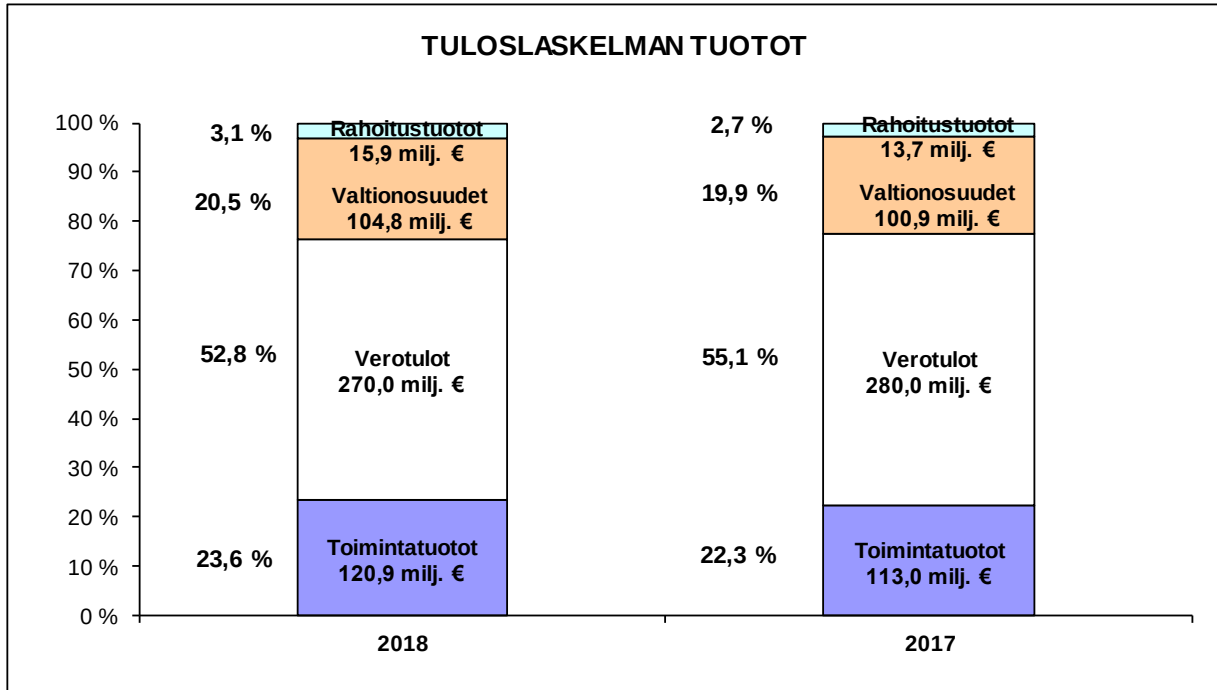
$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

4.2 Tuloslaskelman tuotot

Tuloslaskelman tuotot olivat yhteensä 511,6 miljoonaa euroa (507,3 milj. euroa vuonna 2016). Verotulojen osuus tuotoista oli 52,8 % ja valtionosuuksien 20,5 % eli verorahoitus oli 73,3 % tuotoista. Verotulojen osuus laski 2,3 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.



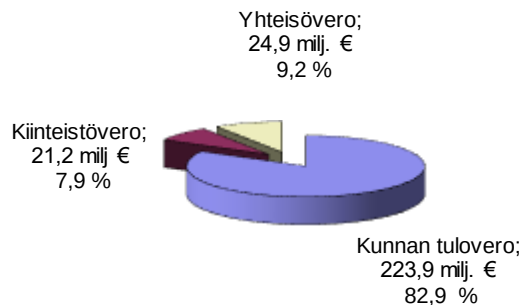
4.2.1 Toimintatuotot

Toimintatuotot olivat 120,9 miljoonaa euroa ja ne nousivat 1,3 % vuodesta 2017, koko maan vastaavan keskimääräisen lisäyksen ollessa 2,3 %. Suurimmat erät ovat myyntituotot 56,3 miljoonaa euroa ja maksutuotot 25,6 miljoonaa euroa.

4.2.2 Verotulot

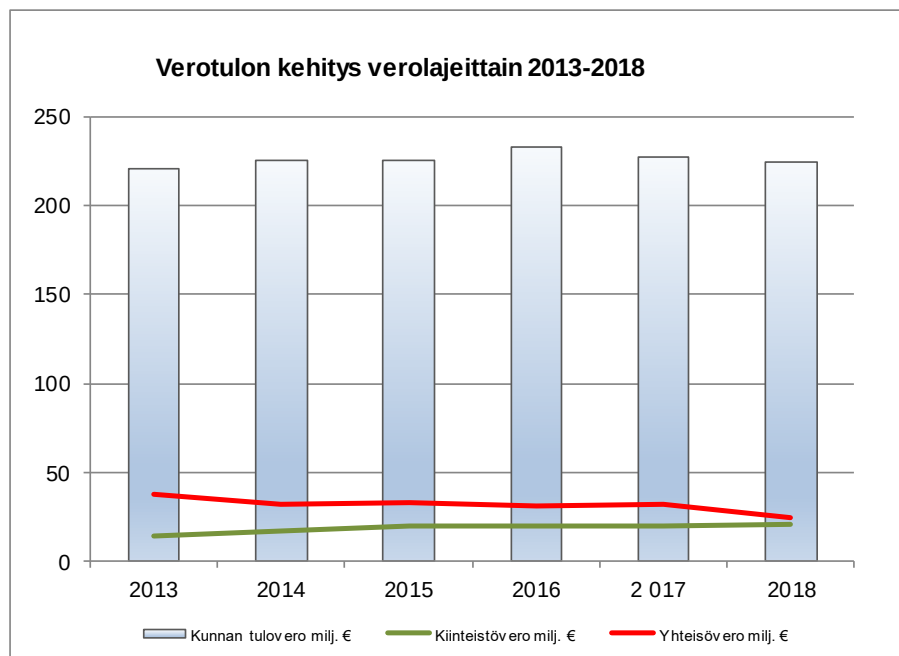
Verotulot vuonna 2018 olivat 269,9 miljoonaa euroa ja laskua oli 9,8 miljoonaa euroa. Kunnallisveron osuus verotuloista oli 82,9 %, vastaava kansallinen taso keskimäärin oli 83,8 %. Yhteisöveron osuus oli 9,2 % ja kiinteistöveron 7,9 %.

Verolajien osuudet 2018



Kunnan tuloveroa kertyi vuonna 2018 yhteensä 223,9 milj. euroa. Vaasan kunnallisverotettavien tulojen lasku oli vuonna 2018 noin 1,6 %. Vuoden 2018 kunnallisverokertymä alitti budjetoidun noin 7,7 miljoonaa euroa ja 3,3 %.

Yhteisöveroa tilitettiin 24,9 miljoonaa euroa, mikä on noin 7,2 miljoonaa euroa edellistä vuotta vähemmän.



Kiinteistöveron tilitykset olivat 21,2 miljoonaa euroa. Veroprosentit olivat: yleinen 1,15 %, vakituinen asunto 0,5 %, voimalaitos 2,85 % ja rakentamaton rakennuspaikka 4,0 %. Kiinteistöveron tuotto nousi 1,0 milj. euroa edelliseen vuoteen nähden ja ylitti budjetoidun 0,2 miljoonaa euroa.

4.2.3 Valtionosuudet

Valtionosuuksia saatiin 104,8 miljoonaa euroa, mikä oli 0,09 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Vuoteen 2017 verraten valtionosuuksia saatiin 3,9 milj. euroa enemmän. Valtionosuudet ovat 20,5 % kaupungin kokonaistuloista.

Valtionosuudet (milj. €)	2017	2018	muutos %
Peruspalvelut	84,6	85,2	0,7 %
Verotuloperusteinen vos-tasaus	-4,9	-3,8	-21,4 %
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,3	0,3	0,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	20,9	23,3	11,3 %
Yhteensä	100,9	104,8	3,9 %

4.2.4 Rahoitustuotot

Rahoitustuottoja kertyi 15,9 miljoonaa euroa ja ne nousivat 2,2 miljoonaa euroa. Rahoitustuotoista merkittävin on Vaasan Sähkö Oy:n maksama osinko 14,9 miljoonaa euroa.

4.3 Tuloslaskelman kulut

Tuloslaskelman kulut olivat yhteensä 493,1 miljoonaa euroa toimintakulujen muodostaessa 99,4 % ja rahoituskulujen 0,6 % kuluista.

4.3.1 Toimintakulut

Toimintakulut olivat 490,3 miljoonaa euroa; nousua edelliseen vuoteen oli 3,0 %. Toimintakuluista merkittävin on henkilöstökulut 228,7 miljoonaa euroa, laskua edelliseen vuoteen 3,7 %. Palvelujen ostot olivat 198,1 miljoonaa euroa. Noin puolet tästä kuluerästä eli 89,1 miljoonaa euroa on erikoissairaanhoidon kustannuksia, jotka nousivat 6,1 %.

Toimintakulut	2018 milj. €	osuus %	2017 milj. €	muutos %
Henkilöstökulut	228,7	46,6 %	237,5	-3,7
Palvelujen ostot	198,1	40,4 %	175,9	12,6
Aineet ja tarvikkeet	26,8	5,5 %	27,9	-4,0
Avustukset	25,5	5,2 %	24,5	4,1
Vuokrat	8,5	1,7 %	8,2	2,8
Muut toimintakulut	2,8	0,6 %	2,0	39,9
Yhteensä	490,3	100 %	476,1	3,0

4.3.2 Rahoituskulut

Rahoituskuluja oli tilikaudella 2,8 miljoonaa euroa, josta 2,6 miljoonaa euroa on pitkäaikaisten lainojen korkoja.

4.4 Toimintakate ja vuosikate

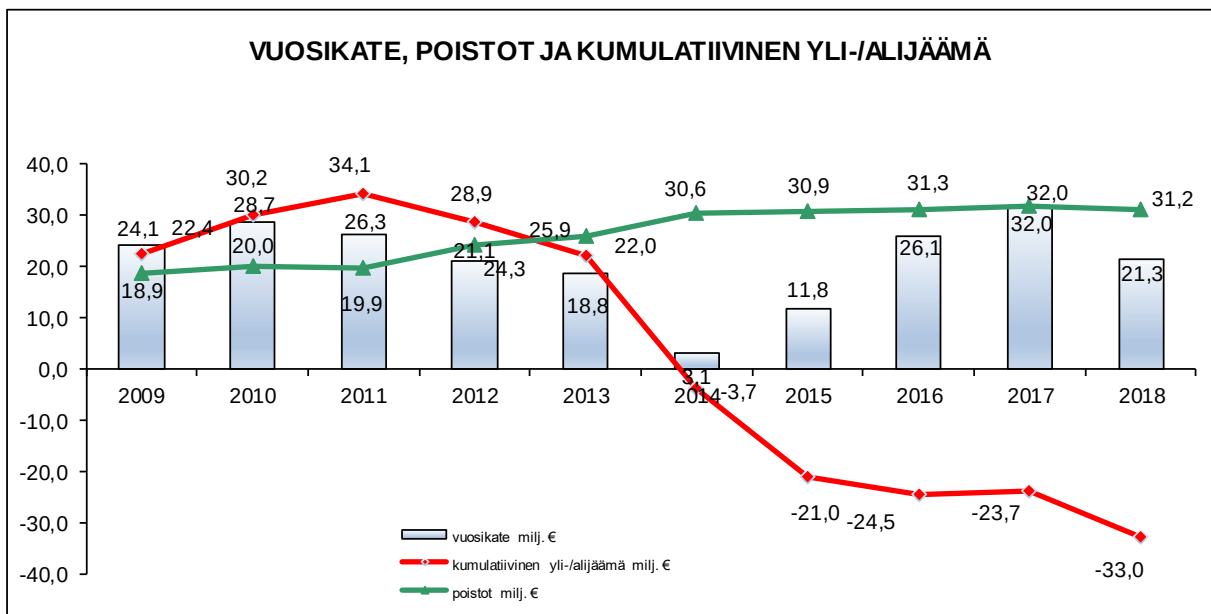
Toimintakate oli -367,4 miljoonaa euroa ja se huononi edellisestä vuodesta 7,2 miljoonaa euroa ja 2,0 %.

Verotulot ja valtionosuudet eli verorahoitus oli 374,8 miljoonaa euroa. Verorahoitus riitti kattamaan toimintakatteen määrän, jolloin verorahoituksesta jäi käytettäväksi 7,4 miljoonaa investointeihin. Toimintakatteen osuus verorahoituksesta oli 98,0 %.

Vuosikate oli 21,3 miljoonaa euroa muutetun budjetoidun vuosikatteen ollessa 35,6 miljoonaa euroa. Ero budjettiin johtuu toimintakatteen ja verotulojen jäämisestä alle budjetoidun ja rahoitustuottojen sekä valtionosuuksien toteutumisesta yli budjetin.

Vuosikatteen poikkeamaa selittävät erät	milj. €
Toimintakate yli budjetin	-2,1
Verotulot alle budjetin	-14,1
Valtionosuudet alle budjetin	0,1
Rahoitustulot ja -menot nettotulo alle budjetin	1,8
Yhteensä vuosikate budjetoitua parempi	-14,2

Talouden tasapainon vähimmäisvaatimus, jonka mukaan vuosikatteen tulee olla poistojen suuruinen, ei toteutunut. Poistot olivat 31,2 miljoonaa euroa ja vuosikate kattoi poistoista 68,3 %.



Talouden pitkän aikavälin rahoitustasapaino edellyttää, että suunnitelmapoistot ja poistonalaisten investointien omahankintameno ovat samaa tasoa.

Tilikauden tulos oli -9,9 miljoonaa euroa. Poistoeron tuloutuksen ja rahastonsiirtojen jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 9,2 miljoonaa euroa.

5. TOIMINNAN RAHOITUS

5.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelmaan kootaan kaupungin kaikki rahanlähteet ja rahankäyttö tilikauden aikana. Rahoituslaskelma kuvaa tilikauden liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	21 318	31 964
Tulorahoituksen korjauserät	-11 185	-3 233
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-45 247	-34 771
Rahoitusosuudet investointeihin	471	643
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	18 314	4 018
Toiminnan ja investointien rahavirta	-16 329	-1 379
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-8	-16
Antolainasaamisten vähennykset	1 395	699
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 000	40 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 452	-19 252
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 000	-28 600
Oman pääoman muutokset	0	-866
Muut maksuvalmiuden muutokset	15 844	7 298
Rahoituksen rahavirta	10 779	-736
Rahavarojen muutos	-5 551	-2 115
Rahavarat 31.12	7 507	13 057
Rahavarat 1.1	13 057	15 172
	-5 551	-2 115

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-101 786	-116 442
Investointien tulorahoitus, %	47,6	93,7
Lainanhoitokate	1,0	1,6
Kassan riittävyys, pv	5	9
Asukasmäärä	67 552	67 398

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

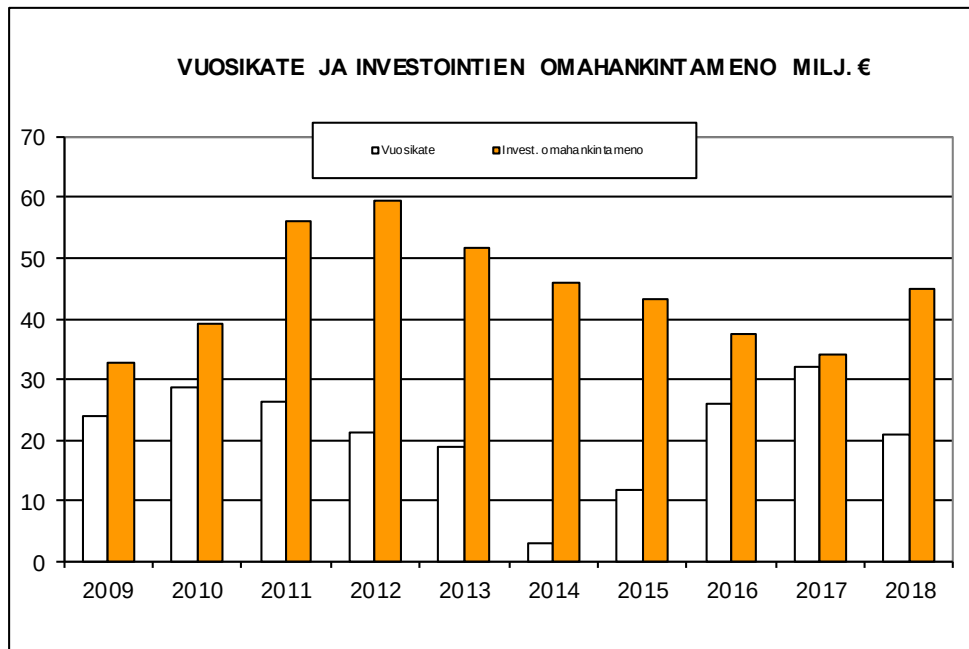
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella

Tilikauden toiminnan ja investointien rahavirta oli 16,3 milj. euroa negatiivinen. Tulorahoituksella katettiin 47,6 % investointimenoista. Tilikaudella vähennettiin korollisen vieraan pääoman määrää 1,5 miljoonaa euroa ja rahavarat vähentyivät 5,6 milj. euroa.

Vuosi 2018 päättyi korkomarkkinoilla matalalle korkotasolle: Vuoden 2018 ensimmäinen noteeraus 1 kk euriborille oli -0,369 % ja vuosi päättyi tasolle -0,367 %. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin vuoden aikana 19,0 miljoonaa euroa ja lyhennettiin 20,5 miljoonaa euroa. Lainakanta tilivuoden lopussa oli 252,1 miljoonaa euroa.



Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, € tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Vaasan tunnusluku oli -101,8 miljoonaa euroa.

Investointien tulorahoitus % kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Vaasan tunnusluku 31.12.2018 oli 47,6 %.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun arvo jää alle yhden. Vaasan lainanhoitokate on tyydyttävä 1,0 (1,6 v. 2017).

Kassan riittävyys (pv) kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Vaasan kaupungin kassan riittävyys vuoden 2018 lopussa oli 5 pv.

6. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

6.1 Tase ja sen tunnusluvut

Tase kuvaa tilinpäätöspäivän mukaista taloudellista asemaa sisältäen omaisuuden ja pääomaerät tilikauden lopussa.

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	191 910	191 910
Muut pitkävaikutteiset menot	10 718	11 017	Arvonkorotusrahasto	126 135	122 159
Ennakom. ja kesk.er. hankinnat	2 000	0	Muut omat rahastot	8 647	8 647
	12 718	11 017	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	-23 686	-24 431
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli- / alijäämä	-9 246	744
Maa- ja vesialueet	49 998	48 265		293 760	299 030
Maa- ja vesial. arvonkorotukset	125 521	121 545	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET		
Rakennukset	188 223	196 483	Kertynyt poistoero	3 882	4 521
Kiinteät rakenteet ja laitteet	92 750	89 359		3 882	4 521
Koneet ja kalusto	15 610	16 498	PAKOLLISET VARAUKSET		
Ennakomaksut ja keskener.hank	5 930	3 069	Eläkevaraukset	262	376
	478 032	475 218	Muut pakolliset varaukset	2 824	2 920
Sijoitukset				3 086	3 296
Osakkeet ja osuudet	94 170	88 476	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkeiden ja os. arvonkorotukset	614	614	Valtion toimeksiannot	20	20
Muut lainasaamiset	15 323	16 690	Lahjoitusrahastojen pääomat	25 445	24 489
Muut saamiset	2 192	2 211	Muut toimeksiantojen pääomat	689	634
	112 299	107 991		26 155	25 143
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	24 957	24 244	Pitkäaikainen		
Muut toimeksiantojen varat	303	265	Joukkovelkakirjalainat	80 000	80 000
	25 260	24 509	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	147 760	146 609
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	500	750
Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	7 875	525
Aineet ja tarvikkeet	474	435	Liittymismaksut ja muut velat	3 732	3 997
Keskeneräiset tuotteet	867	670		239 867	231 881
Valmiit tuotteet	7	8	Lyhytaikainen		
	1 347	1 113	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	21 349	28 652
Saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	250	300
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat muilta luotonantajilta	2 210	2 210
Siirtosaamiset	2 592	790	Saadut ennakot	9 304	3 104
Lyhytaikaiset saamiset			Ostovelat	26 920	19 497
Myyntisaamiset	11 936	12 970	Muut velat	9 459	9 947
Lainasaamiset	2 900	3 150	Siirtovelat	36 067	33 544
Muut saamiset	10 591	8 145		105 559	97 254
Siirtosaamiset	7 126	3 163	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	672 308	661 125
	35 144	28 218			
Rahat ja pankkisaamiset	7 507	13 057			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	672 308	661 125			

	2018	2017
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus, %	44,9	46,2
Suhteellinen velkaantuneisuus,	66,2	66,0
Velat ja vastuut prosenttia käytt	67,9	67,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	-32 933	-23 686
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-488	-351
Lainakanta 31.12., 1 000 €	252 069	258 521
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 731	3 836
Lainasaamiset, 1 000 €	15 323	16 690
Asukasmäärä	67 552	67 398

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset 31.12

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Vaasan omavaraisuusaste 31.12.2018 oli 44,9 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vaasan kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus nousi hieman vuodesta 2017 ollen 66,2 %.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Vaasan lainakanta laski 6,5 miljoonalla eurolla. Lainaa/asukas oli vuoden lopulla 3 731 euroa.

Takausvastuut olivat yhteensä 106,2 miljoonaa euroa. Suurimmat takausvastuiden pääomat ovat Pikipruukilla, Vaasan Yrittäjänkatu 17 ja Palosaaren Kampuksella. Omavelkaisia takauksia on 103,1 miljoonaa euroa, joista tytäryhtiöille annettuja 89,9 miljoonaa euroa ja muille kuin tytäryhtiöille annetut takauksia 13,2 miljoonaa euroa. Täytetakuksia on 3,1 milj. €. Vaasan kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta oli 384,7 miljoonaa euroa vuonna 2018, kun vastaava luku vuonna 2017 oli 378,5 miljoonaa euroa.

7. KOKONAISTULOT JA –MENOT

Kokonaistulojen ja menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	milj€	%	MENOT	milj€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	120,9	22,4	Toimintakulut	490,3	87,2
Verotulot	269,9	49,9	- Valmistus omaan käyttöön	-2,0	-0,4
Valtionosuudet	104,8	19,4	Korkokulut	2,6	0,5
Korkotuotot	0,8	0,1	Muut rahoituskulut	0,2	0,0
Muut rahoitustuotot	15,9	2,9	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			- Pakollisten varausten muutos	0,2	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-11,0	-2,0			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,5	0,1	Investointimenot	45,2	8,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	18,3	3,4	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennykset	1,4	0,3	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	20,5	3,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19,0	3,5	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	5,0	0,9
			Kokonaismenot yhteensä	562,0	100,0
Kokonaistulot yhteensä	540,5	100,0			

8. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, ja talousjohtaja. Kaupunginhallitus on lisäksi perustanut konserni- ja muutosjohtajan määräaikaisen viran enintään 31.8.2019 saakka. Konsernijohto vastaa omistajapolitiikan toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Valtuusto määrittelee omistajapolitiikan sekä hyväksyy merkittävimpien konserniyhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviossa. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osana kaupungin tilinpäätöstä ja vuodesta 2018 alkaen osana kaupungin raportointijärjestelmää.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto hoitaa valtuuston ja kaupunginhallituksen linjausten mukaisesti konserni- ja yhteisöohjaukseen liittyvät tehtävät sikäli, kun ne eivät kuulu kaupunginjohtajalle, toimialajohtajalle tai talousjohtajalle. Konsernijaosto myös valmistelee kaupunginhallitukselle konserni- ja yhteisöohjausta koskevat päätösaasiat.

Yhteisöille asetetut tavoitteet, niiden toteutuminen ja arviointi

Vuosittain asetetaan tavoitteet konserniyhteisöille kaupungin talousarviossa.

Kiinteistö Oy Pikipruukki Fastighets Ab

Yhtiön tarkoitus on yleishyödyllisen asuntotuotannon harjoittaminen Vaasan kaupungissa. Yhtiön tehtäviin kuuluu siten kiinteistöjen omistaminen ja hallinta sekä asuntojen vuokraus.

Yhtiön toiminnan tavoitteina on ollut toteuttaa yhtiön ja Vaasan kaupungin välillä vuonna 2014 solmitun aiesopimuksen mukainen toiminta. Tällä aiesopimuksella osapuolet sitoutuivat vanhusten palvelurakenteen uudistamista koskevan toteutusohjelman läpivientiin rakennuttamalla uusia palvelutaloja, jotka Vaasan kaupunki vuokraa Pikipruukilta. Vuonna 2018 valmistui viides palvelutalo, Präntöön Helmi. Präntöön Helmi (ent. Kapteeninkadun palvelutalo) on aiesopimuksen viimeinen hanke. Sopimuksessa mainittu kuudes hanke, Ristinummen keskustan kehittämishanke on kirjattu sopimukseen optiona ja kaupungin ilmoituksen mukaan sitä ei toistaiseksi toteuteta. Präntöön Helmen valmistumisen myötä palvelutaloissa on yhteensä 306 uutta tehostetun hoidon palveluasuntoa, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 13 567 m². Tilikauden toinen merkittävä investointi oli Kirkkopuistikko 32 A-B -talon kunnostustyöt, johon valmistui 42 esteetöntä vuokra-asuntoa seniori-ikäisille.

Yhtiö on jättänyt Aravalain mukaisten käyttö- ja luovutusrajoitusten vapauttamishakemukset Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle vuokratalojen Ahventie 6 ja 8, Luotsikatu 12, Vöyrinkatu 5 ja 26 sekä Vanhan Vaasankatu 16 osalta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus hyväksyi kaikki yhtiön jättämät hakemukset aravalain mukaisten käyttö- ja luovutusrajoitusten vapauttamisesta. Kolme ensimmäistä vuokrataloa on annettu kiinteistönvälittäjille myyntiin, loput annetaan myyntiin vuoden 2019 kevätkauden aikana. Tavoitteen mukaisia uusia vuokrataloja yhtiö ei ole toteuttanut.

Tilikauden päättyessä yhtiön osakepääoma oli 3 500 000 euroa. Yhtiön osakkeilla on kaikilla yhtäläinen oikeus. Koy Pikipruukin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka pidettiin 3.12.2018, Vaasan kaupunki yhtiön ainoana osakkaana sijoitti 23 erillistä osakehuoneistoa apportoituna yhtiön osakepääomaan. Apporttisijoituksen arvo on yhteensä 1 839 000 €. Lisäksi Vaasan

kaupunki sijoitti samanaikaisesti 72 erillistä osakehuoneistoa apporttina yhtiön vapaaseen omaan pääomaan, tämän svop -sijoituksen arvo on 5 743 291,05 €

Pikipruukin tavoitteena oleva taloudellinen kannattavuus on tilikauden aikana ollut vain tyydyttävä. Tilikauden käyttöaste oli 92,11 % (2017: 93,46 %). Käyttöasteen kehitys ei ole tavoitteiden mukainen. Kohtuuhintainen asumiskustannus edellyttää, että asuntokannan vastaa nykyistä ja tulevaa kysyntää ja että yhtiön asuntojen käyttöaste säilyy hyvänä. Edellä mainittuihin tavoitteisiin perustuen toteutettiin tilikauden aikana edelleen yhtiön jo aikaisemmin laatimaa pitkän tähtäimen suunnitelmaa parantaa vuosittain vuokra-asuntojen tasoa vastaamaan nykyistä kysyntää. Tämä tason parannusohjelma on edennyt tavoitellusti.

Kohtuuhintaisen asumisen tavoitteen onnistumista edesauttaa nykyinen alhainen korkotaso ja tasapainossa oleva vuokra-asuntojen kokonaistarjonta/kysyntätilanne. Tilikauden aikana asuntojen kysyntä painottui edelleen pieniin, hyvän sijainnin omaaviin asuntoihin. Vaasan kaupungin keskustaan on parin viime vuoden aikana valmistunut runsaasti uusia pienasuntoja, joista suuri osa on tarjolla vuokra-asunnoiksi sijoittajien toimesta. Tämä on väistämättä vaikuttanut yhtiön omistamien asuntojen kysyntään, joka on tilikauden aikana hieman laskenut.

Oy Vaasan Asumisoikeus – Vasa Bostadsrätt Ab

Yhtiön toimialana on omistaa tai vuokraoikeuden nojalla hallita kiinteistöjä ja omistaa niille rakennettavia rakennuksia sekä luovuttaa niissä sijaitsevien huoneistojen hallintaoikeuksia vastiketta vastaan asumisoikeussopimuksen tai vuokrasopimuksen nojalla.

Yhtiön tavoitteena ollut taloudellisen kannattavuuden ylläpitäminen on tilikauden aikana heikentynyt. Tilikauden käyttöaste oli 81,83 % (2017: 85,11 %). Yhtiö onkin hakenut lainaa Vaasan kaupungilta yhtiön heikosta taloustilanteesta johtuen. Taloustilanne edellyttää merkittäviä talouden tasapainottamis- ja muita kehittämistoimenpiteitä. Nykytilanteessa yhtiöllä ei juuri ole voimavaroja asumisen laadulliseen kehittämiseen.

Asuntomarkkinatilanne kiristyi keskusta-alueen runsaan kerrostalotuotannon johdosta. Erityisesti isojen perheasuntojen sekä keskustan ulkopuolella sijaitsevien asumisoikeusasuntojen kysyntä on pientä.

Vähänkyrön Vuokratalot Kiinteistö Oy

Yhtiön tarkoitus on tarjota laadukasta ja kohtuuhintaista vuokra-asumista Vähänkyrön alueella.

Yhtiön viimevuoden käyttöaste oli 91,0 % (2017: 91,3 %), joka oli budjetoidun mukainen. Yhtiön maksuvalmius on säilynyt hyvänä. Tilikauden investoinnit koostuivat kolmen rivitalon ulkoalueiden peruskorjauksesta, kolmen luhtitalon huoltomaalauksesta, ilmalämpöpumppujen uusimisesta, lukostojen uusimisesta neljään rivitaloon sekä sälekaihtimien asennuksesta kahdeksaan rivitaloon, yhteensä n. 100 000 euroa.

Yhtiön nykyinen hallitus on aloittanut keväällä 2018 ja myös toimitusjohtaja on vaihtunut 1.2.2019.

Kilpailutilanne alueen vuokra-asunto markkinoilla jatkuu kohtuullisen kovana, mutta yhtiön toiminta on vakaalla pohjalla ja perusasiat ovat kunnossa.

Vaasan seudun Matkailu Oy

Vaasan seudun matkailu Oy, eli Visit Vaasa on Vaasan ja Närpiön kaupunkien sekä Mustasaaren, Laihian, Isonkyrön, Maalahden, Korsnäsin ja Vöyrin kuntien omistama yhtiö. Visit Vaasan toiminnan ydin on sen omistajakaupunkien ja -kuntien tunnettuuden sekä houkuttelevuuden lisääminen, koko seudun matkailupalvelujen- ja tuotteiden kehittäminen, markkinointi ja myynti sekä matkailuneuvonta. Lisäksi Visit Vaasan tehtävänä on lisätä alueella pidettävien kokousten ja kongressien määrää, ja siten myös edistää alueen kokous- ja kongressitilojen myyntiä sekä markkinointia niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Tehtävään kuuluu lisäksi Vaasan ydinkeskustan kehittäminen myynnissä ja tapahtumissa sekä yhdessä Vaasan kaupungin kanssa toteuttaa markkinointia ja yhteistyössä järjestäjien kanssa tapahtumia saadakseen enemmän elämyksiä, yleisöä ja tapahtumia alueelle. Visit Vaasa on toiminut osakeyhtiönä viisi vuotta.

Visit Vaasa markkinoi Vaasan seutua kotimaassa ja ulkomailla matkailu-, kokous-, tapahtuma-, shoppailu- sekä risteilykohteena tavoitteenaan lisätä seudun matkailutuloa, ja Visit Vaasa toimii myös liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti tehokkaasti ja taloudellisesti.

Koko tilikauden 2018 yhteistyö omistajakaupunkien ja -kuntien kanssa oli tiivistä, ja heidän tapahtumia sekä muita matkailullisesti merkittäviä uutisia nostettiin esiin Visit Vaasan eri kanavissa kuten Facebook-sivulla, Instagramissa ja nettisivuilla. Myös alueen eri yrittäjien sekä kulttuuriverkoston kanssa yhteistyö oli vilkasta. Visit Vaasa oli edelleen näkyvästi esillä alueen suurten tapahtumien, kuten YLEXPOP, Vaasa Festivalin, sekä UEFA U19 –kisojen järjestämisessä.

Markkinointiyhteistyö alueen matkailun lisäämiseksi ja elävöittämiseksi jatkui tiiviinä seudun matkailuyrittäjien, Wasalinen ja alueen hotellien sekä Tropiclandian ja Power Parkin kanssa. Yhteistyö toimi hyvin ja oli menestyksekkästä. Ulkomaalaisten matkailijoiden määrä kasvoi ja osasyyn tähän oli UEFA U19-kisajärjestelyt Vaasassa ja Seinäjoella.

Ruotsalaisten kiinnostus Vaasaa ja Vaasan seutua kohtaan jatkui myös pitkälle syksyyn. Wasaline kuljetti vuoden aikana ennätyselliset yli 212.000 matkustajaa. Kotimaan osalta Vaasa seutukuntineen herätti suurinta kiinnostusta Tampereen ja Jyväskylän seudulla. Saksalaisten matkanjärjestäjien ja matkailijoiden kiinnostus heräsi ja kasvoi koko vuoden ajan, tätä työstettiin ja kehitettiin eri toimijoiden kanssa tiiviisti koko kauden ajan.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 1 017 307,22 € (2017: 1 048 689,16 €). Tilikauden tulos oli 8 051,51 € (2017: -123,87 €).

Palosaaren Yrityskeskus Oy

Yhtiön tarkoitus on vanhojen, suojeltujen kiinteistöjen kehittäminen uusien käyttösovellusten avulla, vuokraus ja isännöinti.

Merkittävin tapahtuma vuoden aikana on ollut Olympiakatu 2 vanhan teollisuuskiinteistön saneeraus ja osan tilojen muuttaminen koulu- ja päiväkotikäyttöön. Saneeraus jatkuu aina 30.7.2019 saakka.

Yhtiön rahoitusasemassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kiinteistöjen toiminnallinen keskimääräinen käyttöaste on 80 %. Keskimääräinen toiminnallinen käyttöaste nousee 1.4.2019 Olympiakadun käytön myötä 86 %:iin. Yhtiön tulevaisuus näyttää nyt valoisammalta, kun Olympiakadun kiinteistö on löytänyt myös pääkäyttäjän. Kuluneena vuonna on myös usea vuokralainen laajentunut yhtiön tiloissa. Palaute yhtiön toiminnasta on ollut myönteistä.

Ab Stormossen Oy

Yhtiö huolehtii omistajakuntiansa lakisäätteisestä jätehuollosta: jätteiden hyötykäytöstä, käsittelystä ja loppusijoituksesta sekä vaarallisten jätteiden vastaanotosta. Jätekeskus sijaitsee Koivulahdessa, Mustasaaren kunnassa. Jätekeskuksella käsitellään biojätettä myös muiden jäteyhtiöiden alueilta. Jätekeskuksen välittömässä yhteydessä toimii Stormossenin liikennekaasun tankkausasema. Stormossen ylläpitää yhteensä 13 miehitettyä hyötykäyttöasemaa ja n. 70 ekopistettä. Stormossenin toimintaperiaatteena on ylläpitää kustannustehokasta ja korkean palvelutason jätehuoltoa, joka huomioi kestävä kehityksen.

Stormossen on 32,95 %:n omistusosuudella osakkaana Westenergy Oy:ssä, joka ylläpitää jätteenpolttolaitosta. Westenergy myy jätteenkäsittelypalveluja omistajilleen omakustannusperiaatteella. Tuotettu höyry myydään Vaasan Sähkö Oy:lle, joka laitoksessaan muuttaa höyryn kaukolämmöksi ja sähköksi.

Vuonna 2014 Stormossen solmi Vaasan kaupungin kanssa yhteistyösopimuksen jonka mukaan Stormossen toimittaa liikennekaasua 12 kaasubussille. Sopimuksen mukaan Stormossen hankkii kaasunjalostuslaitoksen, jossa biokaasua puhdistetaan täyttämään liikennekaasustandardia, ja tankkausaseman busseja varten sekä yleisöä varten. Niin linja-autojen kuin yleisötankkausasema otettiin käyttöön 31.12.2017.

Pitkäaikainen yhteistyö Ekorosk Oy:n kanssa päättyi sopimuksen mukaisesti 31.12.2018. Tämän seurauksena käsiteltävä biojätteen määrä on merkittävästi vähentynyt.

Yhdyskuntajätteen hyötykäyttöaste oli kaudella 98,7 %, eli yhtä korkealla tasolla kuin edellisenä vuonna. Stormossen vastaanotti tilikauden aikana 147 000 tonnia jätettä (2017: 141 500 tonnia).

Yrityksen liikevaihto oli tilikaudella 14,0 milj. € (2017: 13,6 milj €). Liikevoitto oli 1,3 milj. € (2017: 1,1 milj. €)

Vanhan kaatopaikan sulkeminen saatettiin loppuun vuoden aikana yhteensä 1,142 milj €:lla. Vanhan kaatopaikan varaus on päivitetty lakisäätteen 30 vuoden jälkitarkastusvastuun perusteella.

Investoinnit olivat yhteensä 591 607 €, jotka pääasiassa koskivat kaasumoottorin ja lietteen vastaanottotaskun peruskorjauksia, sekä perusparannuksia biokaasulaitoksessa sekä suotoveden keräystä mädätysjäämien ja kompostimullan käsittely- ja varastointialueelta.

Maksuvalmius oli tilikauden aikana hyvä. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin yhteensä 873 283 €. Tilikauden aikana ei nostettu uusia lainoja. Pitkäaikaisia lainoja oli vuoden lopussa yhteensä 8 084 462 €. Vakavaraisuus oli 34,9 % (2017: 27,8 %).

Uusiokäytön ja kierrätyksen lisäämisen vaatimus on haaste koko alalle EU:ssa. Kehityssuuntana on, että jätteiden syntypaikkalajittelu jätelajien perusteella tulee lisääntymään. EU:n jätedirektiivin tavoitteena on, että kunnallisesta jätteestä 55 %

kierrätetään vuonna 2025, 60 % vuonna 2030 ja 65 % vuonna 2035. Jäsenmaiden tulee viimeistään v. 2025 järjestää ainakin muovi-, lasi-, paperi- ja biojäte sekä tekstiilijätteen keräys. Nämä tavoitteet ovat linjassa Stormossenin strategian kanssa. Stormossenin päätökset koskien jätteenpolttua ja biokaasutuotantoa/-jalostusta vastaavat yllämainittuja tavoitteita. Stormossen hyödyntää tällä hetkellä EU:n laskentakaavan mukaan n. 40 % yhdyskuntajätteestä.

Kunnallisten jäteyhtiöiden toimintaa on rajoitettu uudessa jätelaissa. Lain mukaan ulosmyynnin osuus saa vuosina 2018-2029 olla enintään 10 % ja vuodesta 2030 alkaen 5 % liikevaihdosta ja enintään 500 000 €. Rajoitukset saattavat johtaa siihen, että olemassa oleva käsittelykapasiteetin käyttö jää vajaaksi ja vaikeuttaa yritysten jätehuoltopalvelujen saatavuutta lähialueellamme.

Oy Ekolämpö Ab

Yhtiön toimiala on uuteen ja kehittyvään teknologiaan perustuvien lämpöjohtoverkkojen ja niitä palvelevien rakennusten ja laitteiden rakentaminen ja ylläpito, sekä lämpöenergian hankinta ja myynti. Vaasan kaupunki omistaa yhtiön kokonaisuudessaan. Hallitus on aikaisempina vuosina todennut, että nykyisellä asiakaspohjalla ja toimintamallilla ei ole mahdollista saavuttaa tyydyttävää tulostasoa. Rahoitustilanne on kuitenkin kohtuullinen. Yhtiö pystyy suoriutumaan velvoitteistaan lyhyellä aikavälillä, vaikka liikevaihto on poistoihin suhteutettuna liian alhainen.

Toiminnalliset tavoitteet koskien yhtiön alasajoja tai toiminnan siirtämistä kolmannelle osapuolelle eivät ole edistyneet tilikauden aikana. Prosessia jatketaan, joko sillä tavalla, että käyttäjät ostavat liittymät kaupungilta tai että ulkopuolinen operaattori ottaa toiminnan vastuulleen. Arvio on, että viiden vuoden sisällä Vaasan kaupunki ei omista yhtiötä.

Koy Palosaaren Kampus

Vaasan kaupunki omistaa yhdessä Söfukin kanssa kiinteistöyhtiön (kaupunki 90%). Yhtiön strategiset tavoitteet ovat tarjota Vaasassa toimiville ammattikorkeakouluille korkeatasoiset opetustilat kilpailukykyisillä vuokrilla. Toimintavuoden aikana viimeiset erittäin mittavat peruskorjaukset on saatu valmiiksi. Voidaankin todeta, että peruskorjaukset sekä VAMK (Wolffintie 30), että Alere (Wolffintie 27-31) ovat toteutuneet hyvin suunnitelmien mukaisesti, niin taloudellisesti kuin teknisesti. Tulevaisuuden näkemys on, että Vamk- ja Alere – rakennusten osalta korjaustarvetta ei ole tulevina vuosina.

Peruskorjaukset on rahoitettu lainoilla, yhteensä noin 37 miljoonaa euroa. Vuokralaiset maksavat pääomavuokraa, jolla hoidetaan lainojen korot ja lyhennykset.

Koy Palosaaren Laboratoriot

Vaasan kaupunki omistaa kiinteistöyhtiön yhdessä Söfukin ja Yliopistokiinteistöjen kanssa. Yhtiön rakennukset on viimeksi peruskorjattu vuonna 1996. Näin ollen peruskorjaukset ovat ajankohtaisia arviolta noin viiden vuoden sisällä. Viime tilikausi toteutui suunnitelmien mukaisesti. Yhtiöllä ei ole lainaa tällä hetkellä. Kaupunginvaltuusto on 18.3.2019 hyväksynyt kiinteistökaupan ja kiinteistöosaakeyhtiön perustamisen. Kaupan seurauksena kaupungin omistus yhtiössä kasvaa 57 %:iin.

Koy Vaasan Teatteriparkki

Vaasan kaupunki omistaa kiinteistöyhtiön kokonaisuudessaan. Yhtiön rakennus on kaksikerroksinen pysäköintilaitos, käsittäen 348 autohallipaikkaa. Laitos on kokonaisuudessaan vuokrattu Kuntatekniikalle, joka edelleen vuokraa paikkoja sekä lyhytaikaisesti, että kuukausipaikkoja loppukäyttäjille ja yrityksille. Viime tilikausi on toteutunut suunnitelmien mukaisesti ja toiminnallisesti ei ole poikkeavaa. Tulevaisuudessa pysäköintipaikoista on todennäköisesti vielä suurempi kysyntä, joten Kuntatekniikka vuokrannee laitosta jatkossakin.

Vaasan kaupungin uuden pysäköintipolitiikan mukaisesti tulevana tilikautena käynnistetään koko pysäköintiomaisuutta koskeva selvitystyö.

Vaasan Sähkö Oy

Vuosi käynnistettiin konsernissa brändin uudistuksella, visuaalinen ilme sekä verkkosivustot kokivat suuren muodonmuutoksen. Uuden brändin jalkauttaminen ja tunnettuuden vahvistaminen on muodostanut tärkeän osan vuoden markkinointitoimenpiteistä.

EPV Tuulivoima Oy:n tuuliturbiinit Kristiinankaupungissa ja Teuvalla otettiin kaupalliseen käyttöön tilikauden alussa. Metsälän 34 turbiinin tuulivoimapuisto oli valmistumishetkellään Suomen suurin.

Maaliskuussa tuli voimaan Teollisuuden Voiman ja OL3 laitostoimittajakonsortion kuuluvien yhtiöiden välinen kattava sovintosopimus, joka koskee OL3 –projektin valmiiksi saattamista ja projektiin liittyviä kiistoja. Laitostoimittaja on päivittänyt OL 3 laitoksen valmistumisaikataulua ja uuden laitousyksikön kaupallinen käyttö on tarkoitus alkaa tammikuussa 2020.

Sähkön markkinahinta nousi oleellisesti edellisvuodesta johtuen etenkin kuivasta kesästä sekä polttoaineiden ja päästöoikeuksien hintojen noususta. Vaasan Sähkö nosti sähköenergian hintaa elokuun alusta ja ilmoitti uudesta, myös perusmaksua koskevasta korotuksesta vielä loppuvuonna. Korotuksesta huolimatta yhtiön hinta oli loppuvuodesta perusmaksun huomioiden lähes kaksi senttiä maan keskihintaa edullisempi kilowattitunnilta. Edullinen hinta näkyi myös asiakasmäärän huimassa kasvussa. Syksyn aikana uusia asiakkaita tuli noin 10 000.

Westenergyn kanssa sovittiin lisäyksestä energiantoimitussopimukseen liittyen voimalaitoksen savukaasupesuri-investointiin. Kaukolämmön tuotannon kannalta Vaskiluodon Voimaa koskevat tulevat ratkaisut ovat merkittävässä roolissa. Näihin vaikuttaa vahvasti Suomen hallituksen esittämä kivihiilen käyttökielto 1.5.2029 lukien. Kiellon vaatimia toimenpiteitä suunnitellaan parhaillaan.

Syyskuussa aloitti tehtävässään uusi toimitusjohtaja Stefan Damlin.

Tuloksellisesti konserni ei yltänyt viime vuoden tasolle, vaan liikevoitto laski 38,0 prosenttia ollen 16,1 (25,9) miljoonaa euroa. Emoyhtiö Vaasan Sähkö Oy:n liikevaihto nousi ollen 111,8 (97,3) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 10,9 (13,1) miljoonaa, jossa laskua oli 17,0 prosenttia euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Oy EduVamia Ab

Oy EduVamia Ab:n tehtävänä on kehittää yksittäisten ihmisten ja työelämän asiakasorganisaatioiden osaamista, edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä koulutuksen avulla sekä tarjota työelämään valmentavia ja kuntouttavia palveluja.

Koulutustoiminnan painopiste oli edelleen kotoutumiskoulutuksessa, jonka osuus tilikauden liikevaihdosta oli 49,7 % ja opiskelijatyöpäivistä 69,9 %. Toinen merkittävä koulutustuote oli Vamian alihankintana toteuttama eri alojen räätälöity työvoimakoulutus, jonka osuus tilikauden liikevaihdosta oli 38,6 % ja opiskelijatyöpäivistä 24,3 %.

Yhtiö on ylittänyt tavoitteensa kannattavuuden osalta ja kolmannen toimintavuoden vuoden jälkeen yhtiö on kerryttänyt runsaan miljoonan euron ylijäämän. Yhtiö on menestynyt suoritetuissa koulutuskilpailutuksissa. Seuraavat vuodet tulevat kuitenkin olemaan nykyistä haastavampia toiminnan ja talouden suhteen. Tulevien vuosien tuloksiin vaikuttavat sekä kotoutumiskoulutuksen tarjouskilpailun tulos sekä alueen työllistämismäärärahat. Seuraava kotoutumiskoulutuksen kilpailutus on odotettavissa vuonna 2020.

Vaasanseudun Kehitys Oy

Vaasanseudun Kehitys Oy – Vasaregionens Utveckling Ab VASEK on seitsemän kunnan omistama seudullinen kehitysyhtiö, jonka keskeisimmät tehtävät ovat yritysten perusneuvontapalveluiden tuottaminen ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen, elinkeinoelämään ja yrittäjiin liittyvien kehittämissankkeiden toteuttaminen sekä Vaasan seudun markkinointi, seutuviestinnän koordinointi ja edunvalvonta yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Yhtiön osana toimii myös Vaasanseudun Uusyrityskeskus Startia, joka on yhtiön apunimi.

Tilikautta määrittävät haastavat taloudelliset tavoitteet, koska vuoden 2016 merkittävät tappiot linjattiin hoidettavaksi yhtiön sisäisin toimenpitein. Käytännössä tämä johti vuoden 2018 aikana toteutettuun kattavaan säästöohjelmaan samalla, kun ulkoisen rahoituksen määrää pyrittiin maksimoimaan kehityshankkeiden ja muiden kumppanuustoimenpiteiden kautta eri sidosryhmien ja elinkeinoelämän kanssa. Toimenpiteiden tuloksena saavutettiin erinomainen vuositulos ja yhtiö pystyi vuoden 2018 lopulla maksamaan kaupungilta vuoden 2017 lopulla nostetun 250 000 € lainan kokonaisuudessaan takaisin.

Vuoden 2018 osalta tärkein tavoite oli tasapainottaa yhtiön talous välttämällä toiminnan merkittävää kärsimistä. Huomiota kiinnitettiin kaikkien kolmen päätehtävän optimaaliseen toteuttamiseen ja turvaamiseen eli yrityspalveluihin, aluekehitystyöhön sekä seutumarkkinointiin. Toiminnalliset tulokset olivat hyvät, mm. yritysneuvonnan kattavuus ja volyymi pystyttiin pitämään yllä säästölinjasta huolimatta.

Aluekehitystyössä tavoitteena oli mm. kasvusopimushankkeiden tehokas toteuttaminen, elinvoimastrategian eteenpäin vieminen sekä yhtiön hallinnoimien kehityshankkeiden onnistunut toteutus. Keskeisellä sijalla olivat monet logistiikkaan liittyvät kehityshankkeet ja edunvalvonnalliset toimenpiteet.

Seutuviestinnässä tavoitteina oli tuloksekas EnergyVaasa viestintä kotimaassa ja kansainvälisesti sekä toisaalta seudun markkinoinnin edistäminen koskien mm. osaavan työvoiman saatavuutta, yritysetablointeja, opiskelijarekrytointia sekä matkailijoiden määrän kasvua.

Toiminnallisesti yhtiö on kaikilla osa-alueilla saavuttanut asetetut tavoitteet. Pientä laskua oli aloittavien yritysten asiakasvolyymissä, joka toisaalta oli kytköksissä alueen hyvään työllisyystilanteeseen. Vuoden aikana perustettiin Startian yritysneuvontaan kytkeytyen 180 uutta yritystä (197 /2017). Toiminnassa olevien yritysten osalta asiakaskontaktien määrä kasvoi hieman ja omistajanvaihdoksiin liittyen toiminta jatkui edelleen hyvin aktiivisena. Ns. toimivien yritysten palvelussa oli 706 yritystä (569 / 2017) ja kahdenvälisiä yritysneuvontatapahtumia 1 031 kpl. (1004 / 2017).

Vaasanseudun Kehitys Oy:n liikevaihto oli 1 946 602 € (+2 %) liiketoiminnan muiden tuottojen ollessa 568 329 € (-20%). Tilikauden liikevoitto oli ennen rahoituskuluja 205 765 €. Vuoden 2018 lopullinen tulos oli rahoituskulujen ja –tuottojen sekä verojen jälkeen 160 749 €.

Yhtiön tilikausi on ollut toiminnallisesti tulokellinen ja laajavaikutteinen. Luottamus yhtiöön ja asiakastyytyväisyys oli annettujen asiakaspalautteiden perusteella erittäin korkealla tasolla.

Oy Vaasan Ammattikorkeakoulu – Vasa Yrkeshögskola Ab

VAMK kouluttaa kansainvälisiä asiantuntijoita elinkeinoelämän palvelukseen. VAMK on monialainen ja kansainvälinen korkeakoulu, joka tarjoaa koulutusta suomen ja englannin kielellä sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa integroituna opetukseen tekniikassa, liiketaloudessa sekä sosiaali- ja terveysalalla. VAMK tarjoaa opetusta perustutkintoihin ja ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin johtavissa koulutuksissa. Opiskeluun liittyy olennaisena osana yhteistyö työelämän kanssa.

Vuosi 2018 oli Oy Vaasan ammattikorkeakoulun (VAMKin) yhdeksäs toimintavuosi osakeyhtiömuotoisena. Osakeyhtiön osakkaat ovat vuoden 2018 lopussa Vaasan kaupunki, Vaasan yliopisto ja Pohjanmaan kauppakamari.

Toiminnallisesti Vaasan ammattikorkeakoulun suurimmat haasteet vuonna 2018 liittyvät edelleen ministeriöltä saatavan rahoituksen pienenemiseen. Taloudellisten vaikeuksien vuoksi käynnistettiin yhteistyömenettely, minkä seurauksena koko henkilöstö lomautettiin 2-4 viikoksi. Yhteistyösopimus Tritonian kanssa irtisanottiin myös joulukuussa 2017 kustannusneuvottelujen vauhdittamiseksi

Oy Vaasan ammattikorkeakoulu etenee omassa kehittämisessään siten, että seuraavina vuosina keskitytään toiminnan sopeuttamiseen opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien valtionosuuksien ja muun rahoituksen mukaan. Tulevien vuosien rahoituspäätökset vaikuttavat suoranaisesti korkeakoulun toiminnan laajuuteen ja siten henkilöstömäärään. Leikkausten taloudelliset seuraamukset ovat merkittäviä. Vaasan ammattikorkeakoulun valtion perusrahoitus on vähentynyt 7 225 258 miljoonaa euroa vuodesta 2012 (32,6 %).

Oman pääoman kasvattaminen tuli aiheelliseksi koska se oli laskenut edellisten tilivuosien tappioiden vuoksi. Suurimman osakeomistajan, Vaasan kaupungin kanssa käynnistettiin syksyllä 2018 keskustelut osakepääoman kasvattamisesta. Talousarvionsa käsittelyn yhteydessä kaupunki päätti 1 500 000 euron pääomasijoituksesta.

Omaa pääomaa kasvatettiin myös tammikuussa 2018 käynnistyneellä varainhankinnalla. Varainhankintakampanja oli valtakunnallinen kampanja, joka toteutettiin vastinrahaperusteisesti. Keräämänsä pääomaa vastaan ammattikorkeakoulu saa valtiolta vastaavan pääomituksen. Varainhankinta tuotti 684 601,36 €, johon vastinraha (arvio 586 000 €) saadaan vuonna 2019.

Koy Sekahaku

Yhtiön toimiala on asuinhuoneistojen vuokraus. Vaasan kaupunki omistaa 53 % yhtiöstä ja VOAS 47 %. Yhtiö perustettiin yhdessä VOAS:n kanssa, jotta VOAS saisi edullisemmilla ehdoilla valtion rahoitusta rakennuskohteilleen.

Yhtiön rakennukset sijaitsevat Erämiehenkadulla, Ajurinkadulla, Klemetinkadulla, Konepajankadulla ja Olympiakadulla. Huoneistojen käyttöaste oli 97,0 % (2017: 96 %). Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 1,2 miljoonaa euroa (2017: 1,2 milj. euroa).

Yhtiöllä ei ole ollut tilikauden aikana suurempia yksittäisiä investointeja. Suurimmat toimenpiteet kohdistuivat huoneistojen pintaremontteihin.

BotniaLab Oy

Kaupunki on tilikauden aikana liiketoimintakaupalla luopunut yhtiön toiminnasta. Ostaja oli KVVY Tutkimus Oy Tampereelta. Yhtiö on tarkoitus lakkauttaa vuonna 2019.

Koy Klemetinkaari

Neuvottelut yhtiön myymisestä ovat olleet tuloksettomat tilikauden aikana.

NLC Vaasa Oy

Yhtiötä koskeva osakassopimus käsiteltiin omistajien strategiakokouksessa alkuvuodesta 2018. Yhtiön osakassopimus on päivitetty ja sopimukseen on sisällytetty tavoite suuremmasta roolista ja aktiivisemmasta yritysten etablointityöstä. Yhtiö on lisäksi solminut palvelusopimuksen Vaasan kaupungin kanssa, jonka mukaan yhtiö on vahvistanut resursseja voimallisempaan markkinointi- ja myyntityöhön.

Yhtiön toiminnan painopiste kohdistui ns. akkutehdasalueen asemakaavan yhteydessä laadittavien selvitysten tuottamiseen. Toiminnan kehittämisen osalta valmisteltiin akkutehdasalueen markkinointiin liittyvää materiaalia ja markkinointiohjelmaa.

Yhtiön omistamalla ja/tai hallinnoimalla alueella toimi vuoden lopussa kaksi yritystä.

TeeSe Botnia Oy

Vuonna 2017 perustettu yhtiö on aloittanut varsinaisen liiketoiminnan liikkeenluovutuksen seurauksena 1.5.2018.

Olenaiset konsernia koskevat tapahtumat

EPV Tuulivoima Oy:n tuuliturbiinit Kristiinankaupungissa ja Teuvalla otettiin kaupalliseen käyttöön tilikauden alussa. Metsälän 34 turbiinin tuulivoimapuisto oli valmistumishetkellään Suomen suurin.

Teollisuuden Voiman OL3-projektin valmiiksi saattaminen on edennyt ja uuden laitoksen kaupallinen käyttö on tarkoitus alkaa tammikuussa 2020.

Koy Pikipruukin toiminnan tavoitteena on ollut toteuttaa yhtiön ja kaupungin välillä vuonna 2014 solmitun sopimuksen palvelutalojen rakentamisesta. Vuonna 2018 valmistui viides palvelutalo, Präntöön Helmi. Präntöön Helmi on aiesopimuksen viimeinen hanke. Lisäksi valmistui Kirkkopuistikko 32 A-B:n peruskorjaushanke.

Koy Pikipruukin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka pidettiin 3.12.2018, Vaasan kaupunki yhtiön ainoana osakkaana sijoitti 23 erillistä osakehuoneistoa apporttina yhtiön osakepääomaan. Apporttisijoituksen arvo on yhteensä 1 839 000 €. Lisäksi Vaasan kaupunki sijoitti samanaikaisesti 72 erillistä osakehuoneistoa apporttina yhtiön vapaaseen omaan pääomaan, tämän svop -sijoituksen arvo on 5 743 291,05 €

Oy Vaasan ammattikorkeakoulun oman pääoman kasvattaminen tuli aiheelliseksi koska se oli laskenut edellisten tilivuosien tappioiden vuoksi. Suurimman osakeomistajan, Vaasan kaupungin kanssa käynnistettiin syksyllä 2018 keskustelut osakepääoman kasvattamisesta. Talousarvionsa käsittelyn yhteydessä kaupunki päätti 1 500 000 euron pääomasijoituksesta. Omaa pääomaa kasvatettiin myös tammikuussa 2018 käynnistyneellä varainhankinnalla. Varainhankintakampanja oli valtakunnallinen kampanja, joka toteutettiin vastinrahaperusteisesti. Keräämänsä pääomaa vastaan ammattikorkeakoulu saa valtiolta vastaavan pääomituksen. Varainhankinta tuotti 684 601,36 €, johon vastinraha (arvio 586 000 €) saadaan vuonna 2019.

Kaupunki on tilikauden aikana luopunut BotniaLab Oy:n liiketoiminnasta.

Kaupunki on myynyt As Oy Kråklundinkadun koko osakekannan tilikauden aikana ja kauppa on purettu helmikuussa 2019.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja vastuun jako konserniohjauksessa

Keskushallinnon toimintasäännön mukaan talous- ja omistajaohjauksen tehtävänä on

- 1) toimia keskitettynä talouden ja konserniohjauksen suunnittelu-, ohjaus- ja toimeenpanoelimenä ja
- 2) vastata konserniohjauksesta ja kaupungin (sisältäen liikelaitokset ja erikseen sovitut konserniyhteisöt) taloushallinnon kehittämisestä sekä vastata talouspalveluiden ja hankintapalveluiden tuottamisesta.

Vaasan kaupungin konserniohje hyväksyttiin valtuustossa 12.6.2017. Konserniohje käsitellään tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa tai mikäli yhteisömuoto on muu kuin osakeyhtiö niin vastaavassa elimessä. Yhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen ja ottaa sen huomioon päätöksenteossaan ja toiminnassaan. Kaupungin osakkuusyhtiöissä ja muissa yhtiöissä kaupungin edustajan tulee pyrkiä siihen, että ohjetta noudatetaan soveltuvin osin.

Marraskuussa 2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn strategian. Kaupungin strategia jalkautetaan konserniyhtiöihin ja on huomioitu tavoiteasetannassa vuoden 2019 talousarviossa.

Yhteisöjen edustajien ohjeistaminen

Kaupunginhallituksen konsernijaosto määrää kaupungin edustajan yhteisöiden ja säätiöiden yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä antaa toimiohjeet edustajille. Edustajan valintaa ja konsernijaoston evästys edustajalle on uudistettu 2019. Konsernijaosto voi siirtää toimivaltaansa kaupunginjohtajalle.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöille asetettujen tulostavoitteiden tilinpäätösraportoinnin lisäksi eräät konserniyhteisöt (tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt) antoivat konsernijaostolle selostuksen yhtiöiden toiminnasta ja taloudesta. Konsernijaoston tavoitteena on järjestää kokouksensa tytäryhtiöiden toimitiloissa. Konsernijaostolle on lisäksi pidetty ajankohtaiskatsauksia olennaisista tapahtumista ja muutostoimenpiteistä konsernissa. Tämän lisäksi kaupunginjohtajalle, toimialajohtajalle ja talousjohtajalle on raportoitu vapaamuotoisesti yhtiöiden toiminnasta ja taloudesta sekä olennaisista tapahtumista.

Vuodesta 2018 alkaen konsernijaostolle, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle on raportoitu säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta. Konsernipalvelut talous- ja omistajaohjauksen tulosalueella vastaa raportteihin liittyvien seurantatietojen keräämisestä, analysoinnista ja mahdollisten jatkotoimenpiteiden organisoinnista. Mikäli yhteisön talous ja toiminta eivät vastaa oletettua kehitystä, on yhteisön pyydyttävä lisäselvityksiä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Talouspalvelut vastaa konsernitilinpäätöksen laadinnasta. Operatiivinen taloushallinto on tilikauden aikana yhtiöitetty; Mico Botnia Oy. Mico Botnian talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita käyttävät Vaasanseudun Areenat kuntayhtymä, BotniaLab Oy, Vaasan seudun matkailu Oy, NLC Vaasa Oy, EduVamia Oy, TeeSe Botnia Oy sekä Vaasan ammattikorkeakoulu Oy.

Konsernipalvelut valmistelee lainojen takauspäätökset ja eräitä rahoituspäätöksiä sekä avustaa tytäryhteisöjä varainhankinnassa ja sijoitustoiminnassa.

Tukipalveluiden keskittämistä kaupunkikonsernissa jatketaan. Toimintojen keskittämällä varmistetaan kokonaistaloudellisuus, yhteiset toimintatavat ja raportoinnin sujuvuus kaupungille. Hankinnoissa yhteisöjen tulee selvittää mahdollisuus liittyä kaupungin kilpailuttamiin sopimuksiin.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä ja kuntayhtymissä

Konserniyhteisöjen tulee noudattaa kulloinkin voimassa olevaa kaupungin riskienhallintapolitiikkaa sekä sisäisen valvonnan yleisohjetta. Riskien hallinta ja valvonta toteutuvat myös yhteisöjen ja kuntayhtymien hallinnossa toimivien kaupungin edustajien kautta.

Valtuusto on päättänyt kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Näiden mukaan tytäryhteisöjen hallitukset vastaavat yhdessä toimitusjohtajan kanssa riskienhallinnan järjestämisestä. Tytäryhteisöjen tulee kartoittaa toimintansa riskit säännöllisesti sekä raportoida merkittävistä riskeistään. Tytäryhteisöiltä on pyydetty tilinpäätöksen laadintaprosessin yhteydessä kuvaus yhteisön oman toiminnan tavoitteiden kannalta merkittävimmistä riskeistä kuluvana vuonna, sekä kuvaus riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Kuntalaki velvoittaa kuntayhtymiä toimimaan riskienhallintansa osalta vastaavalla tavalla. Keskeiset tytäryhteisöt ja kuntayhtymät ovat selostaneet omaa riskienhallintaansa tarkemmin omissa toimintakertomuksissaan tai erillisissä seurantaraporteissa.

Tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhtiöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus
Tytäryhteisöt			
Kiinteistö Oy Klemetinkaari	Vaasa	61,90 %	61,90 %
Kiinteistö Oy Myllynranta	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Cargo Apron	Vaasa	80,80 %	80,80 %
Palosaaren Yrityskeskus Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Pikipruukki (konserni)	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Sekahaku	Vaasa	53,00 %	53,00 %
Kiinteistö Oy Teerinimenkatu 8	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Vähänkyrön vuokratilat Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Vaasan Asumisoikeus Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Mäntyhovi	Vaasa	70,00 %	70,00 %
Vaasan Ekolämpö Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Vaasan Sähkö (konserni)	Vaasa	99,93 %	99,94 %
Vaasanseudun Kehitys Oy	Vaasa	58,10 %	58,10 %
Vaasan Ammattikorkeakoulu Oy	Vaasa	84,00 %	84,00 %
Palosaaren Kampus Oy	Vaasa	89,98 %	92,17 %
NLC Vaasa Oy	Vaasa	60,00 %	60,00 %
Vaasan Pysäköinti Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Stormossen Oy	Mustasaari	54,35 %	54,35 %
Vaasan Teatteriparkki Kiinteistö Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Vaasanseudun Matkailu Oy	Vaasa	54,08 %	54,08 %
BotniaLab Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %
TeeSe Botnia Oy Ab	Vaasa	65,74 %	80,26 %
Kuntayhtymät			
Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä	Seinäjoki	15,58 %	15,58 %
Vaasanseudun Areenat ky	Mustasaari	70,77 %	70,77 %
Kärkulla Samkommun	Parainen	5,92 %	5,92 %
Pohjanmaan Liitto	Vaasa	40,85 %	40,85 %
Vaasan Sairaanhoidopiiri	Vaasa	54,07 %	54,07 %
Svenska Österbottens Förbund för Utbildning och Kultur	Vaasa	21,81 %	21,81 %
Osakkuusyhteisöt			
NLC Ferry Oy	Vaasa	50,00 %	50,00 %
Pohjanmaan Expo Oy	Vaasa	30,20 %	30,20 %
Kiint. Oy Ajurinkatu 14	Vaasa	38,00 %	38,00 %
As.oy Koppelonkatu 2	Vaasa	31,11 %	31,11 %
Oy Merinova Ab	Vaasa	22,47 %	39,64 %
Vaasa Parks Oy Ab (konserni)	Vaasa	33,30 %	40,78 %
VP Facilities Oy Ab (konserni)	Vaasa	33,30 %	40,78 %
Koy Palosaaren Laboratoriot	Vaasa	43,00 %	53,00 %
Kiint. Oy Vaasan Ylioppilastalo	Vaasa		50,00 %
Kyrönmaan jätevesi Oy	Vaasa	50,00 %	50,00 %
As.oy Perämiehenkatu 26	Vaasa	22,18 %	22,18 %
Tutkimuskeskus Conradi Oy	Vaasa	50,00 %	50,00 %
Mico Botnia Oy Ab	Vaasa	32,30 %	42,92 %
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt			
Kvarkenhamnar Ab	Uumaja	50,00 %	50,00 %
Asunto Oy Kråklundinkatu	Vaasa	100,00 %	100,00 %
Alakonsernit			
Kiinteistö Oy Pikipruukki	Vaasa	100,00 %	100,00 %
joka omistaa:			
As. Oy Pitkälahdenkatu 31-35	Vaasa	100,00 %	
As. Oy Vaasan Asemakatu 43	Vaasa	100,00 %	
Vaasan Sähkö Oy	Vaasa	99,93 %	99,94 %
joka omistaa:			
Oy RAVERA Ab	Vaasa	100 %	
Vaasan Sähköverkko Oy	Vaasa	100 %	
EPV Energia Oy	Vaasa	40,6 %	
Smedsby Värmeservice Ab	Mustasaari	20 %	
Vaasa Parks Oy Ab	Vaasa	33,30 %	40,78 %
joka omistaa:			
Koy Vaasan Yrittäjänkatu 17	Vaasa	100 %	
VP Facilities Oy Ab	Vaasa	33,30 %	40,78 %
joka omistaa:			
Producta II Vaasa Kiinteistö Oy	Vaasa	100 %	
KOy EnergyLab Vaasa	Vaasa	100 %	

9. KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖS

9.1 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	379 326	358 595
Toimintakulut	-719 740	-681 626
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-1 017	4 868
Toimintakate	-341 431	-318 162
Verotulot	267 520	277 372
Valtionosuudet	123 884	120 440
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	511	543
Muut rahoitustuotot	3 604	2 057
Korkokulut	-6 753	-6 825
Muut rahoituskulut	-363	-733
Vuosikate	46 971	74 692
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-55 852	-55 656
Omistuksen eliminointierot	-26	0
Arvonalentumiset	-1 166	-1 279
Tilikauden tulos	-10 073	17 758
Tilinpäätössiirrot	27	122
Tilikauden verot	-3 485	-4 348
Laskennalliset verot	-500	-433
Vähemmistöosuudet	-517	-273
Tilikauden ylij. (-alijäämä)	-14 548	12 826

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	52,7	52,6
Vuosikate/Poistot, %	82,4	131,2
Vuosikate, euroa/asukas	695,33	1 108,23
Kunnan asukasmäärä	67 552	67 398

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$$

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$$

Vuosikate euroa / asukas

$$= \text{Vuosikate} / \text{asukas}$$

9.2 Konsernin rahoituslaskelma

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	46 971		74 692	
Tilikauden verot	-3 485		-4 348	
Tulorahoituksen korjauserät	-6 583	36 902	-8 427	61 917
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-73 046		-69 875	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 607		1 618	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	15 530	-55 909	7 494	-60 763
Toiminnan ja investointien rahavirta		-19 007		1 154
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	232	232	386	386
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	69 580		62 113	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-62 856		-43 691	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 420	8 143	-30 056	-11 633
Oman pääoman muutos		601		-623
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	606		-3	
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 191		1 663	
Saamisten muutos	-12 566		-2 469	
Korottomien velkojen muutos	26 114	12 963	-4 572	-5 381
Rahoituksen rahavirta		21 940		-17 251
Rahavarojen muutos		2 933		-16 097
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	37 222		34 289	
Rahavarat 1.1.	34 289	2 933	50 386	-16 097

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	-123 299	-197 863
Investointien tulorahoitus, %	65,7	109,4
Lainanhoitokate	0,69	1,07
Kassan riittävyys, pv	16	16

9.3 Konsernitase ja taseen tunnusluvut

	2018	2017		2018	2017
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	191 910	191 910
Aineettomat oikeudet	1 357	642	Arvonkorotusrahas	129 240	125 264
Muut pitkävaikutteiset menot	11 741	12 171	Muut omat rahastot	12 662	12 255
Ennakkomaksut ja keskeneräiset han	712	0	Edellisten tilikausien yli- / a	143 585	130 632
	13 809	12 813	Tilikauden yli- / alijäämä	-14 548	12 826
				462 850	472 887
Aineelliset hyödykkeet			VÄHEMMISTÖOSUUDET	5 534	4 747
Maa- ja vesialueet	65 272	62 516			
Maa- ja vesialueiden arvonorotukset	127 187	123 211	PAKOLLISET VARAUKSET		
Rakennukset	475 923	485 300	Eläkevaraukset	262	376
Rakennusten arvonorotukset	1 435	1 435	Muut pakolliset varaukset	6 442	8 559
Kiinteät rakenteet ja laitteet	214 090	205 090		6 704	8 935
Koneet ja kalusto	27 394	29 420			
Muut aineelliset hyödykkeet	5 871	6 217	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	27 554	26 145
Ennakkomaksut ja keskeneräiset han	21 317	14 751			
	938 489	927 941	VIERAS PÄÄOMA		
Sijoitukset			Pitkäaikainen korollinen vieras p	509 905	488 896
Osakkuusyhteisöosuudet	130 306	132 594	Pitkäaikainen koroton vieras pää	90 273	81 251
			Lyhytaikainen korollinen vieras p	54 622	67 489
Muut osakkeet ja osuudet	54 550	55 638	Lyhytaikainen koroton vieras pää	140 149	121 814
Osakkeiden ja osuuksien arvonorotukset	3	3		794 949	759 449
Muut lainasaamiset	2 721	2 953			
	187 580	191 188	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 297 591	1 272 162
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	26 180	25 377	TASEEN TUNNUSLUVUT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Omavaraisuusaste, %	36,7	37,7
Vaihto-omaisuus	5 980	4 788	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	100,47	99,85
Saamiset			Velat ja vastuut % käyttötuloista	102,13	101,44
Pitkäaikaiset saamiset	9 982	8 156	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	129 037	143 458
Lyhytaikaiset saamiset	78 350	67 610	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 909	2 129
	88 332	75 766	Konsernin lainat, €/asukas	8 351	8 255
Rahoitusarvopaperit	1 658	1 624	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	564 527	556 384
Rahat ja pankkisaamiset	35 564	32 665	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	2 721	2 953
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 297 591	1 272 162	Kunnan asukasmäärä	67 552	67 398

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuudet) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Konsernin lainat euroa / asukas

= [Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Laskennalliset verovelat)] / Asukasmäärä

Konsernin lainakanta 31.12

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Laskennalliset verovelat)

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

9.4 Kaupungin taseen ja konsernitaseen suurimmat poikkeamat verrattuna edelliseen tilikauteen

KONSERNITASEEN RAKENNE 2018					
10 %	Vaihto- ja rahoitusomaisuus 131,5 milj. €				
2 %	Toimeksiantojen varat 26,1 milj. €				
14 %	Sijoitukset 187,6 milj. €	61 %		Vieras pääoma 794,9 milj. €	
		2 %		Toimeksiantojen pääomat 27,6 milj. €	
73 %	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet 952,3 milj. €	0 %			
				Pakolliset varaukset 6,7 milj. €	
		36 %		Oma pääoma 462,8 milj. €	
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		

Aineelliset hyödykkeet, ero 10,5 milj. euroa, josta Vaasan Sähkön osuus on 5,6 milj. euroa, Vaasan sairaanhoitopiiriin 3,4 milj. euroa ja Vaasan kaupungin 2,0 milj. euroa.

Sijoitukset, ero -3,6 milj. euroa, josta Vaasan Sähkön osuus on 3,5 milj. euroa ja Vaasan kaupungin 0,1 milj. euroa.

Rahat ja pankkisaamiset, ero 2,9 milj. euroa, josta suurimpina erinä Vaasan sairaanhoitopiiriin osuus – 7,9 milj. euroa, Vaasan Sähkö Oy -5,7 milj. euroa ja Vaasan kaupunki – 2,1 milj. euroa.

Lyhytaikaiset saamiset, ero 10,7 milj. euroa, josta suurimmat erät Vaasan Sähkö Oy 2,1 milj. euroa ja Vaasan sairaanhoitopiiri 1,4 milj. euroa.

Vieraan pääoman erä lyhytaikainen korollinen vieras pääoma, ero -12,8 milj. euroa, josta kaupungin osuus on 30,3 milj. euroa, Vaasan sairaanhoitopiiri – 2,6 milj. euroa ja Vaasan Sähkö 2,7 milj. euroa. Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma, ero 21,1 milj. euroa, josta kaupungin osuus -21,0 milj. euroa, Vaasan sairaanhoitopiiri 2,3 milj. euroa ja Vaasan Sähkö Oy -1,7 milj. euroa.

10. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden tulokseksi muodostui -9.885.686,34 euroa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan aikaisempina tilivuosina tehtyjä poistoerovaroja 639.373,58 euroa.

Vaasan kaupungin tilikauden alijäämäksi muodostuu tämän jälkeen -9.246.312,76 euroa, joka siirretään taseen oman pääoman tilikauden yli- / alijäämä –tilille.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion toteutuminen – kohdassa selvitetään valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1 Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Talousarviossa on asetettu Vaasan kaupungin visiosta ja strategiasta sekä kriittisistä menestyskijöistä johdetut valtuustoon nähden sitovat tavoitteet kaudelle 2016–2018, mittarit ja keskeiset toimenpiteet 2018. Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumatilanne 31.12.2018 on esitetty sivuilla 66-79.

1.2 Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Liikelaitosten valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen liikelaitoksittain:

Vaasan Vesi	Alkuperäinen talousarvio €	Muutettu talousarvio €	Tilinpäätös €
Korvaus peruspääomasta	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Liikelyläämä ilman poistoja	6 615 000	6 615 000	6 048 619
Investoinnit netto	5 000 000	5 450 000	5 413 861

Vaasan Aluetyöterveys	Alkuperäinen talousarvio €	Muutettu talousarvio €	Tilinpäätös €
Korvaus peruspääomasta	23 000	23 000	23 000
Liikelyläämä ilman poistoja	113 500	113 500	379 274
Investoinnit netto	0	0	0

Vaasan Talotoimi	Alkuperäinen talousarvio €	Muutettu talousarvio €	Tilinpäätös €
Korvaus peruspääomasta	19 644 500	19 644 500	19 644 500
Liikelyläämä ilman poistoja	27 234 000	27 234 000	28 892 303
Investoinnit netto	9 665 000	9 925 000	8 265 222

Pohjanmaan pelastuslaitos	Alkuperäinen talousarvio €	Muutettu talousarvio €	Tilinpäätös €
Pelastustoimi			
Kuntaosuudet	11 095 400	11 095 400	11 095 400
Korvaus peruspääomasta	0	0	0
Liikelyläämä ilman poistoja	630 000	630 000	333 022
Investoinnit netto	630 000	630 000	575 057
Ensihoitopalvelut			
Korvaus peruspääomasta	0	0	0
Liikelyläämä ilman poistoja	406 000	406 000	21 124
Investoinnit netto	406 000	406 000	0

Liikelaitosten tilinpäätökset, jotka sisältävät myös talousarvion toteutumisvertailut, on esitetty kohdassa V Liikelaitosten tilinpäätökset.

VÄESTÖNKASVU
 >100 000 invånare / 2021

VEROKERTYMÄ
 TOP 6
 kaupungin joukossa

€€€€
 €€€€

TYÖLLISYYS
 >75%

TALOUDEN TASAPAINO
 Kertynyt ylijäämä suurten kaupunkien keskitasoa

67 552

#4

70 %

20.

↑

=

→

+ 160
 12/2017-12/2018

verotulot/asukas
 20 suurimman
 kaupungin joukossa

Vaasan työllisyys
 vuonna 2017
 (ennakkotieto)

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

V ^ ^ S ^ .

V ^ S ^ .

Hyvinvointi

Tavoitteet	Mittarit	Toteuma
Väestön hyvinvointi	Terveysten edistämisen aktiivisuus (TEA) Turvallisuuden tunne	- TEAviisarin tulokset Vaasan pääasiallisesti hyvät. Vain perusterveydenhuollossa jäädään koko maan keskiarvon alapuolelle (Vaasa 65, koko maa 66). Perusterveydenhuollon tulos on laskenut hyvästä tasolle parannettavaa vuoden 2014 jälkeen. - Vuonna 2017 tehdyssä kuntalaiskyselyssä turvallisuuden tunteen koettiin heikentyneen. Myös poliisin katuruuhkaisuindeksi on laskenut Vaasan osalta edelliseen tarkasteluajankohtaan nähden. - Turvallisuuden tunne koostuu useammasta tekijästä ja näin ollen turvallisuuden tunnetta arvioitaessa on huomioitava laajemmin näitä tekijöitä. Fyysisen elin- ja asointiympäristön turvallisuuden/turvattomuuden lisäksi turvallisuuden tunteeseen vaikuttaa joukko sosiaalisia tekijöitä, kuten syrjäytyminen.
Edustuksellisen ja suoran demokratian vahvistaminen	Kunnan päätöksiin haettujen muutosten määrä	- Kaupungin päätöksiin on haettu oikaisua 93 kertaa vuonna 2018. Oikaisuvaatimusten määrä on laskenut 60 kpl vuodesta 2015 eli 39,2 prosenttia. Selvitys toteutettiin hakemalla Kaarlesta kaikki päätökset, joissa asian otsikossa on ”oikaisuvaatim”. Näin ollen on mahdollista, että tarkastelun ulkopuolelle jäi joitakin oikaisuvaatimuksia, jotka olivat kirjattu toisiin. - Vaasan hallinto-oikeus on saanut käsittelynsä 63 hallintovalitusta vuosina 2015-2018, joissa vastaajana on ollut Vaasan kaupunki. Ratkaisuisia 23 (36,5%) ei ole tullut muutosta, 13 (20,6%) asiaa ei ole tutkittu tai se on rauennut. Palautettuja asioita on yksi (1,6%) ja muutettuja päätöksiä neljä (6,3%). Avoimia asioita, joissa Vaasan kaupunki on vastaajana, on Vaasan hallinto-oikeudessa 22 (34,9%). Valtaosa hallinto-oikeuden ratkaisuisia on ollut Vaasan kaupungin hyväksi.

Hyvinvointi

Tavoitteet	Mittarit	Toteuma
Edustuksellisen ja suoran demokratian vahvistaminen	Kunnan päätöksiin haettujen muutosten määrä	TEAvisarissa osallisuuden mittari toteutuu kaikilta muilta osin paitsi kuntalaisfoorumien osalta. Vaasa jää osa-alueessa koko maan keskiarvosta lapsiparlamentin puuttuessa. Koko maan keskiarvo lapsiparlamentin tai vastaavan kohdalla on 36, Vaasassa taso on 0.
Hiilineutraali Vaasa 2035	Hiilidioksidipäästöt	- Hiilidioksidipäästöraportti tuotetaan kerran vuodessa. Vuoden 2018 ennakkotietoa ja vuoden 2017 vahvistettua tietoa ei tämän vuoksi ole vielä saatavilla. - Päästöt ovat kokonaisuudessaan laskeneet vuodesta 2011, mutta vuosina 2016 ja 2017 päästöt ovat kasvaneet hiukan vuoden 2015 tasolta. Muihin FISU-verkoston kaupunkeihin verrattuna Vaasan päästöt ovat toiseksi alhaisimmalla tasolla. Suurimmat päästöt (vuoden 2017 ennakkotieto) aiheutuvat kaukolämmöstä (88,6 kt CO₂ –ekv) sekä tieliikenteestä (83,4 kt CO₂ –ekv). - Sitran Kuntien ilmastotyön haasteet ja mahdollistajat –raportin mukaan Vaasan päästövähennystavoitteiden ja toimenpiteiden kunnianhimo on korkeimmalla tasolla ("liikennevalomittari"). - Raportissa on myös vertailtu 50 suurimman kaupungin päästöjä. Vaasan päästöt on näiden kaupunkien joukossa keskitasoa. - Raportin mukaan liikenteen päästöt ovat laskeneet nopeammin yli 30 tuhannen asukkaan kaupungeissa, vaikka tahti on hitaampi verrattuna vaikkapa energiantuotantoon. - Vaasan kehitys tieliikenteen päästöissä on kuitenkin laskun jälkeen kasvanut vuosina 2016-2017.

V A S A .

Vetovoimaisuus		
Tavoitteet	Mittarit	Toteuma
Kilpailukyyn kehittäminen	Yhteisöverokertymä Verokertymä verrattuna muhin kaupunkelhin Yritysdynamilikka (yrityskannan muutos)	- Vaasan yhteisöverokertymä/as. 475€. - Vaasan yhteisöverokertymä/ asukas on Suomen 4. paras. - Vaasan yritysanta on kasvanut vuodesta 2013 alkaen ja se oli vuoden 2017 ensimmäisellä vuosineljänneksellä 3570 yritystä. - Yhteisöverokertymästä ja talouden tasapainosta saadaa uutta tietoa helmi-maaliskuussa 2019.
Väestönkasvu > 100 000 asukasta / 2012	Väestönkasvu vrt. edellinen vuosi	- Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Vaasassa oli vuoden 2018 lopussa 67 552 asukasta. Näin ollen vuoden 2017 väkiluvun lasku on taitettu ja kasvua oli 160 asukkaalla. Kuitenkin kovimmista kasvun vuosista, jolloin Vaasa kasvoi reilulla 500 hengellä vuodessa, jäätii. - Syntyvyys on kasvanut samalla ajanjaksolla 0,5%. Kehitys ei ole suuri, mutta verrattuna koko Suomen syntyvyyden laskuun, tulosta voidaan kuitenkin pitää positiivisena signaalina. Kokonaisuuudessaan luonnollinen väestönlisäys oli 32 henkilöä vuonna 2018 Tilastokeskuksen ennakkoväkilukutietojen mukaan. - Poismuuttoliike Vaasasta on pääasiallisesti Suomen sisäisiä muuttoja. Vuonna 2018 kuntien välisiä lähtömuuttoja Vaasasta oli 4 048 Tilastokeskuksen ennakkoväkilukutietojen mukaan. Vuodesta 2017 lähtömuutot ovat vähentyneet 302 muuttajalla. - Tilastokeskuksen vuoden 2017 väestörakennetilaston mukaan Vaasasta pois muuttavat ovat useimmiten ikäluokissa 20-24 –vuotiaat (1431 muuttajaa) ja 25-29 –vuotiaat (994 muuttajaa), jotka muodostavat liki 56% koko poismuuttajien ryhmästä. - Vaasasta muutetaan eniten Helsinkiin (729 muuttajaa), Mustasaareen (504 muuttajaa), Espooseen (305 muuttajaa), Tampereelle (295 muuttajaa) ja Seinäjoelle vuoden 2017 väestörakennetilaston mukaan.
	Poismuuttoliike	

Vetovoimaisuus

Tavoitteet	Mittarit	Toteuma
Väestönkasvu > 100 000 asukasta / 2012	Poismuuttoliike	- Kun muuttajien ikäluokkia ja muuttojen tulokuntia verrataan toisiinsa, voidaan havaita, että juuri suurimmat korkeakoulukaupungit vetävät puoleensa nuoria ikäluokkia. - Toisaalta Vaasaan muuttavista 3 887 henkilöstä 57% kuuluu ikäluokkiin 20-24 –ja 25-29-vuotiaat. Niinpä voidaankin olettaa, että samaa ikäluokkaa Vaasassa vetää puoleensa kaupungin korkeakoulut. - Mustasaari tekee poikkeuksen Vaasasta tulevan muuton suhteen. Paino muuttajissa on hieman vanhemmissa ikäluokissa sekä alle kouluikäisissä ja alakouluikäisissä. Voidaankin arvella, että Mustasaareen muuttajat ovat muita muuttajia useammin nuoria perheitä, milloin usein muutetaan rauhallisemmiksi koetuille pientaloalueille.
. Työllisyysaste >75%	Työllisten (18-64-v) määrä / väestö	- Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vaasan työllisyysaste oli 70% vuonna 2017. Tiedot vahvistuvat loppukeväästä ja poikkeavat ennakosta yleensä +/-0,5%. Uudempia tietoja ei ole mahdollista laskea kuntatasolla – tieto tarkistettu Tilastokeskuksesta 10/2018. - Koko Suomen työllisyysaste on kuitenkin kasvussa, jonka perusteella voidaan ennakoida, että Vaasankin työllisyys on kasvussa. - Tätä enteilee myös koko vuoden 2018 laskenut työttömyysaste, jonka keskiarvo oli 8,7%. Työttömyysasteen keskiarvo on laskenut 1,8 prosenttiyksikköä vuonna 2018.

V A S A .
V A S A .

Vetovoimaisuus

Tavoitteet	Mittarit	Toteuma
Kilpailukykyinen yhdyskuntarakenne	Tontti- ja kaavavarannon määrä Rakennuslupien läpimenoaika	- Asemakaavojen ajantasaisuus on arvioitu syksyllä 2017. Arvioinnin yhteydessä on tutkittu rakentamattomien tonttien määrät Vaasassa, sisältäen yksityisten että kaupungin omistamat tontit: AK: 103 000 k-m² AR+AP: 33 000 k-m² AO: 250 tonttia - Kaavavaranto suhteessa tavoitteisiin: AK: 172% (tavoite 60 000 k-m²) AR+AP: 220% (tavoite 15 000 k-m²) AO: 104% (tavoite 240 tonttia) - Rakennuslupien tarkastelujakso on vuosittain 30.4-31.5. Edellisen tarkastelujakson aikana rakennuslupien läpimenoaika oli 17 vuorokautta.



Vahva talous

Tavoitteet	Mittarit	Toteuma
Talouden tasapaino	Kertynyt ylijäämä vrt. suuret kaupungit	- Ylijäämätavoitteesta jäädään jälkeen. Vaasan sijoitus on viimeinen 20 suurimman kaupungin joukossa. Tarkastelujaksolla alijäämäisiä kaupunkeja olivat vain Vaasa (-351) ja Kotka (-117). - Keskitason saavuttaminen edellyttäisi Lappeenrannan tason saavuttamista (+857). - Kaupungin käyttötalous on positiivinen, haasteen muodostaa kertyneen alijäämän kattaminen. - Vaasan kaupungilla oli vuoden 2018 lopussa 5 283 työntekijää, joista vakituisia oli 3 977 ja määräaikaista 1 306. Työntekijät jakautuivat toimialoille seuraavasti: - Sote: 1 491 vakituista, 356 määräaikaista - Sivistys: 1 760 vakituista, 881 määräaikaista - Tekninen: 271 vakituista, 25 määräaikaista - Muut: 455 vakituista, 48 määräaikaista - Vaasan kaupungin henkilöstömäärä väheni 607 työntekijällä vuoden 2018 aikana. Vuodesta 2009 henkilöstömäärä on vähentynyt 758 työntekijällä.
Järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta	Tilamäärän kehitys	- Kaupungin tilamäärä kasvoi vuonna 2013 Vähänkyrön kuntaliitoksen myötä 21 000 htm². - Vuonna 2018 talotoimen hallinnassa olevien omien tilojen ala on pienentynyt 5 033 htm² ja vuodesta 2013 lasku on ollut 15 738 htm². - Vuonna 2018 talotoimen ulkoa vuokrattujen tilojen ala kasvoi 1 965 htm² vuodesta 2017 ja vuodesta 2013 laskua on ollut 618 htm².

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Tavoitteet	Mittarit	Toteuma
Henkilöstön hyvinvointi ja työn tuottavuus	Sairauspoissaolojen määrä	Vuonna 2018 kaupungin työntekijöiden sairauspoissaolot henkilövuotta kohden olivat 16,2 päivää. Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolot ovat vuonna 2018 pysyneet liki samassa kuin vuonna 2017. Sosiaali- ja terveystoimessa sairauspoissaolot ovat vähentyneet, kun taas muilla toimialoilla sairauspoissaolot ovat kasvaneet.
		Kunta-alalla keskimääräinen sairauspoissaolojen määrä henkilötyövuotta kohden oli Työterveyslaitoksen mukaan 16,7 päivää.
	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset	Työhyvinvointikysely toteutetaan vuosittain kaupungin työntekijöille. Vuonna 2018 työhyvinvointikyselyyn vastasi 2542 henkilöä.
		Parhaimmat tulokset olivat kohdassa Oma työ ja tavoitteet sekä Minä työyhteisön jäsenenä. Heikoimman tuloksen työntekijät antoivat Työolosuhteet ja välineet sekä Edellisen työyhteisökyselyn käsittely kohdissa.

V A S A .
V A S A .

Alla on listattuna kaupunkistrategian 35 sanallisesti ilmaistua toimenpidettä talousarviovuoden 2018 osalta jaoteltuna hyvinvoinnin, vetovoimaisuuden, vahvan talouden ja henkilöstön, osaamisen ja johtamisen otsakkeiden alle.

HYVINVOINTI

Keskustan koulukampus (Knookala, Järvelä)

Suoritettu sijaintivaihtoehtojen tarkastelua. Moniammatillinen työryhmä on perustettu. Tilatarveselvitystä päivitetään, työssä on huomioitu myös liikuntapaikkarakentaminen ja pyörätiet. Keskustan koulukampuksen osalta on päätetty laatia kattava kokonaisarviointi mahdollisista vaihtoehtoista. Arviointi valmistuu siten, että vuoden 2020 talousarviota valmisteltaessa voidaan tehdä tarkentavia linjauksia.

Uusien vaasalaisten tehokkaampi integroiminen Vaasaan (Iitola, Knookala)

Kaupungin johdon ja opiskelijoiden edustajien kanssa on pidetty säännöllisiä tapaamisia, joissa on yhdessä pohdittu sitä, miten kaupunkia voisi kehittää enemmän opiskelijaystävälliseksi ja saada valmistuneet opiskelijat jäämään Vaasaan. Hyvä koulutustarjonta. Koulutuskampuksen kehittäminen. Hyvä kotouttamiskoulutus opiskelijoille ja maahanmuuttajille.

Palvelujen sähköistäminen (Iitola, Knookala, Järvelä, Kentala)

Terveyspalveluiden ja koti- ja laitoshoidon lääkäreiden perhantaisten koulutustapaamisten striimaaminen eri toimipisteisiin on saatu vakiintumaan ja menettely on suosittu. Soten osa-aikainen tietosuojavastaava on työskennellyt sähköisesti kesästä lähtien Vietnamista käsin. Vks:n ihotautipoliklinikan kanssa on kokeiltu videovastaanottoa, sekä ihomuutoksista otettujen dermatoskooppikuvien sähköistä lähettämistä ja palautetta. Käytössä ovat Roidu asiakaspalautejärjestelmä ja HaiPro-vaaratilanne-ilmoitusjärjestelmä. Sydänfilmiin sähköinen tallennus sairaanhoitopiiriin palvelimelle on aloitettu. Kuntalaisella on käytettävissään Duodecimin sähköiset omahoitopalvelut. Potilastietojärjestelmä Pegasoksen sähköisen asioinnin mahdollisuuksia on otettu enenevästi käyttöön. Koti- ja laitoshoidossa Alvari sähköiset palvelut laajasti käytössä ikäihmisten palveluissa. Sosiaalityö- ja perhepalveluissa asiakastiedot siirtymässä Kanta-järjestelmään. Sivistystoimessa työ etenee suunnitellusti. Vuonna 2018 on perustettu digitalisaatiotyöryhmä edistämään tavoitteen toteutumista. Kurssien ilmoittautumiset ja maksut on digitalisoitu ja varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön Wilma. Kaavoituksessa on laajennettu sähköisen vuorovaikutuksen kyselyitä arvovalintoihin ja siihen, mitä asukas olisi valmis tekemään itse halutun päämäärän saavuttamiseksi.

Yhdistysverkoston osallistaminen ja palvelujen näkyvyyden edistäminen (Kentala, Knookala)

On osallistuttu aktiivisesti Järjestö 2.0 toimintaan, jossa on luotu periaatteita kaupungin ja kolmannen sektorin työlle. Henkilökohtaisen budjetin kokeilun yhteydessä järjestetty muun muassa kolme Soteuttamo -tilaisuutta, jossa on käyty läpi yhdistysten mahdollisuuksia osallistua palvelun tuottamiseen. Tilaisuudet ovat avanneet yhdistyksille keinon verkostoitua myös keskenään. Kokeilun yhteydessä on perustettu palveluportaali kiinnostuneille tuottajatoimijoille. Yhteistyösopimus Vaasan seudun yhdistysten kanssa on uudistettu. On järjestetty yhdistysfoorumeita ja toiminnasta ollaan tekemässä säännöllistä. Kulttuuri- ja liikuntapalveluita on tuotettu laajasti yhdistysten ja seurojen toimesta.

H-talo, HYTE-yksikön perustaminen (Kentala)

Vaasan sairaanhoitopiiriin H-uudisrakennuksen allianssihankkeen nimeksi on annettu Bothnia High 5, jolla halutaan ilmaista yhdessä tekemistä, yhteistyötä ja kannustavaa ilmapiiriä. Rakennukseen tulevalle suurpoliklinikalle keskittyy muun muassa osa erikoissairaanhoidon poliklinikkatoiminnasta, Vaasan lääkäri- ja hoitajavastaanottojen toiminta sekä osa mielenterveys- ja päihdepalveluista. (MiePä) Rakennus otetaan asteittain käyttöön vuoden 2022 alkupuolella. Vaasan keskussairaalan Hietalahden alueelle tuleva uudisrakennus suunnitellaan muuntojoustavaksi ja monikäyttöiseksi, terveysasemien käyttöön tulee pääasiallisesti 1 kerros. Tällä hetkellä näyttää siltä, että terveysasematoimintaan ei edelleenkään saada riittävästi vastaanottohuoneita.

Kustannustavoitehinnan määrittely tapahtuu 25.3.2019. Lopullinen hinta varmistuu 29.3.2019, jolloin pidetään myös VSHP:n hallituksen kokous. H-talon toiminnallinen suunnittelu ja toiminnallisten työryhmien kokoontumiset jatkuvat koko kevään.

Hyte-yksikön osalta on pidetty valmistelukokous kaupunginjohtajan johdolla. Osittain yksikön perustaminen on sidoksissa maakunta- ja sote-uudistuksen toteutumiseen, sillä maakuntien muodostuessa vastuut jakautuvat hyten osalta kaupungin ja maakunnan kesken.

Vaikutusten arvioinnin järjestelmällinen käyttö päätöksenteossa (Slotte-Kock)

Käytössä olevaa vaikutustenarviointimenetelmää on päivitetty, sen käytön laajuutta on selvitetty ja on laadittu koulutuksellisia ja teknisiä toimenpiteitä, joiden avulla käyttöä tullaan edistämään keväästä 2019 alkaen. Puitteet itsessään ovat jo melko hyvät, toiminnan vakiinnuttaminen on haaste. Esimerkiksi sivistystoimessa vaikutusten arviointilomaketta on kuitenkin käytetty muun muassa ainakin seuraavissa tapauksissa: liikuntapaikkojen kunnossapidon siirto liikuntapalveluista tekniseen toimeen, Vanhan Vaasan koulun uusi sijainti, Keskustan koulukampus –hanke ja Wasa Station. Maankäytön suunnittelussa vaikutusten arviointi kuuluu tiiviinä osana valmisteluun ja päätöksentekoon mutta vaatii silti jatkuvaa kehittämistä ja työnaikaista standardointia valmistelun helpottamiseksi ja laajojen vaikutusten arviointikokonaisuuksien laadun varmistamiseksi. Vaikutuksien arvioinneissa keskitytään hankkeen tavoitteiden täyttymisen arviointeihin.

Kaksikielisyyden tukeminen ja kehittäminen sekä kielistrategian luominen pikimmitten (Iitola, Knookala)

Kieltenopetuksen strategia on valmistunut vuonna 2018. Päätettiin laajentaa englanninkielistä opetusta ja varhaiskasvatusta.

Osallistumisohjelman toteuttaminen -kuntalaiskyselyjen käyttäminen (Iitola, Forsén, Aho)

Osallistamisen eri tavoista on viestitty kaupungin verkkosivuilla ja some-kanavilla. Uutena vuorovaikutustapana asukkaiden osallistamiseen kokeiltiin onnistuneesti Online-yhteisön käyttöä ilmeen uudistamisessa. Vähänkyrön kuvamateriaalin uudistaminen on suunniteltu vuorovaikutteisesti asukkaiden kanssa.

Lisäksi on toteutettu kysely asukasryhdyksille liittyen osallistumisohjelman toiveisiin ja osallistavaan budjetointiin. Osallistuvan budjetoinnin kokeilu jatkui Ristinumella, esimerkkinä nuorten välinevuokraamo. Syksyn asukaslehdessä artikkeli siitä, mitä kautta ja miten kuntalaiset voivat vaikuttaa ja osallistua kunnan asioihin. Syksyllä valitun aluepalvelupäällikön työajasta 40 % on kohdistettu osallistumisohjelman koordinointiin ja vuodelle 2019 hyväksyttiin 10 000 euron määräraha käytettäväksi osallistuvaan budjetointiin. Vähänkyrössä on pilotoitu yhdistysverkoston osallistaminen ja aloitettu Kirkkosaaren virkistysalueen kehittäminen yhteistyössä asukkaiden kanssa. Myös kesäkahvilan valmistelutyöt on aloitettu. Kaavoitukseen liittyvien hankkeiden vuorovaikutukseen on kehitetty laajempaa ja laadultaan parempaa sähköistä kyselyä. Lisäksi uusia vuorovaikutuskeinoja on hyödynnetty esimerkiksi Ravilaaksoelissä.

Palautepalvelun parempi hyödyntäminen (Iitola, Knookala, Järvelä, Kentala)

On toteutettu kaupungin yleisen palautejärjestelmän tuotosanalyysijä, jotka käydään läpi johtoryhmissä, tulosalueilla sekä toimialojen kehittämisryhmissä. Toimintaa täydennetään Roidu-järjestelmän ja Haipro- tiedoilla, jotka analysoidaan samoilla periaatteilla. Sivistystoimi on vastaanottanut digitaalisen palautepalvelun kautta yhteensä 448 palautetta. Palautteeseen on annettu vastaus 1-3 päivän sisällä. Perusopetuksen, toisen asteen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen saama suhteellisen vähäinen palaute tämän palautejärjestelmän kautta johtune siitä, että Wilma-järjestelmä tarjoaa kanavan palautteiden antamiseen. Palautteita ja niiden suunnan kehittymistä on seurattu säännöllisesti johtoryhmissä ja niistä tiedotetaan sekä sisäisesti että ulkoisesti vähintään kerran vuodessa. Asukkaita on kannustettu antamaan palautetta. Vastausten laatuun ja nopeaan vastausaikaan kiinnitetään tarvittaessa huomiota.

Energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttaminen (Järvelä, Slotte-Kock, Knookala)

Sustainable Energy Action Plan –kaupunginjohtajasopimuksen mukaisesti määrällisenä tavoitteena oleva kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 20 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990

tasosta on saavutettu. Vaasan kaupunki on lisäksi asettanut omaksi tavoitteekseen korkeamman, 30 % vähennystavoitteen. Tämäkin tavoite tullaan todennäköisesti saavuttamaan. Hiilinieluja on seurattu metsien pinta-alana, josta laskettuna Vaasan metsien hiilinielu on noin 40 000 t CO₂/v. Hiilinielujen tarkempi laskenta toteutetaan Metsäsuunnitelman päivityksen yhteydessä vuonna 2019. Energia- ja ilmasto-ohjelman toteuttamisen esteistä on tehty ulkopuolinen arvio ja sen pohjalta on linjattu jatkotoimenpiteitä.

Energiakoulutusstrategiaa on toteutettu sivistystoimissa. Hulevesiohjelma ja viherkertoimen pilotointi etenivät. Maankäytön suunnittelussa liikkumistarpeen vähentäminen eri keinoin on jatkuvasti mukana töiden tavoitteissa.

VETOVOIMAISUUS

Kuntaliitosten toteuttaminen –hallitusti, napakasti ja kaksikielisyys huomioiden (Häyry, Iitola)

Vuoden 2018 aikana toteutettiin Vaasan ja Mustasaaren väliseen kuntaliitokseen tähtäävä laaja luottamushenkilö- ja viranhaltijatyöskentely, jonka seurauksena valmistui esitys yhdistymissopimukseksi, jonka hyväksymisestä tai hylkäämisestä kunnat päättävät keväällä 2019.

Tapahtumien alustana toimiminen, kehittäminen ja suunnittelu, ”Vaasa Events” (Knookala, Forsén)

Kulttuuri- ja liikuntaohjelman teko on aloitettu. Tapahtumia koskevan viestinnän ja markkinoinnin vahvistaminen on toteutettu kaupungin viestintäyksikön toimesta. Moniammatillinen tapahtumaryhmä on kehittänyt tapahtumatoimintaa muun muassa selkiyttämällä avustusperiaatteita, viestintää, teknisiä puitteita sekä järjestämällä tiedotustilaisuuksia. Työtä tehdään yhteistyössä Visit Vaasan kanssa. Tehostettuun tapahtumien ja konferenssien hankintaan oli Visit Vaasaan palkattuna henkilö koko vuoden ajan. Matkailun yhteismarkkinoinnissa tehtiin markkinointiyhteistyötä suurimpien tapahtumien kanssa. Kesä 2018 oli varsinainen tapahtumien superkesä sisältäen Ylen suuren satsauksen YleX Pop -tapahtuman, UEFA:n U-19 jalkapallon EM-turnauksen, uudistuneen Vaasa Festivalin sisäsatamassa sekä Wasa Open Airin Elisa stadionilla. U-19-turnauksen osalta tehtiin yhteistyötä Palloliiton ja eri toimijoiden kanssa. Tapahtuman yhteyteen toteutettu tapahtumatori oli onnistunut toimien turnauksen oheispisteenä ja keräten paikalle asukkaita, matkailijoita sekä turnaukseen osallistuneita. Tapahtumakävijöitä oli lähes 300 000 vuonna 2018.

Vaasan myynti ja yhteydet maailmalle; Verotulojen kasvattaminen uusyrityshankinnan kautta; Aasian yhteyksien vahvistaminen (Häyry, Järvelä)

Laajametsän osayleiskaava on hyväksytty ja se on saanut lain voiman. Akkutehdashankkeen osalta on koottu laaja valtakunnallinen yhteistyöverkosto, jonka tehtävänä on toimia erityisesti akkuklusterin investointien saamiseksi Suomeen. Verkosto on perustettu Vaasan aloitteesta. Vaasan seudulle ollaan kaavoittamassa akkutehtaille usean sadan hehtaarin aluetta. Kaupungin puolesta kaupunginjohtaja sekä GigaVaasa yhdistys ovat vastanneet työskentelystä. Lisäksi on laadittu kansallista ja kansainvälistä näkyvyyttä edistävä informaatiopaketti, joka tullaan liittämään kaupungin uusiin kotisivuihin. Tyhjiä toimitiloista ja vapaista teollisuustonteista on myös kerätty tietoa yhteiseen portaaliin. Varhaiskasvatuksessa on 1.8.2019 alkaen otettu käyttöön palvelusetelijärjestelmä, mikä on lisännyt uusien yritysten kiinnostusta kaupunkiin.

Vaasan yliopistokampuksen toiminnan vahvistaminen (Knookala, Slotte-Kock)

Vaasa on ollut aktiivisesti mukana tukemassa muun muassa vastinrahoituksella Vaasan yliopiston ja muiden korkeakoulujen erilaisia kehittämishankkeita. Kaupungilla on ollut myös aktiivinen rooli käynnistettäessä vaasalaista yhteistyötä Cernin suuntaan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi useita tapaamisia, joissa myös Vaasan korkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten edustus oli mukana. Hakemus Cernin MOEDAL- verkoston jäseniksi hyväksyttiin vuoden 2018 aikana. Myönnetty vuosittainen avustus yliopistojen/korkeakoulujen yhteistyön kehittämiseksi. Sen lisäksi kaupunki on rahoittanut professuureja, yliopistosäätiötä ja Österbottens högsskolestiftelseä yhteensä noin 500 000 euron vuotuisella summalla.

Investoinnit elinympäristöön ja infraan niin uusiin hankkeisiin kuin olemassaolevan kunnossapitoon (Järvelä)

Toteutuksessa Alskatintien nelikaistaistaminen ja keskussairaalan uudet järjestelyt. Valmiiksi on saatu muun muassa Koulukadun pyörätiehanke.

Investoinnit ennaltaehkäisevään työhön (Kentala, Knookala)

Kaupungilla on ollut vastuullinen rooli hallituksen kärkihankkeen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman alueellisessa toteuttamisessa. Kaksi uutta erityislastentarhanopettajan toimea on perustettu vuodelle 2019 ja kaksi vuodelle 2020. Nuorisopalveluiden etsivä-toiminto on vakinaistettu. Moniammatillinen viranomaistyöryhmä ja Oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmä ovat kokoontuneet säännöllisesti ja kehittäneet ennaltaehkäisevää työtä.

Innovaatiotoiminnan aktivointi (Slotte-Kock)

Seudullisen elinvoimastrategian toimenpiteet etenivät suunnitellusti. Yhteistyömuotoja yrittäjäjärjestön kanssa on vahvistettu eri toimintamuotojen kautta. Innovointi- ja kokeilutoiminnan prosessikuvaus on tehty. Kaupunkikehitys on käynnistänyt kokeiluja osana innovaatiotoimintaansa ja strategista kehittämistä. Vuoden 2018 aikana on käynnistetty yhteensä 26 kokeilua. Vuosina 2017-2018 vastaava lukema oli 30. Kokeilut ovat syntyneet valmisteilla olevien kulttuuri- ja liikuntaohjelmien ympärille, opetuksen ja kestävän koulutuksen kehittämiseen, innovaatiotoiminnan aktivoimiseen, opiskelijoiden osallistamiseksi kaupungin kehittämiseen sekä osaajien rekrytoimiseksi seudulle osana elinvoimastrategiaa. Osa kokeiluista on syntynyt Kuntaliiton Kokeilujalostamossa ja osa kaupunkikehityksen järjestämissä Tulevaisuuden Vaasa - ajatushautomoissa ja kokeilujalostamoissa. Kaupunkikehitys on lisännyt yhteiskehittämiseen ja kokeiluihin liittyvää osaamista sekä omassa yksikössään että laajemmin kaupunkiorganisaatiossa.

Osaajien työllistymisen tukeminen ja juurruttaminen alueelle (Slotte-Kock, Kaunisto)

Eri opiskelijaryhmille on järjestetty useita juurruttamista käsitteleviä työpajoja. Strategisen henkilöstöohjelman yhtenä painopistealueena on vetovoimainen, houkutteleva ja monimuotoinen työnantaja ja sen toteuttamiseksi on pidetty VAMKin hoitoalalle esittelyinfo ja loppuvuodesta rekrypäivä ja kaksi rekrytointitilaisuutta sekä osallistuttu Energyday- rekrytointimessuille. Työpaikkamarkkinoinnissa on aloitettu somen täysipainoinen hyödyntäminen muun muassa avaamalla RekryVaasa sivusto, aloittamalla oppilaitosten somekanavien hyödyntäminen. Rekrytointilmoituksien sisältöä ja somen käyttöä rekrytinnissa on kehitetty viestintäyksikön kanssa. Rekrytinnissa on aloittanut uusi markkinointiin panostava palveluvastaava. Erilaisia sivustoja on käytetty korkeakouluopiskelijoiden harjoittelupaikkojen markkinointiin. Kaupungille on palkattu kymmenen korkeakoulusta tulevaa harjoittelijaa. Sote-toimialalla on raportoitu kaikkiaan 10511 opiskelijaharjoittelija päivää, jotka on tehty osana tutkinnon suorittamista tehtävää pakollista harjoittelua. T&E-toimiston kanssa on suunniteltu toimia ulkomailla opiskelevien saamiseksi palaamaan Vaasaan. Muun muassa kaupunkikehityksessä on toteutettu kokeilu noin 350 Uumajassa opiskelevan suomalaisen, joista suurin osa Vaasan seudulta kotoisin olevia opiskelijoita, saamiseksi palaamaan valmistuttuaan takaisin alueelle. Vuonna 2018 käynnistyi edellä mainittuun kokeiluun liittyen yhteistyö myös Uumajassa toimivan opiskelijajärjestö Finlandssvenska Nationenin kanssa. Työssä ovat mukana myös ABB:n, Wärtsilän ja Vaasan keskussairaalan rekrytoinneista vastaavat tahot sekä Vaasan kaupungin henkilöstöpalvelut.

Lento-, raide-, laivaliikenteen vahvistaminen (Järvelä, Finne)

Vaasan kaupungin ja Uumajan kunnan perustama projektiyhtiö aloitti Merenkurkun laivaliikenteen uuden laivan kilpailuttamisprosessin kesäkuussa 2018. Myöhemmin loppuvuodesta kaupunginvaltuusto hyväksyi yhtiömuutoksen, jonka myötä projektiyhtiöstä muodostettiin suomalainen osakeyhtiö. Suomen valtio osoitti 10 miljoonan euron investointituen laivahankinnalle ja maaliskuussa 2019 investointitukea kasvatettiin 5 miljoonalla eurolla. Investointitukea vastaan kaupunki sitoutuu järjestämään laivaliikenteen seuraavat kymmenen vuotta.

Innovatiivisten julkisten hankintojen kehittäminen (Iitola, Karjalainen, Liukkonen)

Hankintatoiminnan osalta pääpaino on ollut lähinnä siinä, että on saatu määriteltyä toimintaperiaatteet, käytännöt ja vastuunjaot kaupungin ja TeeSen hankintapalveluiden välille. Kaupungin uudet hankintaohjeet on valmisteltu ja ne tulivat voimaan 1.1.2019.

Julkisen liikenteen ja pyöräilyverkoston kehittäminen (Järvelä)

Joukkoliikenteen kehittämisohjelman laadinnalla määriteltiin tuleva palvelutaso. Seuraavissa suunnitteluvaiheissa määritellään linjastokohtaiset aikataulutukset ennen varsinaista kilpailuttamista. Pyöräilyn kehittämisen kärkitoimenpiteistä laadittiin erillinen selvitys. Kaavoituksen yhteydessä on painotettu kävelyn, kevyenliikenteen ja joukkoliikenteen kehittämisedellytyksiä esimerkiksi Vaskiluodon liikenneselvityksen tavoitteissa ja meneillään olevassa työssä.

Kurikan pohjavesihankkeen toteuttaminen (Järvelä)

Kurikan pohjavesihankkeen toteuttaminen jatkuu vielä tämän valtuustokauden loppuun saakka tehtävillä pohjavesikaivojen tutkimuksilla, löydettyjen kaivopaikkojen koepumppauksella sekä hankkeen lupaprosessilla. Hankkeen varsinaista rakennusvaiheen arvioidaan olevan 2020-luvun puolivälissä.

Kävelykeskustan laajentaminen rantaan ja yliopistokampukselle (Järvelä)

Kävelykeskustan laajentamisen suunnittelu Hovioikeudenpuistikolla ei edennyt. Sen sijaan Kampus-sillan ideakilpailu toteutettiin ja kilpailun kautta löydettiin hyvin ympäristöön sopiva ratkaisu.

Ydinkeskustan ja torin kehittäminen ja elävöittäminen (Järvelä, Knookala)

Suunnitteilla oleva Wasa Station tukee ydinkeskustan kehittämistä ja elävöittämistä. Kävelykeskustan jatkosuunnittelu ja toriparkin laajentamishankkeen asemakaavoitus ajoittuvat vuoteen 2019. Vuonna 2018 laadittiin toripysäköinnin laajennushankkeen ajoramppien sijoittelua koskeva selvitys osana kaavaan kuuluvaa selvitystyötä.

Tehokas kaavoitus ja toimiva infra (Järvelä)

Kaavoitusprosessin kehittämisprojekti käynnistettiin loppuvuodesta 2018 ja työ jatkuu 2019. Valtuusto hyväksyi 2 osayleiskaavaa ja 14 asemakaavaa vuoden 2018 aikana, näistä vahvistui 1 osayleiskaava ja 8 asemakaavaa. Vahvistuneiden asemakaavojen rakennusoikeutta kerrosalana oli huomattavasti enemmän vuonna 2018, kuin mitä 2001-2017 vuositasona on vahvistunut.

VAHVA TALOUS

Sitovan tasapainottamissuunnitelman tiukka noudattaminen (Karjalainen)

Pääosa kaupungin toiminnasta toteutui annetun talousarvion puitteissa. Kaupungin tilikauden tulos jäi kuitenkin merkittävästi tavoitteesta johtuen verotulojen toteutumisesta merkittävästi alle arvioidun sekä sosiaali- ja terveystoimen, mukaan lukien erikoissairaanhoidon, menojen ylityksestä. Toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi on ryhdytty alkuvuodesta 2019.

Yksityisen rahan huomioiminen/joukkorahoitus investoinneissa, elinkaarimallit (Karjalainen)

Gerby nya daghem päätettiin toteuttaa vuokramallilla. Suurempien investointien kohdalla on pyritty selvittämään aina vaihtoehtoiset rahoitustavat ja niiden kustannus. Kaupunki on toteuttanut viisi tehostetun palveluasumisen taloa konsernin sisällä. Pikipruukin rakennuttamista taloista viimeinen valmistui tilikauden aikana Palosaarelle. Myös muun muassa Merenkurkun laivaliikenteen investointihanke ja Wasa Station-hanke toteutetaan kaupunkikonsernissa.

Seurannan ja raportoinnin kehittäminen, talouden toteutumien avaaminen (Karjalainen)

Raportointia kehitettiin kuluneella tilikaudella, mm. rahoitusraportit ja konsernin osavuosisraportointi.

Kiinteistöjen käyttöasteen nostaminen, ulkopuolisista vuokrauskohteista luopuminen, ennakoiva tilojen käytön hallinta (Järvelä, Karjalainen)

On toteutettu palveluverkkosuunnittelua.

Sopimusten hallinnan kehittäminen (Iitola, Karjalainen)

Kaupungin sopimusten hallinnan kehittämisena on keskittää sopimusten hallinta yhteen järjestelmään. Kaupungin asiantuntemuksen järjestelmässä on jo mahdollisuus keskitetysti tallentaa kaupungin sopimukset. Sopimusten hallinnan prosesseja on kehitetty hankintatoimessa jo muutamia vuosia, toiminnan laajentaminen koko organisaatioon on suunnitteluvaiheessa samoin koko kaupunkia koskeva sopimusohje ja linjaukset.

Konserniohjauksen kehittäminen (Karjalainen)

Konserniohjauksen resursointia vahvistettiin kuluneella tilikaudella. Raportointi ja tavoiteasetanta sekä konsernijaoston rooli osana konserniohjausta kehittyivät. Konserniohjauksesta järjestettiin koulutusta luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.

HENKILÖSTÖ OSAAMINEN JA JOHTAMINEN**Johtamis- ja esimiestaitojen kehittäminen: Valmentava ja työhyvinvointijohtaminen (Kaunisto)**

Henkilöstöohjelman tavoitteisiin liittyen aloitettiin vuonna 2018 hyvän johtamisen ja työntekijän arvolupausten laatiminen. Arvolupauksissa huomioidaan erityisesti henkilöstön valmentava johtaminen ja työote sekä hyvät työyhteisötaidot.

Johtamisjärjestelmän kehittäminen (Kaunisto)

Kaupungin johtoryhmän valmennuskokonaisuus on järjestetty ja sen mukaisia kehittämistoimia otettu käyttöön.

Osaamisen ja työyhteisötaitojen kehittäminen työpaikoilla (Kaunisto)

Vuonna 2018 laadittiin esimiesten tueksi ryhmäkehityskeskustelulomake, jonka tarkoituksena on ohjata yksiköitä osallistamaan keskusteluun tulevaisuuden työympäristön muutoksista ja osaamistarpeista sekä työyhteisötaidoista ja työhyvinvoinnista. Osa kaupungin yksiköistä suoritti vuosina 2017-2018 työhyvinvointikorttikoulutuksen, jossa tavoitteena on yksikön työhyvinvoinnin ja me-hengen kehittäminen. Vuonna 2018 pilotoitiin kaupungin omilla ryhmillä lähiesimiehen ammattitutkinto sekä tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto. Työntekijöiden ja esimiesten arvolupauksia on työstetty, samoin valmentavan johtamismallin käyttöönottoa on suoritettu osana kaikkea esimieskoulutusta.

Uudet työntekemisen mallit (Digitalisointi, rutiinitehtävien automatisointi) (Kaunisto)

Etätyömahdollisuus sopimuksineen on otettu systemaattisesti käyttöön. Kaupungin digistrategiaa on valmisteltu. Kaupungin sisäisten palveluiden digitalisointi on edennyt useissa eri asiakokonaisuuksissa. Työllistämisen ja sosiaalipalveluiden prosessien yhteiskehittäminen työmarkkinatuen kuntaosuuden alentamiseksi on jatkunut.

2. TALOUDEN TOTEUTUMINEN

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan samaa rakennetta.

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Valtuusto on talousarviossa vahvistanut määrärahat ja tuloarviot tulosaluetasolla.

Tulosaluekohtaiset määrärahat alkuperäisen ja muutetun talousarvion mukaan ja toteutuma tulosalueittain on esitetty hallintokuntien toimintakertomuksissa sivuilla 82-185. Toteutumavertailu on tehty suhteessa muutettuun talousarvioon. Toimintakertomuksissa on myös esitetty perusteluja suurimmille poikkeamille.

Määrärahan sitovuustaso on bruttoyksiköillä toimielintaso, nettobudjetointiyksiköille on vahvistettu sitova nettomeno. Yhteenveto käyttötalouden määrärahojen toteutumasta sitovuustasoittain on esitetty sivuilla 190-192.

Poikkeama – sarakkeessa on toteutumaa verrattu muutettuun talousarvioon

- +merkkinen poikkeama = tulojen toteutuminen yli ja menojen toteutuminen alle talousarvion
- - merkkinen poikkeama = menojen toteutuminen yli budjetoidun ja tulojen jääminen alle talousarvion

KÄYTTÖTALOUS

<u>Toimielin</u>	<u>Tulosalue</u>	<u>Sivu</u>
Keskusvaalilautakunta	100 Vaalit	84
Tarkastuslautakunta	110 Tarkastustoimi	84
Kaupunginvaltuusto	120 Kaupunginvaltuusto	85
Kaupunginhallitus	130 Kaupunginhallitus	86
	131 Hallintopalvelut	89
	133 Henkilöstöpalvelut	93
	134 Talous- ja omistajaohjaus	99
	135 Kaupunkikehitys	100
	136 Kaavoitus	104
	140 Avustukset	106
	141 Jäsenmaksut	107
	142 Osuudet	107
	143 Varausmäärärahat	107
	144 Keskitetysti hallinnoitavat kustannukset	108
	145 Työllistäminen	108
	146 Osuudet eriytetyssä kirjanpidossa oleviin liikelaitoksiin sekä liike- ja maksupalvelutoimintaan kohdistettavat kustannukset	111
	148 Taseyksikkö Elisa Stadion	111
	160 Yhtiömuotoisesti tuotettavat ruoka- ja materiaali-palvelut	112
Vähänkyrön aluelautakunta	150 Lautakunnan hallinto ja yhteiset	116
	151 Yhteispalvelupiste Vähäkyrö	116
	152 Kyrönmaan työpaja Arpeeti	116
Sosiaali- ja terveyslautakunta		116
	200 Sosiaali- ja terveystoimen yhteiset ja tekniset tukipalvelut	118
	210 Sosiaalityö ja perhepalvelut	120
	220 Koti- ja laitoshoido	123
	230 Terveyspalvelut	126
	239 Erikoissairaanhoito	128
	240 Yhteistoiminta-alue/Laihia	129
Kasvatus- ja opetuslautakunta		132
	302 Varhaiskasvatus	132
	305 Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset	137
	306 Suomenkielinen perusopetus	137
	307 Ruotsinkielinen perusopetus	140
Koulutuslautakunta		143
	312 Vaasan Lyseon lukio	143
	313 Vasa Gymnasium & Vasa Svenska Aftonläroverk	145
	315 Vamia	146
	355 Nuorisopalvelut	148
	443 Vaasan kaupungin opistot (Vaasa-opisto, Arbis ja Kuula-opisto)	150
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta		154
	351 Liikuntapalvelut	155
	363 Vaasan kaupungin museot	159
	373 Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	162

<u>Toimielin</u>	<u>Tulosalue</u>	
	380 Vaasan kaupunginorkesteri	165
	381 Vaasan kaupunginteatteri	167
Rakennus- ja ympäristölautakunta		169
	500 Rakennusvalvonta	169
	501 Ympäristönsuojelu	171
	503 Terveysvalvonta yhteistoiminta-alue	171
	504 Eläinlääkintähuolto yhteistoiminta-alue	172
Tekninen lautakunta		173
	510 Yhteispalvelut	173
	511 Kiinteistötoimi	174
	512 Kuntatekniikka	176
	515 Vaasan Tekniset palvelut	179
	516 Vaasan Siivouspalvelut	180
	517 Vaasan Ruokapalvelut	182
Vaasan seudun jätelautakunta	580 Vaasan seudun jätelautakunta	184

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

100 VAALIT

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakunnan tulee toimittaa ne tehtävät, mitkä sille vaalilain mukaan erikseen kuuluvat. Valtiollisissa vaaleissa keskusvaalilautakunnan tulee huolehtia kaikista vaalien käytännöllisistä valmistelutöistä sekä ennakkoäänestyksen toimittamisesta ja ennakkoäänestyksen tarkastamisesta. Kuntavaaleissa kunta hoitaa ehdokasasettelun, ennakkoäänestyksen ja vaalien tuloksen vahvistamisen.

Tavoitteiden toteutuminen

Keskusvaalilautakunta järjesti vuonna 2018 presidentinvaalit sunnuntaina 26.1.2018. Talousarvio oli laadittu sillä periaatteella, että presidentinvaaleissa käydään kaksi kierrosta. Lisäksi mahdollisille maakuntavaaleille laadittiin erillinen talousarvio. Presidentinvaaleissa käytiin kuitenkin ainoastaan yksi kierros ja maakuntavaalit eivät toteutuneet vuonna 2018.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

	Äänioikeutetut	Ennakkoon äänestäneet	Vaalipäivänä äänestäneet	Äänestäneet yhteensä
Koko maa	4 246 803	1 559 488 (52,3 %)	1 409 913	2 969 401 (69,9 %)
Vaasa	51 443	16 885 (32,8 %)	19 137 (37,2 %)	36 022 (70,0 %)

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
	-2	-192	-82	+74

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	342		342	113	-229
Toimintakulut	425		425	120	+305
Toimintakate	-83		-83	-7	+76

Henkilöstö

Keskusvaalilautakunnalla ei ole vakituista henkilöstöä vaan se valitsee itselleen vaalia varten sihteerin. Lisäksi ennakkoäänestykseen ja äänestyspäivän äänestykseen palkataan tarvittavaa tilapäistä henkilökuntaa.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

110 TARKASTUSTOIMI

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuuston alainen tarkastuslautakunta huolehtii valtuuston toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastustoimi arvioi valtuuston asettamien

toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja kaupungin palvelutoiminnan tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
	Arviointikertomus vuodelta 2017	Toteutunut
	Arviointisuunnitelma	Toteutunut

Tarkastustoimi arvioi vuosittain valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista tarkastuslautakuntaan nähden sitovien tavoitteiden mukaisesti. Tarkastustoimelle asetetut tavoitteet toimintavuodelle 2018 ovat toteutuneet.

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Tarkastuslautakunnan toiminta (arviointi, tilintarkastuksen järjestäminen) / pv	321	271,5	285	290,0
Ulkoinen tilintarkastus / pv	66,20	77,31	80 pv	76,16
Ulkoinen tilintarkastus / 1000 €	29,6	31,8	35,4	35,3

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
	Avainhenkilöriskien hallinta	Toteutunut

Talouden toteutuminen

Toimintavuonna 2018 tarkastuslautakunta järjesti yhteensä 8 kokousta. Käyttötalousmenoja on tarkasteltu toimintavuoden aikana tarkastustoimessa kriittisesti. Toimintakulujen toteuma on 97,1 % talousarviosta. Lakisääteisiä tilintarkastuspalveluita on vuoden 2018 aikana laskutettu 76,16 pv (sopimus 1.6.2013 alkaen 80 pv).

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot		1	1	1	0
Toimintakulut	-273	-2	-275	-269	+6
Toimintakate	-273	-1	-274	-268	+ 6

120 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto toimii kaupungin ylimpänä päätöksentekuelimenä, päättää Vaasan toiminnan suuntalinjoista sekä kuntalaisille järjestettävien palveluiden määrästä ja laadusta. Valtuusto hyväksyy talousarviossa ja -suunnitelmassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungin toimialoille sekä päättää toiminnan rahoituksesta. Kaupunginhallitus vastaa kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kaupunginvaltuuston valitsevat lautakunnat järjestävät palvelut valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Vähänkyrön kunta liittyi Vaasaan vuoden 2013 alusta. Uusi valtuusto on vuosina 2017 – 2021 59 jäseninen.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Valtuuston kokoukset ja sem.	9	9	12	10
Päätökset, lkm	124	139	140	90

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Kustannukset €/kokous	33 106	39 043	46 555	40 850
Kustannukset €/asukas	5,44	5,2	6,2	6,76

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	1		1		-1
Toimintakulut	-457	-1	-457	-340	+117
Toimintakate	-456	-1	-456	-340	+116
Poistot				-5	

Toimintakuluissa poikkeamaan vaikuttivat syntynyt 55 200 €:n säästö luottamushenkilöiden kokouspalkkiossa sekä luottamushenkilökoulutuksen arvioitua vähäisempi tarve.

Henkilöstö 2017-2021

Kaupunginvaltuuston alaisuudessa ei ole henkilöstöä

130 KAUPUNGINHALLITUS

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua sekä hoitaa kaupungin ulkoisia suhteita. Kaupunginhallitus reagoi aktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
--	---	--------------------

Kaupungin ja kaupunkikonsernin johtaminen siten, että kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuvat.	Päätöksenteossa huomioidaan - toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, - päätösten yhdensuuntaisuus strategian kanssa, - hallinnollisten tukiprosessien kehittäminen, - luottamushenkilöorganisaation kehittäminen - talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin - tavoitteiden toteutumista seurataan 2 kertaa vuodessa. Johtamista tukevien ohjaus- ja tietojärjestelmien kehittäminen. Omistajaohjauksen kehittäminen suhteessa konserniyhtiöihin, liikelaitoksiin ja kuntayhtymiin. Merkittävimpien kilpailutusten koordinointi. Talousarviolaadinnan ja raportoinnin tietojärjestelmien kehittäminen. .	Tukiprosessien kehittäminen jatkunut Hallintosääntöä päivitetty organisaatiossa tapahtuneiden muutosten mukaan Exreport johdon tietojärjestelmää jatkokehitettiin. Kaupungin hankintatoiminta on organisoitu uudelleen 1.5.2018 lukien (kaupunki / TeeSe). Kaupungin osalta kilpailutusten koordinoituvastuu on hankintapäälliköllä. Isommissa yhteishankinnoissa kilpailutukset käsitellään etukäteen yleisjaostossa. Opiferus Taloussuunnittelu – järjestelmä otettiin käyttöön. Exreport johdon tietojärjestelmää jatkokehitettiin.
Konserniohjauksen ja johtamisen kehittäminen	• Konserniohjauksen selkeyttäminen • Säästövelvoitteet myös kuntayhtymille ja yhtiöille • Kehittämishankkeiden prosessijohtaminen	

Henkilöstörakenteen optimointi	• Organisaatioiden uudistaminen, hallinnon keventäminen ja poikkihallinnollisten prosessien tehostaminen • Ennakoiva henkilöstösuunnittelu • Palvelurakenteen kehittäminen	• Sairaspoissaolojen vähentäminen Henkilöstö- ja Liikuntapalvelut, Botnia-Halli Ky ja Työterveys verkostoyhteistyönä, • Palvelurakenteen kehittäminen ja työmarkkinatuen kuntaosuusmaksun alentaminen Työllistämisen ja Sosiaalipalveluiden yhteisillä tavoitteilla ja prosessien kehittämisellä • Toimialakohtaiset ja keskushallinnon henkilöstösuunnitteluryhmät kokoontuneet toimialajohtajan johdolla • Palvelurakenteen kehittäminen Vanhusten Palveluasumisen ja Kirjaston muutosjohtamisen projekteilla • Rekrytoinnissa mobiiliratkaisujen pilotointi: Vanhusten kotipalvelu ja Varhaiskasvatus • Vuosikellon mukaiset palkkaproessin kehittämispalaverit yhtiö ja Henkilöstöpalvelut
Viestinnän kehittäminen	Seutuviestinnän vahvistaminen. Vaasan vahvuuksien esilletuominen ja alueen markkinointi energia-alan keskittymänä.	Tiedotuslehtiä julkaistiin 3 kpl ja KultTour lehteä 2 kpl. Tiedotteita medioille 274 kpl ja tiedotustilaisuuksia järjestettiin 43 kpl. PR-tilaisuuksia järjestettiin 76 ja niissä asiakkaita 7 513 henkilöä.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Hallituksen ja jaostojen kok.	43	60	50	23
Päätökset lkm	680	1000	850	359

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Kustannukset €/asukas	19,16	22,60	18,93

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Asioiden valmistelun ja päätösten laatu	Päätösten oikeellisuuden varmentaminen	• Itseoikaisujen määrä 0 • Valitusten määrä alle 1 % päätösten lukumäärästä
Sisäisen valvonnan raportin ja riskienhallinnan tietojen kokoaminen	Sisäisen valvonnan raportin ja riskikartoitusten edellyttämien toimenpiteiden käynnistäminen	Toimenpiteet käynnistettiin ja toteutus v. 2019.

Talouden toteutuminen

Toimintatuottojen positiiviseen poikkeamaan vaikutti pääosin sote-valmisteluun liittyvien tehtävien hoidosta saatu arvioitua suurempi yhteistoimintakorvaus.

Toimintakulujen kokonaistoteuma 103,6 % ylittää jonkin verran varatun rahoituksen. Ylitys on seurausta perustettujen teknisten tukipalvelujen, talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palveluiden yhtiöiden TeeSe Botnia Oy:n ja Mico Botnia Oy:n projektivaiheen maksuvalmiuden ja palvelutuotannon turvaamisesta aiheutuneista menoista. Lisäksi yhtiöille hankittiin toiminnan edellyttämiä tietojärjestelmiä, laitteita ja varusteita, jotka veloitettiin yhtiöiltä.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	24	79	103	207	+103
Toimintakulut	-1 587	-398	-1 985	-2 058	-72
Toimintakate	-1 563	-319	-1 882	-1 851	+31
Poistot				-81	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	16	0,5	16,5
Määräaikaiset	1		1
Työllistetyt			

Kaupunginhallituksen alaisen henkilöstöön v. 2018 kuuluivat ylin johto (kaupunginjohtaja ja 3 toimialajohtajaa) ja johdon tuen 14 viranhaltijaa, jotka ovat 5 lakimiestä, yksi erityisasiantuntija, 5 controlleria ja 2 sisäistä tarkastajaa sekä yksi hallintopäällikkö.

131 HALLINTOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut huolehtivat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sekä kaupungin johdon ja asiantuntijoiden sihteeripalveluista ja valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä. Hallintopalveluiden tehtävänä on myös huolehtia kaupungin hallinnolle keskitetyistä tuotettavien yleishallinnon tukipalvelujen ja kaupunkilaisille tarjottavien yhteispalveluiden järjestämisestä ja sosiaalisen toiminnasta.

Vaasan seudun ja Suupohjan kattava talous- ja velkaneuvonta kuuluivat myös hallintopalveluihin 2018 loppuun siirtyäkseen vuoden 2019 alusta valtiolle.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Tukipalvelujen kehittäminen tehokkaiksi	Hallintopalveluiden vastuulla olevien tukipalveluiden kehittäminen asiakkaiden tarpeita palveleviksi Kaupunkilaisille tarjottavien sähköisten palveluiden kehittäminen Graafisten palveluiden palveluvalikoima pidetään monipuolisena. Graafisen alan palvelujen tuotannon ja hankinnan keskittäminen/koordinointi.	Tukipalvelujen kehittäminen jatkui asiakkaiden tarpeet huomioiden. Asiakastytyväisyyttä on seurattu saatujen palautteiden pohjalta. Sähköistä asiointia laajennettiin lisäämällä lomakkeita ja palveluita Tulos 67 904 € ylijäämäinen Toimintaa ja palveluvalikoimaa kehitetään jatkuvasti asiakkailta tuleen palautteen perustella
Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen valmisteluprosessin kehittäminen sekä sujuvuuden turvaaminen	Kehitetään sähköistä päätöksentekoprosessia, asiointia ja tiedonvälitystä.	Valmisteluprosessin sujuvuutta kehitetty edelleen ja henkilöstöä koulutettu. Mm. kokousaikataulut on saatu paremmin koordinoitua ja viranhaltijapäätökset on siirretty nettiin. Asian- ja dokumentinhallintajärjestelmä Kaarle on laajennettu koko organisaatioon. Web-lumu käytössä luottamuselinhallinnassa (mm. sitovuuksien hallinta)
Tietotekniikan toimivuuden korkeasta tasosta huolehtiminen.	Jatketaan puhelin ja dataliikenteen yhdistämistä. Siirrytään puhelinliikenteessä yhä enemmän yhden päätelaitteen käyttöön. Tietojärjestelmien ja tietoverkon toimivuus. Ohjataan ja tuetaan uusien tietojärjestelmien käyttöönottoa	Lankaliittymien määrän vähentäminen jatkunut. Mobiilikäyttäjien kokonaismäärä 4 187. Tietotekniikan toimivuus pysynyt hyvällä tasolla ja vain vähän häiriötilanteita. Yhtiöittämisen jälkeen koordinoitu ohjausta MicoBotnian asiantuntijoiden kanssa.
Tiedotuksen hoitaminen siten, että kuntalaiset ja eri sidosryhmät saavat riittävästi ja ajantasaisesti tosi-asioihin perustuvaa tietoa kaupungin toiminnasta ja palveluista.	Julkaistaan tiedotuslehti 3 kertaa ja KultTour 2 kertaa vuodessa, sekä järjestetään n. 35 tiedotustilaisuutta ja lähetetään n. 150 tiedotetta medialle. Viestitään aktiivisesti kaupungin verkkopalveluissa.	Tiedotuslehtiä julkaistiin 5 (3 asukaslehteä ja 2 KultTour-lehteä). Tiedotustilaisuuksia järjestettiin 43 kertaa ja medialle lähetettiin 274 tiedotetta. Mediaseurannassa Vaasa otsikoissa oli osumia 6760.

Tavoitteena on tuoda kaupungin palvelut lähelle ihmisiä ja luoda positiivista vaasalaisten yhteishenkeä.	Erityisryhmien viestintää kehitetään. Sosiaalisen median käytön tehostaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen kaupunkilaisten kanssa verkkopalveluissa ja sosiaalisessa mediassa. Ulkoisen verkkopalvelun kehittäminen saadun palautteen perusteella. Uuden luottamushenkilöorganisaation päätösviestinnän kehittäminen yhdessä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa. Järjestetään viestintään liittyviä koulutuksia. Verkkopalvelua kehitetään	Verkkosivuilla oli 508 205 uniikkia kävijää ja verkkouutisia julkaistiin yli 600 kpl. Osoitteessa vaasa.fi vieraili 508 205 kävijää ja suoritettiin 1 539 361 istuntoa. Yksittäisten kävijöiden määrä siis laski edellisvuosista, mutta istuntojen kokonaismäärä nousi. Seuraajien määrä kasvoi kaikissa kaupungin sosiaalisen median pääkanavissa. Suurinta kasvu oli LinkedInissä ja Instagramissa. Kaupunginhallitus päätti - juttusarjassa esiteltiin kaupunginhallituksen kokouksissa tehtyjä päätöksiä tiivistetyssä muodossa ja kansantajuisesti vaasa.fi-sivuilla. Juttusarjaan tehtiin 2018 vuoden aikana 21 juttua. Kaupunginvaltuuston kokoukset lähetettiin suorana verkossa ja niitä voi katsoa myös tallenteena. Katsojalukuihin vaikuttaa valtuustossa käsiteltävien aiheiden mielenkiintoisuus. Median kohtaaminen-koulutusta järjestettiin syksyllä suomeksi ja ruotsiksi. Suuren kysynnän vuoksi koulutuksia jatketaan myös vuonna 2019. Prototyyppi tulevasta sivustosta testattiin eri käyttäjäryhmien (asukkaat, matkailijat ja yritykset) edustajilla. Tapahtumajärjestäjille palautekysely nykyisestä kalenterista. Asukkaiden osallistaminen online-yhteisön kautta. Käyttäjätestausten
---	--	---

Kaupungin vetovoimaisuuden edistäminen. Energisyys (yritysten sijoittuminen ja osaava työvoima), Elämyksellinen kaupunkikulttuuri, Kansainvälisyys	yhteistyössä Vasekin ja Visit Vaasan kanssa tavoitteena vahvistaa seudun näkyvyyttä ja parantaa alueen imagoa sekä houkutella seudulle matkailijoita, osajia, yrityksiä ja uusia asukkaita.	perusteella tehtiin jo tässä vaiheessa muutoksia prorotyyppiin ja konseptiin. Käyttäjiltä saadun palautteen perusteella palvelut haluttiin tuoda suoraan sivuston käyttäjien ulottuville. Uusi ilme on saanut hyvin positiivista palautetta ja se on otettu hienosti vastaan sekä kaupunkilaisten että eri toimijoiden keskuudessa.
Tapahtumien kehittäminen	Uusien vuosittaisten tapahtumien hankkiminen ja nykyisten kehittäminen. Tapahtumayhteistyö VisitVaasan ja tapahtumajärjestäjien kanssa.	Suurimpien tapahtumien kanssa tehdään markkinointiyhteistyötä yhdessä Visit Vaasan kanssa
Työyhteisöviestinnän kehittäminen	Työyhteisön sisäistä viestintää, avoimuutta ja yhteisöllisyyttä parantavan sekä työtä tehostavan uuden intranetin käyttöönotto. Työyhteisöviestinnän ohjeen jalkautus.	Työyhteisökyselyn tulokset sisäisen tiedottamisen osalta osoittavat tulosten parantuneen edellisvuodesta

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Järjestetyt työkokoukset lkm	1 232	1 125	1 200	1 277
Osallistuneet henkilöt lkm	13 016	12 600	13 050	13 202
Julkaisujen määrä	3	3	5	5
Tiedotustilaisuuksien määrä	41	46	35	43
Keskuskirjaamo; kirjatut asiat	1 461	1 476	2000	1 288

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Turvallisuusriskien vähentäminen	Raastuvankatu 33 käyttöönotossa otetaan huomioon turvallisuusriskit ja toteutetaan turvallisuutta lisäävät rakenteelliset ja muut toimenpiteet.	Asiakaspalvelutilat ja työtilat ovat turvallisia ja riskit on minimoitu.
Henkilökunnan vaihtuvuus	Henkilöstösuunnittelun ohjausvaikutuksen kehittäminen ja rekrytoinnin onnistuminen johtotasolla ja operatiivisissa tehtävissä.	Henkilöstösäästöjen aikaansaaminen ja palveluiden jatkuminen hyvällä tasolla. Perehdytysten ja hiljaisen tiedon siirtäminen ollut haasteellista
Tietojärjestelmien häiriötilanteiden vähentäminen	Tietojärjestelmäriskien vähentäminen hyväksytyn tietotekniikan varautumissuunnitelman avulla	Suunnittelemattomat häiriöt vähäisiä
Asiakirjahallintoon liittyvien riskien vähentäminen	Sähköisen asiakirjahallinnon käyttöönoton laajentaminen eri osa-alueille ja käyttäjärhyymiin.	Asiakirjahallintojärjestelmä lähes täysin sähköinen ja käytössä koko hallinnossa

Maakuntauudistuksen aiheuttamat riskit toiminnalle	Suunnitellaan uudistukseen liittyvät toimenpiteet hyvissä ajoin ja yhteistyössä Pohjanmaan Liiton ja tukipalvelu-yhtiöiden kanssa.	Henkilöstö on tietoinen mahdollisesta uudistuksesta .
--	--	---

Talouden toteutuminen

Toimintatuotot, jotka koostuvat pääosin kaupungin palvelualueille ja toimintayksiköille tuotettujen hallinnollisten tukipalvelujen myyntituotoista, Tietohallinnon palvelumaksuista sekä muiden sisäisten palvelujen myyntituotoista, alittuivat osan kyseisiä palveluja tuottaneista henkilöstöstä siirryttyä 1.5. lukien perustettuihin uusiin tukipalveluyhtiöihin. Näiltä osin hallinnolliset tukipalvelut on yhtiöittämisen jälkeen sisällytetty keskushallinnon yleiskustannuksiin.

Toimintakulujen kokonaistoteuma 93,9 % on huomattavasti budjetoitua alhaisempi. Merkittävimmät säästöt syntyivät henkilöstökuluista uudelleenjärjestelyjen, määrätietoisten tehostamis- ja sopeuttamistoimenpiteiden seurauksena sekä tukipalveluyhtiöihin siirtyneen henkilöstön osalta.

Graafisten palvelujen vuoden 2018 toteuma on nettolaskelman mukaan 67 904 € ylijäämäinen. Kokonaisylijäämä vuoden lopussa on 615 331 €. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	6 801	56	6 857	6 476	-381
Toimintakulut	- 11 435	- 690	- 12 125	-11 393	+732
Toimintakate	- 4 634	- 634	- 5 268	-4 917	+351
Poistot				-626	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	132	6,1	138,1
Määräaikaiset	15	3,7	18,7
Työllistetyt	6	3,1	9,1

133 HENKILÖSTÖPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kaupungin henkilöstöpalveluiden toiminta-ajatuksena on huolehtia siitä, että kaupungilla on osaava, hyvinvoiva ja oikein mitoitettu henkilökunta, joka tuottaa ja järjestää laadukkaita palveluja riittävästi ja kustannustehokkaasti. Henkilöstöpalveluiden asiantuntijapalvelut mahdollistavat hyvän työn tekemisen ja tukevat laadukkaiden palveluiden tuottamista kuntalaisille.

Henkilöstöpalvelut tukee ja ohjaa työpaikkoja henkilöstöhallinnollisissa kysymyksissä, toiminnoissa ja päätöksissä ja muutoksessa.

Tavoitteiden toteutuminen

Henkilöstöpalvelujen palvelun, toiminnan laatua ja vaikuttavuutta seurataan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä asiakkaan kanssa palvelualueittain.

Kehitetään HR:n mittareita toiminnan vaikuttavuuden seurantaan.

Toteutetaan tulosalueen htv-säästösuunnitelmaa v. 2018-2020 osana keskushallinnon tukipalveluiden kokonaistavoitetta.

Henkilöstöraportissa raportoidaan tavoitteiden saavuttamisessa sekä yleisjaostossa toimintavuoden aikana.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Mittari	Toteuma
Johdon ja esimiesten johtamisvalmiuksien parantaminen <i>(Johtamisjärjestelmän kehittäminen, Palveluprosessien johtaminen, sairauspoissaolojen vähentäminen)</i>	Henkilöstöohjelma hyväksytty osana kaupungin strategiatyötä Esimies-/ johtamisarviointit johtamisen kehittämisen tukena Varhaisen tukemisen seurantarjestelmä toimii osana johtamista. Uudet kehityskeskustelukäytännöt ja lomakkeet (sähköiset) on käytössä	Ohjelma on hyväksytty Yleisjaostossa ja laadittu jalkautussuunnitelma. 360 -johtamisarviointi käytössä tulosaluejohtajatasolla. Varhaisen tukemisen raportointi- ja seurantarjestelmä (exreport) on käytössä ja keskustelut on käyty 100 %. Uudet kehityskeskustelukäytännöt ja lomakkeet (sähköiset) on käytössä.	Hyväksytty Yleisjaostossa Siirrettiin vuodelle 2019, koska webropol-järjestelmän 360-osio ei valmistunut pilottikäyttöön ajoissa. Saatiin se nyt loppuvuodesta 2018 pilottiin. Järjestelmä on käytössä, keskustelujen käymisen seuranta toimialalla on tarkennettu. Uudet lomakkeet on käytössä, päätettiin tehdä graafisten kanssa lomakepohjat. Ensimmäinen pilotoitu 12/2018 (johdon lomake). Todettiin, ettei CGI:n sähköinen keke-järjestelmä ole tätä päivää. Tällä hetkellä "sähköistäminen" kannattaa jättää jäihin (tavoite uudistaa koko HR-järjestelmä prima myöten?) Esimiesten perehdyttämisen tueksi laadittu Kivaan "Esimiehen työkalupakki" on suhteellisen valmis > markkinoidaan
<i>(Vaikuttava strateginen ohjaus ja koordinointi)</i>	Luodaan johdon ja esimiesten perehdytysmalli Henkilöstöhallinnollisten ohjeiden ajan tasalla pitäminen ja uusien ohjeiden laatiminen tarpeiden pohjalta Palkkajärjestelmien (Kvtes ja TS) päivittäminen Suorituksen johtamismallin luominen ja palkitsemisohjelman päivittäminen osaksi kaupunkistrategian toimeenpanoa	Johdon ja esimiesten perehdytysmalli käytössä Päivitettyjen ohjeiden ja uusien ohjeiden lukumäärä Kvtes ja TS palkkajärjestelmät päivitetty Suorituksen johtamismalli ja palkitsemisohjelma laadittu ja päivitetty	

			keväällä 2019. Päivitetyt ohjeet hyväksytty Yleisjaostossa. Palkkausjärjestelmien päivittämien edennyt suunnitelman mukaisesti Ohjelmia ei ole laadittu
Hr-palvelurakenteen optimointi (Henkilöstörakenteen optimointi, Palveluprosessien johtaminen) (Palvelualltis, ammattitaitoinen henkilökunta)	Hr-prosessien kehittäminen päällekkäisyyksiä poistamalla Palkkapalveluiden yhtiöittäminen ja toimivat rajapinnat ja yhteistyö Asiakasrajapinnassa laadunseurannan vakiinnuttaminen osaksi tiimitoimintaa. Palvelukuvausten toteuttaminen Työnantajaimagon kohottaminen yhdessä viestinnän kanssa Opiskelijayhteistyön kehittäminen oppilaitosten kanssa	Prosessien tehostaminen digitalisoinnin avulla. Noudatetaan palvelusopimusta Asiakas osallistettu laadunseurantaan erilaisilla foorumeilla Keskushallinnon yhteiset asiakaskyselyt tehty Haut / täytetty paikka, sijaisvälitys haut / täytetty haku ja läpimenoaika Yhteistyöfoorumit oppilaitosten kanssa. Harjoittelijoiden määrä	Sijaisvälityksessä mobiilirekryn pilotoinnin laajennus varhaiskasvatukseen ja kotipalveluille Web-tallennusohjelman ja Exreportin jatkuva kehittäminen. Titania - työvuorosuunnittelu- ja seurantaohjelman käytön tehostaminen. Ohjelmien muutoksista tiedottaminen eteenpäin ja kouluttaminen. Ohjeiden päivitys. Yhteistyö palkkapalveluiden mm. kuukausittaiset kehittämispalaverit palkat - hr-tuki – rekry. Yhteistyöpalavereita toimialojen kanssa mm. hr-foorumi ja palaverit hr-controllereiden kanssa. ei ole toteutuneet Sijaisrekrytoinnin tilastoraportointia kehitetty yhdessä kuntarekryn kanssa. Kehitystyö jatkuu 2019.

			Rekrytointi kehittänyt systemaattisesti hakuilmoituksia yhdessä viestintäpalveluiden kanssa. Rekrytointi ottanut sosiaalisen median aktiiviseksi osaksi työpaikkailmoittelua, hakuilmoitusten julkaisukanavana ja osana työnantajaimagon kohottamista. Kehitetty rekrytointiprosessin viestintää sekä aloitettu kuvaprojekti viestintäpalveluiden kanssa. Kuvaprojekti etenee kevät 2019. Tiivistetty yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Aloitettu yhteistyö Uumajan yliopiston suomalaisten opiskelijoiden kanssa. Selvitetty sähköiset oppilaitosten markkinointikanavat ja niitä hyödynnetty jo loppuvuonna kesän 2019 kesätöiden markkinoinnissa. Rekrytointitilaisuuksien järjestetty Vamia, VAMK. Aloitettu rekrytointiyhteistyö Åbo Akademin kanssa lastentarhaopettajaksi opiskeleville. Suunniteltu henkilöstöjohtamisen Trainee-ohjelma, johon haku keväällä 2019
Talouden tasapaino (Henkilöstörakenteen optimointi, Palveluprosessien	Ennakoiva henkilöstösuunnittelu: Henkilöstöpalvelujen toimintojen tehostaminen	HTV-säästöjen aikaansaaminen	Toimialakohtaiset henkilöstösuunnitteluryhmät kokoontuneet

johtaminen)			toimialajohtajan vetäminä. Keskushallinnon osalta kaupunginjohtajan vetämä henkilöstösuunnitteluryhmä.
Työyhteisöjen toimivuus sekä työhyvinvointi- ja työsuojelutietoisuuden lisääminen (Palvelualltis, ammattitaitoinen henkilökunta)	Työhyvinvointiohjelman laatiminen työpaikoilla	Jokainen yksikkö laatinut toimintaohjelman. Toimintaohjelmat käsitelty palvelualueittain sekä kehittämisryhmissä	Työsuojelun ja työhyvinvoinnin toimintaohjelma laadittu.
	Oman työkonttomallin jatkokehittäminen verkostomaisesti	Työkonttomalli käytössä eri organisaatioissa	Kehittäminen jatkuu edelleen, jatkossa toiminta tapahtuu Vaasan kaupungin omien asiantuntijoiden toimesta.
	Henkilöstön työhyvinvointiosaamisen lisääminen koulutuksen avulla	Henkilöstölle kohdennetut työhyvinvointi-koulutukset toteutettu	Työhyvinvointikorttikoulutuksen jatkoon suunnittelu on vielä kesken.
Osaamisen kehittäminen	Ammattiryhmäkohtaiset koulutuspaketit käynnissä	Sihteeripassi 2.0, esimiespassi 2.0., asiantuntijapassi 1.0, tulosaluejohdon valmennus	Sihteeripassi ok, Esimiespassi 2,0 = Lähiesimiehen at pilotoitu, Asiantuntijapassi = tuotekehitystyön eat pilotissa, tulosaluejohdon valm.= joryvalmennukset ym. siirtyy v.2019
Työterveysyhteistyön kehittäminen (Palvelualltis, ammattitaitoinen henkilökunta)	Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa tiivistetään säännöllisillä palvelupalavereilla	Säännölliset palvelupalaverit otettu käyttöön myös työpaikkojen kanssa (esimies ja työterveyshoitaja).	Yhteistyöpalavereja toimialoilla on pidetty työterveyshuollon toimesta kattavasti, ja ne on koettu esimiesten taholta hyväksi. Toimintatapaa tullaan jatkamaan.
	Palvelusisällön kehittäminen yhdessä työterveyspalvelujen tuottajan kanssa	Työkykyjohtamisen työvälineet määritelty	Säännölliset yhteistyöpalaverit työterveyshuolto, henkilöstöpalvelut, HR-Controllerit, jatkuvaa kehittämistä. Yhteistyössä mukana myös Keva.
Vaasan turvallisuuden ja turvallisuussuunnittelu	Vaasan turvallisuusyhteistyöryhmä n 2018	Vaasan hyvinvointikertomuksen tietyt	Turvallisuustoimia toteutettu ja toteutetaan edelleen

n sekä turvallisuusyhteistyön ylläpito ja edistäminen	toimenpidesuunnitelman toteuttaminen.	turvallisuusindikaattorit ja erilliset tunnusluvut.	ja ne päivitetään vastaamaan turvallisuussuunnitelman kansallisia linjauksia, joista tuli alustavaa tietoa 2018 jälkipuoliskolla ja lopulliset linjaukset julkistettiin 1/2019.
Työyhteisöviestinnän kehittäminen (Vaikuttava strateginen ohjaus ja koordinointi)	Strategisista tavoitteista viestiminen osana suorituksen johtamisen prosessia	Yhteinen toimintamalli muiden tukipalveluiden kanssa	Työyhteisöviestintää tehdään yhdessä viestinnän kanssa.
Henkilöstöpalvelujen työhyvinvointia lisäävät toimenpiteet			
Vuosittaiset tulosalueen kehittämis- ja työhyvinvointipäivät	Henkilöstön sitouttaminen toiminnan kehittämiseen ja oman työhyvinvoinnin edistämiseen	Kehittämispäivät ja työhyvinvointitilaisuudet ovat toteutuneet.	Keväällä 13.6.18 pidetty työhyvinvointi-iltapäivä. Firstbeat-mittaukset maaliskuussa 2018 halukkuille.
Henkilöstöpalveluiden työkuunto-ohjelma	Työkuunto-ohjelman laatiminen	Ohjelma laadittu	Taukoliikunta- ja stressinhallintahetkiä.
Turvataan henkilöstön oma osaamisen kehittäminen.	Riittävät osaamisen kehittämisen (mm. koulutus) mahdollisuudet.	Koulutuspäivät / hlö. Osaamisen kehittämisen suunnitelma toteutunut.	ErgoPro-ohjelman käyttöön kannustaminen. Osaamisen kehittämisen suunnitelmat henkilötasolla toteutuneet
Henkilöstöpalvelujen eri johtamisfoorumien edelleen kehittäminen. (Johtamisjärjestelmän kehittäminen)	Henkilöstöohjelman painopistealueiden toteuttaminen eri johtamisfoorumien kautta (HR-jory, laajennettu HR-jory, kehittämisryhmä, TYKY-ryhmä, TSV, PLM)	Toimivat foorumit. Henkilöstöpalveluiden kehittämisohjelman toteutuminen	Yhdistetty hr-jory ja laajennettu hr-jory. Oma kehittämisryhmä lakkautettu. Perustettu yhteinen koko keskushallinnon kehittämisryhmä. Tsv:lle ja plm:lle avattu sähköiset työtilat groupsiin.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Toteuma
Toiminta/prosessit. HR:n ohjeita ei noudateta toimialoilla	Tietoisuuden lisääminen hallintokuntien esimiestasolle.	Koulutuspäivien määrä raportoidaan henkilöstöraportti 2018:ssa
Kokonaisuuden hallinta tietojärjestelmien kehittämisessä	Yhtenäinen kokonaiskuva priorisoinnista ja resursseista tietojärjestelmien kehittämisessä (ICT/Ohjelmien yhteensopivuus)	henkilöstöpalveluiden edustaja ICT-johtoryhmässä ja työryhmissä.
Henkilöstöresurssit:	Tiimien sisäinen ja tiimien välinen	Tiiminvetäjät ja tiimiläiset

Avainhenkilöriski, tieto yksilöllä.	työnjako	ovat osallistuneet koulutukseen, ammattikirjallisuuden hyödyntäminen
-------------------------------------	----------	--

Talouden toteutuminen

Toimintatuotot, jotka koostuvat pääosin työterveyshuollon kelakorvauksista sekä kaupungin palvelualueille tuotetuista hallinnollisista tukipalveluista, alittuvat uusien tukipalveluyhtiöiden henkilöstön siirryttyä 1.5. lukien omien työterveyspalvelujensa piiriin. Hallinnolliset palkkahallinnon tukipalvelut on yhtiöittämisen jälkeen sisällytetty keskushallinnon yleiskustannuksiin.

Toimintakulujen kokonaistoteuma 93,5 % on jonkin verran budjetoitua alhaisempi. Uusien tukipalveluyhtiöiden käynnistyminen 1.5. alkaen tuotti merkittävimmät säästöt työterveyshuollon terveyspalvelujen ostoista, lähes 320 000 €. Lisäksi yhtiötetyn palkkahallinnon toimitilojen poistuttua Henkilöstöpalvelujen vuokrauksesta toteutui 63 000 €:n säästö.

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	2 028	27	2 055	1 748	-307
Toimintakulut	-6 238	-120	-6 359	-5 946	+413
Toimintakate	-4 211	-93	-4 304	-4 197	+107
Poistot				-34	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	20	1,3	21,3
Määräaikaiset	9	0,6	9,6
Työllistetyt			

134 TALOUS- JA OMISTAJAOHJAUS

Toiminta-ajatus

Talous- ja omistajaohjauksen toiminta-ajatuksena on toimiminen kaupunginhallituksen alaisena organisaationa kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan keskitettynä talouden ja konserniohjauksen suunnittelu-, ohjaus ja toimeenpanoelimenä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Tulosalue vastaa lisäksi konserniohjauksesta ja kaupungin (sisältäen liikelaitokset ja erikseen sovitut konserniyhteisöt) taloushallinnon kehittämisestä sekä vastaa talouspalveluiden ja hankintapalveluiden järjestämisestä. Yksikkö ohjaa ja arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan tilaa.

Tavoitteiden toteutuminen

Tulosalueella olleet taloushallinnon operatiiviset palvelut sekä keskitetty hankintatoiminta siirtyivät yhtiöiden hoidettavaksi.

Taloussuunnittelussa toteutettiin uuden taloussuunnittelun tietojärjestelmän käyttöönotto sekä jatkettiin johdon talousraportointijärjestelmä Exreportin kehittämistä palvelemaan paremmin ja laajemmin raportointitarpeita.

Kaupunginhallituksen konserniojaosto aloitti toimintansa v. 2017. Konserniohjauksen kehittämistyötä on jatkettu ja konserniohjamisen tukea vahvistettu. Konserniohjauksen uudistamistyö on osa uuden kuntalain toimeenpanoa. Keskeisistä konserniyhtiöistä tuotettiin konsernin osavuosisikatsaukset. Hankintatoimintaa kehitettiin ja uudet hankintaohjeet hyväksyttiin tilikauden toisella puolikkaalla.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Yksityisen rahoituksen huomioiminen investoinneissa, elinkaarimallit	Selvitetään sopivassa/-vissa kohteissa erilaiset rahoitusvaihtoehdot perinteisen budjettirahoituksen rinnalla.	Gerby nya dh
Seurannan ja raportoinnin kehittäminen.	Jatketaan talousraportoinnin kehittämistä ja havainnollisten raportointiratkaisujen tuottamista.	Konsernin osavuosisiraportti, Rahoitusraportti
Konserniohjauksen kehittäminen.	Riittävä konserniohjauksen resursointi. Kehitetään konserniraportoinnin ja – tavoiteasetannan malleja TA 2019 silmällä pitäen	Toteutetut toimenpiteet. - resursointi, htv vs ed vuosi: +1,5 - tuotetut raportit kons. jaostolle: 2 kpl - tavoiteasetanta, konserni-yhteisöjen lkm: 26 kpl

Talouden toteutuminen

- Tuloarvion alittuminen johtuu talouspalveluiden yhtiöittämisestä.
- Menoarvion alittumiseen vaikuttivat henkilöstömenojen pieneneminen ja pienentynyt osuus verotuskustannuksista.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2017 1000 €	Tilinpäätös 2017 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	3 297	3	3 300	2 579	-720
Toimintakulut	-6 788	4	-6 784	-6 242	+542
Toimintakate	-3 491	7	-3 484	-3 662	-178
Poistot				-199	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	53	2	55
Määräaikaiset	3	1	4
Työllistetyt	-	-	-

135 KAUPUNKIKEHITYS

Toiminta-ajatus

Kaupunkikehitys toimii kaupungin ja alueen kestävän tulevaisuuden, osaamisen, vetovoimaisuuden ja kilpailukyvyn ylläpitämiseksi. Kaupunkikehitys harjoittaa aktiivista elinvoimapolitiikkaa, huolehtii aluekehitys- ja seutuyhteistyöstä sekä osallistuu valtakunnallisella tasolla alue- ja kaupunkipolitiikkaan. Kaupunkikehitys on mukana organisaation ja hallinnon kehittämisessä ja vastaa strategian kehittämisestä sekä toimii aktiivisesti verkostomaisena

toimintaympäristönä edistäen innovatiivista kokeilukulttuuria ja yhteiskehittämistä. Aktiivinen kehittäminen yli hallinto- ja organisaatorajojen kuvaa kaupunkikehityksen toimintaa edistyksen vauhdittajana. Kaupunkikehitys tuottaa myös ennakointi- ja tilastoaineistoa, kehittää uusia kansainvälisiä yhteyksiä sekä hoitaa kaupungin esteettömyyteen liittyviä tehtäviä. Myös organisaation ulkopuolisten rahoitusmahdollisuuksien selvittäminen, hyödyntäminen ja niistä tiedottaminen ovat kaupunkikehityksen osaamista.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
HYVINVOINTI Väestön hyvinvointi Edustuksellisen ja suoran demokratian vahvistaminen	Vaikutusten arviointi päätöksenteossa Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelman koordinoiminen sekä esteettömyyssuunnitelman laatiminen Uuden valtuustokauden kaupunkitasoisen strategiaproessin läpivienti	Vaikutusten arvioinnin yleistyminen osaksi päätöksentekoprosessia edellyttää järjestelmän koulutuksen lisäämistä sekä menetelmän aiempaa perusteellisempaa kytkemistä osaksi toimintaa. Näitä toimia on valmisteltu ja ne tullaan toteuttamaan v. 2019. Yhteistyön tuloksena työstettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman arvioinnin ja seurannan vaihtoehtoiset mallit. TAYV – osaamisen vahvistamiseksi henkilöstölle järjestettiin tematiikkaan liittyviä koulutuksia. Yleistä TAYV –tietoisuutta on vahvistettu. Kaupunkistrategian läpivientiä on jatkettu, tulevaa strategiaprosessia valmisteltu ja osallistuttu strategisten tavoitteiden, mittareiden ja toimenpiteiden seurantaa merkittävästi parantavan järjestelmän suunnitteluun. Järjestelmä otetaan käyttöön v. 2019.
Hiilineutraali Vaasa 2035	Energia- ja ilmasto-ohjelman koordinoiminen	Yhteistyössä verkoston kanssa on suunniteltu ja käynnistetty erilaisia hankkeita, joille haettiin ulkopuolista rahoitusta. Konserniohjeisiin ja hankintaohjeisiin lisättiin kestävän kehityksen periaatteet. Energia- ja ilmasto-ohjelman toimeenpanon esteet kartoitettiin. Kartoituksen tuloksena ryhdyttiin suunnittelemaan priorisoitua toimintamallia, jossa niukat resurssit keskitetään 1-3

		hankkeen muodostamiseen.
VETOVOIMAISUUS Kilpailukyvyyn kehittäminen	Osallistuminen uuden kuntarakenteen toteutukseen – kuntaliitoksen toteuttaminen	Osallistuttu aktiivisesti kuntaliitosta valmistelevien eri työryhmien toimintaan tarjoamalla työvoimaa vaativiin sihteeritehtäviin sekä muokattu, tuotettu ja toimitettu runsaasti prosessissa tarvittavaa tilastotietoa.
	Vaasan myynti ja yhteydet maailmalle mm. Aasian elinkeinoyhteyksien vahvistuminen sekä Kv-ohjelman koordinoiminen ja toteutuminen	Kv-ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 2/2018. Ohjelmassa mainittujen toimenpiteiden toteutus on käynnistetty ja mittareita seurataan.
	Aktiivinen elinvoimapolitiikka: Innovaatiotoiminnan ja Invest in -toiminnan vahvistaminen	Invest in -toiminnan vahvistamista on jatkettu sekä tuotettu Vaasan seudun Invest in –toimintaan liittyvää investoijille suunnattua markkinointimateriaalia.
		Seudullisen elinvoimastrategian toimenpiteet etenivät suunnitellusti. Yhteistyömuotoja yrittäjäjärjestön kanssa on vahvistettu eri toimintamuotojen kautta.
		Käynnistetty innovaatioalustoja tukemalla korkeakoulujen kehittämistoimintaa.
		Kaupunkikehitys on itse toiminut innovaatioalustana järjestämällä ajatushautomoita yli organisaatiorajojen.
	Kaupunkitasoisten kehittämishankkeiden edistäminen ja koordinoiminen	Innovointi- ja kokeilutoiminnan prosessikuvaus (innoputki) on tehty.
	Kasvusopimustoiminnan jatkaminen	Poikkihallinnollisten hankkeiden toteutumisesta on edistetty projektisalkkujärjestelmän suunnittelulla.
	Yhteiskehittäminen kokeilujen kautta	"Kestävät energiaratkaisut viennin selkärankana" –teeman mukaiset hankkeet on miltei saatettu loppuun. AIKO –hankkeet päättyvät viimeistään 2019.
		Lisätty yhteiskehittämiseen ja kokeiluihin liittyvää osaamista sekä omassa yksikössä että yli organisaatiorajojen. Kaupunkikehitys on mahdollistanut kokeiluja, mm.

	Strategisten mittareiden uudenaikainen seuranta ja aktiivinen tieto- ja tilastotuotanto	kaupungin kulttuuri- ja liikuntaohjelmiin, opetuksen ja kestävän koulutuksen kehittämiseen, innovaatiotoiminnan aktivoimiseen ja opiskelijoiden osallistamiseen. Tilastoprosessin keskiössä oli uuden kaupunkistrategian mukaisten mittareiden käyttöönotto ja seurannan yhteensovittaminen. Tilastoviestinnän kehittämisen erityisenä painopisteenä oli tuottaa sidosryhmille ja medialle ajantasaista ja analysoitua tietoa seudun kannalta strategisissa kysymyksissä.
VAHVA TALOUS Talouden tasapaino	Ulkopuolisen hankerahoituksen edistäminen	Myönnettyjen ja haettujen hankkeiden suhteen seuranta on edistetty suunnittelemalla hankesalkkujärjestelmää.
HENKILÖSTÖ, OSAAMINEN JA JOHTAMINEN Vuosittaiset kehittämisspäivät ja hyvinvointitoimenpiteet	Henkilökunnan sitouttaminen oman toiminnan kehittämiseen, työyhteisötaitojen kehittäminen sekä työhyvinvoinnin ja jaksamisen parantaminen	Pidetty 3,5 kehittämisspäivää, joista yksi oli sisäinen ajatushautomo. Pidetty yksi tykypäivä.

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Johtaminen, toiminta ja toiminnan kehittäminen	Yksikön tehtävän ja aseman kirkastaminen osana keskushallintoa. Johtajuuden ja alaistaitojen kehittäminen työpaikkakokoustyöskentelyn kautta	Muutto keskushallinnon yhteisiin väistötiloihin. Pidetty säännölliset henkilökuntakokoukset 1 krt/kk.

Talouden toteutuminen

Tulosalueelle on kirjattu kaupunkikehityksen varsinaisen toiminnan-, elinkeinojen kehittämisen- ja alueellisen kehittämisen menot sekä kehittämishankkeisiin liittyvät vastinrahakustannukset. Hankkeiden vastinrahoitukseen, energia- ja ilmasto-ohjelmaan sekä kansainväliseen toimintaan on siirretty määrärahoja varauksista.

Toimintatuottojen positiiviseen poikkeamaan vaikuttivat budjetoimattomat Vaasan ja Mustasaaren kuntaliitosselvitystyön Mustasaaren kunnan suorittama osuus kustannuksista, IRIS –hankkeen EU-avustus sekä Sitran ”EnergyVaasa vientikonsortiot –käynnistäminen” –hankkeelle myöntämä rahoitus.

Toimintakulujen kokonaistoteutuma 84,5 % on varattua rahoitusta alhaisempi. Vastinrahahankkeiden käynnistyminen on viivästynyt useiden projektien osalta.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	92	5	96	189	+93
Toimintakulut	-1 034	-945	-1 979	-1 673	+306
Toimintakate	-942	-940	-1 882	-1 484	+399

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	10	-	10
Määräaikaiset	1,6	-	1,6
Työllistetyt	-	-	-

136 KAAVOITUS

Toiminta-ajatus

Kaavoituksen ydintehtävänä on tuottaa kaupungin strategisia tavoitteita toteuttavia kaupunkisuunnitelmia ja kaavoja sekä niihin liittyviä selvityksiä. Vuorovaikutteisella suunnittelulla ja suuntaa antavalla ohjauksella luomme edellytyksiä ekologisesti kestävien, toimivien, turvallisten ja viihtyisien elinpiirien rakentamiselle kaupungin ja kaupunkiseudun asukkaille, yrityksille ja eri toimijoille.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Väestön hyvinvointi	Vuorovaikutteinen, sujuva ja oikeudenmukainen kaavoitusprosessi	Erilaiset vuorovaikutuskeinot käytössä, erityisesti sähköisten kyselyjen kehittäminen entistä paremmaksi ja tavoitteita palvelevaksi eteni vuoden 2018 aikana. Kaavavalitukset liittyivät yleiskaavaa toteuttaviin kahteen asemakaavaan ja Vähänkyrön keskustan osayleiskaavasta valitettiin kahden suojelumerkinnän osalta.
Alueen vetovoimaisuuden kehittäminen	Turvallinen, terveellinen, viihtyisä, omaleimainen ja ekologisesti toimiva ympäristö	Erilaiset, kysyntää, kaupungin strategiaa, kaavoituskatsausta ja maankäytön toteuttamisohjelmaa vastaavat kaavat vahvistuivat ja etenivät. Pienemmät hankkeet etenivät poikkeuslupien kautta. Kaavoissa on huomioitu lain edellyttämät vaatimukset, jotka ovat myös kaavoituksen keskeisiä sisältötavoitteita.
Kilpailukykyinen yhdyskuntarakenne, järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta	Kehitystä tukeva kaavavaranto ja varautuminen kehitysprojekteihin	Edetty kaavoituskatsauksen mukaisesti ja kehitysprojekteihin on varauduttu niin pitkälle kuin hankkeet ovat sitä vaatineet ja hankkeista on ollut saatavilla tietoa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaavoituksen toiminnan painopistealueina vuodelle 2018 toteutuivat suunnitellusti;

- Täydennysrakentamiseen kannustavia asemakaavoja on vahvistunut ja Ravilaaksoprojektit ovat edenneet niin, että asemakaavaehdotus tulee päätöksentekoon keväällä 2019.
- Kaupunkiosakeskustyöhön liittyvä strateginen analyysi on eri teemojen kautta edennyt ja strategiaa toteuttavia kaupunkiosakeskusten asemakaavan muutoksia on alkanut.
- Suurteollisuuskaavat saatiin lainvoimaiseksi.
- Kuntaliitokseen liittyvät selvitykset saatiin valmiiksi.
- Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma eteni päätöksenteossa
- Viheralueverkostoon ja hulevesiin liittyvän viherkertoimen valmistelu ja testaus sekä hulevesiohjelma etenivät.
- Silta- ja arkkitehtikilpailut toteutuivat suunnitellusti.
- Kaavoituskatsauksen 2018 kohteista merkittävä osa eteni suunnitellusti.

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Toimintaympäristö- ja muutokset	Yhteiskuntatalouden pitkäaikaisvaikutukset. Lakimuutoksien vaikutusten hallinta.	Analysointiin kaavakohtaisesti pääasiassa selostuksissa, lakimuutosten puolella pyrittiin tuottamaan selvitykseen kysyttyä tieto- ja analyysipohjaa
Johtaminen	Ei virheellinen tavoitteenasettelu	Virheellistä tavoitteenasettelua pyrittiin estämään kaavakohtaisesti vaikutusten analyyseissä
Henkilöstö	Sisäilma ja melu	Työympäristön kuntoon saattamisessa on oltu tiiviisti yhteydessä talotoimeen ja työterveyteen. Väistötilaan muutto eteni vuoden 2018 lopulla.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaavoituksen menot asukasta kohti	26,36	25,09	30,48	25,51

Tehdään vuosittain kaavojen vanhentuneisuuden arviointi ja tehdään arviointi vanhentuneiden asemakaavojen kaavamuutoksen kiireellisyydestä.

Toteuma; Toteutui

Kaupungilla on valmiina kolmen vuoden asuinrakentamisen kaavavaranto, vuosittain on asemakaavojen kautta mahdollista rakentaa AK:ta 20 000 krs-m², AP:ta ja AR:ää yhteensä 5 000 krs-m² ja AO:ta 80 omakotitaloa.

Toteuma; Toteutui

Kaavamuutoshankkeita on yli 50 prosenttia kaavahankkeiden kokonaisrakennusoikeudesta.

Toteuma; Ei toteutunut Laajametsän suurteollisuushankkeen vahvistuttua, sillä hanke ei mahtunut jo asemakaavoitetulle alueelle. Suurteollisuusalue on silti kiinni olemassa olevassa yhdyskuntarakenteessa niin lähellä kuin toiminta sallii.

Valmistellaan päätöksentekoon kaupungille periaate, jossa jo rakennettu kyläalue voidaan asemakaavoittaa ilman, että kaikki kustannukset lankeavat kaupungille.

Toteuma; Edelleen kesken, maapoliittisen ohjelman tarkistus on kuitenkin edennyt ja siinä tullaan esittämään tietyin ehdoin yksityisen maan kaavoitusta siten, että maanomistajat vastaavat syntyvistä kustannuksista. Periaatteen valmisteluun vaadittavia laskelmia on tarkennettu mutta kokonaisuutta ei saatu vielä kasaan vuoden 2018 aikana.

Vuosittain myönnettyjen suunnittelutarveratkaisujen määrä pienenee.

Toteuma; Toteutui

Vuosittaiset yleis- ja asemakaavatasoiset luontoinventoinnit vastaavat kaavoituksen tarpeita.

Toteuma; Toteutui

Talouden toteutuminen

Kaavoitukseen kuuluu kaksi tulosityksikköä; 1218 kaavoitus ja 1219 kaavoituksen konsulttipalvelut. Menosäästö on n. 343.000 €. Suurimmat poikkeamat n. 236.000 € tulee palkkasäästöistä. Säästöä syntyi täyttämättömistä viroista, virkavapauksista sekä pitkistä sairauslomista. Konsulttipalvelujen palveluostoista jää säästöön n. 84.000 €. Tulot ylittyivät n. 13.000 €. Tulojen ylittyminen johtui asemakaavojen laatimisesta ja muutoksista perittävien kaavoitusmaksujen arvioitua suuremmasta määrästä ja kohdentumisesta vuodelle 2018.

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	+63	5	68	+81	+13
Toimintakulut	-2074	3	-2071	-1752	+319
Toimintakate	-2011	8	-2003	-1671	+332

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	20		20
Määräaikaiset	4	0.6	4,6
Työllistetyt	-	-	

Vakituisesta henkilökunnasta yksi oli koko vuoden poissa, kaksi suurimman osan vuotta poissa ja kaksi oli perhevapaalla puoli vuotta. Kevennettyä työaikaa erilaisin järjestelyin teki 4 henkilöä. Vuoden 2018 aikana yksi henkilö jäi eläkkeelle ja kolme irtisanoutui. Resursseja tasapainotettiin viidellä määräaikaisella henkilöllä, joista neljä aloitti toukokuussa.

140 AVUSTUKSET

Avustuksia maksettiin ulkopuolisille vuoden aikana yhteensä 1.280.386 euroa. Avustusmäärärahaa käytettiin toiminta-avustuksiin yhteisöille ja yhdistyksille, sekä lahjoitusvirkoihin ja osaamisperustan vahvistamiseen. Kaupunginhallituksen päättämiin avustuksiin sisältyivät pääosin sopimusluonteiset avustukset, muiden avustusten myöntäminen tapahtuu toimielimissä, joille avustukset luonteensa puolesta kuuluvat. Lisäksi nettoyksikoille maksettiin sisäinen avustus tilavuokrien pääomakorvaukseen yhteensä 3 144 303 euroa.

Suurimmat toiminta-avustusten saajat ovat Vaasan yliopistosäätiö, Högskolestiftelsen i Österbotten, Åbo Akademi / IB-lukio-opetus, Vaasan kesäyliopisto sekä Mustasaaren musiikkijuhlat. Wasa Football Cup ry sai merkittävän avustuksen tekonurmikentän toteutukseen Västerviikiin.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 2018 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	40	-	40	61	+21
Toimintakulut	-1 279	-13	-1 292	-4 427	-3 135
Toimintakate	-1 239	-13	-1 252	-4 365	-3 113

141 JÄSENMAKSUT

Jäsenmaksuja maksettiin vuoden aikana 415 685 euroa. Suurimmat jäsenmaksut olivat Suomen Kuntaliitto 205 816 euroa, Kunnallinen työmarkkinalaitos 47 257 euroa, Pohjanmaan kauppakamari 30 429 euroa sekä Världsarvet i Kvarken rf – Merenkurkun maailmanperintö ry 28 500 euroa ja Kvarkenrådet – Merenkurkun neuvosto 20 000 euroa.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 2018 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintakulut	-422	-	-422	-416	+6

142 OSUUDET

Osuuksiin, yhteensä 4,57 milj. euroa, sisältyvät suurimpina Pohjanmaan liitto (1,25 milj. euroa), Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä (1,14 milj. euroa), Vaasanseudun Kehitys Oy Vasek (0,94 milj. euroa), Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (0,92 milj. euroa) sekä Vaasanseudun Matkailu Oy (0,26 milj. euroa).

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 2018 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	-	-	-	-	-
Toimintakulut	-4 601	-	-4 601	-4 572	+29
Toimintakate	-4 601	-	-4 601	-4 572	+29
Poistot	-	-	-	-320	

143 VARAUSMÄÄRÄRAHAT

Tulosalueen määräraha sisältää pääosin määrärahoja, jotka eri päätöksillä siirretään toiminnan toteuttaville hallintokunnille.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 2018 1 000 €	Muutettu talousarvio 2018 1 000 €	Tilinpäätös 2018 1 000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) €
Toimintatuotot	10 426	-	10 426	6 887	-3 540
Sairausvakuutuskorvaukset	2 800	-2 535	265	-	-265
Toimintakulut (ilman sairausvak.korvauksia)	-4 678	2 698	-2 305	536	+2 841
Toimintakate	8 548	163	8 386	7 423	-963

Toimintamenoista siirrettiin kaupunginhallituksen sekä kaupunginhallituksen yleisjaoston päätösten perusteella hallintokunnille 2,7 milj. euroa Toteutuneisiin toimintamenoihin sisältyy lomapalkkajaksotuksen muutos. Talousarviossa varauduttiin sen lisäykseen 50 000 eurolla, toteutunut muutos oli n. 342 000 euroa vähennystä.

Sairausvakuutuskorvaukset budjetoidaan talousarviossa tälle tulosalueelle. Saadut korvaukset kirjataan vuoden aikana suoraan hallintokunnille, joille siirretään vastaavan suuruinen tuloarvio.

Toimintatulojen toteutuma jää alle budjetoidun. Alkuperäisessä talousarviossa tulosalueelle budjetoiitiin myynti- ja maksutuloja, joiden toteutuma tilinpäätöksessä sisältyy hallintokuntien toteutuneisiin tuloihin. Lisäksi käyttöomaisuuden myyntivoittoja kaupungilla (ilman liikelaitoksia) toteutui 0,9 milj. euroa arvioitua vähemmän.

144 KESKITETYSTI HALLINNOITAVAT KUSTANNUKSET

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1 000 €	Talousarvio- muutokset 2018 1 000 €	Muutettu talousarvio 2018 1 000 €	Tilinpäätös 2018 1 000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) €
Toimintatuotot	-	-	-	-	-
Toimintakulut	-8 005	1 361	-6 644	-5 185	+1 460
Toimintakate	-8 005	1 361	-6 644	-5 185	+1 460

Suurimpana eränä toteutuneissa menoissa on eläkemenoperusteinen eläkemaksu 5,1 milj. euroa.

Talousarviomuutos sisältää mm. varhaiseläkkeisiin budjetoitujen määrärahojen siirron (1,3 milj. euroa) niiden hallintokuntien talousarvioihin, joihin toteutuneet kustannukset on kirjattu.

145 TYÖLLISTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Työllistämisen toiminta-ajatuksena on vaasalaisten pitkäaikaistyöttömien palkkatukityöllistäminen, jatkokoulujen tarjoaminen, yritysten työllistämisen tukeminen, nuorten kesätyöllistäminen sekä siviilipalveluspaikkojen tarjoaminen vaasalaisille siviilipalveluvelvollisille.

Tavoitteiden toteutuminen

Uutta vuonna 2018 oli, että nuorilla oli kolme erillistä hakua. Tavoitteena oli erillisillä hauilla löytää mahdollisimman monelle nuorelle juuri se sopiva kesätyöpaikka. 16–24-vuotiaat hakevat yhdessä haussa, sekä oma haku 14–16-vuotiaille. Tärkeänä omana ryhmänä oli haku 16–24-vuotiaille

vammaisille- ja erityisnuorille, joiden työllistämistä Vaasan kaupunki sai erityismaininnan Vammaisten lasten – ja nuorten tukisäätiöltä.

Yhteistyössä Koti- ja laitoshoidon kanssa jatkettiin toimintaa, jossa vanhusten avustajaksi palkataan pitkäaikaistyöttömiä, joiden tehtävänä on avustaa kotona asuvia vanhuksia arjen askareissa ja asiointikäynneillä. Tästä toiminnasta Labquality Oy myönsi kunniainnoksen Vuoden laatutarina – kilpailuun liittyen.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Lakisääteinen työllistämistoiminta:		
Kuntouttava työtoiminta ostopalveluna: Kumppaneina Vaasan Setlementtiyhdistys ry ja muut yhdistykset sekä kolmannen sektorin tahot <i>(Väestön hyvinvointi, aktiivinen kumppani, valmius nopeisiin kokeiluihin)</i>	Kehittää kuntouttavan työtoiminnan menetelmiä, jotta työllistyminen on helpompaa kuntouttavan työtoiminnan jälkeen. Kuntouttavan työtoiminnan paikkojen ennakoiva ja tehostettu käyttö kaupungin tulosalueilla ja ostopalveluissa. Ostopalvelubudjetti 560 000 € Myöntää avustusta huolella valittujen yhdistysten ja muiden tahojen tuottamille lähinnä nuorille suunnattuja työllistämistä edistäville palveluille. Avustukset yhdistyksille 175 000€ Toimivat työllistämispolut kohti opintoja tai avoimia työmarkkinoita.	Raportoinnin kehittäminen on aloitettu suunnitelman mukaan. Avustusta saavien tahojen kanssa on oltu tiiviissä yhteistyössä toiminnan laadun varmistamiseksi. Suurimman palveluntuottajan kanssa on aloitettu asiakasraati-työskentely. Yhteistyöpalavereista dokumentaatiot. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden määrä ja jatkopolutusten määrät eivät ole tiedossa. Asia siirtyy seuraavalle vuodelle.
Velvoitetyöllistettävien työllistäminen	Tavoite työllistää kaikki 57–59 –vuotiaat työnhakijat, joilla työttömyyspäivärahan enimmäisaika on tullut täyteen.	Velvoitetyöllistettyjen lukumäärä toteutui suunnitellusti.

Harkinnanvarainen työllistäminen		
Palkkatukipaikat <i>(Työttömyysaste >75%, vetovoimaisuus)</i> Tarjota ja järjestää palvelut asiakkaan tarpeen mukaan. Pääpaino on yli 300 pv työttömänä olleissa työttömissä. <i>(Hyvinvointi ja talouden tasapaino, osaajien työllistyminen)</i>	Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuden minimoiminen. Palkkatuetun työn paikkojen ennakkoiva ja tehostettu käyttö kaupungin tulosalueilla. Toimivat työllistämispolut kohti opintoja tai avoimia työmarkkinoita. Aktiivinen pitkäaikaistyöttömien työllistäminen kaupungin eri tulosalueille Tavoite työllistää em. toimenpiteellä noin 130 henkilöä vuosittain.	Työttömyysaste/työllisten (16-64v) määrä/väestö vuoden 2018 luku selviää 04/2019 KELA:n työmarkkinaosuusmaksujen kuntaosuuden pieneneminen vrt. edellinen kausi toteutui. Budjetoitu 4. 450 000 ja toteutui 86.872€ vähemmän. Työllistettyjen määrä ylitti tavoitteen. työllistettiin 158 henkilöä.
Kesätöiden järjestäminen nuorille <i>(Yhteistyö oppilaitosten kanssa)</i> Osatyökykyisten ja vammaisten kesätyöpaikat <i>(Osaamisen ja työyhteisötaitojen kehittäminen, esteettömyys)</i>	Järjestetään nuorille 430 kesätyöpaikkaa. Tarjotaan yrityksille kesäduuniseleitä nuorten työllistämiseen. Kaupunki tarjoaa Tutustu työelämään ja tienaa –mallin avulla mahdollisuus 15 vuotta täyttäneille nuorille 2 viikon työsuhteeseen. Tarjotaan osatyökykyisille ja vammaisille-ja erityisnuorille kesätyöpaikkoja yhteistyössä vammais- ja esteettömyysasiamiehen kanssa, sekä kaupungin niiden organisaatioiden kanssa, jotka toimivat erityisnuorten kanssa. Erityisnuoria työllistetään noin 10-15 kesätöihin 2018. Tuetaan yrityksiä, jotka palkkaavat vaasalaisen pitkäaikaistyöttömän.	Nuorten kesätyöllistettyjen työsuhteiden lukumäärä ja yrityksille myönnetty kesäduunisetelien määrä. Työtehtäviä oli haettavana 440. Näistä 14-15v 26 tehtävää 16-24v 414 tehtävää Erityisnuorille ei ollut määrättyjä tehtäviä. Hakemuksia tuli / palkattiin 14-15v 466 / 32 16-24v 1353 / 306 Erityisnuoret 26 / 16 Osatyökykyisten työsuhteiden määrä toteutui suunnitellusti. Kesäduuniseleitä haettu/myönnetty 70 / 70

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti.

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Toiminnan tuotot	928	779	804	1076
Toiminnan kulut	-4 395	-3 397	-8 549	-8 424
Toimintakate	-3 575	- 2 618	-3 277	- 7 348

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäisen valvonnan tavoitteena nostettiin esille keskeiset toimintaan liittyvät riskit ja huomioida ne toiminnassa siten, että riskit eivät toteudu.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Meneillä oleva maakuntaudistus hidastaa	Kehittää toimintaa huolimatta lain muutoksen keskeneräisyyden	Toiminta on kehittynyt ja toimintaan on tehty merkittäviä

toiminnan kehittämistä	aiheuttamasta epävarmuudesta.	parannuksia.
Kaupungin omaan kuntouttavaan työtoimintaan ei ohjaudu riittävästi kuntoutujia.	Toiminnan tuottaminen on poikkihallinnollinen yhteistyö tuottaa lisäarvoa vanhushuollossa ja kotihoidossa.	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita olisi saanut olla enemmän.
Palkkatukityöpaikkoja ei ole tarjolla riittävästi.	Työllistämistoiminnan tärkein tavoite on työllistää pitkäaikaistyöttömiä.	Paikkoja oli avoinna tarpeeksi ja työllistämistoiminta toteutui suunnitellusti.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	804	-1 014	-210	62	+272
Toimintakulut	-4 081	-1 296	-5 376	-5 273	+103
Toimintakate	-3 277	-2 310	-5 586	-5 211	+375

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	1		1
Määräaikaiset	2		2
Työllistetyt	3		3

146 OSUDET ERIYTETYSSÄ KIRJANPIDOSSA OLEVIIN LIIKELAITOKSIIN SEKÄ LIIKE- JA MAKSUPALVELUTOIMINTAAN KOHDISTETTAVAT KUSTANNUKSET

Talouden toteutuminen

Vaasan osuus pelastustoimen menoista 2017 oli 5,0 milj. euroa. Tulosalue sisältää lisäksi johtokeskuksen menot, korvauksen Vaasan Vedelle palovesilaitteiden huollosta ja rakentamisesta 40 000 euroa sekä 20 000 euron korvauksen Graafisille palveluille tulostin ja kopiolaitteiden asiantuntijapalveluista.

Tulot koostuvat yleishallinnon ja muiden kustannusten kohdistamisesta liikelaitoksille, tuotannollisille tukipalveluyksiköille sekä normirahoitteisille oppilaitoksille.

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1 000 €	1000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	2 480	-	2 480	2 779	+299
Toimintakulut	-5 105	-	-5 105	-5 823	-718
Toimintakate	-2 625	-	-2 625	-3 044	-419
Poistot				-2	

148 TASEYKSIKKÖ ELISA STADION

Toiminta-ajatus

Elisa stadion tarjoaa laadukkaat jalkapallon ottelu- ja harjoitteluolosuhteet Vaasassa sekä toimii monipuolisena tapahtumakeskuksena erilaisille yleisötapahtumille. Elisa stadion on 100 %:sti Vaasan kaupungin omistama ja toiminta on kaupunginhallituksen alasta.

Kaupunginhallituksen yleisjaoston hyväksymän yhteistyösopimuksen mukaisesti stadionin operatiivisesta toiminnasta vastaa Vaasanseudun Areenat Kuntayhtymä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella (Yj 18.5.2017, § 51).

Elisa stadionin urheilutoiminta oli vilkasta harjoitusten, otteluiden ja turnauksen muodossa. Viime heinäkuussa Elisalla pelattiin UEFA:n U19-poikien EM-jalkapalloturnaus 16.-26.7.2018. Lisäksi Elisalla järjestettiin mm. tyky-päiviä, koulu- ja päiväkotiliikuntaa ja yksi konsertti. Vuoden 2018 Elisa stadionin käyttäjämäärä oli 29 338 sekä otteluiden ja konsertin arvioitu yleisömäärä 60 944.

Talouden toteutuminen

Taseyksikkö Elisa stadionin toimintatulot perustuvat Elisa Oyj:n kanssa laadittuun markkinointisopimukseen (Kh 14.9.2015, § 353). Toimintakulut koostuivat jalkapallostadionin toiminnan alijäämän kattamisesta ja tilojen käyttöön liittyneistä kuluista.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	150		150	150	0
Toimintakulut	-212		-212	-146	+66
Toimintakate	-62		-62	4	+66
Poistot				-466	

160 YHTIÖMUOTOISESTI TUOTETTAVAT RUOKA- JA MATERIAALIPALVELUT

Toiminta-ajatus

Yhtiömuotoisesti tuotettavien ruoka- ja materiaali palveluiden tulosalue vastaa kaupungin vastuulle jääneistä tehtävistä liittyen ruokahuoltoon sekä keskusvaraston toimintaan. Molempien palvelukokonaisuuksien operatiivisesta toiminnasta vastaa tukipalveluyhtiö TeeSe Botnia Oy Ab.

Vaasan kaupungin ruokapalvelut ostaa koulujen ja varhaiskasvatuksen ateriapalvelut TeeSe Botnia Oy Ab:ltä. Toiminnan laadullisuus ja taloudellisuus koordinoidaan kokonaisuutta ajatellen siten, että palvelujen loppukäyttäjät kokevat saavansa mahdollisimman hyvää oikein ja turvallisesti, ravitsemussuosituksia ja kestävää kehitystä noudattaen tuotettua ateriapalvelua.

Keskusvarasto toimii kaupungin ja muiden asiakkaiden tavaralogistiikan osaaajana ja hallinnoijana. Varaston osalta tulosalueen tehtävänä on vastata varaston toiminnan yleisistä linjauksista sekä kehittämisestä yhteistyössä TeeSen materiaalihallintopalveluiden kanssa. Keskusvarasto on edelleen kaupungin taseessa eli muodollisesti varaston toiminta on edelleen kaupungin omaa toimintaa. Keskusvarasto toimii edelleen nettoyksikön tavoin, eli toimintatuloilla on tavoitteena kattaa toiminnasta aiheutuvat menot sekä mahdolliset investoinnit.

Talouden toteutuminen

Tulosalue toimii molempien tulosityksiköidensä osalta nettoyksikön tavoin, eli toimintatuloilla on tavoitteena kattaa toiminnasta aiheutuvat menot sekä mahdolliset investoinnit. Kesken vuoden toteutuneesta toimintojen yhtiöittämisistä johtuen talouden toteumatiedot on jaettu kahteen jaksoon, joista tulosalueen 160 tiedot kattavat ajan 1.5. – 31.12.2018.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus 1000 €)
Toimintatuotot				6 132	6 132
Toimintakulut			-1	-6 771	- 6 770
Toimintakate			-1	-638	-637

Puuttuvat talousarvioluvut selittyvät kesken vuoden toteutetulla yhtiöittämisellä. Ruokapalveluiden osalta miinusmerkkiseen tulokseen vaikuttivat tukien ja avustusten jääminen ennakoituja pienemmiksi.

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	1,15		1,15*
Määräaikaiset			
Työllistetyt			

*Hankintapäällikön tehtävistä osa budjetoitu tälle tulosalueelle vuodelle 2019.

Vaasan ruokapalvelut

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018 1.5.- 31.12.2018
ateriasuoritteet	3601384	3645108	3567398	3578000	2165749*

vain koulut ja päiväkotien suoritteet ajalta 1.5.-31.12.2018

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2017	TA 2018	TP2018 1.5-31.12.2018
tulot/suorite	3,37	3,61	2,60
menot/suorite	3,44	3,62	2,88

Tulot /suoritteet ajalta 1.1.-31.12. koulut ja päiväkodit 4€

Menot /suoritteet ajalta 1.1.-31.12.2018 koulut ja päiväkodit 4,14€

tulot/suoritteet ajalta 1.1.-31.12.2018 koulut+pk+sote 2,90€

menot /suoritteet ajalta 1.1.-31.12.2018 koulut+pk+sote 3,07€

Materiaalipalvelut

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Varaston kierto nopeus	8,2	10,8	12,9	≥ed. vuonna	15,9*

* varaston kierto nopeus ilmoitettu ajalta 1.1. – 31.12.2018. Ajalla 1.5. – 31.12.2018 kierto nopeus oli varastojärjestelmästä saadun tiedon mukaan 10,2.

VÄHÄNKYRÖN ALUELAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Vähänkyrön aluelautakunta huolehtii yhdessä kaupungin muun organisaation kanssa Vähänkyrön kaupunginosan lähipalvelujen, elinkeinojen ja osallistumisen kehittämisestä poikkihallinnollisesti hyvinvoinnin, elinvoiman ja osallisuuden edistämiseksi.

Työpaja Arpeeti toimii nuorisolain mukaisena yhtenä sijoituspaikkana mm. Vaasan, Laihian ja Isonkyrön etsivien löytämille nuorille sekä eri-ikäisille vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville työttömille, vajaakuntoisille, kuntoutujille ja koulupudokkaille. Arpeeti tarjoaa kuntouttavaa työtoimintaa, ohjattua työharjoittelua ja työkokeilua sekä palkkatukityöpaikkoja. Työtoimintojen lisäksi tarjotaan yksilö- ja ryhmävalmennusta sekä erilaisia koulutus- ja infotapahtumia ja harjoituksia, säännöllistä liikuntaa ja tutustumiskäyntejä. Arpeeti tuottaa palveluja, jotka tukevat vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien arkea ja työelämään siirtymistä.

Toimintaympäristö 2018-19

Kaupungin strategian mukaisesti toteutetaan kuntaliitossopimusta ja vahvistetaan Vähänkyrön alueen elinvoimaa ja kasvua, esitetään työssäkäyntialueen mukaisen kuntarakenteen syntymistä. Yhteen sovitetaan organisaatiokulttuureita ja toimintatapoja sekä pyritään löytämään hyviä käytäntöjä. Sopeutetaan asukaslähtöinen palvelutuotanto käytettävissä oleviin resursseihin ja vahvistetaan alueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Toiminnan painopistealueet

Kunnanosa- ja hallinnon uusien työmuotojen kehittäminen. Otetaan käyttöön erilaisia lähivaikuttamisen toimintatapoja. Pyritään turvaamaan Vähäkyrö-talon palveluiden resursointi, että asiakaspalvelua voidaan antaa ja kehittää lähipalveluna. Lähipalvelut tarjotaan asiakaslähtöisesti ja saman tasoisesti kuin muillakin alueilla.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Kunnanosa-alueen vetovoimaisuuden kehittäminen	Vähänkyrön alueen asuntotonttien myynnin kasvattaminen	Ei ole toteutunut odotetusti
Väestön hyvinvointi	Lähipalveluiden parantaminen	Osittain toteutunut, voidaan edelleen parantaa

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Aluejohtajan virka täytettiin 3.10.2018 alkaen, minkä johdosta aluelautakunnan toiminta vuonna 2018 oli vähäistä.

Vuoden 2018 aikana Arpeetin määrällisenä tavoitteena oli työskennellä yhteensä n.65 asiakkaan kanssa kuntoutumisen, työllistymisen tai opiskelun edistämiseksi. Työpäiviksi muutettuna Arpeetin johtokunnassa hyväksytty tavoite oli 3700 työpäivää. Työllistetyt mukaan lukien toteuma oli 86 henkilöä ja 4021 työpäivää. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien osuus oli 76%. Nuorten alle 29 vuotiaiden osuus valmentautujista oli 42%.

Arpeetin toimintakulujen toteuma 2018 on 104,6%. Menoylitystä on katettu toiminnan tuottojen ylityksellä. Keskeisenä talouden tunnuslukuna oli työpajapäivän kustannus alle 55 €/pv, toteuma 49,40€/pv.

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Järjestettyjen tilaisuuksien lkm	10	13	12	7
Palvelu- ja neuvontatapahtumat, fyysiset asiakaskäynnit	2796	2642	4500	12240*
Palvelu- ja neuvontatapahtumat, puhelut ja sähköpostit				1680
Työpajatoimintaan osallistuvat ja työpäivät, lkm	74 3746	95 3552	65 3700	86 4021
Aluelautakunnan kokoukset	8	8	5	7
Asioiden lukumäärä	58	63	50	45

*Maaliskuussa 2018 yhteispalvelupisteessä aloitettiin postin palvelupiste. Tällä turvattiin Kirkonkylän ja Merikaarron alueen postin palvelujen saatavuus. Asiakasmäärät ovat tämän myötä lisääntyneet voimakkaasti.

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Toiminnalliset ja vahinkoriskit.	Riskien tunnistaminen, analysointi, merkityksen arviointi ja niiden pohjalta tehtyjen suunnitelmien toteuttaminen.	Toteutunut
Työpajan tilojen turvallisuus ja toimivuus	Henkilökunnan työturvallisuus Asiakkaiden turvallisuus Seurataan tiiviisti korjaustoimenpiteiden riittävyyttä ja pyritään kehittämään turvallisuutta resurssien puitteissa.	Toteutunut
Toiminnan määräaikaisuus; määräaikaisten työ sopimukset, työhyvinvointi, osaamisen ylläpito ja kehittäminen	Varaudutaan mahdolliseen sote- ja maakuntaudistukseen toiminnan prosesseja selkeyttäen	Toteutunut

Talouden toteutuminen

Toimintakulut ja -tuotot

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	410	23	433	446	+13
Toimintakulut	-823	38	-786	-777	+9
Toimintakate	-413	61	-353	-331	+22

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	7		7
Määräaikaiset	1	0,8	1,8
Työllistetyt	1	2,6	3,6

Aluejohtajan virka muutettiin aluepalvelupäällikön viraksi, ja täytettiin 3.10.2018 alkaen.

150 LAUTAKUNNAN HALLINTO JA YHTEISET**Talouden toteutuminen**

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	0	0	0	14	+14
Toimintakulut	-291	-2	-293	-268	+24
Toimintakate	-291	-2	-293	-254	+38

Suurimmat poikkeamat olivat Aluepalvelupäällikön puuttumisesta johtunut 68 000 e vaje henkilöstökulujen käytössä (toteuma 28 %). Aluepalvelupäällikön puuttuminen näkyi myös muun toiminnan puuttumisena ja ennakoitua vähäisempinä toimintakuluina. Lisäksi sisäisiä laskuja/palvelumyyntiä tuloutui toimintatutoksi, joita ei ollut huomioitu talousarviossa.

Suurin poikkeama talousarvioon oli hallinnollisten tukipalveluiden ostolasku -75 000 e, johon ei oltu varauduttu talousarviossa. Tämä pystyttiin kattamaan em. syistä normaalia pienempien toimintakulujen ylijäämästä.

151 YHTEISPALVELUPISTE VÄHÄKYRÖ**Talouden toteutuminen**

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	109	0	109	94	-16
Toimintakulut	-187	79	-108	-109	0
Toimintakate	-78	79	1	-15	-16

Postin palvelupiste aloitti toimintansa maaliskuussa yhteispalvelupisteessä, mitä ei oltu ennakoitu talousarviossa. Tämä näkyi mm. suurempana tarvikkeiden ostona. Yhteispalvelupisteen henkilökunta siirtyi kansalaisinfon alaisuuteen ja budjettiin, mikä aiheutti henkilöstökulujen puolittumisen.

152 TYÖPAJA ARPEETI

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	300	23	323	338	+15
Toimintakulut	-346	-39	-385	-399	-14
Toimintakate	-46	-16	-62	-61	+1

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA**Toiminta-ajatus**

Perusturvan toimialaan kuuluvat seuraavat sosiaali- ja terveystoimen palvelut: sosiaalityö- ja perhepalvelut, vanhusten palvelut sekä terveyspalvelut mukaan lukien terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen, erikoissairaanhoidon, kotouttamisen ja työterveyshuollon.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteet	Mittarit	Toimenpiteet	Toteuma
Hyvinvoivat kuntalaiset	Avainmittarit on nimetty koko kaupungin osalta	Sähköisen hyvinvointikertomuksen käytön kehittäminen yli hallintokuntarajojen, toimenpideohjelma, valtuutetuille katseluoikeus sähköiseen hyvinvointikertomukseen, mukanaolo hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikön valmistelussa	Sähköisen hyvinvointikertomuksen kanssa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikön valmistelussa ei ole edetty suunnitellusti.
Kustannusten hallinta/vähentäminen	Perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kustannukset e/asukas ja suhde erikoissairaanhoidon kustannuksiin e/asukas	Kuntalaisen omatoimisuuden lisääminen, varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisy, palvelut kotiin, pitkäaikaishoidon tuottaminen palveluasumisessa, palveluverkon optimointi, uudet toimintatavat ja sähköiset palvelut, palveluiden tuotteistaminen ja hinnoittelu	Lisätty sähköisiä, digitaalisia ja kotiin annettuja palveluita (mm. sähköinen ajanvaraus, muistutus, Alvar-palvelut, digitaalisia palvelut yhteistyö käynnistynyt Laihian kanssa) sekä edistetty KanTaan liittymistä (Suomen ensimmäisenä sosiaalipalveluita KanTassa). Koti- ja laitoshoidon rakennemuutos saatettu suunnitellusti päätökseen.
Osaava ja riittävä henkilökunta	Pätevät hakijat/haku Pätevä henkilö/vakanssi Koulutusmääräraha/ palkkamenot Henkilöstömitoitus palveluittain	Hyvien työolosuhteiden ja palkkauksen edistäminen, koulutusmäärärahat suositusten ja tarpeen mukaiset	Virat saatu pääsääntöisesti täytettyä päteillä hakijoilla. Tietyissä yksiköissä ja ammattiryhmissä rekrytointiongelmia; uutena ammattiryhmänä pula sairaanhoitajista ja hoitajista, myös erilaiset terapeutit vaikea rekrytoida. Joissakin esimiestehtävissä jouduttu jatkohakukierroksiin. Lääkäritilanne 31/12: virkoja on 66, vaje 11, eli 17 % viroista on täyttämättä.
Valmistuminen sote-uudistukseen		Suunnittelun ja valmistelun riittävä resursointi	Edelleen hoidettu ns. oman toimen ohella lukuun ottamatta kärkihankkeet ja projektit (esim. HeBu ja Lape), joille valtion hankerahoitus. Edelleen osallistutaan sote yhteistyöhön sairaanhoitopiirin ja muiden kuntien kanssa.
Oikein mitoitettut palvelut	Määräajat ja suositukset toteutuvat, käyttöaste	Resurssien uudelleenkohdennus, uudet toimintatavat, asiakaskriteerien täsmentäminen	Lääkärille ja hoitajalle päästy hoitotakuun rajoissa, vaikka terveysasemakohtaisia eroja on. Haastetta hammashuollon määrääjoissa. Lastensuojelussa käsiteltävien asioiden määrä kasvanut. Painetta lisätä kotiin annettavia ikäihmisten

			palveluita erityisesti vuodeosastopaikkojen vähennyttä. Intervallipaikkoja lisätään asteittaan Ruukinkartanossa. Kotiuttamistiimin resursseja vahvistettu ja toimintaa tehostetaan, kohteen siirtoviivepotilaat
Asiakkaan osallisuuden ja autonomian lisääminen	Tehdyt hoito- ja palvelusuunnitelmat, tehdyt asiakaskyselyt, reklamaatioiden määrä	Selkeät toimintaprosessit toteutukseen, asiakasraatien ja kokemusasiantuntijoiden käyttäminen palvelujen suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä	Hoito- ja palvelusuunnitelmat tehdään yhdessä asiakkaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Edelleen kehitettävää asiakasraatien ja kokemusasiantuntijoiden hyödyntämisessä. Palautteen keräys ei kaikissa toimipisteissä ole toiminnallista ja säännönmukaista. Palautteen systemaattista keräämistä on kehitetty, hyödynnetty ja lisätty.
Kumppanien ja yksityisen sektorin kanssa tapahtuva strateginen kehittäminen	Osuudet palvelutuotannossa tulosalueittain	Määritellään mitä palveluja ja missä laajuudessa voidaan järjestää ostopalveluina, luodaan pelisääntöjä yhteistoimintaan	Ei olla edetty asiassa merkittävästi. LAPE hankkeessa ollut mukana kolmannen sektorin ja yritysten edustajia.

Toimintakulut ja –tuotot

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	34 035	240	34 275	35 633	+1 359
Toimintakulut	-248 082	-185	-248 267	-251 308	-3 040
Toimintakate	-214 047	54	-213 992	-215 675	-1 682
Poistot				-886	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	1 294	37,9	1331,9
Määräaikaiset	410	34,8	444,8
Työllistetyt	6	18,3	24,3

200 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN YHTEISET JA TEKNISET TUKIPALVELUT

Toiminta-ajatus

Yhteisten ja teknisten tukipalvelujen tehtävänä on tukea toimialan ydintoimintaa turvallisuuspalveluiden, huoltopalveluiden ja digitaalisten palveluiden avulla. Laadukkaiden palveluiden avulla saavutetaan turvallinen toimintaympäristö, jossa kehitetään uusia tehokkaita digitaalisia palveluita tukemaan tulosalueiden toimintaa.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Toimialan teknisten palveluiden yhdistäminen kaupungin ja sairaalan yhtiöön	Teknisten tukipalveluiden uudelleen organisointi ja henkilöstön siirron toteuttaminen	1.5.2018 Siirrettiin siivoushuolto ja laitoshoitajat TeeSe Botnia Oy:n

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Turvalliset ja terveet toimitilat	Turvallisuuden takaaminen kaikissa toimipisteissä ja olosuhteissa varmistamalla turvahenkilöstön, palveluiden ja laitteiden toimiminen ja saavutettavuus Sisäilmaongelmat ratkaistaan yhteistyössä Talotoimen ja Aluetyöterveyden kanssa Turvallisuuskoulutusten järjestäminen eri toimipisteissä.	Henkilöturvajärjestelmää ja kameravalvontaa ylläpidetään ja uusitaan tarpeen mukaan. Uusiin kohteisiin on hankittu asianmukainen kameravalvonta ja henkilöturvajärjestelmä. Sisäilmaongelmia on yritetty ratkaista ilmanpuhdistimilla ja mahdollisilla rakenteellisilla korjauksilla. Toimenpiteet eivät ole riittävät ja henkilökunta oireilee. Turvallisuuskoulutuksia järjestettiin tavoitteiden mukaisesti vuonna 2018

Talouden toteutuminen

Yhteisten ja teknisten tukipalveluiden tulot toteutuivat 664 000 € yli muutetun talousarvion. Ylitys johtui siitä, että valtionkorvausten osa oli suurempi kuin alun perin oli arvioitu. Alkuperäiseen arvioon ei myöskään oltu huomioitu huolto- ja turvallisuuspalveluiden myyntiä sairaanhoitopiirille siirtyneiden osastojen osalta (vaativa kuntoutus, erityisgeriatria ja välinehuolto).

Toimintamenot ylittyivät 350 000 € yli talousarvion. Ylitykseen on vaikuttanut ostopalveluiden lisääntynyt käyttö hankkeissa ja projekteissa ja ostopalveluiden kustannusten nousu. Ylitys pystytään kattamaan tuloilla.

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	621	33	654	1 318	+664
Toimintakulut	-3 442	-164	-3 606	-3 956	-350
Toimintakate	-2 821	-131	-2 952	-2 637	+314
Poistot				-11	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	15	1	16
Määräaikaiset	11	3	14

Työllistetyt	2	2	4
--------------	---	---	---

210 SOSIAALITYÖ JA PERHEPALVELUT

Toiminta-ajatus

Tulosalueen tehtävänä on asiakkaan ja perheen voimavaroista ja tarpeista lähtien edistää ja ylläpitää hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta sekä osallisuutta järjestämällä tarpeenmukaisia, vaikuttavia, laadukkaita ja kustannustehokkaita sosiaali- ja terveystalvaeluja. Sosiaalista hyvinvointia edistetään yhteistyössä kaupungin eri toimialojen ja muiden toimijoiden kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
1. Hyvinvointi	1. Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen vahvistaminen ja työnjaon selkiyttäminen, monialaisen arvioinnin työmenetelmien kehittäminen ja käyttöönotto 2. Asiakkaan osallisuuden lisääminen 3. Omavalvonnan varmistaminen 4. Digitaalisten palvelujen kehittäminen mm. LAPE-muutosohjelman suunnitelman mukaisesti 5. Perhehoidon ja perhetyön kehittäminen 6. Aikuissosiaalityön työmenetelmien kehittäminen ja hyvien käytäntöjen vahvistaminen	1. SHQS-laatu järjestelmään ja Kanta-järjestelmään liittyvä asiakasprosessien mallintaminen aloitettu, tehty itsearviointit ja kehittämissuunnitelmat 2. Tulosalueen laatutyöryhmässä neljä asiakasedustajaa, palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä kuultu kokemustoimijoita, esim. kerätty asiakaspalautetta, jälkihuollossa nuorten foorumi käytössä, LAPE-hankkeessa osallistettu sijaishuollon asiakkaita palvelun arviointiin ja kehittämiseen 3. Omavalvontasuunnitelmat tarkistettu laatu järjestelmään ja Kanta-valmisteluun liittyen, tehty sisäisen auditoinnin suunnitelma, ensimmäiset sisäiset auditoinnit tehty 4. Kokeiltu digipalvelua perhetyössä hankesuunnitelman mukaisesti, tehty suunnitelma kotouttamispalveluun 5. Jatkettu kehittämistyötä omana toimintana sekä osana LAPE-muutosohjelmaa. Tehty yhteistyötä pohjalaiskuntien kanssa 6. Tehty suunnitelman mukaiset Pro SOS -hankkeen kehittämistoimenpiteet, kokeiltu KYKY-toimintakykymittaria, asiakkaiden edustus mukana kehittämistyössä

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudellinen tilanne kääntyi nousuun toimintavuoden aikana. Tämä näkyi työllisyystilanteen selkeänä paranemisena. Muutoin taloustilanteen paraneminen näkyy asiakkaiden arjessa viiveellä. Monissa palveluissa asiakasmäärät pysyivät korkeina. Työajan jakaminen asiakaspalvelun, sote-valmistelun ja kehittämishankkeiden välillä osoittautui haasteelliseksi. Työssä jaksamisessa oli ja on ongelmia. Toimintavuosi osoitti selkeästi, että sosiaalityön ja perhetyön työntekijäresursseja on lisättävä. Valtuusto päätti määrärahan lisäämisestä lapsi- ja perhesosiaalityön palveluihin vuodelle 2019.

Lapsi- ja perhesosiaalityön palvelualue liittyi sosiaalipalvelujen osalta ensimmäisenä Suomessa valtakunnalliseen Kanta-arkistojärjestelmään. Pilotointi vei paljon työaikaa asiakastyöltä. Kaikki Aikuisten sosiaalityön palvelut löytyvät nyt saman katon alta. Työikäisten palvelualueella aloitettiin valmistelutyö mielenterveys- ja päihdepalvelujen integroimiseksi Vaasan keskussairaalan psykiatrian palvelujen kanssa. Lasten ja perheiden palveluissa painopiste oli perhetyön ja matalan kynnyksen perhekeskustoiminnan kehittämisessä. Toimintavuoden aikana aloitettiin monialaisesti lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja kotouttamisohjelman laatiminen. Tulosalueella aloitettiin myös SHQS-laatuja järjestelmän käyttöönotto mm. palvelukohtaisilla itsearvioinneilla ja palveluprosessien mallintamisella.

Lapsi- ja perhesosiaalityössä asiakkuuksien määrä sekä lapsi- ja perhesosiaalityössä että lastensuojelussa pysyi korkeana, eikä vaadittuihin määrärahoihin päästy. Myös työn kuormittavuus pysyi korkeana. Suositusten mukaiset asiakasmäärät sosiaalityöntekijää kohden ylittyivät selkeästi. Sijaishuollon palvelujen tarve kasvoi ennakoitua enemmän. Vuoden aikana käynnistettiin sijaishuollon kehittäminen. Perhe- ja peruspalveluministeri kävi tutustumassa palveluihin. Vierailuun osallistuneet työntekijä saivat kertoa asiakastyön arjesta. Apulaisoikeuskansleri teki rutiiniluontoisen tarkastuskäynnin Lapsi- ja perhesosiaalityön palvelualueelle.

Lasten ja perheiden palvelut -palvelualue huolehti lasten ja perheiden sosiaalipalveluista, mm. lapsiperheiden kotipalvelusta ja perheneuvonnasta. Lapsiperheiden kotipalvelun pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä. Ennaltaehkäisevän perhetyön resurssit eivät vastaa asiakasperheiden tarpeita. Kotouttamispalveluja annettiin kotouttamisen piirissä oleville kiintiöpakolaisille ja turvapaikan saaneille. Kotouttamistyön kehittämisessä koordinoinnin puute on koettu ongelmaksi koko kaupunkia koskien. Oleskeluluvan saaneiden Vaasaan muutto pysyi edellisvuosien tasolla. Turvapaikanhakijoiden määrän laskiessa Vastaanottokeskuksen paikkamäärää supistettiin 50 paikalla. Laittomasti maassa oleskelevien määrä pysyi ennakoitua alhaisempana.

Aikuisten sosiaalityön palvelualueella keskityttiin palveluprosessien ja työnjaon kehittämiseen sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen järjestämisessä. Asiakasmitoitus työntekijää kohden on edelleen reilusti yli suositusten. Asiakkaiden palvelutarpeiden taustalla on useimmiten elämänhallinnan ongelmat, pitkäaikaistyöttömyys sekä mielenterveys- ja päihdeongelmat. Toimeentulotukiyksikkö teki tiivistä yhteistyötä Kelan kanssa yhtenäisten toimintatapojen kehittämiseksi. Työllisyystilanteen paraneminen alkoi näkyä loppuvuodesta, mutta edelleen monella pitkäaikaistyöttömällä on vaikeuksia työllistyä. Kuntouttavan työtoiminnan suoritteet yltyivät uuteen ennätykseen, yli 19.100 toimintapäivään. Vaasa vastaa työvoiman monialaisen yhteispalvelun TYP:n koordinoinnista kymmenen kunnan alueella. Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut pystyttiin toteuttamaan kaupunginhallituksen asettaman budjettitavoitteen mukaisesti.

Työikäisten palveluissa osallistuttiin sosiaali- ja terveydenhuoltolakien mukaisten palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen. Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta sekä asumispalvelut järjestettiin tarpeen mukaisesti. Päivätoiminnassa avattiin alle 18-vuotiaille nuorille uusi päivätoimintapiste Riutta ja järjestettiin kesätöitä yhteistyössä kaupungin työllistämispalveluiden kanssa. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujille, kehitysvammaisille sekä neuropsykiatrisia haasteita

omaaville henkilöille suunnatun kotikuntoutustiimin palveluiden kysyntä kasvoi. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien sekä vaikeavammaisten asumispalveluiden järjestämisessä tiivistettiin yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa.

Vaasan kaupungin ja Vaasan sairaanhoitopiirin mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhdistämistä koskeva suunnittelutyö käynnistettiin huhtikuussa 2018. Suunnittelutyötä linjaavat sekä valtakunnalliset että maakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevat ratkaisut. Mielenterveys- ja päihdepalvelut osallistuivat tiiviisti myös H-talon suunnittelutyöhön.

Kehittämistoiminta

Kotoutumisen tuen kehittämishankkeet Kannustavat kokemukset hankkeissa ja Hyvä alku Pohjanmaalla loppuivat. Vaasan kaupunki hallinnoi vuoden vaihteessa päättynyttä Lasten ja perheiden LAPE-muutosohjelman Pohjanmaan hanketta Lapsi ja perhe keskiössä. Hankkeeseen osallistuivat Pohjanmaan maakunnan kunnat, sosiaalialan osaamiskeskukset SONet BOTNIA ja FSKC, Jyväskylän Yliopiston Kokkolan Chydenius yliopistokeskus sekä yksityisiä ja kolmannen sektorin palveluntuottajia. LAPE-muutosagentti tukee lapsi- ja perhetyön ennaltaehkäisevien toimintojen muutosohjelmaa. SONet BOTNIA hallinnoimassa Pro SOS -hankkeessa kehitetään aikuissosiaalityön työmenetelmiä ja yhteistyötä Kelan kanssa. Erityisenä kohderyhmänä hankkeessa oli nuoret asiakkaat. Pro SOS -hanke jatkuu kesäkuuhun 2019.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Lapsi- ja perhesosiaalityö	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Yhteydenotot (SHL) lapsi- ja perhesosiaalityöhön	163	263	400	224
Lastensuojelun vireilletulot	1 111	1 330	1 300	1 349
Määräaikana tehdyt vireilletulot	98 %	92 %	100 %	83 %
Lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnit	444	622	600	398
Määräaikana tehdyt arvioinnit ja selvitykset	70 %	80 %	100 %	69 %
Lastensuojeluasiakkaat, lapsia	707	744	700	767
Omaishoidontuki, asiakkaita	146	152	160	168
Perhehoito, hoitovuorokausia	20 376	20 869	22 000	21 569
Laitoshoidon, hoitovuorokausia				
- oma toiminta	7 146	7 004	8 000	9 009
- ostopalvelu	3 966	4 479	3 500	6 822
Lasten ja perheiden palvelut	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Perheneuvola, käyntejä	1 872	1 482	1 900	1 620
Erityishuoltolain mukainen iltapäivätoiminta, hoitopv	3 011	2 305	2 500	2 329
Lapsiperheiden kotipalvelu, käyntejä				
- sosiaalihuoltolain mukaisia	3 436	4 730	4 750	2 736
- lastensuojelulain mukaisia	1 608	890	860	1 352
Vastaanottokeskus				
- kuntaansiirtymisaika keskimäärin	46 vrk	54 vrk	50 vrk	50 vrk
- majoitusvuorokausia	173 580	139 312	127 800	108 494
Aikuisten sosiaalityö	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Täydentävää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	1 648	1 412	1 500	741
Ehkäisevää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	296	432	450	414
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu				
- matkoja	114 427	82 478	94 000	73 475
- asiakkaita	1 943	1 793	1 940	1 672
Henkilökohtainen apu, asiakkaita	263	345	1 940	350
Kotoutumisen tukeminen				
- uusia asiakkaita	186	259	160	179

- asiakkaita korvauksen piirissä	580	665	500	764
Kuntouttava työtoiminta, toimintapäiviä	18 371	17 788	18 000	19 133
Työikäisten palvelut	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kehitysvammaisten avo-, päivä- ja työtoiminta EHL				
- oma toiminta, asiakkaita	141	160	175	164
- ostopalvelut, asiakkaita	83	83	85	77
Psykososiaalinen avokuntoutus (alkoi 1/2017)				
- asiakkaita	-	137	160	140
- käyntejä	-	1 451	1 700	1 393
Kotikuntoutustiimi				
- asiakkaita	-	110	130	144
- käyntejä	-	3 714	3 900	4 262
Päihdehuollon laitospalvelut, hoitovuorokausia				
- oma toiminta	3 014	2 882	3 000	3 058
- ostopalvelu	1 797	1 884	1 800	3 565
Nuorisoasema Klaara ja mielenterveys- ja riippuvuuskeskus Horisontti, käyntejä	14 390	16 158	16 500	14 386
Vammaisten asumispalvelut, asumisvuorokausia				
- oma toiminta	31 852	32 881	33 000	33 537
- ostopalvelu	32 509	34 750	35 000	36 086
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisvuorokausia				
- oma toiminta	8 447	8 879	8 900	7 877
- ostopalvelu	31 889	38 016	39 400	37 031

Talouden toteutuminen

Toimintatuotot toteutuivat 5,3 % eli 511.000 € yli talousarvion. Suurin ylitys 410.000 € syntyi muista yhteistoimintakorvauksista. Eniten alittui Maahanmuuttoviraston korvaus Vastaanottokeskuksen toiminnasta, 920.000 €.

Toimintakulut toteutuivat 1,8 % eli 931.000 € yli muutetun budjetin.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	10 221	-638	9 583	10 095	+511
Toimintakulut	- 54 724	3 015	- 51 709	- 52 640	- 931
Toimintakate	- 44 503	2 377	- 42 125	- 42 545	- 420
Poistot				-41	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.2018	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	291	36	327
Määräaikaiset	36	9	45
Työllistetyt	0	1	1

220 KOTI- JA LAITOSHOITO

Toiminta-ajatus

Koti- ja laitoshoidon järjestämällä palveluilla tuetaan tarpeen mukaan ikääntyneiden ja toimintarajoitteisten vaasalaisten itsenäistä ja turvallista, hyvää elämää sekä heidän

toimintakykynsä ylläpitämistä ja parantamista. Koti- ja laitoshoidon tulosalueeseen kuuluvat palvelualueet Ikäkeskus, Kotihoito, Palveluasuminen ja Laitoshoido.

Tavoitteiden toteutuminen

Vanhustenhuollon rakennemuutosta on toteutettu kaupunginvaltuuston päätöksen (6.5.2013 § 74) mukaisesti. Palvelurakenne on Sosiaali- ja terveysministeriö 2013 –laatusuosituksen mukainen. Kaikki palvelut on tuotteistettu, ja palvelun saannin kriteerit on vahvistettu 2018 lautakunnassa. Palvelujen kustannustaso ja laatu ovat pääosin kilpailukykyisiä.

Pitkäaikaishoito kaupunginsairaalan osastoilla on loppunut. Sairaalan osastojen profiilit ja paikkatarve on läpikäyty keskussairaalan H-talon ja Sote-suunnittelun yhteydessä. Sairaanhoitopiiri on käynnistänyt alkuvuodesta 2018 osastojen 8 ja 10 tiloissa vaativan kuntoutuksen ja erityisgeriatrian. Akuuttivuodepaikkoja on laitoshoidossa 74. Akuuttipaikat riittävät Vaasalaisten hoitamiseen mutta haasteena on tällä hetkellä akuuttiosastoilla tehostetun palveluasumisen paikkaa odottavat potilaat, keskimäärin heitä on 15-20. Diabetesvastaanotto siirrettiin kesällä 2018 terveyspalveluihin lautakunnan päätöksellä.

Kirkkopuistikon palvelutalon toiminta siirtyi Präntöön Helmeen syyskuussa 2018. Sosiokulttuurinen vanhustyö on otettu kaikissa omissa yksiköissä käyttöön. Henkilöstölähtöisellä johtamisella onnistuneeseen muutokseen -hankkeen toteutti Valmennustrio Oy yhdessä henkilöstöpalvelujen kanssa.

Kotihoidossa tehostetaan toimintaa lisäämällä välitöntä asiakastyöaikaa. Työhyvinvointia on edistetty yhteistyössä henkilöstöpalvelujen kanssa. Henkilökohtainen budjetti pilotoitiin osana sote-uudistusta ja saadut kokemukset ovat myönteisiä. Valtion rahoituksen turvin henkilökohtaisen budjetin kokeiluun saatiin jatkoa vuodelle 2019. Omaishoidon tarve kasvaa edelleen, omaishoidon tukeen varattu määräraha riitti. Lakisääteisten vapaapäivien järjestämiseen Ikäkeskus kehitti uusia vaihtoehtoja (lyhytaikainen päivähoito). Kotihoidon digitaalinen kuvapuhelinpalvelu Alvar on vakiintunutta toimintaa, samoin virike- ja kuntoutuspalvelujen digitaaliset palvelut. Digitaalisissa palveluissa on käynnistetty yhteistyö Laihan kanssa.

RAI-toimintakykymittaristo on otettu käyttöön yhtenä palvelujen saamisen kriteerinä. Sote-uudistuksen suunnittelutyöhön osallistuttiin useissa eri työryhmissä.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Palvelurakenne valtakunnallisten linjausten mukainen	75 vuotta täyttäneistä asuu kotona 91 %. Omaishoidon peittävyys 6 %	91,7 % 5,6 %
Vanhusten hoito- ja palveluketjujen sujuvuus	Siirtoviive- ja yleislääketieteen vuodeosasto laskutus vähäinen	Siirtoviivepäivät 1 483 (1 039) Vuodeosastopv,1 347 (1 567)
Tuottavuuden paraneminen	Välittömän työajan osuus kotihoidossa: hoitajat 55 % ja sairaanhoitajat 35 %	Hoitajat: 43,1 % Sairanhoitajat: 25,3 %

Keskeiset talouden tunnusluvut (bruttokustannukset):

Suorite, tunnusluku	TP 2016 €	TP 2017 €	TA 2018 €	TP 2018 €
Ikäkeskus				
Päivätönnän hoitopäivän hinta - oma toiminta ja ostopalvelut	151	146	127	121

Kotihoito				
Kotihoidon palvelut / asiakas	8 730	7 640	7 056	8 510
Kotisairaanhoidon hinta / asiakas	896	889	933	940
Palveluasuminen				
Hoitopäivän hinta, oma toiminta	137	132	133	148
Ostopalvelujen hoitopäivähinta	120	110	109-120	119
Palvelusetelit, setelin keskiarvo		54	66	77
Laitoshoito				
Hoitopäivän hinta		301	282	361
Kotisairaalahoidon hinta / asiakas	1 395	1 345	1 497	1 695
Kokonaiskustannukset 75+ -vuotiaat*				
Ikäkeskus	695	683	748	716
Kotihoito	3 742	3 287	3 310	3 365
Tukipalvelut	315	284	290	275
Omaishoidon tukipalkkiot	319	314	318	313
Palveluasuminen	3 711	3 954	4 472	4 513
Laitoshoito		2 063	1 210	1 626
* 75 + - 31.12.2017: 5 949 (5 966)				

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Palveluiden turvallisuus	Lääkitysvirheet ja kaatumiset määrät saatava laskuun, HaiPro-tuloksiin 10 %:n vähentyminen	Lääkitysvirheet ei toteutunut, noussut 1,2%. Kaatumiset vähentyneet 4,9%

Talouden toteutuminen

Toimintatulot:

Tulosalueen tulot olivat 198 000 € alle muutetun talousarvion, lähinnä maksutuottojen vuoksi. Kodinhoidonapumaksut jäivät 314 000 € alle muutetun talousarvion.

Toimintamenot:

Tulosalueen menot toteutuivat n. 1 162 000 € yli muutetun talousarvion, lähinnä palvelujen ostojen ja palvelusetelimenojen vuoksi.

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	13 222	218	13 441	13 243	-198

Toimintakulut	-67 290	175	-67 115	-68 277	-1 162
Toimintakate	-54 068	393	-53 674	-55 034	-1 360
Poistot				-377	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	640	15,7	655,7
Määräaikaiset	210	16,1	226,1
Työllistetyt	4	15,7	19,7

230 Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Terveyspalvelut-tulosalue tuottaa hyvää elämää ja omaehtoista selviytymistä tukevia väestön tarvitsemia terveydenhuollon asiantuntijapalveluja, joiden tavoitteena on ennalta ehkäistä ja hoitaa sairauksia sekä parantaa toimintakykyä yhdessä potilaan, kuntalaisten, eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Tehtävistä ja toimintaedellytyksistä säädetään Terveydenhuoltolaissa (30.12.2010/1326). Tehtäviä ovat mm. Terveysneuvonta ja -tarkastukset, seulonnat, neuvolapalvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, todistukset, sairaanhoito, suun terveydenhuolto, lääkinnällinen kuntoutus ja virka-apu muille viranomaisille.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Hyvinvoivat kuntalaiset	Mukanaolo hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikön valmistelussa	Valmistelu on edelleen kesken
Kustannusten hallinta / vähentäminen	Palveluverkon optimointi. Sähköisten palveluiden kehittäminen	Terveysasemaverkon tiivistäminen on edelleen suunnitteluvaiheessa (H-talo). Hammashoitoloiden yhdistäminen ei ole edennyt. Kaupungin linjauksen mukaan odotellaan sopivia kaupungin omistamia tiloja. Sähköisiä palveluiden käyttömahdollisuuksia on lisätty.
Osaava ja riittävä henkilökunta	Täydennyskoulutuksen toteutuminen. Lääkäri- ja hoitajamitoitus	Koulutus on toteutunut suunnitellusti. Koulutusmäärärahat/palkkamenot=0,94%. Hoitaja/Lääkärimitoitukset eivät ole muuttuneet. Lääkärimitoitus on alle suositusten. Suositus 1 700 as / terveysaseman lääkärinvakanssi; Vaasa 2 080 as / lääk.
Valmistuminen sote-uudistukseen	Riittävä resursointi valmisteluun ja suunnitteluun	Sotetyön resurssi on otettu perustuksesta. Maakunnan rahoitus n. 0,25 htv.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- Sote-lainsäädännön viivästyminen on vaikuttanut toiminnan kehittämiseen. Epävarmoissa olosuhteissa kaupungin halu panostaa terveydenhuollon toimintoihin on ollut pidättyväistä. Sähköisiä palveluita on lisätty siinä määrin, kuin se ilman lisäresursointia on ollut mahdollista.
- Terveydenhuollon henkilöstön koulutus on saatu toteutettua suunnitelmien mukaisesti ja koulutusmäärärahat ovat lähes Kuntaliiton suosituksen mukaiset.
- Terveyspalveluiden osalta Perusterveydenhuollon nettokustannukset ovat alittaneet talousarvion. Kuntaliiton uusimman (1-8/2018) tilaston mukaan Vaasan perusterveydenhuollon kustannukset ovat laskeneet edellisvuodesta 7,7% (tästä suurin osa aiheutuu vuodeosastojen sulkemisesta).
- Kuntalaisten palveluiden tasoa ei ole saatu merkittävästi parannettua johtuen pääasiassa säästövaatimuksista sekä rekrytointiongelmista.

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Terveyspalvelut –tulosalueen nettokustannukset €/asukas	405,17	409,85	408,03	392,58
Terveysasemat nettokustannukset €/asukas	153,68	180,59	166,58	171,69
Lääkinnällinen kuntoutus, nettokustannukset €/asukas	20,18	23,65	22,40	20,04
Hammashuolto nettokustannukset €/asukas	73,66	70,02	78,95	78,16

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Turvalliset ja terveelliset toimitilat	Turvallisuuden takaaminen kaikissa pisteissä ja olosuhteissa varmistamalla ja turvahenkilöstön, -palvelujen ja laitteiden toimiminen ja saavutettavuus Sisäilmaongelmat ratkaistaan yhteistyössä Talotoimen ja Alueyöterveyden kanssa Turvallisuuskoulutusten järjestäminen eri toimipisteissä	Toimipisteissä on jatkuva henkilökohtaisten hälyttimien tarkastus ja uusiminen. Noudatetaan kaupungin sisäilmaongelmien prosessia. 2018 aikana pääkohteena oli Hietalahdenkatu 6. Yksiköissä järjestetty turvakävelyjä. HaiPro järjestelmä käytössä. Tuloksia seurataan johtoryhmässä.

Talouden toteutuminen

Toimintatulot:

Tulosalueen tulot olivat 459 000 € yli muutetun talousarvion, lähinnä myynti- ja maksutuottojen vuoksi. Korvaukset valtiolta ylittävät muutetun talousarvion 139 000 € ja hammashoitomaksut ylittävät 98 000 €.

Toimintamenot:

Tulosalueen toimintamenot olivat 244 000 alle muutetun talousarvion.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	3 413	26	3 439	3 898	+459
Toimintakulut	-30 969	-611	-31 580	-31 337	+244
Toimintakate	-27 556	-585	-28 141	-27 439	+702
Poistot				-402	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	285	9,2	294,2
Määräaikaiset	73	5,5	78,5
Työllistetyt	-	-	-

239 ERIKOISSAIRAANHOITO**Toiminta-ajatus**

Vaasan kaupunki kuuluu Vaasan sairaanhoitopiiriin, joka toimii 13 jäsenkunnan kuntayhtymänä. Sairaanhoitopiiriin tehtävänä toiminta-ajatuksen mukaan on järjestää kuntayhtymän jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoito ja ratkaista ensisijaisesti oman alueen väestön erikoissairaanhoitoa vaativat terveysongelmat. Kunnat maksavat erikoissairaanhoidon kulut asukkaidensa käytön mukaan.

Tavoitteiden toteutuminen

Vaasalaisen osuus sairaanhoitopiiriin sairaaloissa

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Poliklinikkakäynnit	114 297	130 368	130 144	122 538
Hoitopäivät	11 149	11 468	17 325	17 623
Drg-paketit	10 149	9 883	10 137	9 425
Siirtoviivepäivät	1 309	1 039	812	1 483

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	500	600	1 100	1 139	+39
Toimintakulut	-85 600	-2 600	-88 200	-89 158	-958
Toimintakate	-85 100	-2 000	-87 100	88 019	-919
Poistot				-55	

Tuotot ovat Vanhan Vaasan sairaalan potilaiden entisten kotikuntien korvauksia. Nämä henkilöt ovat lakimuutoksen oikeuttamina vaihtaneet kotikunnakseen Vaasan vuosina 2011-2014 ja VSHP on laskuttanut näistä aluksi.

Ensihoidon osuus Vaasan sairaanhoitopiirin maksuosuudesta, noin 89,2 milj.€:sta on 2 922 645 €. Vaasan sairaanhoitopiiri hankkii ensihoitopalvelut Pohjanmaan Pelastuslaitokselta.

240 YHTEISTOIMINTA-ALUE LAIHIA

Toiminta-ajatus

Laihian tulosalueella toteutetaan Vaasan kaupungin ja sosiaali- ja terveystoimen strategisten tavoitteiden sekä kaupungin ja Laihian kunnan yhteistoimintasopimuksen mukaisia sosiaali- ja terveyspalveluita.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Hyvinvointi		
Peruspalveluiden määräajat toteutuvat	Kiireetön jono lääkärille ja hammaslääkärille hoitotakuun rajoissa	Lääkärin vastaanotolle on päässyt hoitotakuun rajoissa. Hammaslääkäri palveluiden osalta ollaan juuri ja juuri pysytty hoitotakuun asettamissa rajoissa.
Ennaltaehkäisevän työn priorisointi	Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen	Kotisairaanhoidon ennalta ehkäisevät käynnit toteutettu yleisötilaisuutena. Fysioterapeutin kuntouttavat kotikäyntimäärät kasvussa.
Talouden tasapaino ja laadukkaat palvelut		
Järkevästi ja tehokkaasti tuotetut palvelut	Palveluverkon kohdentaminen ydintoimintoihin, siirtoviivepotilaiden määrän minimointi	Hoitajien vastaanottojen käyntimäärät lisääntyneet ja lääkäreiden vähentyneet. Siirtoviivepotilaiden määrässä syksyllä äkillinen hetkellinen nousu, johtuen yhteistyökumppaneiden rakenteellisista muutoksista.
Laadukkaat palvelut	Laatutyön valmistelu kaikissa palveluissa, sisäiset auditoinnit	Laatutyössä sisäiset auditoinnit meneillään.

Toiminnan keskeisimpänä tavoitteena vuonna 2018 on ollut järjestää lainsäädännön velvoittamat terveydenhuollon palvelut lähipalveluna laadukkaasti, taloudellisesti ja määräaikojen puitteissa. Toiminnassa on korostettu asiakaslähtöisyyttä, hoidon oikea-aikaisuutta sekä oikeaa hoidonporrastusta. Erityistä huomiota on kiinnitetty ikäihmisten kotona asumisen tukemiseen, lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä paljon palveluja tarvitseviin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Lautakuntaan ja aluejaostoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa on onnistuttu hyvin. Asiakkailta saadun palautteen perusteella lähipalvelut on koettu toimiviksi ja palveluihin on oltu tyytyväisiä. Tulosalueella on panostettu SHQS:n mukaiseen laatutyöhön ja siinä ollaan edetty sisäisiin auditointeihin. Tavoitteena on ulkoinen auditointi vuonna 2019.

Lääkärin vastaanotolle on päässyt hoitotakuun määraamissä ajoissa. Hoidon tarpeen arviointi on lisännyt edelleen hoitajien vastaanottokäyntejä ja lääkärissä käynnit ovat vastaavasti vähentyneet.

Asiakasvastaava –toiminta on vakiintunut ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä kehitetty (moniammatillinen tiimi). Takaisinsoitto-järjestelmä ja ilmoittautumishuone on otettu käyttöön.

Vuodeosaston toiminta kuntoutusosastona on vakiintunut. Hoitajakutsujärjestelmä uusittiin entisen tultua tiensä päähän. Vuodeosaston tiloihin on pyritty keskittämään haavahoidot sekä iltaisin ja viikonloppuisin myös suonensisäiset antibioottitiputukset, jotka muussa tilanteessa joutuisivat hakemaan palvelun muualta.

Kotisairaanhoidon ennaltaehkäisevät kotikäynnit yli 75-vuotiaille toteutettiin marraskuulla yleisötilaisuutena, jossa käsiteltiin kotona asumista tukevia asioita. Yhteistyö jatkui kunnan kotipalvelun kanssa, muutto yhteisiin tiloihin entiseen meijeriin toteutui elokuun aikana. Joulukuun alusta kotisairaanhoidossa luovuttiin ilta- ja viikonloppuvuoroista työn painottuessa selvästi päiväaikaiseen toimintaan. Pegasos Mukana -toiminnan ohjausjärjestelmä otettiin käyttöön loppuvuonna.

Neuvolatoiminta ja kouluterveydenhuolto toimivat suositusten mukaisesti. Syntyvyyden lasku on valtakunnallinen ilmiö ja se on todettu myös Laihialla. Vahvuutta vanhemmuuteen –ryhmätoiminta käynnistettiin kouluttautumisen myötä yhteistyönä Vaasan kanssa. Yhteistyötä on jatkettu myös kunnan perhetyön, palveluja tuottaneiden psykologien sekä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa.

Hammashuollossa on panostettu edelleen jonojen purkuun. Haasteellista oli pysyä hoitotakuun määräaajoissa. Tähän pyrittiin kesäkandin ja ostopalvelujen avulla. Tilanne näyttää jatkuvan haasteellisena.

Fysioterapeuttien suoravastaanottokäyntien määrä on vakiintunut ja on toimiva käytäntö. Puheterapiassa ja psykologin ostopalveluissa jonot ovat hallinnassa. Etäpuhuterapiaa on täydennetty äännekoulun palveluilla. Kriisiryhmä aloitti toimintansa elokuun alussa.

Vaasasta ostetut psykososiaaliset palvelut olivat käytön mukaan noin 98 000 € vuonna 2018. Tässä syntyi ylitystä reilut 8 000€.

Tukipalveluihin sisällytettävät väline- ja siivoushuolto sekä huolto- ja turvallisuuspalvelut ovat toimineet entiseen tapaan. Huollon tilat muutettiin elokuulla terveysaseman tiloihin, koska entiset erilliset tilat poistettiin huollon käytöstä. Henkilökohtaiset turvalaitteet ja valvontakamerat järjestelmineen saatiin käyttöön kevään 2018 aikana.

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta raportoidaan toimialatasolla keskitetysti.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Toteutuma 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000
Toimintatulot	6 058	-	6 058	5 940	-118
Toimintamenot	-6 058	-	-6058	-5 940	+118
Toimintakate	0	-	0	0	0

Kokonaisuudessaan tulosalueen talousarvion menojen toteutuma 5 939 809 €. Vaasan kaupungille tulosalueen kustannusvaikutus on 0 €.

Toimintatulot:

Toimintatulot vastaavat suuruudeltaan toimintamenoja, koska muiden tulojen huomioimisen jälkeen kuntaosuuksilla katetaan toteutuneet nettomenot. Myyntituotot näyttäisivät toteutuvan 100 %.

Toimintamenot:

Menojen toteutuma oli yhteensä 98,1 % talousarviosta. Säästöjä syntyi budjettiin verrattuna henkilöstömenoissa noin 66 000 €. Palkoissa säästyivät menoja lähinnä vakituisten työsuhteisten ja viranhaltijoiden palkoissa (osa lääkäreistä osa-aikaisesti töissä) toisaalta sijaismääräraha ylittyi.

Vuokrissa syntyi ylitystä noin 7 000 €. Palvelujen ostoissa jäi määrärahaa kokonaisuudessaan noin 144 700 €, muun muassa hallinnon sisäisissä palveluostoissa syntyi alitusta. Myös tarvikkeiden hankinnoissa näyttäisi syntyvän säästöä liki 32 000 €.

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	65	0,5	65,5
Määräaikaiset	9	-	9
Työllistetyt	-	-	-

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Kasvatus- ja opetuslautakunta huolehtii johtosäännön mukaan niistä tehtävistä, jotka lasten päivähoitosta sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetuissa laeissa sekä perusopetuslaissa ja näihin liittyvissä muissa laeissa ja asetuksissa on säädetty kunnan tehtäväksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on suomenkielinen ja ruotsinkielinen jaosto. Jaostot käyttävät kaupunginvaltuuston myöntämien ja lautakunnan päättämien resurssien puitteissa itsenäistä päätösvaltaa kieliryhmäänsä koskevista opetushallinnollisissa asioissa, opetuksen kehittämiseen liittyvissä asioissa sekä hyväksyvät opetussuunnitelmat ja niihin liittyvät muut suunnitelmat.

Lautakunnan tavoitteena on luoda tuloksellisen ja taloudellisen toiminnan edellytykset ja seurata tavoitteiden toteutumista. Lautakunta on säännöllisesti seurannut toiminnan ja talouden kehitystä. Lisäksi se on tunnuslukuin arvioinut toimintaa.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	7 994	303	8 297	8 051	-246
Toimintakulut	-104 884	-720	-105 604	-106 472	-868
Toimintakate	-96 890	-417	-97 307	-98 421	-1 114
Poistot				-792	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	1 062	135	1 197
Määräaikaiset	221	232	453
Työllistetyt		7	7

302 VARHAISKASVATUS

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on turvata jokaisen lapsen oikeus laadultaan hyvään ja monipuoliseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä tasa-arvoiset mahdollisuudet kehittyä omien edellytystensä mukaisesti. Palvelut tulee tarjota tasavertaisesti suomen- ja ruotsinkielisinä.

Subjekttiivinen oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatuspaikkaan alkaa vanhempainrahakauden päätyttyä, jatkuen siihen saakka, kunnes lapsi oppivelvollisena siirtyy perusopetukseen. Se toteuttaa alle kouluikäisen lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen ja vanhempien oikeutta saada lapselleen varhaiskasvatuspaikka. Varhaiskasvatusta tulisi järjestää mahdollisuuksien mukaan vanhempien toivomassa muodossa. Päiväkodit ja perhepäivähoito, kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuki sekä avointen päiväkotien toiminta ovat perheille vaihtoehtoisia toimintamuotoja. Palvelut tuotetaan kunnan omana toimintana tai ostopalvelupäiväkotina/palvelusetelipäiväkotina. Varhaiskasvatus on jaettu kolmeen maantieteelliseen alueeseen: Keskusta, Pohjoinen ja Itäinen.

Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta perustuu valtakunnallisiin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmiin sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymiin kuntakohtaisiin opetussuunnitelmiin. Uusi varhaiskasvatustalaki astui voimaan 1.8.2018. Uudessa laissa tärkeimmät muutokset koskevat henkilöstön nimikkeitä. Lastentarhanopettajan nimike muuttui varhaiskasvatuksen opettajaksi ja lastenhoitaja varhaiskasvatuksen lastenhoitajaksi. Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden rajaamiseen ei tullut muutoksia.

Huoltaja/huoltajien ollessa kotona (vanhempainvapaa, työttömyys tms.) on lapsella oikeus varhaiskasvatukseen 20 h/viikko, muilta osin subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen säilyy ennallaan. Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista muuttui 1.1.2018 alkaen. Asiakasmaksulain muutoksen myötä useiden lasten asiakasmaksut alenivat.

Vaasassa esiopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen yksiköissä. Kuusivuotiaiden ilmaista esiopetusta on annettu 4 h/pv ja 728 tuntia/v, työpäiviä 2018-2019 yhteensä 182. Perusopetukseen valmistava opetusta annetaan 5 h/päivä ja 2730 tuntia toimintavuonna 2018-2019, toimintapäiviä 182.

Tukea tarvitseville lapsille järjestetään heidän tarpeitaan vastaavasti tukea erityisvarhaiskasvatuksen piirissä. Varhaiskasvatuksessa lapsen tuen tarve kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Esiopetuksessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli, jossa tuki on jaettu kolmeen osaan: yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Lisäksi tulee huomioida suomi/ruotsi toisena kielenä opetus varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa.

Vuonna 2018 jatkettiin kotona hoidettavien pienten lasten kotihoidontuen kuntalisän maksamista (kuntalisä). Tukea maksetaan 2 ikävuoteen ja maksettava summa on 200 euroa kuukaudessa. Lähtökohtana on perheiden valinta. Avoimet päiväkodit ja avointen päiväkotien kerhot tukevat kotona hoidettavien lasten vanhempia kasvatustyössä.

Varhaiskasvatuksen kysyntä / 0 – 6-vuotiaat	2015	2016	2017	2018
Varhaiskasvatuksen piirissä koko kunnan 0–6-vuotiaiden asukkaiden ikäryhmästä (%)	61	63	63	64
- joista päiväkodeissa (%)	85	77	77	77
- joista perhepäivähoidossa (%)	15	9	9	8
- joista ostopalvelu- ja palvelusetelipäiväkodeissa (%)		14	14	15
Varhaiskasvatuksen piirissä 0–6-vuotiaita suhteessa palvelun tarpeeseen				
- kokoaikaisessa (%)	94	62	65	64
- osa-aikaisessa (%)	6	33	31	32
- pelkästään esiopetuksessa(4t/pv) (%)		5	4	4
0-6-v. lapsia varhaiskasvatuksessa 31.12. yhteensä	3 264	3231	3236	3282
0-6-v. lapsia päiväkodeissa 31.12.	2777	2925	2934	3012
- joista ostopalvelupäiväkodissa	415	443	454	87
- joista palvelusetelipäiväkodeissa				409
Tukea vaativat lapset (resurssi)*	74	55	41	48
0-6-v. lapsia perhepäivähoidossa 31.12.	487	306	302	270
Tukea vaativat lapset (resurssi)*	5	1	2	0
Perhepäivähoitajia	135	96	91	85
-joista kotona hoitavia perhepäivähoitajia	83	69	64	59
Lapsia esiopetuksessa	735	752	690	759
Tukea vaativat lapset (resurssi)*	18	6	26	21
Lapsia erityisvarhaiskasvatuksessa **	566	580	580	580
-joista 3-portaisen tuen piirissä yhteensä:	216	233	229	288
-yleinen tuki	46	61	63	97
-tehostettu tuki	124	113	130	153
-erityinen tuki	46	59	41	38
Lapsia avoimessa varhaiskasvatuksessa,				
- kerhotoiminnassa lapsia	114	134	113	94
- avoimissa päiväkodeissa lapsia (keskim./toimintapäivä)	66	62	59	45
- ” ” aikuisia (keskim./toimintapäivä)	44	44	42	32
Lasten kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tukea saaneita perheitä keskim./kk	934	959	919	886
- joista yksityisen hoidon tukea saaneita perheitä	5	8	3	2
- joista osittaista tukea saaneita perheitä	239	247	249	266
- kuntalisää saaneita perheitä keskimäärin kuukausittain	207	180	166	172

*Lisäresurssia vaativat, tukea tarvitsevien lasten määrä. Huomioiminen ryhmäkoon pienentämisenä.

** Sisältää ns. seurantalapset, jotka eivät vielä ole 3-portaisen tuen piirissä

Huom! Toimintavuoden aikana lasten määrä vaihtelee, tammi- toukokuussa lapsia on määrällisesti eniten hoidossa. Kesällä lomien vuoksi määrä laskee (kesä-, heinä ja elokuu). Syys- joulukuussa lapsimäärä kasvaa, mutta ei saavuta kevään lukemia. Tilastopäivä 31.12 antaa sen hetkisen tilanteen eikä näytä vuoden aikana tapahtuvia vaihteluja hoidossa olevien lasten määrästä.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
<u>Hyvinvointi</u> <i>Vaasalaisen lapsen hyvinvointi turvataan laadukkailla ja läheltä saatavilla peruspalveluilla lakien mukaisesti.</i> <i>Varhaiskasvatusta ja esiopetusta tarjotaan tarvetta vastaavasti koko kaupungissa suomen tai ruotsin kieli huomioiden.</i> <i>Kaikille hakijoille järjestetään ko. palvelut lain määrittelemän ajan puitteissa ja alkaen 1.8.2016 lain mukaisesti.</i>	<u>Yhteiskunta</u> Varhaiskasvatuksen saatavuus; varhaiskasvatuspaikka järjestetään alueellisesti lain määräämän ajan puitteissa, mahdollisuuksien mukaan perheiden toiveen mukaisesti. Esiopetusta annetaan alueellisesti perusopetuslain 6 §:n mukaisesti. Vaihtoehtona varhaiskasvatukselle tuetaan kotihoitoa maksamalla perheille kotihoidontuen kuntalisää (200 euroa/kk) kunnes lapsi täyttää 2 vuotta. Avoimen päiväkodin kerhotoimintaa tarjotaan vaihtoehtona varhaiskasvatukselle eri asuinalueilla. <u>Lapsi ja perheet</u> Toimiva yhteistyö perheiden kanssa; molemminpuolinen luottamus ja osallisuus toimintaan. Asiakastytytyväisyyden arvioinnin tulos 2,8 tai suurempi. Tiedottamisen kehittäminen perheille.	Paikat järjestetty kaikille tarvitsijoille lain määräämän ajan puitteissa. Paikkoja ei ole riittävästi ja tarvetta vastaavasti kaikilla alueilla. Esiopetuksessa 100% ikäryhmästä. Pidenntyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvien lasten määrän seuranta tietohallinnan järjestelmän kautta. Kotihoidontuen kuntalisä maksamisen seuranta lapset/kuukausittain. Maksuja ei korotettu. Kerhoissa yli 2,5 -5 v. lapset Huoltajien tukeminen kasvatustyössään. Asiakastytytyväisyyden arvioinnin tulos varhaiskasvatus 3,65, esiopetus 3,54. Asteikko 1-4 Wilma otettu käyttöön koko varhaiskasvatuksessa.
<u>Hyvinvointi</u> <i>Turvata jokaisen lapsen oikeus laadultaan hyvään ja monipuoliseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä tasa-arvoiset mahdollisuudet kehittyä omien edellytyksiensä mukaisesti.</i> <i>Jokaisella lapsella tulee olla mahdollisuus omista lähtökohdistaan käsin saada tukea kasvulleen ja oppimiselleen sekä kehittää oppimisvalmiuksiaan.</i> <i>Lapsella on oikeus saada kasvuun ja oppimiseen riittävä tuki.</i>	<u>Lapset</u> Oppimisympäristön ja toimintakulttuurin kehittäminen siten että toimiminen pienryhmissä on mahdollista. Eriyisvarhaiskasvatukseen resurssin lisääminen (varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja varhaiskasvatuksen suomi toisena kielenä, (S2) opettaja). Tukea tarvitsevien lasten hoidon, kasvatuksen ja oppimisen tukimuotojen ja dokumentaation kehittäminen esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.	Toimintaa seurataan jatkuvan arvioinnin kautta. Ei riittävästi varhaiskasvatuksen erityisopettajia. Toinen varhaiskasvatuksen S2-opettaja syksystä 2018 alkaen. Lapsiryhmissä tukimuotoina ryhmäkoon pienentäminen tai avustajaresurssi. Wilma käytössä kaikkien lasten tuen tarpeen dokumentoinnissa.

	Uuden lain mukaiset oppilashuollon palvelut yhdessä perusopetuksen kanssa (kuraattoripalvelut) sekä esiopetuksen kuraattoripalvelujen kehittäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Maahanmuuttajataustainen lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen. Kotouttamisen tukeminen varhaiskasvatuksen keinoin. Tuetaan lasten kielen kehitystä (S2/R2-kieli). Erityisvarhaiskasvatuksen tilastoinnin/seurannan kehittäminen	Oppilashuollon palvelujen saatavuus esiopetuksessa ei ole riittävä. Oppilashuollon palvelujen saatavuutta parannettu esiopetuksessa yhden kuraattorin resurssilla alkaen syksystä 2018. Kielitason jatkuva arviointi toteutuu varhaiskasvatuksen opettajien toimesta. Tukena kaksi varhaiskasvatuksen S2-opettajaa. Ruotsin-kielisille ei ole R2-opettajaa, kentän tukena toimii varhaiskasvatuksen opettaja oman työn ohessa.
Vetovoimaisuus <i>Turvataan asetuksen mukainen koulutettu, riittävä henkilöstö. Panostetaan ennakoiwaan henkilöstösuunnitteluun ja rekrytointiin.</i> <i>Organisaatiota uudistetaan kohdistamalla resurssit tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti. Henkilöstön ammattitaitoa kehitetään ja ylläpidetään, henkilöstön työssä jaksamista tuetaan.</i> <i>Tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.</i>	Henkilökunta ja työyhteisö Henkilöstömäärän/eläköitymisen seuranta ja henkilöstöstrategian suunnittelu. Hiljaisen tiedon siirtäminen. Panostetaan rekrytointiin (varhaiskasvatuksen opettajat esiopetukseen ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Toiminnan tehostaminen. Osaamiskartoitusten pohjalta laaditaan kehittämis- ja koulutussuunnitelmat. Henkilöstölle annetaan mahdollisuus työnohjaukseen. Säännölliset kehityskeskustelut. Varhaiskasvatuksen ja Esiopetuksen opetusohjelmien käytön lisääminen sekä tavoitteena tuleville vuosille varhaiskasvatukselle oma IT-pedagogi. Yksiköillä on asianmukainen, riittävä laitteisto sekä hallinnon että lasten käytössä.	Henkilöstömäärän jatkuva seuranta. Yhteydenpito oppilaitoksiin ja kaupungin rekrytointiin. Koulutetun, pätevän henkilökunnan saanti on vaikeutunut. Osaamiskartoituksen pohjalta on laadittu kehittämis- ja koulutussuunnitelmat kaikille ammattiryhmille. Koulutusten seuranta ja tilastointi. Varhaiskasvatukseen saatu oma TVT-pedagogi keväällä 2018. Jokaisessa yksikössä TVT-vastaava. Laitekanta ei vielä riittävää eikä asianmukaista. Langatonta verkotusta ei ole, joten laitteet eivät aina toimi.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Uuden varhaiskasvatuslain vaikutus.	Riittävä hoitopaikkojen määrä.	Uusi varhaiskasvatuslaki 1.9.2018 alkaen ei vaikuttanut oleellisesti lapsimääriin.
Henkilöstön saatavuus, pätevän henkilökunnan rekrytointi. Eläköityminen.	Panostus rekrytointiin. Kilpailukykyinen palkka.	Sijaisuuksiin vaikea saada pätevää henkilökuntaa. Rekryn kautta pyritty tehostamaan markkinointia.
Lisääntyvä vakivalta lapsiryhmässä.	Erityisvarhaiskasvatuksen henkilökunnan lisääntyminen. Koulutus.	Ryhmäkoon pienentäminen, avustajien lisääminen. Järjestetty koulutusta.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	5 275	-502	4 773	4 354	-419
Toimintakulut	-45 814	-205	-46 020	-46 206	-186
Toimintakate	-40 539	-707	-41 247	-41 852	-605
Poistot				-162	

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot ovat noin 419.000 € pienemmät kuin budjetoitu. Eduskunta hyväksyi 8.12.2017 varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskevan lain muutoksen ja maksut alenivat tammikuusta 2018 alkaen. Palvelusetelijärjestelmä otettiin käyttöön 1.8.2018 ja kunta ei voi periä palvelusetelin käyttäjältä asiakasmaksua palvelusta vaan palveluntuottaja perii suoraan asiakkaalta. OPH:n sekä OKM:n avustukset koko vuodelta olivat yhteensä 5.693 € (61.717 € v. 2017) ja Ely -keskuksen korvaamat erityiskustannukset 64.000 € (62.153.€ v. 2017). Lisäksi on saatu muilta avustuksia yhteensä 7.446 €. Ulkopuolisilta saaduilla tuloilla on näin ollen toimintaa rahoitettu kaikkiaan 77.139 €. Valtion työllistämistuki ja täyden korvauksen perusteella saadut korvaukset ovat yhteensä 20.534 €.

Toimintakulut ylittävät talousarvion 186 438 eurolla. Kotihoidon ja yksityisen hoidon tukea on maksettu yhteensä 3.303.080 € (3.769.030 € v.2017) ja hoitotuen kuntalisää 410.000 € (405.600 € v.2017), yhteensä 3.713.080 € (4.174.630 € v.2017) ja noin 590.000 € alle budjetoidun. Hallinnollisten tukipalvelujen ostojen kustannukset vähenivät ja jäivät n. 219.000 € alle talousarvion ja ateriapalvelujen ostot jäivät n.160.000 € alle talousarvion. Luottotappioita kertyi yhteensä 128.282 € (161.391 € v. 2017). Henkilöstökulut ylittävät talousarvion 1 215 285 €. Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimuksen mukainen palkankorotus 1.5.2018 lukien n.206 000 € on huomioitu henkilöstömenoissa sekä maksettu kertaerä n. 260.000 €. Sijaisten palkkakustannukset ylittävät talousarvion n.214.000 € ja avustajien palkkakustannukset ylitys n.215.000 €.

Päiväkotien sekä ryhmäperhepäivähoitokotien osalta on jatkettu kartoitusta varhaiskasvatuspaikoista. Lisääntyvän pienten lasten määrän tarpeeseen on perustettu 1.1.2018 alkaen alle 3-vuotiaille Inkerinpuiston päiväkotiin suomenkielinen ja Malmögårdens daghemiin ruotsinkielinen ryhmä. Lisääntyneeseen iltahoidon tarpeeseen muutettiin Klemettilän päiväkotia iltahoitoa tarjoavaksi yksiköksi 1.8.2018 alkaen. Vuonna 2018 on toiminut 10 avoimen päiväkodin kerhoryhmää, joista lämmin aterian on tarjottu seitsemässä kerhoryhmässä, maksuttomia kerhoja on toiminut kolme. Ostopalvelusopimus päättyi pääsääntöisesti 31.7.2018 ja yksityiset päiväkodit siirtyivät palvelusetelitoiminnan piiriin 1.8.2018. Päiväkotia Iduna sekä päiväkotia Tiitiäinen ovat jatkaneet suorahankintana aikana 1.8.-31.12.2018 ja siirtyvät 1.1.2019 lukien palvelusetelijärjestelmään. Touhulan Kiillekujan päiväkodin ostopalvelusopimus päättyi 31.7.2020.

Kesäajan maksuttomuutta lasten poissaolojen ajalta toteutettiin edellisten kesien tapaan kesä-heinäkuussa sekä lisäksi elokuun poissaoloa ajalla 1.-15.8, mahdollisuutta käytti yhteensä 1259 lasta (v. 2017/1765 lasta). Helmi-maaliskuussa (26.2.-2.3.2018) ja joulukuussa (27.12.2018- 4.1.2019) perusopetuksen loman ajalla tarjottiin huoltajille mahdollisuus hyvityspäiviin. Mikäli lapsi ei käyttänyt varhaiskasvatuksen palveluja ko. ajalla, hyvitetiin asiakasmaksusta talvilomalla 5 päivää ja joululomalla 3 päivää joulukuussa ja 3 päivää tammikuussa (2019). Mahdollisuutta talviloma-ajan hyvitykseen käytti 2418 lasta (v.2017/ 2322 lasta) ja joululoma-ajalla 2403 lasta (v.2017/ 2439 lasta).

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	604	38	642
Määräaikaiset	108	80	188
Työllistetyt		6	6

305 ESI- JA PERUSOPETUKSEN KOTIKUNTAKORVAUKSET

Tulosalueen menoksi kirjataan korvaukset muissa kuin kaupungin esi- ja peruskouluissa opiskelevista vaasalaisista oppilaista ja tuloksi korvaus muiden kuntien oppilaista, jotka ovat oppilaina kaupungin peruskouluissa. Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksien tulot ja menot budjetoidaan talousarviossa edellisen vuoden tasolle. Valtionvarainministeriö tekee loppuvuodesta päätöksen seuraavan tilivuoden tuloista ja menoista oppilaan käymän oppilaitokseen perustuen.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Muutettu talousarvio 2018 1 000 €	Tilinpäätös 2018 1 000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1 000 €
Toimintatuotot	1 020	234	1 254	1 254	0
Toimintakulut	-5 173	101	-5 072	-5 072	0
Toimintakate	-4 153	335	-3 818	-3 818	0

306 SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS

Toiminta-ajatus

Suomenkielisen perusopetuksen toiminta-ajatuksena on tarjota laadukasta peruspalvelua kasvatuksen ja opetuksen alalla. Perusopetuksen omaan toimintaan kuuluvat opetus ja pedagogiset palvelut, maahanmuuttajien valmistava opetus ja tukiopetus, kansainvälinen toiminta, aamu- ja iltapäivätoiminta, oppilashuolto, kiinteistönhoito, sisäinen hallinto sekä palvelut ulkopuolisille.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite / periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteutuma
Laadukkaan opetuksen järjestäminen.	Toisen asteen koulutuspaikan saaminen kaikille perusopetuksen päättäneille oppilaille.	Toisen asteen koulutukseen valitut oppilaat. Oppilaan ohjaajilta saadut tilastot käsitellään jaostossa.
Opetustoiminnan kehittäminen.	Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto ja oppilaiden arvioinnin kehittäminen.	Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön 9.vuosiluok-kaa lukuun ottamatta. Sen toteutumista arvioidaan luku-vuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä. Oppilasarviointia on kehitetty määrällisesti, mutta sitä on syytä kehittää myös laadullisesti.
Osaamisen kasvattaminen	Henkilöstön kouluttaminen	Opetushenkilöstöä on koulutettu runsaasti OPKE-toiminnan kautta, järjestämällä kaikkia opettajia koskevia yhteisiä koulutuspäiviä(veso-koulutus) Hankerahoituksella on järjestetty runsaasti henkilökunnan täydennyskoulutusta. Tutor-opettajat toimivat TVT:n käyttöön ottamisen tukena opettajille, jotta se saadaan osaksi koulun arkea.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Oppilasmäärä / vuosi	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Luokkien 1-6 oppilaat	3779	3827	3852	3040	3047,5	3042,5
Luokkien 7-9 oppilaat ja lisäoppilaat	1803	1823	1861	1552	1581	1578,5
Yhteensä (ilman valmentavaa opetusta)	5582	5650	5713	4592	4628,5	4621
- joista erityisen tuen päätt. saaneet, ei pid. opv	253	223,5	230	206,5	209,5	232,5
- joista vaikeimmin kehitysvammaisia, pid. opv	31	31,5	28	18,5	17	14,5
- joista muita vammaisoppilaita, pid. opv	128	135	138	118,5	124	122,5
Valmistava opetus	61	69	69	55	48,5	36,5

Luvut ovat keskiarvoja. TP 2013 = Vaasan kaupungin ja Vähänkyrön alueen oppilasmäärä 20.9.2012 ja 20.9.2013
Vuodesta 2016 alkaen vain suomenkielisen perusopetuksen oppilaat.

Keskimääräiset pedagogiset resurssit / oppilas

Vuosi	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Yleisopetus, luokat 1-6	1,77	1,63	1,69	1,62	1,61	1,66
Yleisopetus, luokat 7-9	2,5	2,42	2,13	2,03	2,14	2,14
Luokkamuotoinen erityisopetus	3,96	4,48	4,9	3,25	3,80	3,42
Vammaisopetus	4,71	4,92	5,25	5,02	5,12	4,91
Perusopetus keskimäärin	2,09	2,0	1,91	1,92	1,91	1,92

Resurssit sisältävät opetushallituksen avustuksella rahoitetut opetusryhmien pienentämiseen tarkoitetut tunnit. Kerhotunnit ja stipendi- ja kehittämisrahaston varoin rahoitetut kerho- ja tukitunnit eivät enää ole mukana tilastoissa 2014. Sairaalaopetusta ei ole huomioitu.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Koululaisten määrä	Kevät 2015	Syysy 2015	Kevät 2016	Syysy 2016	Kevät 2017	Syysy 2017	Kevät 2018	Syysy 2018
Kaupungin omissa yksiköissä	615	570	399	290	244	223	213	214
Yhteistyökumppaneiden järjestämä	200	284	119	214	188	288	267	304
Yhteensä	815	854	518	504	432	511	480	518

Vuodesta 2016 alkaen vain suomenkielisen perusopetuksen oppilaat.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteutuma
Tukea tarvitsevien oppilaiden palvelut.	Tukipalveluiden parantaminen ja resurssien lisääminen.	Etappi-toiminta on vakiintunut osa tukipalveluita. Oppilashuollon henkilöstöä on lisätty 1,5 henkilöä. Opetusresurssin laskenta-perusteena käytetään kerrointa, joka määräytyy oppilaan tarvitseman tehostetun tai erityisen tuen perusteella.
Uusien opetusmenetelmien käyttöönotto ja uudet tilaratkaisut.	Uuden opetussuunnitelman mukaisten menetelmien käyttöönotto ja uudet tilaratkaisut.	Uusia kaluste- ja tilaratkaisuja on muodostettu kouluihin investointimäärärahojen sallimissa puitteissa. Yhteis- ja samanaikaisopettajuusratkaisuja sovelletaan kouluissa tilojen niin salliessa. TVT- opetusta on kehitetty aktiivisesti kouluttamalla opettajia, verkottamalla kouluja sekä hankkimalla laitteita kouluille.

Opetustoiminnan digitalisointi	Koulujen sähköisten materiaalien laajamittainen käyttöönotto	Koulut käyttävät sähköistä oppimateriaalia laajasti. Käyttöä rajoittaa sähköisen materiaalin hinta. Kustantajat ovat nostaneet materiaalien hintoja vuosittain. Vain harvoin oppikirjoista voidaan kokonaan luopua. Verkon toimimattomuus tai hitaus joissakin yksiköissä on haitannut materiaalin käyttämistä.
--------------------------------	--	--

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Muutettu talousarvio 2018 1 000 €	Tilinpäätös 2018 1 000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1 000 €
Toimintatuotot	1 458	406	1 864	2 006	142
Toimintakulut	-42 270	-507	-42 777	-43 290	-513
Toimintakate	-40 812	-101	-40 913	-41 284	-371
Poistot				-411	

Suomenkielisen perusopetuksen toimintatuotot ylittävät talousarvion 142.000 €. Talousarvion ylittävistä tuotoista 110.000 € koostuu aluehallintoviraston maksamista erityiskustannusten korvauksista. Saatu tuotto on huomioitu menopuolen talousarviossa. Muilta kunnilta laskutettavat kustannukset ko. kuntien oppilaiden kotikuntakorvauksen ylittävistä osuudesta koulunkäynnin kustannuksista ylitti talousarvion määrärahan noin 37 000 eurolla. Osa laskutuksista on otettu huomioon vuoden aikana ja anottu katettuna lisämäärärahana ja siten sisällytetty muutettuun vuoden 2018 talousarvioon. Vieraskielisten oppilaiden tukemiseen saatu valtionavustus on noin 80.000 euroa suurempi kuin talousarvioissa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuotot jäivät noin 37.000 euroa alle budjetoidun. Vuokratuotot noin 13.000 euroa alle talousarvion. Talousarvio sisältää määrärahaa stipendi- ja kehittämisrahastosta saatuja varoja varten, kirjaukset jäivät 53.400 euroa alle varatun määrärahan.

Tulosalueen kulut ylittivät talousarvion 513.000 euroa. Palkkakustannusten osalta ylitykseen ovat vaikuttanut 1.5.2018 voimaan tulleet palkankorotukset (kvtes 1,25 %, ovtes 1,17 %). Palkankorotusten vaikutus on yhteensä vajaa 200.000 euroa. Tulosalueen kustannukseksi kirjattiin vuodelle 2018, tammikuussa 2019 palkansaajille maksettu kertaerä (9,2% palkasta). Suomenkielisen perusopetuksen osalta tuo summa oli noin 180.000 euroa. Kiinteistökulut ovat noin 210.000 euroa yli budjetoidun, tästä 178.000 euroa johtuu Keskuskoulun remontin valmistumisesta ja sen myötä nousseista vuokratkustannuksista. Merenkurkun koululle jouduttu ottamaan käyttöön uusia tiloja opistotalolta, tämä lisännyt vuokskustannuksia n.45.000 eurolla. Ilman Keskuskoulun sisäisen vuokran nousua sekä yllämainittuja palkankorotuksia sekä kertaerää, tulosalueen menot olisivat kokonaisuudessaan talousarvion mukaisia.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oli vuonna 2018 yksi maahanmuuttajien valmistavan opetuksen ryhmä enemmän kuin talousarviossa. Ylimääräisen ryhmän opettajan ja ohjaajan palkkakustannukset vuonna 2018 olivat noin 70 000 euroa.

Koulupsykologin sijaisuus on ollut suuren osan vuotta täyttämättä. Säästetyllä palkkarahalla on osittain hankittu tutkimuksia ostopalveluna. Oppilashuollon henkilöstöä on palkattu lisää 1,5 henkilöä elokuusta alkaen, palkkavaikutus noin 35.000 euroa.

Kuljetuskustannukset ovat kokonaisuudessaan nousseet, ylittäen talousarvion n.70.000 eurolla. Alle talousarvion jäi muille kunnille maksettavat koulunkäynnin korvaukset, n.90.000 €.

Vanhan Vaasan koulun väistöilakustannuksiin anottiin ja saatiin 224.000 euron lisämääräraha. Summaan sisältyi lisämääräraha-anomuksen mukaiset materiaalit, palvelut, kuljetuskustannukset sekä sisäisen vuokran nousu.

Suomenkielisen perusopetuksen stipendi- ja kehittämisrahaston tuottoa käytettiin yhteensä 181.567,40 euroa. Hankerahaa on käytetty yhteensä 589.237 euroa. Lisäksi on saatu muita avustuksia yhteensä 61.531 euroa.

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	356	73	429
Määräaikaiset	95	103	198
Työllistetyt		1	1

307 RUOTSINKIELINEN PERUSOPETUS

Toiminta-ajatus

Ruotsinkielisen perusopetustoiminnan toiminta-ajatus on tarjota korkealuokkaista peruspalvelua kasvatuksen, oppimisen ja opetuksen alalla. Peruskoulutuksen omaan toimintaan kuuluvat opetus ja pedagogiset palvelut, maahanmuuttajien valmistava opetus ja tukiopetus, kansainvälinen toiminta, oppilashuolto, kiinteistönhoito, sisäinen hallinto sekä palvelut ulkopuolisille.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite / periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Laadukas opetussuunnitelman mukainen opetus.	Toisen asteen koulutuspaikan saaminen jokaiselle oppilaalle. Oppilailla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä ohjausta ja riittävästi tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin heti tuen tarpeen niin vaatiessa. Opetuksen tuntikehys 1,91 h/oppilas.	Jokainen oppilas on saanut toisen asteen koulutuspaikan. Opetussuunnitelman mukaista opetusta on annettu sekä tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin. Tietokonekannan vanhentuminen ja puutteet langattomassa verkossa vaikeuttavat opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteuttamista. Tuntikehystä on nostettu 1,93h/oppilas
Opetuksen kehittäminen.	Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto	Arviointimenetelmiä on kehitetty ja kehitetään edelleen. Opetussuunnitelmaa jalkautetaan edelleen kouluissa.
Kestävän kehityksen vahvistaminen.	Oppilaiden hyvinvointiliikunnan vahvistaminen. Ilmastoystävällisen elämäntavan ja elinikäisen oppimisen vahvistaminen.	Liikkuva koulu-hankkeen kautta lisätty liikuntaa kouluissa. Huomioitu koulujen vuosisuunnitelmissa.
Kaksi- ja monikielisyyden vahvistaminen.	Kieltä rikastuttavien työmenetelmien käyttöönotto.	Kielirikasteisia menetelmiä ja kielitietoista opetusta toteutettu kaikilla vuosiluokilla ja kaikissa oppiaineissa. Äidinkielen vahvistaminen eri osa-alueilla painopisteenä.

Osaava ja motivoitunut henkilökunta	Työnohjaus ja täydennyskoulutus	Henkilöstölle on tarjottu työnohjausta sekä täydennyskoulutusta. Tutoropettajatoiminta ja yhteisöllinen oppiminen on kehittänyt opettajien osaamista ja lisännyt motivaatiota.
-------------------------------------	---------------------------------	--

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Oppilasmäärä / vuosi						
Luokkien 1-6 oppilaat	3779	3827	3852	800,5	832	851
Luokkien 7-9 oppilaat ja lisäoppilaat	1803	1823	1861	389,5	389,5	390,5
Yhteensä (ilman valmentavaa opetusta)	5582	5650	5713	1190	1221,5	1241,5
- joista erityisen tuen päät. saaneet, ei pid. opv	253	223,5	230	39	39	41
- joista vaikeimmin kehitysvammaisia, pid. opv	31	31,5	28	9	10	9,5
- joista muita vammaisoppilaita, pidennetty opv	128	135	138	19	14,5	13,5
Valmistava opetus	61	69	69	13,5	6,5	10,5

Luvut ovat vuoden keskiarvoja. TP 2013 = Vaasan kaupungin ja Vähänkyrön alueen oppilasmäärä 20.9.2012 ja 20.9.2013. Vuodesta 2016 alkaen vain ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaat.

Keskimääräiset pedagogiset resurssit / oppilas

Vuosi	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Yleisopetus, luokat 1-6	1,77	1,63	1,69	1,62	1,72	1,78
Yleisopetus, luokat 7-9	2,5	2,42	2,13	2,04	2,09	2,06
Luokkamuotoinen erityisopetus	3,96	4,48	4,90	4,57	4,30	4,08
Perusopetus keskimäärin	2,09	2,0	1,91	1,91	1,91	1,93

Luvut 2012-2015 sisältävät opetushallituksen avustuksella rahoitetut opetusryhmien pienentämiseen tarkoitettut tunnit. Kerhotunnit ja stipendi- ja kehittämisrahaston varoin rahoitetut kerho- ja tukitunnit eivät enää ole mukana tilastoissa 2014. Vuodesta 2016 alkaen luvut sisältävät vain ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaat.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

	Kevät 2015	Syksy 2015	Kevät 2016	Syksy 2016	Kevät 2017	Syksy 2017	Kevät 2018	Syksy 2018
Koululaisten määrä								
Kaupungin omissa yksiköissä	615	570	68	0	0	0	0	0
Yhteistyökumppaneiden järjestämä	200	284	216	273	266	317	301	308
Yhteensä	815	854	284	273	266	317	301	308

Vuodesta 2016 alkaen vain ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaat.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on ulkoistettu kokonaisuudessaan yhteistyökumppaneille.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden määrän lisääntyminen.	1,91 vuosiviikkotuntia/oppilas.	Kaikki oppilaat ovat saaneet koulutuspaikan toisella asteella. Tuntiresurssia on nostettu.
Opetuksen tason laskeminen oppilasmäärän/ luokan koon kasvamisesta johtuen.	Luokkakokojen pitäminen tämänhetkellä tasolla.	Luokkakoot on pysytty pitämään hyvällä tasolla. Ryhmiä on jouduttu lisäämään oppilasmäärän kasvaessa. Koulujen tilat riittämättömät.
Digitalisointi ja tv.	Digitaalisten oppimisympäristöjen ja tv-taitojen kehittäminen.	Tietotekniikan käyttöä on kehitetty ja otettu enemmän mukaan opetukseen tutor-opettajatoiminnan myötä.

	Toimivat verkot ja riittävä määrä digitaalisia työvälineitä.	Tietokonekantaa on uusittava ja langattoman verkon toimivuutta parannettava.
Hyvinvointi ja turvallisuus.	Oppilaiden ja opetushenkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus keskipisteenä. Täydennyskoulutusta, työnohjausta, säännölliset valmiusharjoittelut ja päivitetyt toimintamallit.	Oppilaiden hyvinvointi on keskeinen asia. Oppilashuoltohenkilöstöä on saatu lisää ja ennaltaehkäisevää työtä tehdään yhä enemmän. Opettajien hyvinvointia on tuettu työnohjauksella, koulutuksella ja yhteisöllisellä oppimisella. Valmiusharjoitteluja pidetään jokaisessa koulussa säännöllisesti, valmiussuunnitelmaa on päivitettävä ja siitä pidettävä koulutuksia.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	240	165	405	437	32
Toimintakulut	-11 627	-108	-11 735	-11 904	-169
Toimintakate	-11 387	57	-11 330	-11 467	-137
Poistot				-219	

Ruotsinkielisen perusopetuksen toimintatuotot ylittivät talousarvion 32.000 eurolla. Muilta kunnilta laskutettavat kustannukset ko. kuntien oppilaiden kotikuntakorvauksen ylittävästä osuudesta koulunkäynnin kustannuksista ylittivät talousarvion määrärahan noin 70.000 €. Osa laskutuksista on otettu huomioon tilivuoden aikana katettuna lisämäärärahana, ja sitä myöten sisällytetty muutettuun talousarvioon 2018. Vuokratulot jäivät noin 14.000 € alle talousarvion. Talousarvio sisältää määrärahaa ulkopuolisilta saatuja hanke- ym. toimintaan liittyviä kustannuksia varten. Ruotsinkielisen perusopetuksen osalta saatu rahoitus jäi noin 26.000€ alle varatun määrärahan.

Ruotsinkielisen perusopetuksen toimintakulut ylittivät talousarvion n. 169.000 eurolla. Seuraavat muutokset toimintavuoden aikana ovat vaikuttaneet toteumaan: Palkankorotuksia 1.5.2018 (kvtes 1,25% ja ovtes 1,17%) alkaen ei ole huomioitu vuoden 2018 määrärahoissa. Laskennallinen vaikutus tulosalueella on loppuvuoden osalta noin 55.000 €. Tulosalueen kustannukseksi kirjattiin vuodelle 2018 tammikuussa 2019 palkansaajille maksettu kertaerä (9,2% palkasta). Ruotsinkielisen perusopetuksen osalta summa oli n. 51.500 €. Ilman yllämainittuja pakollisia eriä, tulosalueen tulos olisi ollut hyvin lähellä talousarviota.

Haga/Borgaregatans skolan yhteydessä toimivaan Puron yksikköön on Vaasan kaupungin toimesta palkattu opettaja. Kustannus vuoden aikana oli n. 43.000 €. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa oli vuonna 2018 yksi maahanmuuttajien valmistavan opetuksen ryhmä enemmän kuin talousarviossa. Tästä johtuen palkkakustannukset ylittivät talousarvion n. 33.000 €. Elokuusta 2018 alkaen oppilashuoltoon on palkattu kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti lisää henkilökuntaa, 1,5 koulupsykologia ja 1 koulukuraattori. Loppuvuoden vaikutus oli noin 50.000€.

Hallinnon kasvatus- ja opetuspäällikön 50% virka ollut täyttämättä koko vuoden. Tämän myötä säästöä on syntynyt n. 35.000€. Alle talousarvion jäi myös aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjälle maksettavat avustukset (noin 17.000€) sekä muille kunnille maksettavat koulunkäynnin korvaukset (n. 20.000€).

Ruotsinkielisen stipendi- ja kehittämisrahaston tuotosta on käytetty 3.061,65 € lähinnä stipendejä ja virkistystä varten. Ruotsinkielinen perusopetus on saanut hankerahaa yhteensä 76.265 €. Rahoittajia ovat Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus ja Aluehallintovirasto. Lisäksi on saatu muita avustuksia yhteensä 66.936 €.

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	102	24	126
Määräaikaiset	18	49	67
Työllistetyt			

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Koulutuslautakunta huolehtii kaupungin toisen asteen koulutuksen (ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen sekä lukiokoulutuksen), taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön sekä nuorisopalveluiden palveluista ja toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa. Koulutuslautakunnalla on suomen- ja ruotsinkieliset jaostot, jotka käyttävät valtuuston myöntämien ja lautakunnan päättämien resurssien puitteissa itsenäistä päätösvaltaa kieliryhmäänsä koskevissa opetushallinnollisissa asioissa.

Toimintakulut ja –tuotot

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	14 297	609	14 906	13 988	-918
Toimintakulut	-50 685	-1 110	-51 795	-50 873	922
Toimintakate	-36 388	-501	-36 889	-36 885	3
Poistot				-544	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	353	23	376
Määräaikaiset	52	256	308
Työllistetyt	1	4	5

312 VAASAN LYSEON LUKIO

Toiminta-ajatus

Lukio-opintojen tavoitteena ovat lukion päättötodistus ja ylioppilastutkintotodistus. Yleissivistävänä kouluna lukio antaa jatko-opintokelpoisuuden yliopistoon ja korkeakouluun. Aikuislinja tarjoaa vaihtoehtoisia opiskelumuotoja aikuisväestön opiskelutarpeiden tyydyttämiseksi.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Valtionosuusnormin mukaiset kustannukset.	Päivälukio 5 518,12 €/opiskelija Aikuislukio 3 670,14 €/opiskelija	5 578,95 €/opiskelija 3 734,68 €/opiskelija

Opiskelijamäärä. Turvataan nykyinen opiskelijavolyymi rekrytointialueelta.	Vähintään päivälukio 800 opiskelijaa iltalukio 55 opiskelijaa	786,2 opiskelijaa 48 opiskelijaa
Läpäisy. Lukion oppimäärä suoritetaan enintään 3 vuodessa lukio-opiskelun aloittamisesta.	90 % päivälukion aloittaneesta suorittaa lukion oppimäärän enintään kolmessa vuodessa.	92,7 %
Opiskelijatytyväisyys	3,7	3,8 %
Opiskelijaterveydenhuolto	Jokaiselle opiskelijalle taataan vastaanotto 1 krt/vuosi.	Toteutunut
Opinto-ohjaus	Taataan jokaiselle opiskelijalle. mahdollisuus opinto-ohjaukseen vähintään 2 käyntiä/opiskelija.	Toteutunut

Lyseo pysyi valtionosuusnormin mukaisissa kustannuksissa. Opiskelijamäärä pysyi tavoitteen mukaisella tasolla. Lukion läpäisyssä päästiin tavoitteeseen. Opiskelijatytyväisyys oli hyvä.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Opiskelijat/nuorten oppimäärä	807,1	797,3	800	786,2
Opiskelijat/aikuisten oppimäärä	40,5	46,9	55	48
Aineopiskelijat	2,1	5,6	-	1,3

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Mittari
Pätevän opetushenkilöstön saanti.	Pätevä opetushenkilöstö, 95 %	93,4 %
Uusi lukiolaki.	Varaudutaan muutoksiin ennakoivalla suunnittelulla.	On varauduttu.
ATK-tukipalvelut.	Toimiva atk-tuki etenkin yo- kirjoitusten aikana.	YO-kirjoitukset on järjestetty ilman ongelmia, vasteaika tukipyyntöön on edelleen pitkä

Talouden toteutuminen

Vaasan lyseon lukion tulos on nettolaskelman jälkeen 51 007,00 € euroa alijäämäinen. Päivälukion osalta alijäämä oli 47 825,00 € ja iltalukion osalta 3 182,00 €. Suurin syy alijäämän syntymiseen oli Vaasan kaupungin laskuttamien tukipalveluiden kustannusten nousu vuodesta 2017. Korotus edelliseen vuoteen oli 31 163,00 €. Vaasan lukiokoulutuksen kumulatiivinen ylijäämä oli kuitenkin 31.12.2017 yhteensä 915 220,00 € ylijäämäinen. Lukioden nettolaskelmat esitetty sivulla 197-199.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	629		629	882	253
Toimintakulut	-5 935	36	-5 899	-6 122	-223
Toimintakate	-5 306	36	-5 270	-5 240	30
Poistot				-6	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	45	2	47
Määräaikaiset	10	6	16
Työllistetyt			

313 VASA GYMNASIUM JA VASA SVENSKA AFTONLÄROVERK

Toiminta-ajatus

Vasa gymnasium tarjoaa nuorille hyvän yleissivistävän teoreettisen koulutuksen turvallisessa ympäristössä. Koulutus tukee jatko-opintoja kolmannella asteella. Vasa svenska aftonläroverk tarjoaa aikuisille ja nuorille mahdollisuuden lukea lukiokursseja etänä yksilöllisen suunnitelman mukaisesti, lähtökohtana opiskelijan omat tarpeet. Kurssien suorittaminen etenee oman aikataulun mukaisesti ja antaa myös mahdollisuuden lähiopetustapaamisiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/ periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Valtionosuusnormin mukaiset kustannukset.	VG päivälukio 6 268,56 € VSA aikuislukio 3 670,14 €	6 416,65 € 3 258,32 €
Opiskelijamäärä.	VG 160 VSA 60	VG 163,9 VSA 86,8
Kolmessa vuodessa suoritettut opinnot.	90 % opintonsa aloittaneista opiskelijoista.	85 %
Opiskelijoiden opiskelijatyytyväisyys	4,2 (asteikko 1-5)	3,8
Opiskelijahuolto VG:ssa.	Jokaiselle opiskelijalle tarjotaan vähintään 1 tapaaminen/lukuvuosi.	Jokaiselle opiskelijalle on tarjottu vähintään 1 tapaaminen/lukuvuosi.

Molemmat lukiot ovat saavuttaneet tavoitteensa opiskelijamäärän suhteen ja jopa positiivisesti ylittäneet tavoitteet. Kolmessa vuodessa suoritettujen opintojen tavoite ei ole saavutettu, johtuen muun muassa siitä, että jääkiekonpelaajat eivät ole jatkaneet opintojaan Vaasassa, vaan muuttaneet kotikuntiinsa. Opiskelijatyytyväisyyden tulos on hyvä, vaikkei tavoite toteutunut.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Opiskelija/nuorten oppimäärä	168,3	178,4	160	163,9
Opiskelija/aikuisten oppimäärä	42,6	51	60	86,8
Aineopiskelijat	8,4	6	-	8,1

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Turvallinen opiskelumiljö.	Ensiapukoulutusta henkilöstölle, valvontakamerat, aikainen puuttuminen.	Opettajat käyvät ensiapukoulutuksen, ei onnettomuuksia, piha-alueilla tapahtuneiden varkauksien vuoksi on uusia valvontakameroita hankittu.
Kurssitarjonta opiskelijoille.	Toteutuu opintosuunnitelman mukaisesti.	On toteutunut opintosuunnitelman mukaisesti.
IT-tuki.	Toimiva ja tarpeeksi nopea IT-tuki.	Ei ole saavutettu.

Talouden toteutuminen

Vasa Gymnasiumin ja Vasa svenska aftonläroverketin yhteenlaskettu tilikauden tulos nettolaskelman jälkeen on 14 810 € ylijäämäinen. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan talousarvion mukaisesti, joka laaditaan opiskelijamäärän mukaan. Lisääntynyt oppilasmäärä on ollut myönteinen talousarvion ja toiminnan kannalta ja ylijäämään on pystytty käyttämään oppilaitosten toiminnan kehittämiseen ja hankintoihin.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	272		272	258	-14
Toimintakulut	-1 563	1	-1 562	-1 706	-144
Toimintakate	-1 291	1	-1 290	-1 448	-158

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	15	1	16
Määräaikaiset	2	6	8
Työllistetyt			

315 VAMIA

Toiminta-ajatus

Vamia tarjoaa ammatillista peruskoulutusta, lisäkoulutusta, oppisopimus-, laajennettua oppisopimus-, työvoima-, ja vankilakoulutusta. Tämän lisäksi Vamia tarjoaa muita koulutuspalveluja huomioiden alueen työ- ja elinkeinoelämän muuttuvat tarpeet. Vamian tavoitteena on myös antaa elinikäisen oppimisen valmiuksia sekä jatko-opiskeluvalmiudet ylemmälle koulutusasteelle.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteutuma
Työllistymismittari.	75 %	64,9 %
Jatko-opiskelumittari (perustutkinnot).	15 %	8,8 %
Keskeyttämismittari.	6 % (negatiivinen)	16,26 %
Tutkintojen suoritusaste.	Suoritetut tutkinnot 90 % Suoritetut tutkinnon osat 90 %	85 % (1 088) 80,5 % (4 667)
Opiskelijatyytyväisyys	4,0 (asteikko 1-5)	4,3
Sidosryhmien tyytyväisyys	4,5 (asteikko 1-5)	3,31

Toiminnallisia tavoitteita kuten työllisyys- ja jatko-opiskelumittaria ei kuluneena vuotena aivan saavutettu. Keskeyttämismittarin osalta sen mittaamistapaa on muutettu kesken kuluneen vuoden vastaamaan valtakunnallista mittaamistapaa, jossa ei erotella negatiivista/positiivista keskeyttämistä. Tästä syystä luvut eivät ole vertailukelpoisia. Niiden toteutumiseen on kuitenkin tulevana vuosina panostettava ja kiinnitettävä huomiota entistä enemmän, koska vaikuttavuus- ja suoriterahoituksen osuus tulee tulevana vuosina vaikuttamaan entistä enemmän Vamian saamaan valtionosuusrahoitukseen. Suoritetujen tutkintojen tavoitemäärät ovat perustuneet Vamiaksi yhdistyneen kolmen eri organisaation toteutuneisiin tutkintoihin, minkä vuoksi tavoitteeksi asetettiin 90 %.

Opiskelijatyytyväisyyden osalta tavoite toteutui kun taas sidosryhmien osalta tavoite jäi saavuttamatta. Myös asetettu tavoite 4,5 ei pohjautu aikaisempiin kyselyihin. Vuonna 2018 kysely sidosryhmien osalta toteutettiin ensimmäistä kertaa nykyisessä muodossaan. Opiskelijavuosien kertymää on seurattava tarkasti, koska niiden määrä vaikuttaa olennaisesti rahoitukseen.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Uusi ammatillista koulutusta koskeva laki astui voimaan 1.1.2018, minkä vuoksi seuranta kattaa ainoastaan kuluneen toimintavuoden 2018.

Suorite, tunnusluku	TA 2018	TP 2018
Valtionosuus ammatillinen koulutus.	22 827 763	22 996 587

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Toteutuma
Ammatillisen koulutuksen reformi.	Järjestämisluvan mukaisen opiskelijavuosien vähimmäismäärän saavuttaminen taloudellisesti ja tehokkaasti. Uudet toimintatavat.	Opiskelijavuosia myönnettiin yhteensä 2604, tavoitetta ei saavutettu. Toteutuma oli 2429.
Oppiminen.	Osaamisperusteisuus, työelämä-lähtöisyys, henkilökohtaistaminen.	Prosessikuvaukset laadittiin reformin mukaisiksi. Oppimisympäristöjä kehitettiin.
Uusi toiminnanohjausjärjestelmä.	Järjestelmä tuottaa reformin myötä tulleet uudet OKM:n vaatimusten mukaiset tiedot.	StudentaPlus otettiin käyttöön kokonaisvaltaisesti vuoden 2018 alusta alkaen. Järjestelmä on vaatinut kehittämistä vastaamaan reformin ja Koski-järjestelmän vaatimuksia.

Talouden toteutuminen

Vamian vuoden 2018 taloudellinen tulos, nettolaskelman jälkeen, josta on eliminoitu valtionosuuteen oikeuttamattomat kiinteistö- ja kuraattoritoiminnan kustannukset oli 1 085 293 € ylijäämäinen. Paljon odotettua parempaan tulokseen vaikutti aikuiskoulutuskeskuksen lomapalkkakajaksotuksen purku taseesta käyttötalouteen. Lomapalkkakajaksotus oli suuruudessaan 921 801 €. Lisäksi kaluston poistot olivat 157 000 € budjetoitua pienemmät ja keskushallinnon sisäiset laskut pienenevät yli 100 000 €. Vamian nettolaskelma on esitetty sivulla 199-200.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	11 680	2	11 682	10 572	-1 110
Toimintakulut	-35 126	75	-35 051	-33 944	1 107
Toimintakate	-23 446	77	-23 369	-23 372	-3
Poistot				-468	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	225	10	235
Määräaikaiset	18	40	58
Työllistetyt			

355 NUORISOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Nuorisopalveluiden toiminnan tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja kehitystä, ennaltaehkäistä syrjäytymistä, edistää nuorten osallistumista omien tavoitteiden toteuttamisessa ja yhteiskuntaan kasvamisessa.

Tavoitteiden toteutuminen

Nuoret käyttivät aktiivisesti nuorisopalveluiden tuottamia palveluita. Toiminnalle asetetut tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti. Suurin osa vaasalaisista nuorista voi hyvin. Vuoden aikana oli kuitenkin havaittavissa alle 13-vuotiaiden lasten ja nuorten keskuudessa häiriökäyttäytymisen ja yleisen levottomuuden selkeää kasvua.

Syrjäytymisvaarassa ja jo syrjäytyneitä nuoria tuettiin etsivän ja nuorten työpajatoiminnan keinoin yhteistyössä Vamian kanssa. Ohjattavien moniongelmaisten nuorten määrä kasvoi, mikä näkyi moniammatillisen ohjaustarpeen ja -aikojen pituuden kasvuna ka. 6kk. Asiakkaiden ohjausaikojen piteneminen rajoitti ohjattavaksi otettavien määrää.

Nuorille tarkoitettuja palveluita edelleen kehitettiin kuuden eri hankkeen avulla; Ohjaamo Pohjanmaa, etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta, Ahaa-hanke (tieto- ja neuvontapalvelu Reimari ja maahanmuuttaja nuorisotyö), Walkers-nuorisokahvila, Hali-harrasteliikkuminen, lasten ja nuorten paikallinen harrastetoiminta. Hankkeille saatiin rahoitusta yhteensä 423 327 €. Ylivuotisten hankkeiden osalta osa hankerahoituksesta käytetään vuonna 2019. Kolmivuotinen ohjaamohanke päättyi 30.6.2018. Ohjaamo hankkeessa kehitetty Boothcamp toiminta siirtyy osaksi nuorisopalveluiden perustoimintaa. Boothcamp toiminnalla tuetaan peruskoulun päättäviä nuoria, joilla ei ole tulevaisuuden suunnitelmia. Nuoria valmennetaan ja ohjataan hakeutumaan toisen asteen opintoihin. Uusi Pohjanmaan ohjaamohanke alkoi syksyllä 2018 Te - palveluiden hankkeena. Nuorisopalvelut on mukana Te-palveluiden Ohjaamo-hankkeen hankeverkossa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on ohjata ja tukea nuorisovaltuuston toimintaa sekä koordinoita nuorisovaltuustovaalit. Kaudella 2017–2018 Vaasassa toimi ensimmäinen vaaleilla valittu nuorisovaltuusto. Nuorisovaltuusto järjesti aktiivisesti ja oli mukana järjestämässä eri yhteistyötahojen kanssa teemallisia tapahtumia; rasismi, koulukiusaaminen, hyvinvointi, masennus ja syrjäytyminen, ihmisoikeudet. Nuorisovaltuuston näkyvyys kasvoi eri medioissa nuorisovaltuuston aktiivisen some-tiedottamisen sekä nuorisovaltuuston saadessa mahdollisuuden osallistua presidentin vierailutilaisuuteen Vaasassa syksyllä 2018.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Nuorten edistäminen. hyvinvoinnin	Tarjota nuorille mielekästä vapaa-ajan toimintaa ja mahdollisuus tavata ystäviä turvallisessa päihteettömässä ympäristössä.	Kävijämäärien seuranta: -nuorisotaloissa ja 5–6 lk. ala-koululaisten kerhotoiminnassa, käyntikertoja yht. 38 565. -skeittihallissa käyntikertoja 4038. -Walkers-nuorisokahvilassa käyntikertoja 3476.

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Nuorten matalankynnyksen ohjaus- ja neuvonta, harrastus- ja toimintamahdollisuuksien sekä nuorisotilojen käyttäjä ja kävijämäärät.	Nuorisotaloissa, nuorisokahvilassa, skeittihallissa käyntikertoja yht.36 000. Rokkikoulussa, iltapäiväkerhoissa sekä muussa kerho- ja leiritoiminnassa nuoria 826, tapahtumissa kävijöitä 3800. Reimarissa ohjattu 100 nuorta, Reimarin internetsivuilla käyntejä 53 775.	Nuorisotaloissa, nuorisokahvilassa, skeittihallissa käyntikertoja yht.42 325. Rokkikoulussa, iltapäiväkerhoissa sekä muussa kerho- ja leiritoiminnassa nuoria 2654, tapahtumissa kävijöitä 4400. Reimarissa ohjattu 153 nuorta, Reimarin internetsivuilla käyntejä 51 678.	Nuorisotaloissa, nuorisokahvilassa, skeittihallissa käyntikertoja yht. 24 000. Rokkikoulussa, iltapäiväkerhoissa sekä muussa kerho- ja leiritoiminnassa nuoria 1500, tapahtumissa kävijöitä 3500. Reimarissa ohjattu 100 nuorta, Reimarin internetsivuilla käyntejä 52 000.	Nuorisotaloissa, 5 - 6 lk. alakoululaisten kerhotoiminnassa, nuorisokahvilassa, skeittihallissa, käyntikertoja yht.46 079. Rokkikoulussa 64 oppilasta, muussa kerho- ja leiritoiminnassa nuoria 354, tapahtumissa kävijöitä 8557. Reimarissa ohjattu 119 nuorta, Reimarin internetsivuilla käyntejä 50 107.
Nuorten sosiaalinen vahvistaminen	Etsivässä nuorisotyössä oli asiakkaita 211 (sis. työpajojen etsiväntyön asiakkaat). Ohjaamo-hankkeessa asiakkaita 100.	Etsivässä nuorisotyössä asiakkaita 289 ja työpajan etsivässä nuorisotyössä asiakkaita 86. Ohjaamo-hankkeessa asiakkaita 950, joista pitkäaikaisia 100.	Etsivässä nuorisotyössä asiakkaita 200 (sis. työpajan etsiväntyön asiakkaat). Ohjaamo-hankkeessa asiakkaita 400.	Etsivässä nuorisotyössä päättyneitä asiakkuuksia 213, lisäksi 3.sektorin työpajan etsivässä työssä 79 asiakasta. Nuorten työpajalla työpajaohjauksessa asiakkaita 64. Ohjaamo-hankkeessa asiakkaita 2130. Lisäksi pidempi-aikaista palveluohjausta sai 50 nuorta. Ohjaamohanke päättyi 30.6.2018.
Nuorten osallisuuden ja kansalaisvaikuttamisen edistäminen.	Nuorisovaltuusto kokoontui 10 krt kuudessa lautakunnassa edustaja. Nuorisovaltuusto järjesti nuorisotapahtumia, teki 7 kpl aloitteita.	Nuorisovaltuusto kokoontui 10 kertaa ja lisäksi muita kokouksia 32 kpl, edustus kahdessa alue- ja kuudessa lautakunnassa. Nuorisovaltuusto järjesti nuorisotapahtumia, toteutti kaksi asiakaskyselyä. Osana osallistuvaa budjetointia kartoitettiin nuorten toiveita itäisellä asuin-alueella;1. toive välinelainaamo aloittaa vuonna 2018,2. toive ulkokatos nuorten käyttöön.	Nuorisovaltuusto kokoontuu 10 kertaa, kuudessa lautakunnassa edustaja. Nuorisovaltuusto järjestää nuorisotapahtumia, laatii kannanottoja ja tekee aloitteita.	Nuorisovaltuusto kokoontui 10 kertaa, kuudessa lautakunnassa edustaja. Nuorisovaltuusto järjesti nuorisotapahtumia 8 kpl, laati kannanottoja 6 kpl ja teki aloitteita 2 kpl. Osana osallistuvaa budjetointia nuorten toiveiden toteuttaminen:1. toive välinelainaamo aloitti kesälä 2018 Ristinumella 2. toive ulkokatos nuorten käyttöön. Katoksen hankinta- ja lupaprosessi toteutettiin v. 2018. Katoksen pystytys keväällä 2019.

Hankerahoituksen määrä nuorisolain mukaiseen kunnallisen nuorisotyöhön, €	370 258	488 169	529 000	423 327
Nuorisopalveluiden menojen osuus koko kaupungin toimintamenoista, %	0,43	0,40	0,36	0,45

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Syrjäytymisvaarassa ja jo syrjäytyneiden nuorten määrän kasvu.	Tuotetaan hankerahoituksella kohdennettuja palveluita; etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta.	Etsivässä nuorisotyössä ja työpajalla moniongelmaisten nuorten kasvu, jonka vuoksi nuorten palveluohjausajat pitenivät ka.6 kk:n.
Osa palveluista tuotetaan hankerahoituksella; riskinä rahoituksen loppuminen/palveluiden loppuminen.	Hankerahoituksella tuotettujen palveluiden jatkuminen.	Ohjaamohanke päättyi 30.6.2018. Walkers-nuorisokahvilan avustus päättyi 31.12.2018 Etsivällä nuorisotyöllä, nuorten työpajalla, Ahaa-hankkeella ja nuorten paikallisella harraste-toiminnalla jatkorahoitus.

Talouden toteutuminen

Nuorisopalveluiden talous toteutui lähes talousarvion mukaisena. Toimintatuotoista merkittävin oli ulkopuolinen hankerahoitus, jonka osuus tuotoista oli 423 327 €. Hanketoiminnan rahoittajia olivat Aluehallintovirasto, Eu:n ESR-rahoitus, Aseman lapset ry sekä Evald ja Hilda Nissin säätiö.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	139	402	541	551	10
Toimintakulut	-1 944	-486	-2 430	-2 419	11
Toimintakate	-1 805	-84	-1 889	-1 868	21
Poistot				-5	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	24	2	26
Määräaikaiset	11	6	17
Työllistetyt		1	1

443 VAASAN KAUPUNGIN OPISTOT

Toiminta-ajatus

Vaasan kaupungin opistot Vaasa-opisto, Vasa arbis ja Kuula-opisto tarjoavat vapaan sivistystyön koulutusta ja taiteen perusopetusta kahdella kielellä Vaasassa sekä myyntipalvelusopimuksiin perustuen myös Laihialla ja Isokyrössä (Vaasa-opisto ja Kuula-opisto). Kuula-opiston baletinopetus palvelee myös Mustasaarelaisia kunnan kanssa solmitun palvelusopimuksen nojalla. Opistojen toiminnan perusarvoina ovat elinikäinen oppiminen, luovuus, omaehtoisuus ja tasa-arvo.

Vaasan kaupungin opistojen toiminta ja palvelut ovat keskeinen osa alueen asukkaiden hyvinvointia ja elämänlaatua.

Tavoitteiden toteutuminen

Tulosalueen sisäisen synergian ja toimintakyvyn vahvistaminen asetettiin opiston vaikuttavuustavoitteiksi. Synergiavaikutuksia näkyy jo mm. opistojen viestinnässä, markkinoinnissa ja suunnittelussa, kuten opetussuunnitelmat, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä yhteiset hankkeet ja henkilöstösuunnittelu. Synergiaetua on syntynyt myös tilojen yhteiskäytöstä.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/ periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Korkeatasoinen ja uudistuva kaksi- ja monikielinen koulutus.	Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmauudistus.	Uudet opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2018.
Hyvinvoiva väestö.	Kurssilaisten ja oppilaiden määrä. vs. toimintaedellytysten kapeneminen.	Tulosalueella vst- ja tpo-kurssilaisten määrä on noussut 864 osallistujalla, aikuisten perusopetuksen osalta 50 osallistujalla.
Vetovoimaisuus ja tasa-arvo	Opistojen kiinnostavuus kasvaa.	Osallistujien määrä noussut yli 900:lla. Muu kuin su/ru äidinkielenä 8.6 %:lla osallistujista.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Vaasa-opisto

Aikuisten perusopetuksen rahoituslain muutos astui voimaan v. 2018. Rahoituksen perusteena on suoritettut kurssit. Aikuisten perusopetuksen kurssisuoritukset yhteensä 3018 ja opiskelijoita 152. Kv. on 13.12.2018 § 85 hyväksynyt lisämäärärahan (vahvistettu valtionosuus 326 225 €) myöntämisen vuoden 2018 talousarvioon. Tästä johtuen nettomenot per asukas ja kurssilainen ovat pienemmät kuin arvioitu.

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kurssien määrä	807	792	815	829
Vapaan sivistystyön opetustuntien määrä	19 979	18 846	19 000	18 980
Vapaan sivistystyön valtionosuustunnit	18 795	18 007	17 669	18 087
Kurssilaisten määrä	12 995	12 259	12 000	11 968

Tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Valtionosuus €, vapaa sivistystyö	895 619	835 585	848 003	848 003
Nettomenot €, valtionosuus huomioitu	931 281	1 084 723	917 597	704 333
Nettomenot €, asukas	11,6	13,5	11,4	8,8
Nettomenot €, kurssilainen	71,7	88,5	76,5	58,9

TaiKon

Taiteen perusopetuksen toimintayksikkö TaiKon on Vaasa-opiston ja Vasa arbiksen yhteinen vuonna 2018 eriytetty toimintayksikkö. Näin ollen vertailuluvut aiemmilta vuosilta puuttuvat.

TaiKonille ei myönnetä erikseen taiteen perusopetuksen valtionosuutta/-tunteja vaan ne sisältyvät vapaan sivistystyön osuuteen (Vaasa-opisto ja Vasa arbis).

Suorite, tunnusluku	Vaasa-opistolla	Vasa arbis	TA 2018	TP 2018
Kurssien määrä (ei sis Opiston/Arbiksen ilmoitettuihin lukuihin)	113	59		172

Opetustuntien määrä				4 494,38
(Myönnettyt) valtionosuustunnit	1 796,04	1 315,91		3 111,95
Kurssilaisten määrä (ei sis.Opiston/Arbiksen ilmoitettuihin lukuihin)	1 404	717		2 121

Vasa arbis

Taiteen perusopetus on lapsille ja nuorille suunnattu taiteen perusopetus, jota harjoitetaan tiiviissä yhteistyössä Vaasa-opiston ja Kuula-opiston kanssa. Vasa arbis saa tähän valtionosuutta mutta vuodesta 2018 alkaen on taiteen opetus toiminut TaiKonin alaisuudessa.

Suorite/tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kurssien määrä	348	362	400	299
Opetustuntien määrä	9 195	8 713	9 300	7 950
Valtionosuustunnit, vapaa sivistystyö	7 978	7 689	7 686	7 686
Kurssilaisten määrä	5 331	5 251	5 100	4 255

Tunnusluku	TP2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Valtionosuus €, vapaa sivistystyö	356 795	356 795	360 355	362 606
Nettomenot €, valtionosuus huomioitu	362 304	344 433	212 145	234 048
Nettomenot €, asukas	5,0	5,1	3,1	3,5
Nettomenot €, kurssilainen	63,6	65,6	41,6	55,0

Kuula-opisto

Nettomeno toteutui suurempana. Kurssilaisten sekä opetustuntien määrät eivät toteutuneet arvioidun mukaisina.

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Opetustuntien määrä	24 860	23 658	25 000	24 860
Myönnettyt valtionosuustunnit	24 860	24 860	24 860	24 860
Kurssilaisten määrä	1 350	1 261	1 330	1 291

Tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Valtionosuus €, vapaa sivistystyö	1 079 202	1 068 510	1 071 009	1 071 009
Nettomenot €, valtionosuus huomioitu	490 497	463 965	508 991	548 913
Nettomenot €, asukas	6,1	5,8	6,4	6,8
Nettomenot €, kurssilainen	363,33	367,93	383,5	425,2

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Vanhentuva tekniikka – vanhahtava opetus: asiakas- ja maineriski.	IT-laitteet uusien opetussuunnitelmien ja digitalisaation edellyttämälle tasolle.	Suoritettu.
Katkonaiset palvelu-prosessit ja toiminnalliset ongelmat, sekavuus.	Tietojärjestelmien arkkitehtuurin tarkastelu ja yhteensovittaminen.	Prosesseja tarkistettu. Tietojärjestelmien osalta työ on aktiivisessa vaiheessa, mutta jatkuu.
Jatkuva muutostilanne organisaatiossa syö motivaatiota ja jaksamista.	Tulosalueen sisäinen organisoituminen ja yhteisöllisyyden lisääminen.	Taikonista muodostettu itsenäinen toiminta- ja tulosyksikkö. TPO:n rakenteita tarkasteltu. Yhteinen hanketyö aloitettu.

Talouden toteutuminen

Vaasan kaupungin opistot

Toimintatuotoissa tukia ja avustuksia siirrettiin yhteensä 100 300 € seuraavalle vuodelle. Kv. on 13.12.2018 § 85 hyväksynyt lisämäärärahan myöntämisen vuoden 2018 talousarvioon (vahvistettu valtionosuus 283 433 + 42 792 = 326 225 €). Talousarviossa ei ole huomioitu 1.5.2018 lukien maksettavan 1,25 % yleiskorotuksen (31 500 €) vaikutusta eikä myöskään paikallista tuloksellisuuteen perustuvaa kertaerää. Kertaerä maksetaan henkilökunnalle tammikuussa 2019, sivukuluineen yht. 63 650 €. Tulosalueen tietohallinnon määrärahat on poistettu vuoden 2017 kehyksessä (yj.26.5.2016 § 57) mutta ei vastaavasti lisätty sisäisten palveluiden ostoihin (4 454 €/v.2017 ja 5 729,43 €/v.2018).

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	1 577	205	1 782	1 725	-57
Toimintakulut	-6 117	-735	-6 852	-6 682	170
Toimintakate	-4 540	-530	-5 070	-4 957	113
Poistot				-64	

Vaasa-opisto

Opetushallituksen myöntämästä opintoseteliavustuksesta 9.750 € käytettiin eläkeläisten/ senioreiden ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kurssimaksuallennuksiin ym. Muut kurssialennukset (työttömät, opiskelijat) olivat yhteensä n. 8.500 €. Tukia ja avustuksia on siirretty 49 700 € seuraavalle vuodelle.

Toimintatuotot toteutuneet pienempinä kuin talousarviossa. Aikuisten perusopetukseen on talousarviossa vuodelle 2018 määrärahaa 320 000 €. OPH:n vahvistama valtionosuus on 603 433,00 € (poikkeama 283 433 €). OKM:n myöntämä maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen valtionosuus on 42 792 €, poikkeama on yhteensä 326 225 €. Syksyn aikana toiminta on sopeutettu vastaamaan valtionosuutta.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	562	88	650	577	-73
Toimintakulut	-2 648	-591	-3 238	-2 989	250
Toimintakate	-2 086	-502	-2 588	-2 412	176

TaiKon

Svenska Kulturfonden on myöntänyt TaiKonille 43 000 € avustuksen, josta 36 900 € on siirretty vuodelle 2019.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	153	57	210	182	-28
Toimintakulut	-422	-57	-479	-448	31
Toimintakate	-269	0	-269	-266	3

Vasa Arbis

Toimintatuotot ovat budjetoitua suuremmat lisääntyneiden maksutuottojen johdosta. OPH:n vapaan sivistystyön valtionavustus opintoharjoittelijavastuun muodossa on 4 500 €. Toiminnan materiaalikulut ovat ylittäneet budjetoidun.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	204	7	210	230	19
Toimintakulut	-788	-33	-821	-830	-9
Toimintakate	-584	-26	-610	-600	10

Kuula-opisto

Toimintatuotot ovat toteutuneet suurempana verrattuna muutettuun talousarvioon. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat suuremmat kuin budjetoitu. Vuorio säätiön avustusosuus vuodelle 2018 on 10 000 €.

Toimintakulut ovat toteutuneet suurempina verrattuna muutettuun talousarvioon. Kuula-opiston rehtori jäi eläkkeelle 1.11.2018 ja uusi rehtori aloitti 1.9.2018. Palveluiden ostot ylittivät myönnetty määrärahat 66 600 €, johtuen asiantuntija- ja opetuspalvelujen, ilmoituksien sekä matkustus- ja majoituspalvelujen määrärahan ylityksistä. Aineiden ja tarvikkeiden ostot ylittivät myönnetty määrärahat 11 500 €.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	658	52	711	736	25
Toimintakulut	-2 260	-54	-2 314	-2 414	-101
Toimintakate	-1 601	-2	-1 603	-1 679	-76

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	44	8	52
Määräaikaiset	11	198	209
Työllistetyt	1	3	4

KULTTUURI- JA LIIKUNTALAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta huolehtii kaupungin liikuntapalveluista sekä museoista, kulttuuritoiminnasta, kirjastoista, teatterista ja orkesterista ja toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnalla on lisäksi liikunta- ja kulttuurijaostot jotka päättävät talousarvionsa puitteissa tehtäväalueensa avustuksista sekä antavat liikunta- ja kulttuuripoliittisia lausuntoja.

Toimintakulut ja -tuotot

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	4 189	590	4 779	4 409	-370
Toimintakulut	-22 351	139	-22 211	-21 954	258
Toimintakate	-18 162	729	-17 432	-17 545	-112
Poistot				-743	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	179	4	183
Määräaikaiset	28	82	110
Työllistetyt		10	10

351 LIIKUNTAPALVELUT

Toiminta-ajatus

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää terveysliikuntaa, kuntalaisten aktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla. Liikunnan edistämien on osa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä sekä lisätään ikäihmisten omatoimisuutta. Runsas lajitarjonta sekä eri lajien hyvin huolletut liikuntapaikat vahvistavat Vaasan imagoa liikunnan lippulaivana.

Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita ovat lasten ja nuorten, perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien liikunnan edistäminen, ikääntyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Kolmannella sektorilla on keskeinen merkitys osana liikunnan palveluverkostoa.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen mahdollisimman kattavasti kaikkien vaasalaisten käyttöön.	Liikuntapalvelujen tuottaminen painopisteenä oleville kohderyhmille.	Action liikuntakerhoryhmiä (1-9 lk) järjestettiin vuoden aikana yhteensä 40. Liikuntakerhoissa oli osallistujia yhteensä 647 ja käyntikertoja yhteensä 5 614. Liikuntaleirejä järjestettiin koululaisten lomien aikaan (1-6 lk) Hiihtoloman liikuntaleireille osallistui yhteensä 67 lasta, kesäkuun liikuntaleireille yhteensä 279 lasta ja syysloman liikuntaleireille yhteensä 49 lasta. Lajikouluja järjestettiin yhteistyössä liikunta- ja urheiluseurojen kanssa (1-9 lk). Lajikouluihin osallistui yhteensä 144 lasta. Hoppis-perheliikuntavuorolla oli vuoden aikana arviolta 932 kävijää. Perheluisteluvuoro järjestettiin syykaudella 13 kertaa ja Ulko-Hoppis toimintaa eri asuinalueilla 8 kertaa, jossa oli yhteensä arviolta 100 osallistujaa. Suosituimpia liikuntatapah-tumia olivat Koko perheen liikuntarieha (arviolta 3500-4000 kävijää), koululaisten liikunta- ja kulttuuriviikko (arviolta 190 luokkien tekemää varausta ja noin 3600 oppilasta) sekä Koko

		perheen luistelurieha (arviolta 400 kävijää). Soveltavan liikunnan ryhmiä järjestettiin n. 40 kpl, niihin osallistui n. 800 hlö/vko. Terveysliikunnan Vireä Vaasan liikuntaryhmiä oli 17 kpl ja niihin osallistui n. 560 hlö/vko, eli yht. n. 16 240 käyntiä. Kuntotalon vuosikortteja myytiin 173 kpl, 6 kk 13 kpl, 3 kk 75 kpl ja kk 352 kortteja, kokonaismäärä n. 228 vuosikorttia. Uimahallissa oli 252 334 asiakasta, joista reilut 40 000 käytti myös uimahallin kuntosalin palveluja. Uimahallin viikko-ohjelma sisälsi yhteensä 28 ohjattua uintimaksuun sisältyvää ryhmää. Kesäuimakouluja oli 20 kpl ja niihin osallistui 334 lasta.
Uinninopetuksen järjestäminen Suomen Uimaopetus- ja hengenpelastusliiton suositusten mukaisesti.	Tavoitteena PM-uimataitomääritelmän mukainen uimataito. Uinninopetuksen järjestäminen alakoulun oppilaille siten, että 90 % oppilaista yläkouluun siirryttäessä olisi uimataitoisia.	Vaasalaisten yläkouluun siirtyvien lasten uimataito keväällä 2018 oli 90,8%.
Yhdistystoiminnan arvostus ja tarpeiden tunnistaminen, aito ja vuorovaikutteinen kumppanuus.	Yhdistysten tukeminen ja seurayhteistyö.	Avustussumma 2,51 €/asukas Avustettavat yhdistykset 67
Itäisen kaupunginosan harrastusmahdollisuuksien parantaminen.	Variskan tekonurmikentän valmistuminen.	Kyllä
Liikuntatoiminnan edellytysten luominen ja kehittäminen.	Tilojen käytön maksimoiminen ja tarpeellisten lisätilojen ja -alueiden toteuttaminen ja käyttöönotto. Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen.	Timmi varausohjelmaan tehtiin yhteensä 30 738 kpl varausta (59 570 h), joista alle 18 v. myönnettyjä vuoroja oli 21 706 kpl (43 702 h). Uimahallin tiloja varattiin vuoden aikana 21 135 h.

Lasten ja nuorten liikunta

Toiminnan tavoitteina oli edistää lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia. Lisätä lasten ja nuorten mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa sekä tukea harrastuneisuutta. Lisätä lasten ja nuorten osallisuutta sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä. Tavoitteet pyrittiin saavuttamaan järjestämällä koulupäivän sisälle sekä lasten ja nuorten vapaa-ajalle sijoittuvaa kerho- leiri- ja harrastustoimintaa sekä perheliikuntaa yhteistyössä Vaasan kaupungin hallintokuntien, liikunta- ja urheiluseurojen, yhdistysten sekä liikuntapalveluja tuottavien yritysten kanssa. Toimintaa toteutettiin osana lasten ja nuorten liikunnan valtakunnallisia kehittämishankkeita, joita ovat Liikkuva koulu -hanke sekä Lasten Liike iltapäivät -hanke. Toiminta kohdistettiin pääasiassa 1–9-luokkalaisiin lapsiin ja nuoriin sekä perheisiin. Liikuntakerhoja järjestettiin iltapäivisin Vaasan kouluilla. Kerhot olivat suunnattuja 1–9-luokkalaisille lapsille ja nuorille. Kerhotoimintaan osallistuminen oli maksutonta.

Liikuntaleirejä järjestettiin koululaisten lomien aikaan kesä-, syys- ja hiihtolomalla 1–6-luokkalaisille lapsille. Liikuntaleirit olivat kokopäivä- tai puolipäiväleirejä.

Yhteistyössä liikunta- ja urheiluseurojen sekä liikuntapalveluja tuottavien yritysten kanssa järjestettiin alkeiskursseja (lajikouluja), joissa osallistujat pääsivät kokeilemaan erilaisia lajeja. Koko kauden mittaisia lajikouluja järjestettiin ampumaurheilussa ja yleisurheilussa. Viiden kerran alkeiskursseja järjestettiin pesäpallossa, golffissa, jousiammunnassa, jalkapallossa, tanssissa, judossa, koripallossa sekä muodostelmaluistelussa. Perheliikuntaa järjestettiin arki-iltaisain ja viikonloppuisin maksuttomilla ja kaikille avoimilla perheliikuntavuoroilla.

Soveltava liikunta

Soveltava liikunta tuottaa kaikille soveltavan liikunnan piiriin kuuluville kuntalaisille monipuolista matalankynnyksen liikuntatoimintaa tavoitteenaan terveyden edistäminen, ennaltaehkäisy, toimintakyvyn ylläpitäminen sekä sosiaalisuus. Soveltavan liikunnan toimintakaudella 2018 toteutettiin säännöllistä liikuntatoimintaa eri vamma- ja sairausryhmille, ikäihmisille ja maahanmuuttajille. Aktiivista toimintaa on aina lapsista ikäihmisiin. Soveltavan ja ikäihmisten liikuntatoiminta koostuu mm. kuntoliikunnasta, taitoa ja tasapainoa harjoittavista ryhmistä, tuoli- sekä seniorijumpista eri kaupunginosissa, vesiliikuntaryhmistä ja tanssi-, peli- sekä muista liikuntaryhmistä. Aktiivista ryhmäliikuntatoimintaa järjestettiin myös maahanmuuttajille uimakoulujen ja erilaisten liikuntaryhmien muodossa aina hankekauden loppuun asti. Lisäksi liikuntatoimintaa ja pienimuotoista konsultointi- ja koulutustoimintaa tuotettiin erilaisille työpajoille, eri kaupungin toimintayksiköille, yhdistyksille ja muille sidosryhmille. Soveltava liikunta oli mukana myös Suomen vammaisurheilun ja – liikunnan Valtti-ohjelmassa, jossa Vaasan kaupungin soveltava liikunta koordinoi Pohjanmaan aluetta sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön ”Kotouttaminen liikunnan avulla” hankkeessa. Lisäksi edellisvuonna ikäihmisille kohdennettu ”Voimaa vanhuuteen” kärkihanke jatkoi kulkuaan vuoden 2018 loppuun asti. Uutena projektina vuonna 2018 oli vankilassa toteutettu ryhmäliikunta sekä ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin kuuluvat luennot. Tämä projekti toteutettiin yhteistyössä Vaasan Setlementin kanssa.

Terveysliikunta

Vireä Vaasa- terveystoimintaohjelma toimii Vaasan kaupungin työntekijöiden ja kaikkien vaasalaisten sekä lähikuntien työikäisten liikunnalliseksi aktivoimiseksi ja terveyttä edistävän liikuntatietouden edistämiseksi. Toimintakaudella 2018 järjestettiin terveystoimintaryhmiä, TYHY- ja TYKYtempauksia kaupungin työntekijöille, taukojumppakampanjoita, kuntotestaamista ja hyvinvointitiedon lisäämistä. Myös erilaisia koko perheelle tarkoitettuja terveystoimintatapahtumia, kuten esim. Lastenvaunuralli. Kauden -18 alussa aloitettiin myös Friskis- liikuntakortin myynti sekä siihen liittyvä liikuntaneuvonta. Kesätoimintaan kuului perinteinen polkupyöräilyryhmä sekä erilaisia puistojumppia, kesä-heinäkuun ajan.

Uimahalli

Uimahallissa oli 252 334 asiakasta, joista reilut 40 000 käytti myös uimahallin kuntosalin palveluja. Uimahallin viikko-ohjelma sisälsi yhteensä 28 ohjattua uintimaksuun sisältyvää ryhmää (vesivoimistelua, venyttelyä, kuntosaliohjausta sekä uintiklinikoita). Sotaveteraaneille pidettiin edelleen kerran viikossa myös vesivoimistelua. Lapsille järjestettiin vesidisco kaksi kertaa ja lasten vesiliikuntakerho neljä kertaa. Aikuisille suunnattuja kursseja olivat vuoden aikana järjestettävät aikuisten uintitekniikkakurssit sekä aikuisten alkeisuimakoulu. Vuoden aikana järjestettiin useamman kerran kynttiläuinteja sekä ilta- että aamuaikaan. Vaasalaisille alakouluille järjestettiin Vesisankaritapahtuma koululaisten liikunta- ja kulttuuriviikon yhteydessä. Uimahallin yksi olennainen toimintamuoto on vaasalaisten alakoulujen ja esikouluikäisten uinninopetus. Ympäristökuntien kouluille pystytettiin järjestämään yksittäisiä opetuskertoja. Kesäaikana järjestettiin lasten uimakouluja yhteensä 20 ryhmää. 1.-31.3. hallissa otettiin osaa valtakunnalliseen Uu kesäksi kuntoon – kampanjaan. Sen aikana hallissa järjestettiin erilaisia tapahtumia. Paikallinen Sup-lauta yrittäjä oli myös ohjaamassa Sup-lauta yogaa. Vaasan uimahalli sijoittui valtakunnallisessa kampanjassa 5. sijalle suurten hallien luokassa.

Varsinainen liikuntatoiminta

Liikuntapalvelut tuottivat omin ohjaajavoimin ja yhteistyössä yhdistysten kanssa monipuolisia liikunnan harrastusmahdollisuuksia. Timmi varausohjelmaan tehtiin yhteensä 30 738 kpl varausta joista alle 18 v. myönnettyjä vuoroja oli 21 706 kpl. Erilaisia tapahtuma- ja muita varauksia tehtiin 531 kpl, tämä luku ilahduttavasti kasvoi viime vuodesta, koska perheet ovat alkaneet juhlia lasten syntymäpäiviä liikuntasaleissa. Koulujen omia varauksia 1824 kpl.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Uimahallin kävijämäärä	264 127	257 468	270 000	252 334
Liikuntatilavuutukset, h	45 053	42 260	47 000	43 702
Kaarlen kenttä – yleisurheilukilpailut, jalkapallo, tapahtumat, h	386	214	450	907
Jalkapallonurmet, yht. 16 ha, h	6 474	7 807	7 250	7502
Kyrölän pesäpallokentät, h	789	816	800	750
Nettomenot/asukas, €	72,16	70,28	66,96	50,02*
Toimintatulot, €	1 650 813	1 626 506	1 673 200	1 510 383
Myönnetty avustuspäämäärä, €	172 542	163 104	184 500	170 493
Liikuntapalveluiden menojen osuus koko kaupungin toimintamenoista, %	1,19	1,11	-	0,93*

*Ei sisällä liikuntapaikkojen hoidon menoja

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Henkilöstömäärän ja työmäärän oikea suhde.	Tehtävien organisointi yhteistyössä henkilökunnan kanssa, työssä jaksamiseen panostaminen.	Sairaspoissaolot edelleen vähentyneet edellisestä vuodesta. Sijaisten hankinta työlästä, vaikea rekrytoida ammattitaitoisia henkilöitä lyhyellä varoitusaajalla.
Liikuntapaikoilla tapahtuvat tapaturmat.	Ei tapaturmia	2 tapaturmaa.
Ohjaustoiminnan laatu ja turvallisuus	Ammattitaitoisen ohjaushenkilökunnan rekrytointi.	Asiakaspalute pääsääntöisesti ollut hyvää.

Talouden toteutuminen

Liikuntapalveluiden toimintatuotot olivat 1 525 368 € ja alittivat talousarvion noin 183 000 €. Tuotoista tärkein oli maksutuotot, sisäänpääsy- ja palvelumaksut, jonka toteutuma oli 1 239 858 €. Toimintakulut toteutuivat 107 945 € alle talousarvion, kun mm. hallinnollisten tukipalveluiden henkilökuntamäärä on vähentynyt ja vuokramenot alittivat talousarvion. Myös henkilöstökulut alittuivat, kun joitakin vakansseja on hoidettu osa-aikaisesti.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	1 673	35	1 709	1 525	-183
Toimintakulut	-6 292	1 218	-5 074	-4 966	108
Toimintakate	-4 618	1 253	-3 365	-3 441	-75
Poistot				-436	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	21		21
Määräaikaiset	3	2	5
Työllistetyt			

363 VAASAN KAUPUNGIN MUSEOT**Toiminta-ajatus**

Vaasan kaupungin museot toimivat kokoelmiensa pohjalta kerätäkseen, säilyttääkseen ja välittääkseen aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä. Museot toimivat yleisöjensä hyväksi tuottamalla museo- ja kulttuuriympäristöpalveluita. Ne tukevat identiteettejä, välittävät tietoa ja tarjoavat elämyksiä. Aluetaidemuseon ja maakuntamuseon statuksen mukaisesti museolle kuuluu kulttuuriympäristöön ja rakennusperintöön liittyviä viranomaistehtäviä.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Maailman onnellisimmat ja terveimmät kuntalaiset.	Museot toimivat yleisöjensä hyväksi tuottamalla museo- ja kulttuuriympäristöpalveluita, jotka tukevat identiteettejä, välittävät tietoa ja tarjoavat elämyksiä ja jotka tätä kautta lisäävät kuntalaisten kokemaa hyvinvointia. Museot kehittävät toimintaansa ja palveluitaan yleisöjensä ja yhteistyökumppaneiden kanssa.	Museot ovat kehittäneet toimintaansa ja palveluitaan yhdessä yhteisöjen ja yhteistyökumppaneiden kanssa Vaasassa ja ympäristöalueilla. Yhteistyöprojekteja: -Kuddnäsins museon restaurointi, Uusikaarlepyy -Tottesundin muutoshanke, Vöyri -Norrvallan/Holmin talon korjaushanke, Vöyri -Gamla gårdar och miljöer – en hållbar resurs för Österbotten, Stundars -Pohjanmaan maakunnan modernin rakennuskannan inventointihanke, Pohjanmaan liitto -Merituuli-suihkukaivon kunnostus Yhteistyöprojekteja yhteensä 16 kpl
Rikas ja monipuolinen kaupunkikulttuuri, "Vaasassa tapahtuu".	Museot järjestävät kiinnostavia vaihtuvia näyttelyitä sekä museo-pedagogista toimintaa ja tapahtumia. Museopalveluita tarjotaan myös museorakennusten ulkopuolella. Näyttelyiden näkyvyyttä kasvatetaan.	Näyttelyiden kävijämäärä on noussut edellisvuodesta. Näyttelyitä 15. Kokonaiskävijämäärä 56 696. Yhteistyöprojektit näkyvät museoiden ulkopuolella ja niiden määrä on kasvanut edellisestä vuodesta.
Luotettavat palvelut	Museotoimi asettaa tavoitteekseen olla palvelutasoltaan ja sisällöiltään luotettava toimija. Kaikki toimintaprosessit kehittävät toimintamallejaan.	Museon antamat lausunnot ovat olleet asiakkaalla annettussa ajassa 90 %:ssa tapauksista. Toimintamalleja on kehitetty prosesseissa ja

	Museokohteiden profiilien määrittely osana toiminnan kehittämistyötä. Museoturvallisuutta parannetaan.	museokohteiden profiilit on määritetty. Taidelainoja 23. Kokoelmalainoja ja tilauksia 3571. Arkistopalvelut 117. Kuvatilaukset 51. Teosten sijoitustoimintaa 5 tilaan Lausuntoja 5. Viranomaislausuntoja 185. Digitoituja kuvia 3571. Antolainoja 34. Konservointeja ja kuntotarkastuksia 520 (sis. ostopalvelut).
Saavutettavuus ja toimiva logistiikka	Museo keskittyy saavutettavuuden parantamiseen ja ohjaa maakunnallisena toimijana saavutettavuuden toteutumista toiminta-alueensa museoissa.	Museo on lisännyt läsnäoloaan maakunnallisena toimijana yhteistyö-projekteissa asiantuntijana.
Houkuttelevat ja toimivat toimintaympäristöt	Museot osallistuvat Vaasan kaupungin tilankäytön tehostamisohjelmaan sekä käynnistävät perusnäyttelyiden uudistamisen priorisointisuunnitelman mukaisesti.	Tilankäytössä on tehty parannuksia esimerkiksi asiakasviihtyvyyden lisäämiseksi uusimalla Pohjanmaan museon aulan lattia.
Yhteisöjen arvostus	Museot suunnittelevat ja kehittävät toimintaansa kolmannen sektorin kanssa sekä parantavat sidosryhmäyhteistyötä.	Museoiden alueellinen työ on tehostunut edellisestä vuodesta.
Vuorovaikutteinen asiantuntijuus	Asiantuntijuuden jakaminen toteutetaan määriteltujen asiantuntijapalveluiden toimintalinjojen mukaisesti ensisijaisesti maakunta- ja aluetaidemuseotoiminnan puitteissa. Museotoimi antaa lausunnot määräaikaisten puitteissa.	90% annetuista lausunnoista on annettu määräajan puitteissa.

Toiminnalle asetetut tulostavoitteet ylittyivät niin kävijämäärien kuin tuotettujen palveluidenkin osalta. Erityisesti Vanhan Vaasan museo ja Vaasan taidehalli kasvattivat kävijämääriään.

Keskeiset toimintaa kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
-kokoelmanhallintajärjestelmiin digitoidut objektit (lkm)	8 857	4 881	5 000	3 571
-konservoidut objektit	482	601	205	311
-kokoelmatyöhön käytetyt htv:t	10,5		10	
-antolainaukset kokoelmista		50	50, 4 vko	34
-arkistopalvelut	82	95	100	117
-kuvatilaukset(käyttösopimus)				51
-näyttelyiden lkm	15	16	15	15
-museokäyntien määrä (muutos%)	40672	49 834	41 000	56 696
-museopedagoginen toiminta ja yleisötapahtumat: tapahtumakerrat ja osallistujamäärä	746 17 798	242 20355	300 10 000	222 19 448
-yhteistyöhankkeet ja -näyttelyt	13		10	
-lausunnot / käsittely annetussa ajassa	157	287	90 %	90%
-maakuntamuseo- ja aluetaidemuseotoiminnan hankkeiden toteuma	7	12		16

-saavutettavuuden, esteettömyyden ja monimuotoisuuden toimenpide-ohjelman mukaiset toimenpiteet.			toimenpide-ohjelman mukainen sis. arviointi	
--	--	--	---	--

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Henkilötyövuodet	36	39	36	34
Valtionosuuteen oikeuttavat henkilötyövuodet	31	31	31	31
Nettomenot valtionosuus huomioiden	2 478 700	2 548 775	2 472 900	2 272 500
Nettomenot / kuntalainen	36,66	37,82	36,34	33,58

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
<i>Toiminnalliset ja henkilöstöriskit:</i> - Ei pystytty vastaamaan muuttuneeseen toimintaympäristöön ja muuttuneisiin toimintatapoihin. - Museotoimen organisaatiomuutoksen vaikutukset toiminnan järjestämiseen ja henkilöstöön. Työhyvinvoinnin heikkeneminen.	- Toimintamallien kehittäminen - Työhyvinvoinnista ja -yhteisöstä huolehtiminen. - Ydintoiminnan turvaaminen, henkilöstöresurssin suuntaaminen oikeisiin asioihin.	Prosessit ovat kehittäneet toimintaansa. Työhyvinvointia on kehitetty tekemällä työn kuormituksen kartoitus ja käsittelemällä tulos sekä laatimalla toimenpidesuunnitelma.
<i>Omaisuuksien hallintaan liittyvät riskit:</i> Kokoelmien säilyminen, kunto ja käyttö.	Kokoelmien säilytysolosuhteiden parantaminen. Kokoelmien vakuutusarvojen päivitystyön käynnistäminen. Digitointi - ja konservointihankkeet.	Työ jatkuu näiden osalta keskeytyksettä mutta vaihtelevalla nopeudella henkilöresurssin niukkuuden vuoksi.

Talouden toteutuminen

Talous toteutui alittaen museotoimelle osoitetut määrärahat. Toimintatuotoista toteutui 80,2 % ja toimintakuluista 93,1 %. Toimintatuottojen alitus johtui hanketoimintaan budjetoiduista toteutumattomista avustuksista, mikä vastaavasti aiheutti säästöjä toimintamenoissa. Sisään pääsymaksuja saatiin budjetoitua enemmän, samoin muita toimintatuottoja, avustuksia lukuun ottamatta. Toimintakulujen suurimmat menoerät olivat henkilöstökulut ja vuokrat, yhteensä 76,6 % kaikista menoista. Toimintakatteen toteutuma oli 94,6 %.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	344	103	447	369	-78
Toimintakulut	-3 716	-200	-3 916	-3 683	233
Toimintakate	-3 372	-97	-3 469	-3 314	155
Poistot				-12	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	27	2	29
Määräaikaiset	4	3	7
Työllistetyt		3	3

373 KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden tehtävänä on tukea elävää kaupunkikulttuuria ja vahvistaa alueen positiivista kehitystä monisuuntaisella yhteistyöllä kaupungin muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa sekä tarjota alueen väestölle sivistyksen, kulttuurin ja hyvinvoinnin elinkaari palveluja. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden toiminnan perustana on kuntalaisia osallistava ja yhteisöllisyyttä lisäävä toiminta, kohtaamispaikkojen luominen sekä hyvinvointityö kulttuuri- ja sivistyspalveluiden kautta. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden toimialaan kuuluvat matalankynnyksen sivistyspalvelut ja yleinen kulttuuritoiminta. Toimialan vastuulla ovat sivistyksen ja kulttuuritoiminnan edistäminen, hakeutuvat kulttuuri- ja sivistyspalvelut, kaupungin taidelaitosten yhteistyön koordinointi, vapaan kentän kulttuuritoimijoiden tukeminen sekä tapahtumatoiminta. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden varsinainen toiminta-alue on Vaasan kaupunki. Lisäksi kirjasto hoitaa kirjastoasetuksen mukaista uutta alueellista kehittämistehtävää Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla sekä Keski-Pohjanmaalla vuoden 2018 alusta lukien.

Kulttuuripalvelut toteuttaa laissa säädettyjä kunnan kulttuuritoiminnan tehtäviä edistämällä monipuolista kulttuuritarjontaa sekä luomalla edellytyksiä monimuotoiselle kulttuurityölle. Tavoitteena on luoda yhdessä kaupunkilaisten, kulttuuritoimijoiden ja kaupungin kulttuurilaitosten kanssa kestävä elinikäinen kulttuurisuhde jokaiselle vaasalaiselle sekä korostaa kulttuuripalveluiden merkitystä osana ihmisen arkea ja hyvinvointia. Kulttuuripalvelut vastaa Vaasan kaupungin yleisen kulttuuritoiminnan suunnittelusta, koordinoinnista ja kehittämisestä, tukee vapaan kentän kulttuuritoimijoita sekä toteuttaa yksin ja yhteistyössä kulttuuritapahtumia ja – tilaisuuksia kaupungissa.

Kirjastopalvelut takaa jokaisen kuntalaisen sivistykselliset perusoikeudet tarjoamalla käyttöön monimuotoiset aineistot, laadukkaan asiakaspalvelun, maksuttomat tapahtumat ja henkilökunnan asiantuntemuksen. Kirjastopalvelut toimii osana kansallista ja kansainvälistä kirjastoverkkoa sekä toteuttaa ne tehtävät, jotka kirjastolaissa ja -asetuksessa on määrätty yleisten kirjastojen ja alueellista kehittämistehtävää hoitavan kirjaston tehtäväksi.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Tuottava palveluverkko	Omatoimiaukiolon lisääminen. Kulttuuri- ja kirjastopalvelut tavoittavat kaupunkilaisia myös keskusta-alueen ulkopuolella .	Kirjastojen aukiolo lisääntyi 2%. Laajempi omatoimiaukiolon lisääminen edellytti investointeja, joita ei pystytty tekemään. Tapahtumia ja toimintaa järjestetty mm. lähikirjastoissa, palvelutaloissa ja kouluissa keskusta-alueen ulkopuolella.
Elinvoimainen ja hyvinvoiva sivistyskunta	Kaupunkilaisia kiinnostavien, monipuolisten ja matalankynnyksen tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen. Ennaltaehkäisevä kulttuuritoiminta; taiteilija kotona - ja taiteilija talossa - konseptien käyttöönotto ja kehittäminen	Matalankynnyksen tapahtumia: Wildlife luontoelokuvafestivaali, LittFest kirjallisuusfestivaali, Kuorofestivaali, Taiteiden yö ja Feasta Clubit (paikallisten bändien esiin nosto). Lisäksi kirjastoissa järjestetty mm.: kirjailija- ja muusikkovierailut, konsertteja, seminaareja, lastentapahtumia ja satutunteja. Taiteilija kotona -toiminta aloitettu ja jatkokehittelyssä. Palvelutalojen kanssa tehty

	Kulttuuriopetus suunnitelman kehittäminen ja laajentaminen toiselle asteelle.	Kulttuurikaruselli / Taiteilija talossa -toimintaa. Ei toteutunut, mutta sitä vastoin aloitettiin varhaiskasvatuksen kanssa vastaava työ.
Asiakaslähtöisyys	Asiakkaat ja toimijat aidosti mukana kehittämässä toimintoja osallistumisohjelman mukaisesti.	Kulttuuri- ja liikuntaohjelman kautta järjestetty erilaisia osallistumismahdollisuuksia; mm. ajatushautomoita (3), foorumeita (2), kuntalaiskysely, avoin FB-ryhmä. Kirjastopalveluita on kehitetty asiakaskyselyllä ja avoimella tilaisuudella (Uusi kirjastopalvelu 2030)

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kulttuuripalveluiden/yleisen kulttuurin osalta vuosi 2018 sujui pitkälti suunnitelmien mukaisesti. Kuorofestivaalin yleisömäärässä ja lipputuloissa jäätin jälleen tavoitteesta, mutta lipputulojen alhaisemman tason korvasi arvioitua korkeammat avustukset sekä menopuolella alhaisemmat kustannukset. Maksullisten konserttien arvioitua alhaisempiin yleisömääriin saattavat vaikuttaa mm. festivaalin ilmaiskonserttien suuri määrä, ohjelman kiinnostavuus, nimeen assosioituva epäkiinnostava tunne, tapahtuman mieltäminen iältään vanhemman yleisön jutuksi tai se, että tapahtuman markkinointi ei tavoita tarpeeksi hyvin tai kiinnostavasti.

Tilojen osalta vuokratuotot olivat joko lähes budjetoidun (kaupungintalo) tai sen yli (Kulttuuritalo Fanny). Käyttöaste Fanny-talossa on n. 50 % ja kaupungintalolla n. 70% käytön painottuessa myöhäisiltapäivään, iltaan ja viikonloppuun. Kaupungintalon osalta tulee huomioida, että talon muu käyttö ja vuokraus ovat riippuvaisia kaupunginorkesterin toiminnasta. Luotsitalo irtisanottiin ja tehtiin uusi sopimus osasta kasarmialueen Stalli-rakennusta. Luotsitalosta Stalliin siirtyi Vaasan Taidegraafikot, sekä Vaasa Hacklab.

Muuta merkittävää vuoden aikana tapahtunutta: kulttuuri- ja liikuntaohjelmatyön aloittaminen ja siihen liittyvät toimenpiteet, avustusrahan nostaminen 80 000 €, varhaiskasvatuksen kanssa aloitettu suunnittelu kulttuurisuunnitelmasta päiväkotieihin.

Kirjastopalvelujen osalta tapahtui pientä laskua lainaus- ja kävijämäärissä; molemmissa lasku oli yhden prosentin luokkaa, vaikka lasten- ja nuorten kirjallisuuden lainaus nousi 13%. Lasten- ja nuorten aineiston lainauslukujen nousun taustalla on pitkäjänteinen pedagoginen työ, koulujen kirjastopolku sekä vuonna 2018 aloitettu yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa. Kirjastojen aukioloa lisättiin 2%, mutta lisäys ei ole vaikuttanut kävijämääriä lisäävästi. Omatomikirjastojen perustamiseen ja laajempaan aukiolon lisäämiseen ei voitu investoida vuonna 2018. Laskeviin lainauslukuihin on osaltaan vaikuttanut aineistomäärärahan pysyminen vuoden 2016 tasolla sekä aikaisempien vuosien leikkaukset määrärahasta. Aineistorahoja on myös suunnattu enemmän e-aineiston hankintaan ja panostus on kannattanut: vuonna 2018 e-aineiston lainaus ja käyttö on kasvanut 333% vuodesta 2017. Tapahtumien vetovoimaisuudessa on onnistuttu jopa paremmin kuin Suomi100 -juhlavuonna 2017, sillä kävijämäärä tapahtumissa on kasvanut 42%. Toimintaympäristö on muuttunut kirjaston käytön osalta: asiakkuudet siirtyvät enemmän verkkoon ja se tulee näkymään edelleen laskevin lainaus- ja kävijämäärinä. Sen sijaan erilaisiin matalan kynnyksen ja yhteisöllisyyttä lisääviin tapahtumiin halutaan osallistua enemmän.

Vaasan kaupunginkirjastolle annettu alueellinen kehittämistehtävä on aloitettu. Tehtävä pitää sisällään alueen (Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa) kirjastojen henkilökunnan kouluttamisen ja palvelujen kehittämisen. Koulutuksia on järjestetty alueen eri puolilla ja verkossa. Palveluiden kehittämiseksi on hankittu mm. Murhamysteeri-peli ja Taikalattia, joita kierrätetään alueen kirjastoissa.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
lainat, kpl	1 267 000	1 135 853	1 260 000	1 125 560
kirjaston kävijät	606 088	579 113	630 000	576 042
kirjaston tapahtumat / kävijät	17 769	18 736	19 000	26 628
kirjastojen aukiolotunnit, h	17 523	19 614	19 000	19 932
pedagoginen toiminta / osallistujat	16 331	17 747	17 000	16 897
Kuorofestivaali, kävijämäärä	15 000	14 140	16 000	13 000
-josta maksavaa yleisöä	4 100	2 000	4 500	2 200
Vaasa Littfest Vasa, kävijämäärä	-	2 220	2 100	2 200
Wildlife Vaasa (joka 2. vuosi, v. 2016 lähtien Kulttuuripalvelut järjestäjänä), kävijämäärä	4 260	-	4 500	2 550
Jaettavat kulttuuriavustukset, €	69 100	69 399	80 000	80 000
Toimitilojen vuokrasubventiot, € (Luotsitalo/Stalli 1.6.2018, Kasarmi 13)	66 600	62 000	65 000	63 000
Nettomenot per asukas, €, koko tulosalue	76,53	75,09	71,74	72,30

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Vaaratilanteet ja onnettomuudet.	Hälytysjärjestelmä kuntoon, pelastautumissuunnitelmat ja –harjoitukset, ennaltaehkäisy ja jälkihoito.	Hälytysjärjestelmä laitettu kuntoon, pelastautumissuunnitelmia päivitetty, pelastautumisharjoitus pidetty.
Varkaudet ja uhkaavat tilanteet.		
Kirjastolaista ja -asetuksesta tulleet uudet tehtävät: aktiivinen kansalaisuus, demokratian ja sananvapauden edistäminen sekä alueellinen kehittämis-tehtävä.	Lisätä uuden lain edellyttämää toimintaa, mm. aktivoimalla käyttäjiä kehittämään palveluita.	Kuntalaisten osallisuutta lisääviä tilaisuuksia järjestetty 3, asiakaskyselyitä 2, henkilökunnan osallisuutta kehittämisessä lisätty eri tavoin
	Aloittaa alueellisen kehittämistehtävän mukainen toiminta.	Alueellinen kehittämistoiminta aloitettu.
Digitalisaation edistäminen	Uusia laitteistoja, kouluttaa henkilökuntaa.	Laitteita on hankittu ja henkilökuntaa koulutettu.

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	564	309	873	804	-69
Toimintakulut	-5 446	-493	-5 938	-5 809	129
Toimintakate	-4 882	-184	-5 065	-5 005	60
Poistot				-107	

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden talousarvio alittui sekä tuottojen että kulujen osalta. Toimintatuotoista merkittävin oli tuet ja avustukset. Viime vuonna käynnistynyt OKM:n rahoittama alueellinen kehittämistehtävä toteutui suunniteltua pienempimuotoisena ja se alensi osaltaan toimintatulojen toteutumaa. Toimintamenot jäivät 129 000 € alle talousarvion. Hallinnollisten tukipalveluiden laskutus oli huomattavasti alhaisempi kuin aikaisemmin ja hanketoiminnan muutokset heijastuivat myös toimintamenojen toteutumaan. Myös henkilöstökulut alittuivat, kun vakansseja on ollut täyttämättä.

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	57	2	59
Määräaikaiset	4	9	13
Työllistetyt		6	6

380 VAASAN KAUPUNGINORKESTERI**Toiminta-ajatus**

Vaasan kaupunginorkesteri tuottaa taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia musiikkielämyksiä ja luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Vaasasta vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Orkesterin toimintaa ohjaa työ taidelaitoksena.

Tavoitteiden toteutuminen

Monipuolinen ja korkeatasoinen konserttitoiminta:

- sinfonia-, kamari-, kirkko-, viihde-, toive-, ooppera- ja koululaiskonsertit

Yhteistyö muiden orkestereiden kanssa:

- Seinäjoen kaupunginorkesteri, Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri ja Pärnu Linnaorkester

Esiintymiset eri musiikkijuhlilla:

- Korsholman Musiikkijuhlat, Ilmajoen Musiikkijuhlat, Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ja VaasaFestival

- Aluekonserttiprojektit Pietarsaareen ja Kristiinankaupunkiin

- VII Kansainvälinen Jorma Panula Kapellimestarikilpailu

- Jorma Panula -kapellimestarikurssi

- Yleisökasvatustoiminta

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/ periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Toiminta korkeatasoisena taidelaitoksena.	Vetovoimaiset konsertit ja taiteellisesti korkeatasoiset vierailijat.	54 omaa konserttia.
Musiikki väestön hyvinvointia edistävänä tekijänä.	Monipuolinen ja eri kohderyhmät huomioon ottava konsertti- ja yleisökasvatustoiminta.	35 701 kuulijaa. 75 esiintymistä.
Kansainvälisyys ja alueellinen ulottuvuus.	Oman maan ja kaupungin rajojen yli ulottuva yhteistyö. Kansainvälinen Jorma Panula kapellimestarikilpailu.	Esiintyminen Pärnussa, Virossa VII Kansainvälisen Jorma Panula Kapellimestarikilpailun TV-esiintyminen ja YLE Arenan verkkolähettykset, joissa yhteensä 26 550 kuulijaa.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Esiintymisten määrä	70	92	79	75
Kuulijamäärä	30 574	40 454	31 000	35 701
Konsertit	32	52	32	41
Aluetoiminta	17	12	18	13
Ooppera	16	19	17	9
Kurssitoiminta	1	1	1	1
Muu toiminta (tilausesiintymiset)	5	9	22	11

Taltioidut esiintymiset:				
Verkkolähetykset				2 kpl
- katsojaa/ kuulijaa				6 300
TV-esiintymiset				1 kpl
- katsojaa				20 250

Keskeiset talouden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kustannukset / asukas	14 €	14 €	12 €	14 €
Kustannukset / kuulija	37 €	28 €	31 €	32 €
Valtionosuus	699 340 €	649 814 €	642 450 €	642 450 €
Ulkopuoliset avustukset	76 134 €	85 151 €	204 900 €	164 498 €

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Yleisömäärät.	Asiakaslähtöinen ohjelmistosuunnittelu. Markkinoinnin tehostaminen.	Lipputulot toteutuneet 100 610 € (103,0 %).
Henkilöstöön liittyvät riskit	Ennakoiva ja joustava henkilöstön käyttö.	Tiivis yhteistyö työterveyden kanssa, tehtävien uudelleen org.
Yhteistyöprojektien väheneminen.	Uusien yhteistyökumppaneiden löytäminen sekä nykyisten yhteistyömuotojen kehittäminen.	Tilauseesiintymistuotot toteutuneet 119 690,42 € (135,2 %).

Talouden toteutuminen

Toimintatuotot ovat toteutuneet pienempinä kuin muutettu talousarvio. Toimintakulut ovat toteutuneet suurempana kuin muutettu talousarvio. Talousarviossa ei ole huomioitu 1.5.2018 lukien maksettavan 1,25 % yleiskorotuksen vaikutusta eikä myöskään paikallista tuloksellisuuteen perustuvaa kertaerää. Kertaerä maksetaan henkilökunnalle tammikuussa 2019, sivukuluineen 14 900 €. Sairauslomasijaisten palkat ylittäneet määrärahan 25 600 eurolla. Orkesteriesiintymisen ajankohtana jos sattuu äkillinen sairastuminen, otettava sijainen. Avustajasoittajia käytetty ja tulevat kalliimmaksi kuin vakinaiset. Sairausvakuutuskorvaukset/kelakorvaukset yhteensä 19 200 €. Palveluiden ostojen osalta matkustus, majoitus ja kuljetuspalvelut ovat ylittäneet budjetoidun määrärahan yhteensä 55 500 €. Vaasan Kaupunginorkesteri on vuoden aikana saanut paljon näkyvyyttä, mm. osallistumalla kesällä Vaasa Festival juhliin Vaasan sisäsatamassa. Marraskuussa presidenttipari osallistui Vaasan ja Seinäjoen kaupunginorkestereiden yhteiskonserttiin Vaasan kaupungintalolla. Konsertti *Ihmisihme* oli omistettu presidenttiparin pojalle Aarolle. Marraskuussa järjestettiin Vaasan kaupungintalolla VII kansainvälisen Jorma Panula Kapellimestarikilpailu.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	355	62	417	405	-12
Toimintakulut	-2 175	-107	-2 282	-2 365	-83
Toimintakate	-1 820	-45	-1 865	-1 960	-95
Poistot				-10	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	33		33
Määräaikaiset	3	1	4
Työllistetyt		1	1

381 VAASAN KAUPUNGINTEATTERI**Toiminta-ajatus**

Vaasan kaupunginteatteri tuottaa taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia teatteriesityksiä ja luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Vaasasta vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Teatterin toimintaa ohjaa työ taidelaitoksena.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Kaupunginteatteri tuottaa korkeatasoisia suomenkielisiä ammattiteatteriesityksiä.	Ensi-iltojen määrä. Tavoite 6 ensi-iltaa. Esitysten määrä tavoite: 240. Kävijämäärä tavoite: 52 000 katsojaa.	Ensi-iltoja kuusi: Liian paksu perhoseksi, Sumu, Hyvää yötä Herra Hakkarainen, Gubbrock- arna 20 years of rock ´n´ roll, Myrskyluodon Maija, Älä pukeudu päivälliselle. Esityksiä yhteensä: 250. Kokonaiskatsojamäärä: 57 942.

Teatteri saavutti vuodelle 2018 asettamansa toiminnalliset tavoitteet. Ensi-iltoja oli kuusi ja ohjelmistossa panostettiin suurmusikaaleihin ja lastenteatteriin. Kokonaiskatsojamäärä oli 57 942. Vuoden katsotuin oli menestysmusikaali Myrskyluodon Maija, joka keräsi pelkästään syksyn aikana 12 635 katsojaa. Myrskyluodon Maija jatkaa ohjelmistossa kevään 2019. Toinen suosittu musikaali, Billy Elliot sai vielä kevään 2018 aikana 8 842 katsojaa. Liian paksu perhoseksi keräsi 6 213 katsojaa ja keväällä jatkava farssi Älä pukeudu päivälliselle 4 779 katsojaa.

Julia-salissa katsotuin näytelmä oli Hyvää yötä Herra Hakkarainen, jonka näki 4 243 katsojaa. Myös Hakkarainen jatkaa kevään 2019 ohjelmistossa. Mun Pohjanmaa sai 2 084 katsojaa. Lisäksi teatterissa nähtiin useita vierailuja sekä sunnuntaikonsertteja.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut:

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Ensi-iltojen määrä	8	7	6	6
Näytäntöjen määrä	236	254	240	250
Katsojamäärä	57 514	58 524	52 000	57 942
Henkilötyövuodet, toteutuneet	62	64	60	68
Henkilötyövuodet, valt.os. oikeuttavat	55	55	55	56
Nettomeno	-3 504 000	-3 501 000	-3 470 000	-3 825 000
Valtionosuus	1 074 000	1 043 000	1 043 000	1 086 000
Nettomeno valtionosuus huomioituna	-2 430 000	-2 458 000	-2 427 000	-2 739 000
Kaupungin osuus (väh. kiinteistömenoilla) / as.	17€	17€	17 €	21 €
Kaupungin osuus (väh.kiinteistömenoilla) /katsoja	19€	20€	22 €	25 €

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Taloustilanteen kiristyminen.	Oma tulonhankinta, omalla toiminnalla valtionosuuden puolustaminen.	Valtionosuuden oikeuttavat henkilötyövuodet nousivat kahdella vuodelle 2019.
Toimitilojen ja toiminnallisen varustuksen vanheneminen.	Hankintojen suunnitelmanmukainen toteuttaminen.	Hankinnat toteutettu suunnitelma mukaisesti.

Talouden toteutuminen:

Teatteri saavutti pääsylipputulossa uuden ennätyksen 1 140 000 €. Sen sijaan avustukset ja muut toimintatuotot jäivät alle budjetoidun. Toimintakulujen ylitys johtuu pääosin ennakoimattomista henkilöstökuluista (taiteellisen henkilöstön paikkaukset ja suurten tuotantojen vaatima lisähenkilökunta) sekä kaupungin sisäisten laskujen korotuksista. Työllistämällä teatteri on onnistuneesti puolustanut henkilötyövuosiin pohjautuvaa valtionosuutta, joka ministeriön päätöksellä nousee vuodelle 2019. Teatterin nettolaskelmat on esitetty sivulla 196-197.

Teatterin investoinnit ovat toteutuneet suunnitellun mukaisesti. Investointien pääpainopiste on ollut esitystekniikan ylläpitävät hankinnat. Lisäksi investointimäärärahaa käytetty työkoneiden hankintoihin.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	1 252	81	1 333	1 305	-28
Toimintakulut	-4 722	-278	-5 001	-5 130	-130
Toimintakate	-3 470	-197	-3 668	-3 825	-158
Poistot				-178	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	41		41
Määräaikaiset	14	67	81
Työllistetyt			

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 201 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	1 192	5	1 198	1 258	+61
Toimintakulut	-2 229	-1	-2 230	-2100	+130
Toimintakate	-1 036	4	-1 032	-842	+191
Poistot				-12	

500 RAKENNUSVALVONTA

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta palvelee kaupunkilaisia ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamisesta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat, suorittaa lupiin liittyvät katselmukset ja antaa ohjeita rakentajille. Rakennusvalvonta edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä.

Tavoitteiden toteutuminen

Rakennusvalvontapalvelujen tarve on sidoksissa rakennustuotannon määrään ja siten edelleen valitsevaan taloustilanteeseen.

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Eläköityneen henkilökunnan tilalle on saatu uutta osaavaa tekijää toiminnan häiriintymättä ja koulutuksiin on mahdollisuuksien mukaan osallistuttu suunnitelmallisesti ja myös järjestetty itse koulutustilaisuuksia. Taloudellisesti 2018 vuosi oli hyvä.

2018 rakennusvalvonta muutti uusiin tiloihin. Yhteistyö eri tulosalueyksiköiden välillä on sen myötä parantunut. MRL:n asetuksiin mm. paloturvallisuuteen, energiatehokkuuteen ja esteettömyyteen tuli vuoden aikana muutoksia.

Lupia myönnettiin: 724 kpl ja kerrosalaneliöitä 59 781 m² (v. 2017 oli 723 kpl ja 95.401 m²), joista uusia asuinkerrostaloja 8 kpl (2017: 15 kpl), rivitaloja 11 kpl (2017: 7 kpl) ja omakotitaloja 63 kpl (2017: 77 kpl).

Yhteistyötä mm. koulutusten suhteen on jatkettu Pelastuslaitoksen sekä Mustasaaren rakennusvalvonnan kanssa. Laadunohjausta omakotirakentajille jatkettu. Vaasa on mukana 14 suurimman rakennusvalvonnan joukossa yhteisten määräysten tulkintojen työstämisessä.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Ennakoiva henkilöstösuunnittelu	Ennakoivan henkilöstösuunnittelun avulla toiminnan kehittäminen ja tehostaminen.	Tulosalueella on toimiva henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.
Tasapainoinen talous	Omarahoitteisuusosuus kolmen vuoden keskiarvona 94-100 %.	Omarahoitteisuusosuuden keskiarvo 110,6 %.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Ammattitaitoinen palvelu ja lakisäännösmuutokset	Tavoitteellinen kouluttautuminen	Koulutusmenot 1,3 % henkilöstömenoista.
Sähköinen asiointi	Lupaprosessi selkeytyy ja nopeutuu. Paperiarkisto ei tulevaisuudessa laajene.	Tavoitteessa edetään askel kerrallaan.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut:

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Vireille jätetyt lupahakemukset	808	722	800	724
Lupien käsittelyajan keskiarvo	13,2	12,8	20	17
Katselmukset	1790	1923	1900	1830
Tulot % menoista	107,2 %	125,6 %	97,3 %	98,9 %

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	+770	4	+774	+782	+8
Toimintakulut	-788	-15	-803	-799	+4
Toimintakate	-18	-11	-29	-17	+12
Poistot				-8	

Tulot toteutuivat lähes suunnitellusti, ylitystä tavoitteisiin oli noin 7.700 €. Toimintamenot pysyivät annetussa budjetissa alittuen noin 4.800 €. Suurempia poikkeamia taloudessa ei ollut.

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	9		9

YMPÄRISTÖTOIMI

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on edistää elinympäristön terveellisuutta ja viihtyisyyttä sekä luonnon ekologista monimuotoisuutta ja kestävä kehitystä. Toimialaan kuuluvat ympäristönsuojelu, terveydensuojelu, elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto.

Toimintamenot ja – tulot

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	423	1	423	476	+53
Toimintakulut	-1 441	14	-1 427	-1 301	+126
Toimintakate	-1 018	15	-1 003	-825	+179

Sisältää 176 000 euron määrärahan ympäristöterveydenhuollon erityistilanteisiin varautumiseen.

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	15	2	17
Määräaikaiset		3	3

501 YMPÄRISTÖNSUOJELU

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelu huolehtii kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelutehtävistä kuten ympäristönsuojelu-, jäte- ja vesilain mukaisista tehtävistä.

Tavoitteiden toteutuminen

Yksikkö tekee päätöksiä lupa- ja ilmoitusasioissa, tekee tarkastuksia sekä antaa neuvontaa ja opastusta ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman mukaisesti. Ilmanlaadun seuranta jatkettiin yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteutuma
Kaupungin ympäristöraportti tehdään vuosittain	Tehdään ympäristöraportti 2017	Tiedot kerätty. Aineisto julkaistaan ympäristöraportissa 2017-18
Ilmanlaadun jatkuvatoiminen seuranta	Mittausten ajallinen kattavuus vähintään 85 %	Mittausten ajallinen kattavuus 92 %

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteutuma
Viranomaistehtävien hoitaminen lainsäädännön edellyttämällä tasolla.	Valvontasuunnitelman toteutumisaste	Toteutumisaste 40 %

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Toteutuma 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	99		99	93	-5
Toimintakulut	-385		-385	-382	+3
Toimintakate	-287		-287	-289	-2

503 TERVEYSVALVONTA YHTEISTOIMINTA-ALUE

Toiminta-ajatus

Terveysvalvonta vastaa terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalaeissa kunnalle säädetyistä tehtävistä Vaasan ja Laihian muodostamalla yhteistoiminta-alueella.

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminta perustuu vuosittain laadittavaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan, joka perustuu valtion asettamiin valvontatavoitteisiin. Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehtäviin kuuluu mm. ilmoitusten ja hakemusten käsittely, lausuntojen antaminen, valitusten käsittely, epidemioiden selvittäminen, asumisterveysasiat sekä asiakkaiden neuvonta ja ohjaus.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteutuma
Viranomaistehtävien hoitaminen lainsäädännön edellyttämällä tasolla.	Valvontasuunnitelman toteutumisaste	Toteutumisaste 85 %
Uhkaavat asiakastilanteet	Tapausten kirjaaminen, seuranta ja mahdolliset lisätoimenpiteet	Ei toteutuneita uhkatilanteita

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Toteutuma 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	137		137	181	+44
Toimintakulut	-506	-17	-522	-497	+25
Toimintakate	-369	-17	-386	-316	+69

504 ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO YHTEISTOIMINTA-ALUE

Toiminta-ajatus

Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkäripalveluiden ympärivuorokautisesta saatavuudesta. Päivystysaikana palvelut järjestetään Vaasan, Mustasaaren, Vöyrin ja Laihian muodostamalla päivystysalueella.

Eläinlääkintähuolto vastaa myös eläinsuojelulain valvonnasta, ennaltaehkäisevästä eläinlääkintätyöstä, tarttuvien tautien vastustuksesta, kunnan velvollisuudesta huolehtia irrallaan tavattujen lemmikkieläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

Tavoitteiden toteutuminen

Vaasan toimipisteessä ajanvarauspotilaita oli 1706 kpl ja päivystyspotilaita oli 491 kpl. Laihian toimipisteessä pieneläinkäyntejä oli 1221, suureläinkäyntejä oli 264 ja päivystyspotilaita oli 211.

Eläinsuojelutarkastuskäyntejä tehtiin yhteensä 93 kpl, joista 82 epäilyyn perustunutta eläinsuojelukäyntiä ja 11 ilmoituksenvaraisen toiminnan tarkastusta.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteutuma
Peruseläinlääkäripalveluiden ympärivuorokautinen saatavuus	Ei poikkeamia palvelun saatavuudessa	Ei poikkeamia
Uhkaavat asiakastilanteet	Tapausten kirjaaminen, seuranta ja mahdolliset lisätoimenpiteet	Ei toteutuneita uhkatilanteita

Talouden toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Toteutuma 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	187	1	187	201	+14
Toimintakulut	-349	5	-344	-372	-28
Toimintakate	-162	6	-157	-170	-14
Poistot				-4	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta huolehtii kaupungin maaomaisuudesta ja sen kehittämisestä, asuntotoimen tehtävistä, paikkatietopalveluista, kiinteistönmuodostuksesta, kunnallisteknisistä palveluista, kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestämisestä ja toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa sekä huolehtii kaupungin teknisistä palveluista, siivouspalveluista ja ruokapalveluista. Tekninen lautakunta toimii lisäksi tielautakuntana ja joukkoliikenneviranomaisena.

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluivat Kuntatekniikka, Kiinteistötoimi, Vaasan Tekniset palvelut, Vaasan Siivouspalvelut ja Vaasan Ruokapalvelut. Lisäksi lautakunnan alaisuudessa on määrärahoja Yhteispalvelut tulosyksiköllä teknisen toimen yhteisiin kustannuksiin.

Teknisessä lautakunnassa tapahtui merkittäviä muutoksia 1.5.2018. Teknisen lautakunnan alaisista tulosalueista TeeSe Botnia Oy:n siirtyivät Vaasan Siivouspalvelut ja Vaasan Ruokapalvelut kokonaisuudessaan sekä Vaasan Teknisistä palveluista kuljetuspalvelut ja varastotoiminnan hoito (kv 15.5.2017 § 48). Vaasan kaupungin keskusvarasto siirtyi kaupunginhallituksen alaiseksi toiminnaksi. Korjaamotoiminta sekä kaluston hallinta siirtyivät Kuntatekniikan alaiseksi palveluyksiköksi.

Toimintakulut ja -tuotot

Yhtiöitetyt toiminnot olivat nettomuotoisia, joten muutos näkyy lautakunnan tilinpäätöksessä tuottojen ja kulujen selkeänä alittumisena.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muu- tokset 1000 €	Muutettu ta- lousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tu- lokseen) 1000 €
Toimintatuotot	43 499	1 328	44 827	34 453	-10 374
Toimintakulut	-42 671	-3 015	-45 685	-33 420	+12 265
Toimintakate	828	-1 687	-858	1 033	+1 891
Poistot				-10 914	

510 YHTEISPALVELUT

Yhteispalvelut -tulosyksikön kautta hoidetaan tehokkaasti teknisen toimen keskitettyjä kustannuksia. Se on yksi teknisen toimen ohjaustyökalu. Lisäksi teknisen lautakunnan kustannukset ovat budjetoituna Yhteispalveluissa.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio- muu- tokset 1000 €	Muutettu ta- lousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tu- lokseen) 1000 €
Toimintatuotot	4	0	4	4	
Toimintakulut	-349	0	-349	-324	+25
Toimintakate	-344	0	-344	-320	+25

511 KIINTEISTÖTOIMI

Toiminta-ajatus

Tulosalueen tehtävänä on:

1. Vaasan kaupungin maapoliittisten linjausten valmistelu ja maapolitiikan toteuttaminen.
2. Vaasan kaupungin maa- ja vesialueiden hallinta, hankinta ja luovutus.
3. Vaasan kaupungin asunto-olojen kehittäminen ja asumiseen liittyvät viranomais-tehtävät.
4. Paikkatiedon kehittäminen ja kartastotehtävät.
5. Kiinteistönmuodostus- ja mittaustehtävät sekä kiinteistörekisterin pito.

Tulosalue jakaantuu neljään palveluyksikköön: asumispalvelut, paikkatietopalvelut sekä kiinteistö- ja mittauspalvelut

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupunki omisti vuoden lopussa maa-alueita n. 6355 ha ja vesialueita n. 2141 ha. Uusia maa-alueita hankittiin 96,6 ha. Kaupungin omistamiin maa-alueisiin kohdistuvia vuokrasopimuksia oli vuoden lopussa 3835 kpl. Pientalotontteja oli vuoden aikana haettavana n. 100 kpl, joista n. 40 kpl Vähänkyrön alueella. Asuintontteja (AO, AP/AR, AK) myytiin 8 kpl ja uusia asuintontteja koskevia vuokrasopimuksia tehtiin 50 kpl. Yritys- tai palveluihin liittyviä tontteja (K, P; T, Y) luovutettiin 5 kpl. Maankäyttöso-
pimuksia laadittiin 9 kpl, muita kaavoitukseen liittyviä yhteistyösopimuksia 11 kpl. Pilaantuneita maa-
alueita on tutkittu mm. Suvilahden teollisuusalueella, Vaskiluodossa sekä kaupungin venesatamissa. Vanha linja-autoasema ja Palosaarentie 98 rakennukset on purettu. Perustehtävien ohella tonttiyk-
sikkö on osallistunut mm. linja-autoaseman, Ravilaakson, Suurteollisuusalueen, Etelä-Klemettilän
sekä Vaskiluodon laajoihin kaupunkikehittämishankkeisiin. Lisäksi tonttipalvelut osallistui ulkopuoli-
sella rahoituksella toteutettaviin *Ravilaakson energiatehokas ja innovatiivinen asuinalue* sekä *Integrated and Replicable Solutions for Co-creation in Sustainable Cities (IRIS)* hankkeisiin.

Kaupunginhallitus hyväksyi 3.12.2018 Vaasan kaupungin asuntopoliittisen ohjelman 2018–2022. Oh-
jelma sisältää asuntopoliittisia toimenpiteitä, joita toteutetaan suunnitelmallisesti. Ravilaakson hyvin-
vointikorttelin suunnittelu on edennyt arkkitehtikilpailuvaiheeseen. Korttelin on tarkoitus tuoda kau-
punkiin varsinkin senioreille suunnattua modernia, kohtuuhintaista ja yhteisöllistä asumista. Asunto-
päällikön hallinnoima ESR-hanke Osallisuuden askeleet työllistymispoluille (OSAT) on onnistunut
hyvin ja toimintaan on osallistunut n. 130 syrjäytymisvaarassa olevaa työtöntä/työelämän ulkopuolel-
la olevaa henkilöä (tavoite 150 hlöä, 4/2020 lopussa). Hankkeen budjetti on 680 000 euroa.

Paikkatietoyksikössä on panostettu mm. palveluverkkoselvityksiin sekä paikkatietoaineistojen ko-
koamiseen ja julkaisuun Esrin ArcGIS-ympäristössä. Sähköiset asiointipalvelut, eKaivulupa ja eTont-
ti, otettiin käyttöön. Kaupungin käyttöön hankittiin 550 km Street Smart-katunäkymäkuvausta ja la-
serkeilausta. Näiden aineistojen hyödyntäminen tapahtuu selainkäyttöliittymällä. Maanmittauslaitok-
selta hankittiin tarkennettu ilmakuvauksaineisto (15 cm) kesän lennoista akselilla Långåminne-Vaasa-
Alskat.

Kiinteistö- ja mittauspalvelut on perinteisen kiinteistönmuodostuksen ja kaupunkimittauksen ohella keskittynyt kiinteistörekisterin laadun parantamiseen tähtääviin toimenpiteisiin kuten lohkomattomien yleisten alueiden selvityksiin ja muodostamisiin sekä toimitusten läpimenoaikojen lyhentämiseen. Lisäksi selvitettiin mm. sähköistä asiointia ja arkistointia sekä uuden 3D-kiinteistönmuodostuslain soveltamista Vaasassa.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/ periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Kaupunkistrategiaa ja kuntataloutta tukeva maapolitiikka.	Aktiivinen maanhankinta Kysyntää vastaava tonttitarjonta Energia- ja ilmastotavoitteiden edistäminen maapolitiikan keinoin	Hankittu 96,6 ha. Toteutunut. Valmisteltu maapolitiittisen ohjelmatyön osana.
Kaupunkistrategiaa tukeva asuntopolitiikka	Laaditaan asuntopoliittinen strategia Asuntomarkkinoiden seurannan parantaminen Hissirakentamisen edistäminen	Luonnos esitellyt KH:ssa 3.12.2018. Tulee KV:n päätettäväksi 2019. Asuntomarkkinakatsaus julkaistiin 8/2018. Vuonna 2018 valmistunut 2 hissiä.
Kehitysedellytyksiä edistävä, tehokas paikkatietojärjestelmä	Laaditaan kaupungin paikkatietostrategia. Uusien teknologioiden käyttöönotto Aineistojen laadun parantaminen	Paikkatietopalvelujen KehittämisOhjelman (PAKO) luonnos käsitelty ohjausryhmässä. Valmis 2019. StreetSmart katunäkymäkuvaus. Operations Dashboard for ArcGIS. Käveltävät reitit ja pyörätiet päivitys. Palveluverkkoselvitysten nettikartat. Mml:n tarkennettu ilmakehuvausaineisto.
Kaupunkirakentamisen mahdollistava tehokas ja oikea-aikainen kaupunki- mittaus	Kiinteistöjärjestelmän laadun parantaminen Toiminnan tehostaminen uudistamalla mittauskalustoa	Lohkomattomien yleisten alueiden muodostamista jatkettu. Yleisiä alueita muodostettiin 82 kpl. Uusittiin GPS-laite ja maastotietokone.
Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Vuokraehtojen valvonnan parantaminen	Valvontaa tehostettu.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut:

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaupungin omistama maapinta-ala, ha	6200	6500	6350	6355
Maanvuokrasopimukset, kpl	3760	3793	3800	3835
Maanhankinta, ha/v	40	159,67	100	96,6
Maankäyttösopimukset, kpl/v	5	2	5	9
Tontinluovutus, kpl/v	73	66	80	68
• Vuokraus	51	50	60	59
• Myynti	22	16	20	9
Asuntopäätökset, kpl/v				
• Korjaus-, energia- ja hissiavustukset	13	13 ²	50	3 ¹
• Vuokra- ja asumisoikeusasiat	354	316	350	229
Muodostettuja tontteja, kpl/v	40	63	100	52

Rakennusvalvontamittaukset, kpl/v	494	478	550	565
Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1-5)	4,88	4,5	> 4	5
Työtyytyväisyys (asteikolla 1-5)	3,88	4,03	>= 2017	Kysely v. 2018 ei ole vielä tehty.

1) Korjaus- ja energia-avustukset loppuneet.

2) Esteettömyysavustus tullut uutena avustusmuotona vuodesta 2017 alkaen.

Talouden toteutuminen

Tulosalueen budjetoiduista menoista toteutui noin 87 %¹ ja tuloista yli 100 %². Taloudellinen tulos oli siten erittäin hyvä.

Tonttiyksikössä kiinteän omaisuuden myyntivoittoja toteutui n. 4,2 milj.€ (tavoite 2.5 milj.€), maanvuokratuloja 8,4 (tavoite 8,550 milj. €). Pysäköintipaikkojen vapaaksi ostoista kirjautui noin 0,2 milj.€ tulot. Muiden yksiköiden tulot (budjettitavoite yht. n. 257.000 €) toteutuivat n. 18.000 € alle tavoitteen.

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Muutettu ta- lousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	12 350	7	12 356	14 694	+2 338
Toimintakulut	-2 651	+155	-2 807	-2 822 ¹	-15
Toimintakate	9 698	-149	9 549	11 872	+2 322
Poistot				-196	

1) Menoissa mukana pilaantuneiden maiden kunnostuskustannus.

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	25	1,7	26,7
Määräaikaiset	4	0,4	3,4

512 KUNTATEKNIikka

Toiminta-ajatus

Kuntatekniikka huolehtii liikenteen, liikenneväylien, Vaskiluodon sataman, viheralueiden, metsien, liikuntapaikkojen, torin, hulevesien ja muiden yleisten alueiden sekä venesatamien suunnittelusta, rakennuttamisesta tai rakentamisesta ja ylläpidon järjestämisestä. Tulosalue huolehtii myös kaupungin korjaamo- ja kalustopalveluista. Lisäksi Kuntatekniikka toimii sekä joukkoliikenne- että vesihuoltoviranomaistehtävissä. Poliisipiirin päällikön alaisena toimiala huolehtii kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta. Toimialan tehtävänä on vuokrata katualueita rakentamistarkoitukseen ja myöntää kaivulupia. Kuntatekniikka on bruttobudjettiyksikkö, lukuun ottamatta Logistiikan kehittämistä ja Keskuskorjaamoja ja kalustonhallintaa.

Kuntatekniikka jakaantuu seuraaviin palveluyksiköihin: Liikennesuunnittelu, Kunnallistekniikan suunnittelu, Rakennuttaminen, Viheralueyksikkö, Alueiden ylläpito, Liikuntapaikat, Logistiikan kehittäminen, Keskuskorjaamo ja kalustonhallinta sekä Viranomaisyksikkö.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Toteutuma
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Liikenneturvallisuussuunnitelman noudattaminen	Henkilövahingot: tiedot saadaan myöhemmin Onnettomuudet: tiedot saadaan myöhemmin
Toimiva joukkoliikenne	Joukkoliikennesuunnitelman noudattaminen	Matkustajamäärät: 1 228 883 kpl (2018) 1 232 235 kpl (2017)
Viihtyisä ja turvallinen ympäristö	Hoitoluokitusten mukaiset toimenpiteet	Palautteet käsitelty Yhdyskuntatekniset palvelut 2018 tutkimus

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suunnittelu	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Keskustan kehän ylittää keskimäärin - autoja/arkivrk	106 050	107 000	107 000	110 000	104 850
Liikenneonnettomuudet (kpl)					
- onnettomuudet yhteensä	358	348	355	310	Tiedot saadaan myöhemmin
- omaisuusvahingot	298	295	297	250	
- henkilövahingot	57	59	57	35	
- kuolemaan johtaneet onnettomuudet	1	1	1	0	
Paikallisliikenne					
- linjojen lkm/arkivrk	22	22	22	22	23
- km/arkivrk	4 000	4 500	4 500	4 700	4 800
- subventoituja kausilippuja myyty kpl	14 227	14 894	21 004	15 000	14 323
- arvonlataukset €		130 000	320 000	400 000	441 880
Liikennevaloilla ohjatut liittymät kpl	51	52	53	53	53
Kunnallistekniset suunnitelmat - laadittu lkm	35	35	19	40	22
Kaivulupa-anomukset lkm	45+112	50+130	35+184	50+160	215
Rakennuttaminen	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Katurakenteet m ²	21 636	16 775	44 701	35 000	56 997
Pyörätiet/jalkakäytävät m ²	2 943	14 550	20 953	12 000	27 702
Hulevesiviemärit m					2 940
Katuvalaistus					
- suunnitelmat lkm	25	21	28	25	25
- valaisimien lkm	15 800	16 065	16 450	16 400	17 200

Pysäköinti	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Maksulliset pysäköintipaikat					
- ydinkeskustassa	1 160	1 200	1 200	1 200	1 200
- tulot maksullisista pysäköintipaikoista 1 000 €	850	821	855	820	840
Virheellinen pysäköinti					
- maksukehotukset kpl	14 218	12 767	14 256	13 000	12 555
- virhemaksutulot 1 000 €	589	564	611	600	628

Alueiden ylläpito	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kadut ja erilliset kevyen liikenteen väylät					

- kunnossapidettävät km	552	554	560	564	572
- hoitokustannukset €/km	5 728	5 523	5 600	5 600	5 245

Viheralueyksikkö	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaupungin metsäpinta-ala ha	3 860	4 000	4 050	4 000	4 150
Yleiset leikkipuistot, kpl	78	80	82	81	81
Lähiliikunta-alueet, kpl	4	4	4	4	4
Puistot A1-A3 hoitoluokka, ha	152	153	155	153	156
Venepaikat					
- paikkoja lkm	2 050	2 051	2 018	2 050	1 928
- vuokrattuja	1 700	1 566	1 597	1 700	1 596
- vuokratulot 1000 €	228	236	230	235	232

Kuntatekniikka	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Työtyytyväisyys (asteikolla 1-5)		3,7		3,6	

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Toteutuma
Korjausvelan hallinta ei onnistu	Korjausvelka ei kasva	Korjausvelka 73 M€ (2018) 71 M€ (2017) Asfaltointiin saatu tilapäisesti lisämäärärahaa. Saneerausta on jouduttu vähentämään.
Poikkeukselliset sääilmiöt	Valmiussuunnitelman päivitys Ennakointi	Toimintaa kehitetty Lähtörajoja tiukennettu

Talouden toteutuminen

Kuntatekniikan kehityksen sisäiset menot toteutuivat 98 % ja tulot 81 %. Hulevesimaksutuloihin budjetoitu 700.000 € jäi toteutumatta KHO:lle tehdyn valituksen vuoksi.

Investointeihin käytettiin 12,1 M€ (10,3 M€ 2017), joista uusinvestoinnit 5,0 M€, saneeraukset 4,8 M€ ja muut 2,3 M€. Katuomaisuuden arvo on 224 M€ ja laskennallinen kuntovaje on 73 M€.

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Muutettu ta- lousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	8 011	1 300	9 312	10 137	+825
Toimintakulut	-17 124	-2 792	-19 916	-20 825	-910
Toimintakate	-9 112	-1 492	-10 604	-10 688	- 84
Poistot				-10 293	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	108	7	115
Määräaikaiset	19	5	24
Työllistetyt	4	5	9

515 VAASAN TEKNISET PALVELUT

Toiminta-ajatus

Tulosalue tuottaa asiantuntevaa ja hinnaltaan kilpailukykyistä sekä asiakkaan prosessia tukevaa korjaamo-, kuljetus- ja varastopalvelua. Tulosalue on nettoyksikkö, johon sovelletaan vuodesta 2009 alkaen ylivuotista nettositovuutta. Vuotuiset investoinnit katetaan omalla tulorahoituksella.

Vaasan Tekniset palvelut toimi teknisen lautakunnan alaisena tulosalueena 30.4.2018 saakka, jonka jälkeen toiminta jakaantui yhtiöön siirtyviin ja kaupungille jääviin osiin. Tulosalueen toiminnoista kuljetuspalvelut ja varastotoiminnan hoito siirtyivät 1.5.2018 alkaen TeeSe Botnia Oy:öön. Vaasan kaupungin keskusvarasto siirtyi kaupunginhallituksen alaisen uuden tulosalueen Yhtiömuotoisesti tuotettavat ruoka- ja materiaalipalvelut -alaiseksi tulosityksiköksi. Keskuskorjaamo ja kalustonhallinta siirtyivät Kuntatekniikan alaiseksi palveluyksiköksi. Palveluyksikkö oli erillisseurattava talousarviovuoden 2018 loppuun.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Toiminnan sopeuttaminen	Kone-, kuljetus- ja verstaapalvelujen keskittäminen	Osittain toteutunut. Kuljetus- ja varastopalvelut siirtyivät 1.5.2018 TeeSe Botnia Oy:öön. Kone- ja kuljetuskalusto sekä verstaapalvelut siirtyivät 1.5.2018 alkaen Kuntatekniikkaan.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	*) TP 2018
Varaston kiertonopeus	10,8	12,9	≥ ed.vuonna	6,4
Korjaamon työtilaukset, lkm	1482	1221	≥ ed.vuonna	1255
Kuljetettavat koululaiset, lkm	189	182	179	221
Liikevaihto, €	7 200 000	7 100 000	6 700 000	4 040 000
Liikevaihto / hlö, €	186 000	190 000	182 000	230 000
Toimintakate, €	593 400	450 000	539 300	702 074
Nettoinvestoinnit, €	438 600	424 300	465 000	344 196

*) Tunnusluvuissa huomioitava, että kuljetustoimiston ja keskusvaraston luvut ajalta 1.1. - 30.4.2018.

Sisäisen valvonnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Kone- ja laiteinvestointien hajautisuus kaupungilla	Parannetaan ohjattavuutta ohjeistuksin ja tarvittavin päätöksin.	Investointirahoituksessa ei toistaiseksi keskittämistoimenpiteitä
Organisointumalli	Saavuttaa omistajan näkökulmasta tuottava ja toimiva palvelurakenne	Organisointityö kesken; osa yhtiötetty ja osa keskitetään

Talouden toteutuminen

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Arviointikriteeri/mittari	Tavoitteen toteutuma
Talous tasapainossa	Tulos- ja rahoituslaskelma	<i>Vuosikate</i> 699 835 €, <i>Tilikauden tulos</i> 286 862 €. Kalustoinvestoinnit 344 196 € Rahoitusjäämä 355 639 €. (kumulat. 562 363 €) Nettolaskelmat esitetty

		sivulla 202-203.
--	--	------------------

Valtuustoon nähden sitovana taloudellisena tavoitteena oli tasapainoinen talous. Investointimäärärahalla hankittiin kuorma-auto sekä kolme pakettiautoa. Toimintavuosi oli työllisyysasteeltaan hyvä.

Toimintatuottojen ja -kulujen jäämiseen alle arvion vaikutti pääasiassa yhtiöittäminen. Yhtiöön siirtyi keskusvaraston henkilöstö toimintakuluineen ja -tuottoineen sekä kuljetustoimiston henkilöstö kului-
neen ja kuljetuspalvelujen myyntituottoineen. Kuljetustoimiston koneet ja kalusto säilyivät kaupungin omaisuutena ja näin ollen kalustoon liittyvät kulut sekä kaluston vuokratuotot jäivät kaupungille. Tu-
losalueen talous on ylijäämäinen.

	Alkuperäinen ta- lousarvio 2018	Talousarvio- muutokset	Muutettu ta- lousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulok- seen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	3 992	6	3 997	2 910	-1 087
Toimintakulut	-3 452	-21	-3 473	2 153	+1 320
Toimintakate	539	-15	524	757	+233
Poistot				-413	

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 30.4.2018	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	29	1	30
Määräaikaiset	7	-	7
Työllistetyt	-	-	0

Henkilöstö 31.12.2018	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	5	-	5
Määräaikaiset	3	-	3
Työllistetyt	-	-	0

516 VAASAN SIIVOUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Vaasan Siivouspalvelut tuotti siivous- ja oheispalveluja omana työnä sekä ostopalveluna kaupungin hallintokunnille. Vaasan Siivouspalvelut toimi nettoyksikkönä, johon sovellettiin ylivuotista nettositovuutta.

Vaasan Siivouspalvelut siirtyi kokonaisuudessaan 1.5.2018 toimintansa aloittaneeseen teknisten tukipalvelujen in-house yhtiöön, TeeSe Botnia Oy:öön. Toimintakertomus on neljän toimintakuukauden ajalta 1.1.-30.4.2018. Osa toiminnallisista tavoitteista ja tunnusluvusta on sellaisia, jotka eivät toteutuneet lyhyen toiminta-ajan vuoksi, tai niitä ei ole laskettu neljän kuukauden ajalta.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista ta- voitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuo- delle 2018	Tavoitteen toteuma 30.4.2018
Turvallisuuden, viihtyvyyden ja ympäristön laadun kehittäminen.	Palvelukuvausten, siivous-sopimusten ja siivoustyömäärä-mitoitusten kehittämi- nen.	Siivouskohteiden mitoituksia päivitetään siivoustyömäärä- mitoitushelmalla, laatukier- rokset INSTA 800- ohjeistuk- sen mukaan.
Siivouspalvelujen palvelustrate-	Osallistuminen sisäilmatyöryhmän työ-	Siivouspalvelujohtaja osallistu-

gia painottaa puhtaan ja turvallisen työ- sekä asiointiympäristön tärkeyttä kaupungin työntekijöille ja asukkaille.	kentelyyn, vaikuttaminen sisäilman laatuun puhtaanapidon avulla.	nut sisäilmatyöryhmän työskentelyyn. Siivouspalveluista valmistui Siivottavuusopas kaupungille, joka on kaikkien hallintokuntien käytössä.
Siivoojan toimenkuvaan oppilaitoksissa ja päiväkodeissa kuuluu puhtaanapidon lisäksi oheiskasvattajan rooli.	Tiivis yhteistyö asiakkaiden kanssa ja asiakaspalaverit.	Asiakaspalautteita ei kerätty 1.1.-30.4.2018
Palvelut toteutetaan kustannustehokkaasti.	Siivouskustannusten vertailu valtakunnallisesti sekä alueellisesti. Kaupungin ja sairaanhoitopiirin siivoustoimien yhdistäminen osaksi tukipalvelu osakeyhtiötä.	Siivouspalveluilla maan keskiarvoon nähden tehokkaampi siivoustehokkuus.
Talous tasapainossa	Tasapainoinen talous	Toiminnan ja talouden seuranta raportoinnin avulla. Nettolaskelmat esitetty sivulla 201-202.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	30.4.2018
Siivospinta-ala	256 000	290 000	270 000	270 000
Siivoustehokkuus, keskiarvo, m ² /h				
- koulut, yleissivistävät (Vähäkyrö)	250 (Vähäkyrö 200)	250 (Vähäkyrö mukana)	240	240
- ammatilliset oppilaitokset	380	380	380	380
- toimistot	346	340	346	346
- päiväkodit	120	120	120	120
Asiakastytytyväisyys	4,3	4,7	4,3	Ei toteutettu
Työtyytyväisyys	-		4,00	Ei toteutettu

Talouden toteutuminen

Talouden toteumassa on mukana toiminnan tuotot ja kulut neljän kuukauden toiminta-ajalta.

Toimintatuottoihin on kirjattu myyntituotot toteutuneiden palvelujen myynnin mukaisesti. Toimintakuluissa on mukana kaikki kustannukset, myös myöhemmin vuoden aikana toteutuneet, mutta jotka liittyvät toiminta-ajalle. Siirtymävaiheen vuodelta 2018 kertynyt lomapalkkavelka on kirjattu kuluksi, ja sen vaikutus tulokseen henkilösivukulujen kanssa on yhteensä n. -335 000 €. Tulokseen vaikuttaa myös vuoden lopussa kirjatut varhaiseläkemaksut n. -98 600 €.

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018	Poikkeama (vaikutus tulokseen)
	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	6 164	5	6 168	2 107	-4 061
Toimintakulut	6 146	-15	6 161	2 581	+3 580
Toimintakate	18		8	-473	-481

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	133	20	153
Määräaikaiset	18	6	24
Työllistetyt		3	3

517 VAASAN RUOKAPALVELUT**Toiminta-ajatus**

Vaasan Ruokapalvelut tuottaa tarkoituksenmukaisella ja taloudellisella tavalla hyvää, maistuvaa ja asiakkaan terveyttä edistävää ruokaa Valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemussuositusten mukaisesti kaikissa asiakasryhmissä. Ruokapalvelut antaa virtaa päivittäin vaasalaisten hyvän elämän arkeen.

Vaasan Ruokapalvelujen arvot ovat turvallisuus ja luotettavuus. Vaasan Ruokapalvelut tarjoaa maukasta energiaa lautasella.

Tavoitteiden toteutuminen

Vaasan Ruokapalvelut toimi Teknisen lautakunnan tulosalueena ajalla **1.1–30.4.2018**.

Keskeisimmät toiminnassa tapahtuneet muutokset:

- Vaasan keskussairaalan kaksi osastoa avattiin pääterveysasemalle tammi- ja maaliskuussa 2018. Ruoka osastoille toimitetaan Tammikaivon ravintokeskuksesta.
- Präntöön Helmi, jossa on valmistuskeittiö, on avattu (5/2018) ja Kirkkopuistikko 32 palveluasuminen siirtyi Palosaarelle, jolloin Kirkkopuistikko 32:n palvelukeittiö suljettiin.
- Vaasan Ruokapalvelut siirtyi in-house yhtiöön 1.5.2018.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Asiakaslähtöiset palvelut Asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyyden ylläpitäminen. Asiakastytyväisyyskyselyiden keskiarvo asteikolla 1-5 on 3,75 tai sitä parempi	Ruokapalveluissa ei toteutettu asiakastytyväisyyskyselyä 2018
Työtytyväisyys	Työyhteisökyselyn tulosten parantaminen. Työyhteisökyselyn tuloksen keskiarvo asteikolla 1-5 on 3,6 tai sitä parempi	Ruokapalveluissa ei toteutettu työyhteisökyselyä 2018

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vaasan Ruokapalvelut toimi Teknisen lautakunnan tulosalueena huhtikuun 2018 loppuun. 1.5.2018 alkaen ruokapalvelut on ollut osa TeeSe Botnia Oy Ab:tä, joka on Vaasan kaupungin tytäryhtiö.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut:

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 30.4.2018
Ateriamäärä, laskennallinen	3 645 108	3 567 398	3 117 726	1 337 768
Ateriamäärä, laskenn. / htv	24 124	23 704	20 245	26 809
Henkilötyövuodet	151,1	150,5	154	49,9

Henkilöstömäärä, koko- ja osa-aikaiset keskimäärin	166	169	169	181
Keittiöitä yhteensä	47	50	50	50
- joista valmistuskeittiöitä	12	13	14	14
Ostopalvelukeittiöitä	1	1	1	1
Toimintatuotot / henkilötyövuosi €	87 401	85 344	84 277	92 105
Toimintakulut / henkilötyövuosi €	-82 184	-81 681	-84 085	-94 478
Materiaalikulut / ateria (laskenn.) €	-1,10	-0,98	-1,39	-1,13
Toimintakulut ilman vuokria / ateria (laskenn.) €	-2,93	-2,99	-3,63	-3,11
Toimintakulut / ateria (laskenn.) €	-3,38	-3,45	-4,15	-3,52

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Henkilöstö	Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	Vakituisen työvoiman saanti oli hyvä. Sijaisten rekrytoinnissa oli haasteita
Johtaminen	Palvelupäälliköitten ajankäyttö kehittämisen johtamiseen ja asiakaspalveluun, ei sairauspoissaoloista johtuviin järjestelyihin	Sijaisten hankinta työllisti yhä edelleen. Kehittäminen näkyi yhtiöön siirtymisen valmistelussa.
ICT	Lisätty IT-palveluiden tuki keittiöille	IT-palvelut siirtyivät yhtiöön ja resurssointia keittiöiden parempaan tukeen ei ollut saatavilla

Talouden toteutuminen

Exreportista on otettu huomioon Vaasan Ruokapalvelujen toimintakulut ja -tuotot 31.12.2018 asti. Vaasan Ruokapalvelut on toiminut nettoyksikkönä. Nettolaskelmat esitetty sivulla 201.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 30.4.2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	12 979	10	12 989	4 600	-8 388
Toimintakulut	-12 949	-31	-12 980	-4 714	+8 265
Toimintakate	30	-21	9	-114	-123
Rahoitustuotot ja -kulut	-3			-2	-1
Poistot	-42			-4	-38
Tilikauden tulos	-15			-4	85

Henkilöstö

Henkilöstö 30.4.2018	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	109	48	157
Määräaikaiset	9	18	27
Työllistetyt	0	4	4

VAASAN SEUDUN JÄTELAUTAKUNTA

580 VAASAN SEUDUN JÄTELAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Vaasan seudun jätelautakunta on Mustasaaren, Korsnäsän, Maalahden, Isonkyrön, Vaasan ja Vöyrin kuntien yhteinen lautakunta. Jätelain mukaan kunnilla, joilla on yhteinen jätteenkäsittely-yhtiö, tulee olla yhteinen jätehuoltoviranomaisen tehtäviä hoitava elin.

Jätelautakunnan tehtävänä on hoitaa kuntien lakisääteiset viranomaistehtävät toiminta-alueellaan. Toiminta-alueen kunnat ovat yhteistyösopimuksen nojalla perustaneet yhteisen jätelautakunnan. Jätelautakunnan tehtäviin kuuluu esim. jätehuoltomääräysten hyväksyminen, jätehuoltomääräyksistä poikkeamisesta päättäminen, jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen, jätemaksun hyväksyminen, jätemaksumuistutusten käsitteleminen, jätemaksujen tarkistamisesta päättäminen, jätehuoltorekisterin ylläpitäminen sekä palvelutasosta ja jätteenkeräyspaikoista päättäminen.

Tavoitteiden toteutuminen

Jätelautakunta lähetti tammikuussa 2018 kirjeen niille talouksille, joiden jäteastioiden tyhjennyksestä jätelautakunnalla ei ole tietoja. Yhteensä lähetettiin noin 2000 kirjettä. Kahden jätelautakunnan kehotuskirjeen saaneet kiinteistöt, joilla ei edelleenkään ollut kuljetussopimusta syksyllä 2018, on siirretty kunnan ympäristöviranomaisille jatkotoimenpiteitä varten. Kuntien ympäristöviranomaisille siirtyi yhteensä 932 kiinteistöä. Vuoden 2018 aikana noin 429 kotitaloutta toiminta-alueella ilmoitti, että ne yhteisen jäteastian myötä kuuluvat järjestettyyn jätteenkuljetuksen piiriin.

Virkamiespäätösten käsittelyaika oli lyhyempi v. 2018 kuin v. 2017. Käsittelyaika oli keskimäärin 18,8 päivää vuonna 2018. Vuonna 2019 otetaan käyttöön uusi ohjelma virkamiespäätösten käsittelyä varten. Ohjelman pitäisi nopeuttaa virkamiespäätösten käsittelyä, mutta käsittelyajan nopeuttamiseksi vaaditaan myös, että sähköisten anomusten määrä kasvaa.

Jätelautakunnan vastuualueeseen kuuluu myös liete- ja kaivotyhjennysten valvonta niiden kiinteistöjen kohdalta, jotka eivät kuulu kunnalliseen jätevesiverkostoon. Toukokuussa 2018 näille kiinteistöille lähetettiin tiedote. Noin 9 300 kirjettä postitettiin.

Kaupungin strategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet	Arviointikriteeri/mittari	Tavoitteen toteutuminen
Jätehuollon valvontatehtävät suoritetaan lain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti.	Tavoitteena on ollut yhteisen jäteastialmoitusten lisääminen. Vuoden 2018 aikana noin 429 kotitaloutta ilmoitti kuuluvansa järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin yhteisen jäteastian kautta.	Tavoite on saavutettu, ilmoitusten määrä kasvaa. Sama tavoite jatkuu.
Järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymättömien kotitalouksien vähentäminen.	Alkuvuodesta järjestettyyn jätteenkuljetukseen kuulumattomien kiinteistöjen lukumäärä oli n. 2000. Vuoden lopussa lukumäärä oli laskenut n. 1100 kiinteistöön.	Tavoite on saavutettu, määrä on laskenut. Sama tavoite jatkuu.

Toiminnan keskeiset tunnusluvut ja suoritteet

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Käsittelyaika, virkamiespäätökset, keskimäärin päiviä	15,7	22,5	18,8
Jätehuoltomääräyksistä käsiteltyjen poikkeuksien lu-	1670	1682	933

kumäärä			
Suoritetut tarkastukset	4	0	106
Sähköisessä muodossa vastaanotettujen päätösten osuus (%)	63	49	36

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet 2018	Tavoitteen toteutuma
Kompostointitarkastusten turvallisuusohje puuttuu.	Turvallisuusohjeiden laatiminen.	Turvallisuusohjeet on laadittu.
Jätehuoltomääräysten noudattamisen valvonta. Pidennetty tyhjennysväli kesäaikaan edellyttää biojätteen kompostointia kesällä.	Kompostointitarkastuksia suoritetaan.	Vuonna 2018 suoritettiin 106 kompostointi- tarkastusta.
Jätehuolto poikkeustilanteissa	Suunnitelma päivitetään ja hyväksytään.	Suunnitelma hyväksyttiin 11/2018

Talouden toteutuminen

Lautakunnan kulut katetaan sopimuksen mukaisesti Ab Stormossen Oy:n laskuttamilla ns. ekomak-suilla.

	Alkuperäinen talousarvio 2018 1000 €	Talousarvio-muutokset 1000 €	Muutettu talousarvio 2018 1000 €	Tilinpäätös 2018 1000 €	Poikkeama (vaikutus tulokseen) 1000 €
Toimintatuotot	242	8	250	238	-12
Toimintamenot	-242	-24	-266	-238	+28
Toimintakate	0	-15	0-15	0	+15

Henkilöstötiedot

Henkilöstö 31.12.	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Vakituiset	2	0	2
Määräaikaiset	0	0	0
Työllistetyt	0	0	0

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen (kaupunki ilman liikelaitoksia)

Käyttötalousosaan budjetoidut tulot ja menot summataan tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosaan budjetoitavia ja siinä seurattavia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät.

Alla oleva toteutumistaulukko sisältää valmistuksen omaan käyttöön siltä osin kuin se sisältyy talousarvioon. Taulukko ei sisällä liikelaitosten tuloja eikä menoja. Liikelaitosten tilinpäätökset sisältäen toteutumavertailun on esitetty kohdassa V Liikelaitosten tilinpäätökset.

Liikelaitosten kaupungille tulouttamat korvaukset peruspääomasta sisältyvät tuloslaskelmaosaan rahoitustuottoihin.

Tuloslaskelma	Ta 2018	Ta-muutos 201	Muutettu ta 2018	1-12/2018	Tot % (100
Toimintatuotot	133 502 700,00	1 171 971,40	134 674 671,40	125 944 448,55	93,5%
Myyntituotot	67 072 200,00	272 216,74	67 344 416,74	58 423 583,98	86,8%
Maksutuotot	26 087 000,00	-419 299,04	25 667 700,96	25 594 360,63	99,7%
Tuet ja avustukset	11 409 500,00	1 165 158,37	12 574 658,37	11 898 855,63	94,6%
Vuokratuotot	14 837 700,00	5 000,00	14 842 700,00	14 516 454,54	97,8%
Muut toimintatuotot	14 096 300,00	148 895,33	14 245 195,33	15 511 193,77	108,9%
Toimintakulut	-528 265 500,00	-6 732 560,76	-534 998 060,76	-529 008 528,23	98,9%
Henkilöstökulut	-220 147 600,00	-1 276 769,18	-221 424 369,18	-209 071 302,28	94,4%
Palkat ja palkkiot	-174 142 300,00	-1 099 019,52	-175 241 319,52	-166 773 307,06	95,2%
Henkilösivukulut	-46 005 300,00	-177 749,66	-46 183 049,66	-42 297 995,22	91,6%
Eläkekulut	-39 039 400,00	-180 673,66	-39 220 073,66	-36 229 352,66	92,4%
Muut henkilösivukulut	-6 965 900,00	2 924,00	-6 962 976,00	-6 068 642,56	87,2%
Palvelujen ostot	-214 204 700,00	-4 446 037,98	-218 650 737,98	-222 412 279,52	101,7%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 457 300,00	-265 805,25	-18 723 105,25	-17 114 654,61	91,4%
Avustukset	-23 709 800,00	-688 140,00	-24 397 940,00	-29 363 178,59	120,4%
Vuokrat	-48 731 000,00	-156 060,00	-48 887 060,00	-47 950 325,87	98,1%
Muut toimintakulut	-3 015 100,00	100 251,65	-2 914 848,35	-3 096 787,36	106,2%
TOIMINTAKATE	-394 762 800,00	-5 560 589,36	-400 323 389,36	-403 064 079,68	100,7%
Verotulot	284 005 000,00		284 005 000,00	269 946 440,72	95,0%
Valtionosuudet	101 754 300,00	3 000 000,00	104 754 300,00	104 844 817,00	100,1%
Rahoitustuotot ja -kulut	33 192 300,00		33 192 300,00	34 990 210,91	105,4%
Korkotuotot	757 000,00		757 000,00	828 770,02	109,5%
Muut rahoitustuotot	35 159 500,00		35 159 500,00	36 987 873,90	105,2%
Korkokulut	-2 687 200,00		-2 687 200,00	-2 669 184,18	99,3%
Muut rahoituskulut	-37 000,00		-37 000,00	-157 248,83	425,0%
VUOSIKATE	24 188 800,00	-2 560 589,36	21 628 210,64	6 717 388,95	31,1%
Poistot ja arvonalentumiset	-1 692 800,00	0,00	-1 692 800,00	-15 701 347,88	927,5%
Suunnitelman mukaiset pois	-1 692 800,00	0,00	-1 692 800,00	-15 700 438,16	927,5%
Arvonalentumiset				-909,72	
TILIKAUDEN TULOS	22 496 000,00	-2 560 589,36	19 935 410,64	-8 983 958,93	-45,1%
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				639 373,58	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI	22 496 000,00	-2 560 589,36	19 935 410,64	-8 344 585,35	-41,9%

Toimintatulot ja –menot

Toimielin- ja tulosaluekohtaiset toimintakertomukset on esitetty sivuilla 84-185. Niissä on selvitetty tarkemmin hallintokuntien toimintamenojen ja -tulojen toteutumista 2018. Kaupunginhallitus käsitteli 2018 käyttösuunnitelmaa 12.3.2018, jolloin hyväksyttiin talousarvion tasoon laaditut hallintokuntien käyttösuunnitelmat. Osa hallintokunnista oli käyttösuunnitelmissaan esittänyt määrärahan ylityspaineita ja muutostarpeita, joita käsiteltiin valtuustossa 19.3.2017.

Toimintamenoihin päätettiin vuoden aikana lisäyksiä yhteensä 6,7 milj. euroa ja toimintatuloihin 1,2 milj. euroa. Lisämäärärahoista osa oli tuloilla katettuja ja ne liittyivät ulkopuoliseen, vuoden aikana saatuun tilaustyö-, hanke- ja projektirahoitukseen. Valtionosuustuloarviota korotettiin 3,0 milj. euroa. Lisäksi myönnettiin lisämäärärahaa kaupunginhallituksen avustuspäämäärärahoihin 3,2 milj. euroa sisäiseen vuokra-avustukseen nettoyksiköille.

Toimintakate alkuperäisessä talousarviossa on 394,8 milj. euroa, muutetussa 400,3 milj. euroa. Toteutunut toimintakate 403,1 milj. euroa oli 2,7 milj. euroa budjetoitua heikompi. Niin toimintatuottojen kuin toimintakulujenkin toteutumaan vaikutti eräiden hallinnollisten ja tuotannollisten tukipalveluiden yhtiöittäminen 1.5.2018 lukien. Toimintatuotoissa suurin poikkeama oli muissa myyntituotoissa. Toimintatuotoissa ja -kuluissa avustukset toteutuivat yli arvioidun, kun mm. vammaisille annetut avustukset ja kotihoidon palvelusetelit ja erikoissairaanhoidon kulut ylittivät arvion. Toimintakulut toteutuivat alle muutetun talousarvion sisäisten erien osalta em. yhtiöittämisistä johtuen.

Toimintakate kasvoi 5,1 milj. euroa ja 1,2 % edellisvuodesta. Toimintakulut kasvoivat 2,5 milj. euroa (0,5 %), toimintatuotot vähenivät 2,6 milj. euroa (2,0 %). Toimintakulujen kasvuun vaikuttivat kuntayhtymiltä ostettujen palvelujen kustannustason nousu sekä henkilöstömenojen kasvu. Toimintatuottojen vähenemää selittää ennen kaikkea sisäisten myyntituottojen väheneminen em. yhtiöittämisistä johtuen.

Yhteenvedo käyttötalouden osan talousarvion toteutumisesta sitovuustasolta on esitetty sivuilla 190-192. Toimintatulot ja -menot toiminnoittain (ulkoiset ja sisäiset menot ja tulot) milj. euroa sekä osuus kaupungin toimintatuloista ja –menoista on esitetty seuraavassa taulukossa:

toimintamenot	osuus	toimintatulot	osuus	
milj. €	%	milj. €	%	
30,6	5,8	11,8	9,4	Keskushallinto (vaalit, kv, kh, tarkastustoimi, keskushallinnon tulosalueet, alueltk)
32,1	6,1	16,1	12,8	Varausmäärärahat, keskitetysti hallinnoitavat kustannukset, osuudet, avustukset, jäsenmaksut, työllistäminen
251,3	47,5	35,6	28,3	Sosiaali- ja terveystaloutakunta, sis. erikoissairaanhoido
106,5	20,1	8,1	6,4	Kasvatus- ja opetuslautakunta, sis. kotikuntakorvaukset
50,9	9,6	14,0	11,1	Koulutuslautakunta
22,0	4,2	4,4	3,5	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
2,1	0,4	1,3	0,9	Rakennus- ja ympäristölahtakunta
33,7	6,4	34,7	27,5	Tekninen lahtakunta, jätelautakunta
529,0	100,0	126,0	100,0	Toiminnot yhteensä

Verotulojen erittely

	TP 2017 €	TA 2018 €	TP 2018 €	Poikkeama +yli/-alle	Muutos % 2017-2018
Kuntavero	227 407 271	231 556 000	223 855 228	-7 700 771	-1,6
Kiinteistövero	20 281 729	21 010 000	21 232 285	222 285	4,7
Osuus yhteisöverosta	32 031 179	31 439 000	24 858 926	-6 580 073	-22,4
Yhteensä	279 720 179	284 005 000	269 946 440	-14 058 559	-3,5

Talousarviomuutoksia ei vuoden aikana tehty.

Veroprocentti on vuodesta 2016 lukien 20,00. Kiinteistövero kannettiin v. 2018 vakituisista asunnoista 0,50 % ja muista asuinrakennuksista 1,10 %, yleinen kiinteistövero oli 1,15 %, voimalaitokset 2,85 % ja rakentamattoman rakennusmaan 3,0 %.

Vuonna 2018 kuntien jako-osuus yhteisöveron tuotosta oli 30,34 %.

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuusjärjestelmän uudistus astui voimaan vuoden 2015 alusta.

	TP 2017	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio 2018 muutoksineen	TP 2018	Poikkeama +yli /- alle	Muutos 2017- 2018
	€	€	€	€	€	%
Peruspalvelujen valtionosuus	84 587 294	83 230 000	85 430 000	85 159 385	-270 615	0,7
Verotuloperusteinen valtionosuuksien oikaisu	-4 897 920	-3 850 000	-3 850 000	-3 847 524	2 476	21,4
Järjestelmämuutoksen tasaus	274 344	274 300	274 300	274 344	44	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	20 899 546	22 100 000	22 900 000	23 258 612	358 612	11,3
Yhteensä	100 863 264	101 754 300	104 754 300	104 844 817	90 517	3,9

Valtionosuuksia saatiin yhteensä 104,8 milj. euroa. Määrä on 4 milj. euroa ja 3,9 % suurempi kuin vuonna 2017. Suurimmat syyt valtionosuuden kasvuun olivat verotulotasauksen pieneneminen sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden kasvu.

Verorahoitus yhteensä (verotulot ja valtionosuudet) vuonna 2018 oli 374,8 milj. euroa. Toimintakate (kaupunki liikelaitoksineen) oli 367,5 milj. euroa, joten verorahoitus ei riittänyt kattamaan toiminnan nettomenoa. Verorahoitus v. 2018 oli n. 5 milj. euroa edellisvuotta pienempi, toimintakate kasvoi 5,1 milj. euroa.

Rahoitustulot ja -menot

Muihin rahoitustuottoihin sisältyy suurimpana ulkoisena eränä Vaasan Sähkö Oy:n osinkotuotto, yhteensä 15 milj. euroa. Liikelaitosten kaupungille tulouttavat tuottovaatimukset ovat 21,1 milj. euroa. Tästä merkittävin osa oli Vaasan Talotoimi –liikelaitoksen osuus.

Korkokulujen toteutuma on 2,7 milj. euroa, toteutuma oli budjetoidun tasoinen. Nettolainanotto alkuperäisessä talousarviossa oli -0,2 milj. euroa (lainojen lisäys 19 milj. euroa, vähennys 19,2 milj. euroa). Lainakanta tilinpäätöksessä 2018 on 252 milj. euroa.

2.3 Investointiasan toteutuminen (kaupunki ilman liikelaitoksia)

Investointien toteutuma kohteittain on sivuilla 193-195.

INVESTOINTIMENOT	Alkuperäinen talousarvio 2018 €	Talousarvio- muutokset 2018 €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma 2018 €	Poikkeama + alle/ - yli €
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 120 000	539 484	14 659 484	12 721 957	1 937 526
Poistonalainen irtain omaisuus	4 381 000	88 000	4 469 000	3 358 978	1 110 021
Kiinteä omaisuus	6 000 000		6 000 000	3 251 341	2 748 658
Osakkeet ja osuudet	2 300 000		2 300 000	11 090 791	-8 790 791
Talonrakennuskohteet		180 000	180 000	205 998	-25 998

Peruspääoman sijoitukset
omiin liikelaitoksiin

MENOT YHTEENSÄ	26 801 000	807 484	27 608 484	30 629 065	-3 020 581
-----------------------	-------------------	----------------	-------------------	-------------------	-------------------

Valtuusto käsitteli investointiosan käyttösuunnitelmaa 19.3.2018, jolloin hyväksyttiin 694.000 euron lisämäärärahat investointiosaan.

Peruspääoman sijoituksia omiin liikelaitoksiin ei tehty tilivuonna.

INVESTOINTITULOT	Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	talousarvio	muutokset	muutosten		
	2018	2018	jälkeen	2018	- alle/ + yli
	€	€	€	€	€
Kiinteät rakenteet ja laitteet				90 000	90 000
Poistonalainen irtain omaisuus	115 000	70 000	185 000	214 512	29 511
Kiinteä omaisuus	1 500 000		1 500 000	1 509 967	9 967
Osakkeet ja osuudet	8 500 000		8 500 000	1 352 452	-7 147 547
Peruspo:n sij. omiin liikelaitoks.					
TULOT YHTEENSÄ	10 115 000	70 000	10 185 000	3 166 931	-7 018 069

Käyttöomaisuuden myyntituloa budjetoitiin alkuperäiseen talousarvioon yhteensä 10,1 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myyntivoiton osuudeksi arvioitiin 8,5 milj. euroa. Toteutunut myyntitulo oli 3,2 milj. euroa. Suurin poikkeama niin investointiosan kuluissa kuin tuotoissa aiheutui asunto-osakekannan siirrosta KOy Pikipruukille apporttina kaupan sijaan.

2.4. Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelmaa (kaupunki liikelaitoksineen) on selvitetty sivuilla 42-43.

Alla olevassa toteutumavertailussa ovat mukana rahoituslaskelman eristä anto- ja ottolainaus, joiden määrä on suunniteltu talousarviossa.

Muut maksuvalmiuden muutokset – ryhmään sisältyy useita eriä, kuten toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, saamisten ja korottomien velkojen muutokset, joiden muutoksia on talousarviossa vaikea ennakoida.

	Talousarvio €	Muutokset €	Muutettu ta €	Toteutuma €
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-250 000		-250 000	-8 229
Antolainasaamisten vähennykset	1 190 000		1 190 000	1 394 672
Ottolainauksen muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 000 000		19 000 000	19 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 200 000		-19 200 000	-20 451 859

Talousarvion mukainen nettolainaus on 0,74 milj. euroa, toteutunut -1,45 milj. euroa.

Lyhytaikaiset lainat vähenivät -5,0 milj. euroa.

Lainakanta vuoden lopussa oli 252,1 milj. euroa, 3 729 euroa/asukas (3 836 euroa/asukas v. 2017).

Lainasaamisten määrä vuoden lopussa oli 15,3 milj. euroa (16,7 milj. € v. 2017)

Rahavarojen määrä tilinpäätöksessä oli 7,5 milj. euroa (13,1 milj. € v. 2017). Rahavarojen muutoksen arvioitiin talousarviossa olevan n. -3,4 milj. euroa, toteutunut -5,6 milj. euroa.

2.5 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumistaulukot

2.5.1 Käyttötalousosa

Hallintokuntien selvitykset talouden toteutumisesta on esitetty sivuilla 84-185.

Poikkeama: menot yli ja tulot alle -/ menot alle ja tulot yli +

KÄYTTÖTALOUSOSA	Sito- vuus	Alkuperäinen talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta						
Menot	B	424 800	0	424 800	120 095	304 705
Tulot		342 000		342 000	113 337	-228 663
Tarkastuslautakunta						
Menot	B	272 600	2 482	275 082	269 344	5 738
Tulot			799	799	799	
Kaupunginvaltuusto						
Menot	B	456 900	509	457 409	340 446	116 963
Tulot		500		500		-500
Kaupunginhallitus						
<u>Kaupunginhallitus</u>						
Menot	B	1 587 000	398 459	1 985 459	2 057 827	-72 369
Tulot		24 300	79 000	103 300	207 437	104 137
<u>Keskushallinnon tulosalueet (ilman graafisia palv.)</u>						
Menot	B	27 260 600	1 746 119	29 006 719	26 662 244	2 344 475
Tulot		11 971 500	95 590	12 067 090	10 663 660	-1 403 430
Rahoitustulot ja -menot		45 000	0	45 000	75 402	30 402
<u>Graafiset palvelut</u>						
	N	2)				
Menot		308 800	2 268	311 068	342 498	-31 430
Tulot		308 800	730	309 530	410 402	100 872
Netto			1 538	1 538	67 904	69 441
<u>Elisa Stadion (taseyksikkö)</u>						
Menot		212 000	0	212 000	146 273	65 727
Tulot		150 000	0	150 000	150 000	
Toimintakate					3 727	
Poistot					-465 754	
Tilikauden tulos					-462 027	
<u>Avustukset, jäsenmaksut, osuudet, keskitetysti hallinnoitavat kustannukset</u>						
<u>Osuudet eriytettyssä kirjanpid. oleviin liikelaitoksiin sekä liike- ja maksupalvelutoimintaan kohdist. kustannukset</u>						
Menot	B	19 411 900	-1 347 791	18 064 109	20 421 052	-2 356 943
Tulot		2 520 000	0	2 520 000	2 840 142	320 142
<u>Varausmäärärahat</u>						
	B					
Menot		4 677 500	-2 697 824	2 304 782	536 057	2 840 839
Sairausvakuutuskorvaukset		2 800 000	-2 535 271	264 729		
Tulot		10 426 300	0	10 426 300	6 886 597	-3 539 703

x) toteutuneet korvaukset on kirjattu hallintokuntiin, niihin on myös siirretty vastaavat tuloarviot varauksesta.

<u>Työllistäminen</u>	N					
Menot		4 080 800	1 295 576	5 376 376	5 273 349	103 027
Tulot		804 000	-1 014 040	-210 040	62 245	272 285
Netto		-3 276 800				

Työllistämisen määrärahat, menot ja työllistämiskorvaukset on siirretty ao. hallintokunnille.

Selvitys työllistämisen nettomenon toteutumisesta kohdassa 2.6. Nettoyksiköiden taloudellinen toteutuma

<u>Yhtiömuotoisesti tuotettavat ruoka- ja materiaalipalvelut</u>	N					
Menot			1 052	1 052	6 770 570	-6 769 518
Tulot					6 132 465	6 132 465

Vähänkyrön aluelautakunta

Menot	B	823 300	-37 531	785 769	776 644	9 125
Tulot		409 800	23 459	433 259	446 265	13 006

Sosiaali- ja terveyslautakunta

(sosiaali- ja terveystoimen yhteiset ja tekniset tukipalvelut, sosiaalityö ja perhepalvelut, koti- ja laitoshoido, terveyspalvelut, erikoissairaanhoido)

Menot	B	242 024 700	185 210	242 209 910	245 367 783	-3 157 873
Tulot		27 977 800	239 652	28 217 452	29 693 033	1 475 581

Yhteistoiminta-alue/Laihia

Menot	N	6 057 500		6 057 500	5 939 809	117 691
Tulot		6 057 500		6 057 500	5 940 430	-117 070
Netto					621	-621

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset, suomenkielinen perusopetus, ruotsinkielinen perusopetus

Menot	B	104 883 500	720 434	105 603 934	106 472 125	-868 191
Tulot		7 993 700	302 839	8 296 539	8 051 264	-245 275

Koulutuslautakunta

Vaasan kaupungin opistot, nuorisopalvelut

Menot	B	8 060 700	1 221 882	9 282 582	9 100 472	182 111
Tulot		1 716 100	607 151	2 323 251	2 276 015	-47 236

Lukiokoulutus

	normi 1)					
Menot		7 498 000	-36 818	7 461 182	7 828 249	-367 067
Tulot		900 800	0	900 800	1 140 106	239 306

Ammatillinen koulutus (Vamia)

	normi 1)					
Menot		35 125 900	-75 132	35 050 768	33 944 047	1 106 721
Tulot		11 680 100	1 981	11 682 081	10 571 738	-1 110 343

Lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus (Vamia) kattavat menot sitovuutensa puitteissa

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Liikuntapalvelut, Vaasan kaupungin museot, kulttuuri- ja kirjastopalvelut, kaupunginorkesteri

Menot	B	17 628 600	-417 949	17 210 651	16 823 361	387 290
Tulot		2 936 800	509 336	3 446 136	3 103 825	-342 311

Kaupunginteatteri

Menot	4 722 100	278 666	5 000 766	5 130 433	-129 668
Tulot	1 252 000	81 135	1 333 135	1 305 335	-27 800
Netto	-3 470 100	-197 531	-3 667 631	-3 825 098	-157 467

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Menot	B	2 228 800	1 193	2 229 993	2 099 871	130 121
Tulot		1 192 500	5 070	1 197 570	1 258 135	60 565

Tekninen lautakuntaYhteispalvelut, kiinteistötoimi, kuntatekniikka

Menot	B	20 123 900	2 541 017	22 664 917	22 649 799	15 118
Tulot		20 365 400	210 335	20 575 735	22 688 410	2 112 675

Nettoyksiköt:

Logistiikan kehittäminen

Menot	N		406 700	406 700	1 322 100	-915 400
Tulot			1 097 000	1 097 000	2 147 014	1 050 014
Netto			690 300	690 300	824 914	134 614

Vaasan Tekniset palvelut

Menot	N	2)	3 452 300	20 752	3 473 052	2 153 113	1 319 938
Tulot			3 991 600	5 804	3 997 404	2 910 252	-1 087 151
Rahoitusmenot			74 300		74 300	72 288	2 012
Vuosikate (nettotulo)			465 000	-14 948	450 052	684 851	234 799

Vaasan Ruokapalvelut

Menot	N	2)3)	12 949 100	30 612	12 979 712	4 714 457	8 265 255
Tulot			12 978 700	9 856	12 988 556	4 600 201	-8 388 355
Rahoitusmenot			2 900		2 900	2 392	508
Vuosikate			26 700	-20 756	5 944	116 648	-122 591

Vaasan Siivouspalvelut

Menot	N	2)4)	6 145 500	15 463	6 160 963	2 580 744	3 580 218
Tulot			6 163 500	4 978	6 168 478	2 107 461	-4 061 017
Toimintakate			18 000	-10 484	7 516	473 283	-480 798

Vaasan seudun jätelautakunta

Menot	N		242 000	23 536	265 536	237 880	27 655
Tulot			242 000	8 296	250 296	237 880	-12 416

1) Käyttötalousosan toteutumavertailutaulukossa on oppilaitoksista, joiden määrärahan sitovuustaso on valtion-osuusnormi, esitetty bruttomääräisten määrärahojen ja tulojen toteutuma. Näiden valtionosuusnormin mukaisten kustannusten toteumat ovat seuraavat:

- Lukiot, sitova normi 5 647,47 euroa/opiskelija, toteutuma 5 682,15 euroa/opiskelija
- Ammatillisen koulutuksen (Vamia) yhdistymisen jälkeen valtionosuuskustannukset/opiskelija eivät enää ole vertailukelpoisia.
- Lukiokoulutuksen ja ammatillisen opetuksen (Vamia) nettolaskelmat on esitetty sivuilla 197-200.

2) Nettoyksiköiden toteutuma suhteessa sitovaan nettomenoon on esitetty sivuilla 195-203.

3) Vaasan Ruokapalvelut toimi teknisen lautakunnan alaisuudessa 30.4.2018 asti ja 1.5. alkaen ollut osa TeeSe Botnia Oy:tä.

4) Vaasan Siivouspalvelut siirtyi kokonaisuudessaan 1.5.2018 toimintansa aloittaneeseen teknisten palvelujen in-house yhtiöön, TeeSe Botnia Oy:n.

2.5.2. Investointiosa

		Si- to- vuus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama +alle arvion - yli arvion
INVESTOINTIMENOT							
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Tekninen lautakunta							
8200			4 360 000	-100 000	4 260 000	4 329 961	-69 961
8201			2 540 000	-129 265	2 410 735	2 440 929	-30 194
8202			2 100 000	0	2 100 000	1 172 625	927 375
8203			400 000	40 000	440 000	406 830	33 170
8204			100 000	10 000	110 000	111 331	-1 331
8209			100 000	0	100 000	80 297	19 703
8210			700 000	0	700 000	707 032	-7 032
8211			100 000	0	100 000	82 219	17 781
8212			200 000	49 959	249 959	279 156	-29 197
8213			700 000	0	700 000	728 422	-28 422
8214			50 000	0	50 000	35 233	14 767
8219			640 000	-100 000	540 000	537 090	2 910
8220			514 000	-514 000	0	0	0
8221			0	734 000	734 000	706 000	28 000
		B	12 504 000	-9 306	12 494 694	11 617 127	877 567
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta							
8250		B	1 780 000	34 790	1 814 790	766 954	1 047 836
			1 780 000	34 790	1 814 790	766 954	1 047 836
Keskushallinto/Kaupunginhallitus							
8270		B	350 000	0	350 000	337 876	12 124
			350 000	0	350 000	337 876	12 124
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä			14 634 000	25 484	14 659 484	12 721 957	1 937 527
Poistonalainen irtain omaisuus							
Kaupunginhallitus							
8309			50 000	0	50 000	8 315	41 685
8311			90 000	0	90 000	19 805	70 195
8312			375 000	0	375 000	301 837	73 163
8313			875 000	-250 000	625 000	343 727	281 273
8315			20 000	0	20 000	19 263	737
8316			0	250 000	250 000	249 154	846
		B	1 410 000	0	1 410 000	942 101	467 899
Sosiaali- ja terveyslautakunta							
8355			350 000	70 000	420 000	165 114	254 886
8356		N	40 000	0	40 000	11 659	28 341
		B	390 000	70 000	460 000	176 772	283 228

Kasvatus- ja opetuslautakunta

8383	Varhaiskasvatus irtaimisto ja ohjelmat	100 000	0	100 000	39 776	60 224
8384	Varhaiskasvatus ensikert. kalustaminen	44 000	8000	52 000	4 902	47 098
8386	Perusopetus suomenk. irtaimisto ja ohjelmat	240 000	0	240 000	239 791	209
8387	Perusopetus suomenk. ensikert. kalustaminen	250 000	0	250 000	249 818	182
8388	Perusopetus ruotsink. irtaimisto ja ohjelmat	60 000	0	60 000	59 717	283
8389	Perusopetus/ruotsink. ensikert. kalustaminen	15 000	0	15 000	14 427	573
	Yhteensä B	709 000	8 000	717 000	608 431	108 569

Koulutuslautakunta

8385	Kuula-opisto - Irtaimisto ja ohjelmat	11 000	0	11 000	10 962	38
8406	Vaasan ammattiopisto	450 000	0	450 000	426 345	23 655
8430	Työväenopiston poistonalainen irtain	22 000	0	22 000	22 000	0
8434	Kalustoinvestoinnit, Vsa-opisto	15 000	0	15 000	15 000	
	Yhteensä B	498 000	0	498 000	474 306	23 694

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

8451	Vala / laitteet ja kalusto	100 000	-80 000	20 000	20 085	-85
	Museopalvelukeskus poistonalainen irtain	30000	0	30000	30000	0
8472	Kirjastotoimen poistonalainen irtain	49 000	0	49 000	48 860	140
8480	Kaup. teatterin kalusto ja laitteet	200 000	0	200 000	199 392	608
8485	Kaup. orkesteri, soitinhankinta	20 000	10 000	30 000	29 300	700
	Yhteensä B	399 000	-70 000	329 000	327 637	1 363

Tekninen lautakunta

8501	Kiinteistötoimi poistonalainen irtain	40 000	0	40 000	28 500	11 500
8502	Kiinteistötoimi tietojärjestelmät	110 000	0	110 000	92 761	17 239
8510	Kuntatekniikka pysäköintilaitteet	40 000	0	40 000	44 299	-4 299
8511	Kuntatekniikka liikennevalojen ohjauslaitteet	80 000	0	80 000	79 289	711
8519	Kuntatekniikka muu poistonalainen irtain	110 000	80000	190 000	185 168	4 832
8520	Tekniset palvelut, koneet ja kulj.välineet	465 000	0	465 000	344 196	120 804
8530	Siivouspalvelut poistonalainen irtain omaisuus	50 000	0	50 000	50 000	0
8540	Ruokapalvelut poistonalainen irtain omaisuus	80 000	0	80 000	5 518	74 482
	Yhteensä	975 000	80 000	1 055 000	829 731	225 269

Poistonalainen irtain omaisuus yhteensä	B	4 381 000	88 000	4 469 000	3 358 978	1 110 022
--	----------	------------------	---------------	------------------	------------------	------------------

Kiinteä omaisuus

8600	Kiinteän omaisuuden hankinta	6 000 000	0	6 000 000	3 251 341	2 748 659
	Kiinteä omaisuus yhteensä B	6 000 000	0	6 000 000	3 251 341	2 748 659

Osakkeet ja osuudet

8700	Osakkeet ja osuudet	300 000	0	300 000	9 090 791	-8 790 791
------	---------------------	---------	---	---------	-----------	------------

8710	Kuntayhtymät	2 000 000		2 000 000	2 000 000	0	
Osakkeet ja osuudet yhteensä		B	2 300 000	0	2 300 000	11 090 791	-8 790 791
Rakennukset							
8800	Elisa Stadion		0	0	0	27 716	-27 716
8850	Satama-alueen rakennukset		180 000	-180 000	0	0	0
8851	Satama-alueen rakennukset		0	180 000	180 000	178 282	1 718
Rakennukset yhteensä		B	180 000	0	180 000	205 998	-25 998
MENOT YHTEENSÄ			27 495 000	113 484	27 608 484	30 629 065	-3 020 581
INVESTOINTITULOT							
+ yli arvion							
- alle arvion							
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
8250	Vapaa-aika-alueiden kehittäminen		0	0	0	90 000	-90 000
Yhteensä			0	0	0	90000	-90000
Poistonalainen irtain omaisuus							
8354	Terveyspalvelut, laitteet ja kalusto		0	0	0	29 779	-29 779
8355	Sosiaali- ja terveystoimi tietojärjestelmät		0	70 000	70000	10 175	59 825
	ja atk-laitteet			0			
8356	Yhteistoiminta-alueen laitteet ja kalusto		40 000	0	40 000	11 659	28 341
8451	Vala / laitteet ja kalusto		75 000	0	75 000	0	75 000
8530	Siivouspalvelut poistonalainen irt.omaisuus		0	0	0	120 167	-120 167
8540	Ruokapalvelut poistonalainen irt.omaisuus		0	0	0	42 732	-42 732
Yhteensä			115 000	70 000	185 000	214 512	-29 512
Kiinteä omaisuus ja osakkeet ja osuudet							
8600	Kiinteän omaisuuden myynti		1 500 000	0	1 500 000	1 509 967	-9 967
8700	Osakkeet		8 500 000	0	8 500 000	1 352 453	7 147 547
Yhteensä			10 000 000	0	10 000 000	2 862 420	7 137 580
TULOT YHTEENSÄ			10 115 000	70 000	10 185 000	3 166 931	7 018 069

2.6. Nettoyksiköiden taloudellinen toteutuma 2018

Työllistäminen

Sitova nettomeno, alkuper. talousarvio	-3 276 800
- Määrärahasiirto kh yj 6.9.2018, kh yj 24.1.2019	-16 241
Sitova nettomeno muutosten jälkeen	-3 293 041

Toteutuma

Toimintatulot	
tulosalue 145 Työllistäminen	62 245
- hallintokunnat	1 014 640
Toimintatulot	1 076 885

Toimintamenot	
tulosalue 145 Työllistäminen	-910 221
- hallintokunnat	-2 614 417
Toimintamenot	-3 524 638

Sitova nettomeno	-3 293 041
Toteutunut nettomeno	-2 447 753
Toteutuma alle sitovan nettomenon	845 288

Graafiset palvelut

Rahoittaa tulo-rahoituksella käyttömenot ja investoinnit. Tasapainoa tarkastellaan kolmen vuoden jaksolla. Sitovana tavoitteena on toimintamenojen kattaminen toimintatuloilla eli toimintakate 0 €.

V. 2018 toteutuma	€
Toimintatulot	410 402
Toimintamenot	-342 498
Rahoituskulut	0
Tilikauden ylijäämä	67 904

Vuosi	Vuotuinen toteutuma €	Kumulatiivinen toteutuma €
2003	-22 506	-63 385
2004	-22 138	-85 523
2005	-33 576	-119 099
2006	28 210	-90 889
2007	55 910	-34 979
2008	66 741	31 762
2009	88 306	120 068
2010	102 670	222 738
2011	131 761	354 499
2012	91 072	445 571
2013	42 363	487 934
2014	18 113	506 047
2015	-8 030	498 017
2016	-24 396	473 621
2017	73 806	547 427
2018	67 904	615 331

Vuoden 2018 toteutuma on 67.904 € ylijäämäinen. Kokonaisylijäämä vuoden 2018 lopussa on 615.331 €.

Kaupunginteatteri

Sitovaksi nettomenoksi vahvistettu talousarviossa 3 667 631 €.

V.2018 toteutuma	€
Toimintatulot	1 305 335
Toimintamenot	-5 130 433
Rahoitusmenot	-135
Toteutunut nettomeno	-3 825 233
Sitova nettomeno	- 3 667 631

v.2018 toteutuma ylittää sitovan nettomenon	-157 602
---	----------

Vuosi	Vuotuinen toteutuma €	Kumulatiivinen toteutuma €
2011	12 088	12 088
2012	24 822	36 910
2013	7 201	44 111
2014	59 414	103 525
2015	2 993	106 518
2016	7 325	113 843
2017	-48 628	65 215
Uudet v.2017 luvut	6 908	120 751
2018	-157 602	-36 851

Vuoden 2018 nettolaskelman vuotuiheen ja kumulatiiviseen toteumaan on oikaistu edellisvuoden toteumalukuja. Vuoden 2017 tilinpäätöksen nettolaskelmassa sitova nettomeno oli alkuperäisen ta:n mukainen kun piti olla muutettu talousarvio, sisältäen yj:n 13.12.2017 § 91 myöntämän lisämäärärahan. Sitovaan nettomenoon otettu lisäksi mukaan oikaistus sv-korvausten osalta. Vuoden 2017 sitova nettomeno on oikaistun jälkeen 3 508 036 € vuotuinen toteuma 6 908 € ylijäämäinen ja kokonaisylijäämä 120 751 €.

Vuoden 2018 toteuma on 157 602 € alijäämäinen ja kumulatiivinen alijäämä vuoden 2018 lopulla -36 851 €. Kaupunginhallituksen päätöksen 19.3.2012 mukaan on ylivuotisen neton seuranta aloitettu vuodesta 2011 ja mahdolliset ylitykset on katettava nettoyksikköjen sääntöjen mukaan kolmen vuoden kuluessa.

Koulutuslautakunta

Lukioiden ja Vamian tilinpäätösten nettolaskelmissa on eliminoitu kuraattoritoiminnan ja kiinteistöjen sisäisen pääoman korko, koska kyseiset menoerät eivät ole valtionosuuteen oikeuttavia menoeriä. Kuraattoritoiminta ei myöskään kuulu sivistystoimen hallinnonalan piiriin, vaan sosiaalitoimen. Nettolaskelmissa on lisäksi huomioitu työllistämistuella palkattujen henkilöiden palkkamenojen nettokustannukset menoja vähentävänä eränä. (bruttohallintokunnat ovat saaneet vastaavan tulon määrärahan lisäyksenä talousarvioonsa).

Lukiot, varsinainen opetustoiminta

Sitova tavoite: kustannukset €/opiskelija korkeintaan valtionosuusnormin suuruiset.

V.2018 toteutuma	Yhteensä €
Kustannukset, käyttötalous	-5 931 196
Poistonalainen irtain	0
Kustannukset yhteensä	- 5 931 196
Valtionosuus	5 894 998
+ alle/-yli valtionosuuden	-36 198
Valtionosuuden perustana oleva opiskelijamäärä: nuorten oppimäärää opiskelevat 950,1 + aikuisten oppimäärää opiskelevat (144,2 x 0,65) 93,73 yhteensä 1 043,83	
Valtionosuusnormi €/op.	5 647,47
Kustannukset €/op	5 682,15

Kumulatiivinen toteutuma 2007-2018	Vuotuinen toteutuma €	Kumulatiivinen toteutuma €
2007	0	28 824
2008	295 737	324 561
2009	141 310	465 871
2010	149 378	615 248
2011	- 488 021	127 227
2012	185 344	312 571
2013	29 482	342 053
oikaisu v. 2014: -lukioden osuus 2014 säästöstä, kate- taan kumulatiivisesta ylijäämästä -oppilashuoltolain muutos (kuraattorit)	- 87 802 + 20 408	
2014	134 455	409 114
2015	65 837	474 951
2016	201 525	676 476
2017	238 744	915 220
Oikaisu v.2018 Katetaan lukioden maksullisen palvelu- toiminnan alijäämä.	-38 679	876 541
2018	-36 198	840 343

2011 käytettiin lukioden peruskorjauksen jälkeiseen ensikertaiseen kalustamiseen 603 074 euroa, minkä johdosta 2011 tulos jäi 488 021 euroa alijäämäiseksi. Alijäämä katettiin aikaisempien vuosien ylijäämällä.

Vuoden 2018 toteutuma on 36 198 € alijäämäinen. Kumulatiivinen ylijäämä, lukioden maksullisen palvelutoiminnan alijäämän kattamisen jälkeen on 840 343 euroa.

Lukiot, maksullinen palvelutoiminta

Sitova tavoite: toimintakulujen kattaminen toimintatuotoilla.

V.2018 toteutuma	€
Toimintatuotot	257 497
Toimintakulut	- 257 494
Tilikauden ylijäämä	3

Kumulatiivinen to- teutuma 2006-2018	Vuotuinen to- teutuma €	Kumulatiivinen to- teutuma €
2006	7 310	7 310
2007	2 001	9 311
2008	147	9 458
2009	- 8 356	1 102
2010	385	1 487
2011	-16 090	-14 603
2012	-17 343	-31 946
2013	34 920	2 974
2014	-33 236	-30 262
2015	254	-30 008

2016	-6 989	-36 997
2017	-1 685	-38 682
2018	3	-38 679
Oikaisu v.2018. Katetaan lukioden maksullisen palvelu-toiminnan alijäämä, lukioden varsinaisen toiminnan ylijäämästä.	38 679	0

Vuoden 2018 toteutuma on 3 euroa ylijäämäinen. Kokonaisalijäämäksi muodostui 38 679 euroa. Maksulliseen palvelutoimintaan kertynyt kumulatiivinen alijäämä tuli kattaa vuonna 2018 ja se katetaan varsinaisen toiminnan kumulatiivisesta ylijäämästä.

Vamia, varsinainen opetustoiminta

Sitova tavoite: tulos- ja rahoituslaskelmat ovat tasapainossa, tuloissa huomioidaan valtionosuudet ja –avustukset sekä koulutustoiminnan myynnistä saatavat myyntituotot.

Nettolaskelmassa on huomioitu tulona organisaatioiden yhdistymisien vuoksi aikuiskoulutuskeskuksen lomapalkkajaksotuksen purku 921 800,73 €.

V.2018 toteutuma	€
Valtionosuusnormin mukaiset kustannukset	-22 833 095
Valtionosuus	22 996 587
Oppisopimustoimen rahaston tuloutus	0
Vakk:n lomapalkkajaksotuksen purku	921 801
Tilikauden ylijäämä	1 085 293

Vamian tilikauden ylijäämä on 1 085 293 €. Investointien 426 345 € jälkeen oppilaitoksen rahoituslaskelmassa rahoitusjäämäksi muodostui 658 948 €.

Kumulatiivinen toteutuma 2004-2018	Vuotuinen toteutuma €	Kumulatiivinen toteutuma €
2004	93 188	392 120
2005 (sisältää maksupalvelutoiminnan alijäämän kattamisen)	-170 427	221 793
2006	381 744	603 537
2007	-501 785	101 752
2008	724 408	826 160
Kv 30.11.2009 § 168, hallintokäytävähanke rahoitetaan ylijäämästä		- 102 500
2009	1 104 455	1 828 115
hallintokäytävän rahoitus 2010		- 56 308
2010	298 627	2 070 434
2011	685 647	2 756 081
2012	593 481	3 349 562
2013	4 889	3 354 451
oikaisut v. 2014: - ammatillisen opetuksen osuus 2014 säästöstä katetaan kumulatiivisesta ylijäämästä - oppilashuoltolain muutos (kuraattorit)	-230 640 59 626	
2014	- 151 534	3 031 903
2015	227 764	3 259 667
2016 VAO	186 849	3 446 516

2016 VAKK (yhd. siirretty toisesta seurantataulusta)		6 385 751
1.1.2017 Vamia yhteensä		9 832 267
2017 (tilikauden tulos -378 141 € ja inv. -254 402 €)	-632 543	9 199 724
2018 (tilikauden tulos +1 085 293 € ja inv.-426 345 €)	658 948	9 858 672

Vuoden 2018 tulos on 658 948 € ylijäämäinen, kokonaisylijäämä on 9 858 672 €. Kumulatiivisella ylijäämällä varaudutaan tulossa oleviin mahdollisiin yksikköhintojen leikkauksiin ja muihin valtion asettamiin säästötoimiin.

Vamia, maksullinen palvelutoiminta

Sitova tavoite: toimintakulujen kattaminen toimintatuotoilla

V.2018 toteutuma	€
Toimintatuotot	951 012
Toimintakulut	- 819 370
Rahoituskulut	- 782
Poistot	-
Tilikauden ylijäämä	130 860

Kumulatiivinen toteutuma 2007-2018	Vuotuinen toteutuma €	Kumulatiivinen toteutuma €
2007	-25 834	- 40 331
2008	35 866	- 4 465
2009	12 565	8 100
2010	3 901	12 001
2011	43 386	55 387
Ravintola Silverian alijäämän kattamiseen (x)	- 40 125	15 262
2012	38 831	54 093
Ravintola Silverian alijäämän kattamiseen (x)	-50 000	4 093
2013	22 998	27 091
Ravintola Silverian alijäämän kattamiseen (x)	- 13 388	13 703
2014	- 90 408	- 76 705
2015	110 810	34 105
2016	73 137	107 242
2017	-50 389	56 853
2018	130 860	187 713

Vuoden 2018 toteutuma on 130 860 euroa ylijäämäinen, kokonaisylijäämä vuoden lopussa on 187 713 euroa.

x) Valtuuston päätöksen 15.8.2011 mukaisesti lakkautettiin Ravintola Silverian toiminta kunnallisena liikelaitoksena 1.9.2011 ja toimintaa jatketaan osana oppilaitoksen toimintaa. Silverian alijäämä 2011 lopussa oli 207 026 euroa. Alijäämästä puolet eli 103 513 euroa katettiin kolmen vuoden aikana maksullisen palvelutoiminnan ylijäämällä. Alijäämä oli katettu 2013 lopussa.

Vaasan Ruokapalvelut

Rahoittaa tuloksellaan poistot. Tasapainoa tarkastellaan kolmen vuoden jaksolla.

Tunnusluvut	2017	2018
Laskennallisia ateroita	3 567 398	1 337 768
Henkilöstö keskimäärin	169	181
Henkilötyövuodet (ei sis. työllistettyjä)	150,5	49,9
Liikevaihto / htv, €	81 709	92 105
Ateriamäärä / htv	23 704	26 809
Toimintakulut / ateria, €	3,45	3,52

V. 2018 toteutuma	€
Toimintatulot	4 590 345
Toimintamenot	-4 580 472
Toimintakate	9 873
Rahoitusmenot	-1 928
Poistot ja arvonalentumiset	-4 168
Tilikauden tulos	3 777

Tilinpäätöksen mukaisiin toteutuneisiin menoihin sisältyvät varhaiseläkemaksut 103 659 euroa, jotka talousarviossa budjetoidaan keskitetysti hoidettavien tehtävien tulosalueelle ja tilinpäätöksessä siirretään toteutumien perusteella hallintokunnille. Erä on vähennetty nettolaskelmassa toimintamenoista. Työllistämispalkat sivukuluineen on myös vähennetty nettolaskelmassa toimintamenoista ja toimintatuloista.

Vuoden 2013 tilinpäätöksessä poistettiin 2013 lopussa ollut kumulatiivinen alijäämä 540 399 € ja päätettiin, että ylivuotisen neton seuranta aloitetaan vuodesta 2014.

Vuosi	Vuotuinen toteutuma €	Kumulatiivinen toteutuma € €
2014	-557 555	-557 555
2015	118 198	-439 357
2016	538 156	+98 799
2017	616 779	+715 578
2018	3 777	+719 355

Vuoden 2018 toteutuma on 3 777 € ylijäämäinen.
Kumulatiivinen ylijäämä vuoden lopussa 719 355 €.

Vaasan Siivouspalvelut

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma tasapainossa kolmen vuoden jaksolla.

V. 2018 toteutuma	€
Toimintatulot	2 102 483
Toimintamenot	-2 466 703
Toimintakate	-364 220
Poistot ja arvonalentumiset	-7 833
Tilikauden tulos	-372 053

Tilinpäätöksen mukaisiin toteutuneisiin menoihin sisältyvät varhaiseläkemaksut 98 579 euroa, jotka talousarviossa budjetoidaan keskitetysti hoidettavien tehtävien tulosalueelle ja tilinpäätöksessä siirretään toteutumien perusteella hallintokunnille. Erä on vähennetty nettolaskelmassa toimintamenoista. Työllistämispalkat sivukuluineen on myös vähennetty nettolaskelmassa toimintamenoista ja toimintatuloista.

Vuosi	Vuotuinen toteutuma €	Kumulatiivinen toteutuma € €
2005	55 849	14 095
2006	31 119	45 214
2007	17 142	62 356
2008	-106 299	-43 943
2009	34 595	-9 348
2010	17 100	7 752
2011	77 309	85 061
2012	159 196	244 257
2013	263 053	507 310
2014	39 700	547 010
2015	-198 244	348 766
2016	-59 296	289 470
2017	-26 881	262 589
2018	-372 053	- 109 464

Vuoden 2018 toteutuma on 372 053 € alijäämäinen.
Kumulatiivinen alijäämä vuoden lopussa 109 464 €.

Tekniset palvelut

Rahoittaa tuloksellaan kalustoinvestoinnit. Tulosta seurataan tulos- ja rahoituslaskelmalla. Ylivuotista nettobudjetointia sovelletaan vuodesta 2009.

V.2018 tuloslaskelma	€
Toimintatulot	2 904 449
Toimintamenot	-2 132 362
Toimintakate	772 087
Rahoitusmenot	-72 252
Vuosikate	699 835
Poistot ja arvonalentumiset	-412 973
Tilikauden tulos	286 862

Tilinpäätöksen mukaisiin toteutuneisiin menoihin sisältyvät varhaiseläkemaksut 2 725 euroa, jotka talousarviossa budjetoidaan keskitetysti hoidettavien tehtävien tulosalueelle ja tilinpäätöksessä siirretään toteutumien perusteella hallintokunnille. Erä on vähennetty nettolaskelmassa toimintamenoista. Työllistämispalkat sivukuluineen on myös vähennetty nettolaskelmassa toimintamenoista ja toimintatuloista.

Investointimääräraha koneisiin ja kuljetusvälineisiin oli talousarviossa 465 000 €.

V.2018 rahoituslaskelma	€
Vuosikate	699 835
Investointimenot	- 344 196
Investointitulot	-
Rahoitusjäämä	355 639

Vuosi	Vuotuinen rahoitusjäämä €	Kumulatiivinen rahoitusjäämä €
2009	14 493	14 493
2010	265 120	279 613
2011	-63 825	215 788
2012	-146 156	69 632
2013	-4 462	65 170
2014	15 574	80 744
2015	40 526	121 270
2016	3 673	124 943
2017	81 781	206 724
2018	355 639	562 363

Vuoden 2018 rahoitusylijäämä on 355 639 €. Kumulatiivinen rahoitusylijäämä vuoden lopussa 562 363 €.

2.7. Taseyksikön taloudellinen toteutuma 2018

TASEYKSIKKÖ ELISA STADION TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
Liiketoiminnan muut tuotot		150 000,00		150 000,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		0,00		-53,52
Palvelujen ostot	-144 947,02	-144 947,02	-222 869,76	-222 923,28
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-465 754,17		-461 276,72
Liiketoiminnan muut kulut		-1 325,80		-16 277,76
Liikealijäämä		-462 026,99		-550 477,76
Tilikauden alijäämä		-462 026,99		-550 477,76

TASEYKSIKKÖ ELISA STADION RAHOITUSLASKELMA

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
Toiminnan rahavirta				
Liikealijäämä		-462 026,99		-550 477,76
Poistot ja arvonalentumiset	465 754,17	3 727,18	461 276,72	-89 201,04
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-27 716,00	-27 716,00	-539 512,05	-539 512,05
Toiminnan ja investointien rahavirta		-23 988,82		-628 713,09
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Korottomien velkojen muutos muilta	-247 987,21	-247 987,21	-25 760,82	-25 760,82
Rahoituksen rahavirta		-247 987,21		-25 760,82
Rahavarojen muutos		-271 976,03		-654 473,91

TASEYKSIKKÖ ELISA STADION TASE

	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	18 468,00	18 468,00
Rakennukset	12 113 722,93	12 439 731,31
Kiinteät rakenteet ja laitteet	750 526,69	817 788,38
Koneet ja kalusto	<u>133 551,47</u>	<u>178 319,57</u>
	13 016 269,09	13 454 307,26
Sijoitukset		
Muut saamiset	<u>121 068,79</u>	<u>121 068,79</u>
	121 068,79	121 068,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>13 137 337,88</u>	<u>13 575 376,05</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	13 785 558,95	13 513 582,92
Edellisten tilikausien alijäämä	-886 741,12	-336 263,36
Tilikauden alijäämä	<u>-462 026,99</u>	<u>-550 477,76</u>
	12 436 790,84	12 626 841,80
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Saadut ennakot	<u>375 000,00</u>	<u>525 000,00</u>
	375 000,00	525 000,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	150 000,00	150 000,00
Siirtovelat	<u>175 547,04</u>	<u>273 534,25</u>
	325 547,04	423 534,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>13 137 337,88</u>	<u>13 575 376,05</u>

2.8. Yhteenveto määrärahan ylityksistä

Käyttötalous

1. Bruttohallintokunnat

Ylitys € Sitovuus toimielintaso

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus

-72.368

Yhtiömuotoisesti tuotettavat tukipalvelut

Määrärahojen ylitykseen vaikutti yhtiömuotoisesti tuotettujen ruokapalvelujen oppilasruokailuun liittyvien kustannusten jääminen kaupungille. Määrärahat Tela:n alla ruokapalveluissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

-3.157.870

Sosiaali- ja terveystoimen yhteiset

-349.769

Sosiaalityö ja perhepalvelut

-931.364

Koti- ja laitoshoido

-1.162.085

Terveyspalvelut

243.571

Erikoissairaanhoido

-958.223

Kaupunginvaltuusto on tämän lisäksi myöntänyt lautakunnalle 3,8 milj. euron osittain katetun lisämäärärahan.

Kasvatus- ja opetuslautakunta

-867.803

Varhaiskasvatus

-186.437

Suomenkielinen perusopetus

-512.623

Ruotsinkielinen perusopetus

-168.743

Kulttuuri ja liikuntalautakunta

Vaasan kaupunginorkesteri

-83.398

Tekninen lautakunta

Kiinteistötoimi

-15.365

Kuntateknikka

-909.568

Tulot ylittivät arvioidun +2.337.619

Tulot ylittivät arvioidun +825.183, nettoylitys -84.385.

Nettoyksiköiden toteutumat
nettolaskelmissa kohdassa 2.6.

Investoinnit

Kaupunginhallitus

Osakkeet ja osuudet

-8.790.791

Pääosin as.osakkeiden apporttisiirrosta johtuva, oli budjetoitu myyntinä.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	56 251 828,12		58 711 391,76	
Maksutuotot	25 606 976,90		26 365 575,95	
Tuet ja avustukset	9 034 846,54		10 273 091,35	
Vuokratuotot	14 733 864,13		13 524 939,04	
Muut toimintatuotot	15 286 898,73	120 914 414,42	4 072 021,93	112 947 020,03
Valmistus omaan käyttöön		2 023 247,65		2 911 751,52
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-182 597 567,07		-188 686 323,17	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-39 460 047,19		-40 694 917,28	
Muut henkilösivukulut	-6 662 456,35		-8 149 105,77	
Palvelujen ostot	-198 072 916,00		-175 931 245,03	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-26 760 255,40		-27 870 673,19	
Avustukset	-25 533 860,80		-24 531 231,75	
Vuokrat	-8 454 897,88		-8 226 219,37	
Muut toimintakulut	-2 785 397,95	-490 327 398,64	-1 991 979,39	-476 081 694,95
Toimintakate		-367 389 736,57		-360 222 923,40
Verotulot		269 946 440,72		279 720 179,66
Valtionosuudet		104 844 817,00		100 863 264,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	754 590,02		729 926,63	
Muut rahoitustuotot	15 931 837,28		13 740 252,16	
Korkokulut	-2 607 874,23		-2 426 295,71	
Muut rahoituskulut	-162 344,49	13 916 208,58	-440 056,34	11 603 826,74
Vuosikate		21 317 729,73		31 964 347,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 037 712,04		-30 354 571,41	
Arvonalentumiset	-1 165 704,03	-31 203 416,07	-1 644 225,97	-31 998 797,38
Tilikauden tulos		-9 885 686,34		-34 450,38
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		639 373,58		693 879,55
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys(+)		0,00		84 928,12
Tilikauden yli- / alijäämä		-9 246 312,76		744 357,29

RAHOITUSLASKELMA

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	21 317 729,73		31 964 347,00	
Tulorahoituksen korjauserät				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-11 001 513,80		-2 775 963,37	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	26 651,93		53 436,08	
Pakollisten varausten lisäys / vähennys	-209 949,78		-547 119,99	
Muut tulorahoituksen korjauserät	0,00	10 132 918,08	36 893,75	28 731 593,47
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-45 246 933,92		-34 771 257,85	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	470 678,29		642 547,65	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	18 314 252,24	-26 462 003,39	4 018 477,77	-30 110 232,43
Toiminnan ja investointien rahavirta		-16 329 085,31		-1 378 638,96
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-8 229,00		-15 577,00	
Antolainasaamisten vähennys	1 394 671,68	1 386 442,68	698 881,36	683 304,36
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 000 000,00		40 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 451 859,32		-19 251 859,32	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 000 000,00	-6 451 859,32	-28 600 000,00	-7 851 859,32
Oman pääoman muutokset		0,00		-865 931,90
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	261 626,25		85 951,42	
Vaihto-omaisuuden muutos	-233 791,77		1 216 069,34	
Saamisten muutos	-6 926 370,66		2 450 269,86	
Korottomien velkojen muutos	22 742 492,82	15 843 956,64	3 546 190,75	7 298 481,37
Rahoituksen rahavirta		10 778 540,00		-736 005,49
Rahavarojen muutos		-5 550 545,31		-2 114 644,45
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	7 506 808,40		13 057 353,71	
Rahavarat 1.1	13 057 353,71	-5 550 545,31	15 171 998,16	-2 114 644,45

VAASAN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA

2018

2017

A PYSYVÄT VASTAAVAT

I Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot	10 718 134,61	11 017 333,43
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 000 000,00	0,00
	<u>12 718 134,61</u>	<u>11 017 333,43</u>

II Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	49 997 851,73	48 265 396,59
Maa- ja vesialueiden arvonnkorotukset	125 520 716,66	121 544 652,66
Rakennukset	188 223 098,51	196 483 336,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	92 750 093,34	89 358 783,31
Koneet ja kalusto	15 610 243,71	16 497 623,72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 930 248,50	3 068 628,52
	<u>478 032 252,45</u>	<u>475 218 421,49</u>

III Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	94 170 436,40	88 475 555,35
Osakkeiden ja osuuksien arvonnkorotukset	613 999,63	613 999,63
Muut lainasaamiset	15 322 937,47	16 690 393,48
Muut saamiset	2 192 094,53	2 211 081,20
	<u>112 299 468,03</u>	<u>107 991 029,66</u>

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	24 956 649,63	24 244 128,06
Muut toimeksiantojen varat	302 946,75	265 053,29
	<u>25 259 596,38</u>	<u>24 509 181,35</u>

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	473 757,59	435 204,34
Keskeneräiset tuotteet	866 531,48	670 449,15
Valmiit tuotteet	6 988,34	7 832,15
	<u>1 347 277,41</u>	<u>1 113 485,64</u>

II Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Siirtosaamiset	2 591 506,81	789 773,81
----------------	--------------	------------

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	11 935 625,82	12 970 150,58
Lainasaamiset	2 900 000,00	3 150 000,00
Muut saamiset	10 591 214,60	8 145 488,45
Siirtosaamiset	7 125 942,78	3 162 506,51
	<u>35 144 290,01</u>	<u>28 217 919,35</u>

IV Rahat ja pankkisaamiset

7 506 808,40	13 057 353,71
--------------	---------------

VASTAAVAA YHTEENSÄ

672 307 827,29	661 124 724,63
----------------	----------------

VASTATTAVAA**A OMA PÄÄOMA**

I	Peruspääoma	191 910 065,82	191 910 065,82
II	Arvonkorotusrahasto	126 134 716,29	122 158 652,29
III	Muut omat rahastot	8 647 349,34	8 647 349,34
IV	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	-23 686 207,93	-24 430 565,22
V	Tilikauden yli- / alijäämä	-9 246 312,76	744 357,29
		<u>293 759 610,76</u>	<u>299 029 859,52</u>

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Kertynyt poistoero	3 881 777,12	4 521 150,70
	<u>3 881 777,12</u>	<u>4 521 150,70</u>

C PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	262 036,91	375 700,00
Muut pakolliset varaukset	<u>2 824 167,41</u>	<u>2 920 454,10</u>
	3 086 204,32	3 296 154,10

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	19 929,13	19 745,59
Lahjoitusrahastojen pääomat	25 445 416,91	24 489 043,39
Muut toimeksiantojen pääomat	<u>689 210,53</u>	<u>633 726,31</u>
	26 154 556,57	25 142 515,29

E VIERAS PÄÄOMA

I	Pitkäaikainen		
	Joukkovelkakirjalainat	80 000 000,00	80 000 000,00
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	147 759 556,24	146 608 795,54
	Lainat julkisyhteisöiltä	500 000,00	750 000,00
	Saadut ennakot	7 875 000,00	525 000,00
	Liittymismaksut ja muut velat	<u>3 732 087,61</u>	<u>3 997 323,09</u>
		239 866 643,85	231 881 118,63
II	Lyhytaikainen		
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 349 239,32	28 651 859,34
	Lainat julkisyhteisöiltä	250 000,00	300 000,00
	Lainat muilta luotonantajilta	2 210 000,00	2 210 000,00
	Saadut ennakot	9 304 095,58	3 104 151,48
	Ostovelat	26 919 969,62	19 496 600,52
	Muut velat	9 458 992,97	9 947 017,87
	Siirtovelat	<u>36 066 737,18</u>	<u>33 544 297,18</u>
		105 559 034,67	97 253 926,39

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

<u>672 307 827,29</u>	<u>661 124 724,63</u>
-----------------------	-----------------------

KONSERNITULOSLASKELMA

VAASAN KAUPUNKI KONSERNITULOSLASKELMA

	2018	2017
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	379 325 501,95	358 595 447,59
Toimintakulut	-719 739 866,66	-681 626 049,30
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-1 017 103,84	4 868 228,53
Toimintakate	-341 431 468,55	-318 162 373,18
Verotulot	267 519 813,01	277 372 429,03
Valtionosuudet	123 883 548,62	120 439 779,31
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	511 132,40	543 277,58
Muut rahoitustuotot	3 603 722,16	2 056 758,91
Korkokulut	-6 752 777,96	-6 824 766,15
Muut rahoituskulut	-363 242,63	-732 645,03
Vuosikate	46 970 727,05	74 692 460,47
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-55 851 882,55	-55 655 844,42
Omistuksen eliminointierot	-26 122,61	0,00
Arvonalentumiset	-1 165 704,03	-1 278 517,39
Tilikauden tulos	-10 072 982,14	17 758 098,66
Tilinpäätössiirrot	27 307,80	122 223,97
Tilikauden verot	-3 485 191,86	-4 348 354,92
Laskennalliset verot	-499 508,26	-433 127,37
Vähemmistöosuudet	-517 188,55	-273 047,18
Tilikauden ylij. (-alijäämä)	-14 547 563,01	12 825 793,16

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	46 970 727,05		74 692 460,47	
Tilikauden verot	-3 485 191,86		-4 348 354,92	
Tulorahoituksen korjauserät	-6 583 153,84	36 902 381,35	-8 427 050,23	61 917 055,32
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-73 045 684,83		-69 874 759,49	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 606 882,22		1 618 037,30	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	15 529 732,38	-55 909 070,23	7 493 629,82	-60 763 092,37
Toiminnan ja investointien rahavirta		-19 006 688,88		1 153 962,95
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	232 418,58	232 418,58	386 310,54	386 310,54
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	69 579 686,28		62 113 484,81	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-62 856 374,29		-43 690 799,20	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 419 613,50	8 142 925,49	-30 055 883,15	-11 633 197,54
Oman pääoman muutos		601 118,36		-623 120,61
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	606 402,80		-2 549,63	
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 191 330,48		1 662 581,03	
Saamisten muutos	-12 565 670,75		-2 469 223,42	
Korottomien velkojen muutos	26 114 035,38	12 963 436,95	-4 571 956,58	-5 381 148,60
Rahoituksen rahavirta		21 939 899,38		-17 251 156,21
Rahavarojen muutos		2 933 210,50		-16 097 193,26
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	37 222 086,36		34 288 875,86	
Rahavarat 1.1.	34 288 875,86	2 933 210,50	50 386 069,12	-16 097 193,26

KONSERNITASE

	2018	2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 356 507,81	642 290,89
Muut pitkävaikutteiset menot	11 740 592,82	12 170 548,51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	711 752,92	0,00
	<u>13 808 853,55</u>	<u>12 812 839,40</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	65 271 761,80	62 516 163,31
Maa- ja vesialueiden arvonnkorotukset	127 187 343,98	123 211 279,98
Rakennukset	475 922 505,94	485 300 229,11
Rakennusten arvonnkorotukset	1 435 308,33	1 435 308,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	214 090 015,37	205 090 381,79
Koneet ja kalusto	27 394 465,20	29 419 588,09
Muut aineelliset hyödykkeet	5 871 058,02	6 217 040,50
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	21 316 539,36	14 750 937,51
	<u>938 488 998,00</u>	<u>927 940 928,62</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	130 306 211,59	132 593 785,61
Muut osakkeet ja osuudet	54 549 739,52	55 637 882,95
Osakkeiden ja osuuksien arvonnkorotukset	3 139,37	3 139,37
Muut lainasaamiset	2 720 651,30	2 953 069,88
	<u>187 579 741,78</u>	<u>191 187 877,81</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	26 180 048,01	25 377 192,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	5 979 522,02	4 788 191,54
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	9 981 656,79	8 156 321,87
Lyhytaikaiset saamiset	78 350 329,55	67 609 993,72
	<u>88 331 986,34</u>	<u>75 766 315,59</u>
Rahoitusarvopaperit	1 657 876,15	1 624 235,23
Rahat ja pankkisaamiset	35 564 210,21	32 664 640,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 297 591 236,06	1 272 162 221,58

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	191 910 065,82	191 910 065,82
Arvonkorotusrahasto	129 239 791,31	125 263 727,31
Muut omat rahastot	12 662 267,35	12 254 874,22
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	143 585 053,90	130 632 153,04
Tilikauden yli- / alijäämä	-14 547 563,01	12 825 793,16
	<u>462 849 615,37</u>	<u>472 886 613,55</u>

VÄHEMMISTÖOSUUDET

	5 534 257,80	4 746 837,59
--	--------------	--------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	262 036,91	375 700,00
Muut pakolliset varaukset	6 442 428,97	8 558 977,98
	<u>6 704 465,88</u>	<u>8 934 677,98</u>

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

	27 553 945,26	26 144 687,21
--	---------------	---------------

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	509 905 468,73	488 895 589,06
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	90 272 584,34	81 251 152,21
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	54 621 623,24	67 488 577,42
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	140 149 275,44	121 814 086,56
	<u>794 948 951,75</u>	<u>759 449 405,25</u>

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	1 297 591 236,06	1 272 162 221,58
--	-------------------------	-------------------------

TULOSLASKELMA-yhdistely

	Kaupunki tuloslaskelma	Pohj.pelastusl. tuloslaskelma	Vaasan Vesi tuloslaskelma	Aluetyöterveys tuloslaskelma	Vaasan Talotoimi tuloslaskelma	Eliminoimaton tuloslaskelma
Toimintatuotot						
Myyntituotot	30 207 133,58	17 878 719,15	14 445 682,28	4 370 621,14	461 108,15	67 363 264,30
Maksutuotot	25 510 241,78	329 011,04	0,00	28 739,54	0,00	25 867 992,36
Tuet ja avustukset	8 690 152,47	335 544,34	0,00	5 280,00	726 483,28	9 757 460,09
Vuokratuotot	13 171 002,98	1 200,04	10 161,25	0,00	46 034 652,91	59 217 017,18
Muut toimintatuotot	14 952 032,09	182 042,69	137 680,00	155 322,53	13 172,00	15 440 249,31
Valmistus omaan käyttöön	237 419,41	0,00	435 045,71	0,00	384 759,03	1 057 224,15
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-166 773 307,06	-10 298 486,45	-2 198 014,85	-1 875 300,22	-1 452 458,49	-182 597 567,07
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-36 229 352,66	-1 806 477,36	-595 299,59	-337 911,64	-491 005,94	-39 460 047,19
Muut henkilösivukulut	-6 070 592,96	-392 382,97	-79 713,80	-66 230,64	-53 535,98	-6 662 456,35
Palvelujen ostot	-194 315 276,38	-2 774 613,63	-3 122 194,03	-1 327 186,16	-6 537 801,29	-208 077 071,49
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-17 087 938,05	-1 470 423,95	-2 715 865,14	-159 037,03	-5 853 028,71	-27 286 292,88
Avustukset	-26 140 308,43	-116 165,92	0,00	0,00	0,00	-26 256 474,35
Vuokrat	-46 652 807,95	-1 483 414,86	-173 049,84	-305 337,72	-4 257 701,20	-52 872 311,57
Muut toimintakulut	-2 562 478,50	-30 405,88	-95 812,85	-109 685,20	-82 340,63	-2 880 723,06
Toimintakate	-403 064 079,68	354 146,24	6 048 619,14	379 274,60	28 892 303,13	-367 389 736,57
Verotulot	269 946 440,72	0,00	0,00	0,00	0,00	269 946 440,72
Valtionosuudet	104 844 817,00	0,00	0,00	0,00	0,00	104 844 817,00
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	754 590,02	0,00	0,00	0,00	0,00	754 590,02
Muut rahoitustuotot	36 987 873,90	4,41	11 458,97	0,00	0,00	36 999 337,28
Korkokulut	-2 595 004,18	0,00	0,00	0,00	-12 870,05	-2 607 874,23
Muut rahoituskulut	-157 248,83	-21,29	-1 400 000,00	-23 013,50	-19 649 560,87	-21 229 844,49
Vuosikate	6 717 388,95	354 129,36	4 660 078,11	356 261,10	9 229 872,21	21 317 729,73
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 700 438,16	-843 702,60	-3 910 731,54	-6 290,13	-9 576 549,61	-30 037 712,04
Arvonalentumiset	-909,72	0,00	0,00		-1 164 794,31	-1 165 704,03
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-8 983 958,93	-489 573,24	749 346,57	349 970,97	-1 511 471,71	-9 885 686,34
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	639 373,58	0,00	0,00	0,00	0,00	639 373,58
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden yli- / alijäämä	-8 344 585,35	-489 573,24	749 346,57	349 970,97	-1 511 471,71	-9 246 312,76

		Eliminointi- ja oikaisukirjaukset Kaupunki tuloslaskelma	Pelastuslaitos tuloslaskelma	Vaasan Vesi tuloslaskelma	Aluetyöterv. tuloslaskelma	Vaasan Talotoimi tuloslaskelma	Kaupungin tuloslaskelma tilinpäätöksessä
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1)	-2 980 342,05	-5 001 013,78	-658 511,35	-2 291 849,10	-179 719,90	56 251 828,12
Maksutuotot	1)	-9 370,42	-251 645,04				25 606 976,90
Tuet ja avustukset	1)					-722 613,55	9 034 846,54
Vuokratuotot	1)	-1 060 373,70				-43 422 779,35	14 733 864,13
Muut toimintatuotot	1)	-28 859,58	-3 208,00	-120 971,00		-312,00	15 286 898,73
Valmistus omaan käyttöön	1)	93 568,15		831 740,21		40 715,14	2 023 247,65
Toimintakulut							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot							-182 597 567,07
Henkilösivukulut							
Eläkekulut							-39 460 047,19
Muut henkilösivukulut							-6 662 456,35
Palvelujen ostot	1)	7 840 851,21	647 556,08	529 158,01	61 040,46	925 549,73	-198 072 916,00
Aineet tarvikkeet ja tavarat	1)	112 225,27	50,00		434,40	413 327,81	-26 760 255,40
Avustukset	1)	722 613,55					-25 533 860,80
Vuokrat	1)	42 758 674,10	382 244,88	7 051,50	245 438,46	1 024 004,75	-8 454 897,88
Muut toimintakulut	1)		698,68	3 581,28	90 247,80	797,35	-2 785 397,95
Toimintakate							-367 389 736,57
Verotulot							269 946 440,72
Valtionosuudet							104 844 817,00
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot							754 590,02
Muut rahoitustuotot	2)	-21 067 500,00					15 931 837,28
Korkokulut							-2 607 874,23
Muut rahoituskulut	2)			1 400 000,00	23 000,00	19 644 500,00	-162 344,49
Vuosikate							21 317 729,73
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot							-30 037 712,04
Arvonalentumiset							-1 165 704,03
Satunnaiset erät							
Satunnaiset kulut							0,00
Tilikauden tulos							-9 885 686,34
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)							639 373,58
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)							0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)							0,00
Tilikauden yli- / alijäämä							-9 246 312,76

- 1) Sisäisten ostojen ja myyntien eliminointi 55 765 545,32
2) Liikelaistosten peruspääoman tuoton eliminointi 21 067 500,00

RAHOITUSLASKELMA-yhdistely

	Kaupunki rahoituslask.	Pohj. pelastusl. rahoituslask.	Vaasan Vesi rahoituslask.	Aluetyöterveys rahoituslask.	Talotoimi rahoituslask.	Eliminoimaton rahoituslask.
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	6 717 388,95	354 129,36	4 660 078,11	356 261,10	9 229 872,21	21 317 729,73
Satunnaiset tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-10 971 999,23	-16 194,57	-460,00	0,00	-12 860,00	-11 001 513,80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	24 363,29	0,00	0,00	0,00	2 288,64	26 651,93
Pakollisten varausten lisäys / vähennys	-209 949,78	0,00	0,00	0,00	0,00	-209 949,78
Muut tulo-rahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toiminnan rahavirta yhteensä	-4 440 196,77	337 934,79	4 659 618,11	356 261,10	9 219 300,85	10 132 918,08
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-30 629 183,44	-938 207,43	-5 414 320,84	0,00	-8 265 222,21	-45 246 933,92
Rahoitusosuudet investointimenoihin	111 833,75	358 844,54	0,00	0,00	0,00	470 678,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 027 096,85	20 500,00	460,00	0,00	4 266 195,39	18 314 252,24
Investointien rahavirta yhteensä	-16 490 252,84	-558 862,89	-5 413 860,84	0,00	-3 999 026,82	-26 462 003,39
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-20 930 449,61	-220 928,10	-754 242,73	356 261,10	5 220 274,03	-16 329 085,31
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-8 229,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-8 229,00
Antolainasaamisten vähennys	1 371 267,91	0,00	0,00	0,00	25 455,66	1 396 723,57
Antolainauksen muutokset yhteensä	1 363 038,91	0,00	0,00	0,00	25 455,66	1 388 494,57
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 445 262,00	0,00	0,00	0,00	-6 597,32	-20 451 859,32
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 389 842,92	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 389 842,92
Lainakannan muutokset yhteensä	-6 835 104,92	0,00	0,00	0,00	-6 597,32	-6 841 702,24
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	261 626,25	0,00	0,00	0,00	0,00	261 626,25
Vaihto-omaisuuden muutos	-216 275,97	0,00	-17 515,80	0,00	0,00	-233 791,77
Saamisten muutos	-827 738,05	143 819,78	835 611,59	-455 116,50	-439 816,83	-743 240,01
Korottomien velkojen muutos	21 634 358,08	77 108,32	-63 853,06	98 855,40	-4 799 315,54	16 947 153,20
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	20 851 970,31	220 928,10	754 242,73	-356 261,10	-5 239 132,37	16 231 747,67
Rahoituksen rahavirta	15 379 904,30	220 928,10	754 242,73	-356 261,10	-5 220 274,03	10 778 540,00
Rahavarojen muutos	-5 550 545,31	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 550 545,31
Rahavarojen muutos						
Rahavarat 31.12	7 506 808,40	0,00	0,00	0,00	0,00	7 506 808,40
Rahavarat 1.1	13 057 353,71	0,00	0,00	0,00	0,00	13 057 353,71
Muutos	-5 550 545,31	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 550 545,31

		Eliminointi- ja oikaisukirjaukset Kaupunki	Pohjanmaan pelastuslaitos	Vaasan Vesi	Aluetyöterveys	Talotoimi	Kaupungin rahoituslaskelma tilinpäätöksessä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	1)	26 381 486,53	-4 225 317,18	1 992 048,65	-1 871 687,98	-22 276 530,02	21 317 729,73
Satunnaiset tulot							0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot							-11 001 513,80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot							26 651,93
Pakollisten varausten lisäys / vähennys							-209 949,78
Muut tulo-rahoituksen korjauserät							0,00
Toiminnan rahavirta yhteensä							10 132 918,08
Investointien rahavirta							
Investointimenot							-45 246 933,92
Rahoitusosuudet investointimenoihin							470 678,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot							18 314 252,24
Investointien rahavirta yhteensä							-26 462 003,39
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä							-16 329 085,31
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys							-8 229,00
Antolainasaamisten vähennys	3)					-2 051,89	1 394 671,68
Antolainauksen muutokset yhteensä							1 386 442,68
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							19 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys							-20 451 859,32
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2)	389 842,92					-5 000 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä							-6 451 859,32
Oman pääoman muutokset							0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset							261 626,25
Vaihto-omaisuuden muutos							-233 791,77
Saamisten muutos	2)	-5 793 287,73	-365 162,97	-434 601,07	409 921,12		-6 926 370,66
Korottomien velkojen muutos	2),3)	2 051,89				5 793 287,73	22 742 492,82
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä							15 843 956,64
Rahoituksen rahavirta							10 778 540,00
Rahavarojen muutos							-5 550 545,31
Rahavarojen muutos							
Rahavarat 31.12							7 506 808,40
Rahavarat 1.1							13 057 353,71
Muutos							-5 550 545,31
1) Sisäisten ostojen ja rahoituserien eliminointi		55 765 545,32					
2) Yhdystilin eliminointi		6 183 130,65					
4) Liittymismaksujen palautuksen eliminointi		2 051,89					

TASE-yhdistely

VASTAAVAA		Kaupungin tase	Pohj. pel.laitos tase	Vaasan Vesi tase	Aluetyöterveys tase	Talotoimi tase	Eliminoimaton tase
A PYSYVÄT VASTAAVAT							
I	Aineettomat hyödykkeet						
	Muut pitkävaikutteiset menot	10 415 513,11	0,00	41 004,55	0,00	261 616,95	10 718 134,61
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000 000,00
		12 415 513,11	0,00	41 004,55	0,00	261 616,95	12 718 134,61
II	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesialueet	49 894 156,73	0,00	0,00	0,00	103 695,00	49 997 851,73
	Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	125 520 716,66	0,00	0,00	0,00	0,00	125 520 716,66
	Rakennukset	13 045 702,19	19 205,26	4 439 470,86	0,00	170 718 720,20	188 223 098,51
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	64 817 385,47	14 482,53	27 918 225,34	0,00	0,00	92 750 093,34
	Koneet ja kalusto	9 494 810,59	5 694 968,05	402 832,11	2 620,89	15 012,07	15 610 243,71
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	206 673,82	230 186,46	503 957,13	0,00	4 989 431,09	5 930 248,50
		262 979 445,46	5 958 842,30	33 264 485,44	2 620,89	175 826 858,36	478 032 252,45
III	Sijoitukset						
	Osakkeet ja osuudet	281 394 661,44	0,00	0,00	0,00	2 763 266,35	284 157 927,79
	Osakkeiden ja osuuksien arvonkorotukset	613 999,63	0,00	0,00	0,00	0,00	613 999,63
	Muut lainasaamiset	15 322 937,47	0,00	0,00	0,00	0,00	15 322 937,47
	Muut saamiset	421 093,28	1 200,00	198 182,61	0,00	1 688 500,86	2 308 976,75
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		297 752 691,82	1 200,00	198 182,61	0,00	4 451 767,21	302 403 841,64
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT							
	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	24 956 649,63	0,00	0,00	0,00	0,00	24 956 649,63
	Muut toimeksiantojen varat	302 946,75	0,00	0,00	0,00	0,00	302 946,75
		25 259 596,38	0,00	0,00	0,00	0,00	25 259 596,38
C VAIHTUVAT VASTAAVAT							
I	Vaihto-omaisuus						
	Aineet ja tarvikkeet	279 482,37	0,00	194 275,22	0,00	0,00	473 757,59
	Keskeneräiset tuotteet	866 531,48	0,00	0,00	0,00	0,00	866 531,48
	Valmiit tuotteet	6 988,34	0,00	0,00	0,00	0,00	6 988,34
	Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		1 153 002,19	0,00	194 275,22	0,00	0,00	1 347 277,41
II	Saamiset						
	Pitkäaikaiset saamiset						
	Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Siirtosaamiset	2 591 506,81	0,00	0,00	0,00	0,00	2 591 506,81
	Lyhytaikaiset saamiset						
	Myyntisaamiset	6 996 082,13	837 700,49	3 194 250,52	225 407,22	682 185,46	11 935 625,82
	Lainasaamiset	2 900 000,00	4 127 535,87	4 569 593,85	2 551 806,79	0,00	14 148 936,51
	Muut saamiset	13 151 925,95	925 855,23	0,00	16 744,88	372 553,49	14 467 079,55
	Siirtosaamiset	7 115 065,30	8 361,42	0,00	0,00	2 516,06	7 125 942,78
		32 754 580,19	5 899 453,01	7 763 844,37	2 793 958,89	1 057 255,01	50 269 091,47
III	Rahoitusarvopaperit						
	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV	Rahat ja pankkisaamiset	7 506 808,40	0,00	0,00	0,00	0,00	7 506 808,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ		639 821 637,55	11 859 495,31	41 461 792,19	2 796 579,78	181 597 497,53	877 537 002,36
VASTAAVAA							
		Eliminointi- ja oikaisukirjaukset				Kaupungin tase	
		Kaupunki	Pohj.pel.laitos	Vaasan Vesi	Aluetyöterveys	Talotoimi	tilinpäätöksessä
A PYSYVÄT VASTAAVAT							
I	Aineettomat hyödykkeet						
	Muut pitkävaikutteiset menot						10 718 134,61
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat						2 000 000,00
							12 718 134,61
II	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesialueet						49 997 851,73
	Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset						125 520 716,66
	Rakennukset						188 223 098,51
	Kiinteät rakenteet ja laitteet						92 750 093,34
	Koneet ja kalusto						15 610 243,71
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat						5 930 248,50
							478 032 252,45
III	Sijoitukset						
	Osakkeet ja osuudet	1) -189 987 491,39					94 170 436,40
	Osakkeiden ja osuuksien arvonkorotukset						613 999,63
	Muut lainasaamiset						15 322 937,47
	Muut saamiset	3) -				-116 882,22	2 192 094,53
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat						0,00
							112 299 468,03
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT							
	Valtion toimeksiannot						0,00
	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet						24 956 649,63
	Muut toimeksiantojen varat						302 946,75
							25 259 596,38
C VAIHTUVAT VASTAAVAT							
I	Vaihto-omaisuus						
	Aineet ja tarvikkeet						473 757,59
	Keskeneräiset tuotteet						866 531,48
	Valmiit tuotteet						6 988,34
	Muu vaihto-omaisuus						0,00
							1 347 277,41
II	Saamiset						
	Pitkäaikaiset saamiset						
	Myyntisaamiset						0,00
	Lainasaamiset						0,00
	Muut saamiset						0,00
	Siirtosaamiset						2 591 506,81
	Lyhytaikaiset saamiset						
	Myyntisaamiset						11 935 625,82
	Lainasaamiset	2) -	4 127 535,87	-4 569 593,85	-2 551 806,79		2 900 000,00
	Muut saamiset	2) -3 875 864,95					10 591 214,60
	Siirtosaamiset						7 125 942,78
							35 144 290,01
III	Rahoitusarvopaperit						
	Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin						0,00
	Joukkovelkakirjalainasaamiset						0,00
							0,00
IV	Rahat ja pankkisaamiset						7 506 808,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ							672 307 827,29

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA

	Kaupungin tase	Pohj. pel.laitos tase	Vaasan Vesi tase	Aluetyöterveys tase	Talotoimi tase	Eliminoimaton tase
I Peruspääoma	191 910 065,82	220 000,00	23 838 876,88	355 000,00	165 573 614,51	381 897 557,21
III Arvonkorotusrahasto	126 134 716,29	0,00	0,00	0,00	0,00	126 134 716,29
IV Muut omat rahastot	8 647 349,34	0,00	0,00	0,00	0,00	8 647 349,34
V Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	-54 519 196,45	8 551 154,37	12 144 325,99	1 487 015,70	8 650 492,46	-23 686 207,93
VI Tilikauden yli- / alijäämä	-8 344 585,35	-489 573,24	749 346,57	349 970,97	-1 511 471,71	-9 246 312,76
	263 828 349,65	8 281 581,13	36 732 549,44	2 191 986,67	172 712 635,26	483 747 102,15

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Kertynyt poistoero	3 881 777,12	0,00	0,00	0,00	0,00	3 881 777,12
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	3 881 777,12	0,00	0,00	0,00	0,00	3 881 777,12

C PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	262 036,91	0,00	0,00	0,00	0,00	262 036,91
Muut pakolliset varaukset	2 824 167,41	0,00	0,00	0,00	0,00	2 824 167,41
	3 086 204,32	0,00	0,00	0,00	0,00	3 086 204,32

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	19 929,13	0,00	0,00	0,00	0,00	19 929,13
Lahjoitusrahastojen pääomat	25 445 416,91	0,00	0,00	0,00	0,00	25 445 416,91
Muut toimeksiantojen pääomat	689 210,53	0,00	0,00	0,00	0,00	689 210,53
	26 154 556,57	0,00	0,00	0,00	0,00	26 154 556,57

E VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen						
Joukkovelkakirjalainat	80 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	146 265 000,00	0,00	0,00	0,00	1 494 556,24	147 759 556,24
Lainat julkisyhteisöiltä	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500 000,00
Saadut ennakot	7 875 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 875 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	1 065 464,34	0,00	2 783 505,49	0,00	0,00	3 848 969,83
	235 705 464,34	0,00	2 783 505,49	0,00	1 494 556,24	239 983 526,07
II Lyhytaikainen						
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 342 642,00	0,00	0,00	0,00	6 597,32	21 349 239,32
Lainat julkisyhteisöiltä	11 498 936,51	0,00	0,00	0,00	0,00	11 498 936,51
Lainat muilta luotonantajilta	2 210 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 210 000,00
Saadut ennakot	9 297 609,92	0,00	0,00	0,00	6 485,66	9 304 095,58
Ostovelat	22 558 196,37	932 461,34	1 037 714,38	173 417,32	2 218 180,21	26 919 969,62
Muut velat	4 751 320,10	389 283,17	437 897,68	73 923,59	4 917 254,31	10 569 678,85
Siirtovelat	35 506 580,65	2 256 169,67	470 125,20	357 252,20	241 788,53	38 831 916,25
	107 165 285,55	3 577 914,18	1 945 737,26	604 593,11	7 390 306,03	120 683 836,13

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

639 821 637,55	11 859 495,31	41 461 792,19	2 796 579,78	181 597 497,53	877 537 002,36
----------------	---------------	---------------	--------------	----------------	----------------

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA

I Peruspääoma	1)	-220 000,00	-23 838 876,88	-355 000,00	-165 573 614,51	191 910 065,82
III Arvonkorotusrahasto						126 134 716,29
IV Muut omat rahastot						8 647 349,34
V Edellisten tilikausien yli- / alijäämä						-23 686 207,93
VI Tilikauden yli- / alijäämä						-9 246 312,76
						293 759 610,76

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Kertynyt poistoero						3 881 777,12
Vapaaehtoiset varaukset						0,00
						3 881 777,12

C PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset						262 036,91
Muut pakolliset varaukset						2 824 167,41
						3 086 204,32

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot						19 929,13
Lahjoitusrahastojen pääomat						25 445 416,91
Muut toimeksiantojen pääomat						689 210,53
						26 154 556,57

E VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen						
Joukkovelkakirjalainat						80 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta						147 759 556,24
Lainat julkisyhteisöiltä						500 000,00
Saadut ennakot						7 875 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	3)	-78 667,34	-38 214,88			3 732 087,61
						239 866 643,85
II Lyhytaikainen						
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta						21 349 239,32
Lainat julkisyhteisöiltä	2)	-11 248 936,51				250 000,00
Lainat muilta luotonantajilta						2 210 000,00
Saadut ennakot						9 304 095,58
Ostovelat						26 919 969,62
Muut velat	2)				-3 875 864,95	6 693 813,90
Siirtovelat						38 831 916,25
						105 559 034,67

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

672 307 827,29

1) Peruspääomasijoituksen eliminointi	189 987 491,39
2) Yhdystilin eliminointi	15 124 801,46
3) Liittymismaksujen eliminointi	116 882,22

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 6.11.2006 § 130 hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman muutoksen 17.3.2014 § 31, joka on huomioitu tilikaudella 2013 uusien hyödykkeiden poistojen laskennassa. Tilikauden 2014 alusta poistosuunnitelman muutosta on noudatettu kaikkien hyödykkeiden poistojen laskennassa. Alle 10 000 euron hankinnat on kirjattu vuosikuluksi.

Maa-alueiden arvonorotukset on tehty kaupunginvaltuuston 6.11.2006 § 130 päätöksen mukaisesti.

Kuntayhtymäosuuksiin tehty arvonorotus vastaa Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän peruspääoman korotusta.

Pohjanmaan museon ja Tikanojan taidekodin taideomaisuus on luetteloitu ko. laitoksissa, eikä niillä ole kirjanpitoarvoa taseessa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen joko keskihinta-periaatteen mukaisesti, hankintamenon, sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamisten ja rahoitusarvopapereiden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Vastikkeetta saadut rahoitusarvopaperit luetteloidaan erikseen.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät korun- ja valuutanvaihtosopimuksia. Kaikki korun- ja valuutanvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa.

ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tuloslaskelman toimintatuotot tehtävittäin -liitetiedon vuoden 2017 vertailutietoon on tehty oikaisu, jossa Kuula-opiston toimintatuotot 682 936,03 euroa on siirretty varhaiskasvatus ja perusopetus -tehtävältä muu kulttuuri- ja sivistystoimi -tehtävälle.

Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä

Tilinpäätöksessä on oikaistu aikaisemmilta tilikausilta peräisin olevia maa-alueiden arvonorotuksia. Arvonorotusten virheellinen tasearvo on oikaistu lisäämällä sekä taseen vastaavaa puolella esitettävien maa- ja vesialueiden arvonorotusten arvoa sekä taseen vastattavaa puolella esitettävän arvonorotusrahaston arvoa 395 790,42 euroa. Taseen vertailutiedot sekä liitetiedot on muutettu vastaamaan oikaisua.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**2. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVITTÄIN**

	2018	2017
Sosiaali- ja terveystoimi	34 880 390,39	34 240 740,48
Varhaiskasvatus ja perusopetus	7 885 441,36	8 581 187,25
Ammatilliset koulut ja lukiot	3 274 745,59	6 046 348,12
Muu kulttuuri- ja sivistystoimi	6 424 471,21	6 100 334,34
Pelastustoimi	13 470 650,44	13 246 667,06
Tekninen toimi	24 461 864,31	21 271 350,54
Tukipalvelut	4 543 352,99	3 492 063,32
Liiketoiminta	16 164 881,00	16 179 431,34
Muut	9 808 617,13	3 788 897,58
Yhteensä	120 914 414,42	112 947 020,03

3. VEROTULOJEN ERITTELY

	2018	2017
Kunnan tulovero	223 855 228,70	227 407 271,53
Osuus yhteisöveron tuotosta	24 858 926,61	32 031 179,06
Kiinteistövero	21 232 285,41	20 281 729,07
Yhteensä	269 946 440,72	279 720 179,66

4. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	85 159 385,00	84 587 294,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus	-3 847 524,00	-4 897 920,00
Järjestelmämuutoksen taseaus	274 344,00	274 344,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	23 258 612,00	20 899 546,00
Valtionosuudet yhteensä	104 844 817,00	100 863 264,00

5. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	4 - 5 vuotta	tasapoisto	
Muut pitkävaikutteiset menot	5 - 20 vuotta	tasapoisto	
Rakennukset	15 - 50 vuotta	menojäännöspoistc	5 - 20 %
Rakennukset / Vaasan Satama	20 - 30 vuotta	tasapoisto	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 - 30 vuotta	menojäännöspoistc	10 - 20 %
Poistonalainen irtain omaisuus	4 - 20 vuotta	tasapoisto	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euron, on kirjattu vuosikuluksi.

6. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	2018	2017
Eläkevastuuvaraus 1.1.	375 700,00	722 911,52
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennys tilikaudella	-113 663,09	-347 211,52
Eläkevastuuvaraus 31.12.	262 036,91	375 700,00

Suvilahden kaatopaikan maisemointivaraus 1.1	1 877 254,95	2 077 163,42
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-96 286,69	-199 908,47
Suvilahden kaatopaikan maisemointivaraus 31.12	1 780 968,26	1 877 254,95
Alueiden puhdistamisvelvollisuudet 1.1	1 043 199,15	1 043 199,15
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Alueiden puhdistamisvelvollisuudet 31.12	1 043 199,15	1 043 199,15
Vahingonkorvausvastuu 1.1	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennys tilikaudella	0,00	0,00
Vahingonkorvausvastuu 31.12	0,00	0,00

7. PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA MYYNTITAPPIOT

2018

2017

Muut toimintatuotot		
Osakkeet ja osuudet	6 605 391,02	0,00
Maa-alueet	4 280 334,19	2 680 543,53
Rakennukset	78 755,61	0,00
Irtain omaisuus	37 032,98	95 419,84
Yhteensä	11 001 513,80	2 775 963,37
Muut toimintakulut		
Osakkeet ja osuudet	15 444,37	48 906,81
Maa-alueet	8 918,92	3 865,63
Rakennukset	2 288,64	0,00
Irtain omaisuus	0,00	663,64
	26 651,93	53 436,08

8. LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT PUOLUEILLE JA PUOLUEYHDISTYKSILLE

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

2018

2017

Keskustan Vaasan kunnallisjärjestö	2 656,51	3 974,25
Keskustan Laihian kunnallisjärjestö	0,00	8,00
Kokoomuksen Vaasan kunnallisjärjestö	12 435,04	15 523,43
Laihian Perussuomalaiset	0,00	130,00
SDP Vaasan kunnallisjärjestö	22 618,00	21 868,90
Svenska Folkpartiet	19 378,24	16 539,74
Vaasan Perussuomalaiset	6 585,78	7 056,95
Vaasan seudun vihreät	2 828,26	3 282,76
Vasemmistoliitto	9 937,53	9 118,45
Vaasan Kristillisdemokraatit	1 271,75	1 625,00
	77 711,11	79 127,48

9. PALVELUJEN OSTOT

2018

2017

Asiakaspalvelujen ostot	127 575 411,79	121 527 093,81
Muiden palvelujen ostot	70 497 504,21	54 404 151,22
Yhteensä	198 072 916,00	175 931 245,03

**10. OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKO-
TUOTTOJEN ERITTELY**

	2018	2017
Osinkotuotot muista yhteisöistä	15 330 398,35	13 285 535,49
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	<u>248 588,37</u>	<u>248 588,37</u>
Yhteensä	15 578 986,72	13 534 123,86

TASEEN LIITETIEDOT**11. ARVONKOROTUKSET**

Arvonkorotuksissa noudatetaan kaupunginvaltuuston (kv 6.11.2006§130) päättämiä periaatteita.
Maa-alueiden arvostus perustuu arvioituun aluekohtaiseen todennäköiseen luovutushintaan.

	2018	2017
Maa-alueet		
Arvonkorotukset 1.1	121 544 652,66	122 094 314,22
Arvonkorotusten vähennys / myynnit	-243 553,00	-549 661,56
Arvonkorotusten lisäys	4 219 617,00	0,00
Arvonkorotukset 31.12.	125 520 716,66	121 544 652,66
Osakkeet ja osuudet		
Arvonkorotukset 1.1.	613 999,63	613 999,63
Arvonkorotus 31.12.	613 999,63	613 999,63
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	126 134 716,29	122 158 652,29

12. KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVONMUUTOKSET
KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVONMUUTOKSET

	Tasearvo 1.1.2018	Lisäys/vähennys tilikaudella	Tasearvo 31.12.2018	Kunna osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Vaasan sairaanhoitopiirin ky	33 598 944,35		33 598 944,35	32 971 361,47	627 582,88
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	316 437,84		316 437,84	930 437,47	0,00
- arvonkorotus	613 999,63		613 999,63		
Pohjanmaan liitto	55 095,53		55 095,53	75 707,17	-20 611,64
Svenska österbottens förbund för utbildning och kultur	2 599 553,70		2 599 553,70	2 525 250,00	74 303,70
Vaasanseudun Areenat ky	4 245 918,73		4 245 918,73	4 245 918,73	0,00
Kårkulla samkommun	521 265,13		521 265,13	521 265,13	0,00

13. VAIHTUVIEN VASTAAVIEN SAAMISET
SAMAN KONSERNIN YHTEISÖILTÄ

	2018	2017
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä siirtosaamiset	1 869 000,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	1 564 395,34	1 291 426,26
Lainasaamiset	900 000,00	1 150 000,00
Muut saamiset	447 925,76	26 380,14
Siirtosaamiset	3 019 986,94	268,40
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä		
Myyntisaamiset	1 198 245,90	959 354,86
Muut saamiset	675,07	2 501,00
Siirtosaamiset	80 933,06	54 440,21
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	100 355,07	78 230,09
Lainasaamiset	2 000 000,00	2 000 000,00
Muut saamiset	128 535,42	83 714,56
Siirtosaamiset	969 501,27	0,00

14. SIIRTOSAAMISET**2018****2017**

Pitkäaikaiset

Maankäyttösopimukset

2 538 733,00

737 000,00

Muut siirtosaamiset

52 773,8152 773,812 591 506,81789 773,81

Lyhytaikaiset

Siirtyvät korot

5 217,90

5 578,84

Ennakkomaksut

5 971 831,94

1 947 567,56

Muut siirtosaamiset

1 148 892,941 209 360,117 125 942,783 162 506,51**15. VASTIKKEETTA SAADUT RAHOITUSARVOPAPERIT****2018****Markkina-arvo**

Aktia osakkeita

Määrä 1.1

12 845 kpl

117 017,95

Määrä 31.12.

0 kpl

0,00

16. PYSYVÄT VASTAAVAT

Kaupunki yhteensä

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet				Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto		
Poistamaton hankintameno 1.1.	11 017 333,43	0,00	11 017 333,43	48 265 396,59	196 483 336,69	89 358 793,31	16 497 623,72	3 068 628,52	353 673 768,83
Lisäykset tilikauden aikana	1 657 058,11	2 000 000,00	3 657 058,11	3 251 341,10	5 127 443,34	16 742 347,90	3 347 955,46	4 029 996,96	32 499 084,76
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	-21 833,75	0,00	-21 833,75	0,00	0,00	-90 000,00	-358 844,54	0,00	-448 844,54
Vähennykset tilikauden aikana	-14 762,52	0,00	-14 762,52	-1 518 885,96	-2 227 611,00	0,00	-182 220,89	0,00	-3 928 717,85
Siirrot erien välillä	15 616,40	0,00	15 616,40	0,00	284 951,29	636 914,36	118 040,00	-1 055 522,05	-15 616,40
Tilikauden poisto	-1 935 277,06	0,00	-1 935 277,06	0,00	-10 393 082,43	-13 897 952,23	-3 811 400,32	0,00	-28 102 434,98
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 051 939,38	0,00	-909,72	-112 854,93	-1 165 704,03
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 718 134,61	2 000 000,00	12 718 134,61	49 997 851,73	188 223 098,51	92 750 093,34	15 610 243,71	5 930 248,50	352 511 535,79
Arvonkorotukset				125 520 716,66					125 520 716,66
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 718 134,61	2 000 000,00	12 718 134,61	175 518 568,39	188 223 098,51	92 750 093,34	15 610 243,71	5 930 248,50	478 032 252,45

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet			Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
	Osakkeet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Yhteensä	Saamiset	Saamiset muut yhteisöt		
Hankintameno 1.1	33 327 292,79	8 082 066,05	41 337 215,28	5 728 981,23	15 979 670,11	2 921 804,57	18 901 474,68	
Lisäykset	8 867 191,05	0,00	0,00	223 600,00	8 229,00	0,00	8 229,00	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset	0,00	-666 781,00	0,00	-2 729 129,00	-1 162 253,11	-232 418,57	-1 394 671,68	
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.	42 194 483,84	7 415 285,05	41 337 215,28	3 223 452,23	14 825 646,00	2 689 386,00	17 515 032,00	
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 194 483,84	7 415 285,05	41 951 214,91	3 223 452,23	14 825 646,00	2 689 386,00	17 515 032,00	

17. OMA PÄÄOMA

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	191 910 065,82	191 910 065,82
Muutokset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	<u>191 910 065,82</u>	<u>191 910 065,82</u>
Arvonkorotusrahasto 1.1.	122 158 652,29	122 708 313,85
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella	4 219 617,00	0,00
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella	-243 553,00	-549 661,56
Arvonkorotusrahasto 31.12.	<u>126 134 716,29</u>	<u>122 158 652,29</u>
Muut omat rahastot		
Vahinkorahasto 1.1.	6 925 580,05	6 925 580,05
Siirrot rahastosta tilikaudella	0,00	0,00
Vahinkorahasto 31.12	<u>6 925 580,05</u>	<u>6 925 580,05</u>
Oppisopimustoimen rahasto 1.1.	1 721 769,29	2 672 629,31
Yhteistoimintasopimus/irtisanominen	0,00	-865 931,90
Siirrot rahastosta tilikaudella	0,00	-84 928,12
Oppisopimustoimen rahasto 31.12.	<u>1 721 769,29</u>	<u>1 721 769,29</u>
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä 1.1	-24 430 565,22	-21 039 453,18
Lisäys/vähennys tilikauden aikana	744 357,29	-3 477 084,08
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	85 972,04
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä 31.12	<u>-23 686 207,93</u>	<u>-24 430 565,22</u>
Tilikauden yli- / alijäämä 1.1	744 357,29	-3 477 084,08
Siirto edellisten tilikausien yli-/alijäämään	-744 357,29	3 477 084,08
Tilikauden yli-/alijäämä	-9 246 312,76	744 357,29
Tilikauden yli- / alijäämä 31.12	<u>-9 246 312,76</u>	<u>744 357,29</u>
Oma pääoma yhteensä	293 759 610,76	299 029 859,52

18. PAKOLLISET VARAUKSET

	2018	2017
Eläkevastuuvaraus	262 036,91	375 700,00
Kaatopaikan maisemointivaraus	1 780 968,26	1 877 254,95
Varaus alueiden puhdistamisvelvollisuuksiin	1 043 199,15	1 043 199,15
	<u>3 086 204,32</u>	<u>3 296 154,10</u>

19. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

	2018	2017
JVK-laina 2015/2020	40 000 000,00	40 000 000,00
- korko 3 kk:n Euribor + 0,32%		
- kertalyhenteinen		
JVK-laina 2017/2022	40 000 000,00	40 000 000,00
- korko 3 kk:n Euribor + 0,18%		
- kertalyhenteinen		
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	5 000 000,00	40 000 000,00
Yhteensä	<u>85 000 000,00</u>	<u>120 000 000,00</u>

20. VELAT SAMAN KONSERNIN YHTEISÖILTÄ

	2018	2017
Pitkäaikainen vieras pääoma		

Velat tytäryhteisöille		
Muut velat	53 971,88	53 971,88
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Muut velat	861 247,55	1 126 483,03
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille		
Muut velat	56 199,00	56 199,00
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot	7 953,59	0,00
Lainat	2 210 000,00	2 210 000,00
Ostovelat	5 680 845,51	1 078 366,68
Siirtovelat	42 859,19	229 950,75
Velat kuntyhtymille		
Ostovelat	7 751 144,02	4 461 944,21
Muut velat	0,00	132 817,00
Siirtovelat	192 330,04	273 646,75
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille		
Ostovelat	315 216,42	30 334,08
Muut velat	11 898,00	0,00

**21. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA, JOKA
ERÄÄNTYY MYÖHEMMIN KUIN 5 VUODEN KULUTTUA**

	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	44 000 000,00	80 000 000,00
Yhteensä	44 000 000,00	80 000 000,00

22. SEKKILIMIITTI

	2018	2017
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	3 522 818,90	3 522 818,90

23. LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT

	2018	2017
Pitkäaikaiset		
Liittymismaksut	2 872 394,81	2 872 394,81
Muut velat	859 692,80	1 124 928,28
Yhteensä	3 732 087,61	3 997 323,09

24. SIIRTOVELAT

	2018	2017
Lomapalkkajaksotukset	25 201 882,76	28 825 551,43
Muut palkkajaksotukset	479 018,25	0,00
Henkilösivukulut	1 189 756,77	722 739,36
Siirtyvät korot	117 454,86	165 979,01
Tuloennakot ja muut lyhytaikaiset siirtovelat	9 078 624,54	3 830 027,38
Yhteensä	36 066 737,18	33 544 297,18

25. HUOLLETTAVIEN VARAT

	2018	2017
Sosiaali- ja terveystoimi		
Asiakkaiden käteisvarat	18 681,10	17 464,40

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA SEKÄ TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

26. VUOKRAVASTUUT	2018	2017
<i>Vuokravastuut</i>		
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2026 asti	5 226 290,41	3 721 082,70
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 184 105,64	1 012 744,73
<i>Leasingvastuut</i>		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	871 572,39	668 678,29
Myöhemmin maksettavat	3 292 371,70	3 810 919,96
Yhteensä	4 163 944,09	4 479 598,25
27. VASTUUSITOUMUKSET	2018	2017
Tytäryhteisöjen puolesta annetut		
Takaukset		
Alkuperäinen pääoma	119 504 728,73	117 508 933,43
Jäljellä oleva pääoma	89 858 551,72	95 152 974,19
Täytetakuukset		
Alkuperäinen pääoma	4 804 769,13	4 804 769,13
Jäljellä oleva pääoma	3 054 617,05	3 192 898,82
Osakkuus- ja muiden omistusyhteisöjen puolesta annetut		
Takaukset		
Alkuperäinen pääoma	21 301 000,00	21 301 000,00
Jäljellä oleva pääoma	12 011 591,40	15 884 053,60
(josta Koy Vaasan Yrittäjänkatu 17 osuus 11 449 476,40)		
Muiden puolesta annetut		
Takaukset		
Alkuperäinen pääoma	2 104 296,46	31 679 296,46
Jäljellä oleva pääoma	1 231 060,49	1 356 908,19
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Osuus takausvastuusta 31.12	384 735 981,00	378 547 572,00
Mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	-247 175,12	-250 187,58
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
Sopimusvastuut		
Vuokravakuus, sosiaali- ja terveystoimi	94 011,25	127 718,18
Pysäköintipaikkojen rakentamisvelvollisuus, Rantamyly	841 000,00	841 000,00
Tytäryhtiöille myönnettyjen kassalainojen limiitti 31.12	2 900 000,00	4 150 000,00
Stormossen Oy:n kanssa solmitut yhteistyösopimus ja biokaasun toimitussopimus kymmeneksi vuodeksi.		
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	3 835 011,25	5 118 718,18
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	5 543 635,00	5 543 635,00
Arvonlisäverojen palautusvastuu	75 955,49	113 009,97

Koronvaihtosopimukset

Kaupungin varainhankinta pyritään toteuttamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti kuitenkin niin, että siihen liittyvät riskit tunnistetaan ja ne pyritään pitämään hyväksyttävällä tasolla. Riskienhallinnan kannalta keskeistä on korkoriskin, saatavuusriskin ja jälleenrahoitusriskin hallinta. Korkoriskiä hallitaan laina-aikajakautumalla ja suojauksilla. Vaihtuvakorkoinen laina voidaan suojaussopimuksella (johdannainen) muuttaa esimerkiksi kiinteäkorkoiseksi, jolloin korkokustannusten ennakoitavuus paranee.

Suojaussopimus on erillinen sopimus, jolla suojataan yksi tai useampi laina. Ensisijaisesti suojataan kaupungin lainasalkkua kokonaisuutena ns.tasesuojaus. Samanaikaisesti viimeisten vuosien matalasuhdanteen aikana kaupungin lainakanta on kasvanut merkittävästi. Pitkälläkään aikavälillä kasvavan kaupungin lainakanta ei olennaisesti pienene. Taloussuunnitelman mukaisesti kaupungin nettolainanotto tasaantuu suunnitelmakaudella ja lainan määrä pienenee vain vähäisesti huomioiden lainakannan suuruutta.

Kaupungin koronvaihtosopimusten nettomäärä oli 197 milj.euroa 31.12.2018 (voimassaolevien koronvaihtosopimusten määrä oli 166 milj.euroa ja sopimusten bruttomäärä 246 miljoonaa euroa). Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen yhteismäärä vastaavana ajankohtana oli 232,6 milj.e. Koronvaihtosopimusten avulla toteutetaan suojauksia suhdannesyklejä huomioivalla tavalla. Suhdanteiden muuttuessa myös olemassa olevia suojauksia muutetaan tulevaisuuden taloustilanteeseen parhaiten sopivalla tavalla. Matalasuhdanteessa korot ovat tyypillisesti alhaalla ja korkeasuhdanteessa vastaavasti korkealla. Tästä syystä vuosina 2013-2016 on tehty suojaussopimuksia, jotka astuvat voimaan tulevaisuudessa vuosina 2020-2027. Toimenpiteillä on ollut merkittävä korkohyöty kaupungille.

Tavoiteltu korkosuojaus vaihtelee matalasuhdanteen 70 prosentista korkeasuhdanteen 40 %:iin. Suojatun osuuden osalta tavoitetaso on 50-60 % lainasalkusta (suojatun osuuden määrä vaihtelee noin 40-70 %:n välillä). Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt varainhankinnan periaatteet 20.2.2017. Suojausaste oli n. 48,6 % tilinpäätöshetkellä 31.12.2018.

Koronvaihtosopimukset

	2018	2017
Voimassa olevat koronvaihtosopimukset		
Koronvaihtosopimus I		
Sopimuksella on suojauduttu yksittäisen lainan korkoriskiltä.		
Jäljellä oleva lainan pääoma 31.12.	3 000 000,00	4 500 000,00
Sopimuksen päättymispäivä 11.11.2020		
Vaihtuva korko: 1 kk euribor + 0,49 % (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 2,64 % (kaupunki toimittaa)		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-94 984,00	-191 705,00
Koronvaihtosopimus II		
Vastakkainen sopimus		
Jäljellä oleva bullet lainan nimellispääoma 31.12.	3 000 000,00	4 500 000,00
Sopimuksen päättymispäivä 11.11.2020		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	95 102,04	192 054,93
<i>Koronvaihtosopimus I ja II liittyvät toisiinsa. Suojaavat lainaa Nordea 174020-3748, jonka saldo on 3 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 11.11.2020.</i>		
Koronvaihtosopimus III		
Sopimuksella on suojauduttu yksittäisen lainan korkoriskiltä.		
Jäljellä oleva lainan pääoma 31.12.	6 000 000,00	7 500 000,00
Sopimuksen päättymispäivä 25.9.2022		
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,22 % (kaupunki toimittaa)		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-168 264,94	-233 636,26
Koronvaihtosopimus IV		
Vastakkainen sopimus		
Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	6 000 000,00	7 500 000,00
Sopimuksen päättymispäivä 25.9.2022		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	168 442,10	234 066,64
<i>Koronvaihtosopimus III ja IV liittyvät toisiinsa. Suojaavat lainaa SEB 25.9.2012, jonka saldo on 6 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 25.9.2022.</i>		

Koronvaihtosopimus V

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	20 000 000,00	20 000 000,00
Sopimuksen päättymispäivä 15.3.2023		
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,60 % (kaupunki toimittaa)		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 357 807,00	-1 426 802,00

Koronvaihtosopimus VI

Vastakkainen sopimus

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	20 000 000,00	20 000 000,00
Kiinteä korko: 1,60 % (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 0,84 % (kaupunki toimittaa)		
Sopimuksen päättymispäivä 15.3.2023		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	652 667,00	804 464,00

Koronvaihtosopimus V ja VI liittyvät toisiinsa.

Suojaavat lainaa Kuntarahoitus 18292/16, jonka saldo on 10 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 28.4.2021.

Velkakirjalainan saldo on pienempi kuin johdannaissopimuksen saldo. Korjaantui v.2018 talousarviolainaa nostettaessa (19 000 000e).

Koronvaihtosopimus VII

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva bullet lainan nimellispääoma 31.12.	10 000 000,00	10 000 000,00
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,29 % (kaupunki toimittaa)		
Sopimuksen päättymispäivä 12.5.2025		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	647 632,00	594 915,00

Koronvaihtosopimus VIII

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva bullet-lainan nimellispääoma 31.12.	20 000 000,00	20 000 000,00
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,21 % (kaupunki toimittaa)		
Sopimuksen päättymispäivä 13.5.2030		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	884 050,00	635 263,00

Koronvaihtosopimukset VII ja VIII suojaavat yhdessä lainaa SHB 313160-77173, jonka saldo on 30 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 13.3.2024.

Koron- ja valuutanvaihtosopimus IX

Sopimuksella on suojauduttu yksittäisen lainan korkoriskiltä.

Jäljellä oleva lainan pääoma 31.12.	3 000 000,00	4 000 000,00
Sopimuksen päättymispäivä 10.10.2021		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-298 617,00	-241 219,00

Koron- ja valuutanvaihtosopimus IX suojaa lainaa Danske Bank 27482418SA-5992, jonka saldo on 3 500 000 euroa. Lainan eräpäivä 10.10.2021.

Koronvaihtosopimus X

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva lainan bullet-pääoma 31.12.	12 500 000,00	12 500 000,00
Sopimuksen alkamispäivä 2.1.2017		
Sopimuksen päättymispäivä 2.1.2027		

Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,164 % (kaupunki toimittaa)		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-685 553,00	-582 157,00

Koronvaihtosopimus XI

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva lainan bullet-pääoma 31.12.	12 500 000,00	12 500 000,00
Sopimuksen alkamispäivä 2.1.2018		
Sopimuksen päättymispäivä 2.1.2028		
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,332 % (kaupunki toimittaa)		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-829 485,00	-677 130,00

Koronvaihtosopimukset X ja XI suojaavat yhdessä lainaa Kuntarahoitus 17586/14, jonka saldo on 25 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 5.12.2023.

Koronvaihtosopimus XII

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva lainan bullet-pääoma 31.12.	30 000 000,00	30 000 000,00
Sopimuksen alkamispäivä 26.5.2017		
Sopimuksen päättymispäivä 25.5.2037		
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,44 % (kaupunki toimittaa)		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 166 121,00	-758 498,00

Koronvaihtosopimus XII suojaa lainaa Danske Bank 150527-011604, jonka saldo on 40 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 28.5.2020.

Forward-start koronvaihtosopimukset**Koronvaihtosopimus XIII**

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	10 000 000,00	10 000 000,00
Sopimuksen alkamispäivä 7.6.2023		
Sopimuksen päättymispäivä 7.6.2043		
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,45 % (kaupunki toimittaa)		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	312 976,00	513 067,00

Koronvaihtosopimus XIII suojaa lainaa Kuntarahoitus 15691/12, jonka saldo on 8 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 23.1.2023.

Koronvaihtosopimus XIV

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	25 000 000,00	25 000 000,00
Sopimuksen alkamispäivä 15.6.2020		
Sopimuksen päättymispäivä 15.6.2045		
Vaihtuva korko: 3 kk euribor, kynnnyksellinen (pankki toimittaa)		
Kiinteä korko: 1,38 % (kaupunki toimittaa)		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	683 393,00	1 245 666,00

Koronvaihtosopimus XV

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	10 000 000,00	10 000 000,00
Sopimuksen alkamispäivä 15.6.2027		
Sopimuksen päättymispäivä 14.6.2047		

Vaihtuva korko: 6 kk euribor, kynnyksellinen (pankki toimittaa)

Kiinteä korko: 1,45 % (kaupunki toimittaa)

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	279 079,00	375 913,00
--	------------	------------

Koronvaihtosopimukset XIV ja XV suojaavat yhdessä lainaa Nordea 1/2017, jonka saldo on 40 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 7.11.2022.

Koronvaihtosopimus XVI

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	25 000 000,00	25 000 000,00
---	---------------	---------------

Sopimuksen alkamispäivä 15.6.2020

Sopimuksen päättymispäivä 15.6.2045

Vaihtuva korko: 3 kk euribor, kynnyksellinen (pankki toimittaa)

Kiinteä korko: 0,96 % (kaupunki toimittaa)

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-610 077,82	-303 284,50
--	-------------	-------------

Koronvaihtosopimus XVI suojaa lainaa Kuntarahoitus 18293/16, jonka saldo on 25 000 000 euroa. Lainan eräpäivä 28.4.2028.

Koronvaihtosopimus XVII

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	10 000 000,00	10 000 000,00
---	---------------	---------------

Sopimuksen alkamispäivä 15.6.2027

Sopimuksen päättymispäivä 15.6.2047

Vaihtuva korko: 3 kk euribor, kynnyksellinen (pankki toimittaa)

Kiinteä korko: 1,09 % (kaupunki toimittaa)

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	442 844,00	498 438,38
--	------------	------------

Koronvaihtosopimus XVII suojaa lainaa SEB 27.11.2013, jonka saldo on 12 650 000 euroa. Lainan eräpäivä 27.11.2023.

Swaptio

Koronvaihtosopimus XVIII

Sopimus suojaa koko lainasalkkua. Vaihtuvaa korkoa on sopimuksella sidottu kiinteään korkoon.

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma 31.12.	20 000 000,00	20 000 000,00
---	---------------	---------------

Sopimuksen alkamispäivä 15.3.2023

Sopimuksen päättymispäivä 16.3.2043

Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki toimittaa)

Kiinteä korko: 0,84 % (kaupunki toimittaa)

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-465 810,00	-542 810,00
--	-------------	-------------

Koronvaihtosopimus XVIII suojaa lainaa Kuntarahoitus 18292/16. Kiinteä korko vaihdettu kiinteään korkoon. Lainan eräpäivä 28.4.2021.

Markkina-arvot yhteensä	-1 510 534,62	
--------------------------------	----------------------	--

Koronvaihtosopimukset

Voimassa olevat johdannaisopimukset ja niiden vastakkaiset johdannaisopimukset

Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma	166 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 618 748,80
josta	
Swaptio	20 000 000,00

Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-465 810,00	
Forward-start johdannaissopimukset		
Jäljellä oleva sopimuksen nimellispääoma	80 000 000,00	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	1 108 214,18	
Käypä arvo yhteensä	-1 510 534,62	
Koronvaihtosopimusten kokonaismäärä		
Brutto	246 000 000,00	253 000 000,00
Netto	197 000 000,00	201 000 000,00

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

28. HENKILÖSTÖKULUT	2018	2017
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	182 597 567,07	188 686 323,17
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	39 460 047,19	40 694 917,28
Muut henkilösivukulut	6 660 505,95	8 147 559,66
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	228 718 120,21	237 528 800,11
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	648 683,53	945 698,54
Pakollisia varauksia tuloutettu henkilöstökuluihin	113 663,09	364 969,32
Yhteensä henkilöstökulut	229 480 466,83	238 839 467,97

29. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ TEHTÄVÄ-ALUEITTAIN

	2018	2017
Sosiaali- ja terveystoimi	1908	2046
Sosiaalipalvelut / avustajat	2	2
Varhaiskasvatus ja perusopetus	1633	1573
Ammatilliset koulut ja lukiot	375	382
Muu kulttuuri- ja sivistystoimi	593	633
Pelastustoimi *	223	213
Tekninen toimi	182	209
Tukipalvelut	0	342
Liiketoiminta	77	132
Muut	344	451
Yhteensä	<u>5337</u>	<u>5 983</u>
* lisäksi sivutoimisia puoliväkinäisiä palomiehiä	525	505

30. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2018	2017
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	35 342,46	34 046,10
Tilintarkastajan lausunnot	3 500,00	6 970,00
Muut palkkiot	<u>25 377,44</u>	<u>3 538,80</u>
Palkkiot yhteensä	64 219,90	44 554,90

31. KAUPUNGIN JA SEN INTRESSITAHOIHIIN KUULUVIEN VÄLISET LIIKETOIMET

Liiketoimea on pidetty oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeellisenä varovaisuusperiaatetta noudattaen, kun liiketoimen arvo on vähintään 500 000 euroa (alv 0 %).

Kaupunginvaltuusto on 19.3.2018 § 15 hyväksynyt kuntalain 42 §:n mukaisen johtajasopimuksen.

Kaupunginvaltuuston päätöksellä 14.12.2015 § 129 on NLC Ferry Ab Oy:lle myönnetty 2 milj. €:n maksuvalmiuslimiitti. Limiitti on koroton ja voimassa 31.12.2019 asti.

Koy Pikipruukille on myönnetty markkinaehtoinen tertiäärilaina, saldo 31.12.2018; 10,2 milj. euroa

Koy Klemetinkaarelle on myönnetty koroton ja lyhennysvapaa tertiäärilaina, saldo 31.12.2018; 0,9 milj. euroa

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. LAATIMISTA KOSKEVAT PERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät ja tytäryhteisöt. Osakkuusyhteisöistä konsernitilinpäätökseen on jätetty yhdistelemättä edellisen konsernitilinpäätöksen tapaan Kvarkenhamnar Ab ja Kvarken Link Ab, joiden yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin tilikauden ylijäämään ja omaan pääomaan. Lisäksi osakkuusyhteisöistä on poikkeuksellisesti jätetty yhdistelemättä tilikauden loppupuolella tapahtuneen jakautumisen seurauksena lakannut Oy Vaasa Parks Ab ja jakautumisen seurauksena muodostuneet uudet osakkuusyhteisöt Vaasa Parks Oy Ab sekä VP Facilities Oy Ab. Yhdistelemättä jättämisen vaikutuksen kokoluokka on kuvattu kohdassa edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot, kulut sekä saamiset ja velat ja kiinteistöverot on vähennetty. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty kunnan omistussuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan, kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tilikauden ylijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Vuonna 2004 suunnitelmapoistojen tekemisen kirjanpidossa aloittaneiden tytäryhteisöjen edellisten vuosien poistooikaisuna käytetään vuoden 2003 tilinpäätökseen kirjattua poistoa, jota poistetaan tulevina vuosina samalla %:lla kuin yhteisö tekee suunnitelmapoistoja. Niiden tytäryhteisöjen, jotka eivät tee suunnitelmanmukaisia poistoja, aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Kiinteistö Oy Vaasan Ylioppilastalon ja Kiinteistö Oy Palosaaren Laboratorioiden poistot on ennen yhdistelyä oikaistu suunnitelman mukaisiksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden ylijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Arvostus- ja jaksotusmenetelmät

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin Vaasan kaupungin tilinpäätöksessä.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaisopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Koronvaihtosopimusten korkovaikutukset on kirjattu suoriteperiaatteen mukaisesti tilikauden aikana oikaistamaan suojattavan lainan korkovaikutuksia. Tarkemmat tiedot johdannaisista on esitetty johdannaisia käsittelevässä vastuuliitetiedossa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitilinpäätöksessä vuodelta 2017 esitetyistä vertailutiedoista on oikaistu pois osakkuusyhteisö Oy Vaasa Parks Ab:n yhdistely. Osakkuusyhteisön yhdistely paransi vuoden 2017 konsernitilinpäätöksessä tilikauden tulosta 115 087,75 euroa ja edellisten tilikausien ylijäämää 4 017 573,85 euroa sekä kasvatti osakkuusyhteisöosuuksien tasearvoa 4 132 661,60 euroa. Vertailutietojen oikaisu on tehty tuloslaskelmaan, taseeseen, rahoituslaskelmaan ja liitetietoihin.

Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä

Tilinpäätöksessä on oikaistu aikaisemmilta tilikausilta peräisin olevia maa-alueiden arvonorotuksia. Arvonkorotusten virheellinen tasearvo on oikaistu lisäämällä sekä taseen vastaavaa puolella esitettävien maa- ja vesialueiden arvonorotusten arvoa sekä taseen vastattavaa puolella esitettävän arvonorotusrahaston arvoa 395 790,42 euroa. Taseen vertailutiedot sekä liitetiedot on muutettu vastaamaan oikaisua.

2. Tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhtiöt

Kuntakonsernin osuus (1 000 €)										
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta	Omapo 31.12	Vieraspo 31.12	tilikauden voitto / tappio	
Tytäryhteisöt										
Kiinteistö Oy Klemetinkaari	Vaasa	61,90 %	61,90 %	501	1 411	0	808 814,97	2 279 547,25	23,77	
Kiinteistö Oy Myllynranta	Vaasa	100,00 %	100,00 %	67	0	0	66 968,43	0,00	0,00	
Kiinteistö Oy Cargo Apron	Vaasa	80,80 %	80,80 %	722	0	-1	893 480,00	0,00	-1 569,13	
Palosaaren Yrityskeskus Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %	3 995	4 152	0	3 995 430,18	4 152 324,47	134,85	
Kiinteistö Oy Pikipruukki	Vaasa	100,00 %	100,00 %	13 565	143 530	0	13 564 694,29	143 530 213,42	0,65	
Asunto Oy Vaasan Pitkänlahdenkatu 31-35	Vaasa	100,00 %	100,00 %	534	3 069	0	534 212,94	3 068 727,96	29,99	
Asunto Oy Vaasan Asemakatu 43	Vaasa	100,00 %	100,00 %	339	1 393	0	338 598,30	1 393 086,05	29,04	
Kiinteistö Oy Sekahaku	Vaasa	53,00 %	53,00 %	51	3 012	0	96 250,80	5 682 588,44	8,30	
Asunto Oy Teeriniminkatu 8	Vaasa	100,00 %	100,00 %	1 493	4	0	1 493 354,67	3 847,50	29,74	
Asunto Oy Kråklundinkatu	Vaasa	100,00 %	100,00 %	383	496	0	383 011,29	496 488,00	0,00	
Vähänkyrön vuokratilat Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %	478	3 638	0	477 657,89	3 637 648,83	79,87	
Vaasan Asumisoikeus Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %	1 646	12 736	0	1 645 567,00	12 736 079,78	29,40	
Kiinteistö Oy Mäntyhovi	Vaasa	70,00 %	70,00 %	9	447	0	12 153,52	638 481,98	28,14	
Vaasan Ekolämpö Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %	0	0	0				
Vaasan Sähkö (konserni)	Vaasa	99,93 %	99,94 %	200 914	177 342	13 985	201 041 664,50	177 454 980,87	13 993 448,71	
Vaasanseudun Kehitys Oy	Vaasa	58,10 %	58,10 %	210	213	93	361 022,06	367 191,73	160 749,14	
Vaasan Ammattikorkeakoulu Oy	Vaasa	84,00 %	84,00 %	2 526	2 434	-380	3 007 213,79	2 897 320,76	-451 827,76	
Palosaaren Kampus Oy	Vaasa	89,98 %	92,17 %	4 118	33 324	-20	4 468 180,27	36 155 228,63	-21 282,98	
NLC Vaasa Oy	Vaasa	60,00 %	60,00 %	1 932	22	-53	3 220 227,84	36 664,26	-87 852,91	
Vaasan Pysäköinti Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %	2	0	0	1 701,32	372,00	0,00	
Stormossen Oy	Mustasaari	54,35 %	54,35 %	2 383	5 544	591	4 383 675,55	10 200 961,82	1 088 066,81	
Vaasan Teatteriparkki Kiinteistö Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %	9 158	8	34	9 158 060,90	8 493,94	34 060,46	
Vaasanseudun Matkailu Oy	Vaasa	54,08 %	54,08 %	36	89	4	66 670,09	164 690,81	8 051,51	
BotniaLab Oy	Vaasa	100,00 %	100,00 %	139	5	-17	139 369,62	5 293,48	-16 753,07	
Oy EduVamia Ab	Vaasa	100,00 %	100,00 %	1 423	456	228	1 422 680,35	455 917,30	227 756,14	
TeeSe Botnia Oy Ab	Vaasa	65,74 %	80,26 %	459	8 604	51	571 705,38	10 719 748,89	63 805,38	
Kuntayhtymät										
Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä	Seinäjoki	15,58 %	15,58 %	1 102	3 895	-69	7 074 551,21	25 003 259,32	-446 091,14	
Vaasanseudun Areenat ky	Mustasaari	70,77 %	70,77 %	4 746	1 722	187	6 706 225,31	2 433 727,29	263 828,94	
Kårkulla Samkommun	Parainen	5,92 %	5,92 %	742	1 778	-22	12 532 036,87	30 030 410,65	-372 956,58	
Pohjanmaan Liitto	Vaasa	40,85 %	40,85 %	545	1 424	219	1 333 741,62	3 485 140,06	535 527,77	
Vaasan Sairaanhoitopiiri	Vaasa	54,07 %	54,07 %	37 745	30 692	-3 355	69 809 327,37	56 765 487,21	-6 205 680,38	
Svenska Österbottens Förbund för Utbildning och Kultur	Vaasa	21,81 %	21,81 %	13 677	3 746	43	62 695 705,98	17 173 406,98	197 621,78	
Osakkuusyhteisöt										
NLC Ferry Oy	Vaasa	50,00 %	50,00 %	4 925	3 074	692	9 849 157,99	6 148 080,80	1 383 905,98	
Pohjanmaan Expo Oy	Vaasa	30,20 %	30,20 %	191	34	3	632 952,64	113 575,97	9 093,47	
Kiint. Oy Ajurinkatu 14	Vaasa	38,00 %	38,00 %	85	9	0	224 461,52	23 342,29	-1 092,91	
As.oy Koppelonkatu 2	Vaasa	31,11 %	31,11 %	315	1	0	1 011 427,40	3 154,08	1 322,65	
Oy Merinova Ab	Vaasa	22,47 %	39,64 %	789	105	-10	1 991 080,76	265 044,66	-25 159,71	
Koy Palosaaren Laboratoriot	Vaasa	43,00 %	53,00 %	5 546	25	21	10 464 013,60	46 365,81	40 532,72	
Kiint. Oy Vaasan Ylioppilastalo	Vaasa		50,00 %	2 446	3	0	4 891 616,17	6 505,56	0,00	
Kyrönmaan jätevesi Oy	Vaasa	50,00 %	50,00 %	909	582	0	1 818 199,18	1 163 772,76	69,54	
As.oy Perämiehenkatu 26	Vaasa	22,18 %	22,18 %	12	7	0	55 836,73	33 609,21	461,02	
Tutkimuskeskus Conradi Oy	Vaasa	50,00 %	50,00 %	7	0	0	13 586,02	0,00	-108,00	
Mico Botnia Oy Ab	Vaasa	32,30 %	42,92 %	59	1 141	18	138 197,66	2 658 600,65	41 297,66	
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt										
Kvärkenhamnar Ab	Uumaja	50,00 %	50,00 %	820	961	-307	1 639 029,31	1 921 790,44	-614 685,25	
Kvärken Link Ab	Uumaja	50,00 %	50,00 %	43	238	-2	86 403,82	476 560,19	-3 473,33	
Oy Vaasa Parks Ab -konserni (lakannut 31.10.2018)	Vaasa	33,30 %	40,78 %							
Vaasa Parks Oy Ab -konserni (aloittanut 1.11.2018)	Vaasa	33,30 %	40,78 %							
VP Facilities Oy Ab -konserni (aloittanut 1.11.2018)	Vaasa	33,30 %	40,78 %							
Yhteensä				321 785	451 369	11 934				

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

3. ARVONKOROTUKSET	2018	2017
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1	123 211 279,98	123 760 941,54
Arvonkorotukset	4 219 617,00	0,00
Arvonkorotusten purku	-243 553,00	-549 661,56
Arvo 31.12	127 187 343,98	123 211 279,98
Rakennukset		
Arvo 1.1	1 435 308,33	1 435 308,33
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00
Arvo 31.12	1 435 308,33	1 435 308,33
Osakkeet ja osuudet		
Arvo 1.1	3 139,37	3 139,37
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00
Arvo 31.12	3 139,37	3 139,37
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	128 625 791,68	124 649 727,68
4. MAA- JA VESIALUEET ERITTELY	2018	2017
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 110 479,53	1 098 437,76
Muut maa- ja vesialueet	64 161 282,27	61 417 725,55
Maa- ja vesialueet yhteensä	65 271 761,80	62 516 163,31
5. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset		
Maankäyttösopimukset	2 538 733,00	737 000,00
Muut siirtosaamiset	52 773,81	52 773,81
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 591 506,81	789 773,81
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Vakuutusmaksujaksotus	103 629,04	69 801,33
Vuokrasaamiset	3 538,83	8 286,89
Myyntisaamiset	1 805 298,00	1 450 534,13
Palkkojen siirtosaamiset	51 990,16	215 362,05
Korkosaamiset	5 217,90	6 516,30
Verosaamiset	447 106,48	598 554,14
Avustushakemukset ja jaksotukset	1 145 649,60	1 485 471,68
Kelan työterveyshuolto	14 721,39	32 600,19
Ennakkomaksut	6 262 998,34	2 102 533,64
Muut siirtosaamiset	2 995 373,40	2 991 418,65
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	12 835 523,14	8 961 079,02
6. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot	4 511 539,90	4 786 681,68
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	39 429 274,22	41 707 126,94

Korkojaksotukset	616 581,72	836 993,61
Verot	43 924,51	641 990,05
Muut menoajämät	12 689 120,95	8 856 847,55
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	57 290 441,32	56 829 639,83
7. PAKOLLISET VARAUKSET	2018	2017
Eläkevastuu	262 036,91	375 700,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	2 292 059,74	3 325 721,88
Suvelahden kaatopaikan maisemointi	1 780 968,26	1 877 254,95
Alueiden puhdistusvelvollisuus	1 043 199,15	1 043 199,15
Kaatopaikkojen jälkihoito, Stormossen	1 326 201,82	2 214 801,75
Muut pakolliset varaukset	0,00	98 000,25
Pakolliset varaukset yhteensä	6 704 465,88	8 934 677,98
8. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	2018	2017
Eläkevastuu 1.1	375 700,00	722 911,52
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-113 663,09	-347 211,52
Eläkevastuu 31.12	262 036,91	375 700,00
Potilasvastuuvakuutus 1.1	3 325 721,88	3 254 481,95
Lisäykset tilikaudella	0,00	71 239,93
Vähennykset tilikaudella	-1 033 662,14	0,00
Potilasvastuuvakuutus 31.12	2 292 059,74	3 325 721,88
Alueiden puhdistusvelvollisuus 1.1	1 043 199,15	1 043 199,15
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Alueiden puhdistusvelvollisuus 31.12	1 043 199,15	1 043 199,15
Suvelahden kaatopaikan maisemointi 1.1	1 877 254,95	2 077 163,42
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-96 286,69	-199 908,47
Suvelahden kaatopaikan maisemointi 31.12	1 780 968,26	1 877 254,95
Kaatopaikan jälkihoitovaraus 1.1	2 214 801,75	3 090 885,57
Lisäykset tilikaudella	28 404,07	30 633,20
Vähennykset tilikaudella	-917 004,00	-906 717,02
Kaatopaikan jälkihoitovaraus 31.12	1 326 201,82	2 214 801,75
Muut pakolliset varaukset 1.1	42 370,25	102 105,87
Lisäykset tilikaudella	0,00	55 630,00
Vähennykset tilikaudella	-42 370,25	-59 735,62
Muut pakolliset varaukset 31.12	0,00	98 000,25

9. MUIDEN PITKÄAICAISTEN VELKOJEN ERITTELY

	2018	2017
Muut velat		
Liittymismaksut	57 898 667,35	56 033 101,52
Muut velat	2 457 269,68	3 893 989,01
Muut velat yhteensä	60 355 937,03	59 927 090,53

10. LASKENNALLISET VEROVELAT

	2018	2017
Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen vieras pääoma	22 041 647,31	20 799 061,68

11. PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA TAPPIOT

	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	4 280 334,19	2 680 543,53
Rakennusten myyntivoitot	78 755,61	0,00
Muut myyntivoitot	2 109 050,33	147 463,95
Myyntivoitot yhteensä	6 468 140,13	2 828 007,48
Muut toimintakulut		
Kiinteistön myyntitappio	2 288,64	0,00
Muut myyntitappiot	9 617,98	53 436,08
Myyntitappiot yhteensä	11 906,62	53 436,08

12. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN

	2018	2017
Sosiaali- ja terveystoimi	113 718 704,81	110 103 565,98
Varhaiskasvatus- ja perusopetus	7 885 441,36	9 264 123,28
Ammatilliset koulut ja lukiot	6 333 077,23	8 587 456,26
Muu kulttuuri- ja sivistystoimi	7 854 241,98	6 759 241,68
Pelastustoimi	13 470 650,44	13 246 667,06
Tekninen toimi	21 062 347,15	21 271 350,54
Tukipalvelut	4 505 988,22	3 492 063,32
Liiketoiminta	188 450 374,30	176 408 813,77
Muut	16 044 676,46	9 462 165,70
Toimintatuotot yhteensä	379 325 501,95	358 595 447,59

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIDOT**13. VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ**

	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	90 247 348,84	92 373 507,84
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	102 031 649,28	100 151 100,28
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	2 040 939,63	2 040 939,63
Vakuudeksi annetut muut kiinnitykset	27 177 400,00	27 177 400,00
Lainat julkisyhteisöiltä	69 056 437,11	74 891 103,73
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	177 139 801,49	179 931 750,13
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	0,00	0,00

Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	308 389 790,40	309 301 190,04
--	----------------	----------------

14. VAKUUDET**2018****2017****OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET**

Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	4 786 211,00	4 192 390,00
Yhteensä	4 786 211,00	4 192 390,00

Muiden puolesta annetut vakuudet

Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	4 786 211,00	4 192 390,00

15. VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ**2018****2017**

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 392 343,73	1 248 878,59
Myöhemmin maksettavat	5 550 634,91	4 259 448,46
Yhteensä	6 942 978,64	5 508 327,05

LEASINGVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ**2018****2017**

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 452 380,04	1 265 441,33
Myöhemmin maksettavat	4 344 147,87	4 731 819,13
Yhteensä	5 796 527,91	5 997 260,46

16. VASTUUSITOUMUKSET**2018****2017****Takaukset muiden puolesta**

Alkuperäinen pääoma	31 561 148,46	61 136 148,46
Jäljelläoleva pääoma	21 398 503,89	25 396 813,79
Kuntien takauskeskus		
Osuus takausvastuusta 31.12	384 735 981,00	378 547 572,00
Mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	-247 175,12	-250 187,58

17. MUUT TALOUDELLISET VASTUUT**2018****2017**

Vuokravakuudet	94 011,25	127 718,18
Tytäryhtiöille myönnettyjen kassalainojen limiitti	2 900 000,00	4 150 000,00
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	90 437,65	101 709,16
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu -2023	5 543 635,00	5 543 635,00
Rantamyly, pysäköintipaikkojen rakentamisvelvollisuus	841 000,00	841 000,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	24 162 414,67	13 711 759,61
Muut vastuut	33 379 137,00	33 477 443,00
Sopimusvastuut yhteensä	68 998 511,40	58 918 458,08
Johdannaissopimukset Vaasan Sähkö		
-Korko- ja valuuttajohdannaiset	26 700 177,87	20 762 686,00
-Sähköjohdannaiset	11 057 396,00	2 260 357,00
Johdannaissopimukset Vaasan kaupunki	253 000 000,00	253 000 000,00
Johdannaissopimukset Pikipruukki	20 575 264,00	21 901 210,00
Johdannaissopimukset Asemakatu 43	1 381 875,00	1 423 125,00

Johdannaissopimukset Stormossen Oy	780 830,00	840 900,00
Johdannaissopimukset SÖFUK	1 687 580,06	1 813 297,00
Johdannaissopimukset Kiinteistö Oy Palosaaren Kampus	12 929 167,00	13 698 611,00
Johdannaissopimukset Kårkulla	185 349,60	222 064,22
Johdannaissopimukset VSHP	7 126 479,87	8 228 067,57
18. OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	2018	2017
Peruspääoma 1.1	191 910 065,82	191 910 065,82
Peruspääoma 31.12	191 910 065,82	191 910 065,82
Arvonkorotusrahasto 1.1	125 263 727,31	125 813 388,87
Vähennykset tilikaudella	-243 553,00	-549 661,56
Lisäykset tilikaudella	4 219 617,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	129 239 791,31	125 263 727,31
Muut omat rahastot		
Vararahasto	722 601,77	722 601,77
Rahaston pääoma 31.12	722 601,77	722 601,77
Vahinkorahasto	6 925 580,05	6 925 580,05
Siirrot rahastosta	0,00	0,00
Rahaston pääoma 31.12	6 925 580,05	6 925 580,05
Oppisopimustoimenrahasto	1 907 799,91	2 672 629,31
Siirrot rahastosta	0,00	-950 860,02
Rahaston pääoma 31.12	1 907 799,91	1 907 799,91
Muut omat rahastot	2 698 892,49	2 493 971,15
Siirrot rahastoon	407 393,13	-21 814,80
Siirrot rahastosta	0,00	226 736,14
Rahaston pääoma 31.12	3 106 285,62	2 698 892,49
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	12 662 267,35	12 254 874,22
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	143 573 033,95	130 738 064,73
Edellisten tilikausien virheen oikaisu	12 019,95	-105 911,69
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	143 585 053,90	130 632 153,04
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-14 547 563,01	12 940 880,91
Oma pääoma yhteensä 31.12	462 849 615,37	473 001 701,30

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Tilinpäätös	erikseen sidottuna
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	mikrokortit
Ostoreskontra	sähköinen arkistointi
Myyntireskontrat	sähköinen arkistointi
Pysyvät vastaavat	atk-tuloste
Palkkakirjanpito	sähköinen arkistointi
Maksuliikenne	sähköinen arkistointi
Anto- ja ottolainat	atk-tuloste
Konsernikirjanpito	atk-tuloste
Varastokirjanpito	atk-tuloste
Tase-erittelyt	erillisinä lomakkeina
Käteiskassat 18 kpl	sähköinen arkistointi
Käteiskassat 16 kpl	kassanauhat/tilityslomakkeet

LIKELAITOSTEN TILINPÄÄTÖKSET

Liikelaitosten vaikutus tulokseen

1.000 €

	Tuloslaskelmat			Eliminointi ja oikaisu-		Eliminoidut tulos-		Kaupungin tuloslask. tilin- päätyksessä
	Kaupunki	Liike- laitokset	Eliminoi- maton yht.	Kaupunki	Liike- laitokset	Kaupunki	Liike- laitokset	
Toimintatuotot								
Myyntituotot	30 207	37 156	67 363 1)	-2 980	-8 131	27 227	29 025	56 252
Maksutuotot	25 510	358	25 868 1)	-9	-252	25 501	106	25 607
Tuet ja avustukset	8 690	1 067	9 757 1)		-723	8 690	345	9 035
Vuokratuotot	13 171	46 046	59 217 1)	-1 060	-43 423	12 111	2 623	14 734
Muut toimintatuotot	14 952	488	15 440 1)	-29	-124	14 923	364	15 287
Valmistus omaan käyttöön	237	820	1 057 1)	94	872	331	1 692	2 023
Toimintakulut								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-166 773	-15 824	-182 598			-166 773	-15 824	-182 598
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-36 229	-3 231	-39 460			-36 229	-3 231	-39 460
Muut henkilösivukulut	-6 071	-592	-6 662			-6 071	-592	-6 662
Palvelujen ostot	-194 315	-13 762	-208 077 1)	7 841	2 163	-186 474	-11 598	-198 073
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-17 088	-10 198	-27 286 1)	112	414	-16 976	-9 785	-26 760
Avustukset	-26 140	-116	-26 256 1)	723		-25 418	-116	-25 534
Vuokrat	-46 653	-6 220	-52 872 1)	42 759	1 659	-3 894	-4 561	-8 455
Muut toimintakulut	-2 562	-318	-2 881 1)	0	95	-2 562	-223	-2 785
Toimintakate	-403 064	35 674	-367 390			-355 615	-11 775	-367 390
Verotulot	269 946	0	269 946			269 946	0	269 946
Valtionosuudet	104 845	0	104 845			104 845	0	104 845
Rahoitustuotot ja -kulut								
Korkotuotot	755	0	755			755	0	755
Muut rahoitustuotot	36 988	11	36 999 2)	-21 068		15 920	11	15 932
Korkokulut	-2 595	-13	-2 608			-2 595	-13	-2 608
Muut rahoituskulut	-157	-21 073	-21 230 2)		21 068	-157	-5	-162
Vuosikate	6 717	14 600	21 318			33 099	-11 781	21 318
Poistot ja arvonalentumiset								
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 700	-14 337	-30 038			-15 700	-14 337	-30 038
Arvonalentumiset	-1	-1 165	-1 166			-1	-1 165	-1 166
Satunnaiset erät								
Satunnaiset tuotot	0	0	0			0	0	0
Tilikauden tulos	-8 984	-902	-9 886			17 398	-27 283	-9 886
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	639	0	639			639	0	639
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0			0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0			0	0	0
Tilikauden yli- / alijäämä	-8 345	-902	-9 246			18 037	-27 283	-9 246

1) Sisäisten ostojen ja myyntien eliminointi 55 766

2) Liikelaitosten peruspääoman tuoton eliminointi 21 068

Liikelaitosten vaikutus rahoitukseen

1.000 €

	Kaupunki rahoitus- laskelma	Liike- laitokset yhteensä	Eliminoi- maton rahoitus- laskelma	Eliminointi- ja oikaisu- kirjaukset Kaupunki	Liike- laitokset	Eliminoidut rahoitus- laskelmat Kaupunki	Liike- laitokset	Kaupungin rahoituslas- kelma tilin- päätyöksessä
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	6 717	14 600	21 318 1)	26 381	-26 381	33 099	-11 781	21 318
Satunnaiset tulot	0	0	0			0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-10 972	-30	-11 002			-10 972	-30	-11 002
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappio	24	2	27			24	2	27
Pakollisten varausten lisäys / vähennys	-210	0	-210			-210	0	-210
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0			0	0	0
Toiminnan rahavirta yhteensä	-4 440	14 573	10 133			21 941	-11 808	10 133
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-30 629	-14 618	-45 247			-30 629	-14 618	-45 247
Rahoitusosuudet investointimenoihin	112	359	471			112	359	471
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 027	4 287	18 314			14 027	4 287	18 314
Investointien rahavirta yhteensä	-16 490	-9 972	-26 462			-16 490	-9 972	-26 462
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-20 930	4 601	-16 329			5 451	-21 780	-16 329
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäys	-8	0	-8			-8	0	-8
Antolainasaamisten vähennys	1 371	25	1 397 3)			1 371	25	1 397
Antolainauksen muutokset yhteensä	1 363	25	1 388			1 363	25	1 388
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 000	0	19 000			19 000	0	19 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 445	-7	-20 452			-20 445	-7	-20 452
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 390	0	-5 390 2)	390		-5 000	0	-5 000
Lainakannan muutokset yhteensä	-6 835	-7	-6 842			-6 445	-7	-6 452
Oman pääoman muutokset	0	0	0			0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	262	0	262			262	0	262
Vaihto-omaisuuden muutos	-216	-18	-234			-216	-18	-234
Saamisten muutos	-828	84	-743 2)	-5 793		-390	-305	-6 926
Korottomien velkojen muutos	21 634	-4 687	16 947 2),3)			5 793	1 106	22 740
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	20 852	-4 620	16 232			15 059	783	15 842
Rahoituksen rahavirta	15 380	-4 601	10 779			9 976	802	10 779
Rahavarojen muutos	-5 551	0	-5 551			15 427	-20 978	-5 551
Rahavarojen muutos								
Rahavarat 31.12	7 507	0	7 507			7 507	0	7 507
Rahavarat 1.1	13 057	0	13 057			13 057	0	13 057
Muutos	-5 551	0	-5 551			-5 551	0	-5 551

1) Sisäisten ostojen ja rahoituserien eliminointi

55 766

2) Yhdystilin eliminointi

6 183

3) Liittymismaksujen palautuksen eliminointi

2

Liikelaitosten vaikutus taseeseen

1.000 €

	Kaupungin tase	Liike- laitokset yhteensä	Elimi- noimaton tase	Eliminointi- ja oikaisu- kirjaukset Kaupunki	Liike- laitokset	Eliminoidut taseet Kaupunki	Liike- laitokset	Kaupungin tase tilin- päätyksessä
VASTAATAVA								
A PYSYVÄT VASTAAVAT								
I Aineettomat hyödykkeet								
Muut pitkävaikutteiset menot	10 416	303	10 718			10 416	303	10 718
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	2 000	0	2 000			2 000	0	2 000
	12 416	303	12 718			12 416	303	12 718
II Aineelliset hyödykkeet								
Maa- ja vesialueet	49 894	104	49 998			49 894	104	49 998
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	125 521	0	125 521			125 521	0	125 521
Rakennukset	13 046	175 177	188 223			13 046	175 177	188 223
Kiinteät rakenteet ja laitteet	64 817	27 933	92 750			64 817	27 933	92 750
Koneet ja kalusto	9 495	6 115	15 610			9 495	6 115	15 610
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankin	207	5 724	5 930			207	5 724	5 930
	262 979	215 053	478 032			262 979	215 053	478 032
III Sijoitukset								
Osakkeet ja osuudet	281 395	2 763	284 158 1)	-189 987		91 407	2 763	94 170
Osakkeiden ja osuuksien arvonkorotukset	614	0	614			614	0	614
Muut lainasaamiset	15 323	0	15 323			15 323	0	15 323
Muut saamiset	421	1 888	2 309 3)			421	1 771	2 192
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankin	0	0	0			0	0	0
	297 753	4 651	302 404			107 765	4 534	112 299
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT								
Valtion toimeksiannot	0	0	0			0	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	24 957	0	24 957			24 957	0	24 957
Muut toimeksiantojen varat	303	0	303			303	0	303
	25 260	0	25 260			25 260	0	25 260
C VAIHTUVAT VASTAAVAT								
I Vaihto-omaisuus								
Aineet ja tarvikkeet	279	194	474			279	194	474
Keskeneräiset tuotteet	867	0	867			867	0	867
Valmiit tuotteet	7	0	7			7	0	7
Muu vaihto-omaisuus	0	0	0			0	0	0
	1 153	194	1 347			1 153	194	1 347
II Saamiset								
Pitkäaikaiset saamiset								
Myyntisaamiset	0	0	0			0	0	0
Lainasaamiset	0	0	0			0	0	0
Muut saamiset	0	0	0			0	0	0
Siirtosaamiset	2 592	0	2 592			2 592	0	2 592
Lyhytaikaiset saamiset								
Myyntisaamiset	6 996	4 940	11 936			6 996	4 940	11 936
Lainasaamiset	2 900	11 249	14 149			2 900	0	2 900
Muut saamiset	13 152	1 315	14 467 2)			9 276	1 315	10 591
Siirtosaamiset	7 115	11	7 126 2)	-3 876		7 115	11	7 126
	32 755	17 515	50 269			28 879	6 266	35 144
III Rahoitusarvopaperit								
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0	0	0			0	0	0
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	0			0	0	0
	0	0	0			0	0	0
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 507	0	7 507			7 507	0	7 507
VASTAATAVA YHTEENSÄ	639 822	237 715	877 537			445 958	226 350	672 308

1.000 €	Kaupungin tase	Liike- laitokset yhteensä	Elimi- noimaton tase	Eliminointi- ja oikaisu- kirjaukset Kaupunki	Liike- laitokset	Eliminoidut taseet Kaupunki	Liike- laitokset	Kaupungin tase tilin- päättöksessä
VASTATTAVAA								
A OMA PÄÄOMA								
I Peruspääoma	191 910	189 987	381 898 1)			-189 987	191 910	0 191 910
III Arvonkorotusrahasto	126 135	0	126 135				126 135	0 126 135
IV Muut omat rahastot	8 647	0	8 647				8 647	0 8 647
V Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	-54 519	30 833	-23 686				-54 519	30 833 -23 686
VI Tilikauden yli- / alijäämä	-8 345	-902	-9 246				-8 345	-902 -9 246
	263 828	219 919	483 747				263 828	29 931 293 760
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET								
Kertynyt poistoero	3 882	0	3 882				3 882	0 3 882
Vapaaehtoiset varaukset	0	0	0				0	0 0
	3 882	0	3 882				3 882	0 3 882
C PAKOLLISET VARAUKSET								
Eläkevaraukset	262	0	262				262	0 262
Muut pakolliset varaukset	2 824	0	2 824				2 824	0 2 824
	3 086	0	3 086				3 086	0 3 086
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT								
Valtion toimeksiannot	20	0	20				20	0 20
Lahjoitusrahastojen pääomat	25 445	0	25 445				25 445	0 25 445
Muut toimeksiantojen pääomat	689	0	689				689	0 689
	26 155	0	26 155				26 155	0 26 155
E VIERAS PÄÄOMA								
I Pitkäaikainen								
Joukkovelkakirjalainat	80 000	0	80 000				80 000	0 80 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	146 265	1 495	147 760				146 265	1 495 147 760
Lainat julkisyhteisöiltä	500	0	500				500	0 500
Saadut ennakot	7 875	0	7 875				7 875	0 7 875
Liittymismaksut ja muut velat	1 065	2 784	3 849 3)				987	2 745 3 732
	235 705	4 278	239 984	-79		-38	235 627	4 240 239 867
II Lyhytaikainen								
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 343	7	21 349				21 343	7 21 349
Lainat julkisyhteisöiltä	11 499	0	11 499 2)				250	0 250
Lainat muilta luotonantajilta	2 210	0	2 210	-11 249			2 210	0 2 210
Saadut ennakot	9 298	6	9 304				9 298	6 9 304
Ostovelat	22 558	4 362	26 920				22 558	4 362 26 920
Muut velat	4 751	5 818	10 570 2)				4 751	1 942 6 694
Siirtovelat	35 507	3 325	38 832				35 507	3 325 38 832
	107 165	13 519	120 684			-3 876	95 916	9 643 105 559
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	639 822	237 715	877 537				628 494	43 814 672 308
1) Peruspääomasijoituksen eliminointi	189 987							
2) Yhdystilin eliminointi	15 125							
3) Liittymismaksujen eliminointi	117							



Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitos TILINPÄÄTÖS 2018

Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitoksen johtokunta
Affärsverket Österbottens räddningsverks direktion
Liite/Bilaga: 20.3.2019 / § 6-7 Nro/Nr 4



SISÄLLYSLUETTELO

Pelastusjohtajan katsaus	2
Hallinto	3
Toiminta-ajatus	3
Pelastuslaitoksen organisaatio	3
Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitoksen johtokunta	3
Henkilöstö ja toimitilat	4
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
Tilikauden tuloksen muodostuminen	5
Toiminnan rahoitus	6
Pelastuslaitoksen rahoitustilanteen kehitys	7
Tasetarkastelu	8
Tilikauden tuloksen käsittely	8
Toteutumisvertailut	9
Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2018	9
Tulosalue: Pelastustoiminta, öljyvahinkojen torjunta sekä turvapuhelintoiminta ja ensivaste	9
Tulosalue: Ensihoitopalvelut	17
Investointien toteutuminen	19
Tilinpäätöslaskelmat	20
Liitetiedot 1-12	24



Jäsenkunnat:

Isonkyrön kunta
Kaskisten kaupunki
Korsnäsön kunta
Kristiinankaupungin kaupunki
Laihian kunta
Maalahden kunta
Mustasaaren kunta
Närpiön kaupunki
Pedersören kunta
Uudenkaarlepyyn kaupunki
Vaasan kaupunki
Vöyrin kunta



LIIKELAITOS POHJANMAAN PELASTUSLAITOS 2018

1. Pelastusjohtajan katsaus

Ensimmäinen vuosi on takana päivitetyn palvelutasopäätöksen ja uuden johtokunnan kanssa. Sään ääri-ilmiöiden vaikuttivat olennaisesti tehtävämäärien kasvuun. Keväällä koetut tulvat ja kesän metsäpalot vaativat paljon resursseja, joita on pyritty systemaattisesti kehittämään.

Pelastustoimen uudistamishanke saatiin päätökseen. Tulevan vuoden tammikuussa avataan osahankkeiden tulokset. Niiden raporttien pohjalta tullaan nostamaan tärkeimpiä tarkasteluun maakuntauudistuksen rinnalla. Uudistushankkeen tavoitteena on tulevien maakunnallisten pelastuslaitosten toiminnan yhtenäistäminen. Pelastuslakiin tulleet muutokset vahvistettiin ennen vuoden vaihdetta, joista merkittävimpinä ovat öljyntorjuntatehtävän uudelleenjärjestelyt, jossa pelastustoimen ja rajavartiolaitoksen vastuu merellisten alusöljynvahinkojen johtamisessa ja öljyntorjunnassa lisääntyy sekä nuohouksen vapauttaminen eli nuohouspiirien lakkauttaminen siirtymäajan kuluessa pelastusalueilla. Maakuntauudistuksen valmistelu on hidastunut ja tuntuu siltä, että maakunnallisten pelastuslaitosten tulevaisuus ratkeaa keväällä ennen järjestettäviä eduskuntavaaleja.

Pelastustehtävien määrä oli 25% pitkäaikaista keskiarvoa korkeampi. Pelastustoiminnassa vältyttiin tällä kertaa palokuolemilta, vaikka rakennuspalojen määrä oli lievässä kasvussa. Toiminta- valmiusajat ovat hyvällä tasolla. Sitä kuvaa hyvin ensimmäisen yksikön kohteen saavuttamisaika, joka oli n. 8 minuuttia (8:22). Avunsaantiaika kiireellisissä tehtävissä nopeutui alle 15 minuutin.

Valvonta, rakentamisen ohjaus ja neuvonta sisälsi yli 4600 toimenpidettä. Valvontaa tarkasteltaessa omavalvonnan vastausprosentti 84 %:a ja erityiskohteiden palotarkastuksen valvontaprosentti 90% on alhainen, koska tarkastusten kohdentumisessa havaittiin puutteita, jotka todettiin vasta vuoden lopussa. Turvallisuusviestinnän toteuttamisessa seurattiin valtakunnallista linjaa n. 15% alueen asukaslukumäärästä. Erityisesti sosiaalisen median (FB:n) käyttöä edistettiin.

Ensihoidon järjestävä taho Vaasan sairaanhoitopiiri on ollut tyytyväinen yhteistyöhön. Ensivasteiden määrä kasvoi 7%:lla ja lähestyy 600:n tehtävän rajaa (570kpl).

Pelastuslaitoksen tilinpäätös on tänä vuonna alijäämäinen. Se on hallittavissa, koska aikaisempien vuosien ylijäämä kattaa hyvin alijäämäisen vuoden tuloksen. Kuntien maksuosuus oli 73,84 €/asukas.

Tero Mäki
pelastusjohtaja

2. Hallinto

2.1. Toiminta-ajatus

Pohjanmaan pelastuslaitos huolehtii alueen onnettomuuksien ehkäisystä ja pelastustoiminnasta tavoitteena hyvä turvallisuuskulttuuri, vähemmän onnettomuuksia, ja pienemmät vahingot, nopea ja tehokas apu onnettomuuksissa ja poikkeusoloissa sekä aktiivinen yhteistoiminta.

2.2. Visiona ”Hyvän elämän turvallinen arki”

Pelastuslaitoksen vision mukaan Pohjanmaalla on hyvä turvallisuuskulttuuri, jossa jokainen ottaa vastuuta toimintaympäristön turvallisuudesta ja ehkäisee jo ennakolta onnettomuuksia yhteiskunnan tukiverkoston avulla.

2.3. Pelastuslaitoksen organisaatio

Pohjanmaan pelastuslaitoksen jäsenkunnat ovat yhteistoimintasopimuksessa sopineet kuntien vastuulla olevien pelastustoiminnan ja öljyntorjunnan lakisääteisten tehtävien hoitamisesta vuodesta 2004 alkaen. Vaasan sairaanhoitopiirin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan pelastuslaitos on huolehtinut ensihoitopalveluista vuodesta 2013 koko Pohjanmaan alueella, paitsi Isonkyrön ja Pedersören kunnissa. Lisäksi on sopimuksia ensivasteen ja turvapuhelintoimintaan osallistumisesta.

Pelastuslaitoksen toiminnot muodostavat neljää tulosaluetta: pelastustoiminta, öljyntorjunta, maksullinen palvelutoiminta sekä ensihoitopalvelut. Pelastuslaitoksen organisaatio on jaettu kahteen toiminta-/vastuualueeseen sekä yhteisiin toimintoihin:

- toiminta-alue 1: Isokyrö, Laihia, Mustasaari ja Vaasa,
- toiminta-alue 2: Pedersöre, Uusikaarlepyy, Vöyri, Kaskinen, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Maalahti, Närpiö sekä Mustasaaresta Sulvan ja Helsingbyn palokunnat,
- yhteiset toiminnot: mm johtokunta, henkilöstö- ja taloushallinto sekä hankinnat ja huolto.

2.4. Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitoksen johtokunta

Vaasan kaupungin organisaatiossa pelastuslaitos on sijoitettu keskushallintoon, kaupunginjohtaja Tomas Häyryn alaisuuteen.

Vuonna 2018 pelastuslaitoksen johtokunta kokoontui neljä kertaa. Lisäksi on toteutettu kuntakierros alkukesästä viidellä paikkakunnalla. Esittelijänä toimi pelastusjohtaja Tero Mäki ja sihteerinä Peter Dahlström. Johtokunnan puheenjohtajana on toiminut May-Gret Axell Vaasasta sekä varapuheenjohtajana Tapio Nyysti Laihialta. Kaupunginhallituksen edustajana on ollut Johan Kullas. Johtokunnan jäseninä ovat:

Kunta

Pedersöre:

Uusikaarlepyy:

Vöyri:

Vaasa:

Laihia:

Mustasaari:

Isokyrö:

Kaskinen:

Maalahti:

Korsnäs:

Närpiö:

Kristiinankaupunki:

Varsinainen jäsen

Joakim Lasén

Gunnar Backlund

Karita Ohlis

May-Gret Axell

Kaisa Ranta/Karita Blom

Juha Dahlbo

Dick Jungerstam

Tapio Nyysti

Rolf Sund

Petri Tapio

Meri Markkanen

Carola Bengs-Lattunen

Lars-Erik Nylund

Anette Snickars

Nicklas Pärus

Varajäsen

Christine Sten

Marlene Lindgren

Sigfrid Hannus

Ville Jussila

Marko Kuusilehto

Leena Tulimaa

Ulla Salmenheimo-West

Samuli Vainionpää

Alf-Martin Haagenen

Mauno Hölsö

Kirsi Mertala

Sture Skinnar

Katarina Holmkvist

Kenneth Högbäck

Sebastian Ingves

Vaasan kaupungin ja samalla pelastuslaitoksen tilintarkastuksesta vastaa BDO Audiator Oy, jonka vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Minna Ainasvuori, JHT, HT.

2.5. Henkilöstö

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Hyvinvoivat kuntalaiset / Suomen turvallisimman kaupunki (alue) / Kaksi- ja monikieliset palvelut / Osaava työvoima.	Vastuun/tekemisen jalkauttaminen eri tasoille	Ei. Osasyynä organisaatiossa tapahtuneet tehtävien muutokset
	Suunnitelmallinen tiedottaminen	Kyselyn tulokset jalkautettu koko alueella
	Henkilöstön osaamiskartoitusten päivitykset	Ei, työn alle 2019
	Ohjeiden mukaisten harjoitusten tarkempi toteuttaminen	Toteutunut, 80%
	Koulutussuunnitelman tarkempi seuraaminen	Ei aktiivisessa käytössä, perusongelma varsinaisessa Promeron tietokannassa.
	Henkilöstön kehityskeskustelut	Pääosin kyllä, puutteita on. Osa arvioinneista käyty ryhmässä.
	Toimintakykyarvioinnin uusien ohjeiden jalkauttaminen toimintaan, esimiehille sekä työterveyshuoltoon	Ohjeet otettu käyttöön
	Sopimushenkilöstön toimintakyvyn kehittäminen	Kunnossa kaiken ikää - kurssi toteutunut suunnitelman mukaan.
	"Pera"-hankkeen jatko 2/3 mm. kiinteistöt valmiiksi (Pera = Pelastustoimen riskiarviointi työsuojelun näkökulmasta)	Vuoden 2018 p lopussa valmiina n. 60% (tavoite 90%). Itse ohjelman käyttö työsuojelun tarpeeseen on vakioitunut henkilöstön käyttöön.
	Poikkeamailmoitusten sähköinen ilmoituskäytäntö	PERA-raportit - Saatavilla 100%. Ei selvityksessä olevia, pois lukien sisäilmailmoituksiin liittyvät ilmoitukset.

Henkilöstötaulukko on liitteessä, kohta 11. Taulukkoon on merkitty täytetyt virat ja toimet, vakinaiset, määräaikaiset ja sivutoimiset. Talouden tasapainotuksen, henkilöstön vaihtuvuuden ja saatavuuden takia joitakin virkoja on ollut ajoittain täyttämättä.

"Sivutoimiset" ovat pelastuslaitoksen sivutoimisia pelastushenkilöitä, joilla on työsopimus pelastuslaitoksen kanssa. Henkilöstöresurssiin kuuluu myös n. 406 vapaaehtoispalokuntayhdistysten jäsentä, joiden kanssa pelastuslaitoksella on sammutussopimus Pedersöressä (Ähtävässä ja Purmossa), Vöyrillä, Kristiinankaupungissa (Lapväärtissä), Mustasaareissa sekä Vaasassa. Lisäksi pelastuslaitoksella on sopimus ABB:n tehdaspalokunnan kanssa.

2.6. Toimitilat

Pelastuslaitos vuokraa tilojansa kunnilta ja lisäksi joitakin yksityisiltä vuokranantajilta. Vuokrakohteita oli vuoden lopussa 52 kpl, joissa yhteensä n. 19.230 m². Näistä osa on varastoja, lähinnä öljyntorjuntaa varten.

3. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Pelastuslaitoksen toiminta on jatkunut samassa laajuudessa kuin aikaisempina vuosina. Pelastustoimen kuntarahoitus on nyt viidettä vuotta samalla tasolla, eli aina vuodesta 2013. Kustannuskehityksen hidastuminen on auttanut talouden tasapainottamisessa, mutta kustannusnousu on viime aikoina kiihtynyt. Vuodenvaihteen yhteydessä toteutunut palkankorotus, sekä yllätyksellisen suuri varhemaksu rasitti taloutta vuoden lopussa.

Pelastuslaitosten oli tarkoitus siirtyä vuonna 2020 uusiin maakuntaorganisaatioihin. Näin ei käynyt, kun suunniteltu maakuntamuutos ei toteudu. Maakuntamuutosta varten tehty valmisteleva työ pystyttäneen aika pitkälti kuitenkin hyödyntämään. Suurempia kustannuksia valmistelutyö ei ole vaatinut.

Varallaoloja koskevien palkkasaatavavaatimusten käsittely on siirtynyt työtuomioistuimen käsittelyyn vuoden 2018 joulukuussa. Pelastuslaitokselle esitetyt vaatimukset ovat yht. n. 0,6 milj. € (vuosilta 2012-2016).

4. Tilikauden tuloksen muodostuminen

4.1. Pelastuslaitoksen tuloslaskelma

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto	17 865	17 797
Liiketoiminnan muut tuotot	861	680
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 470	-1 289
Palvelujen ostot	-2 775	-2 348
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-10 298	-9 596
Eläkekulut	-1 806	-1 701
Muut henkilösivukulut	-392	-425
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-844	-830
Vuokrakulut	-1 483	-1 427
Liiketoiminnan muut kulut	-147	-131
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-490	729
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0
Muut rahoituskulut	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-490	729

4.2. Tuloslaskelman tunnusluvut

	2018	2017
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-5,74	8,67
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-5,74	8,67
Voitto, %	-2,74	4,09

Sijoitetun pääoman tuotto, %
= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset)

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %
= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto, %
= 100 * (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

4.3. Tuloslaskelman sisältö

Tuloslaskelma osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Suurin osa pelastustoimen tuotoista on kuntien rahoitusosuuksia ja ensihoitopalveluissa Vaasan sairaanhoitopiirin yhteistoimintakorvaus. Pelastuslaitoksen suurimmat kulut ovat henkilöstö- ja kiinteistökulut.

Pelastuslaitoksen tuottojen kokonaismäärä oli 18.726.521,67 € (18.477.203,74 €). Tuotot kasvoivat edellisestä tilikaudesta: 249.317,93 € (+1,35 %). Vastaavasti kustannukset olivat: -19.216.094,91 € (-17.748.440,86 €). Kustannukset nousivat: 1.467.654,05 € (8,27%).

Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitoksen tilikauden tulos (rahoitustuotot ja -kulut mukaan laskettuna) oli -489.573,24 € (728.762,88 €) alijäämäinen.

5. Toiminnan rahoitus

5.1. Pelastuslaitoksen rahoituslaskelma

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	-490	729
Poistot ja arvonalentumiset	844	830
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myytitappiot	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-16	-20
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-938	-1 637
Rahoitusosuudet investointimenoihin	359	357
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	21	20
Toiminnan ja investointien rahavirta	-221	279
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	365	-229
Saamisten muutos muilta	-221	-218
Korottomien velkojen muutos muilta	77	169
Rahoituksen rahavirta	221	-279
Rahavarojen muutos	0	0
Yhdystilin saldo		
Saldo 31.12	4 128	4 493
Saldo 1.1	4 493	4 264

5.2. Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	450 487,00	1 724 128,56
Investointien tulorahoitus, %	61,1	121,76
Kassan riittävyys, pv	78	88
Quick ratio	1,65	1,73
Current ratio	1,65	1,73

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * (Ylijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / (Investointien omahankintameno)

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= 100 * (Ylijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Yhdystilin saldo / Kassasta maksut tilikaudella.

Quick ratio

= (Yhdystilin saldo 31.12. + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Yhdystilin saldo 31.12.) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot).

5.3. Rahoituslaskelman sisältö

Rahoituslaskelmaan kootaan liikelaitoksen kaikki rahanlähteet ja rahankäyttö tilikauden aikana.

Rahoituslaskelma kuvaa tilikauden liiketapahtumien vaikutusta liikelaitoksen rahavaroihin.

Liikelaitoksen rahavarat sisältyvät kaupungin rahavaroihin ja keskinäistä saatavaa/velkaa seurataan yhdystilin kautta.

Toiminnan ja investointien rahavirran vaikutus rahavaroihin oli n.-221 t € (279 t €). Tilikauden aikana yhdystilin saldo pieneni 4.493 t €:sta 4.128 t €:oon.

5.4. Pelastuslaitoksen rahoitustilanteen kehitys vuosina 2004-2018

Rahoitustilanteen kehitys antaa kuvan tuottojen riittävydestä kustannusten kattamiseen.

Pelastustoiminta oli rahoituksellisesti alijäämäinen aluepelastuslaitoksen alkuvuosina. Vuonna 2010 alijäämä saatiin katettua. Vuonna 2012 alkuvuosien alijäämä saatiin katettua myös maksullisen palvelutoiminnan puolella. Ylijäämä, 2.290,15 €, siirrettiin pelastustoimen tulokseen, kun vastuu ensihoidon järjestämisestä siirtyi yksittäisiltä kunnilta sairaanhoitopiirille v 2013 alusta.

Pohjanmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen rahoitusylijäämä pelastustoimen tulosalueella on vuoden 2018 jälkeen 1.872.964,18 euroa. Ensihoitopalvelut ovat vuodesta 2013 omana tulosalueena. Sairaanhoitopiiri kattaa ensihoidon alijäämän, yhteistoimintasopimuksen mukaan.

	Vuodet 2004 - 2012 yhteensä	Aloittavat saldot 1.1.2013	2013	2014	2015	2016	2017	Kokonais- 2018 rahoitus 31.12.2017	
PELASTUSTOIMINTA									
Toiminnan rahoitus yli-/alijäämä (+/-)	984 425,44	986 715,59	1 158 333,58	101 148,63	150 855,32	378 381,70	544 071,90	-296 995,29	3 022 511,43
Investointien rahoitus yli-/alijäämä (+/-)	-166 953,45	-166 953,45	-239 665,13	-162 990,10	121 605,06	-455 310,90	-301 175,27	54 942,54	-1 149 547,25
Tilikauden toiminnan vaikutus rahoitukseen	817 471,99	819 762,14	918 668,45	-61 841,47	272 460,38	-76 929,20	242 896,63	-242 052,75	1 872 964,18
ENSIHOITO									
Toiminnan rahoitus yli-/alijäämä (+/-)	1 510 576,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investointien rahoitus yli-/alijäämä (+/-)	-1 508 285,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden toiminnan vaikutus rahoitukseen	2 290,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTA YHTEENSÄ									
Toiminnan rahoitus yli-/alijäämä (+/-)	2 495 001,50	986 715,59	1 158 333,58	101 148,63	150 855,32	378 381,70	544 071,90	-296 995,29	3 022 511,43
Investointien rahoitus yli-/alijäämä (+/-)	-1 675 239,36	-166 953,45	-239 665,13	-162 990,10	121 605,06	-455 310,90	-301 175,27	54 942,54	-1 149 547,25
Tilikauden toiminnan vaikutus rahoitukseen	819 762,14	819 762,14	918 668,45	-61 841,47	272 460,38	-76 929,20	242 896,63	-242 052,75	1 872 964,18

Päätös investointien minimirahoituksesta ohjaa rahoituslaskelmaa. Investointimeno voi olla pienempi. Pelastustoiminnan rahoitus voidaan siksi katsoa yhtenä kokonaisuutena, sisältäen niin toiminnan kuin investoinnit.

6. Tasetarkastelu

6.1. Pelastuslaitoksen tase

VASTAAVAA	2018	2017		VASTATTAVAA	2018	2017
	1000 €	1000 €			1000 €	1000 €
Aineelliset hyödykkeet				OMA PÄÄOMA		
Rakennukset	19	24		Peruspääoma	220	220
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14	18		Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	8 551	7 822
Koneet ja kalusto	5 695	6 045		Tilikauden yli- / alijäämä	-490	729
Ennakkomaks ja keskeneräiset hank	230	140			8 282	8 771
	5 959	6 227				
				VIERAS PÄÄOMA		
Sijoitukset				Lyhytaikainen		
Muut saamiset	1	1		Ostovelat	932	1 051
	1	1		Muut velat	389	371
				Siirtovelat	2 256	2 079
					3 578	3 501
VAIHTUVAT VASTAAVAT						
Saamiset				VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 859	12 272
Lyhytaikaiset saamiset						
Myyntisaamiset	838	377				
Saamiset kunnalta	4 128	4 493				
Muut saamiset	926	1 162				
Siirtosaamiset	8	12				
	5 899	6 043				
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 859	12 272				

6.2. Taseen tunnusluvut

	2018	2017
Omavaraisuus, %	69,83	71,47
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,11	18,95
Kertynyt ylijäämä, 1 000 €	8 062	8 551

Omavaraisuusaste, %

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä).

6.3. Taseen sisältö

Tase kuvaa liikelaitoksen tilinpäätöspäivän mukaista taloudellista asemaa. Tase sisältää liikelaitoksen omaisuus- ja pääomaerät tilikauden lopussa. Taseen vastaavaa puolella, "Aineelliset hyödykkeet" vähenivät, n. 268 t € ja "Saamiset" n. 144 t €. Taseen vastattava-puolella "Oma pääoma" väheni tilikauden tuloksen verran, n. 489 t € ja "Vieras pääoma" kasvoi n. 77 t €.

7. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden alijäämä, -489.573,24 € (728.762,88 €), siirretään taseen oman pääoman, tilikauden yli-/alijäämätilille.

8. Toteutusvertailut

8.1. Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2018

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Taloudelliset, tehokkaat ja alueellisesti optimaaliset peruspalvelut	Pelastustoimi: Pelastustoimen valtuustoon nähden sitova nettomeno on 11.095.400 €, johon sisältyy investointien sitovana nettomenona vähintään 630.000 €. Nettomeno jaetaan asukasluvun 1.1.2016 mukaan pelastustoimen sopimuskuntien kesken kuntakohtaisiin maksuosuuksiin. Ensihoitopalvelut: Toiminta on omarahoitteista siten, että tulo-rahoituksella katetaan toimintamenot ja nettoinvestoinnit.	Pelastustoimi: Toiminnan ja investointien rahoitus on yhteensä: -242.052,75 € alijäämäinen. Alijäämän kattamiseen hyödynnetään aikaisempia säästöjä. Säästö on tämän jälkeen: 1.872.964,18 €.
Menettelytavat hallinnossa ja talousosaaminen ovat henkilöstöllä hyviä	Virheelliset toimenpiteet ovat vähäisiä.	Tavoite on saavutettu.

Pohjanmaan pelastuslaitos	Alkuperäinen talousarvio, €	Muutettu talousarvio, €	Tilinpäätös, €
Pelastustoimi			
Kuntaosuudet	11 095 400	11 095 400	11 095 400,00
Korvaus peruspääomasta	0	0	0
Liikelyläämä + poistot	630 000	630 000	333 022,33
Investoinnit netto	-630 000	-630 000	-575 057,46
Ensihoitopalvelut			
Korvaus peruspääomasta	0	0	0
Liikelyläämä + poistot	406 000	406 000	21 123,91
Investoinnit netto	-406 000	-406 000	0

8.2. Tulosalue: Pelastustoiminta, öljyvahinkojen torjunta sekä turvapuhelintoiminta ja ensivastetoiminta

Pelastuslain (379/2011) mukaan kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa valtioneuvoston määräämällä alueella (*alueen pelastustoimi*), siten kuin siitä säädetään pelastustoimen alueiden muodostamisesta annetun lain (1214/2001) 4 §:ssä.

Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:

- 1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa,
- 2) pelastustoimen valvontatehtävistä,
- 3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä,
- 4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Edellä säädetyn lisäksi pelastuslaitos:

- 1) voi suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu terveydenhuoltolain ([1326/2010](#)) 39 §:n 2 momentin perusteella,

- 2) tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu,
- 3) huolehtii öljyntorjunnasta ja muistakin muussa laissa alueen pelastustoimelle säädetyistä tehtävistä.

Alueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Pohjanmaan pelastuslaitos ylläpitää pelastustoimen palveluita Pohjanmaalla. Pelastuslaitoksen jäsenkuntia olivat vuonna 2018: Pedersöre, Uusikaarlepyy, Vöyri, Mustasaari, Vaasa, Isokyrö, Laihia, Maalahti, Korsnäs, Närpiö, Kaskinen ja Kristiinankaupunki.

8.2.1. Pohjanmaan pelastustoimen maksuosuudet vuonna 2018

Pelastuslaitos toimii yhteistoimintasopimuksen mukaan Vaasan kaupungin organisaatiossa kirjanpidollisesti eriytettynä liikelaitoksena, joka on verovaroin rahoitettu. Sopimuskunnat maksavat pelastustoimen kustannuksista asukaslukuun perustuvina maksuosuuksina. Maksosuuteen sisältyy investointien rahoitusosuus. Pelastuslaitos voi hankkia muita tuottoja harjoittamalla toiminnan yhteyteen soveltuvien palveluiden tuottamista ja myymistä. Esityksen pelastuslaitoksen talousarvioksi ja kuntien pelastustoimen maksuosuuksiksi tekee Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitoksen johtokunta ja vahvistaa Vaasan kaupunginvaltuusto.

Pelastustoimen vuoden 2018 jäsenkuntien maksuosuus oli: 11.095.400 €. Maksuosuus jaetaan jäsenkuntien kesken talousarviovuoden edeltävän vuoden alun kuntien asukasluvun suhteessa (1.1.2017). Vuoden 2018 talousarvion mukainen maksuosuus oli 73,84 €/asukas alueen asukasmäärän ollessa 150 268 asukasta.

	Asukkaita/Invånare			
2017 - Kuntaosuus / Kommunandel:	150414	73,77 €/as	11 095 400 €	
Muutos / Förändring	-146	0,07	0 €	0,0 %
2018 - Kuntaosuus / Kommunandel:	150268	73,84 €/as	11 095 400 €	

Kunta	Kommun	Asukasluku* Invånarantal*	Osuus %:ssa Andel i %	Osuus Andel	/asukas / inv.
Isokyrö	Storkyro	4 712	3,135731 %	347 922	73,84 €
Kaskinen	Kaskö	1 296	0,862459 %	95 693	73,84 €
Mustasaari	Korsholm	19 380	12,896957 %	1 430 969	73,84 €
Korsnäs	Korsnäs	2 171	1,444752 %	160 301	73,84 €
Kristiinankaupunki	Kristinestad	6 727	4,476668 %	496 704	73,84 €
Laihia	Laihela	8 139	5,416323 %	600 963	73,84 €
Maalahti	Malax	5 517	3,671440 %	407 361	73,84 €
Uusikaarlepyy	Nykarleby	7 516	5,001730 %	554 962	73,84 €
Närpiö	Närpes	9 439	6,281444 %	696 951	73,84 €
Pedersöre	Pedersöre	11 067	7,364841 %	817 159	73,84 €
Vaasa	Vasa	67 620	44,999601 %	4 992 886	73,84 €
Vöyri	Vörå	6 684	4,448053 %	493 529	73,84 €
		150 268	100,00000 %	11 095 400 €	73,84 €
Asukasluku / Invånarantal * = 1.1.2017					

8.2.2. Ennaltaehkäisevän työn prosessi

8.2.2.1. Toiminta-ajatus

Pelastuslaitos on aktiivisesti mukana turvallisuuden keskiössä valvonnalla, turvallisuusviestinnällä, yhteistyöllä ja tukemalla ja ohjaamalla omatoimista varautumista niin, että turvallisuuskulttuuri kehittyy ja jokainen ottaa vastuunsa turvallisuudesta.

Vuosittain päivitettävällä valvontasuunnitelmalla ja turvallisuusviestintäsuunnitelmalla ohjataan tarvittavien onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteiden lisäksi, myös onnettomuuksien ehkäisyn kehittämistoimenpiteitä huomioiden valtakunnalliset tavoitteet ja suuntaviivat.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Hyvinvoivat kuntalaiset / Suomen turvallisin kaupunki (alue) / Kaksi- ja monikieliset palvelut / Osaava työvoima.	Onnettomuuksien määrä ja seuraukset suhteessa asukaslukuun vähenevät	Toteutunut osittain. Onnettomuuksien kokonaismäärä vuonna 2018 oli 3171 kpl, kun viiden aikaisemman vuoden keskiarvo on 2684 – eli onnettomuusmäärä on 18% korkeampi. Viiden vuoden seurantajaksolla vain vuoden 2013 onnettomuusmäärä oli korkeampi (3312) kun vuonna 2018. Vähemmän kun keskimäärin onnettomuuksia rekisteröitiin onnettomuus-tyypeissä rakennuspalo, vaarallisten aineiden onnettomuus, räjähdys /räjähdysvaara, ensivastetehtävä ja ihmisen pelastaminen. Määrällisesti suurinta nousua osoittavat onnettomuustyytit maastopalo vahingontorjuntatehtävä ja automaattisen paloilmoinnin tarkistus / varmistustehtävä.
	Valvonta- ja turvallisuusviestintä suunnitelmat.	Toteutunut. Valvonta- ja turvallisuusviestintäsuunnitelmat ovat valmiit ja hyväksytyt.
	Valvontatoimenpiteet tehdään vuosittain päivitettävän valvontasuunnitelman mukaisesti.	Pääosin toteutunut. Seurattavien tarkastuslajien toteutumisprosentit selviävät alla olevasta taulukosta. Seurattavien tarkastusten toteutumisprosentit ovat pientalojen itsearviointi-toimenpiteitä lukuun ottamatta parempia, kun keskimäärin kahtena edellisenä vuotena. Katso kohta 8.2.2.2.
	Turvallisuusviestintä toteutetaan vuosittaisen turvallisuusviestintä-suunnitelman mukaisesti. Kehitetään voimassa olevan palvelutasopäätöksen ja kohdentamisessa ja vaikuttavuuden lisäämisessä huomioidaan valtakunnallinen viestinnän strategiatyö ja	Toteutunut Turvallisuusviestinnän tavoitavuus on vakiintunut 15%:n väestöstä. katso taulukko alla. Osallistuttiin vuosisuunnitelman mukaisesti suunniteltuihin valtakunnallisiin tilaisuuksien. Katso kohta 8.2.2.2

	pelastuslaitosten turvallisuus-palvelualueen kehitystyö.	
	Yhteistyöprosesseja arvioidaan ja kuvataan valvontasuunnitelmassa. Yhteistoimintaprosesseja kehitetään tavoitteena saada vapautettua mm. rakentamisen lupaprosesseista aikaa pelastuslain tarkoittamaan valvontatyöhön.	Toteutunut. Rakentamiseen ja maankäytön suunnittelun suoritteet ovat tavoitteen mukaisesti laskeneet, kun taas palotarkastusten suoritelmäärät ja asiakirjavalvontaan liittyvät esimerkiksi yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien arviointimäärät ovat kasvaneet. Katso kohta 8.2.2.2.
	Osallistutaan osana maakuntaudistukseen varautumisena pelastuslaitosten kumppanuusverkoston turvallisuus -palvelualueella tapahtuvaan kehittämistyöhön ja jalkautetaan sovitut käytännöt osaksi pelastuslaitoksen toimintaa.	Toteutunut. Osallistuttu kaikkiin kumppanuusverkoston turvallisuuspalvelualueen kokouksiin ja sovittuihin alatyöryhmiin. Jalkautettu / jalkautetaan yhteisesti tuotettuja toimintatapoja kuten paloriskiasumiseen liittyvä pelastuslain §42.mukaisen ilmoituksen käsittelyprosessi ja viranomaisyhteistyö sekä valvonnan käsikirja.

8.2.2.2. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet poikkeuksena onnettomuuksien määrän kehitys ja yritys- ja laitospaikoitteiden palotarkastukset. Onnettomuuksien määrään liittyvät haasteet liittyvät maastopalojen, vahingontorjuntatehtävien sekä erilaisten tarkistus- ja varmistustehtävien nousuun ja johtuvat kevään tulvista ja kuivasta kesästä. Valvonnan kannalta positiivinen kehitys on se, että rakennuspalojen määrä on edelleen laskusuunnassa verrattaessa viiden edellisen vuoden keskiarvoon (-5% keskiarvosta). Rakennuspalovaaroissa on pientä nousua (+9% keskiarvosta) Yritys- ja laitospaikoitteiden tarkastukset suunniteltiin toteutettavaksi 100%:sti mutta toteutui 90%:sti

Maankäytön ohjaukseen käytetyn yhteistyöprosessin kehittämisen tavoitteena on vapauttaa voimavaroja pelastuslain mukaiseen valvontatyöhön - ja tässä on onnistuttu. Tämä näkyy "Pronton" tilastoissa yhteistyöprosessin suoritteiden pienenemisenä ja toisaalta riskiperusteisen valvontatyön suoritteiden lisääntymisenä. Maankäytön ohjauksesta kertyi "Prontoon" rekisteröityjä suoritteita, 2016: 459 suoritetta, 2017: 432 ja 2018: 392 (Suorite: Rekisteröidyt rakentamisen ja maankäytön ohjaustoimenpiteet, kuten lausunnot + erityiset palotarkastukset). Valvontatyön suoritteiden kehitys on, 2016: 1068 suoritetta, 2017: 1098 ja 2018 1332 suoritetta (Suorite= Palotarkastukset – erityiset palotarkastukset + yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien arvioinnit).

Kahteen edelliseen vuoteen verrattuna turvallisuusviestinnän tavoitavuus on vakiintunut 15% väestöstä. Vuodelle asetettu tavoite on toteutunut. Prosentuaalisen tavoitteen sijasta käytämme riskiperusteista, enemmän laatuun ja tarpeeseen painottuvaa kohdennusta. Kumppanuusverkoston Pkärkihankkeena olevan ikäihmisten kotona asumisen turvallisuustoimintaa parantavan Paloriski-hankkeen osalta on pidetty kaikille osallisille toimihenkilöille suunnattu seminaari. Vuosisuunnitelmassa olleet messut eivät toteutuneet eikä kysyntää koulutuksilla ollut aiemman kysynnän tapaan. Toimintaa ja toimintamalleja on edelleen kehitetty ja riskiperusteista toimintamallia edelleen kehitellään vuoden 2019 aikana.

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TS 2019
Yritys- ja laitospaikoitteiden yleisten palotarkastusten toteutuminen (%)	91	87	92	90	100
Asuinrakennusten yleisten palotarkastusten toteutuminen (%): Suunniteltu / min. toteutunut	68	52	48	70	100/70

Pientalojen omavalvontatoimen- piteiden toteutuminen (%). Suunniteltu / min. toteutunut	88	87	83	84	100/70
Turvallisuusviestinnän painopistealueet määritetty / Turvallisuusviestinnällä saavutetaan % alueen väestöstä. Turvallisuusviestintäsuunnitelma / toteuma %	20	13	15	15	15

Vuosi	2018	2017	2016
Asukasluku	149 771	150 268	150 473
Tilaisuuksien lukumäärä	224	254	236
Osallistujien lukumäärä	22 065	23 154	19 448
Osallistujia asukasluvusta (%)	15	15	13
Turvallisuusviestintätilaisuuksien kesto yhteensä (ttt:mm)	355:03:00	345:58:00	320:40:00
Turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistuttu aika yhteensä (ttt:mm)	7834178:15	8010512:12	6236325:20
Turvallisuusviestintätilaisuuksiin käytetty työaika yhteensä (ttt:mm)	1496:40:00	1233:50:00	1554:45:00

8.2.3. Pelastustoiminnan prosessi

8.2.3.1. Toiminta-ajatus

Pelastuslaitos vastaa pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta, kun tulipalo, muu onnettomuus tai niiden uhka vaatii kiireellisiä toimenpiteitä ihmisen hengen tai terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojaamiseksi tai pelastamiseksi eivätkä toimenpiteet ole onnettomuuden tai sen uhan kohteeksi joutuneen omin toimin hoidettavissa tai kuulu muun viranomaisen tai organisaation hoidettavaksi.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Hyvinvoivat kuntalaiset / Suomen turvallisin kaupunki (alue) / Kaksi- ja monikieliset palvelut / Osaava työvoima.	Kiireellisissä pelastustehtävissä 1. yksikkö saavuttaa riskirudulle asetetun TVA -tavoitteen vähintään 50 %:ssa tehtävistä. Lisäksi pelastustoiminnan TVA:n tulee täytyä vähintään 50 %:ssa tehtävistä	Pronton toimintavalmius-aikamittarien mukaisesti tavoite on täytynyt. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika mediaani alueella on 12:18 (2017/ 12:51)
	Pelastustoiminnan resurssit ja valmius päivittäisiin tilanteisiin ovat riittävät.	PRONTO:n tietojen mukaan resurssit tilanteen alussa ovat olleet riittävät 2332 (1865) ylimitoitettua 55 (31), henkilöstö riittämätön 17 (22) tapauksessa yhteensä 2443 (1938) kiireellisellä pelastustehtävällä. Vuoden 2017 luvut suluissa
	Osaamisen kehittämissuunnitelman toteuttaminen (vähimmäisvaatimustason mukaiset harjoitukset, harjoitukset riskikohteissa, teemaharjoitukset).	Painopistealueiden mukaisista koulutuksista on raportoitu Promeron ja webtallennus ohjelmistoissa. Koulutukset ovat osittain toteutuneet
	Pelastustoiminnan ja varautumisen kehittäminen - Johtaminen ja toiminta	Keskeisiä suunnitelmia on osin päivitetty. Vuoden 2018 aikana on Sisäministeriö uudistanut

		suunnitelma-arkkitehtuuria, joka aiheuttanee tulevana vuosina suunnitelmakokonaisuuden päivittämistyön. Johtamistoimintoja ja pelastustoimintaa on kehitetty vastaamaan mahdollisen muutoksen tuomia järjestelyitä ja selkeyttämään toimintoja Huomioitu pelastustoiminnan varautumisessa uusien riskien mahdollisuudet
	Johtamis-, viesti- ja hälytysjärjestelmien kehittäminen:	Erican käyttöönottoon on valmistauduttu tietojen syötön ja testauksen mukaisesti Hali -liikennevaloetus järjestelmä on käyttöön otettu sekä osallistutaan valtakunnalliseen hali - ohjausryhmän toimintaan Varajärjestelmänä VHF-hälytysjärjestelmä kattavuutta on parannettu Väestöhälytysjärjestelmien ylläpito, testaus ja toimivuus on varmennettu
	Yhteistoiminta muiden pelastuslaitosten kanssa.	Operatiivisen toiminnan yhteistyö on toiminut. Yhteiset hankkeet ovat maakuntauudistuksen aiheita
	Kumppanuusverkoston toimintaan osallistuminen ja verkoston tuomien pelastustoimen kehittämishankkeiden jalkauttaminen.	Pelastustoiminnan toimintoja on yhtenäistetty kumppanuusverkoston tuomien esitysten pohjalta.
	Öljyntorjuntaa kehitetään suunnitelman mukaisesti	Öljyntorjuntasuunnitelman mukaiset hankinnat ja harjoitukset toteutuneet

8.2.3.2. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2018 tehtäviä oli 29,2% (716 kpl) enemmän kuin vuonna 2017. Vertailtaessa vuosien 2013–2017 keskiarvoa tehtävämäärät ovat nousseet +25,5% (644 kpl). Merkittävää nousua on ollut maastopaloissa: +140,9%; vahingontorjuntatehtävissä: +68,6%; liikenneonnettomuuksissa: +20,4% ja automaattisissa paloilmoitustehtävissä: +18,5%. Kasvua myös tehtävissä, jossa avustamme muita viranomaisia: +17,9%.

Toimintavalmiusajat ovat hyvällä tasolla. Ensimmäisenä kohteessa olevan yksikön aika on samalla tasolla kuin edellisenä vuonna ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on parempi kuin vuonna 2017. Edellä mainitut ajat ovat seuraavat 8:22 / 12:18. Kiireellisten tehtävien määrät ovat nousseet vuodesta 2017 yhteensä 458 kpl ja ovat olleet vuonna 2018: 1932 kpl.

Alueen riskikuvassa ei muutoksia vuoteen 2017 nähden. Vaasan ja Pietarsaaren talousalueen riskit ovat kasvaneet. Vaasa-Mustasaaren, Laajametsän/Granholmsbackenin suurteollisuusalueen, Liisanlehdon vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä Vaskiluodon ajankohtaisten kaavahankkeiden realisoituminen tullee tulevaisuudessa lisäämään näiden alueiden riskejä.

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TS 2019
Pelastustehtävät lkm [kpl]	2455	2580	2455	3171	2666
Kiireelliset tehtävät (ei EVY) [kpl]	1429	1460	1522	1932	1506
1. yksikön toimintavalmiusajan tavoite täyttyi [%]	87	87	89	91	88
Pelastustoiminnan toiminta- valmiusajan tavoite täyttyi [%]	95	95	93	93	95

8.2.4. Varautumisen prosessi

8.2.4.1. Toiminta-ajatus

Pelastuslaitos huolehtii jäsenkuntien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varautumisen koordinoinnista ja tukemisesta muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Hyvinvoivat kuntalaiset / Suomen turvallisin kaupunki (alue) / Kaksi- ja monikieliset palvelut / Osaava työvoima.	Häiriötilanne- ja suuronnettomuussuunnitelmassa pelastusyhtymä ja sen johtamisjärjestelyt perustetaan kahden tunnin kuluessa, kun ensimmäisen yksikön on vastaanottanut hälytyksen.	Pronto (2h) toteuma. Toteutunut suunnitelman mukaisesti
	P30 tai P20 perustaa tilanne- / johtokeskuksen toiminnan tilanteen mukaan tunnin kuluessa johtokeskuksen toiminnasta laaditun suunnitelman mukaan.	Pronto (1h) toteuma. Toteutunut. P30 toimii johtokeskuksessa tilannekuvan ylläpitäjänä. P20 paikkaa P30n ollessa operatiivisella tehtävällä
	Evakuointisuunnitelman kehittämistä jatketaan 2017 mukaan lukien EVAC ja hallitsemattoman maahantulo (tilapäismajoitusjärjestely varmistaminen päivittäisissä onnettomuuksissa).	Suunnitelman edelleen kehittäminen / valmiusaste. Suunnitelma on osittain päivitetty ja päivitetään edelleen vastaamaan nykytilannetta.
	Väestönsuojelumuodostelmien ja siihen liittyvien rakennus, kalusto ja henkilövarausten päivitystyö jatkuu 2018.	Vuosittain jatkuva työ. Henkilövaraukset osittain kunnossa. Muitten varauksien päivitystyö jatkuu.
	Pelastustoimen valmiussuunnittelun ja varautumisen yhdistäminen pelastustoiminnan päivittäiseen toimintaan. Johtaminen, jatkuvuuden varmistaminen häiriötilanteissa ja väestönsuojaaminen	Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelman jalkauttaminen. Valmiussuunnitelma on tietyin osin päivitetty. Valmiuden nosto erityis-tilanteissa otettu käyttöön.
	Väestönsuojien rakentamiseen suunnitelmien käsittely tiedoksi saannista tapahtuu viimeistään kahden viikon kuluessa.	Toteuman seuranta. Toteutunut ennaltaehkäisy henkilöstön toimesta.

8.2.4.2. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite, tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TS 2019
Väestönsuojarakentamista ja suunnitelmia koskevien lausuntojen antaminen (kpl)	34	25	20	26	35
Väestösuojien käyttöönotto-tarkastus (kpl)	25	31	14	22	35

8.2.5. Ensivastepalvelut ja turvapuhelintoiminta

8.2.5.1. Toiminta-ajatus

Ensivastepalvelut ja turvapuhelintoiminnot ovat kiinteä osa pelastuslaitoksen turvallisuuspalvelua.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Mittari
Hyvinvoivat kuntalaiset / Suomen turvallisimman kaupungin (alue) / Kaksi- ja monikieliset palvelut / Osaava työvoima.	Ensivastetoimintaa tuotetaan ja mahdollinen lisääminen riskikartoituksen ja ensihoito-palveluiden tavoitettavuuden perusteella.	Keskustelua käyty Kaskisten kanssa, mutta ei valmista. Työ jatkuu 2019.
	Ensivastetoiminnan yksiköiden operatiivista valmiutta ja lähtövalmiutta seurataan.	Potilaan tavoittaminen pääsääntöisesti nopeaa STM:n datan perusteella ja se vastaa hyvin VSHP:n palvelutasopäätöksen tavoitteita. Haastetta löytyy kokonaisuudessaan eteläisestä toiminta-alueesta (välimatkat alueella ja Kaskinen ilman ensivastetta).
	Turvapuhelintoiminta jatkuu Pohjanmaan pelastuslaitoksessa ja ensihoidossa keskeisenä tukitoimintona.	Tehtävät/asiakasmäärä on pysynyt maltillisena ja vaihdellut viime vuodet 2015-2018. Vuonna 2018 suhdeluku oli 1,42 tehtävää per asiakassopimus. Vuonna 2015 ja 2016 luku oli korkeampi. Palvelutuotanto on toteutunut sopimusten mukaisesti. Tilaajat ovat tyytyväisiä eikä nopeita muutoksia ole tiedossa. Aktiivista keskustelua käyty lähinnä Vaasan sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

8.2.5.2. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2018 turvapuhelinasiakkaita oli Vaasassa, Mustasaarella, Maalahdessa ja Närpiössä. Ensivastetoimintaa on jokaisessa kunnassa, Kaskista lukuun ottamatta.

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TS 2019
Hallinnoitavat turva-puhelimet (koko alue)	860	968	1039	1058	1000
Turvapuhelintehtävät*	1352	1486	1310	1602	1560
Ensivastetoiminta	560	513	511	575	530

* = turvapuhelintehtävissä huomioitu vain operatiiviset ambulanssin suorittamat tehtävät.

8.2.6. Pelastustoimen tulosalueen tuloksen toteutuminen

Tavoitteena on, että tulot riittävät palvelutasopäätöksen mukaisen tason toiminnan toteuttamiseen.

	Tilinpäätös 2017	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-12 292 250,32	-11 848 200,00	0,00	-11 848 200,00	-12 292 250,32	-444 050,32
Toimintatulot	11 907 588,33	12 050 100,00	0,00	12 050 100,00	12 115 570,93	65 470,93
Toimintakate	-384 661,99	201 900,00	0,00	201 900,00	-176 679,39	-378 579,39

8.3. Tulosalue: Ensihoitopalvelut

8.3.1. Ensihoidon prosessi

8.3.1.1. Toiminta-ajatus

Pelastuslaitos ylläpitää ja kehittää ensihoidon palvelukonseptia laadukkaasti, potilasturvallisesti ja kustannustehokkaasti VSHP:n ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Hallintokunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Hyvinvoivat kuntalaiset / Suomen turvallisin kaupunki (alue) / Kaksi- ja monikieliset palvelut / Osaava työvoima.	Ensihoitopalveluyhteistyö jatkuu sopimuksen mukaisesti Vaasan sairaanhoitopiirin kanssa.	Toteutuu ja sopimus voimassa toistaiseksi. Sopimus päivitetty 2018 lopussa.
	Uusi ensihoitopalvelun asetus 1.1.2018 ja sen implementointi.	Vuosi 2018 toteutunut uuden asetuksen pohjalta.
	PTP:ssä potilaiden 8 min, 15 min ja 30 min tavoittamisprosentit eri riskialueilla saavutetaan VSHP alueella mahdollisemman kattavasti (muuttuu uudessa asetuksessa).	Palvelutasodata ja -analyysit HUS/STM tuottamana vahvistavat, että koko sairaanhoitopiirin alueella päästään hyvin VSHP:n valtuuston vahvistamien tavoitteiden mukaisesti. Alueellisia ja kuntakohtaisia eroja on ja suurimmat haasteet keskittyvät eteläiselle toiminta-alueelle. Ensihoidon vastuu-lääkäri on laatinut raportin VSHP hallitukselle ja valtuustolle.
	Henkilöstöresurssit: Vakiinnutetaan ensihoidon johtamisjärjestelmä. Vahvistetaan hoitotason varahenkilöstömäärää	Ensihoidon esimiesjärjestelmä saatu onnistuneesti maaliin. Kaikki virat on täytetty. Henkilöstörakenne yleisesti myös hallussa.
	Kristiinankaupungin paloaseman laajennus (ensihoidon tilat)	Viivästynyt ja tavoite aloittaa laajennus kevään 2019 aikana.

8.3.1.2. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Ensihoitopalvelun taloudelliset tavoitteet saavutettiin hyvin ja investoinnit pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti kasvavien tulojen ja henkilöstömenojen tarkan suunnittelun ja seurannan johdosta. Ensihoitopalvelun kustannuksista henkilöstömenot ovat n 80%. Vuoden 2018 alusta alkaen investointien rahoitus toteutetaan leasing-periaatteella (Kuntarahoitus).

Merkittäviä toiminnallisia poikkeamia ei ensihoitopalvelussa toteutunut vuoden 2018 aikana. Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat laajasti palvelutasopäätöksen ja yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Vuosi 2018 oli ensimmäinen kokonainen vuosi uuden Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen ensihoitopalvelusta 585/2017 mukaisesti. Vuosi 2018 suunniteltiin myös uuden palvelutasopäätösohjeen pohjalta. Vuonna 2018 tehtävien määrä oli kaikkien aikojen korkein. Syitä tähän olivat varmaan mm. pitkä kunnan talvi ja toisaalta pitkä lämmin kesä sekä ikääntyvien vanhuksien määrän jatkuva kasvaminen. Tehtävämäärien voimakas kasvaminen näkyi eritoten

Vaasan yksiköiden käyttöasteiden nousussa, mutta nousua toteutui lähes kaikissa yksiköissä. Yliopistosairaalaasiirrot jatkavat lisääntymistään ja ne kohdistuvat pääsääntöisesti Tampereelle ja Turkuun. Kyseiset siirrot aiheuttavat valmiuslaskun Pohjanmaalla pitkäksi aikaa.

Toimintaympäristö Pohjanmaalla on haasteellinen sen pitkän ja kapean rannikkokaistaleen johdosta. Välimatkat ovat pitkät ja rannikko sekä meri lisäävät haasteita. Pohjanmaa on harvaan asuttua ja keskittyy 3-4 väestökeskukseen. Ensivasteyksiköt lisäävät suorituskykyä ja niiden merkitys on suuri haja-asutusalueella. Suurimmat haasteet potilaiden nopeassa tavoittamisessa ovat eteläisessä toiminta-alueessa, missä väestömäärä ja tehtävämäärä ovat pieniä. Pätevän henkilökunnan rekrytoiminen ensihoitopalveluun on oma haasteensa ja se näkyy varsinkin pohjoisessa ja eteläisessä alueessa.

Valmisteilla ollut sote- ja maakunta-uudistus eivät ole vaikuttaneet ensihoidon toimintaan. Ensihoito tulee jatkossakin olemaan lähipalvelua, 24/7 periaatteella.

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018*	TS 2019
Ensihoitotoiminta	16 636	16 954	17 454	15 497	15 700

* = Vuonna 2018 tehtävien raportointi siirtynyt kansallisesti HUS/STM vastuulle (siirtyy myöhemmin THL:ään). Raporteissa ilmoitetaan ainoastaan Hätäkeskuksen kautta tulevat kiireelliset ensihoidotehtävät. Esim. hoitolaitosten väliset siirtokuljetukset eivät sisälly raporttiin. Tiedossa on, että vuonna 2018 tehtäviä oli kokonaisuudessaan yli 18.000 kpl. Tarkkaa lukua ei ole tällä hetkellä saatavilla VSHP:n ohjelmasta.

8.3.2. Ensihoitopalvelujen tuloksen toteutuminen

Yhteistoimintasopimuksen mukaan Vaasan sairaanhoitopiiri kattaa toiminnan nettokustannuksen.

	Tilinpäätös 2017	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintamenot	-6 513 772,14	-6 515 500,00	0,00	-6 515 500,00	-6 923 844,59	-408 344,59
Toimintatulot	6 569 615,41	6 630 200,00	0,00	6 630 200,00	6 610 950,74	-19 249,26
Toimintakate	55 843,27	114 700,00	0,00	114 700,00	-312 893,85	-427 593,85

8.4. Investointien toteutuminen

Pelastustoimi ja öljyntorjunta			
	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Tulot yhteensä	677 000,00	363 149,97	-313 850,03
Menot yhteensä	-1 307 000,00	-938 207,43	368 792,57
Nettomeno	-630 000,00	-575 057,46	-54 942,54
Ensihoito			
	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Tulot yhteensä	14 000,00	0,00	-14 000,00
Menot yhteensä	-420 000,00	0,00	420 000,00
Nettomeno	-406 000,00	0,00	-406 000,00
Investoinnit yhteensä			
	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Tulot yhteensä	691 000,00	363 149,97	-327 850,03
Menot yhteensä	-1 727 000,00	-938 207,43	788 792,57
Nettomeno	-1 036 000,00	-575 057,46	460 942,54

Tilinpäätöslaskelmat

Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitoksen tuloslaskelma

Koko toiminta

	01.01.-31.12.2018	01.01.-31.12.2017
Liikevaihto	17 865 210,03	17 796 882,24
Liiketoiminnan muut tuotot	861 307,23	680 313,26
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 470 423,95	-1 288 877,78
Palvelujen ostot	-2 774 613,63	-2 347 727,61
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-10 298 486,45	-9 596 193,17
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 806 477,36	-1 701 103,94
Muut henkilösivukulut	-392 382,97	-425 405,01
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-843 702,60	-830 409,23
Vuokrakulut	-1 483 414,86	-1 427 327,05
Liiketoiminnan muut kulut	-146 571,80	-131 374,57
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-489 556,36	728 777,14
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	4,41	8,24
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-21,29	-22,50
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-489 573,24	728 762,88

Pelastustoimi, öljyvahinkojen torjunta, turvapuhelintoiminta ja ensivastetoiminta

	01.01.-31.12.2018	01.01.-31.12.2017
Liikevaihto	11 357 972,26	11 365 635,87
Liiketoiminnan muut tuotot	757 594,26	541 952,46
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 128 615,82	-996 633,92
Palvelujen ostot	-2 289 994,67	-1 977 014,34
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-5 695 921,33	-5 171 874,66
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 033 457,24	-934 161,02
Muut henkilösivukulut	-216 186,67	-227 063,27
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-509 684,10	-501 152,29
Vuokrakulut	-1 295 969,76	-1 312 777,37
Liiketoiminnan muut kulut	-122 398,70	-113 969,35
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-176 661,77	672 942,11
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	4,41	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	-22,03	-22,50
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-176 679,39	672 919,61

Ensihoitopalvelut

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017
Liikevaihto	6 507 237,77		6 431 246,37
Liiketoiminnan muut tuotot	103 712,97		138 360,80
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-341 808,13		-292 243,86
Palvelujen ostot	-484 618,96	-826 427,09	-370 713,27
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 602 565,12		-4 424 318,51
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-773 020,12		-766 942,92
Muut henkilösivukulut	-176 196,30	-5 551 781,54	-198 341,74
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-334 018,50	-329 256,94
Vuokratulot		-187 445,10	-114 549,68
Liiketoiminnan muut kulut		-24 173,10	-17 405,22
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-312 894,59	55 835,03
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0,00		0,00
Muut rahoitustuotot	0,00		8,24
Kunnalle maksetut korkokulut	0,74		0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,74	8,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-312 893,85	55 843,27

Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitoksen rahoituslaskelma

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017
Toiminnan rahavirta			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-489 556,36		728 777,14
Poistot ja arvonalentumiset	843 702,60		830 409,23
Rahoitustuotot ja -kulut	-16,88		-14,26
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	0,00		0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-16 194,57	337 934,79	-19 751,61
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-938 207,43		-1 637 226,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	358 844,54		356 674,60
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 500,00	-558 862,89	19 751,61
Toiminnan ja investointien rahavirta		-220 928,10	278 620,25
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	365 162,97		-228 973,04
Saamisten muutos muilta	-221 343,19		-218 403,77
Korottomien velkojen muutos muilta	77 108,32	220 928,10	168 756,56
Rahoituksen rahavirta		220 928,10	-278 620,25
Rahavarojen muutos		0,00	0,00
Yhdystilin saldo			
Saldo 31.12	4 127 535,87		4 492 698,84
Saldo 1.1	4 492 698,84	-365 162,97	4 263 725,80

Liikelaitos Pohjanmaan pelastuslaitoksen taselaskelma

VASTAAVAA		2018	2017
A	PYSYVÄT VASTAAVAT		
II	Aineellinen		
	Rakennukset	19 205,26	24 006,58
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 482,53	18 103,16
	Koneet ja kuljetusvälineet	5 694 968,05	6 045 391,24
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	230 186,46	139 986,46
		5 958 842,30	6 227 487,44
III	Sijoitukset		
	Muut saamiset	1 200,00	1 200,00
		1 200,00	1 200,00
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II	Saamiset		
	Lyhytaikaiset saamiset		
	Myyntisaamiset	837 700,49	376 687,37
	Saamiset kunnalta	4 127 535,87	4 492 698,84
	Muut saamiset	925 855,23	1 161 553,37
	Siirtosaamiset	8 361,42	12 333,21
		5 899 453,01	6 043 272,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ		11 859 495,31	12 271 960,23
VASTATTAVAA		2018	2017
A	OMA PÄÄOMA		
I	Peruspääoma	220 000,00	220 000,00
IV	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä		
	Pelastustoiminta	7 470 317,51	6 797 397,90
	Ensihoito	1 080 836,86	1 024 993,59
V	Tilikauden yli- / alijäämä		
	Pelastustoiminta	-176 679,39	672 919,61
	Ensihoito	-312 893,85	55 843,27
		8 281 581,13	8 771 154,37
D	VIERAS PÄÄOMA		
II	Lyhytaikainen		
	Ostovelat	932 461,34	1 051 101,72
	Muut velat	389 283,17	371 009,40
	Siirtovelat	2 256 169,67	2 078 694,74
		3 577 914,18	3 500 805,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		11 859 495,31	12 271 960,23

1) Pelastustoiminnan ylijäämästä 7.293.638,12 € on investointien rahoitusosuuksia 3.971.526,89 €. Toiminnan ylijäämä vuoden 2018 lopussa on 3.322.111,23 €.

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostus- ja jaksotusperusteet sekä -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Alle 10.000 euron hankinnat on kirjattu vuosikuluksi.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelman liitetiedot

2. Toimintatuotot toimialoittain

	2018	2017	2016
Pelastustoimi	11 366 849,87	11 366 623,11	11 498 748,91
Ensihoito	6 617 067,43	6 569 607,17	6 550 622,06
Öljyntorjunta	347 086,39	175 632,50	295 795,57
Turvapuhelintoiminta	271 988,04	244 338,00	253 787,78
Ensiavustointi	129 642,22	120 994,72	117 300,00
Muu maksullinen palvelutoiminta	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	18 732 633,95	18 477 195,50	18 716 254,32

3. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitujen taloudellisen käyttöiän mukaan.			
Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:			
Aineettomat oikeudet	4 - 5 vuotta	tasapoisto	30 - 35 %
Muut pitkävaikutteiset menot	5 - 20 vuotta	tasapoisto	15 - 30 %
Rakennukset	15 vuotta	menojäännöspoisto	20 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 vuotta	menojäännöspoisto	20 %
Poistonalainen irtain omaisuus	8 - 20 vuotta	tasapoisto	15 - 27 %
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euron, on kirjattu vuosikuluksi.			

4. Luottamushenkilömaksut puolueille ja puolueyhdistyksille

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Keskustan Vaasan kunnallisjärjestö	90,00	37,50
Kokoomuksen Vaasan kunnallisjärjestö	0,00	90,00
SDP Vaasan kunnallisjärjestö	20,00	80,00
Suomen Kristillinen liitto	75,00	0,00
Svenska Folkpartiet	252,00	131,00
Vaasan seudun vihreät	36,00	0,00
Yhteensä	473,00	338,50

5. Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				
	Muut pitkä-	Yhteensä	Rakennukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
	vaikutteiset menot						
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	24 006,58	18 103,16	6 045 391,24	139 986,46	6 227 487,44
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	738 207,43	200 000,00	938 207,43
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	-358 844,54	0,00	-358 844,54
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	-4 305,43	0,00	-4 305,43
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	109 800,00	-109 800,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	-4 801,32	-3 620,63	-835 280,65	0,00	-843 702,60
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	19 205,26	14 482,53	5 694 968,05	230 186,46	5 958 842,30
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	19 205,26	14 482,53	5 694 968,05	230 186,46	5 958 842,30

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	
	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 200,00	1 200,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 200,00	1 200,00
Arvonkorotukset		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 200,00	1 200,00

6. Vaihtuvien vastaavien saamiset saman konsernin yhteisöiltä

	2018	2017
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 270,00	160,14
Saamiset kuntyhtymiltä		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	781 060,39	463 892,34
Siirtosaamiset	6 216,52	12 333,21

7. Siirtosaamiset

	2018	2017
Lyhytaikaiset		
Muut siirtosaamiset	8 361,42	12 333,21
	8 361,42	12 333,21

8. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1	220 000,00	220 000,00
Muutokset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	220 000,00	220 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	7 822 391,49	7 105 543,34
Vähennys/lisäys tilikaudella	728 762,88	716 848,15
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12	8 551 154,37	7 822 391,49
Tilikauden yli-/alijäämä 1.1.	728 762,88	716 848,15
Siirto edellisten tilikausien yli-/alijäämään	-728 762,88	-716 848,15
Tilikauden yli-/alijäämä	-489 573,24	728 762,88
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12	-489 573,24	728 762,88
Oma pääoma yhteensä	8 281 581,13	8 771 154,37

9. Velat saman konsernin yhtiöille

	2018	2017
Ostovelat		
Tytäryhteisöille	10 187,16	2 038,37
Kuntyhtymille	446,40	167,40

10. Siirtovelat

	2018	2017
Lyhytaikaiset		
Lomapalkkajaksotukset	1 661 941,52	1 610 682,58
Henkilösivukulut	270 665,66	212 566,73
Siirtovelat / ostolaskut	11 606,34	0,00
Muut siirtovelat	311 956,15	255 445,43
	2 256 169,67	2 078 694,74

11. Henkilöstö

	2018	2017
Palkat ja palkkiot	10 298 486,45	9 596 193,17
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 806 477,36	1 701 103,94
Muut henkilösivukulut	392 382,97	425 405,01
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	12 497 346,78	11 722 702,12

Määrä 31.12.2018	Vakituiset	Määräaikaiset	Sivutoimiset		Yhteensä
Toiminta-alue 1	Isokyrö, Laihia, Mustasaari ja Vaasa				
1.1.2018	69	7	81		157
muutokset	2	-2	-1		-1
31.12.2018	71	5	80		156
Toiminta-alue 2	Pedersöre, Uusikaarlepyy, Vöyri, Kaskinen, Kristiinankaupunki, Korsnäs, Maalahti ja Närpiö				
1.1.2018	24	4	431		459
muutokset	3	2	-2		3
31.12.2018	27	6	429		462
Ensihoitopalvelut					
1.1.2018	85	8	0		93
muutokset	4	-4	0		0
31.12.2018	89	4	0		93
Hallinto- ja tukitoiminnot					
1.1.2018	5	3	0		8
muutokset	0	-1	0		-1
31.12.2018	5	2	0		7
Yhteensä 1.1.2018	183	22	512		717
muutokset	9	-5	-3		1
Yhteensä 31.12.2018	192	17	509		718
		VPK	406		

12. Käytetyt kirjanpitokirjat 2018

Tilinpäätös	nidottu	
Päiväkirja	sähköinen arkistointi	
Pääkirja	mikrokortit	
Myyntireskontra	sähköinen arkistointi	
Ostoreskontra	sähköinen arkistointi	
Maksuliikenne	sähköinen arkistointi	
Pysyvät vastaavat	atk-tuloste	
Palkkakirjanpito	sähköinen arkistointi	

Vaasassa, 20.3.2019



Tero Mäki
pelastusjohtaja



May-Gret Axell, pj
Ville Jussila



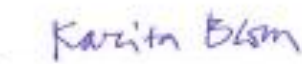
Nicklas Pärus
Sebastian Ingves



Carola Bengs-Lattunen
Sture Skinnar



Joakim Lasén
Christine Sten



Karita Blom
Marko Kuusilehto



Dick Jungerstam
Ulla Salmenheimo-West



Gunnar Backlund
Marlene Lindgren

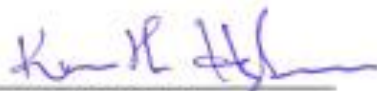


Karita Ohlil
Sigfrid Hannus

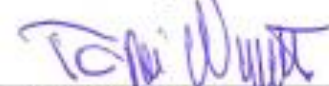
Meri Markkanen
Kirsi Mertala



Lars-Erik Nyland
Katarina Holmkvist



Anette Snickars
Kenneth Högback



Tapio Nyysti, vpj
Samuli Vainionpää



Juha Dahlbo
Leena Tulimaa



Petri Tapio
Mauno Hölsö

Rolf Sund
Alf-Martin Haagensen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Vaasa, ____ / ____ .2019.

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
JHT HT



VAASAN ALUETYÖTERVEYS
VASA REGIONALA FÖRETAGSHÄLSOVÅRD

VAASAN KAUPUNKI

VAASAN ALUETYÖTERVEYS -LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖS 2018

Sisällysluettelo

1. Toimitusjohtajan katsaus	2
2. Hallinto ja tilivelvollisuus	4
3. Henkilöstö ja tunnusluvut	5
3.1. Henkilöstön tunnuslukuja	5
3.2. Tuloksen muodostuminen ja tunnusluvut	6
3.3. Toiminnan rahoitus	7
3.4. Tasetarkastelu ja tunnusluvut	8
4. Määrärahojen ja tulosarvion toteutuminen	9
4.1. Talousarvion 2018 toteutuminen	9
4.2. Valtuusto ja johtokunnan asettamien tavoitteiden toteutuminen	9
5. Toimintatiedot, tutkimusmäärät ja sopimukset toimipisteittäin	10
6. Tilikauden tulosten käsittely	11

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma	13
Rahoituslaskelma	14
Tase	15

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	
Tuloslaskelman liitetiedot	
Taseen liitetiedot	
Henkilöstöä koskevat liitetiedot	
Käytetyt kirjanpitokirjat	

Toimitusjohtajan katsaus

Päättynyt tilikausi 2018 oli Vaasan Aluetyöterveydelle järjestyksessä kolmastoista ja viimeinen kokonainen toimintavuosi liikelaitoksena.

Taloudellisessa mielessä vuosi 2018 onnistui jälleen hyvin. Liikevaihto oli tarkastelukaudella 4,37 Me (4,23 Me) ja tilikauden ylijäämä oli noin 350 000 € (381 000 €). Vertailu edelliseen tilikauteen osoittaa, että tuolloin saavutettua ennätystulosta tultiin nytkin lähelle, joten toiminnassa on onnistuttu saavuttamaan ja säilyttämään taloudellisesti elinvoimainen taso.

Valtuuston liikelaitokselle asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Tuottavuuteen ja taloudellisuuteen asetettu tavoite oli 113 500 € (liikelylijäämä ilman poistoja) ja toteumaksi tälle mittarille tuli 379 000 €.

Vuodenvaihte (1.1.2019) oli valtakunnallisesti merkittävä deadline, kun kuntien tuottamat työterveyshuollon sairaanhoito- ja muut terveydenhuoltopalvelut tuli yhtiöittää siihen mennessä koko Suomessa. Tämän johdosta valtakunnassa on nähty vuoden aikana monenlaista aktiviteettia ja lobbausta työterveyshuoltojen ympärillä ja monien kuntien kohdalla ratkaisuksi asiassa tuli koko toiminnan myyminen yksityisten ketjujen omistukseen.

Johtokunta kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Kokousmäärä kasvoi edellisen vuoden neljästä erityisesti sen johdosta, että liikelaitoksella oli heti vuoden alusta lähtien kaksi tärkeää teemaa, jotka vaativat erityishuomiota ja aktiivista vaikuttamista. Nämä olivat 1) liikelaitoksen yhtiöittäminen ja 2) liikelaitoksen rekrytointipolitiikkaan vaikuttaminen.

Johtokunnassa seurattiin aktiivisesti kaupungin päätöksentekoa siitä, tullaanko työterveyshuollon toiminta yhtiöittämään. Henkilökunta pidettiin valmistelun vaiheista hyvin informoituna. Kesällä liityimme useiden kaupunkien ja sairaanhoitopiirien kanssa hankkeeseen, jonka tavoitteena oli valmistella valtakunnallista julkisella sektorilla toimivaa työterveyshuollon toimijaa (ns. Keva-hanke). Tämä arvioitiin meillä sekä johdossa että henkilökunnan keskuudessa kiinnostavaksi tulevaisuuden näkymäksi. Kaupunki päätti lopulta joulukuussa, että toimintamme yhtiöitetään ja linjasi samalla em. hankkeessa jatkamisen meille sopivaksi etenemispoluksi.

Yritykset vaikuttaa rekrytointipolitiikkaan ovat olleet perusteltuja, sillä toimintamme on kärsinyt pitkään resurssivajauksesta työterveyslääkärien ja erityisesti alan erikoislääkärien kohdalla. Yhtä lailla pulaa tekijöistä on ollut myös yksityisellä sektorilla. Haasteena on ollut, että liikelaitos ei ole voinut poiketa kaupunginhallituksen asettamasta lupaprotokollasta hankalastakaan resurssitilanteesta huolimatta ja sen johdosta esimerkiksi pitkään avoimena ollut ylilääkärin vakanssia ei ole onnistuttu täyttämään.

Johtokunta pyysi keväällä kaupunginhallituksen yleisjaostolta lupaprotokollan määräaikaista purkua tarkoituksenaan, että vähintään toiminnalle kriittisimmissä rekrytoinneissa olisi voitu toimia johtokunnan harkinnan perusteella. Asiassa on kuultu vuoden aikana useita tahoja tilanteen ratkaisemiseksi, mutta monista vaikuttamisyrityksistä huolimatta lopullinen päätösvalta vakanssien täyttämisestä jäi johtokunnan ja toimitusjohtajan toimivaltuuksien ulkopuolelle.

Tilannetta on onnistuttu monilta osin korjaamaan ostopalveluin ja muilla väliaikaisilla järjestelyillä, mutta ei kaikilta osin eikä riittävästi. Laihian kunta irtisanoi pitkäaikaisen asiakassuhteensa ja perusteli tätä mediassa riittämättömäksi koetuilla lääkäripalveluilla. Asia on siten vakava ja sen tärkeys on ollut luettavissa lehdistä ja siksi rekrytointien rajoittamista liikelaitoksen oman päätöksenteon ulkopuolelta on ollut vaikeaa, ellei mahdotonta perustella niin itselle kuin muulle henkilökunnalle ja asiakkaillekin.

Tulevaisuus näyttää meille paremmalta! Palvelutarjonnan suhteen tilanteen voi odottaa korjaantuvan yhtiöittämisen kautta, kun yhtiö osakeyhtiölain perusteella päättää itsenäisesti rekrytoinneistaan.

Meillä on hyvät eväät tulla valtakunnallisen työterveysketjun kehittämisen myötä siksi kaikista kiinnostavimmaksi ja työnantajana halutuimmaksi työterveyshuollon työyhteisöksi alueellamme. Sen jälkeen menestystä on lähes mahdotonta estää.

Kiitos koko henkilökunnalle hyvästä työstä vuonna 2018.

Teemu Paavola
toimitusjohtaja

2. VAASAN ALUETYÖTERVEYS -LIIKELAITOKSEN HALLINTO

Vaasan aluetyöterveys on Vaasan kaupungin omistama liikelaitos ja toimii sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisuudessa. Aluetyöterveydellä on oma johtokunta. Tilikaudella 2018 toiminnasta vastasi toimitusjohtaja Teemu Paavola ja lääketieteellisestä toiminnasta vastaavana lääkärinä toimi apulaisylilääkäri Raija Kalamo.

Työterveyshuoltopalveluita asiakaskunnalle tuotti neljä työterveystiimiä ja näiden tukena sairausvastaanottotoiminta ja toimistotiimi. Tiiminvetäjinä Vaasan toimipisteessä toimivat vastaavat työterveyshoitajat Jaana Leinonen (sote-tiimi) ja Pia Wägar (kaupunki-tiimi). Lisäksi toimipisteissä Laihialla ja Mustasaarella oli omat työterveystiiminsä. Laihian tiiminvetäjänä oli vastaava työterveyshoitaja Tina Söderbacka ja Mustasaarella vastaava työterveyshoitaja Lena Granholm. Toimistotiimin tiiminvetäjänä toimi Controller Tarja Suomela toimistopäällikkö Anneli Huhtalan jäätyä eläkkeelle.

Vaasan aluetyöterveys -liikelaitoksen johtokuntaan kuului 10 jäsentä ja heidän varajäsenet. Vaasan kaupunginhallitus on nimennyt johtokuntaan seitsemän jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä. Vaasan sairaanhoitopiiri, Laihian kunta ja Mustasaaren kunta ovat nimenneet kukin yhden jäsenen ja heille henkilökohtaisen varajäsenen.

Liikelaitoksen johtokunta 1.1.2018 – 31.12.2018

Varsinaiset jäsenet
Aleksi Koivisto, puheenjohtaja
May-Gret Axell, varapuheenjohtaja
Marianne Buss
Johannes Borg 12.2.2018 saakka
Olli Autio 19.2.2018 alkaen
Helena Nurmikoski
Maija Alasalmi
Mikko Viertokangas
Ann-Charlott Gröndahl (VSHP)
Timo Kamila (Laihia)
Birgitta Söderback (Mustasaari)

Varajäsenet
Hannele Alanko-Rintala
Pirjo Hokkanen
Marianne Siermala
Bjarne Norrgrann
”
Jussi Perttola
Anne Similä
Jorma Rantala
Kosti Hyvärinen (VSHP)
Erkki Aro (Laihia)
Ulla-Maj Salin

Johtokunta kokoontui vuoden aikana kahdeksan (8) kertaa. Asioiden esittelijänä toimi Teemu Paavola ja johtokunnan sihteerinä Controller Tarja Suomela.

Tilivelvollisuus

Liikelaitoksen tilivelvollisuus oli vuonna 2018 toimitusjohtaja Teemu Paavolalla.

Muutokset toimipaikoissa

Laihian toimipaikka lopetettiin joulukuussa 2018 ja sen henkilökunta ja toiminnot siirrettiin Vaasan toimipaikkaan sekä Vähäänkyröön perustettavaa toimipisteeseen. Laihialta poismuuton syynä oli toimipaikan tilojen irtisanominen Laihian kunnan toimesta. Vähässäkyrössä tullaan v. 2019 alusta lähtien toimimaan terveysaseman tiloissa.

3. HENKILÖSTÖ JA TUNNUSLUVUT

3.1 Henkilöstön tunnuslukuja

Tilanne 31.12.	2014	2015	2016	2017	2018
Vakinaiset/kokoaik.	32	32	30	27	39
Vakinaiset/osa-aik.	21	20	20	18	5
Määräaik./kokoaik.	4	3	2	-	1
Määräaik./osa-aik.	1	3	4	5	4
Henkilötyövuosia/htv	47,0	47,5	48,4	45,0	43,3
Henkilös. keski-ikä/v	50,2	51,4	52,5	51,5	50,0
Sairaslomia/pv/hlö	8,0	11,8	11,9	11,0	13,3
Koulutus/pv/hlö	4,7	4,0	3,4	3,3	3,5
Koulutuskust./€	42 714	58 676	35 677	29 894	44 007

Henkilöstökulut olivat vuonna 2018 yhteensä 2,28 milj. euroa. Palkat ja palkkiot kokonaissumma oli 1,86 milj. euroa.

3.2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Liikevaihto	4 371	4 230
Liiketoiminnan muut tuotot	189	150
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-159	-138
Palvelujen ostot	-1 327	-1 272
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 875	-1 791
Eläkekulut	-338	-325
Muut henkilösivukulut	-66	-75
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6	-6
Vuokrat	-305	-327
Liiketoiminnan muut kulut	-110	-41
Liikelyijäämä (-alijäämä)	373	404
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0
Korvaus peruspääomasta	-23	-23
Muut rahoituskulut	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	350	380

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	18,49	24,45
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	18,49	24,45
Voitto, %	8,01	9,00

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut +

Voitto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Tuloslaskelman sisältö

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Liikelaitoksen tuloslaskemassa esitetään kaupungin ulkopuolilta sekä kaupungin muilta yksiköiltä saadut tuotot ja niille maksetut kulut.

Vaasan Aluetyöterveyden toimintatuottojen kokonaismäärä oli vuonna 2018 4,56 milj. euroa. Tuottojen määrä kasvoi edellisestä tilikaudesta 0,18 milj. euroa (+4,11%). Vastaavana ajankohtana toimintakulujen kokonaismäärä oli 4,18 milj. euroa ja kasvu edellisestä vuodesta oli 0,21 milj. euroa (+5,32%).

Vaasan Aluetyöterveyden toimintatuottojen tulos oli 350 tuhatta euroa ylijäämäinen vuonna 2018 (380 tuhatta euroa ylijäämäinen vuonna 2017). Tilikauden tulos väheni 30 tuhatta euroa (-7,89%) edelliseen tilikauteen verrattuna.

3.3 TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	373	404
Poistot ja arvonalentumiset	6	6
Korvaus peruspääomasta	-23	-23
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	356	387
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-410	-232
Saamisten muutos muilta	-45	-1
Korottomien velkojen muutos muilta	99	-154
Rahoituksen rahavirta	-356	-387
Rahavarojen muutos	0	0
Yhdystilin saldo		
Saldo 31.12	2 552	2 142
Saldo 1.1	2 142	1 910

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran	1 203	880
kertymä 5 vuodelta, €	627,99	834,11
Investointien tulorahoitus, %		
Kassan riittävyys, pv	186	196
Quick ratio	4,62	4,62
Current ratio	4,62	4,62

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot (\text{Ylijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{Yhdystilin saldo 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio = $(\text{Yhdystilin saldo 31.12} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Yhdystilin saldo 31.12}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Rahoituslaskelman sisältö

Rahoituslaskelmaan kootaan liikelaitoksen kaikki rahanlähteet ja rahankäyttö tilikauden aikana. Rahoituslaskelma kuvaa tilikauden liiketapahtumien vaikutusta liikelaitoksen rahavaroihin. Liikelaitoksen rahavarat sisältyvät kaupungin varoihin ja keskinäistä saatavaa/velkaa seurataan yhdystilin avulla.

Toiminnan ja investointien rahavirran vaikutus rahavaroihin vuonna 2018 oli +356 tuhatta euroa. Vuonna 2017 vastaava määrä oli +387 tuhatta euroa. Tilikauden aikana liikelaitoksen yhdystilillä seurattava saatava kaupungilta lisääntyi 410 tuhatta euroa.

3.4. TASETARKASTELU JA TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	3	9
	3	9
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	225	175
Saamiset kunnalta	2 552	2 142
Muut saamiset	17	22
Siirtosaamiset	0	0
	2 794	2 339
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 797	2 348

VASTATTAVAA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	355	355
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	1 487	1 106
Tilikauden yli- / alijäämä	350	381
	2 192	1 842
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	173	126
Muut velat	74	69
Siirtovelat	357	311
	604	506
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 797	2 348

TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus, %	78,38	78,46
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,26	11,55
Kertynyt ylijäämä, 1 000 €	1 837	1 487

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset 31.12

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Taseen sisältö

Tase kuvaa liikelaitoksen tilinpäätöspäivän mukaista taloudellista asemaa. Tase sisältää liikelaitoksen omaisuus ja pääomaerät tilikauden lopussa. Merkittävimmät muutokset taseen vastaavissa tapahtui pysyvissä vastaavissa – 6 tuhatta euroa ja saamisissa +455 tuhatta euroa. Taseen vastaavissa oma pääoma lisääntyi tilikauden tuloksen määrän +35 tuhatta euroa ja vieraan pääoman lisäys oli +98 tuhatta euroa.

4. MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

4.1 Talousarvion 2018 toteutuminen

	TP2017	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Käyttötalous						
	3 976					
Toimintamenot	052	4 906 900	0	4 906 900	4 186 979	719 921
	4 380					
Toimintatulot	177	5 014 100	0	5 014 100	4 559 963	-454 137
Toimintakate	404 124	107 200	0	107 200	372 984	265 784

Toimintamenot ja -tulot ovat toteutuneet arvioitua pienempinä. Erityisesti lääkäripalvelujen osalta on palvelutarjonta jäänyt arvioitua pienemmäksi.

Rahoitus	TP 2017					
Rahoitusmenot	23 366	23 100	0	23 100	23 014	87
Rahoitustulo	0	0	0	0	0	0
Rahoitus yhteensä	-23 366	-23 100	0	-23 100	-23 014	87

4.2 Valtuuston ja johtokunnan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Vaasan aluetyöterveys -liikelaitokselle on annettu sitovat tavoitteet kolmella osa-alueella:

1. Sijoitetun pääoman tuloutustavoite 23 000 € ➔ Toteutui suunnitelman mukaan.
2. Toiminnan tuottavuuden ja taloudellisuuden tavoite. Mittarina on toiminnallisen ylijäämän (liikeylijäämä ilman poistoja) suuruus. Vaasan aluetyöterveydelle tämä tavoitetaso oli 113 500 €. ➔ Toteutui toiminnallisen ylijäämän ollessa n. 379 270 €. (liikeylijäämä + poistot)
3. Valtuusto ohjaa investointien kokonaismäärää ja Vaasan aluetyöterveydelle ei ollut suunniteltu investointeja ➔ Tavoite toteutui, vuoden aikana ei toteutettu investointeja.

Hallintokunnan asettamat tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoitteet vuodelle 2018	Mittari / tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Talous tasapainossa. Tuottovaatimus 23 000 €.	Tulos- ja rahoitus-laskelma tasapainossa vahvistettujen sääntöjen mukaan.	Toteutui ja tavoitteet ylitettiin.
Oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut. Hyvän palvelutason ylläpitäminen.	Asiakaskysely ja uusien mittarien käyttöönotto	Lääkäriaikoja ei ole pystytty tarjoamaan riittävästi kysyntää vastaavasti, vaan on käytetty maksusitoumusta/alihankintaa.
Tavoitteiden, voimavarojen ja toiminnan tasapaino	1 300 työntekijää/lääkäri 800 työntekijää/hoitaja	Ei toteutunut. Muun henkilökunnan, paitsi lääkärin rekrytoinnissa, on onnistuttu.
Osaava, uudistuva ja motivoitunut henkilöstö. Henkilökunnan ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen.	Vaasan kaupungin työhyvinvointikysely	Tavoite toteutui.

5.TOIMINTATIEDOT, TUTKIMUSMÄÄRÄT JA SOPIMUKSET TOIMIPISTEITTÄIN

	Työympäristöön ja työyhteisöön kohdistunut toiminta								Työntekijään kohdistunut toiminta			
	Työpaikkaselvitykset (h)				Tietojen antaminen ja ohjaus (h)				Terveystarkastukset (kpl)			
	2017				2017				2017			
	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä
Ammattihenkilöt:												
Lääkärit	154	22	0	176	186	12	2	200	1512	150	21	1683
Terveydenhoitajat	668	323	153	1144	1201	106	230	1537	4321	767	1364	6452
Asiantuntijat:												
Fysioterapeutit	818	162	92	1072	129	9	4	142	2254	428	566	3248
Psykologi	41			41	184			184	940			940
Erikoislääkärit (ostopalvelu)									141	4	25	170
Muut asiantuntijat (ostopalv.)		4 agrologi							30 opt	1 opt		
	Työpaikkaselvitykset (h)				Tietojen antaminen ja ohjaus (h)				Terveystarkastukset (kpl)			
	2018				2018				2018			
	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä
Ammattihenkilöt:												
Lääkärit	148	10		158	218	20		238	1866	107	46	2019
Terveydenhoitajat	579	174	135	888	1242	113	222	1577	4421	739	1418	6578
Asiantuntijat:												
Fysioterapeutit	858	93	102	1053	120	8	6	134	2397	296	603	3296
Psykologi	19			19	241			241	890			890
Erikoislääkärit (ostopalvelu)									173	10	7	190
Muut asiantuntijat (ostopalv.)		8,5 agrologi							71 opt	6 opt	1 opt	72

A. Lakisääteinen työterveyshuolto

B. Työterveyshuoltopainotteinen sairaanhoito

	Puhelut + kons. KL I (kpl)				Sairaanhoitokäynnit (kpl)				Puhelut + kons. KL II (kpl)			
	2017				2017				2017			
	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä
Ammattihenkilöt:												
Lääkärit	787	104	5	896	4085	340	131	4556	4804	170	146	5120
Terveydenhoitajat	3093	245	1096	4434	7319	1594	428	9341	8617	695	565	9877
Asiantuntijat:												
Fysioterapeutit												
Psykologi												
Erikoislääkärit (ostopalvelu)	2 psyk				1272	82	53	1407				
	2018				2018				2018			
	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä
Ammattihenkilöt:												
Lääkärit	1191	51	19	1261	3829	133	218	4180	3754	103	150	4007
Terveydenhoitajat	3975	343	1359	5677	7398	1263	451	9112	8081	589	663	9333
Asiantuntijat:												
Fysioterapeutit												
Psykologi												
Erikoislääkärit (ostopalvelu)					1216	96	54	1366				

C. Tutkimukset (kpl)

Työterveyshuoltosopimukset

	2017					Sopimukset (kpl)			
	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä		2017			
Laboratorio	20706	3756	2275	26737		Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä
Radiologia	1533	117	38	1688	Uudet sopimukset	25	15	18	58
	2018				Kaikki sopimukset yhteensä	265	226	192	683
	Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä		Sopimukset (kpl)			
Laboratorio	19323	2465	2535	24323		2018			
Radiologia	1659	83	96	1838		Vaasa	Laihia	Mustasaari	Yhteensä
					Uudet sopimukset	24	13	14	51
					Kaikki sopimukset yhteensä	249	213	193	655

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 349 970,97 euroa siirretään liikelaitoksen taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

VAASAN ALUETYÖTERVEYS TULOSLASKELMA

01.01.-31.12.2018

01.01.-31.12.2017

Liikevaihto		4 370 621,14		4 230 188,70
Liiketoiminnan muut tuotot		189 342,07		149 987,90
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-159 037,03		-138 050,40	
			-1 272	-1 410
Palvelujen ostot	<u>-1 327 186,16</u>	-1 486 223,19	<u>417,84</u>	468,24
Henkilöstökulut				
			-1 790	
Palkat ja palkkiot	-1 875 300,22		703,71	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-337 911,64		-325 142,17	
				-2 191
Muut henkilösivukulut	<u>-66 230,64</u>	-2 279 442,50	<u>-75 211,62</u>	057,50
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-6 290,13		-6 290,13
Vuokrat		-305 337,72		-327 437,12
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-109 685,20</u>		<u>-40 799,31</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		372 984,47		404 124,30
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	
Korvaus peruspääomasta	-23 000,00		-23 000,00	
Muut rahoituskulut	<u>-13,50</u>	-23 013,50	<u>-365,58</u>	-23 365,58
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		349 970,97		380 758,72

VAASAN ALUETYÖTERVEYS RAHOITUSLASKELMA

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	372 984,47		404 124,30	
Poistot ja arvonalentumiset	6 290,13		6 290,13	
Korvaus peruspääomasta	-23 000,00		-23 000,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-13,50	356 261,10	-365,58	387 048,85
Investointien rahavirta				
Investointimenot		0,00		0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		356 261,10		387 048,85
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-409 921,12		-231 674,60	
Saamisten muutos muilta	-45 195,38		-833,49	
Korottomien velkojen muutos muilta	98 855,40	-356 261,10	-154 540,76	-387 048,85
Rahoituksen rahavirta		-356 261,10		-387 048,85
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Yhdystilin saldo				
Saldo 31.12	2 551 806,79		2 141 885,67	
Saldo 1.1	2 141 885,67	409 921,12	1 910 211,07	231 674,60

VAASAN ALUETYÖTERVEYS TASE

VASTAAVAA		2018	2017
A	PYSYVÄT VASTAAVAT		
II	Aineellinen		
	Koneet ja kalusto	2 620,89	8 911,02
		<u>2 620,89</u>	<u>8 911,02</u>
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II	Saamiset		
	Lyhytaikaiset saamiset		
	Myyntisaamiset	225 407,22	175 276,38
	Saamiset kunnalta	2 551 806,79	2 141 885,67
	Muut saamiset	16 744,88	21 680,34
	Siirtosaamiset	0,00	0,00
		<u>2 793 958,89</u>	<u>2 338 842,39</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u><u>2 796 579,78</u></u>	<u><u>2 347 753,41</u></u>
VASTATTAVAA		2018	2017
A	OMA PÄÄOMA		
I	Peruspääoma	355 000,00	355 000,00
IV	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	1 487 015,70	1 106 256,98
V	Tilikauden yli- / alijäämä	349 970,97	380 758,72
		<u>2 191 986,67</u>	<u>1 842 015,70</u>
D	VIERAS PÄÄOMA		
II	Lyhytaikainen		
	Ostovelat	173 417,32	125 574,33
	Muut velat	73 923,59	69 269,27
	Siirtovelat	357 252,20	310 894,11
		<u>604 593,11</u>	<u>505 737,71</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>2 796 579,78</u></u>	<u><u>2 347 753,41</u></u>

LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	4 - 5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5 - 20 vuotta	tasapoisto
Poistonalainen irtain omaisuus	4 - 20 vuotta	tasapoisto

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euron, on kirjattu vuosikuluksi.

2. PALVELUJEN OSTOT

	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	375 101,97	295 292,23
Muiden palvelujen ostot	952 084,19	977 125,61
Yhteensä	1 327 186,16	1 272 417,84

3. LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT PUOLUEILLE JA PUOLUEYHDISTYKSILLE

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2018	2017
Kristillisdemokraatit, Vaasa	24,00	0,00
SDP Vaasan kunnallisjärjestö	0,00	128,00
Svenska Folkpartiet	0,00	9,60
Keskustan Laihian kunnallisjärjestö	0,00	8,00
Kokoomuksen Vaasan kunnallisjärjestö	0,00	0,00
Yhteensä	24,00	145,60

TASEEN LIITETIEDOT

4. VAIHTUVIEN VASTAAVIEN SAAMISET SAMAN KONSERNIN YHTEISÖILTÄ

	2018	2017
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	26 632,61	5 534,50
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä		
Myyntisaamiset	80 370,51	72 648,47
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	2 454,78	1 048,60

5. PYSYVÄT VASTAAVAT JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

Poistamaton hankintameno 1.1	8 911,02
Lisäykset tilikauden aikana	0,00
Tilikauden poistot	-6 290,13
Poistamaton hankintameno 31.12	2 620,89
Kirjanpitoarvo 31.12	2 620,89

6. OMA PÄÄOMA

	2018	2017
Peruspääoma 1.1	355 000,00	355 000,00
Muutokset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	355 000,00	355 000,00
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä 1.1	1 106 256,98	818 819,98
Lisäys/vähennys tilikauden aikana	380 758,72	287 437,00
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä 31.12	1 487 015,70	1 106 256,98
Tilikauden yli- / alijäämä 1.1	380 758,72	287 437,00
Siirto edellisten tilikausien yli- / alijäämään	-380 758,72	-287 437,00
Tilikauden yli-/alijäämä	349 970,97	380 758,72
Tilikauden yli- / alijäämä 31.12	349 970,97	380 758,72
Oma pääoma yhteensä	2 191 986,67	1 842 015,70

7. VELAT SAMAN KONSERNIN YHTEISÖILTÄ

	2018	2017
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	12 867,26	5 999,07
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Ostovelat	82,46	0,00

8. SIIRTOVELAT

	2018	2017
Henkilösivukulut	14 281,55	7 388,68
Lomapalkkajaksotus	323 096,87	293 308,93
Muut siirtovelat	19 873,78	10 196,50
	357 252,20	310 894,11

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

9. HENKILÖSTÖKULUT

	2018	2017
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 875 300,22	1 790 703,71
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	337 911,64	325 142,17
Muut henkilösivukulut	66 230,64	75 211,62
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 279 442,50	2 191 057,50
 Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	 0,00	 0,00
Yhteensä henkilöstökulut	2 279 442,50	2 191 057,50

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Tilinpäätös	sidottu
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	mikrokortit
Myyntireskontra	sähköinen arkistointi
Ostoreskontra	sähköinen arkistointi
Pysyvät vastaavat	atk-tuloste
Palkkakirjanpito	sähköinen arkistointi

VAASAN ALUETYÖTERVEYDEN JOHTOKUNNAN JA ALUETYÖTERVEYDEN
TOIMITUSJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Vaasassa 26.3.2019

Teemu Paavola
toimitusjohtaja

Alexi Koivisto

May-Gret Axell

Marianne Buss

Helena Nurmikoski

Maija Alasalmi

Mikko Viertokangas

Ann-Charlott Gröndahl

Birgitta Söderback

Olli Aalto

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Vaasa _____ / _____ 2019

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
JHT HT

V A A S A .
V A S A .

Tilinpäätös 2018

Vaasan Talotoimi -liikelaitos

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus

1	Toimitilajohtajan katsaus	2
2	Vaasan Talotoimi –liikelaitoksen hallinto	3
	2.1 Hallinto ja tilivelvollisuus	3
	2.2 Organisaatio	3
	2.3 Henkilöstö	4
3	Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	4
	3.1 Liikelaitoksen rahoituksellinen asema	4
	3.2 Vaasan Talotoimi – liikelaitoksen hallinnassa olevat toimitilat	4
4	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	5
5	Sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta	5
6	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja tunnusluvut	6
7	Toiminnan rahoitus ja tunnusluvut	8
8	Tase ja tunnusluvut	10
9	Tilikauden tuloksen käsittely	11

Talousarvion toteutuminen

10	Talousarvion toteutuminen	12
	10.1 Tavoitteiden toteutuminen	12
	10.2 Käyttötalouden toteutuminen	12
	10.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	13
	10.4 Rahoitusosan toteutuminen	14
	10.5 Investointien toteutuminen	14

Tilinpäätöslaskelmat

	Tuloslaskelma	17
	Rahoituslaskelma	18
	Tase	19

Liitetiedot

	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	21
	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	21
	Tasetta koskevat liitetiedot	22
	Vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	24
	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	25
	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	25

1. Toimitilajohtajan katsaus

Vuoden 2018 suuri merkittävä muutos toimintaympäristössä oli teknillisten tukipalveluiden inhouse yhtiön, TeeSe Botnia Oy:n, toiminnan aloitus toukokuussa. Yhtiöittämisen myötä työtapoja ja prosesseja on tarkasteltu ja tarpeen vaatiessa muutoksia on toteutettu. Yhteistyö TeeSe Botnia Oy:n kanssa on lähtenyt hyvin käyntiin, ja toimintatapoja kehitetään jatkuvasti.

Omaisuuksia myytiin vuoden 2018 aikana huomattava määrä. Aikaisemmin rakennusvalvonnan käytössä ollut osakehuoneisto Wasaborgin talosta myytiin keväällä. Vöyrinkatu 46:ssa sijaitseva sosiaaliviraston käytössä oleva Saunatalo luovutettiin kesäkuussa uudelle omistajalle, ja tilat vuokrattiin kaupungin käyttöön. Lisäksi Kalliokatu 9, Sundomin museo ja osakehuoneisto As. Oy Isännänrivistä myytiin kaupunkikonsernin ulkopuolelle. Kiinteistöyhtiö Pikipruukille luovutettiin lähes kaikki osakehuoneistot, jotka jo aiemmin olivat Pikipruukin hallinnoimat. Luovutus tapahtui apporttiluovutuksena. Luovutettujen osakehuoneistojen määrä oli 69 kpl, yhteensä n. 3 200 m². Tämän lisäksi luovutus käsitti sosiaalityö- ja perhepalvelut tulosalueen hallinnoimia osakehuoneistoja. Kaiken kaikkiaan luovutettuja asuntoja oli 95 kpl. Omaisuudesta kertyneet myyntivoitot tuloutetaan kaupungin tuloslaskelmaan, Talotoimelle kirjataan ainoastaan luovutuksista aiheutuneita menoja vastaava määrä myyntivoittoja.

Vuoden 2018 valtuustoon nähden sitovat tavoitteet sekä käyttötalouden että investointien osalta saavutettiin. Liikelyläämä ilman poistoja -tavoite toteutui lähes budjetin mukaisena ylittäen sen 20 000 eurolla. Toimintatuotot ylittivät budjetin yhteensä 1,1 milj. eurolla ja toimintakuluissa säästettiin budjettiin nähden 0,56 milj. euroa. Poistot ja rahoituskulut huomioiva kokonaistulos vuonna 2018 oli 1,5 milj. euroa alijäämäinen toteutuen lähes budjetin mukaisesti.

Vuoden 2018 talonrakennushankkeiden määräraha muutoksineen oli 9,925 milj. euroa, josta suurin osa (6,25 milj. euroa) oli varattu pienempien hankkeiden peruskorjausohjelmaan. Investointiohjelmassa jatkettiin Keskuskoulun peruskorjausta. Hallintotalon peruskorjaus oli hankesuunnitteluvaiheessa, ja Gerby nya daghem –hankkeen osalta päädyttiin vuokrapäiväkotiratkaisuun. Käyttösuunnitelman mukaisesta investointirahoituksesta jäi käyttämättä n. 1,65 milj. euroa.

Talotoimessa oli vuoden 2018 talousarviossa erityisenä painopisteenä koko kaupungin strategian mukainen järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta, jonka avulla varmistetaan toimitilavarallisuuden arvon säilyminen. Korjausvelan hallinta ja suunnitelmat kaupungin palvelutuotannosta vapautuvien tilojen jatkolle ovat tärkeitä näkökulmat omaisuuden hallinnassa. Muutaman vuoden ajan toiminut Talotoimen ja Kiinteistötoimen yhteinen Kiinteistökehitysryhmä työskentelee tehokkaasti omaisuuden kehittämisen ja myynnin edistämiseksi.

Vuoden 2018 aikana Vaasan Talotoimessa ovat henkilötövuodet vähentyneet 42,6 henkilötövuotta verrattuna edelliseen vuoteen. Suurin osa vähennyksistä aiheutui TeeSe Botnia Oy:n aloitettua toimintansa, koska suurin osa henkilöstöstä siirtyi yhtiön palvelukseen. Muut vähennykset ovat tapahtuneet irtisanoutumisista. Aikaisemmilta vuosilta tutut rekrytointivaikeudet ovat jatkuneet vielä vuonna 2018, eikä kaikkiin avoimiin vakansseihin ole saatu rekrytoitua sopivia henkilöitä. Vuonna 2018 henkilötövuosia kertyi yhteensä 34,7 (2017: 77,3; 2016: 82,9; 2015: 91,3;).

2. Vaasan Talotoimi –liikelaitoksen hallinto

2.1 Hallinto ja tilivelvollisuus

Vaasan Talotoimi ja Vaasan Vesi –liikelaitoksilla on yhteinen Teknisten liikelaitosten johtokunta, johon kuuluu yhdeksän jäsentä.

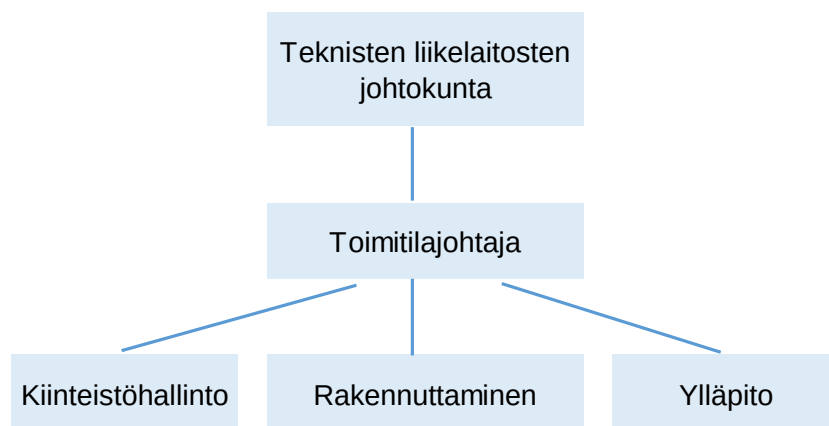
Varsinaiset jäsenet	Puolue	Varajäsenet	Puolue
Seppo Korpi, pj.	SDP	Mikko Viertokangas	SDP
Pentti Risberg, vpj.	KOK	Antti Uusitalo	KOK
Dan Jakobsson	RKP	Börje Sjöblom	SDP
Carita Mäkelä	RKP	Giovanna Teir	RKP
Gallina Sandås	RKP	Gunlög Ingves	RKP
Tuija Kivioja	SDP	Heidi Halenius	SDP
Juha Rantala	PS	Pasi Thölix	KD
Suvi Syrjä	Vihr	Tobias Simon	Vihr
Jorma Katajamäki	Vas	Tea Hietämäki	Vas

Teknisten liikelaitosten johtokunta on kokoontunut vuoden aikana 10 kertaa ja käsitellyt 73 pykälää. Kaupunginhallituksen edustajana Teknisten liikelaitosten johtokunnassa on toiminut Mauri Ollila (PS). Teknisen toimen toimialajohtaja Markku Järvelä, teknisen toimen lakimies Sebastian Rönnlund ja teknisen toimen talouscontroller Päivi Saukkoranta ovat osallistuneet kokouksiin mahdollisuuksien mukaan. Esittelijänä on toiminut toimitilajohtaja (Vaasan Vedeltä toimitusjohtaja) ja pöytäkirjanpitäjänä Hanna Pekkala.

Vaasan Talotoimi –liikelaitoksessa tilivelvollisia ovat johtokunnan jäsenet sekä toimitilajohtaja.

2.2.Organisaatio

Kuluneen vuoden aikana suurimman osan henkilöstöstä siirryttyä TeeSe Botnia Oy:n palvelukseen, Talotoimen organisaatiota muokattiin vastaamaan paremmin muuttunutta tilannetta.



2.3. Henkilöstö

Henkilökunnan määrä	Vakituiset	Määräaikaiset	Yhteensä
1.1.2018	74	1	75
Nettomuutokset	-56	-1	-57
31.12.2018	18		18

Henkilökunnan jakaantuminen toiminnoittain on esitetty liitetiedoissa.

Henkilötyövuosia kertyi vuonna 2018 yhteensä 34,7 (vuonna 2017: 77,3). Henkilöstökulujen kokonaissumma vuonna 2018 oli 2,1 milj. euroa sisältäen investointeihin aktivoidun osuuden (vuonna 2017: 3,6 milj. euroa). Henkilötyövuodet ovat vähentyneet yhtiöittämisen myötä, eläkkeelle siirtymisten ja irtisanoutumisien johdosta. Joidenkin avoimien vakanssien täyttäminen ei ole toteutunut vuoden 2018 aikana.

Vuoden 2018 aikana eläkkeelle siirtyi kolme henkilöä ja omasta pyynnöstä irtisanoutui 2 henkilöä. Poissaoloja (sairaus- sekä työ- ja vapaa-ajan tapaturmat) oli keskimäärin 6,0 päivää/henkilö (vuonna 2017: 13,8 päivää/hlö). Työtapaturmien osuus poissaoloista oli 0,8 päivää/henkilöä (vuonna 2017: 1,4 päivää/hlö).

3. Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

3.1. Liikelaitoksen rahoituksellinen asema

Vaasan Talotoimen rahoituksellinen asema parani vuoden 2017 tasoon nähden. Toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä 5,2 milj. euroa ylijäämäinen. Rahoituksen rahavirrassa korottomien velkojen muutos muilta kasvoi n. 1,0 milj. eurolla, koska As. Oy Kråklundinkadun osakkeiden kauppa purettiin, ja takaisin maksettava kauppasumma on kirjattu velkoihin. Rahavirtojen muutokset näkyvät korottoman velan määrässä kaupungille, joka pieneni n. 5,8 milj. euroa. Yhdystilin saldo oli 31.12.2018 3,9 milj. euroa (31.12.2017 9,7 milj. euroa). Toiminnan rahavirta oli 9,2 milj. euroa ja investointien rahavirta -4,0 milj. €. Investointien rahavirrassa on mukana asunto-osakkeiden ja rakennusten luovutustulot 4,3 milj.

Peruspääomassa ei vuonna 2018 tapahtunut muutoksia, koska kaupungin rahoittamia uudisrakennusinvestointeja ei toteutettu ollenkaan, eikä näin ollen kaupungilta kirjaantunut sijoitusta peruspääomaan. Talotoimi maksoi kaupungille peruspääoman sijoituksesta korvausta talousarviossa määritellyn mukaisesti 19,6 milj. euroa. Kaupungin Talotoimelle asettama tuottovaatimus on edelleen vuoden 2015 talousarvion tasolla.

3.2. Vaasan Talotoimi – liikelaitoksen hallinnassa olevat toimitilat

Vaasan Talotoimella oli vuoden 2018 lopussa hallinnassaan toimitiloja yhteensä 374 900 hu² (2017: 383 500 hu²). Omien tilojen väheneminen johtuu kohteiden myynneistä ja puruista esim. Saunatalon myynti sekä Vanhan Vaasan koulun purku, joka huomioitiin jo vuoden 2018 tilakannassa.

Kaupungin omistamista tiloista kaupungin oman palvelutuotannon käytössä oli noin 85 %, ulosvuokrattuja tiloja noin 7 % ja noin 8 % muita tiloja. Ulkopuolisille vuokrattujen tilojen osuus on kasvanut teknisten tukipalveluiden yhtiöittämisen myötä. Tällä hetkellä noin 56 % ulosvuokratuista tiloista on vuokrattu kaupunginkonsernin yksiköille.

Muut tilat sisältävät vapaat vuokrattavissa olevat tilat, ei vuokrattavissa olevat tilat sekä peruskorjauksessa olevat tilat. Vapaiden vuokrattavissa olevien tilojen määrä vähentyi vuonna 2018

noin 7 600 hum²:llä. Ei-vuokrattavat tilat vähentyivät noin 1 300 hum²:lla toteutuneiden purkujen vuoksi.

	TP2017 (hum ²)	TP2018 (hum ²)	Muutos
Hallinnassa oleva tilakanta			
Omat tilat	360 710	350 284	-10 426
Ulkoa vuokratut tilat	22 752	24 618	1 866
Hallinnassa olevat tilat yhteensä	383 462	374 902	-8 560
Hallinnassa olevien tilojen käyttö			
Kaupungin omassa käytössä olevat tilat	329 656	320 106	-9 550
Ulosvuokratut tilat	17 373	25 597	-8 224
Muut tilat	36 433	29 199	-7 234
Tilat yhteensä	383 462	374 902	-8 560

4. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Talotoimen perustehtävänä ja erityisenä jatkuvana strategisena tavoitteena on kaupungin omistaman rakennus- ja tilakannan hallinta ja laadukas kiinteistönpito. Kiinteistönpitoon sisältyy mm. kiinteistön ylläpidon tuottaminen, toimitilojen vuokraaminen ja isännöinti sekä erillisinvestointien rakennuttaminen. Kaupungin palvelutuotannon tarvitsemat toimitilat tuotetaan omasta tilakannasta tai ulkoa vuokratuista tiloista.

Talonrakennusinvestoinneissa pitkään peruskorjauksen kohteena ollut Keskuskoulu valmistuu vuoden 2019 aikana. Keskustan kouluverkon tilatarveselvitystyötä jatketaan edelleen. Vanhan Vaasan koulu on purettu ja uuden koulun hankesuunnittelu aloitetaan. Perinteisten rakennuttamistehtävien lisäksi Talotoimen asiantuntijat osallistuvat erilaisiin työryhmiin liittyen mm. hankkeisiin, joita kaupunki rahoittaa ja on osaomistajana.

Perustuen käynnissä olleeseen sote- ja maakuntauudistukseen, vuoden 2018 aikana toimintansa aloitti kaksi tukipalveluyhtiötä, TeeSe Botnia Oy ja Micobotnia Oy. TeeSe Botnia Oy toimii Vaasan kaupungin ja Vaasan sairaanhoitopiirin yhteisenä teknillisten tukipalvelujen tuottajana. Yhteistyö Talotoimen ja TeeSe Botnia Oy:n kanssa on lähtenyt hyvin käyntiin, ja käytännön myötä työtapoja muokataan ja kehitetään jatkuvasti. Tulevat vuodet ovat lisäksi haasteellisia koko kaupunkikonsernille Vaasan kaupungin kertyneen alijäämän kattamisvelvoitteen vuoksi. Työ toiminnan tarkastelemiseksi ja säästöjen kohdentamiseksi onkin jo aloitettu. Myös mahdollinen kuntaliitos Mustasaaren kanssa tuo mukanaan omat haasteet toiminnan ja talouden yhdistämisen myötä.

5. Sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa Vaasan Talotoimi -liikelaitoksen toiminnan painopisteistä ja strategisista tavoitteista. Talotoimen riskienhallinnan prosessi pohjautuu Vaasan kaupungin riskienhallintapolitiikkaan. Riskienarviointi on osa organisaation sisäistä valvontaa. Riskeihin vastataan tapauskohtaisesti joko välttämällä, pienentämällä, jakamalla tai kantamalla. Olennaista on riskien tunnistaminen ja että niiden hallinta on osa Talotoimen jokapäiväistä toimintaa. Sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sen asianmukaisuudesta ja riittävydestä vastaa Vaasan kaupungissa kaupunginhallitus. Tämän lisäksi Vaasan Talotoimi -liikelaitoksen johtokunnalla on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Vaasan Talotoimessa toimitilajohtaja

vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta koko organisaation osalta. Sisäisen valvonnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, että organisaatiolle asetetut tavoitteet saavutetaan. Sisäinen valvonta ei ole erillinen prosessi vaan se on Talotoimessa yhdistetty osaksi normaalia jokapäiväistä toimintaa ja se vaikuttaa organisaation jokaisella tasolla.

Sisäisen valvonnan suunnitelmassa vuodelle 2018 nostettiin kolme olennaisinta asiaa kehittämiskohdiksi. Ensimmäisenä kohtana on tukipalvelujen yhtiöittäminen ja sen myötä Talotoimen organisaation jakaminen kahteen osaan. Toisena kohtana on sisäilmastoasioiden vaikutus kiinteistöissä tapahtuvaan toimintaan. Kolmantena kohtana on peruskorjausten kohdistaminen väärin (strategisten tiedon puutteiden vuoksi). Sisäisen valvonnan suunnitelman 2018 toteuma raportoidaan erikseen tilinpäätöksen liitetietona.

Riskien arvioinnissa tärkeää on tunnistaa erilaiset riskit, analysoida niitä sekä arvioida niiden merkitystä. Lisäksi mietitään toimenpiteet ja keinot niiden hallintaan tai niihin varautumiseen. Vaasan Talotoimi –liikelaitoksen riskiarvio ja riskienhallintasuunnitelma 2018 –raportissa tiivistettiin olennaisimmat riskit ja toimenpiteet niiden hallintaan. Raportissa on myös liitteenä riskimatriisi, josta löytyy kaikki tunnistetut riskit sekä niiden suuruus (todennäköisyys * vaikutus). Vuoden 2018 huomattaviksi ja siten olennaisimmiksi riskeiksi määriteltiin edelleen sisäilmastoasioiden vaikutus kiinteistöissä tapahtuvaan toimintaan, maakunta ja sote -uudistus, palvelutuotannon käytöstä vapautuvat toimitilat ja asiakkaiden/kaupunkikonsernin toimitilahallinta. Lisäksi huomattaviksi riskeiksi tunnistettiin Talotoimen maineen hallinta, henkilöstöriskit ja tukipalvelujen yhtiöittäminen eli TeeSe Botnia Oy. Riskienhallintasuunnitelman toteuma 2018 raportoidaan erikseen tilinpäätöksen liitetietona.

6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja tunnusluvut

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Liikelaitoksen tuloslaskelmassa esitetään kaupungin ulkopuolelta sekä kaupungin muilta yksiköiltä saadut tuotot ja niille maksetut kulut.

Talotoimen tuotot olivat yhteensä 47,8 milj. euroa, josta liikevaihdon osuus oli 46,7 milj. euroa. Liikevaihdosta n. 93 % muodostui sisäisistä vuokratuotoista. Talotoimen omien yksiköiden sisäiset vuokrat (186 000 €) sisältyvät tässä vuokratuloihin ja –menoihin. Sisäisten vuokrien taso on vuoden 2016 tasolla, korotuksia ei ole tehty.

1 000 €	2018	2017	Muutos €	Muutos -%
Toimintatuotot	47 806	47 526	280	0,59 %
Materiaalit ja palvelut	12 390	10 667	1 724	16,16 %
Henkilöstökulut	1 997	3 246	-1 249	-38,47 %
Poistot ja arvonalennukset	10 741	10 686	56	0,52 %
Vuokrakulut	4 444	4 699	-256	-5,44 %
Liiketoiminnan muut kulut	82	133	-51	-38,26 %
Rahoitustuotot ja -kulut	19 662	19 658	4	0,02 %

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto	46 496	46 629
Valmistus omaan käyttöön	385	482
Liiketoiminnan muut tuotot	17	10
Tuet ja avustukset kunnalta	723	5
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 853	-5 799
Palvelujen ostot	-6 538	-4 868
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 452	-2 501
Eläkekulut	-491	-636
Muut henkilösivukulut	-54	-109
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 577	-9 835
Arvonalentumiset	-1 165	-851
Vuokrat	-4 258	-4 299
Liiketoiminnan muut kulut	-82	-133
Liikelylijäämä (-alijäämä)	18 151	18 095
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	0	0
Muille maksetut korkokulut	-13	-14
Korvaus peruspääomasta	-19 645	-19 645
Muut rahoituskulut	-5	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 511	-1 563

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	10,37	10,25
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	10,45	10,33
Voitto, %	-3,25	-3,35

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

7. Toiminnan rahoitus ja tunnusluvut

Rahoituslaskelmaan kootaan liikelaitoksen kaikki rahanlähteet ja rahankäyttö tilikauden aikana. Rahoituslaskelma kuvaa tilikauden liiketapahtumien vaikutusta liikelaitoksen rahavaroihin. Liikelaitoksen rahavarat sisältyvät kaupungin varoihin ja keskinäistä saatavaa/velkaa seurataan yhdystilin avulla.

Toiminnan rahavirta vuonna 2018 oli n. 9,2 milj. euroa. Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin Vaasan Talotoimi pystyy tilikauden aikana toimintansa kautta tuottamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, peruspääoman korvauksen maksamiseen, peruskorjausinvestointien toteuttamiseen ja mahdollisiin ulkopuolisten lainojen takaisinmaksuun.

Investointimenot olivat 8,3 milj. euroa ja luovutustulot pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynneistä 4,3 milj. euroa. Kokonaisuudessaan investointien rahavirta oli 4,0 milj. euroa. Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka Vaasan Talotoimi käyttää palvelutuotannon edellytyksien järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä 5,2 milj. euroa ylijäämäinen. Ylijäämä osoittaa, että investointimenot kokonaisuudessaan jäivät toiminnan rahavirtaa pienemmiksi vuonna 2018.

Rahoituksen rahavirta oli 5,2 milj. euroa. Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Peruspääomassa ei tapahtunut muutoksia, korottoman lainan määrä Vaasan kaupungilta pieneni n. 5,8 milj. euroa.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Liikeliikettä (-alijäämä)	18 151	18 095
Poistot ja arvonalentumiset	10 741	10 686
Korvaus peruspääomasta	-19 645	-19 645
Rahoitustuotot ja -kulut	-18	-14
Muut tulorahoituksen oikaisuerät	-13	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	2	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 265	-7 200
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 266	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 220	1 922
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	-5
Antolainasaamisten vähennys	25	11
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-7	-7
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-440	65
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-5 793	-1 899
Korottomien velkojen muutos muilta	994	-87
Rahoituksen rahavirta	-5 220	-1 922
Rahavarojen muutos	0	0
Yhdystilin saldo		
Saldo 31.12	-3 876	-9 669
Saldo 1.1	-9 669	-11 569

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran

kertymä 5 vuodelta, €

6 297 098 -7 045 395

Investointien tulorahoitus, %

111,67 58,47

Lainanhoitokate

474,78 453,47

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * (Ylijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) /
Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

= (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) /
(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

8. Tase ja tunnusluvut

Rakennusten tasearvo pieneni aktivointien ja poistojen jälkeen n. 7,5 milj. euroa. Vuonna 2018 ei valmistunut erillisiä talonrakennushankkeita, mutta peruskorjaushjelman investointeja valmistui n. 5,1 milj. euron edestä. Osakkeet ja osuudet pienenivät tilikaudella yhteensä n. 2,0 milj. eurolla johtuen Koy Pikipruukille luovutettujen asunto-osakkeiden kirjauksesta. Lisäksi kaksi muuta asunto-osaketta myytiin kaupunkikonsernin ulkopuolelle.

Talotoimen oma pääoma pieneni tilikauden alijäämän verran eli n. 1,5 milj. eurolla. Omaan pääomaan sisältyvään peruspääomaan ei tullut muutoksia. Vieras pääoma pieneni n. 4,8 milj. euroa.

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	165 574	165 574
Muut pitkävaikutteiset menot	262	303	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	8 650	10 214
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	0	0	Tilikauden yli- / alijäämä	-1 511	-1 563
	262	303		172 713	174 224
Aineelliset hyödykkeet			VIERAS PÄÄOMA		
Maa- ja vesialueet	104	104	Pitkäaikainen		
Rakennukset	170 719	178 181	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 495	1 501
Koneet ja kalusto	15	19		1 495	1 501
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	4 989	2 186	Lyhytaikainen		
	175 827	180 490	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7	7
Sijoitukset			Saadut ennakot	6	0
Osakkeet ja osuudet	2 763	4 791	Ostovelat	2 218	1 622
Muut saamiset	1 689	1 714	Korottomat velat kunnalta	3 876	9 669
	4 452	6 505	Muut velat	1 041	94
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Siirtovelat	242	797
Saamiset				7 390	12 190
Lyhytaikaiset saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	181 597	187 915
Myyntisaamiset	682	80			
Siirtosaamiset	373	538			
Muut saamiset	3	0			
	1 057	617			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	181 597	187 915			
TASEEN TUNNUSLUVUT					
Omavaraisuus, %	95,11	92,71			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	18,80	29,35			
Kertynyt ylijäämä, 1 000 €	7 139	8 650			
Lainakanta 31.12., 1 000 €	1 501	1 508			

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

9. Tilikauden tuloksen käsittely

Johtokunta esittää, että tilikauden tulos -1 511 471,71 euroa siirretään tilikauden yli-/alijäämä -tilille.

10. Talousarvion toteutuminen

Vaasan Talotoimen johtokunta on 20.12.2017 vahvistanut vuoden 2018 talousarvion, joka on kaupunginvaltuuston 18.12.2017 hyväksymän talousarvion mukainen.

10.1 Tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite 2018	TA 2018	Muutokset 2018	Yhteensä	Toteuma 2018	Ero
Korvaus peruspääomasta	19 644 500	-	19 644 500	19 644 500	0
Liikeliikettä ilman poistoja	27 234 000	-	27 234 000	28 892 303	1 658 303
Investoinnit	9 665 000	260 000	9 925 000	8 265 222	-1 659 778

Päätökset talousarviomuutoksista vuoden 2018 aikana

Investointimenoja tarkistettiin investointien käyttösuunnitelmien käsittelyssä (KV 19.3.2018) ja vuodelta 2017 siirrettiin määrärahoja vuodelle 2018 yhteensä 260 000 €:lla johtuen pienistä aikataulullisista seikoista Keskuskoulun peruskorjaushankkeessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Lyhyen aikavälin tavoitteet ja mittarit määritellään Talotoimessa vuosittain ja mittarit johdetaan Vaasan Talotoimen strategisista tavoitteista. Vuoden 2018 painopistealueet olivat:

Painopisteet 2018	Arviointikriteeri/mittari	Tavoite 2018	Toteutuma 2018
Kustannustehokkaasti tuotetut turvalliset ja terveelliset tilat	Ylläpitokustannukset (suorassa omistuksessa olevat rakennukset)	≤ v. 2017 kustannukset	Ylläpitomenot 2018: 3,90 €/hum²/kk (2017: 3,84 €/ hum²/kk)
Kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen	Kuntoluokka %	≥ 75 %	73,5 % (2017: 74,3 %)
	Korjausvelka €	20 – 50 milj. €	38,6 M€ (2017: 35,7 M€)

Talotoimessa oli vuoden 2018 talousarviossa erityisenä painopisteenä koko kaupungin strategian mukainen järkevä ja tehokas omaisuuden hallinta, jonka avulla varmistetaan toimitilavarallisuuden arvon säilyminen. Korjausvelan hallinta ja suunnitelmat kaupungin palvelutuotannosta vapautuvien tilojen jatkolle ovat tärkeitä näkökulmat omaisuuden hallinnassa. Muutaman vuoden ajan toiminut Talotoimen ja Kiinteistötoimen yhteinen Kiinteistökehitysryhmä työskentelee tehokkaasti omaisuuden kehittämisen ja myynnin edistämiseksi.

10.2. Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sisältävät Talotoimen sisäiset tulot ja menot talousarvion ja toteuman vertailtavuuden varmistamiseksi.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	46 709 300,00	0,00	46 709 300,00	47 806 074,00	1 096 774,00
Toimintamenot	-19 475 300,00	0,00	-19 475 300,00	-18 913 771,00	561 529,00
Toimintakate	27 234 000,00	0,00	27 234 000,00	28 892 303,00	1 658 303,00

10.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama - %
Liikevaihto	46 368 800,00	0,00	46 368 800,00	46 681 450,07	312 650,07	0,7 %
Valmistus omaan käyttöön	340 000,00	0,00	340 000,00	384 759,03	44 759,03	13,2 %
Liiketoiminnan muut tuotot	500,00	0,00	500,00	17 251,76	16 751,76	3350,4 %
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	0,00	0,00	722 613,55	722 613,55	
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 410 400,00	0,00	-6 410 400,00	-5 853 028,71	557 371,29	-8,7 %
Palvelujen ostot	-4 912 300,00	0,00	-4 912 300,00	-6 537 801,29	-1 625 501,29	33,1 %
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 704 100,00	0,00	-2 704 100,00	-1 452 458,49	1 251 641,51	-46,3 %
Henkilösiivokulut						
Eläkekulut	-733 300,00	0,00	-733 300,00	-491 005,94	242 294,06	-33,0 %
Muut henkilösiivokulut	-111 500,00	0,00	-111 500,00	-53 535,98	57 964,02	-52,0 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 101 100,00	0,00	-9 101 100,00	-9 576 549,61	-475 449,61	5,2 %
Kertaluonteiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	-1 164 794,31	-1 164 794,31	
Vuokratulot	-4 463 000,00	0,00	-4 463 000,00	-4 443 600,24	19 399,76	-0,4 %
Liiketoiminnan muut kulut	-140 700,00	0,00	-140 700,00	-82 340,63	58 359,37	-41,5 %
Liikelyläämä	18 132 900,00	0,00	18 132 900,00	18 150 959,21	18 059,21	0,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot						
Muille maksetut korkokulut	-14 000,00	0,00	-14 000,00	-12 870,05	1 129,95	-8,1 %
Korvaus peruspääomasta	-19 644 500,00	0,00	-19 644 500,00	-19 644 500,00	0,00	0,0 %
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	-5 060,87	-5 060,87	
Tilikauden ylijäämä+ (alijäämä-)	-1 525 600,00	0,00	-1 525 600,00	-1 511 471,71	14 128,29	-0,9 %

Liikevaihto ylitti budjetin n. 1,1 milj. eurolla. Eroa selittää Vanhan Vaasan koulun alaskirjauksen verran kaupungilta saatu avustus 0,7 milj. euroa ja vuokratuottojen ylittyminen n. 0,4 milj. eurolla. Myös muissa erissä oli pienempiä eroja sekä alle että yli budjetoidun. Valmistus omaan käyttöön ylitti budjetin n. 45 000 eurolla.

Toimintakulut alittivat budjetin yhteensä n. 0,6 milj. eurolla. Materiaalien ja palveluiden toteuma oli yhteensä 12,4 milj. euroa eli 1,1 milj. euroa budjetoitua enemmän. Palvelujen ostot ylittivät budjetin 1,6 milj. eurolla. Suurin ylitys kohdistui urakoitsija- ja huoltomiespalvelujen ostoon, joihin sisältyy ostot TeeSe Botnia Oy:ltä. Asiantuntija- ja suunnittelupalveluissa budjetti alitettiin n. 184 000 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta toteuma oli budjetoitua pienempi yhteensä n. 560 000 euron verran, johtuen pääosin sähkö- ja lämmityskustannusten säästöistä, n. 488 000 euroa.

Henkilöstökuluissa budjettiin nähden syntyi säästöä n. 1,6 milj. euroa. Henkilöstössä tapahtui suuria muutoksia budjetoituihin henkilöstömääriin nähden johtuen TeeSe Botnia Oy:n aloitettua toimintansa ja suurimman osan henkilöstöstä siirrettyä yhtiön palvelukseen. Myös muut muutokset henkilöstössä ja edelleen jatkuneet rekrytointi vaikeudet vaikuttivat hieman henkilöstökulujen määrään.

Suunnitelman mukaiset poistot ylittivät budjetin 0,5 milj. eurolla, mutta johtuen budjetoimattomista arvonalentumiskirjauksista 1,2 milj. euroa, kokonaispoistot ylittivät budjetin 1,6 milj. eurolla.

Toteutuneiden poistojen ero budjetoituihin selittyy muutamien liikuntarakennusten puuttumisesta poistotiedoista sekä virheellisestä arvioinnista edellisen vuoden peruskorjausten vaikutuksesta poistoihin. Arvonalentumisiin kirjattiin mm. Vanhan Vaasan koulu sekä muiden purettavien rakennusten tasearvoja. Arvonalentumisiin kirjattiin myös n. 113 000 euron edestä talonrakennushankkeita, joita ei enää toteuteta sellaisenaan alkuperäisen suunnitelman mukaan.

10.4 Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	18 132 900,00	0,00	18 132 900,00	18 150 959,21	-18 059,21
Poistot ja arvonalentumiset	9 101 100,00	0,00	9 101 100,00	10 741 343,92	-1 640 243,92
Korvaus peruspääomasta	-19 644 500,00	0,00	-19 644 500,00	-19 644 500,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-14 000,00	0,00	-14 000,00	-17 930,92	3 930,92
Muut tulo-rahoituksen oikaisuerät	0,00	0,00	0,00	-10 571,36	10 571,36
Rahoitusjäämä	7 575 500,00	0,00	7 575 500,00	9 219 300,85	-1 643 800,85
Investointien rahavirta					
Investointimenot	9 665 000,00	260 000,00	9 925 000,00	8 265 222,21	1 659 777,79
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	0,00		0,00	-4 266 195,39	4 266 195,39
Kaupungin rahoitettavat (netto)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 089 500,00	-260 000,00	-2 349 500,00	5 220 274,03	-7 569 774,03
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00	0,00	25 455,66	-25 455,66
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0,00	0,00	0,00	-6 597,30	6 597,30
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamisten muutos muilta	0,00	0,00	0,00	-439 816,83	439 816,83
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0,00	0,00	0,00	-5 793 287,73	5 793 287,73
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	0,00	0,00	993 972,17	-993 972,17
Rahoituksen rahavirta	0,00	0,00	0,00	-5 220 274,03	5 220 274,03
Rahavarojen muutos	-2 089 500,00	-260 000,00	-2 349 500,00	0,00	-2 349 500,00
Yhdystilin saldo					
Saldo 31.12.	-3 875 864,95				
Saldo 1.1.	-9 669 152,68				
	5 793 287,73				

Toiminnan rahavirta vuonna 2018 oli 1,6 milj. euroa talousarviota suurempi. Poikkeamaan vaikuttaa 1,1 milj. budjetoitua paremmat tuotot, sekä 0,6 milj. euroa budjetoitua pienemmät toimintakulut.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä 7,6 milj. euroa budjetoitua parempi. Investointien rahavirtojen poikkeamat suhteessa budjetoituun on selvitetty kappaleessa 10.5. Investointien toteutuminen.

10.5 Investointien toteutuminen

Vaasan kaupungissa liikelaitoksilla sitovana investointimäärärahana on valtuuston myöntämä vuotuinen kokonaismääräraha; kuitenkin niin, että talonrakennusinvestoinneissa rahoituksen sitovuus on hanketasolla.

INVESTOINTIOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Tulot					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00	0,00	4 253 335,39	4 253 335,39
Tulot yhteensä	0,00	0,00	0,00	4 253 335,39	4 253 335,39
Menot					
8036 Hallintotalon peruskorjaus	800 000,00		800 000,00	390 239,83	-409 760,17
8039 Keskuskoulun peruskorjausten loppuunsaattaminen	1 900 000,00	260 000,00	2 160 000,00	2 086 717,37	-73 282,63
8041 Keskustan kouluverkko	300 000,00	0,00	300 000,00	0,00	-300 000,00
8042 Museoiden varasto- ja konservointitilat	100 000,00	0,00	100 000,00	528,75	-99 471,25
8043 Vamia, autohalli & rakennus	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	-100 000,00
8044 Gerby nya daghem	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	-100 000,00
8045 Vanhan Vaasan koulu	100 000,00	0,00	100 000,00	16 082,00	-83 918,00
8198 Rakennusten peruskorjaus	6 250 000,00	0,00	6 250 000,00	5 771 654,26	-478 345,74
Talonrakennusinvestointimenot yhteensä	9 650 000,00	260 000,00	9 910 000,00	8 265 222,21	-1 644 777,79
8680 Koneet ja laitteet	15 000,00	0,00	15 000,00	0,00	-15 000,00
Investointimenot yhteensä	9 665 000,00	260 000,00	9 925 000,00	8 265 222,21	-1 659 777,79

Tulot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot käsittävät rakennusten ja asunto-osakkeiden luovutustuloja. Myynteihin ja luovutuksiin sisältyi mm. Vöyrinkatu 46 ja Koy Pikipruukin hallinnoimien asunto-osakkeiden apportiluovutus Koy Pikipruukille. Lisäksi muutama muu kohde myytiin tilikauden aikana.

Investointimenot

Talotoimen talonrakennushankkeisiin oli vuonna 2018 varattu rahoitusta yhteensä 9,7 milj. euroa ja irtaimen omaisuuden hankintaan oli varattu yhteensä 15 000 euroa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 19.3.2018 investointien käyttösunnitelmien yhteydessä siirron vuoden 2017 investointimäärärahasta vuodelle 2018 johtuen pienistä aikataulullisista seikoista Keskuskoulun peruskorjaus hankkeessa. Näin ollen kokonaismääräraha investoinneissa vuodelle 2018 oli 9,9 milj. euroa. Yhtään hanketta ei valmistunut vuoden 2018 aikana. Talonrakennusinvestointimenojen toteuma oli yhteensä 8,27 milj. euroa, joka koostui kokonaisuudessaan peruskorjauksista. Budjetoiduista investointirahoituksesta jäi käyttämättä n. 1,66 milj. euroa.

Poikkeamat vuositason talousarvioon:

Keskuskoulun peruskorjaus hankkeessa budjetoidut menot eivät kaikilta osin toteutuneet vuonna 2018, ja hankkeen viimeiselle vuodelle siirretään 73 000 euroa. Hallintotalon peruskorjauksen aloittamiseen varattu määräraha alittui n. 400 000 eurolla ja määrärahat siirretään vuodelle 2019. Keskustan kouluverkko –hankkeen tarveselvitys ei edennyt, eikä hanketta aloitettu suunnittelemaan ja sille varattu määräraha 300 000 euroa jäi käyttämättä. Vanhan Vaasan koulun suunnitteluun varatusta määrärahasta siirretään vuodelle 2019 n. 84 000 euroa. Gerby nya daghem päätettiin toteuttaa vuokrapäiväkotina ratkaisuna, joten hanke investointina peruttiin. Myöskään Museoiden varasto- ja konservointitilat sekä Vamian autohalli & rakennus –hankkeet eivät edenneet ja niille varatut suunnittelurahat jäivät käyttämättä. Poiston alaista irtainta omaisuutta ei hankittu vuonna 2018.

Peruskorjausohjelman toteuma oli n. 5,8 milj. euroa. Talousarvio alittui n. 0,5 milj. eurolla. Suurimmat peruskorjauskohteet vuonna 2018 olivat Huvikummun päiväkodin osasaneeraus (1. krs), Nummen koulun ilmanvaihtokoneiden peruskorjaus sekä Nummen koulun osasaneerauksen vaihe 1.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

VAASAN TALOTOIMI TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
Liikevaihto		46 495 551,03		46 628 535,23
Valmistus omaan käyttöön		384 759,03		481 711,00
Liiketoiminnan muut tuotot		17 251,76		9 906,07
Tuet ja avustukset kunnalta		722 613,55		5 053,03
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 853 028,71		-5 798 741,62	
Palvelujen ostot	<u>-6 537 801,29</u>	-12 390 830,00	<u>-4 867 943,56</u>	-10 666 685,18
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 452 458,49		-2 500 679,17	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-491 005,94		-636 129,55	
Muut henkilösivukulut	<u>-53 535,98</u>	-1 997 000,41	<u>-108 987,98</u>	-3 245 796,70
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 576 549,61		-9 834 872,85	
Arvonalentumiset	<u>-1 164 794,31</u>	-10 741 343,92	<u>-850 727,39</u>	-10 685 600,24
Vuokrakulut		-4 257 701,20		-4 298 875,34
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-82 340,63</u>		<u>-133 375,42</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		18 150 959,21		18 094 872,45
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	
Muille maksetut korkokulut	-12 870,05		-13 549,05	
Korvaus peruspääomasta	-19 644 500,00		-19 644 500,00	
Muut rahoituskulut	<u>-5 060,87</u>	-19 662 430,92	<u>-213,70</u>	-19 658 262,75
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-1 511 471,71		-1 563 390,30

VAASAN TALOTOIMI RAHOITUSLASKELMA

	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	18 150 959,21		18 094 872,45	
Poistot ja arvonalentumiset	10 741 343,92		10 685 600,24	
Korvaus peruspääomasta	-19 644 500,00		-19 644 500,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 930,92		-13 762,75	
Muut tulorahoituksen korjauserät	-12 860,00			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	2 288,64	9 219 300,85	0,00	9 122 209,94
Investointien rahavirta				
Investointimenot	8 265 222,21		7 199 979,07	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-4 266 195,39	-3 999 026,82	0,00	-7 199 979,07
Toiminnan ja investointien rahavirta		5 220 274,03		1 922 230,87
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0,00		-5 000,00	
Antolainasaamisten vähennys muilta	25 455,66	25 455,66	10 970,89	5 970,89
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-6 597,30	-6 597,30	-6 597,32	-6 597,32
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos muilta	-439 816,83		64 886,20	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-5 793 287,73		-1 899 387,99	
Korottomien velkojen muutos muilta	993 972,17	-5 239 132,39	-87 102,65	-1 921 604,44
Rahoituksen rahavirta		-5 220 274,03		-1 922 230,87
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Yhdystilin saldo				
Saldo 31.12	-3 875 864,95		-9 669 152,68	
Saldo 1.1	-9 669 152,68	5 793 287,73	-11 568 540,67	1 899 387,99

VAASAN TALOTOIMI TASE

VASTAAVAA

2018**2017**

A PYSYVÄT VASTAAVAT

I Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot	261 616,95	302 503,26
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
	<u>261 616,95</u>	<u>302 503,26</u>

II Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	103 695,00	103 695,00
Rakennukset	170 718 720,20	178 180 919,48
Koneet ja kalusto	15 012,07	19 462,12
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 989 431,09	2 185 628,16
	<u>175 826 858,36</u>	<u>180 489 704,76</u>

III Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	2 763 266,35	4 791 279,38
Muut saamiset	1 688 500,86	1 713 956,52
	<u>4 451 767,21</u>	<u>6 505 235,90</u>

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

II Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	682 185,46	79 554,54
Muut saamiset	372 553,49	537 883,64
Siirtosaamiset	2 516,06	0,00
	<u>1 057 255,01</u>	<u>617 438,18</u>

VASTAAVAA YHTEENSÄ

181 597 497,53187 914 882,10

VASTATTAVAA

2018**2017**

A OMA PÄÄOMA

I Peruspääoma

165 573 614,51 165 573 614,51

II Edellisten tilikausien yli- / alijäämä

8 650 492,46 10 213 882,76

IV Tilikauden yli- / alijäämä

-1 511 471,71 -1 563 390,30

172 712 635,26 174 224 106,97

D VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

1 494 556,24 1 501 153,54

1 494 556,24 1 501 153,54

II Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

6 597,32 6 597,34

Saadut ennakot 6 485,66 472,32

Ostovelat 2 218 180,21 1 621 665,12

Korottomat velat kunnalta 3 875 864,95 9 669 152,68

Muut velat 1 041 389,36 94 251,91

Siirtovelat 241 788,53 797 482,22

7 390 306,03 12 189 621,59

181 597 497,53187 914 882,10

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET JA MENETELMÄT

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 17.3.2014 § 31 hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Alle 10.000 euron hankinnat on kirjattu vuosikuluiksi.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempana arvoon.

Saamisten arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden laskelmat on muutettu vastaamaan kuluneen tilikauden ryhmittelyä.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2. LIIKETOIMINNAN TOIMINTATUOTOT

Toimintatuotot	2018	2017
Vuokratuotot, kaupungin yksiköt	43 426 577,51	43 878 524,70
Vuokratuotot, ulkoiset asiakkaat	2 607 265,53	1 816 656,56
Tilaustyöt	395 111,62	933 353,97
Sisäiset siirrot	384 759,03	481 711,00
Muut tuotot	83 848,13	9 906,07
Avustus kaupungilta	722 613,55	5 053,03
Yhteensä	47 620 175,37	47 125 205,33

3. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoa arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät:

Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta	tasapoisto	
Liikearvo	2-5 vuotta	tasapoisto	
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5 vuotta	tasapoisto	
Rakennukset	20-50 vuotta	tasapoisto, menojäännöspoisto	5-20 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30 vuotta	tasapoisto, menojäännöspoisto	10-25%
Poistonalainen irtain omaisuus	5-20 vuotta	tasapoisto	

4. LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT PUOLUEILLE JA PUOLUEYHDISTYKSILLE

TEKNISTEN LIIKELAITOSTEN JOHTOKUNTA

	2018	2017
SDP Vaasan kunnallisjärjestö	185,00	200,00
Keskustan Vaasan kunnallisjärjestö	0,00	90,00
Svenska Folkpartiet	120,00	72,00
Kokoomus Vaasa	60,00	187,50
Vaasan Perussuomalaiset	112,50	0,00
Vaasan seudun vihreät	67,50	0,00
Vasemmistoliitto	90,00	
Kristillisdemokraatit Vaasa	0,00	60,00
YHTEENSÄ	635,00	609,50

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

5. PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvien vastaavien hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet				
	Muut pitkä- vaikuttei- set menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	302 503,26	0,00	302 503,26	103 695,00	178 180 919,48	19 462,12	2 185 628,16	180 489 704,76
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	5 063 613,06	0,00	3 201 609,15	8 265 222,21
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 227 611,00	0,00	0,00	-2 227 611,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	284 951,29	0,00	-284 951,29	0,00
Tilikauden poisto	-40 886,31	0,00	-40 886,31	0,00	-9 531 213,25	-4 450,05	0,00	-9 535 663,30
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 051 939,38	0,00	-112 854,93	-1 164 794,31
Poistamaton hankintameno 31.12.	261 616,95	0,00	261 616,95	103 695,00	170 718 720,20	15 012,07	4 989 431,09	175 826 858,36
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	261 616,95	0,00	261 616,95	103 695,00	170 718 720,20	15 012,07	4 989 431,09	175 826 858,36

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet Omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 883 321,19	398 133,24	2 509 824,95	4 791 279,38	1 595 022,41	118 934,11	1 713 956,52
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-339 573,57	-1 688 439,46	-2 028 013,03	-23 403,77	-2 051,89	-25 455,66
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 883 321,19	58 559,67	821 385,49	2 763 266,35	1 571 618,64	116 882,22	1 688 500,86
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 883 321,19	58 559,67	821 385,49	2 763 266,35	1 571 618,64	116 882,22	1 688 500,86

6. VAIHTUVAT VASTAAVAT

Lyhytaikaiset saamiset	2018	2017
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	614 301,33	6 160,09
Siirtosaamiset	2 516,06	0,00
Muut saamiset	0,00	2 388,73
Saamiset osakkuusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	3 877,17	4 045,81

7. OMA PÄÄOMA

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	165 573 614,51	165 573 614,51
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	165 573 614,51	165 573 614,51
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	10 213 882,76	11 726 500,64
Lisäys/vähennys tilikauden aikana	-1 563 390,30	-1 512 617,88
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	8 650 492,46	10 213 882,76
Tilikauden yli-/alijäämä 1.1.	-1 563 390,30	-1 512 617,88
Siirto edellisten tilikausien yli-/alijäämään	1 563 390,30	1 512 617,88
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 511 471,71	-1 563 390,30
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	-1 511 471,71	-1 563 390,30
Oma pääoma yhteensä	172 712 635,26	174 224 106,97

8. VELAT SAMAN KONSERNIN YHTEISÖILTÄ

Lyhytaikainen vieras pääoma	2018	2017
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	1 101 859,33	683 125,41
Siirtovelat	12 991,13	170 063,89
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	1 967,62	3 023,18

9. PITKÄAIKAINEN VIERASPÄÄOMA, JOKA ERÄÄNTYY
MYÖHEMMIN KUIN 5 VUODEN KULUTTUA

	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 430 854,49	1 447 103,53

10. SIIRTOVELAT

	2018	2017
Siirtyvät korot	2 454,06	2 920,44
Lomapalkkajaksotukset	201 300,18	549 357,86
Henkilösivukulut	10 103,80	18 986,64
Siirtovelat/ostolaskut	14 714,95	100 589,78
Tuloennakot ja muut lyhyt aik.	13 215,54	125 627,50
Yhteensä	241 788,53	797 482,22

VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

11. VUOKRAVASTUUT

	2018	2017
Vuokravastuut		
Vuokravastuut yhteensä, voimassa 31.12.2026 asti	5 226 290,41	3 721 082,70
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 184 105,64	1 012 744,73

12. ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

	2018	2017
Arvonlisäveron palautusvastuu	75 955,49	111 681,14

13. PERUSTAMISHANKKEIDEN VALTIONOSUUDEN PALAUTUSVASTUU

	2018	2017
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	4 793 635,00	4 793 635,00

14. TULOSPALKKIOT

Vaasan kaupungilla tai sen yksiköillä ei ole voimassaolevia tulospalkkiosopimuksia tällä hetkellä.

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

15. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ TULOSYKSIKÖITTÄIN

Henkilöstön määrä 31.12.2018	Vakinaiset, kokoaikaiset		Osa- aikaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Kiinteistöhallinto	3	4							3	4
Rakennuttaminen	7	6	1	1					8	7
Ylläpito	7								7	
Rakennustekniikka		22								22
Talotekniikka		9								9
Kiinteistönhoito		31		1		1				33
Yhteensä	16	72	2	2		1			18	75

16. HENKILÖSTÖKULUT

Henkilöstökulut	2018	2017
Palkat ja palkkiot	1 452 458,49	2 500 679,17
Eläkekulut	491 005,94	636 129,55
Muut henkilösivukulut	53 535,98	108 987,98
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 997 000,41	3 245 796,70
 Aktivoidut palkat	 69 727,44	 305 491,98
Aktivoidut eläkekulut	11 679,38	52 057,75
Aktivoidut muut henk. sivukulut	2 655,60	14 285,13
Henkilöstökulut, joita aktivoitu pysyviin vastaaviin	84 062,42	371 834,86
 Henkilöstökulut yhteensä	 2 081 062,83	 3 617 631,56

17. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2018	2017
Muut palkkiot	0,00	0,00

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Tilinpäätös	sidottu
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	mikrokortit
Myyntireskontra	sähköinen arkistointi
Ostoreskontra	sähköinen arkistointi
Pysyvät vastaavat	atk-tuloste
Palkkakirjanpito	sähköinen arkistointi

TEKNISTEN LIIKELAITOSTEN JOHTOKUNNAN JA VAASAN TALOTOIMEN
TOIMITILAJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Vaasassa ____ / ____ 2019

Tapio Ollikainen
Toimitilajohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Vaasa ____ / ____ 2019

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
JHT HT

Vaasan Vesi –liikelaitos

Tilinpäätös 2018

Sisällys

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS 2018.....	3
HALLINTO JA TILIVELVOLLISUUS	4
TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS.....	5
TOIMINTA-AJATUS	5
OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA JA SEN JÄLKEEN	5
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	6
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	6
Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen	6
Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut	7
Tukkipalveluiden osto ja myynti	8
Henkilöstön tunnusluvut	8
Vesihuollon tunnusluvut	9
Ympäristövaikutusten tunnusluvut	9
Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	10
TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA.....	10
ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ 2019 - 2025	12
TALOUDEN TOTEUTUMINEN	12
Tilikauden tuloksen muodostuminen	13
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	13
Toiminnan rahoitus.....	14
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	14
Tasetarkastelu	16
Tase ja sen tunnusluvut.....	16
Esitys tuloksen käsittelystä	16
Talousarvion toteutuminen	17
Meno- ja tuloarvioiden toteutuminen	18
Tilinpäätöslaskelmat	20
Tuloslaskelma.....	20
Rahoituslaskelma	20
Tase	21
Liitetiedot	23
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	23
Tuloslaskelman liitetiedot	23
Taseen liitetiedot	24
Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	27
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	27
Allekirjoitukset	28

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS 2018

Vaasan Vesi -liikelaitoksen tulos 2018 oli edellisten vuosien tapaan hyvä. Ennakoimattomista investoinneista, kuten raakavesiputken uusintaan liittyneistä töistä ja loppukesällä uimakaudella jätevesivuodon vesistöön aiheuttaneen runkoviemärin pikasaneerauksesta huolimatta kokonaisinvestoinnit 5,41 M€ ylittivät alkuperäisen talousarviovarauksen (5 M€) alle 10 %. Vesilaitos maksoi kaupungille 1,4 M€ tuottovaatimuksen, joka oli sama kuin vuosina 2017 ja 2016.

Laskuttamattoman talousveden määrässä 19,71 % päästiin tavoitteeseen eli alle 20 %. Laskuttamattoman jäteveden määrä on pitkään ollut yli 30 %, mutta vähäsateisen vuoden ansiosta se oli vain 25,08 %. Verkostosaneerauksilla vuotovesimääriä saadaan pikkuhiljaa kohtuullisemmalle tasolle, mikä suoraan vähentää käyttökustannuksia sekä verkostoissa että laitoksilla. Verkostosaneerausvelan kasvun taittamiseen tarvittaisiin 3,5 M€/v.

Onkilahteen loppukesän uimakaudella viikon ajan vuotaneen, yhden vuorokauden puhdistamatonta jätevesimäärää vastaavan kuormituksen vaikutukset vesistöön tasaantuivat ajankohdan normaalille vaihteluvälille muutamassa viikossa, mutta Vaasan merialueen tarkkailu jatkuu tehostettuna merialueen yhteistarkkailuohjelman pohjalta. Vaasan Veden valmiussuunnitelma päivitettiin 2018, jonka pohjalta paneudutaan häiriötilanteiden toimintakorttien tekemiseen.

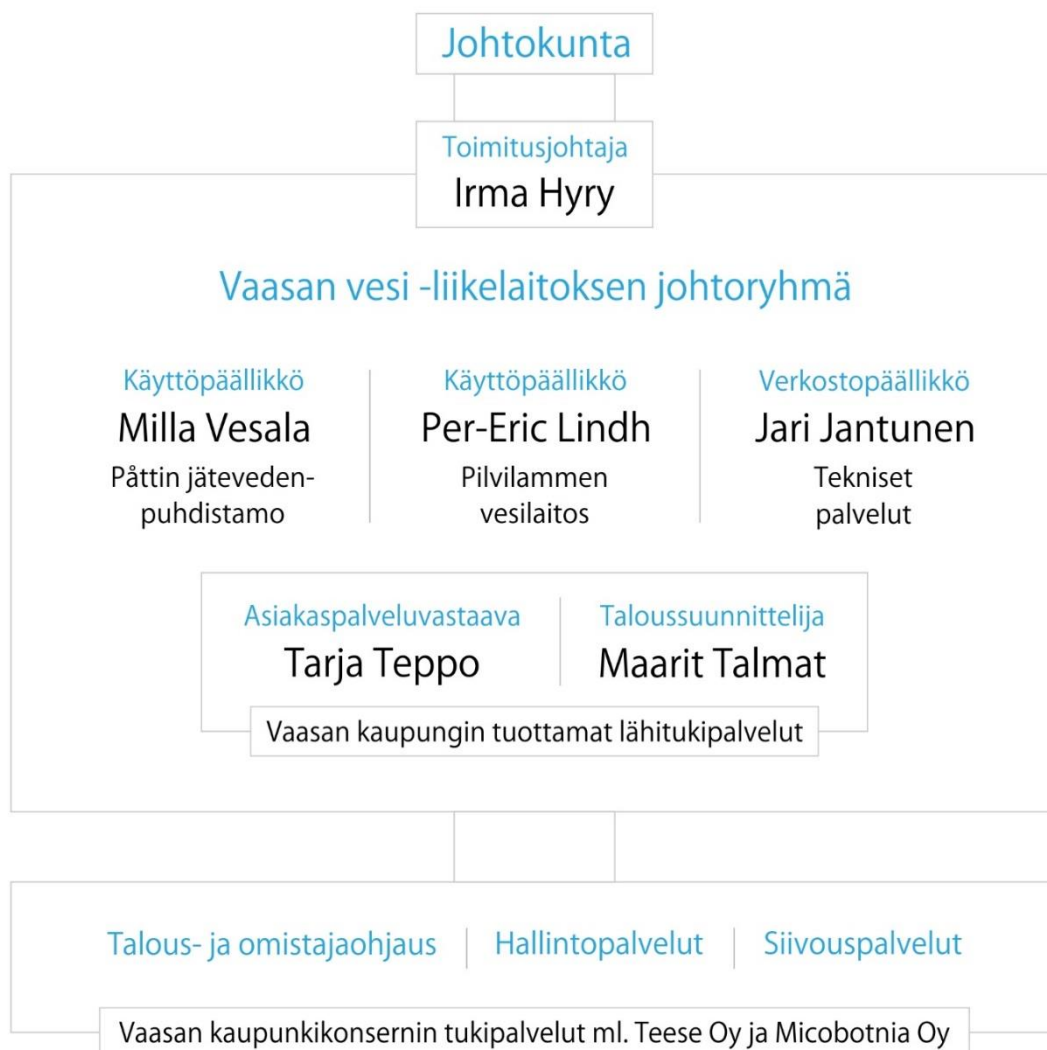
Syväpohjavesitutkimushankkeessa Kurikassa kesän 2018 aikana tehtyjen koepumppausten jälkeen kestävästi hyödynnettävissä olevan pohjaveden määräksi on varmistettu jo 10 000 m³/d, joka on puolet tarvittavasta vesimäärästä. Vaasan talousveden varmistamiseksi tavoitteena on saada käyttöön kaksi toisistaan riippumatonta vesilähdettä.

Vaasan Veden vuosi 2018 oli kaikilla palvelualueilla työntäyteinen ja vesihuollon normaaliin toimintaan kuuluvia häiriötilanteita yllätyksineen suuntaan ja toiseen riittää varmasti jatkossakin. Hyvin hallitun digitalisaation avulla palvelu- ja varautumistasoa voidaan parantaa resurssitehokkaasti. Vaasan Veden toiminnanohjaustietojärjestelmä (ERP) –projekti etenee erittäin tiukassa aikataulussa niin, että marraskuussa 2019 vesilaskutus tehdään uudella järjestelmällä. Etäluettavia vesimittareita testataan 50 kerrostalossa. On-line palveluita päästään lisäämään asiakkaille lähivuosina. Kaupungin sähköisen arkistoinnin myötä tietojärjestelmien mahdollistamat hyödyt palveluprosessien tehostamisessa saadaan todella käyttöön.

Suurkiitos Vaasan Veden koko henkilöstölle erittäin vastuullisesta ja asiantuntevasta panostuksesta ja oman työn kehittämisestä, jotta asiakkaamme saavat mahdollisimman häiriötöntä vesihuoltoa! Tästä yhtenä mittarina on asiakaskatkotuntimäärä, joka on edelleen laskussa, kiitos verkoston erittäin osaavien asentajien. Kiitos myös asiakkaillemme, kun ilmoitatte aktiivisesti vesihuoltopalveluiden häiriöistä, niin pääsemme nopeammin kokonaistilanteen tasalle ja priorisoimme käytettävissä olevat resurssit tehokkaasti tarpeen mukaan.

Kiitos teknisten liikelaitosten johtokunnalle hyvästä otteesta! Mustasaaren vesihuoltopäällikkö Allan Heiriä porukoineen haluan kiittää hyvin toimivasta yhteistyöstä myös kuntaliitosselvityksen yhteydessä! Kiitos kaikille yhteistyökumppaneille, että luotte meille edellytyksiä parantaa toimintaamme!

HALLINTO JA TILIVELVOLLISUUS



Vaasan Vesi-liikelaitoksen organisaatio. Toimitusjohtajan 1. sijaisena toimii verkostopäällikkö Jari Jantunen ja 2. sijaisena suunnitteluinsinööri Johanna Nysten.

Vaasan Veden johtoryhmä kokoontuu joka toinen viikko. Palavereissa pääpaino on palvelualueiden ajankohtaistarkastuksilla sekä henkilöstö- ja talousasioilla. Johtoryhmän tehtävät on kirjattu teknisten liikelaitosten toimintasääntöön.

Teknisten liikelaitosten johtokunta 1.6.2017 alkaen

Varsinaiset jäsenet
 RKP Dan Jakobsson
 RKP Carita Mäkelä
 RKP Gallina Sandås
 SDP Tuija Kivioja
 SDP Seppo Korpi, pj
 KOK Pentti Risberg, vpj
 PS Juha Rantala
 Vihr Suvi Syrjä
 Vas Jorma Katajamäki
 KH:n edustaja Mauri Ollila

Varajäsenet
 SDP Börje Sjöblom
 RKP Giovanna Teir
 RKP Gunlög Ingves
 SDP Heidi Halenius
 SDP Mikko Viertokangas
 KOK Antti Uusitalo
 KP Pasi Thölix
 Vihr Tobias Simon
 Vas Tea Hietamäki

TOIMINNAN JA TALouden KEHITYS

TOIMINTA-AJATUS

Vaasan Vesi on kuntalain mukainen liikelaitos, joka tulorahoituksellaan hoitaa vesi- ja viemärlaitostoiminnan ylläpidon, kehittämisen ja investoinnit. Vaasan Veden toiminta-ajatuksena on kestävä kehityksen hengessä huolehtia häiriöttömästä vesihuollosta toiminta-alueellaan.

Teknisten liikelaitosten johtokunnan alaisten tulosalueiden toimintasäännön mukaisesti Vaasan Veden tehtävänä on

- 1) toimia vesihuoltolain mukaisena vesihuoltolaitoksena,
- 2) tuottaa vesihuoltoon liittyviä palveluita,
- 3) tarjota vesihuoltopalveluita myös toiminta-alueensa ulkopuolelle voimassa olevien linjausten ja päätösten mukaisesti,
- 4) toimia vesihuollon asiantuntijana kaupunkikonsernissa ja
- 5) varmistaa toimiva yhteistyö muiden vesihuoltolaitosten ja yhteistyötahojen kanssa.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA JA SEN JÄLKEEN

Vaasan Vesi –liikelaitoksen johtokuntana toimiva teknisten liikelaitosten johtokunta kokoontui 10 kertaa. Hallintosääntö (1.6.2017) ja toimintasääntö (24.4.2018) ovat vähentäneet johtokunnan päätettäviä asioita. Liikelaitoskohtaiset ajankohtaiskatsaukset ovat nousseet tärkeäksi osaksi kokouksia.

- Vuoden ensimmäisessä kokouksessa 30.1.2018 käsiteltiin alkuvuodesta valmistuneen Vähänkyrön alueen talousvesihuoltoa varmistavan Vedenojan alavesisäiliön saneeraushankkeen selvitys
- Johtokunta hyväksyi 27.3. Pättin jätevedenpuhdistamon desinfiointiyksikön kustannusarvion 160 000 €, joka on osoittautunut haasteelliseksi. Lähtevän jäteveden hygienisointi on ympäristöluvassa 10.7.2017 uutena tullut lupavaatimus. Puhdistettujen jätevesien purkupaikkaa ja rannanomistajien korvauksia koskevan valituksen vuoksi lupa ei ole vielä lainvoimainen.
- Palosaaren Salmen ja Saippuan-Rannan kaavoitukseen liittyvät maankäyttösopimukset johtokunta hyväksyi 24.4. Vaasan Vesi tehostaa maankäyttömaksuilla Pättin jätevedenpuhdistamon hajujen hallintaa ja esteettisyyttä.
- Talousveden ja jäteveden käyttömaksujen korotuksen vuosille 2019 (+6%) ja 2020 (+4%) johtokunta hyväksyi 19.6.
- Johtokunta kävi tutustumassa syväpohjavesitutkimushankkeeseen paikan päällä Kurikassa 3.9. yhdessä muiden poliitikkojen ja Vaasan Veden työntekijöiden kanssa.
- Investointikehityksen (5M€) ylitysesitys 0,45 M€ käsiteltiin 13.11. Tästä yksityiskohtaisemmin ”Tavoitteiden toteutuminen” yhteydessä.
- Vuoden viimeisessä kokouksessa johtokunta hyväksyi Onkilahden jätevesivuodon vauhdittaman Vaasan keskustan alueen jätevesilinjojen sekä kaivojen saneerauksen osalla Raastuvankatu-Ratakatu-Järvikatu 1,083 M€.

Sopimus- ja toimitusehtojen päivitys hyväksyttiin johtokunnassa jo syksyllä 2017, mutta ne tulevat voimaan 1.5.2019 mm. käännostöiden aiheuttamien viivästysten vuoksi. Päivitystarve johtui lakimuutoksista mm. hulevesien ja sprinklereiden osalta.

Vaasan Veden toiminta-alueen päivityksestä tehdystä valituksesta saataneen hallinto-oikeuden päätös syksyllä 2019. Suunnittelujaosto päätti hallinto-oikeudelle annettavan vastineen käsittelyn yhteydessä 16.1.18, ettei toiminta-alueiden päivityksen täytäntöönpanoa lykätä valituksen vuoksi. Jätevesiverkostoon liittymättömien kiinteistöjen osalta tiivis yhteistyö jatkuu Vaasan kaupungin ympäristöosaston ja rakennusvalvonnan kanssa.

Vaasan Veden uuden toiminnanohjaustietojärjestelmä (ERP) –projektin ohjaus- ja projektiryhmästä saatiin kaupunginjohtajan päätös 24.4. Avoimen kilpailutuksen pohjalta toimittajaksi valittiin 28.8. Suomen Vesitieto Oy. Projekti etenee erittäin tiukassa aikataulussa niin, että marraskuun 2019 vesilaskutus tehdään uudella järjestelmällä.

Kaupunkikonsernin tukipalveluiden yhtiöittäminen toi haasteita erityisesti ICT:n osalta. Vesihuollon toimintaympäristö poikkeaa monelta osin muusta kaupunkikonsernista ja sen sisäistäminen asiantuntijaosaamisen ohella vie aikansa.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin strategisista tavoitteista johdettu toiminnan tavoite/periaate	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Talous tasapainossa	Rahoituslaskelma tasapainossa ja hinnastotarkistussuunnitelma 2018-2025 hyväksytty.	Toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat tasapainossa kuten rahoituslaskelmasta s.14 selviää. Käyttömaksujen korotukset vuosille 2019 (6%) ja 2020 (4%) hyväksytty. Käyttömaksut edelleen alle maan keskitason.
Vesi- ja jätevesimaksut tasapuoliset	Hinnastotarkistuksen yhteydessä esitetään maksujen kohdentaminen vesihuoltolain mukaisesti.	Hinnastoa tarkastellaan kokonaisuudessaan kuntaliitospäätöksen jälkeen.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Sijoitetun pääoman tuloutustavoite 1,4, M€/v eli perittävä korvaus peruspääomasta maksettiin kuukausittain tasaerinä. Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto oli 5,91 %, (v. 2017 8,23 %, v. 2016 9,51 %).

Toiminnan tuottavuuden ja taloudellisuuden tavoite toiminnallisena ylijäämätavoitteena 6,757 M€ ei saavutettu. Liikeylijäämä ilman poistoja oli 6,049 M€.

Valtuusto ohjaa investointien kokonaismäärää. Vaasan Veden osalta alkuperäinen investointitaso 5 M€ jouduttiin ylittämään 8 %, mutta valtuuston syksyllä hyväksymä investointitaso 5,45 M€ alitettiin ja kokonaisinvestointien toteuma oli 5,41 M€. Ennakoimattomia, kiireellisinä toteutettavia investointeja oli Onkilahteen jätevesivuodon aiheuttaneen runkoviemärin saneeraus 0,2 M€, Pilvilammen vesilaitokselle tulevan raakavesijohdon saneeraus 0,11 M€, jota ennen myös vararaakavesijohdon tulokanaali piti kunnostaa 0,12 M€. Investointeja priorisoimallakaan kehys ei riittänyt. Lisäksi Rytilaakson päävesijohdon saneerauskohdetta jouduttiin laajentamaan ja kustannusarvio 0,3 M€ ylittyi 0,15 M€. Lisäksi meneillään olevan Alskatintien (Maantie 724) hankkeeseen liittyvistä vesihuoltotöistä vuodelle 2018 tuli arvioitua suurempi osa kustannuksista mm. vesijohtojen sujutuksesta.

Keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Laskutettu vesimäärä 1000 m ³	4190	4200	4300	4120
Laskutettu jätevesimäärä 1000 m ³	4760	4810	4800	4680
Vesijohtoverkoston pituus km	990	998	1010	999
Viemäriverkoston pituus km	540	547	550	548
Vesimaksutaksa (alv 0%) €/m ³	1,10	1,10	1,10	1,10
Jätevesimaksutaksa (alv 0%) €/m ³	1,65	1,65	1,65	1,65

Laskuttamattoman talousveden määrässä 19,71 % päästiin tavoitetasoon eli alle 20 %. Laskuttamattoman jäteveden määrä on pitkään ollut yli 30 %, mutta vähäsateisen vuoden ansiosta se oli vain 25,08 %. Jatkuvilla verkostosaneerauksilla vuotovesimäärää saadaan pikkuhiljaa kohtuullisemmalle tasolle, mikä vähentää käyttökustannuksia sekä verkostoissa että laitoksilla. Verkostosaneerausvelan kasvun taittamiseen tarvitaan 3,5 M€/v.

Vaasan Veden jakama talousvesi täytti edellisten vuosien tapaan kaikki talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset (STM 442/2014). Kuumasta kesästä huolimatta hanaveden hajusta tai mausta ei juurikaan tullut huomautuksia. Pilvilammen vesilaitos toimittaa oman erillisen vuosikertomuksen valvontaviranomaisille kuten myös Pättin jätevedenpuhdistamo.

Pättin jätevedenpuhdistamolla käsiteltiin jätevettä 6,92 milj. m³ Lupaehtojen mukaisiin puhdistustehoihin päästiin biologisen ja kemiallisen hapenkulutuksen (BOD₇ ja COD_{Cr}) sekä fosforin (P) osalta. Typen (N) poistotehokkuudessa saavutettiin 63 % puhdistusteho vuositasolla vaaditun 70 % sijaan. Ohijuoksutuksia vesistöön ei ole ollut viime vuosina, mutta loppukesällä 2018 sattuneen rankkasateen seurauksena runkoviemäri tukkeutui ja viikon aikana yhteensä 20 000 m³ käsittelemätöntä jätevettä eli yhden vuorokauden jätevesimäärä pääsi hulevesiviemäriä pitkin vesistöön. Tästä on laadittu erillinen selvitys ELY-keskukselle ja seuranta jatkuu Pättin ympäristöluvan mukaisen merialueen seurannan yhteydessä, jonka vuosiraportti saadaan huhtikuussa. Ulkopuolisen vesistöasiantuntijan mukaan vaikutukset vesistöön tasaantuivat ajankohdan normaalille vaihteluvälille varsin nopeasti, kun jätevesivuoto loppui. Huomattavimmat fysikaalis-kemialliset vaikutukset sijoittuivat jätevesien purkukohdan alueelle ja sen läheisyyteen Onkilahdessa, Palosaaren sillan ja Pohjoisen kaupunginselälle. Hygieenisen riskin vuoksi terveysvalvontaviranomainen joutui sulkemaan kaksi lähintä uimarantaa muutamaksi viikoksi. Vaasan merialueen tarkkailu jatkuu tehostettuna merialueen yhteistarkkailuohjelman pohjalta. Vuoden 2018 tarkkailuraportti valmistuu keväällä 2019. Seuraavassa raportissa selvitetään merialueen tilaa laajemmin kuin normaalissa vuosiraportoinnissa ja huomioidaan mm. mahdollisesti lisääntyneet sinilevähavainnot sekä tarkastellaan havaintoja pidemmällä aikavälillä. Jätevesivuotoon liittyvät mahdolliset korvausvaatimukset käsittelee Aluehallintovirasto.

Pättin jätevedenpuhdistamon ympäristöluvasta saatiin Aluehallintovirastolta (AVI) päätös 10.7.2017. Luvassa vaadittu hajukartoitus ja hajupäästöjen leviämismallinnus sekä kartoituksen perusteella laadittu suunnitelma hajuhaittojen vähentämisestä on viivästynyt konsultin mallintajan pitkän sairasloman vuoksi. Hajujen hallinta liittyy myös lähialueiden kaavoituksen etenemiseen. Lupa ei ole vielä lainvoimainen, koska siitä on valitettu purkupaikan ja rantakiinteistöjen korvausten osalta Vaasan hallinto-oikeuteen (HaO). Vaasan Vesi –liikelaitos ja kaupungin hallituksen suunnittelujaosto ovat antaneet HaO:lle vastineen valitukseen. AVI:lta saadun ohjauksen pohjalta korvaukset ammattikalastajille on maksettu alkuvuodesta 2018, mutta korvaukset rantakiinteistöjen ja kalastuksen osalta odottavat HaO:n ratkaisua.

Tukkipalveluiden osto ja myynti

Vuonna 2018 Mustasaaren kunnasta johdettiin Pättille jätevesiä 723 414 m³, mikä on 11,6 % Pättin koko vesimäärästä. Mustasaaren keskustan, Sepänkylän jätevesimäärä vuonna 2018 oli 576 338 m³, mikä on 9,2 % Pättille tulevasta vesimäärästä.

Maalahden kunnasta Pättille johdettiin 129 353 m³ jätevettä vuonna 2018, mikä on 1,3 % enemmän kuin edellisvuonna. Maalahdesta tulevan jäteveden osuus Pättille tulevasta jätevedestä on 2,1 %.

Vähänkyrön alueen 803 kiinteistön jätevedet (n. 105 000 m³) johdetaan puhdistettavaksi Kyrönmaan Jätevesi Oy:n Hyyriän jätevedenpuhdistamolle.

Vaasan Vedellä on yhteistyösopimus Isonkyrön kunnan ja Laihian Poronkankaan Vesi Oy:n kanssa veden toimittamisesta erityistilanteissa.

Henkilöstön tunnusluvut

Henkilöstön tunnusluvut

	2018	2017	2016	
Henkilökunnan määrä 31.12.	58	57	57	hlö
<i>Vakinaiset</i>	56	55	55	hlö
<i>kokoaikaiset</i>	1	0	0	hlö
<i>osa-aikaiset</i>	1	2	2	hlö
<i>Määräaikaiset</i>	56,6	58,6	56,2	htv
<i>kokoaikaiset</i>	44,1	45,0	45,3	vuotta
Henkilötyövuodet	12,4	7,8	8,5	pv/htv
Henkilökunnan keski-ikä 31.12.	1	2	1	kpl
Sairauslomia	1,82	2,94	2,12	pv/työntekijä
Tapaturmia	38 731,52	39 452	25435	€
Koulutus				
Koulutuksen kustannukset				

Vesihuollon tunnusluvut

Avainluvut				
	2018	2017	2016	2015
Talous				
Liikevaihto	14,40	14,83	14,9	15,2
Käyttömenot	9,10	8,64	8,48	8,62
Tuottovaatimus	1,4	1,4	1,4	1,42
Investoinnit, brutto	5,41	6,29	3,8	4,8
Käyttömaksut (verollinen)				
Vesimaksu	1,36	1,36	1,36	1,36 1,3
Jätevesimaksu	2,05	2,05	2,05	2,05
Laskutus				
Laskutettu vesimäärä (Vaasa)	0	4,18	4,15	4,3
Vähäänkyröön myyty vesi / Kuntaliitos Vaasaan 2013	-	-	-	-
Mustasaareen myyty vesi	0,03	0,02	0,03	0,03
Laskutettu kokonaisvesimäärä	4,12	4,20	4,19	4,33
Vedenkulutuksen muutos edellisvuoteen	-2,00	0,30	-3,40	0,20
Laskutettu jätevesimäärä (Vaasa)	3,83	3,93	3,90	3,96
Mustasaaresta otettiin vastaan jätevettä	0,72	0,75	0,73	0,77
Maalahdesta otettiin vastaan jätevettä	0,13	0,13	0,13	0,12
Laskutettu kokonaisjätevesimäärä	4,68	4,81	4,76	4,85
Verkostot				
Vesiverkoston pituus	999	998	990	986
Viemäriverkoston pituus * * *	548	547	540	* 536
Liittymisprosentti vesijohtoverkostoon (Vaasa)	99,5	99,5	99,5	99,5
Liittymisprosentti viemäriverkostoon (Vaasa)	92,5	92,4	92,4	92,3
Liittymisprosentti viemäriverkostoon (kantaVaasa)	97,0	96,9	96,9	96,9
Laskuttamaton vesi (sis. mm. sammutus-, vuoto-, kunnossapito- & huuhteluvedet)	19,71	21,67	21,11	21,59
Laskuttamaton jätevesi (sis. mm. sade- & sulamisvedet)	25,08	30,40	35,80	36,42
Asukaskatkotunti-indeksi	5347	2528	3720	3779
Vesivuotojen kokonaismäärä	34	21	21	30
Asuinkiinteistöjen laskettu vedenkulutus (Vaasa)	129	132	132	131
Puhdasvesi				

Muiden vesihuoltolaitosten tiedot valtakunnallisesta vesihuollon Veeti-tietojärjestelmästä eivät olleet saatavissa johtokunnan tilinpäätöskokoukseen mennessä. Kooste esitetään Vaasan Veden asiakkaille suunnatussa toimintakertomuksessa, joka julkaistaan Vaasan Veden nettisivuilla <https://www.vaasanvesi.fi/vuosikertomukset>.

Ympäristövaikutusten tunnusluvut

Nämä tiedot eivät olleet saatavissa johtokunnan tilinpäätöskokoukseen mennessä. Ne esitetään Vaasan Veden asiakkaille suunnatussa toimintakertomuksessa, joka julkaistaan Vaasan Veden nettisivuilla <https://www.vaasanvesi.fi/vuosikertomukset>.”

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Tilinpäätökseen liittyvän riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan raportointi toteutettiin talous- ja omistajaohjauksen laatimalla webropol-kyselyllä, jonka vastaukset oheismateriaalina.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	Tulosalueen keskeiset tavoitteet vuodelle 2018	Tavoitteen toteuma
Kyrönmaan Jätevesi Oy:n hallinnollinen ohjaus heikkoa	Omistajien ja palvelun tuottajien palvelusopimus mm. resurssien ja vastuiden selkiyttämiseksi.	Asia ei ole edennyt omistajien ja palvelutuottajien osalta. Vaasan Vesi –liikelaitoksen Vähänkyrön alueen asiakkailtaan perimät jätevesimaksut (170 379 €/v.2018) eivät kata Kyrönmaan Jätevesi Oy:n Vaasan Vesi –liikelaitokselta perimiä maksuja (266 708,52 €/v.2018) ja Vähänkyrön alueen viemäröinnin investointi- (137 215 €/v.2018), kunnossapito- (45 615 €/v.2018) ja käyttökuluja (6 690 €/v.2018); yhteensä 456 228 €/2018.
Hallinnon tietojärjestelmät (sis. Talous, AsPa, Tilaustyöt)	Tj-projektien käynnistys kaupungin ICT:n ohjauksessa. Varmistetaan riittävät resurssit kaupungin ICT:stä + konsultilta. Vapautetaan substanssiresursseja tarveselvityksiin, konversioihin. Tiivis yhteistyö muiden vesilaitosten kanssa.	Veden ERP-projekti etenee erittäin tiukassa aikataulussa. Oulun Veden vetämät säännölliset Skype-palaverit muiden vesilaitosten kanssa aiheesta jatkuvat. Kaupungin sähköisen arkistoinnin projekti on käynnistymässä.
Kyberhyökkäys	Verkon palomuurit kyberturvallisuusammattilaisten haltuun, laitosten prosessiohjaus omassa verkossa.	Kyberturvallisuuden varmistamiseksi tehty investoinnit 2018. Prosessiautomaatio edelleen vain vesilaitoksen sisäisessä verkossa.
Runkoviemärin tai vesijohdon romahtaminen	Runkoviemäreiden ennakoiva saneeraus. Tiedotus asiakkaille viemäritulvan torjunnasta kiinteistöillä.	Investointitasoja leikattu kehysneuvotteluissa sovitusta. Jätevesivuoto vesistöön 8/18, ko kohdan saneeraus 0,2 M€ 10/18 ja runkolinjan saneeraus 1,2 M€ investointiohjelmassa 2019. Verkostosaneeraukseen 3,18 M€/2019 (2,54 M€/2018). Verkostosaneerausvelan taittamiseen tarvitaan >3,5 M€/v. Tiedotus asiakkaille viemäritulvan torjunnasta kiinteistöillä pyritään tekemään yhteistyössä kuntatekniikan kanssa.
Viemäriverkostoon ongelmajätteitä	Neuvottelut tukkuasiakkaiden kanssa Pättin jätevedenpuhdistamon uuden 8/17 ympäristöluvan pohjalta. Erityisliittyjien sopimustarkistukset. Tiedotus riskiasiakkaille.	Lupa ei lainvoimainen valituksen vuoksi. Käynnistetään toimenpiteet, kun saadaan Hallinto-oikeuden ratkaisun jälkeen lupa lainvoimaiseksi.
Yksin työskentely päivitysaikoina	Autom.hälytys takapäivystäjälle jos hälyä ei kuitata tietyssä ajassa. Työterveystarkastus määräajoin.	Hälytys edelleen kännykän kautta. Työterveyshuollon kanssa sovittu laajemmasta kuntotarkastuksesta ja tarvittaessa ohjauksesta ja seurannasta.
Vararaakavesilähteen puuttuminen	Pohjavesi pää- tai vararaakavedeksi 2025. Viranomaisille tiedotettu. Minimitalousveden turvaaminen erityisasiakkaille naapurikunnista. Pakatun veden hankinta- ja jakelusuunnitelma. Varavesiselvitys 2017, -suunnittelu ja -testaus 2018.	Syväpohjavesihanke etenee yhteistyössä Kurikan Vesihuolto Oy:n, GTK:n ja ELYn kanssa. Pakatun veden hankinta- ja jakelusuunnitelma 2018. Nykyisten varavesiyhteyksien testaus kv19 suunnitelmien täydentämiseksi. Vesijohtoverkoston mallinnus kapasiteetti- ja painetarkasteluiden kehittämiseksi valmistuu 2019.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA

Vaasan Vesi on mukana vesihuollon kehittämisessä muiden vesilaitosten ja eri sidosryhmien kanssa. Vaasan Palvelualueet järjestävät benchmarkkaavat aktiivisesti ajankohtaisten hankkeiden osalta. Asiakas- ja yhteistyöfoorumi, jossa on mukana Pohjanmaan Kiinteistöyhdistys ry, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Asukasyhdistysten neuvottelukunta, Isännöintiyhtiöiden edustaja, Vaasan kaupungin ympäristöosasto sekä suurasiakkaista Maalahden ja Mustasaaren vesihuoltolaitokset, Kiinteistö Oy Pikipruukki ja ABB Oy sekä Vaasan

Talotoimi, on tärkeä rajapinta palvelutoiminnan kehittämisessä. Vaasan Vesi on ohjaus- ja työryhmän jäsen Vaasan kaupungin Energia ja ilmasto-ohjelman ohjaus- ja työryhmässä. Kokonaistavoitteena on hiilineutraali kaupunki v. 2035. Vesihuoltolaitoksen osalta on edelleen saatavissa energiasäästöjä mm. pumppaamoiden ja käsittelyprosessien optimoinnilla.

Vaasan Veden tärkein kehittämishanke on syväpohjavesihanke, jossa selvitetään pohjavesien käyttöönottoa sekä Vaasan että Kurikan kaupunkien tarpeisiin. Hankkeen vaikutusalueella Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueilla on 150 000 asukasta sekä huomattavia vedenkäyttäjiä kuten elintarviketuotantoa. Hankkeessa ovat mukana Geologian tutkimuskeskus, Etelä-Pohjanmaan ELY –keskus, Kurikan Vesihuolto Oy ja Vaasan Vesi –liikelaitos. Tutkimusvaiheen (2013-20) kustannuksista Vaasan kaupungin osuus, josta käytännössä vastaa Vaasan Vesi, on 3,4 M€ (0,736 M€/ v. 2018). Tutkimusvaiheen rakenteet mm. kaivot, tehdään niin, että ne ovat suoraan hyödynnettävissä tarvittaville vedenottomäärille. Rakentamisajankohtaan vaikuttaa eniten luvitusprosessien eteneminen. Yhdysvesijohdon alustava kustannusarvio on 25 M€, jonka lisäksi tarvitaan pohjaveden keruuverkosto (10 M€) sekä vedenkäsittelylaitos (5M€). Talousveden saannin varmistamiseksi tavoitteena on saada käyttöön kaksi toisistaan riippumatonta vesilähdettä vuoteen 2030 mennessä. Lisätietoa mm. <https://www.vaasanvesi.fi/kurikasta-pohjavetta-vaasaan>.

Pilvilammen planktonseuranta–selvityksen (2017) jälkeen valmistui konsulttityönä raportti ”Pilvilammen tila ja ehdotus Pilvilammen vedenlaadun ja kasviplanktonin seurannasta” Pohjanmaan Vesi ja Ympäristö ry 31.1.2018. Siinä on analysoitu erittäin kattavasti Pilvilammen vesilaitoksen vuosien 2004–2016 seurantoja, minkä pohjalta tehtiin valvontatutkimusohjelman päivitys sekä vedenkäsittelyprosessia ajantasaisesti palvelevan planktonseurannan kehittämissuunnitelma.

Annika Kangasvierin diplomityö ”Viemäriverkoston rakentamisen kustannusarvio ja liittyminen verkostoon haja-asutusalueilla” hyväksyttiin Tampereen teknillisessä yliopistossa helmikuussa 2018 Ympäristötekniikan diplomi-insinöörin tutkinto-ohjelman Ympäristö- ja energiatekniikka –koulutusohjelmassa. Henna-Riikka Rintamäen Vaasan Ammattikorkeakoulu Ympäristötekniikan koulutusohjelman opinnäytetyö ”Kiinteistöjen liittäminen jätevesiverkostoon toiminta-alueella” valmistui 11.9.2018. Sasu Pirttiperän Vaasan Ammattikorkeakoulun Energia- ja ympäristötekniikka koulutusohjelman opinnäytetyö ”Pienten pohjavesiesiintymien tilapäinen hyödyntäminen” valmistui 5.9.2018. Lopputyötoimeksiannot kehittyvät Vaasan Vesi –liikelaitoksen ajankohtaisten tarpeiden pohjalta ja niihin liittyvistä selvityksistä on saatu paljon käytännön hyötyä vesilaitoksen toiminnan kehittämiseen.

Pättin jätevedenpuhdistamolla tehtiin 10.7.17 saatuun ympäristölupaan liittyen selvityksiä lähtevän jäteveden hygienisoinnista ja hajujen hallinnasta. Osaltaan nämä selvitykset liittyvät Palosaaren Saippua-Rahkola -alueen asemakaavoitukseen.

Vaasan Vesi rahoittaa Aalto-yliopiston jätevesien puhdistuksen työelämäprofessuuria 2019-23 yhteensä 10 000 €. Professuurin keskeisiä tutkimuskohteita ovat jäteveden puhdistusprosessin hiilijalanjäljen pienentäminen ja resurssien talteenoton tehostaminen. Näiden ohella tutkimusalueisiin kuuluvat muun muassa haitta-aineiden, kuten mikromuovien ja lääkejäämien, poisto jätevesistä sekä kylmien lämpötilojen jätevedenkäsittelyprosessien kehittäminen.

Vaasan Vesi on mukana Yrkeshögskolan Novian tutkimushankkeiden NP-balans ja TransAlgae ohjausryhmässä 15.01.2016 - 29.03.2019. Vaasan Vesi ei ole rahoittajana, mutta pilot-kokeiden jätevesiliete tulee Vaasan Veden Pättin jäteveden puhdistamolta.

Vaasan Vesi rahoittaa Vesilaitosyhdistyksen (VVY) Kehittämisrahaston kautta vesihuoltolaitosten toimintaa edistävää tutkimus- ja kehittämistyötä vuosittain (4 150 €/2018). VVYn jäsenmaksut, joilla osaltaan kehitetään koko vesihuoltoalaa, perustuvat asukasvastinelukuun. Vaasan Veden jäsenmaksu VVY:lle oli 7703 €/2018.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ 2019 - 2025

Koko Vaasan Veden toimintoja yhdistävä tekijä on tuleva toiminnanohjaustietojärjestelmä, jonka ensimmäisinä osina otetaan käyttöön nykyisiä korvaavat asiakas- ja laskutustietojärjestelmät 11/19.

Tukipalveluiden yhtiöittäminen kirjanpidon, hankintojen, ICT:n ja siivouspalveluiden osalta 2018 on lisännyt sopimuskumppaneita ja hallintoa, mikä vaatii tarvekartoituksia ja vaatimusmäärittelyitä ja lisää resursseja myös tilaajalta. Myös kaupungin tukipalveluiden kanssa tehtävien ja vastuunjaon selkeyttäminen vaatii panostusta, josta on saatavissa selkeitä hyötyjä mm. taloushallinnon osalta. Tätä osaltaan edistää Veden toiminnanohjaushanke (ERP 2018-2019), jonka ohjaus- ja projektiryhmissä on eri substanssialueiden asiantuntijoita ja vastuuhenkilöitä.

Pitkän tähtäyksen investointi- ja kehittämisohjelman hankkeiden ja osahankkeiden priorisointia ja resursointia pyritään selkiyttämään myös konserniohjaukselle ymmärrettävämmäksi, jotta esimerkiksi verkoston korjausvelan taittamiseen tarvittavaan 3,5 M€ vuotuisen verkostosaneeraustasoon päästään lähivuosina. Kehittämissuunnitelman päivittämisen jatkamiseen pyritään löytämään sopivat resurssit. Kehittämishankelista pidetään ajantasalla.

Hyvin toimiva yhteistyö Mustasaaren vesihuollon osalta jatkuu. Kuntaliitospäätöksen pohjalta käynnistetään tarvittavat selvitykset ja toimenpiteet kuntaliitosselvityksen ja VVYn ohjeistuksen pohjalta.

Kurikan syväpohjavesihanke etenee hyvin ja näyttää mahdolliselta, että Vaasan ja seudun vedenhankinta- ja huoltovarmuuskysymykset saattavat tätä kautta jatkossa ratketa. Vaikka Kurikan syväpohjavesistä jo vuonna 2025 saataisiin Vaasan seudulle talousvettä, nykyinen Kyrönjoen veteen perustuva talousvedentuotannon varmistaminen mm. rakentamalla ympärivuotisesti toimiva raakaveden esikäsittelylaitos on tarpeen. Laajametsän teollisuusalueen tulevien toimijoiden veden tarve selviää kaavan lähtiessä toteutumaan.

Vaasan Veden toiminta-aluepäivitys hyväksyttiin toimeenpantavaksi kaupungin suunnittelujaostossa 16.1.2018., koska Hallinto-oikeuteen siitä tehdyllä valituksella ei katsottu olevan perusteita. Toiminta-alueella jätevesiverkostoon liittymättömien kiinteistöjen (484) mahdollinen liittäminen jätevesiverkostoon selvitetään alueittain yhteistyössä Ympäristöosaston kanssa.

Pättin jätevedenpuhdistamon läheisyyteen kaavoitetun Saippua-Rahkola –alueen maankäyttösopimukseen liittyvien hajujen hallinnan tehostamis- ja esteettisen haitan vähentämisvelvoitteiden toteutumista seurataan kaupungin kiinteistötoimen ohjauksessa. Kaavavalituksesta ei ole vielä saatu ratkaisua. Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 nähtävillä olleessa luonnoksessa esitetään uuden keskuspuhdistamon sijainniksi Stormossenien. Tavoitteena on saada kaavaehdotus nähtäville syksyllä 2019 ja maakuntavaltuustoon hyväksyttäväksi 2020 keväällä.

TALouden TOTEUTUMINEN

Vaasan Vesi -liikelaitoksen vuosi 2018 oli edellisten vuosien tapaan taloudellisestikin hyvä. Liikevaihto oli 14,40 M€, (2017: 14,83 M€, 2016: 15,10 M€, 2015: 15,2 M€) ja ti-liikauden ylijäämäksi muodostui 0,75 M€ (2017: 1,50 M€, 2016: 1,79 M€, 2015: 1,75 M€). Investointimenot 5,41 M€ ylittivät talousarviovarauksen 5 M€ 8 %. Vuonna 2017 Veden investointimenot olivat 6,29 M€ (2016: 3,76 M€, 2015: 4,77 M€). Vuoden loppu-sa siirtotilin saldo oli 4,57 M€ (2017: 5,00 M€, 2016: 5,57 M€). Vaasan Vesi -liikelaitos maksoi kaupungille 1,4 M€ tuottovaatimuksen, joka oli sama kuin vuonna 2017 ja 2016, (2015: 1,42 M€).

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Liikevaihto	14 399	14 828
Liiketoiminnan muut tuotot	194	123
Valmistus omaan käyttöön	435	513
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 716	-2 507
Palvelujen ostot	-3 122	-2 731
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 198	-2 244
Eläkekulut	-595	-671
Muut henkilösivukulut	-80	-100
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 911	-3 928
Arvonalentumiset	0	-159
Vuokrat	-173	-137
Liiketoiminnan muut kulut	-96	-94
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 138	2 892
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	11	7
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-1 400	-1 400
Muut rahoituskulut	0	-1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	749	1 499

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,91	8,23
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,91	8,23
Voitto, %	5,20	10,11

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %

= $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Tuloslaskelman sisältö

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Liikelaitoksen tuloslaskelmassa esitetään kaupungin ulkopuolelta sekä kaupungin muilta yksiköiltä saadut tuotot ja niille maksetut kulut.

Vaasan Veden tuottojen kokonaismäärä oli 15,0 milj. euroa vuonna 2018. Tuottojen määrä laski 0,5 miljoonaa edellisestä tilikaudesta. Tilikauden kulujen kokonaismäärä oli 12,9 milj. euroa, jossa nousua edellisestä vuodesta oli 0,3 milj. euroa (+ 2,3 %).

Vaasan Veden tilikauden tulos oli 0,749 euroa ylijäämäinen (+ 1,49 milj. euroa vuonna 2017).

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	2 138	2 892
Poistot ja arvonalentumiset	3 911	4 087
Korvaus peruspääomasta	-1 400	-1 400
Rahoitustuotot ja -kulut	11	7
Pakollisten varausten lisäys/vähennys	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	0	-13
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 414	-6 387
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	99
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	13
Toiminnan ja investointien rahavirta	-754	-702
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	-3
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-18	-8
Saamisten muutos kunnalta	435	569
Saamisten muutos muilta	401	-81
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-64	226
Rahoituksen rahavirta	754	702
Rahavarojen muutos	0	0
Yhdystilin saldo		
Saldo 31.12	4 570	5 004
Saldo 1.1	5 001	5 573

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	10 126 846,61	10 985 692,57
Investointien tulorahoitus, %	49,50	88,83
Kassan riittävyys, pv	109	116
Quick ratio	4,0	4,3
Current ratio	4,1	4,4

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * (Ylijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Yhdystilin saldo 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella

Quick ratio

= (Yhdystilin saldo 31.12 + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) /
(Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Yhdystilin saldo 31.12) /
(Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Rahoituslaskelman sisältö

Rahoituslaskelmaan kootaan liikelaitoksen kaikki rahanlähteet ja rahankäyttö tilikauden aikana. Rahoituslaskelma kuvaan tilikauden liiketapahtumien vaikutusta liikelaitoksen rahavaroihin. Liikelaitoksen rahavarat sisältyvät kaupungin varoihin ja keskinäistä saatavaa/velkaa seurataan yhdystilin avulla.

Toiminnan ja investointien rahavirran vaikutus rahavaroihin vuonna 2018 oli – 754 000 euroa, joka johtui investointimenojen määrästä. Investoinnit laskivat kuitenkin edellisvuoteen nähden 18 %. Tilikauden aikana liikelaitoksen yhdystilillä seurattava saatava kaupungilla laski 431 000 euroa.

Tasetarkastelu

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	23 839	23 839
Muut pitkävaikutteiset menot	41	71	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	12 144	10 646
	41	71	Tilikauden yli- / alijäämä	749	1 499
				36 733	35 983
Aineelliset hyödykkeet			VIERAS PÄÄOMA		
Rakennukset	4 439	4 817	Pitkäaikainen		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	27 918	26 004	Korottomat velat kunnalta	38	38
Koneet ja kalusto	403	439	Liittymismaksut ja muut velat	2 745	2 745
Ennakkomaksut ja keskeneräiset har	504	471		2 783	2 783
	33 264	31 730	Lyhytaikainen		
Sijoitukset			Saadut ennakot	0	1
Muut saamiset	198	198	Ostovelat	1 038	955
	198	198	Muut velat	438	551
			Siirtovelat	470	502
				1 946	2 010
VAIHTUVAT VASTAAVAT			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 462	40 776
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	194	177			
	194	177			
Saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	3 194	3 588			
Saamiset kunnalta	4 570	5 004			
Muut saamiset	0	7			
	7 764	8 599			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 462	40 776			
TASEEN TUNNUSLUVUT					
Omavaraisuus, %	88,59	88,25			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	32,41	32,05			
Kertynyt ylijäämä, 1 000 €	12 894	12 144			

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset 31.12

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Taseen sisältö

Tase kuvaa liikelaitoksen tilinpäätöspäivän mukaista taloudellista asemaa. Tase sisältää liikelaitoksen omaisuus ja pääomaerät tilikauden lopussa. Merkittävimmät muutokset taseen vastaavissa tapahtui pysyvissä vastaavissa, jonka määrä lisääntyi 1504 tuhatta euroa ja saatavissa kaupungilta vähentyi 835 tuhatta euroa.

Taseen vastattavissa oma pääoma lisääntyi tilikauden tuloksen määrän 749 tuhatta euroa.

Esitys tuloksen käsittelystä

Johtokunta esittää, että valtuusto siirtää tilikauden tuloksen **749 346,57** euroa tilikauden ylijäämä-tilille

Talousarvion toteutuminen

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

VALTUUSTON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

	Tavoitteet vuodelle 2018	Toteutuma 31.12.2018
Talous tasapainossa	Toiminta omarahoitteista	Toiminta omarahoitteista
Korvaus peruspääomasta	1 400 000 €	1 400 000 €
Liikelylijäämä ilman poistoja	6 615 000 €	6 048 619 €
Investoinnit, netto	5 450 000 €	5 413 861 €

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Vesi- ja jätevesimaksut eivät poikkea ympäristökuntien ja vertailukaupunkien tasosta: Toteutunut

JOHTOKUNNAN NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion ja tilinpäätöksen, eikä muita sitovuuksia niihin ole määritelty.

Meno- ja tuloarvioiden toteutuminen

Käyttötalousosa,

Rahoitusosa,

Investointiosa

Kunnallisen liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu

	TP 2017	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset 2018	Muutettu talousarvio 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama 2018
Käyttötalous						
Toimintamenot	8 644 971	9 228 200	0	9 228 200	9 136 781	-91 419
Toimintatulot	15 624 006	15 523 200	0	15 523 200	15 185 400	-337 800
Valmistus omaan käyttöön		320 000	0	320 000		-320 000
Toimintakate	6 979 035	6 615 000	0	6 615 000	6 048 619	-566 381
Rahoitus						
Rahoitusmenot yhteensä	1 400 635	1 400 000	0	1 400 000	1 400 000	0
Korvaus peruspääomasta	1 400 635	1 400 000	0	1 400 000	1 400 000	0
Peruspääoman vähennys	0	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot yhteensä	7 267	19 700	0	19 700	11 459	-8 241
Peruspääoman lisäys	0	0	0	0	0	0
Korkotuotot	0	12 000	0	12 000	0	-12 000
Muut rahoitustulot	7 705	7 700	0	7 700	11 459	3 759
Rahoitus netto	-1 393 368	-1 380 300	0	-1 380 300	-1 388 541	-8 241
Investoinnit						
Vesijohdot	2 227 039	1 800 000	300 000	2 100 000	1 874 764	-225 236
Viemärit	1 089 434	900 000	150 000	1 050 000	1 273 466	223 466
Haja-asutus (vain viemärikulut)					22 205	
Veden puhdistus	844 333	1 000 000	0	1 000 000	877 129	-122 871
Jäteveden puhdistus	407 040	450 000	0	450 000	424 939	-25 061
Pumppaamot	237 052	200 000	0	200 000	202 186	2 186
Vesilaitoksen kehittäminen	1 383 415	650 000	0	650 000	739 631	89 631
Rahoitusosuudet ja myynnit	99 357	0	0	0		0
Investoinnit yhteensä	6 287 670	5 000 000	450 000	5 450 000	5 414 321	-57 885

Käyttötalous toteutuu Vaasan Veden kannalta huonommin kuin talousarviossa, toimintamenot alittivat arvioidun mutta toimintatulot alittivat arvion, toimintakate toteutui 566 300 € arvioitua huonompana.

Investoinnit olivat n. 5,4 milj. €, joka alitti budjetin n. 0,06 milj. €.

Johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion ja tilinpäätöksen, eikä muita sitoumuksia ole määritelty.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	01.01.-31.12.2018	01.01.-31.12.2017
Liikevaihto	14 399 133,96	14 827 612,38
Valmistus omaan käyttöön	435 045,71	512 833,66
Liiketoiminnan muut tuotot	194 389,57	122 777,04
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 715 865,14	-2 507 369,82
Palvelujen ostot	-3 122 194,03	-2 730 834,04
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 198 014,85	-2 243 574,22
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-595 299,59	-671 457,35
Muut henkilösivukulut	-79 713,80	-100 059,24
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 910 731,54	-3 927 680,03
Arvonalentumiset	0,00	-159 370,31
Vuokrat	-173 049,84	-136 826,61
Liiketoiminnan muut kulut	-95 812,85	-94 067,20
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 137 887,60	2 891 984,26
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	11 458,97	7 266,62
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-1 400 000,00	-1 400 000,00
Muut rahoituskulut	0,00	-634,69
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	749 346,57	1 498 616,19

Rahoituslaskelma

	01.01.-31.12.2018	01.01.-31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 137 887,60	2 891 984,26
Poistot ja arvonalentumiset	3 910 731,54	4 087 050,34
Korvaus peruspääomasta	-1 400 000,00	-1 400 000,00
Rahoitustuotot ja -kulut	11 458,97	6 631,93
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-460,00	-12 985,74
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 414 320,84	-6 387 027,21
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	99 113,17
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	460,00	13 229,61
Toiminnan ja investointien rahavirta	-754 242,73	-702 003,64
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-3 259,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-17 515,80	-7 572,24
Saamisten muutos kunnalta	434 601,07	568 718,60
Saamisten muutos muilta	401 010,52	-81 497,54
Korottomien velkojen muutos muilta	-63 853,06	225 613,82
Rahoituksen rahavirta	754 242,73	702 003,64
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Yhdystilin saldo		
Saldo 31.12	4 569 593,85	5 004 194,92
Saldo 1.1	5 004 194,92	5 572 913,52
	-434 601,07	-568 718,60

Tase

VASTAAVAA		2018	2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT			
I Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot		41 004,55	71 437,67
		<u>41 004,55</u>	<u>71 437,67</u>
II Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset		4 439 470,86	4 816 798,89
Kiinteät rakenteet ja laitteet		27 918 225,34	26 004 007,35
Koneet ja kalusto		402 832,11	439 109,72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		503 957,13	470 547,06
		<u>33 264 485,44</u>	<u>31 730 463,02</u>
III Sijoitukset			
Muut saamiset		198 182,61	198 182,61
		<u>198 182,61</u>	<u>198 182,61</u>
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		194 275,22	176 759,42
		<u>194 275,22</u>	<u>176 759,42</u>
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		3 194 250,52	3 587 860,29
Saamiset kunnalta		4 569 593,85	5 004 194,92
Muut saamiset		0,00	7 400,75
		<u>7 763 844,37</u>	<u>8 599 455,96</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>41 461 792,19</u>	<u>40 776 298,68</u>
VASTATTAVAA		2018	2017
A OMA PÄÄOMA			
I Peruspääoma		23 838 876,88	23 838 876,88
IV Edellisten tilikausien yli- / alijäämä		12 144 325,99	10 645 709,80
V Tilikauden yli- / alijäämä		749 346,57	1 498 616,19
		<u>36 732 549,44</u>	<u>35 983 202,87</u>
D VIERAS PÄÄOMA			
I Pitkäaikainen			
Korottomat velat kunnalta		38 214,88	38 214,88
Liittymismaksut ja muut velat		2 745 290,61	2 745 290,61
		<u>2 783 505,49</u>	<u>2 783 505,49</u>
II Lyhytaikainen			
Saadut ennakot		0,00	1 183,34
Ostovelat		1 037 714,38	955 422,51
Muut velat		437 897,68	550 777,46
Siirtovelat		470 125,20	502 207,01
		<u>1 945 737,26</u>	<u>2 009 590,32</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>41 461 792,19</u>	<u>40 776 298,68</u>

LIITETIEDOT

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Pysyvät vastaavat arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Sähkö- ja kaukolämpöliittymät sisältyvät pysyvien vastaavien sijoituksiin.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinta-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden laskelmat on muutettu vastaamaan kuluneen tilikauden ryhmittelyä.

Tuloslaskelman liitetiedot

2. LIIKETOIMINNAN TUOTOT

	2018	2017
LIKEVAIHTO		
Vesimaksut	4 448 512,57	4 615 909,76
Jätevesimaksut	6 620 376,56	6 692 438,56
Vesihuollon perusmaksut	2 548 818,31	2 521 141,66
Tulot laskutustöistä	349 333,49	510 290,52
Liittymismaksut (siirtokelpoiset)	359 006,55	419 562,51
Muut myyntitulot	73 086,48	68 269,37
YHTEENSÄ	14 399 133,96	14 827 612,38
 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	 194 389,57	 122 777,04
 KAIKKI YHTEENSÄ	 14 593 523,53	 14 950 389,42

3. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	4 - 5 vuotta	tasapoisto	30 - 35 %
Muut pitkävaikutteiset menot	5 - 20 vuotta	tasapoisto	15 - 30 %
Rakennukset	15 - 60 vuotta	menojäännöspoisto	4 - 20 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 - 30 vuotta	menojäännöspoisto	10 - 20 %
Poistonalainen irtain omaisuus	4 - 20 vuotta	tasapoisto	15 - 35 %

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euron, on kirjattu vuosikuluksi.

4. LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT PUOLUEILLE JA PUOLUEYHDISTYKSILLE

Luottamusheikilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Keskustan Vaasan kunnallisjärjestö	0,00	48,00
Kokoomuksen Vaasan kunnallisjärjestö	60,00	168,00
SDP Vaasan kunnallisjärjestö	185,00	200,00
Svenska Folkpartiet	120,00	38,40
Vasemmistoliitto	90,00	0,00
Vaasan Perussuomalaiset	112,50	60,00
Vaasan seudun vihreät	67,50	0,00
Yhteensä	635,00	856,00

Taseen liitetiedot

5. VAIHTUVIEN VASTAAVIEN SAAMISET SAMAN KONSERNIN YHTEISÖILTÄ	2018	2017
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	281 010,64	282 169,62
Saamiset kuntyhtymiltä		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	68044,02	72 091,74
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	17 718,81	43 241,36
Muut saamiset	0,00	7 400,75

6. PYSVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				
Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä	Rakennukset	Kiinteät raken- teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat
Poistamaton hankintameno 1.1	71 437,67	0,00	4 816 798,89	26 004 007,35	439 109,72	470 547,06
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	63 830,28	4 843 536,32	24 745,97	482 208,27
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	448 798,20	0,00	-448 798,20
Tilikauden poisto	-30 433,12	0,00	-441 158,31	-3 378 116,53	-61 023,58	0,00
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12	41 004,55	0,00	4 439 470,86	27 918 225,34	402 832,11	503 957,13
Kirjanpitoarvo 31.12	41 004,55	0,00	4 439 470,86	27 918 225,34	402 832,11	503 957,13

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		Yhteensä
Saamiset		
tytär-		
yhteisöt		
Hankintameno 1.1	198 182,61	198 182,61
Lisäykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12	198 182,61	198 182,61
Kirjanpitoarvo 31.12.	198 182,61	198 182,61

7. OMA PÄÄOMA

	2018	2017
Peruspääoma 1.1	23 838 876,88	23 838 876,88
Peruspääoma 31.12	23 838 876,88	23 838 876,88
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	10 645 709,80	8 851 494,50
Vähennys/lisäys tilikaudella	1 498 616,19	1 794 215,30
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12	12 144 325,99	10 645 709,80
Tilikauden yli-/alijäämä 1.1.	1 498 616,19	1 794 215,30
Siirto edellisten tilikausien yli-/alijäämään	-1 498 616,19	-1 794 215,30
Tilikauden yli-/alijäämä	749 346,57	1 498 616,19
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12	749 346,57	1 498 616,19
Oma pääoma yhteensä	36 732 549,44	35 983 202,87

8. VELAT SAMAN KONSERNIN YHTEISÖILLE

	2018	2017
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	3 645,00	3 645,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä		
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	1 554,75	1 554,75
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille		
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	56 199,00	56 199,00
Lyhytaikainen vieras pääom		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	173 683,70	215 262,76
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille		
Ostovelat	37 852,84	

9. LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT

	2018	2017
Liittymismaksut, ulkoiset	2 745 290,61	2 745 290,61
Liittymismaksut, kaupunki	38 214,88	38 214,88
Yhteensä	2 783 505,49	2 783 505,49

10. SIIRTOVELAT

	2018	2017
Lyhytaikaiset		
Lomapalkkajakso	398 436,22	447 834,16
Henkilösivukulut	27 018,21	23 759,99
Muut siirtovelat	44 670,77	30 612,86
	470 125,20	502 207,01

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

11. HENKILÖSTÖKULUT	2018	2017
Palkat ja palkkiot	2 198 014,85	2 243 574,22
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	595 299,59	671 457,35
Muut henkilösivukulut	79 713,80	100 059,24
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 873 028,24	3 015 090,81
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	51 838,45	66 881,83
Yhteensä henkilöstökulut	2 924 866,69	3 081 972,64

12. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ TULOSYKSIKÖITTÄIN	2018	2017
Talous ja hallinto	2	2
Tekniset palvelut	24	25
Pilvilammen vesilaitos	17	14
Påttin puhdistamo	15	17
Yhteensä	58	58

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tilinpäätös	sidottu
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	mikrokortit
Myyntireskontra	sähköinen arkistointi
Ostoreskontra	sähköinen arkistointi
Maksuliikenne	sähköinen arkistointi
Pysyvät vastaavat	atk-tuloste
Palkkakirjanpito	sähköinen arkistointi
Varastokirjanpito	atk-tuloste

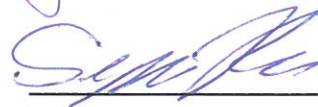
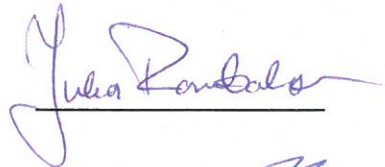
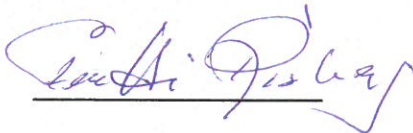
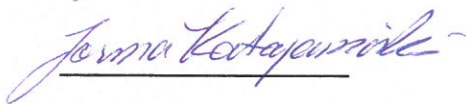
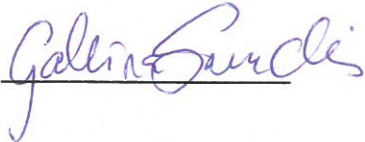
Allekirjoitukset

**TEKNISTEN LIKELAITOSTEN JOHTOKUNNAN JA VAASAN VEDEN TOIMITUSJOHTAJAN
ALLEKIRJOITUKSET**

Vaasassa 19.3.2019



Irma Hyry
Toimitusjohtaja



TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Vaasa / 2019

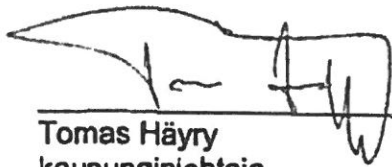
BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori

JHT, HT

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan allekirjoitukset

Vaasassa 1 1 4 2019



Tomas Häyry
kaupunginjohtaja



KIM BERG



PIRKO ANDREJEFF



Mauri Ohtila



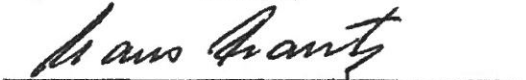
RAIJA KUUSIMÄKI



Raimo Kero



Raimo Kero



HANS FRANTZ

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Vaasa 28 1 5 2019

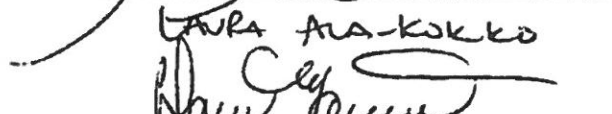
BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö



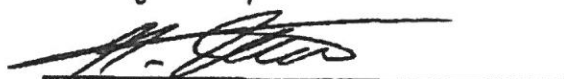
Minna Ainasvuori
JHT HT



LAURA AALTONEN



HARRI MOISIO



Marko Hainonen



Anne Salovaara-Kero



Jukka Kallan